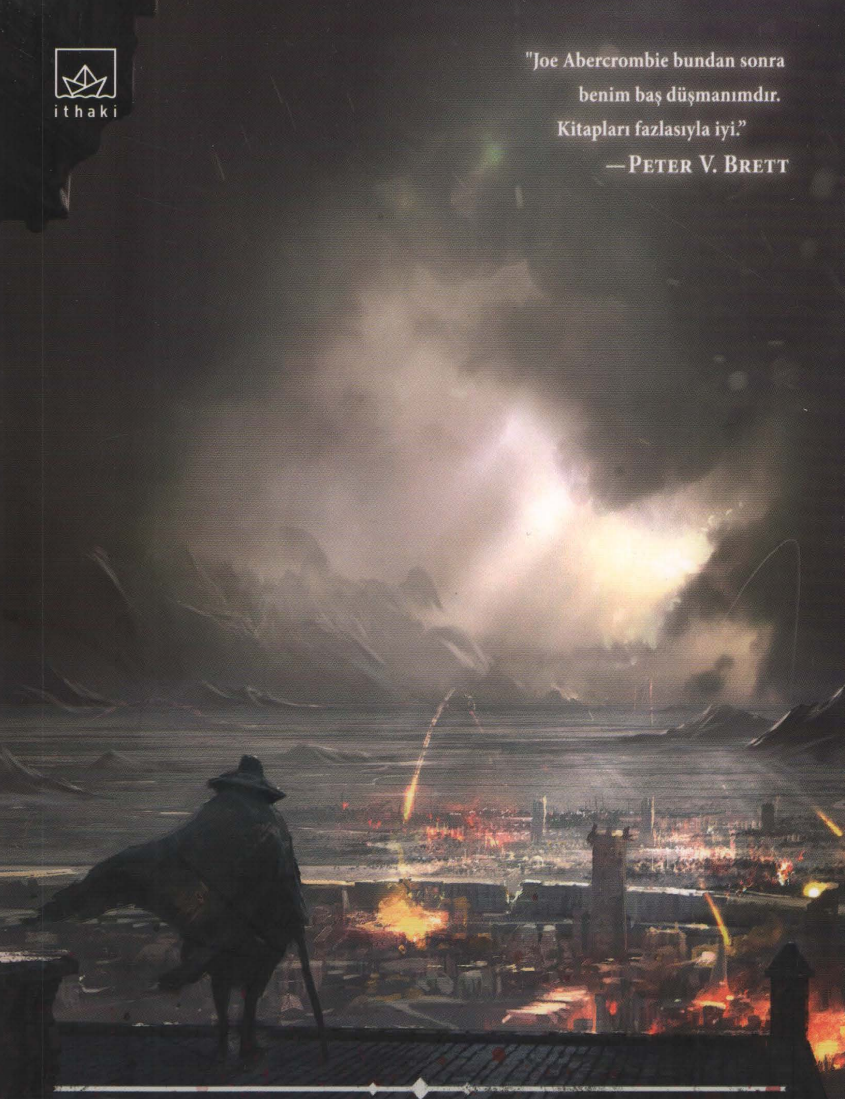
ithaki

"Joe Abercrombie bundan sonra benim baş düşmanımdır. Kitapları fazlasıyla iyi."
—PETER V. BRETT

ASTIKTAN SONRA

KADİM KANUNLAR II. KİTAP

JOE ABERCROMBIE

"Fazlasıyla gerçekçi ve
bir o kadar da karanlık."
—PATRICK ROTHFUSS

Üstat Glokta kendini zor bir durumun içinde bulmuştu. Üstadı olması için gönderildiği Dagoska şehri Güney'in en büyük imparatorluğu tarafından kuşatılmıştı. Şehrin içi hain kaynıyor, bir yandan da kendisinden önceki Üstat'ın hangi şartlar altında ortadan kaybolduğunu bulması gerekiyordu. Bir de şehri kurtarması. Ancak hiçbir müttefikine güvenemezken bunu nasıl yapacağına dair en ufak bir fikri yoktu.

Kuzey'de Bethod'un kurduğu ordu İttifak topraklarına girmiş, ardında yıkım ve ölüm bırakarak ilerliyordu. Tahtın vârisi Prens Ladisla onları İttifak topraklarından kovup büyük bir zafer kazanmanın peşindeydi. Tek sorun, Prens Ladisla komutasındaki ordu dünyanın en hazırlıksız, en dağınık ve en kötü komuta edilen ordusuydu.

Ve Mecusların İlki Bayaz, cesur maceracılardan oluşan bir grupla beraber geçmişin gömülü kalması gereken yıkıntılarına doğru bir yolculuğa çıkmıştı. Güney'in nefret edilen kadınını, Kuzey'in en korkulan adamını ve İttifak'ın en bencil oğlanını yanına almıştı. Hepsinin oynayacak bir rolü vardı ancak bunun için beraber çalışmaları gerekiyordu. Birbirlerinden ölümüne nefret ederlerken bu çok kolay olacak gibi görünmüyordu.

Kadim sırlar ortaya çıkacaktı. Kanlı savaşlar verilecekti. Ve düşmanlar affedilecekti – tabii onları astıktan sonra.

Çeviren: Barbaros Bostan

www.ithaki.com.tr

ithaki

/ithakiyayinlari

Kapak İllüstrasyonu: Eren Arık

Joe Abercrombie

1974, Lancaster doğumlu olan Joe Abercrombie, Manchester Üniversitesi'nde psikoloji eğitimi almıştır. Bir süre bağımsız film editörlüğü yapan Abercrombie, 2002 yılında yazmaya başladığı *Bıçağın Kendisi*'nden itibaren Kadim Kanunlar evreninde geçen sekiz kitap daha yazdı. Var olmayan yerlerin haritalarını çizme hobisi olan yazar, eşi ve üç çocuğuyla birlikte İngiltere, Bath'de yaşamakta ve yeni fantastik kitaplar üzerine çalışmaktadır.

Astıktan Sonra
Joe Abercrombie

Orijinal Adı: Before They Are Hanged

İthaki Yayınları - 1649

Yayım Sorumlusu: *Alican Saygı Ortanca*
Editör: *Emre Aygün*
Düzelti: *Mustafa Güdük*
Kapak Uygulama: *Hamdi Akçay*
Kapak İllüstrasyonu: *Eren Arık*
Sayfa Düzeni ve Baskıya Hazırlık: *B. Elif Balkın*
1. Baskı, Mayıs 2020, İstanbul

ISBN: 978-625-7913-22-5

Sertifika No: 46603

Türkçe çeviri © Barbaros Bostan, 2020
© İthaki, 2020
© Joe Abercrombie, 2007

Bu eserin tüm hakları Anatolialit Telif Hakları Ajansı aracılığıyla satın alınmıştır.

İthaki™ Penguen Kitap-Kaset Bas. Yay. Paz. Tic. A.Ş.'nin tescilli markasıdır.
Caferağa Mah. Neşe Sok. 1907 Apt. No: 31 Moda, Kadıköy - İstanbul
Tel: (0216) 348 36 97 Faks: (0216) 449 98 34
editor@ithaki.com.tr – www.ithaki.com.tr – www.ilknokta.com

Kapak, İç Baskı: Deniz Ofset Matbaacılık
Maltepe Mah. Hastane Yolu Sok. No: 1/6, Zeytinburnu - İstanbul
Tel: (0212) 613 30 06 denizmatbaamucellit@gmail.com
Sertifika No: 40200

Joe Abercrombie

ASTIKTAN SONRA

Çeviren
Barbaros Bostan

ithaki

Dört Okur için
Siz kendinizi biliyorsunuz

1. KISIM

"Düşmanlarımızı affetmeliyiz
ama onları astıktan sonra."

Heinrich Heine

KADİM DENGELEYİCİ

Lanet olasıca sis. Gözlere girdiği için birkaç adım ötesini göremiyordunuz. Kulaklara girdiği için bir şey duymak imkânsızlaşıyor, duyulan seslerin de nereden geldiği anlaşılmıyordu. Burna girdiği için ıslak bir rutubet kokusundan başka bir şey alınmıyordu. Lanet olasıca sis. Bir keşif erinin kâbusuydu.

Beyazakıntı'yı birkaç gün önce geçmişler, Kuzey'den Angland'a adım atmışlardı. O günden beri de Köpekadam diken üzerindeydi. Garip topraklarda keşfe çıkıyordu, kendilerini ilgilendirmeyen bir savaşın ortasındaydılar. Herkes tedirgindi. Üçağaç dışında kimse daha önce Kuzey'i terk etmemişti. Asıksurat da daha önce Kuzey'in dışına çıkmış olabilirdi. Ama nereye gittiğini söylemiyordu.

Birkaç yakılmış çiftliği geride bırakmışlardı, içinden geçtikleri bir köy de bomboştu. Büyük ve kare İttifak evleri. Yolda atların ve askerlerin izlerini görmüşlerdi. Sadece izler, adamların kendisini hiç görmemişlerdi. Köpekadam, Bethod'un çok uzakta olmadığını biliyordu. Ordusu bölgeye yayılıyor, yakacak köyler, çalınacak erzaklar ve öldürecek insanlar arıyorlardı. Her tür fesatlık. Her yerde keşif erleri olmalıydı. Köpekadam veya diğerleri yakalanırsa toprağa geri dönerdi ama bu hemen olmazdı. Çarmıha gerileceklerinden, kazıklara oturtulacaklarından şüphesi yoktu Köpekadam'ın.

İttifak askerlerine yakalanırlarsa da ölürlerdi. Sonuçta bölgede savaş devam ediyordu ve insanlar savaşta doğru düzgün düşünemezdi. Köpekadam hiçbirinin dost bir Kuzeyli ile düşman bir Kuzeyli arasındaki farkı anlayacağını sanmıyordu. Hayat tehlikelerle doluydu. Bu kadarı herkesi tedirgin ederdi ve Köpekadam da çoğu zaman endişeli biriydi.

Bu yüzden, sisin neden yarasına tuz bastığını anlamak zor değildi.

Çamurun içinde sürünürken susamıştı, bu yüzden kirli çalıların arasından geçip nehrin sesine doğru ilerledi. Suyun kenarında çömeldi. Yer ölü ve çürümüş yapraklar yüzünden kaygandı ama Köpekadam için biraz daha kirlenmek önemli değildi, zaten bir adamın pislenebileceği kadar kirliydi. Avucuna su doldurup içti. Nehrin kenarında hafif bir esinti vardı ve ağaçların arasından esen rüzgâr bir an için sisi dağıttı. İşte adamı da tam o anda gördü.

Yerde oturuyordu, bacakları nehirdeydi ve vücudunun üst kısmı suyun dışındaydı. Bir süre birbirlerine baktılar, ikisi de çok şaşkın ve şoktaydı. Adamın arkasından uzun bir sopa çıkıyordu. Kırık bir mızrak. Köpekadam mızrağı görünce adamın ölü olduğunu anladı.

Suyu tükürüp adamın yanına gitti ve kimsenin sırtına bıçak saplamak için beklemediğinden emin olmak için etrafına bakındı. Ceset yirmili yaşlarda birine aitti. Saçları sarıydı, gri dudaklarındaki kan kahverengiydi. Üzerinde bir ceket vardı, ıslandığı için şişmişti. Zırhın altına giyilen türden bir ceket. Bir askerdi demek. Birliğini kaybeden biri olabilir miydi? İttifak adamı olduğuna şüphe yoktu ama şimdi Köpekadam veya arkadaşlarından çok farklı görünmüyordu. Cesetler hep birbirine benzerdi.

Köpekadam kendi kendine düşünceli düşünceli, "Kadim Dengeleyici," diye fısıldadı. Tepeliler ölüme bu ismi takmıştı. Bütün farklılıkları dengelerdi. Şöhretli Adamlar veya kimsenin adını duymadığı insanlar, güneyliler veya kuzeyliler, herkesi eninde sonunda yakalar ve herkese eşit davranırdı.

Adam öleli birkaç gün olmuş gibiydi. Bu demekti ki askeri öldürenler yakınlarda olabilirdi ve Köpekadam bunu düşününce endişelendi. Şimdi sisin her yerinden sesler geliyor gibiydi. Sis perdesinin ardına gizlenmiş yüz Carl olabilirdi. Duyduğu sesler nehrin yatağında çıkardığı sesler de olabilirdi. Köpekadam cesedi bıraktı ve ağaçların arasına daldı, griliğin içinde göğe yükselen ağaçlardan birinin arkasından çıkıp diğerinin arkasına gizlenerek ilerledi.

Bir başka cesede takılıp tökezledi, yarısı yaprakların arasına gömülü ceset kollarını iki yana açmış, sırtüstü yerde yatıyordu. Dizleri üzerine çökmüş bir başka cesedin yanından geçti; adamın sırtında birkaç ok vardı, yüzü toprağın içinde, kıçı ise hava-

daydı. Ölümde asalet diye bir şey olmadığı kesindi. Köpekadam adımlarını hızlandırdı, bir an önce diğerlerinin yanına gidip gördüklerini anlatmak istiyordu. Cesetlerden uzaklaşmak için fazla hevesliydi.

Tabii ki hayatı boyunca birçok ceset görmüş ama hiçbir zaman ölülerin yanında rahat hissetmemişti. Bir adamı leşe çevirmek kolay bir işti. Bunu yapmanın binlerce yolunu biliyordu. Ancak bunun geri dönüşü yoktu. Bir dakika önce ümitleri, düşünceleri ve hayalleri olan bir adam, bir dakika sonra toprağa geri dönerdi. Arkadaşları ve ailesi olan birinden geriye sadece cesedi kalırdı. Bütün bunlar Köpekadam'ın girdiği dövüşleri düşünmesine sebep oldu, savaşlar ve pusular aklına geldi. Hâlâ nefes aldığı için şanslıydı. Çok şanslı. Şansının daha ne kadar süreceğini merak etti.

Şimdi neredeyse koşuyordu. Dikkat etmeden. Eğitimsiz bir çocuk gibi sisin içinde ilerliyordu. İşini ağırdan almıyor, havayı koklamıyor, sesleri dinlemiyordu. Kendisi gibi Kuzey'in büyük bir kısmını dolaşmış bir keşif erinin, bir Şöhretli Adam'ın bunu yapmaması gerekirdi ama her daim tetikte olmak da mümkün değildi. Geleni hiç görmedi.

Bir şey yanına çarptı ve Köpekadam kendini yüzükoyun yerde buldu. Ayağa kalkmak istedi ama birisi karnına tekme attı. Köpekadam karşı koydu ama bu piç her kimse çok güçlüydü. Ne olduğunu anlayamadan kendini yeniden yerde buldu ve tek suçlu kendisiydi. Kendisi ve cesetler ve sis. Bir el boynunu kavrayıp boğazını sıkmaya başladı.

"Gurgh," diye gaklayarak, sonun geldiğini düşünerek elden kurtulmaya çalıştı. Bütün ümitleri toprağa geri dönmek üzereydi. Sonunda Kadim Dengeleyici kendisi için gelmişti...

Parmaklar sıkmayı bıraktı.

Birisi kulağına, "Köpekadam?" dedi. "Sen misin?"

"Gurgh."

El gırtlağını bıraktı ve Köpekadam nefes aldı. Ceketinden tutulup ayağa kaldırıldı. "Sokayım, Köpekadam! Öldürcektim seni ha!" Sesi tanıyordu, Kara Dow denen piç kurusuydu bu. Köpekadam arkadaşı gırtlağını sıktığı için öfkeliydi ama aynı zamanda hâlâ hayatta olduğu için de çok mutluydu. Dow'un kendisine

güldüğünü duydu. Kaba bir sesti, kuzgunların çıkardığı seslere benziyordu. "İyi misin?"

Köpekadam, ciğerlerine hava çekmek için uğraşırken, "Daha sıcak karşılamalar da gördüm," diye gakladı.

"Kendini talihli say, daha soğuk bir karşılama da olabilirdi. Çok daha soğuk. Bethod'un keşif erlerinden biri sandım seni. Sen vadide değil miydin?"

Köpekadam, "Gördüğün gibi," diye fısıldadı, "hayır. Diğerleri nerede?"

"Tepenin üzerinde, amına koduğumun sisinin üstünde. Etrafa bakınıyorlar."

Köpekadam geldiği tarafı işaret etti. "Orada çok fazla ceset var. Bir sürü."

Dow, "Bir sürü, öyle mi?" diye sordu. Sanki Köpekadam'ın bir sürü cesedin ne anlama geldiğini bilmediğini düşünüyordu. "Hah!"

"Evet, bir sürü. Sanırım İttifak askerleri. Görünüşe bakılırsa burada bir savaş olmuş."

Kara Dow bir kahkaha daha attı. "Savaş mı? Öyle mi diyosun?" Köpekadam onun ne demeye çalıştığını anlamadı.

"Siktir," dedi.

Beşi şimdi tepenin üzerinde dikiliyorlardı. Sis dağılmıştı ama Köpekadam hiç dağılmamış olmasını arzuladı. Dow'un ne demek istediğini şimdi daha iyi anlıyordu. Bütün vadi ölülerle doluydu. Cesetler tepelerdeydi, kayaların arasına sıkışmışlar, çalıların içine uzanmışlardı. Vadinin tabanındakiler bir çuvaldan etrafa saçılan çivilere benziyorlardı, kahverengi toprağın içinde eğri büğrü duruyorlardı. Nehrin kıyısında öbekler vardı, üst üste yığılmışlardı. Sisten arta kalanların içinden kollar, bacaklar ve silahlar fışkırıyordu. Her yerdeydiler. Oklarla şişlenmiş, kılıçlarla kesilmiş, baltalarla doğranmışlardı. Kargalar bir ziyafetten diğerine hopluyordu. Kargalar için güzel bir gündü. Köpekadam gerçek bir savaş alanı görmeyeli uzun zaman olmuştu ve görünce aklına eski tatsız anılar geldi. Korkunç anılar.

Yeniden, "Siktir," dedi. Aklına söyleyecek başka bir şey gelmiyordu.

"Bana kalırsa, İttifak şu yoldan ilerliyormuş." Üçağaç kaşlarını çattı. "Bana kalırsa, aceleleri varmış. Bethod'u hazırlıksız yakalamak istiyorlarmış."

Tul Duru, "Görünüşe bakılırsa, doğru düzgün keşif yapmamışlar," dedi. "Görünüşe bakılırsa, asıl Bethod onları hazırlıksız yakalamış."

Köpekadam, "Belki de bugünkü gibi sisliydi," dedi.

Üçağaç omzunu silkti. "Belki. Sis mevsimindeyiz. Her halükârda, uzun ve yorucu bir günün sonunda yolda yürüyorlarmış. Bethod buradan ve şuradaki tepeden saldırıya geçmiş. Önce düzenlerini bozmak için oklar kullanmış, sonra Carlları göndermiş. Yüksek tepelerden savaş naraları atarak saldırıya geçmiş olmalılar. İttifak'ın savunması çabuk kırılmıştır, bana kalırsa."

Dow, "Çok çabuk," dedi.

"Sonrası tam bir katliam olmalı. Yola yayılmış, su yüzünden kapana kısılmış, kaçacak bir yerleri kalmamış, zırhlarını çıkarmak isteyen, zırhlarını çıkarmadan nehri geçmeye çalışan adamlar. Üzerlerine oklar yağarken birbirlerinin üzerine çıkanlar. Bazıları şuradaki ağaçlara kadar gelmiş olabilir ama Bethod'u tanıyorsam, tabakta kalanları sıyırmak için buraya bir yere atlılar gizlemiştir."

Köpekadam, "Siktir," dedi. Yine midesi bulandı. Kendisi de böyle bir bozgunda bulunmuştu ve hiç de hoş bir anı değildi.

Üçağaç, "Kusursuz bir dikiş gibi," dedi. "Bethod'a hakkını vermek gerek. Bu işleri ondan iyi bilen yok."

Köpekadam, "O zaman bu kadar mı, şef?" diye sordu. "Bethod savaşı kazandı mı?"

Üçağaç yavaşça başını iki yana salladı. "Orada çok sayıda Güneyli var. Çok fazla sayıda. Birçoğu denizin ötesinde yaşıyor. Orada insanların sayılamayacak kadar çok olduğu söylenir. Kuzey'deki ağaçlardan çokmuşlar. Buraya gelmeleri biraz vakit alabilir ama gelecekler. Bu sadece başlangıç."

Köpekadam ıslak vadiye göz gezdirdi, ölülere baktı. Askerler iki büklüm yerde yatıyordu, artık hepsi kargalar için yiyecekti. "İyi bir başlangıç olmamış."

Dow balgam çıkarıp yere tükürdü. "Köşeye sıkıştırılmış ve koyunlar gibi katledilmişler! Böyle ölmek istemezsin, di'mi Üçağaç?

Eh? Bunlarla mı birlik olcaksın? Amına koduğumun İttifak'ıyla! Savaş hakkında hiçbir şey bilmiyolar!"

Üçağaç başıyla onayladı. "O zaman onlara bazı şeyleri öğretmemiz gerek."

Kapının önünde büyük bir kalabalık toplanmıştı. Zayıf ve aç görünen kadınlar vardı. Üstleri yırtık pırtık çocuklar vardı. Ağır yüklerinin altında ezilen, çok yaşlı ya da çok genç erkekler vardı. Bazılarının katırları veya arabaları vardı, içleri işe yaramaz ıvır zıvırla doluydu. Ahşap sandalyeler, teneke çömlekler, çiftçilik aletleri. Bazılarının ise çaresizliği dışında bir şeyi yoktu. Köpekadam birçoğunun çaresizlikten başka bir şeyi olmadığının farkındaydı.

Çöpleri ve kirli vücutlarıyla kapının önüne yığılmışlardı. Yalvararak ve tehditler savurarak havayı boğuyorlardı. Köpekadam korkularının kokusunu alabiliyordu. Hepsi Bethod'dan kaçıyordu.

Birbirlerini omuzluyor, itip kakıyorlardı. Arada bir çamurun içine düşenler oluyordu, her biri annelerinin memesiymiş gibi kapıya tutunuyordu. Fakat toplu olarak bir yere gittikleri yoktu. Köpekadam kafaların üzerinden parıldayan mızrak uçlarını gördü, kaba seslerin bağırdığını duydu. İleride askerler vardı, kimseyi içeriye sokmuyorlardı.

Köpekadam, Üçağaç'a doğru eğildi. "Kendilerinden olanları bile istemiyorlar," diye fısıldadı. "Bizi içeriye alacaklar mı, şef?"

"Bize ihtiyaçları var, bu bir gerçek. Yanlarına gidip bakacağız, aklına başka bir şey geliyor mu?"

Köpekadam, "Eve gidip bu işe hiç bulaşmamaya ne dersin?" diye mırıldandı. Ama yine de Üçağaç'ı takip etti.

Yaklaşanları görünce Güneylilerin ağzı açık kaldı. İçlerinde küçük bir kız vardı, fal taşı gibi açılmış gözlerle Köpekadam'a bakıyor, bezden bebeğine sarılıyordu. Köpekadam gülümsemeye çalıştı ama uzun zamandır sert adamların ve sert metallerin yanında olup pratik yapmadığı için yüzündeki ifade hoş olmamalıydı. Kız bir çığlık atıp kaçtı, zaten korkan tek kişi küçük kız da değildi. Kalabalık açıldı, silahlarını yanlarına almamış olmalarına rağmen Köpekadam ve Üçağaç'ı görenler sessiz ve ihtiyatlıydı.

Birkaç adamı hareket etmesi için kenara itmek zorunda kal-

salar da kapıya kadar zorlanmadan ulaştılar. Köpekadam şimdi askerleri görebiliyordu, sayıları oldukça çoktu. Kapının önünde dikiliyor ve birbirlerine benziyorlardı. Köpekadam bu kadar ağır zırhları hiç görmemişti, adamlar tepeden tırnağa zırhlıydı ve her parça göz kamaştırıcı bir parlaklığa bürünene kadar parlatılmıştı. Yüzleri miğferlerin ardına gizliydi ve birer metal sütuna benziyorlardı. Dövüşmek zorunda kalırsa böyle bir adamla nasıl dövüşeceğini merak etti. Bir ok işe yaramazdı, kılıçlar işe yarayabilirdi ama zırhın zayıf bir noktasının bulunması gerekiyordu.

"Bunlar için sivri bir kazma lazım."

Üçağaç, "Ne?" diye tısladı.

"Yok bir şey." İttifak'ın dövüşmekle ilgili garip fikirleri olduğu belliydi. Savaşları en parlak olan taraf kazansaydı Bethod'un canına okurlardı. Keşke öyle olsaydı.

Şefleri ortalarında oturuyordu, üzeri kâğıtlarla dolu bir masanın başındaydı ve o daha da tuhaftı. Parlak kırmızı bir ceket giyiyordu. Köpekadam, bir lider için garip bir kıyafet, diye düşündü. Bir okla kolaylıkla vurulurdu. Böyle bir mevki için biraz gençti. Sakalı yeni çıkmaya başlamıştı ama adam kendisiyle çok gurur duyuyor gibiydi.

Adamla tartışan kirli ceketli bir köylü vardı. Köpekadam durup dinlemeye çalışıp İttifak sözlerinden bir anlam çıkarmak istedi. Çiftçi, "Benim beş tane çocuğum var," dedi. "Yiyeceğimiz kalmadı. Ne yapmamı tavsiye edersiniz?"

Başka bir adam araya girdi. "Ben valinin yakın dostuyum, beni hemen içeri almanızı–"

Kırmızı ceketli adam, lafını bitirmesine izin vermedi. "Kimin dostu olduğun ya da kaç çocuğunun olduğu umurumda bile değil! Ostenhorm şehri ağzına kadar doldu. Lord Mareşal Burr her gün içeriye iki yüz kişinin alınmasını emretti ve bugünkü limitimizi sabahtan doldurduk. Yarın gelmenizi tavsiye ederim. Erken."

İki adam birbirine baktı. Çiftçi, "Limit mi?" diye hırladı.

"Ama Vali–"

Genç asker, "Canınız cehenneme!" diye hırlayıp masaya yumruğunu indirdi. "Üzerime daha fazla gelmeyin! Sizi içeriye alırım ama aldıktan sonra ayaklarınızdan sürükler hain olarak astırırım!"

Bu kadarı iki adam için yeterliydi, geri çekildiler. Köpekadam kendilerinin de aynısını yapmaları gerektiğini düşünmeye başlamıştı ama Üçağaç masaya doğru yürüdü. Genç çocuk, yaklaşan iki Kuzeyli'ye taze boktan da kötü kokuyorlarmış gibi baktı. Köpekadam normalde bunu üzerine alınmazdı ama sırf buraya gelecekler diye yıkanmıştı. Aylardır hiç bu kadar temiz olmamıştı. "Siz ne istiyorsunuz? Casuslara veya dilencilere ihtiyacımız yok!"

Üçağaç, "Güzel," dedi sabırlı ve sakin bir şekilde. "Biz ikisi de değiliz. İsmim Rudd Üçağaç. Yanımdaki da Köpekadam. Buraya yetkili kimse onunla konuşmaya geldik. Krala hizmetlerimizi sunmak için buradayız."

"Hizmetleriniz mi?" Çocuk gülümsedi. Dostça bir gülümseme değildi. "Köpekadam mı? Ne ilginç isim. Nasıl aldığını hayal bile edemiyorum." Kendi yorumunu çok zekice bulmuş olacak ki sırıttı, Köpekadam birkaç askerin de gülüştüğünü duydu. Gösterişli kıyafetleri ve parlak zırhlarına bürünmüş kendilerini bir şey zanneden götverenin tekiydi her biri. Fakat bunu yüzlerine söylemenin bir faydası olmazdı. Dow'u yanlarına almamış olmaları iyiydi. Yanlarında olsaydı şimdiden kırmızı ceketlinin gırtlağını sıkıp hep birlikte ölmelerine yol açabilirdi.

Liderleri öne eğildi ve çocuklara hitap ediyormuş gibi ağır ağır konuştu. "Özel izni yoksa hiçbir Kuzeyli şehre giremez."

Sanki Bethod'un sınırlarını geçip ordularını katletmesi ve topraklarında at koşturması yeterince özel değildi. Üçağaç şansını tekrar denedi ama Köpekadam'a göre hiç şansları yoktu. "Fazla bir şey istemiyoruz. Sadece uyuyacak bir yer ve yiyecek. Beş kişiyiz, hepimiz Şöhretli Adam'ız ve deneyimli savaşçılarız."

"Majesteleri'nin yeterince askeri var. Fakat katırımız çok fazla yok. Belki bizim için yük taşırsınız."

Üçağaç sabrıyla bilinirdi ama bunun da bir sınırı vardı. Köpekadam'a göre her an patlayabilirdi. Ukala asker neyle karşı karşıya olduğunun farkında değildi. Rudd Üçağaç dalga geçilecek bir adam değildi. Geldikleri yerde meşhur bir isimdi. Hangi tarafta olduğuna göre insanların kalbine korku salan veya cesaret veren bir isim. Fakat neyse ki henüz sabrının sınırına ulaşmamıştı.

Üçağaç, "Katır, öyle mi?" diye sordu. "Yalnız, katırlar çifteler. Dikkat et de bir katır çifteleyip kafanı kopartmasın." Arkasına

dönüp hızlı adımlarla uzaklaşarak geldikleri yöne geri gitti. Etrafa saçılan insanlar Kuzeyliler gittikten sonra yeniden bir araya gelip bağırmaya ve askerlere yalvarmaya devam etti. Herkes neden içeriye alınmaları gerektiği konusunda kırmızı ceketliyi ikna etmeye çalışıyordu.

Köpekadam, "Ümit ettiğimiz gibi misafirperver değillerdi," diye mırıldandı. Üçağaç bir şey söylemeyip hızlı adımlarla yürümeye devam etti. "Şimdi ne yapacağız, şef?"

Yaşlı adam omzunun üzerinden geriye doğru sert bir bakış attı. "Beni tanıyorsun. Sence söylediklerini cevap olarak kabul eder miyim?" Köpekadam kabul etmeyeceğini biliyordu.

İYİ YAPILMIŞ PLANLAR

Angland Valisi'nin salonu soğuktu. Yüksek duvarlar sadece soğuk taşlardan oluşuyordu, geniş zemin soğuk beyaz karolarla kaplıydı, büyük şöminenin içinde soğuk küllerden başka bir şey yoktu. Odanın tek dikkat çeken dekoru diğer taraftaki duvar halısıydı, üzerinde İttifak'ın altın güneşi vardı ve Angland'ın çekiçleri ortasında çaprazlanmıştı.

Vali Meed, dev ve boş bir masanın başındaki sert sandalyesine çökmüş, boş gözlerle etrafına bakınıyordu. Sağ eli şarap kadehini dermansızca tutuyordu. Yüzü solgun ve ifadesizdi, vali cübbesi kırışık ve lekeliydi, beyaz saçları darmadağınıktı. Binbaşı West, Angland'da doğmuş ve büyümüş, Meed'in güçlü bir lider olduğunu sıklıkla duymuştu. Önemli biriydi, eyalet ve insanlar için yorulmak nedir bilmeyen bir şampiyondu. Şimdi ise içi boş bir kabuktan ibaretti, vazifesinin getirdiği ağırlığın altında ezilmişti, şöminesi kadar soğuk ve boştu.

Hava soğuk olabilirdi ama odada toplananları ruh hali odadan da soğuktu. Lord Mareşal Burr, ellerini arkasında birleştirmiş, ayaklarını iki yana açmış, odanın ortasında dikiliyordu. Binbaşı West adamın hemen arkasında, başı önüne eğik, bir kütük gibi kaskatı duruyordu. Ceketini yanına almış olmayı diliyordu. İçerisi dışarıdan daha soğuktu ve hava sonbahar için bile fazla sertti.

Meed, kafasını bile kaldırmadan "Şarap alır mısınız, Lord Mareşal?" diye mırıldandı. Sesi büyük salonda zayıf ve ince çıkmıştı. West yaşlı adamın nefesinin buharını gördüğünü düşündü.

"Hayır, Valim, almayayım." Burr kaşlarını çattı. West'in bildiği kadarıyla son birkaç aydır kaşları çatıktı. Sanki başka yüz ifadesi yoktu. Ümitlendiğini, memnun olduğunu ve şaşırdığını gösterirken bile bunu kaşlarını çatarak yapıyordu. Fakat bu seferki daha çok öfkedendi. West ağırlığını huzursuzca bir ayağından diğerine

aktararak kan akışını hızlandırmaya çalıştı ve başka bir yerde olmayı arzuladı.

Vali, "Ya siz, Binbaşı?" diye sordu. "Şarap alır mısınız?" West ağzını açtı ama Burr araya girdi.

"Ne oldu?" diye hırladı. Sert kelimeler soğuk duvarlarda yankılandı ve soğuk tavan kirişlerinden geri sekti.

"Ne mi oldu?" Vali başını iki yana sallayarak çökmüş gözlerini Burr'a odakladı, sanki Lord Mareşal'i yeni görüyordu. "Oğullarımı kaybettim," dedi. Titreyen eliyle kadehini havaya kaldırdı ve kafasına dikti.

West, Mareşal Burr'un arkasında ellerini sıktığını gördü. "Başınız sağ olsun, Valim ama ben resmin bütününü kast etmiştim. Kara Kuyu'dan bahsediyorum."

Meed ismi duyunca irkildi. "Savaştık."

Burr, "Savaş değil, katliamdı!" diye bağırdı. "Açıklaman nedir? Kralın emirlerini almadın mı? Eli silah tutan herkesi yanına alıp savunmada kalman, desteği beklemen söylenmedi mi? Hiçbir şart ve koşul altında Bethod'a saldırmayacaktın!"

"Kralın emirleri mi?" Vali dudaklarını büzüştürdü. "Kapalı Konsey'in emirleri mi demek istiyorsun? Aldım. Okudum. Üzerinde düşündüm."

"Ya sonra?"

"Onları yırtıp attım."

West, Lord Mareşal'in burnundan nefes verdiğini duydu. "Yırtıp attın mı?"

"Ben ve ailem yüzlerce yıldır Angland'ı yönetiyoruz. Burada hiçbir şey yokken geldik buraya." Meed gururla çenesini havaya kaldırdı ve göğsünü kabarttı. "Vahşi toprakları ehlileştirdik. Ormanları temizledik, yollar yaptık, çiftlikler ve madenler kurduk, İttifak'ı zenginleştiren kasabalar inşa ettik!"

Yaşlı adamın gözleri belirgin bir biçimde parıldadı. Şimdi daha uzun boylu, daha cesur, daha güçlü görünüyordu. "Bu toprakların insanları başları sıkıştığında önce benden medet umar, denizin ötesine bakmaz! Bu Kuzeylilerin, barbarların, hayvanların, topraklarımı ele geçirmesine müsaade mi etmeliydim? Atalarımın yaptığı her şeyi yok etmelerine? Arzu ettikleri gibi çalmalarına, çırpmalarına, tecavüz etmelerine ve öldürmelerine? Ben de onlar

bunları yaparken duvarlarımın arkasında mı oturacaktım? Hayır, Mareşal Burr! Hayır! Bütün adamlarımı toplayıp silahlandırdım, bu vahşilerle savaşmaya gönderdim, başlarına da üç oğlumu verdim. Başka ne yapabilirdim?"

Burr, var gücüyle, "Emirlere uyabilirdin!" diye haykırdı. West çok şaşırdı, Mareşal'in sesi salonda yankılandı.

Meed irkildi, sonra ağzı kocaman açıldı, ardından da dudakları titremeye başladı. Yaşlı adamın gözlerine yaşlar oldu ve vücudu tekrar çöktü. "Oğullarımı kaybettim," diye fısıldadı. Bakışlarını yere indirdi. "Oğullarımı kaybettim."

"Oğullarına yazık olmuş, tıpkı yanlarına aldıkları onca insan gibi ama ben sana acımıyorum. Bunun tek sorumlusu sensin." Burr yüzünü buruşturdu, yutkundu ve midesini sıvazladı. Ağır adımlarla pencerenin yanına yürüyüp soğuk, gri şehre göz gezdirdi. "Elindeki bütün gücü harcadın ve ben şimdi kendi garnizonumu kasabalarla kaleler arasında paylaştırmak zorundayım. Kara Kuyu'dan sağ kalanlar, eli silah tutan herkes benim emrime geçecek. Bütün adamlarına ihtiyacım var."

Meed, "Ya ben?" diye sordu. "Bahse girerim Kapalı Konsey üyeleri kanımı akıtmak için can atıyordur."

"Bırakalım atsınlar. Sana burada ihtiyacım var. Güneye doğru gelen mülteciler var, Bethod'dan ya da adamın korkusundan kaçıyorlar. Yakın zamanda hiç pencerenden dışarıya baktın mı? Duvarlarının dışında binlerce insan var ve bu sadece başlangıç. Onlarla ilgileneceksin ve Midderland'a tahliye edilmelerini sağlayacaksın. Bu insanlar otuz yıl boyunca sana bel bağladı. Sana hâlâ ihtiyaçları var."

Burr odaya döndü. "Binbaşı West'e hâlâ savaşabilecek durumda olanların listesini vereceksin. Mültecilere gelince, yemeğe, giysilere ve sığınacak bir yere ihtiyaçları olacak. Tahliyeleri derhal başlamalı."

Meed, "Derhal," diye fısıldadı. "Derhal, tabii ki."

Burr kalın kaşlarının altından West'e baktı ve derin bir nefes alıp kapıya yürüdü. West dışarıya çıkarken arkasına baktı. Angland Valisi boş ve soğuk salonunda başı ellerinin arasında oturmaya devam ediyordu.

***

West, "Burası Angland," diyerek haritayı işaret ederken toplantıdakilere göz gezdirdi. Söyleyecekleriyle ilgilenenlerin sayısı çok azdı. Bu büyük bir sürpriz değildi ama yine de sinir bozucuydu.

General Kroy uzun masanın sağ tarafında oturuyordu, sırtını dikleştirmişti ve hareketsizdi. Uzun boylu, zayıf, sert görünümlü, gri saçları çok kısa kesilmiş bir adamdı. Siyah üniforması sade ve lekesizdi. Emri altındakiler de aynı şekilde tıraşlı, cilalı ve kusursuzdu, bir cenazede yas tutanlar gibi ciddiydiler. Tam karşılarında, masanın sol tarafında General Poulder oturuyordu. Görkemli bıyıkları olan yuvarlak ve kırmızı suratlı bir adamdı. Emrindekiler sandalyelere atlarının eyeriymiş gibi oturuyordu. Kırmızı üniformalarında şeritler vardı, üst düğmeler gelişigüzel açılmış, pantolonlarına sıçrayan çamurlar birer madalya gibi saklanmıştı.

Odanın Kroy tarafı tertemiz, düzenli ve kurallara aşırı sadıktı. Poulder tarafında ise ihtişam ve dikkatlice taranmış saçlar dikkati çekiyordu. İki grup da birbirinden nefret ettiğini gizlemeye gerek görmüyordu, sanki her grup askeri sırlara kendilerinin nail olduğunu sanıyor, karşı tarafın sadece ayak bağı olacağını düşünüyordu.

West'e göre iki taraf da ayak bağıydı ama ikisi de masanın diğer ucundaki üçüncü grup kadar can sıkıcı olamazdı. Liderleri, tahtın vârisi Prens Ladisla'dan başkası değildi. Üzerindeki bir üniforma değil, sanki apoletleri olan mor bir robdöşambrdı. Askeri motifleri olan bir yatak kıyafeti gibiydi. Sadece kollarındaki dantellerden bile büyük bir masaya örtü çıkardı ve emri altındakilerin de prensten eksik kalır yanı yoktu. En zenginler, en yakışıklılar, en centilmenler, daha doğrusu İttifak'ın en işe yaramaz adamları Prens'in yanında yerini almıştı. Bir adamın ederi şapkasının büyüklüğüyle ölçülseydi, bunlar hakikaten de büyük adamlardı.

West, boğazı rahatsız edecek kadar kurumuş halde haritasına döndü.

Ne söylemesi gerektiğini biliyordu, söyleyeceklerini açıkça ifade etmeli ve yerine oturmalıydı. Masada ordunun en kıdemli askerlerinin oturuyor olması dert değildi. Tabii bir de tahtın vârisi

vardı. West'in, ondan hoşlanmadıklarını bildiği adamlar. Bunu, sahip olduğu makama ve sıradan bir köylü oluşuna borçluydu. Kendine böyle bir kariyer edinmiş olması sorunun kaynağıydı.

West otoriter bir ses tonuna bürünmüş olmayı ümit ederek yeniden, "Burası Angland," dedi. "Cumnur Nehri," diye devam etti ve sopasının ucuyla mavi çizginin üzerinden geçti, "eyaleti ikiye bölüyor. Güneydeki kısım daha küçük ama başkent Ostenhorm'un yanı sıra en önemli yerleşim birimlerini barındırıyor. Buradaki yollar iyi durumda, arazi kısmen düzgün sayılır. Bildiğimiz kadarıyla Kuzeyliler nehrin bu tarafına adım atmadı."

West arkasından gelen yüksek sesli esnemeyi duydu, masanın diğer ucundan gelmiş olmasına rağmen duyulacak kadar yüksekti. Birden öfkelenerek arkasına döndü. En azından Prens Ladisla onu dikkatle dinliyormuş gibi görünüyordu. Esneyen onun adamlarından biriydi, genç Lord Smund. Soylu ve inanılmaz zengin bir ailenin oğluydu, yirmili yaşlarda olabilirdi ama on yaşında bir çocuğun yeteneklerine sahipti. Sandalyesine çökmüş, bakışları boşluğa dalmıştı. Ağzı hâlâ açıktı.

West adamın üzerine atlayıp onu sopayla dövmemek için kendisini zor tuttu. "Sizi sıkıyor muyum?" diye tısladı.

Smund kendisinin hedef seçilmesine çok şaşırmıştı. Sanki West yanındakilerden biriyle konuşmuş olabilirmiş gibi sağına ve soluna baktı. "Ne, ben mi? Hayır, hayır, Binbaşı West, hiç değil. Sıkılmak? Hayır! Cumnur Nehri eyaleti ikiye böler. Çok heyecan verici! Gerçekten! Özür dilerim. Dün akşam çok uzun bir geceydi."

West'in buna şüphesi yoktu. Prens'in arkadaşlarıyla sabaha kadar içip böbürlenmiş olmalıydı, sonra da gelip bu sabah herkesin zamanını boşa harcıyordu. Kroy'un adamları ukala, Poulder'ın adamları küstah olabilirdi ama en azından askerdiler. Prensin adamları ise West'in gördüğü kadarıyla hiçbir konuda yetenekli değildi, sadece sinir bozuyorlardı. Bu konuda uzman oldukları söylenebilirdi. Haritaya doğru dönerken sinirle dişlerini sıktı.

"Eyaletin kuzeyi ise çok daha farklı bir durumda," diye hırladı. "Sık ormanlar, geniş bataklıklar ve kayalıklı tepelerle kaplı zorlu bir bölge, nüfus da daha az. Madenler, tomruk kampları, köyler ve tabii ki Engizisyon'un hapishane kolonileri araziye ser-

piştirilmiş durumda. Özellikle kış da geldiği için, çok sayıda adamın veya erzak yüklü arabanın geçebileceği sadece iki ana yol mevcut." Parmağıyla iki çizginin üzerinden geçti. "Batıdaki yol dağların yakınından geçiyor ve maden kolonilerini birbirine bağlıyor. Doğudaki yol sahil şeridini takip ediyor. İkisi Beyazakıntı'daki Dunbrec kalesinde birleşiyorlar, Angland'ın kuzey sınırında. Kale, bildiğimiz kadarıyla, düşmanın elinde."

West arkasına dönüp sandalyesine oturdu, yavaş ve düzenli nefes alıp veriyor, öfkesini ve gözlerinin arkasında nabız gibi atmaya başlayan sancıyı bastırmaya çalışıyordu.

Burr ayağa kalkarken, "Teşekkürler, Binbaşı West," dedi. İnsanlar yeni uyanmış gibi silkelenip kendilerine geldiler. Lord Mareşal bir süre haritanın önünde volta atarak düşüncelerini topladı. Sonra sopasıyla bir noktayı işaret etti, Cumnur'un kuzeyinde bir yeri.

"Kara Kuyu Kasabası. Dikkat çekici bir yer değil, sahil yolundan yirmi kilometre kadar uzakta. Kasabada hane sayısı çok fazla değil ve şimdi tamamen terk edilmiş durumda. Haritada işaretlenmemiş bile. Kimsenin dikkatini çekmeyen bir yer. Tabii ki yakın zamanda askerlerimizin Kuzeyliler tarafından katledildiği yer."

Birisi, "Kahrolası aptal Anglandlılar," diye mırıldandı.

Poulder durumdan hoşnutmuş gibi sırıtarak, "Bizi beklemeleri gerekirdi," dedi.

Burr, "Evet, beklemeleri gerekirdi," dedi. "Ama kendilerine güveniyorlardı, neden güvenmesinler ki? Binlerce adamları vardı, silah ve zırh sıkıntıları yoktu, süvarilere de sahiptiler. Birçoğu profesyonel askerdi. Kral'ın Adamları gibi olmasalar da eğitimli ve azimliydiler. Kuzeyli vahşilerle başa çıkabileceklerine inanıyorlardı."

Prens Ladisla, "Ama kahramanca savaştılar, değil mi Lord Mareşal?" diye sordu.

Burr ters ters masaya baktı. "Kahramanca bir savaş kazanırsanız anlamlıdır, Majesteleri. Askerlerimiz katledildi. Sadece iyi atları olanlar ve şansları yaver gidenler sağ kurtuldu. Çok sayıda adam kaybetmenin yanı sıra bir sürü erzak ve malzemeden de olduk. Şimdi bunların hepsi düşmanın eline geçti. Daha da ciddi

olan, yenilgi halkın arasında büyük paniğe yol açtı. Ordularımızın bel bağladığı yollar mültecilerle dolu; Bethod'un, çiftliklerine, köylerine ve evlerine saldırmasından korkuyorlar. Tam bir felaket. Belki de İttifak'ın yakın zamanda yaşadığı en büyük felaket. Ama felaketlerden ders almasını bilmeli."

Lord Mareşal büyük ellerini masaya koyup öne eğildi. "Bu Bethod zeki, dikkatli ve acımasız bir adam. Atlı, piyade ve okçu sıkıntısı yok. Hepsini bir arada kullanabilecek kadar disiplinli. Harika keşif erleri var ve kuvvetleri oldukça mobil, muhtemelen bizimkilerden bile daha fazla. Özellikle de kuzeydeki gibi zor arazi koşullarında nasıl hızlı hareket edilir çok iyi biliyorlar. Anglandlılar için bir tuzak kurdu ve adamlarımız bu tuzağın içine düştü. Biz de aynısını yapmamalıyız."

General Kroy neşesiz bir kahkaha attı. "Öyleyse, bu barbarlardan korkmamız gerekiyor, öyle mi? Tavsiyeniz bu mu?"

"Stolicus ne demişti, General Kroy? 'Düşmandan asla korkmayın ama ona saygı duyun.' Sanırım benim tavsiyem de bu olabilir." Burr kaşlarını çatıp masadakilere göz gezdirdi. "Ama ben tavsiye vermem, emir veririm."

Kroy bu şekilde azarlanınca yüzünü buruşturdu ama en azından sesini kesti. Şimdilik. West adamın uzun süre sessiz kalamayacağını biliyordu. Bunu asla yapmazdı.

Burr, şimdi odadaki herkese hitap ederek, "Dikkatli olmalıyız," dedi. "Ama hâlâ bir avantajımız var. Kral'ın Adamları'ndan on iki alay, bir o kadar da asillerin sağladığı adamlar var, ayrıca Kara Kuyu'da sağ kalan Anglandlılar da bizimle. Bize gelen raporlara göre düşmana karşı beşe bir üstünlüğümüz var. Malzeme, taktik ve organizasyon olarak da üstünüz. Kuzeyliler de bunun farkında. Son zaferlerine rağmen Cumnur'un kuzeyinde kalmayı, bölgeyi yağmalamayı seçtiler. Nehri geçip bizimle bir meydan savaşına tutuşmaya niyetleri yok."

Poulder, "Onları suçlayamam, pis korkaklar," diye kıkırdadı. Adamları sessizce başlarıyla onayladı. "Belki de sınırı geçtiklerine şimdiden pişman olmuşlardır!"

Burr, "Belki," diye mırıldandı. "Her halükârda, bizim üzerimize gelmiyorlar, bu yüzden nehri geçip onların peşine düşmemiz gerek. Ordumuzun ana gücünü ikiye böleceğiz, sol kanattan General

Kroy, sağ kanattan General Poulder sorumlu olacak." İki adam derin bir nefretle birbirine baktı. "Ostenhorm'daki kampımızdan doğuya ilerleyecek, Cumnur'u geçince araziye yayılacağız. Bu sayede sorunu çözmek için Bethod'u bizimle karşılaşmaya zorlayabiliriz."

General Kroy, "Saygıda kusur etmek istemem, Lord Mareşal," dedi. Ses tonundan saygının hiç de umurunda olmadığı anlaşılıyordu. "Ama ordunun yarısını batı yolundan göndermek daha iyi olmaz mı?"

"Batının demir dışında vadettiği çok fazla bir şey yok ve Kuzeylilerin bu konuda bir sıkıntısı olduğunu sanmıyorum. Sahil yolunda ele geçirilecek başka zenginlikler var, onların ikmal ve geri çekilme yollarına da daha yakın. Ayrıca, kuvvetlerimizi birbirinden çok uzağa göndermek istemiyorum. Bethod'un gücü konusunda hâlâ tahminlerle hareket ediyoruz. Onu savaşmaya zorlayabilirsek, bütün kuvvetleri tek bir noktaya odaklayıp işini hemen bitirmek istiyorum."

"Ama Lord Mareşal!" dedi Kroy, gücü hâlâ elinde tutan ama bunamış bir adama hitap edercesine. "Batı yolunu savunmasız bırakmak olmaz, değil mi?"

Burr, "Oraya da geleceğim," diye hırlayıp haritaya döndü. "Prens Ladisla komutasında üçüncü bir kuvvet Cumnur'un önünde batı yolunu koruyacak. Kuzeylilerin etrafımızdan dolaşıp arkamıza geçmelerine engel olacaklar. Onlar nehrin güneyinde, şurada beklerken ordumuz da ikiye ayrılıp düşmanı yok etmeye gidecek."

"Tabii ki, Lord Mareşal." Kroy yüksek sesle iç geçirdi, sanki bu plan çok hoşuna gitmemişti ama elde daha iyi bir plan olmadığı için katlanmak zorundaydı. Yanındakiler planı onaylamadıklarını belli edercesine başlarını iki yana sallıyordu.

Poulder sıcak bir ses tonuyla, "Bence harika bir plan," dedi. Masanın diğer tarafındaki Kroy'a sırıttı. "Ben sizden yanayım, Lord Mareşal. Adamlarımla birlikle beni arzu ettiğiniz şekilde kullanabilirsiniz. On gün içerisinde yola çıkmaya hazırız." Adamları başlarıyla onayladı.

Burr, "Beş gün daha iyi olur," dedi.

Poulder suratını biraz astı ama kendine hemen hâkim oldu. "Beş olsun, Lord Mareşal." Ama şimdi kendini beğenmiş görünme sırası Kroy'daydı.

Bu arada Prens Ladisla da gözlerini kısmış, haritaya bakıyordu. Boyalı yüzünde şaşkın bir ifade vardı. "Lord Mareşal Burr," dedi. "Benim görevim batı yolunu korumak, değil mi?"

"Evet, Majesteleri."

"Ama nehri geçmeyeceğiz, öyle mi?"

"Kesinlikle, Majesteleri."

"O zaman bizim rolümüz," dedi, incinmiş gibi görünerek Burr'a bakarak, "tamamen savunma mı?"

"Kesinlikle. Tamamen savunma."

Ladisla kaşlarını çattı. "Kulağa önemsiz bir işmiş gibi geliyor." Prensin adamları koltuklarında kıpırdandı ve yeteneklerinin çok altında bir göreve atandıkları için homurdandı.

"Önemsiz bir iş mi? Ama Majesteleri, kesinlikle çok önemli! Angland geniş ve zorlu bir bölge. Kuzeyliler elimizden kaçarsa bütün umudumuz siz olacaksınız. Düşmanın nehri geçip ikmal yollarımızı ve daha da kötüsü Ostenhorm'u tehdit etmesine engel olacaksınız!" Burr öne eğildi, Prens'in gözlerinin içine baktı ve yumruklarını otoriter bir biçimde havada salladı. "Siz bizim kayamızsınız, Majesteleri, sütunumuz, temelimizsiniz! Siz kapıyı tutan menteşelersiniz, bu kapı kapalı tutulursa işgalcileri Angland'dan söküp atacağız!"

West etkilenmişti. Prens'in görevi gerçekten de önemsizdi ama Lord Mareşal çok asil bir görevmiş gibi dile getirmeyi başarmıştı. Ladisla, "Harika!" dedi ve şapkasındaki tüyler ileri geri sallandı. "Menteşe, tabii ki! Harikulade!"

"Başka sorunuz yoksa, beyler, yapacak çok işimiz var." Burr asık suratlara göz gezdirdi. Kimse cevap vermedi. "Toplantı sona ermiştir."

Kroy'un adamları ve Poulder'ın adamları odadan daha önce çıkmak için birbiriyle yarıştı. İki büyük general kapıdan aynı anda geçmek için uğraştı. İki general de diğerine arkasını dönmek veya geride kalmak istemiyordu. Birlikte koridora adım attıktan sonra nefretle birbirlerine baktılar.

Poulder, "General Kroy," diyerek başını geriye attı.

Kroy, "General Poulder," diyerek kusursuz üniformasını düzeltti.

Farklı yönlere doğru giderek ayrıldılar.

En son Prens Ladisla ve adamları dışarıya çıktı; kendi aralarında kimin zırhının daha pahalı olduğunu tartışıyorlardı. West de odayı terk etmek için ayağa kalktı. Yapacak yüzlerce işi vardı ve bekleyerek bir şey kazanamazdı. Tam kapıya ulaşmıştı ki Mareşal Burr konuşmaya başladı.

"Bizim ordumuz bu, öyle mi West? Yemin ederim, bazen kendimi şımarık çocukları olan ama eşini kaybetmiş bir baba gibi hissediyorum. Poulder, Kroy ve Ladisla." Başını iki yana salladı. "Üç komutan! Her biri bu savaşı şan şöhret kazanmak için bir fırsat olarak görüyor. Bütün İttifak'ta daha koca kafalı üç adam bulunamazdı. Aynı odaya bu kadarını sığdırmamız bile bir mucize." Birden geğirdi. "Lanet olasıca hazımsızlık!"

West olumlu bir şey söylemek istedi. "En azından General Poulder itaatkâr görünüyor, efendim."

Burr burnundan nefes verdi. "Görünüyor, evet ama ona Kroy kadar bile güvenmiyorum, tabii eğer böyle bir şey mümkünse. En azından Kroy'un ne yapacağı tahmin edilebiliyor. Her fırsatta beni sinir edeceğini ve her şeye itiraz edeceğini biliyorum. Poulder'da ise bu bile yok. Sırıtır, iltifatlar eder, en ufak detaylara bile itiraz etmez ama kendine çıkar sağlayacak bir fırsat bulursa da hiç düşünmeden karşıma dikilir. İkisini birden mutlu etmek imkânsız." Gözlerini kısıp yutkundu ve midesini ovaladı. "Ama ikisini de aynı miktarda mutsuz edebilirsek bir şansımız olabilir. En azından birbirlerinden, benden nefret ettiklerinden daha fazla nefret ediyorlar."

Burr'un kaşları biraz daha çatıldı. "Benim vazifem için ikisi de benden ilerideydi. General Poulder, Rektör'ün eski bir dostu, biliyor muydun? Kroy da Başyargıç Marovia'nın kuzeni. Lord Mareşal pozisyonu boşalınca Kapalı Konsey ikisi arasında bir karar veremedi. Sonunda bütün gözler istemeye istemeye bana odaklandı. Eyaletlerden gelen bir ahmak, değil mi West? Ben onlar için buyum. İşe yarar bir ahmağım ama yine de ahmağım. Poulder veya Kroy yarın ölecek olursa ertesi gün diğeri benim koltuğuma oturur. Bir Lord Mareşal için daha komik bir durum düşünemiyorum, tabii bir de denklemin içine Prens Ladisla eklenince..."

West neredeyse yüzünü buruşturuyordu. Bu kâbusu avantaja nasıl çevirirdi? "Prens Ladisla da... hevesli, değil mi?"

"Senin iyimserliğin olmasa ne yapardım?" Burr neşesizce güldü. "Hevesli? Bir rüyayı yaşıyor! Bütün hayatı boyunca şımartılmış bir çocuk! O çocuk ve gerçek dünya birbirine tamamen yabancı!"

"Bir birliği komuta etmek zorunda mı, efendim?"

Lord Mareşal kalın parmaklarıyla gözlerini ovaladı. "Ne yazık ki evet. Kapalı Konsey bu konuda gayet açıktı. Kralın sağlık durumundan endişe ediyorlar; halk, tahtın vârisini aptalın teki olarak görüyor. Burada bir zafer kazanırsa halkın gözünde prestij kazanacağına inanıyorlar. Sonrasında savaş alanında şöhret kazanmış bir komutan olarak Adua'ya dönecek ve halkın sevdiği türden bir kral olmaya hazırlanacak."

Burr bir süre duraksadı ve bakışlarını yere indirdi. "Ladisla'nın başını belaya sokmamak için elimden geleni yaptım. Onu Kuzeylilerin olmayacağını düşündüğüm bir yere gönderiyorum, umarım şansımız yaver gider. Fakat savaş tahmin edilebilir bir şey değil. Ladisla'nın savaşması da gerekebilir. Bu yüzden ona göz kulak olacak birine ihtiyacım var. Savaş alanında deneyimli birine. Ladisla'nın maiyeti ne kadar yumuşak ve tembelse o kadar çalışkan ve azimli biri, askerlerle arası iyi biri. Prens'in başını belaya sokmasına engel olacak biri."

West'in midesi birden düğümlendi. "Ben mi?"

"Korkarım evet. Yanımda tutmayı daha fazla isteyeceğim başka biri yok ama Prens seni özellikle istedi."

"Beni mi? Ama ben saray mensubu değilim! Asil bile değilim."

Burr burnundan nefes verdi. "Bu orduda kimin oğlu olduğunu benden başka umursamayan tek kişi Ladisla'dır. Tahtın vârisi olduğu için, asil de olsan dilenci de olsan, onun altındasın."

"Ama neden ben?"

"Çünkü sen bir savaşçısın. Ulrioch'un surlarını ilk aşansın. Savaşı gördün, hem de istemeyeceğin kadar çok. Savaşçı olarak bir namın var, West ve Prens de aynısını elde etmek istiyor. Nedeni bu." Burr ceketinden bir kâğıt çıkarıp West'e uzattı. "Belki de bu acını biraz olsun azaltır."

West mührü kırıp kâğıdı açtı, düzgün bir el yazısıyla yazılmış satırlara göz gezdirdi. Sonrasında emin olmak için baştan sona bir kez daha okudu. Kafasını kaldırdı. "Bir terfi."

"Ne olduğunu biliyorum. Ben ayarladım. Belki de apoletinde bir yıldız daha olursa seni daha ciddiye alırlar. Her halükârda, bunu hak ettin."

West, "Teşekkür ederim," diye mırıldandı.

"Ne için, ordudaki en kötü vazife için mi?" Burr bir kahkaha atıp West'in omzuna hafifçe vurdu. "Seni özleyeceğim, bundan eminim. Birinci alayı kontrol etmeye gidiyorum. Bir komutan ara sıra yüzünü askerlerine göstermeli. Bana katılmak ister misin, Albay?"

Şehir kapılarından çıktıklarında kar yağmaya başlamıştı. Beyaz taneler rüzgârla sağa sola savruluyor fakat yola, ağaçlara veya West'in atına ya da arkalarından gelen korumaların zırhına değer değmez eriyordu.

Burr omzu üzerinden, "Kar," diye homurdandı. "Kar şimdiden yağmaya başladı. Henüz erken değil mi?"

"Çok erken, efendim ama hava yeterince soğuk." West bir elini dizginlerden alıp ceketinin yakasını havaya kaldırdı. "Güz sonu için normalden daha soğuk."

"Bahse girerim Cumnur'un kuzeyi çok daha soğuktur."

"Evet, efendim ve yakın zamanda ısınmayacak da."

"Zor bir kış olacak, değil mi Albay?"

"Büyük ihtimalle, efendim." Albay? Albay West? Kelime West'e hâlâ çok garip geliyordu. Kimse bir köylünün oğlunun bu kadar yükselmesini beklemiyordu. En çok da kendisi.

Burr, "Uzun ve soğuk bir kış," dedi. "Bethod'u hemen yakalamalıyız. Hepimiz donmadan adamın işini bitirmemiz gerek." Yanlarından geçerken ağaçlara bakıp kaşlarını çattı, yağan kar tanelerine bakıp kaşlarını çattı, West'e bakıp kaşlarını çattı. "Kötü yollar, kötü zemin, kötü hava koşulları. Hiç iyi bir vaziyet yok, değil mi Albay?"

West, "Evet, efendim," diye homurdandı. Ama onu endişelendiren şey ona verilen görevdi.

"Yapma, daha kötüsü de olabilirdi. Sen nehrin güneyinde sıcakta ve güvende olacaksın. Muhtemelen bütün kış hiç Kuzeyli görmeyeceksin. Duyduğuma göre Prens ve maiyetine iyi yemek çıkıyormuş. Poulder veya Kroy'un yanında karların arasına gömülmekten daha iyidir."

"Tabii ki, efendim." Ama West aynı fikirde değildi.

Burr omzu üzerinden korumalara baktı, saygılı bir mesafeden takip ediyorlardı. "Biliyor musun, delikanlıyken, kralın ordusunu komuta etme onuruna nail olmamışken, ata binmeyi çok severdim. Atımı kilometrelerce dörtnala koştururdum. Kendimi... canlı hissederdim. Bugünlerde bunun için çok fazla vakit bulamıyorum. Brifingler, dokümanlar, masabaşı işler. Bazen insanın içinden özgürce at binmek geliyor, değil mi West?"

"Tabii ki, efendim ama şimdi–"

"Deh!" Lord Mareşal atını mahmuzlayıp yoldan çıkardı. Atın toynakları geriye çamur sıçrattı. West bir süre düşündükten sonra adamın peşinden gitti.

"Lanet olsun," diye fısıldadı. İnatçı ihtiyar ahmak atından düşüp boynunu kıracaktı. Böyle bir şey olursa sonra ne olurdu? Muhtemelen komutayı Prens Ladisla alırdı. West bunu düşününce ürperdi ve atını mahmuzladı. Zaten başka seçeneği var mıydı?

İki yanından ağaçlar geçiyor, yol altından akıp gidiyordu. Kulaklarına atların toynaklarının sesi ve koşum takımlarının tıkırtıları doldu. Rüzgâr ağzına girdi, gözlerini yaktı. Kar taneleri üzerine üzerine geliyordu. West omzu üzerinden geriye baktı. Korumalar birbirine geçmiş, atlar birbirini itip kakıyordu. Askerler gitgide uzaklaşıyordu.

Mareşal'e yetişmek ve eyerinin üzerinde kalmaya çalışmaktan başka yapabileceği bir şey yoktu. En son böyle dörtnala at bindiğinde kuru bir ovada Gurkhul süvarileri tarafından kovalanıyordu. O zaman hiç korkmamıştı ama şimdi dizginleri sıkı sıkı tutuyor, kalbi heyecan ve korkuyla göğsünü çekiçliyordu. Gülümsediğini fark etti. Burr haklıydı. Kendini canlı hissediyordu.

Lord Mareşal yavaşladı, West de atını dizginledi. Şimdi kahkaha atıyor ve yanındaki Mareşal'in kıkırdadığını duyuyordu. Aylardır bu kadar gülmemişti, belki de yıllardır. En son ne zaman olduğunu hatırlamıyordu. Sonra gözüne bir şey ilişti.

Birden öne savruldu ve göğsünde bir acı hissetti. Dizginler elinden uçtu ve dünyası tepetaklak oldu. Atı gitmişti. Yerde yuvarlanıyordu.

Ayağa kalkmak istedi ama dünya dönmeye devam etti. Ağaçlar ve beyaz gökyüzü, atın toynakları ve havaya saçılan kumlar.

Tökezleyip düştü, ağzına çamur doldu. Birisi ayağa kalkmasına yardım etti ve ceketinden tutup onu ağaçlara doğru çekti.

West, "Hayır," diye mırıldandı. Göğsündeki acı yüzünden nefes almakta zorlanıyordu. Ağaçlara doğru gitmemesi gerekiyordu.

Ağaçların arasında siyah bir çizgi görmüştü. Dengesini kaybetti, iki büklüm oldu, uzun ceketinin ucuna bastı ve çalıların arasına düştü. Yola bir ip gerilmişti. Birisi şimdi onu ormana götürüyordu; başı dönüyordu. Yön hissini kaybetmişti. Bir tuzak. West kılıcına uzandı ama kının boş olduğunu anlaması birkaç saniyesini aldı.

Kuzeyliler. West'in midesine korkudan sancılar saplandı. Kuzeyliler onu ve Burr'u yakalamıştı. Bethod tarafından gönderilen katiller olmalıydılar. Ağaçların ardından bir su sesi geliyordu. West olan biteni yorumlamaya çalıştı. Korumalar yoldan geliyordu. Askerlere seslenebilirse...

"Burada..." diye gakladı. Sesi çok kaba çıktı ama kirli bir el ağzını kapattı ve ıslak çalıların arasında West'i sürüklemeye devam etti. West elinden geldiğince karşı koydu ama hiç gücü kalmamıştı. Dalların arasından korumaların geçip gittiğini gördü, belki on adım uzaktaydılar ama yapabileceği bir şey yoktu.

Eli ısırdı ama parmakları çenesini daha sıkı kavradı ve dudaklarını ezdi. Kan tadı aldı. Ya kendi kanı ya da elin sahibinin kanıydı. Korumaların sesi ormanın içinde uzaklaştı ve korku dört bir yanı kuşattı. Adam elini çekip West'i öne itti. West kendini sırtüstü yerde buldu.

Tepesinde bir yüz belirdi. Sert, zayıf ve zalim bir yüzdü, kısa kesilmiş siyah saçları vardı, dişlerini açığa çıkarmıştı. Soğuk ve donuk gözlerinde öfke vardı. Adam yana dönüp yere tükürdü. Bir kulağı yoktu. Sadece pembe deri ve bir delik vardı.

West hayatı boyunca daha şeytani bir adam görmemişti. Adam vahşetin kendisiydi. West'i ikiye ayıracak kadar güçlü duruyor, elindeki yaradan kanı akıyordu. West'in dişlerinin açtığı yaraydı, kan parmak uçlarından ormanın zeminine damlıyordu. Diğer elinde bir sopa parçası tutuyordu. West sopayı ucuna doğru takip etti. Ağır ve kavisli, parlayana kadar temizlenmiş bıçak kısmını gördü. Bir balta.

Demek bu bir Kuzeyli'ydi. Adua'nın kuytu köşelerinde sızan

sarhoşlara benzemiyordu. Babasının çiftliğine gelip iş dilenenlere de benzemiyordu. Annesinin çocukken onu korkutmak için anlattığı hikâyelerdekilerden fırlamıştı. İşi, hobisi ve amacı öldürmek olan biri. West önce baltaya, sonra adamın sert ve kara gözlerine baktı. Korkudan dondu kaldı. İşi bitmişti. Bu soğuk ormanda, çamurların içinde bir köpek gibi ölecekti.

West, içinde yükselen kaçma dürtüsüyle bir elinin üzerinde doğruldu. Omzu üzerinden arkaya baktı ama oradan kaçamayacağını gördü. Ağaçların arasından ona doğru bir adam geliyordu. Kalın sakalı ve omzunda kılıcı olan büyük bir adamdı, kucağında bir çocuğu taşıyordu. West gözlerini kırpıştırdı, gördüğünden bir anlam çıkarmak için uğraştı. Adam hayatı boyunca gördüğü en iri adamdı ve kucağındaki çocuk da Mareşal'den başkası değildi. Adam yükünü bir kucak dolusu kuru dalmış gibi West'in yanına fırlattı. Burr kafasını kaldırdı ve öğürdü.

West dişlerini sıktı. Aptal ihtiyar, öyle dörtnala at sürdüğünde ne olacağını sanıyordu ki? "Bazen insanın canı dörtnala at koşturmak ister," diye ikisini de öldürmüştü. Canlı mı hissetmek istiyordu? İkisi de buradan canlı çıkmayacaktı.

Dövüşmek zorundaydı. Son şansı bu olabilirdi. Elinde silahı olmasa bile. Çamurda diz çökmüş halde ölmektense bu şekilde ölmeyi yeğlerdi. Öfkesini açığa çıkarmaya çalıştı. İstemediği zamanlarda açığa çıkmasını biliyordu ama şimdi öfkesinden eser yoktu. Sadece uzuvları çaresiz bir ümitsizlikle uyuşmuştu.

Al sana kahraman. Al sana savaşçı. Altına işememek için kendini zor tutuyordu. İş kadınlara vurmak olunca bunu iyi biliyordu. Gırtlağını sıkarak kız kardeşini neredeyse öldürmeyi iyi biliyordu. Neler olduğunu hatırlayınca utancında boğuldu ve kendinden iğrendi. Hatalarını daha sonra telafi edeceğini düşünmüştü ama artık daha sonrası yoktu. İşte bu kadardı. Gözleri yaşardı.

Kendi kendine, "Özür dilerim," diye mırıldandı. "Özür dilerim." Gözlerini kapatıp sonu bekledi.

"Özür dilemene gerek yok, dostum, bana kalırsa daha kötü ısırıldığı da olmuştur."

Ağaçların arasından başka bir Kuzeyli daha çıktı ve West'in yanına çömeldi. Zayıf yüzüne keçeleşmiş kahverengi saçları düşüyordu. Çevik ve karanlık gözler. Zeki gözler. Şeytani bir biçim-

de sırıttı; bu hiç rahatlatıcı bir görüntü değildi. İki sıra sarı, sert ve sivri uçlu diş açığa çıktı. "Otur," dedi. Aksanı o kadar yoğundu ki West adamı güçlükle anladı. "Otur ve sakin ol."

Dördüncü bir adam Burr'un başındaydı. Geniş göğüslü, uzun boylu bir adamdı. El bilekleri West'in ayak bilekleri kadar kalındı. Karışmış sakalında griler vardı. Diğerlerinin adama bakış şeklinden liderleri olduğunu anladı. Düşünceli ve acelesiz bir biçimde West'e tepeden bakıyordu. Sanki bir karıncaya bakıyor, ayağıyla ezip ezmemek konusunda karar vermeye çalışıyordu.

Kuzey dilinde, "Sizce hangisi Burr?" diye sordu.

West, "Burr benim," dedi. Lord Mareşal'i korumak zorundaydı. Bunu yapmalıydı. Hiç düşünmeden ayağa kalktı ama hâlâ başı dönüyordu ve tekrar yere düşmemek için bir dala tutunmak zorunda kaldı. "Burr benim."

Yaşlı savaşçı, West'i tepeden tırnağa ağır ağır süzdü. "Sen mi?" Sonra bir fırtınanın uzaktan gelen pes ve tehditkâr sesine benzer bir kahkaha attı. "Bunu sevdim! Bu güzel!" Şeytani görünümlü arkadaşına döndü. "Gördün mü? Sen de Güneyliler cesur olmaz diyordun."

"Ben beyinlerinin az olduğunu söylemiştim." Tek kulaklı olan, bir kuşa tepeden bakan kedi gibiydi. "Aksini ispatlamadılar henüz."

"Bence bu." Liderleri şimdi Burr'a bakıyordu. Ortak dilde, "Burr sen misin?" diye sordu.

Lord Mareşal önce West'e, ardından tepesinde dikilen Kuzeyli'ye baktı, sonra yavaşça ayağa kalktı. Gururlu bir adam olarak ölmeye hazırlanırmış gibi üniformasını elleriyle düzleştirdi. "Burr benim ve sizi eğlendirmeye hiç niyetim yok. Bizi öldüreceksiniz bunu hemen yapın." West olduğu yerde kaldı. Asalet için çaba harcayası yoktu. Kafasına inen baltayı hissedebiliyordu neredeyse.

Ama sakalında griler olan Kuzeyli sadece gülümsedi. "Nasıl böyle yanıldığınızı anlayabiliyorum, sinirlerinizi bozduysak özür dilerim ama sizi öldürmek için burada değiliz. Size yardım etmek için buradayız." West duyduklarından bir anlam çıkarmaya çalıştı.

Burr da aynı durumdaydı. "Yardım mı?"

"Kuzey'de Bethod'dan nefret eden bir sürü adam var. Onun önünde diz çökerken bunu isteyerek yapmayanlar var ya da hiç diz çökmeyenler. Onlar biziz. Bethod denen piçle devam eden bir kan davamız var ve ödeşmek istiyoruz ya da en azından bunu yapmayı denerken ölmeyi. Bethod ile yalnız savaşamayız ama sizin onunla savaştığınızı duyduk, bu yüzden size katılmaya karar verdik."

"Katılmak mı?"

"Bunun için çok uzun bir yoldan geldik, yolda gördüğümüz kadarıyla yardıma ihtiyacınız var. Ama kapınıza dayandığımızda adamlarınız bizi içeri almak istemedi.

Zayıf olan, "Bize biraz kaba davrandılar," dedi, West'in yanına çömelirken.

"Gerçekten de öyleydiler, Köpekadam, gerçekten de öyleydiler. Ama biz kaba sözler edildi diye davamızdan dönecek adamlar değiliz. Kapıdan geri çevrilince aklıma seninle konuşmak geldi, nasıl derler, şef şefe."

Burr, West'e baktı. "Bizimle birlikte savaşmak istiyorlar," dedi. West hâlâ gözlerini kırpıştırıyor, günü sağ salim bitirebileceği düşüncesine alışmaya çalışıyordu. Köpekadam denilen adam, West'e doğru kabzasından bir kılıç uzattı. West'in kılıcın kendisine ait olduğunu anlaması birkaç saniyesini aldı.

West kılıcını alırken, "Teşekkürler," dedi.

"Önemli değil."

Liderleri, "Beş kişiyiz," dedi. "Hepimiz Şöhretli Adamlarız ve deneyimli savaşçılarız. Bethod'a karşı savaştık, Kuzey'in her yerinde onun yanında da savaştık. Tarzını herkesten iyi biliyoruz. Keşif yapabiliriz, dövüşebiliriz, gördüğünüz gibi tuzak da kurabiliriz. Yapılmaya değer olduğu sürece hiçbir görevden kaçmayız, Bethod'a zarar verecek her görev bizim için yapılmaya değerdir. Ne diyorsun?"

Burr, "Ben... ee..." derken çenesini sıvazladı. "Siz gerçekten de çok..." sert, kirli ve yaralı yüzlere göz gezdirdi, "...değerli adamlarsınız. Böyle nazikçe yapılan bu teklife kim hayır diyebilir ki?"

"O zaman sizi arkadaşlarımla tanıştırayım. Şuradaki Köpekadam."

Sivri dişleri olan, "Benim," diye hırladı ve yine korku salan gü-

lümsemesini gösterdi. "Tanıştığımıza memnun oldum." West'in elini tuttu ve parmakları kütürdeyene kadar sıktı.

Şef, baltalı ve bir kulağı eksik olan şeytani adamı işaret etti. "Şuradaki dost canlısı arkadaş da Kara Dow. Zamanla ona kanınız ısınır demek isterdim ama bu mümkün değil." Dow yana dönüp tekrar yere tükürdü. "Şu koca oğlan da Tul Duru. Ona Şimşekkafa derler. Bir de Asıksurat Harding var. Ağaçların arasında bir yerde, atlarınızın yola çıkmasına engel oluyor. Ama endişelenmeyin, burada olsa da size bir şey söylemez, pek konuşkan değildir."

"Ya sen?"

"Rudd Üçağaç. Bu naçizane grubun lideriyim, önceki liderimiz toprağa geri döndüğünden beri."

"Toprağa geri döndüğünden beri demek." Burr derin bir nefes aldı. "Pekâlâ. Albay West'e rapor verebilirsiniz. Size kalacak bir yer ve yiyecek ayarlar, yapacak iş de bulacağından eminim."

West, kılıcı hâlâ elinde "Ben mi?" diye sordu.

"Kesinlikle." Lord Mareşal'in ağzının kenarında hafif bir gülümseme belirmişti. "Yeni dostlarımız Prens Ladisla'nın maiyetiyle takılmaya çok uygun olsa gerek." West ağlasın mı gülsün mü bilemedi. Daha kötüsü olamaz diye düşünürken şimdi bir de beş mağara adamından sorumluydu.

Üçağaç bu sonuca çok sevinmiş gibi görünüyordu. "Güzel," deyip başıyla onayladı. "O zaman anlaştık."

Köpekadam, "Anlaştık," dedi ürkütücü gülümsemesi yeniden genişlerken. Kara Dow, West'e doğru soğuk ve tehditkâr bir bakış attı. "Amına koduğumun İttifak'ı," diye hırladı.

SORULAR

Dagoska Üstadı
Sand dan Glokta'ya,

Hemen bir gemiye atlayıp Dagoska şehrinin yönetimini ele alacaksın. Selefin Üstat Davoust'a ne olduğunu öğreneceksin. Davoust şehrin içinde, hatta yönetici konseyde hainler olduğundan şüpheleniyordu, bu şüphesinin gerçekliği olup olmadığını araştıracaksın. Konseyin üyelerini soruşturup sadık olmayanları ayıklayacaksın. Vatana ihanet edenlere merhamet gösterme ama elinde sağlam kanıtların olsun. Daha fazla çam devireмeyiz.

Gurkhul askerleri yarımadaya konuşlanmış, bir zayıflık göstermemizi bekliyor. Kralın alayları Angland'da olduğu için Gurkhul saldırırsa bizden destek bekleme. Bu yüzden şehrin savunmasını güçlendir ve kuşatma ihtimaline karşı erzak depola. Gelişmelerden beni sürekli haberdâr et. Daha da önemlisi, Dagoska hiçbir şart ve koşul altında Gurkhul'un eline geçmemeli.

Beni hayal kırıklığına uğratma.

Sult.

Majesteleri'nin Engizisyonu'nun Rektörü.

Glokta mektubu dikkatlice katlayıp cebine koydu, bu sırada da bir kez daha kralın mührünün hâlâ cebinde olup olmadığını kontrol etti. *Lanet olasıca şey.* Kâğıdı Rektör'den aldığından beri bu büyük evrak cebinde ayrı bir ağırlık yapıyordu. Evrağı cebinden çıkarıp elinde çevirince büyük kırmızı mührün üzerindeki altın yaprak güneş ışığında parıldadı. *Bir kâğıt parçası ama altından daha değerli. Paha biçilmez. Bununla, kral adına konuşabilirim. Dagoska'nın en güçlü adamıyım, valinin bile üzerindeyim. Herkes beni dinleyecek ve itaat edecek. Tabii eğer hayatta kalabilirsem.*

Yolculuk hoş geçmemişti. Gemi küçüktü ve Çember Deniz fırtınalıydı. Glokta'nın kamarası ufacıktı, bir fırın gibi boğucu ve sıcaktı. *Gece gündüz sallanan bir fırın.* Çılgınca sallanan kâsesinden yulaf lapası yemediği zamanlarda, midesine sokmayı başardığı lapayı kusmakla meşguldü. Ama en azından güvertede değildi, işe yaramaz bacağı yüzünden dengesini kaybedip denize düşme ihtimali yoktu. *Evet, yolculuk hiç hoş değildi.*

Ama şimdi yolculuk sona ermişti. Gemi kalabalık rıhtımda demir atıyordu. Denizciler çapayla uğraşmaya ve iskeleye ipler fırlatmaya çoktan başlamıştı. Kısa süre sonra dosa tahtası tozlu kıyıya indirildi.

Pratisyen Severard, "Pekâlâ," dedi. "Ben bir şeyler içmeye gidiyorum."

"Sert bir şey olsun ama daha sonra benim yanıma gelmeyi unutma. Yarın yapacak işlerimiz var. Çok hem de."

Severard başıyla onayladı ve yüzünü çevreleyen uzun saçları sallandı. "Ah, ben hizmet etmek için varım." *Ne için var olduğunu bilmiyorum ama bu olmadığı kesin.* Severard ahenksiz bir ıslık çalarak güverte iskelesinden aşağıya indi ve tozlu kahverengi binaların arasında gözden kayboldu.

Glokta gemiden aşağıya indirilen tahta parçasına endişeyle baktı ve bastonunu kavrayarak tahtaya basmak için cesaretini toplarken dilini boş dişetlerinde gezdirdi. *Özverili ve cesurca bir eylem.* Karnı üzerinde sürünse daha iyi mi olurdu diye merak etti. *Sulu bir ölüm şansını azaltmış olurum ama bu hiç uygun olmaz, değil mi? Şehrin yeni Engizisyon Üstadı karnı üzerinde sürünerek gemiden iniyor.*

"Yardım ister misin?" Pratisyen Vitari, geminin küpeştesine yaslanmış yan gözle Glokta'ya bakıyordu, kırmızı saçları diken dikendi. Geminin sallanmasından etkilenmediği gibi, Glokta'nın nefret ettiği sıcak havadan keyif alarak yolculuğun büyük kısmını açık havada geçirmişti. Siyah pratisyen maskesinin altında yüz ifadesinin nasıl olduğunu tahmin etmek zordu. *Ama gülümsediğine bahse girerim. Hiç şüphesiz Rektör'e yazacağı ilk mektubu tasarlıyordur kafasında: "Kötürüm, yolculuğun büyük bir kısmını güverteye çıkmadan kusarak geçirdi. Dagoska'ya ulaştığımızda mallarla beraber kıyıya taşınmak zorunda kaldı. Şimdiden alay konusu..."*

Glokta, "Tabii ki hayır!" diye cevap verdi ve bunu her gün yapıyormuş gibi tahtanın üzerine adım attı. Sağ ayağını üzerine bastığı anda tahta tehlikeli bir biçimde sallandı ve Glokta birden rıhtımın kaygan taşlarını döven gri yeşil suyun ne kadar aşağıda olduğunu fark etti. *Rıhtımda yüzen ceset...*

Ama sonunda, sakat ayağını arkasında sürüyerek, kazasız belasız aşağıya inmeyi başardı. Rıhtımın tozlu taşlarına vardığında bu saçma da olsa kendisiyle gurur duydu çünkü nihayet ayağı yeniden toprağa basıyordu. *Ne kadar saçma. Gören de Gurkhul ordusunu yenip şehri kurtardığımı sanır. Halbuki sadece üç adım attım.* Daha da kötüsü, geminin sürekli sallanmasına alıştığı için şimdi durağan bir zemine basmak başını döndürmüş ve midesini bulandırmıştı, rıhtımın çürümüş, tuzlu kokusu da hiç yardımcı olmuyordu. Ağzındaki acı tükürüğü yuttu, gözlerini kapattı ve yüzünü bulutsuz gökyüzüne kaldırdı.

Lanet olsun, çok sıcak. Glokta Güney'in nasıl olduğunu unutmuştu. Mevsim yaz değildi ama güneş hâlâ ortalığı kavuruyor, Glokta da uzun siyah ceketinin altında terliyordu. *Engizitör giysileri bir şüphelinin kalbine korku salma konusunda başarılı olabilir ama bu iklime uygun olduğunu hiç sanmıyorum.*

Pratisyen Buz daha da kötü durumdaydı. Dev albino süt beyazı derisinin her yerini kapatmış, siyah eldivenler ve geniş kenarlı bir şapkayla kıyafetini tamamlamıştı. Parlak gökyüzüne bakıp pembe gözlerini şüpheyle kıstı. Siyah maskesinin altındaki geniş beyaz yüzünde boncuk boncuk ter birikiyordu.

Vitari yan gözle ikiliye baktı. "Siz ikiniz dışarıya daha çok çıkmalısınız," diye mırıldandı.

Rıhtımın diğer ucunda engizitör siyahları içerisinde bir adam duruyordu, ufalanan bir duvarın gölgesindeydi ama yine de amansızca terliyordu. Pörtlek gözleri olan uzun boylu ve kemikli bir adamdı, kancaya benzer burnu güneşte yanmaktan soyulmuştu. *Hoş geldin komitesi? Sayının azlığına bakılacak olursa pek hoş karşılanmadık.*

"Ben Harker, şehrin kıdemli engizitörüm."

Glokta, "Ben gelene kadar öyleydin," diye onu tersledi. "Kaç kişisiniz?"

Engizitör kaşlarını çattı. "Dört engizitör ve yirmi kadar pratisyen."

"Bu büyüklükte bir şehri hainlerden temizlemek için küçük bir grup."

Harker'ın kaşları biraz daha çatıldı. "Bugüne kadar bir sorun çıkmadı," dedi. *Ah, gerçekten. Üstadınızı kaybetmenin dışında.* "Dagoska'ya ilk gelişiniz mi?"

"Güney'de biraz vakit geçirmiştim." *Hayatımın en güzel ve en kötü günleriydi.* "Savaş sırasında Gurkhul'daydım. Ulrioch'u gördüm." *Biz şehri yaktıktan sonraki yıkıntılarını.* "Ve iki sene de Shaffa'daydım." *İmparatorun zindanlarını sayarsan. Ezici karanlık ve boğucu sıcakta geçen iki sene. Cehennemde iki yıl.* "Ama Dagoska'ya hiç gelmedim."

Harker, "Hah," dedi. Etkilenmemiş gibiydi. "Odanız Hisar'ın içinde." Şehre tepeden bakan büyük kayayı işaret etti. *Tabii ki başka nerede olacak? Şüphesiz şehrin en yüksek binasının en üst katındadır.* "Size yolu göstereyim. Vali Wurms ve konseyi yeni Üstat'la tanışmaya can atıyor." Yüzünü buruşturarak arkasına döndü. *Bu görevi üstlenmeyi hayal ediyordun, değil mi? Seni hayal kırıklığına uğrattığıma sevindim.*

Harker hızlı adımlarla yürümeye başladı. Pratisyen Buz da adamın yanında yürüyordu, kalın boynu ağır omuzlarının içine geçmişti. Sanki güneş derisine iğneler batırıyormuş gibi, mümkün olan yerlerde gölgede kalıyordu. Vitari bir dans pistiymiş gibi tozlu sokaklarda zikzaklar çiziyor, pencerelere ve dar ara sokaklara göz gezdiriyordu. Glokta arkalarından topallıyordu, sol bacağı şimdiden sancımaya başlamıştı.

"Kötürüm, şehirde üç adım attıktan sonra yüzüstü yere kapaklandı, onu bir sedyeye yatırıp taşımak zorunda kaldık, gırtlaklanan bir domuz gibi ciyaklıyor ve su için yalvarıyordu. Korkutması gereken insanlar şaşkın gözlerle onu seyrettiler..."

Glokta dudaklarını büzdü ve geriye kalan dişlerini boş dişetlerine geçirdi. Diğerlerine yetişmeye çalışırken bastonunun başı avucuna geçiyor, omurgası her adımında acı veren çatırtılar çıkarıyordu.

Harker omzu üzerinden, "Burası Aşağı Şehir," dedi. "Yerel halkın yaşadığı kısım."

Fokurdayan, kirli ve pis kokulu dev bir lağım. Binalar adi ve bakımsızdı: Tek katlı köhne yapılardı, yarı-pişirilmiş çamurdan

tuğlaların üzerinde ayakta duruyorlardı. İnsanlar esmer tenliydi, fakir ve aç görünüyorlardı. Bir kapının eşiğindeki sıska bir kadın durup Glokta ile yanındakilere baktı. Koltuk değnekli yaşlı bir adam yanlarından geçti. Ara bir sokakta üstleri yırtık pırtık çocuklar çöp yığınlarının arasında koşturuyordu. Havada ağır bir çürümüşlük ve taşmış lağım kokusu vardı. *Ya da bir lağımları bile yoktur belki de.* Her yerde sinekler vardı. Şişman, öfkeli sinekler. *Burada mutlu olan tek yaratıklar.*

Glokta, "Bu kadar büyüleyici bir yer olduğunu bilseydim daha önce gelirdim," dedi. "Dagoskalılar İttifak'a katılarak ne kadar mantıklı bir şey yapmış."

Harker ironiyi anlamadı. "Gerçekten de öyle. Gurkhul'un şehri kontrol ettiği kısa dönemde yerel halkın bir kısmını köle yaptılar. Şimdi özgürler, insan olarak yaşayıp hayatlarını idame ettirebiliyorlar."

"Özgürler, öyle mi?" *Demek özgürlük böyle bir şey.* Glokta üzeri yarı çürümüş meyveler ve sakatatla dolu bir tezgâhın başında toplanmış asık suratlı yerlilere baktı.

Harker, "Eh, hemen hemen," diye cevap verdi. "Engizisyon ilk geldiğinde, sorun çıkaranlardan bazılarıyla ilgilenmek zorunda kaldı. Sonra, üç sene önce, bu memnuniyetsiz domuzlar isyan ettiler." *Kendi şehirlerinde hayvanlar gibi yaşamalarına izin verdiğimiz için mi? Ne şaşırtıcı.* "Tabii ki isyanı bastırdık ama şehre çok fazla zarar verdiler. O günden sonra silah taşımaları veya beyazların büyük bir kısmının yaşadığı Yukarı Şehir'e girmeleri yasaklandı. O günden beri ortalık sakin. Bu ilkel insanlarla baş etmek için sert ve acımasız olmak gerektiği bir kez daha ispatlandı."

"İlkel insanlara göre etkileyici bir savunma inşa etmişler."

Önlerinde yüksek bir duvar uzanıyor, kenar mahallelerin bakımsız evleri üzerine uzun gölgesi düşüyordu. Önünde geniş bir çukur vardı, yeni kazılmış ve içine sivri kazıklar yerleştirilmişti. İki kulenin ortasındaki kapılara doğru uzanan dar bir köprü vardı. Kapılar açıktı ama önünde bir düzine adam dikiliyordu: İttifak askerleri çelik miğferler ve deri zırhları içerisinde terliyor, mızrakları ve kılıçları güneş ışığı altında parıldıyordu.

Vitari, "Kapı iyi korunuyor," dedi. "Şehrin içinde olmasına rağmen."

Harker kaşlarını çattı. "İsyandan sonra yerliler Yukarı Şehir'e ancak izin belgeleri varsa girebiliyor."

Glokta, "Kimler izin alabiliyor?" diye sordu.

"Bir kısmı Baharat Tüccarları Derneği için çalışan zanaatkârlar ama çoğunluğu Yukarı Şehir ve Hisar'da çalışan hizmetkârlar. Burada yaşayan İttifak vatandaşlarının bir veya birden fazla yerli hizmetkârı var."

"Yerliler de İttifak vatandaşı değil mi?"

Harker dudak büktü. "Siz öyle diyorsanız öyledir ama onlara güven olmayacağı kesin. Bizim gibi düşünmedikleri kesin."

"Gerçekten mi?" *Tek bir düşüncelerinin bile, bu barbardan daha iyi olacağına bahse girerim.*

"Bu karaların hepsi pislik. Gurkhullular, Dagoskalılar, al birini vur ötekine. Çoğu katil ve hırsız. En iyisi onları kontrol altında tutmak ve ezmek." Harker güneşin altında kavrulan sokaklara bakarken kaşlarını çattı. "Bir şey bok kokuyorsa, rengi bok rengiyse, o büyük ihtimalle boktur." Dönüp köprüye doğru yürüdü.

Vitari, "Amma etkileyici ve aydın bir adammış," diye mırıldandı. *Aklımı okudun.*

Kapıların ardı farklı bir dünyaydı. Kubbeler, zarif kuleler, renkli cam mozaikler, güneşin altında parıldayan beyaz mermer sütunlar. Sokaklar geniş ve temizdi, binalar bakımlıydı. Düzenli meydanlarda birkaç susamış palmiye bile vardı. İnsanlar zarifti, iyi giyimli ve beyaz tenliydi. *Biraz güneşte yanmışlar.* Aralarında birkaç koyu renkli yüz dikkat çekiyordu ama bunlar bakışlarını yere indirip ayak altında durmamaya çalışıyorlardı. *Hizmet edecek kadar şanslı olanlar? İttifak'ta kölelik olmadığı için minnettar olmalılar.*

Glokta uzaktan gelen bir uğultu duymaya başladı, sanki bir yerde savaş alanı vardı. Yukarı Şehir'de bacağını sürüyerek ilerledikçe ses şiddetini artırdı. Geniş bir meydana çıktıklarında uğultu iyice şiddetlendi. Meydan bir ucundan diğer ucuna kadar insanla doluydu. Midderland, Gurkhul ve Styria'dan gelenler, çekik gözlü Suljuklular, sarı saçlı Eski İmparatorluk insanları, hatta sakallı Kuzeyliler bir aradaydı.

Harker, "Tüccarlar," dedi. *Görünüşe bakılırsa dünyanın bütün tüccarları.* Ürünlerle dolu tezgâhların ardında dikilen tüccarların

malzemeleri tartmak için kocaman terazileri vardı ve karatahtaların üzerine fiyatlar yazılıydı. Farklı dillerde bağırıyor, çığırtkanlık yapıyor ve pazarlık ediyorlardı. Ellerini kollarını havada sallıyor, insanları itip kakıyor ve birbirlerini işaret ediyorlardı. İnsanlar baharat kutularını ve tütsüleri kokluyor, kumaşlara dokunuyor, meyveleri yokluyor, madeni paraları ısırarak kontrol ediyor, büyüteçlerle değerli taşları inceliyordu. Sağda solda gezinen yerel hamallar dev yüklerinin ağırlığı altında iki büklümdü.

Harker sabırsızca önüne çıkanları bir kenara iterken, "Baharat Tüccarları Derneği her şeyden pay alıyor," diye mırıldandı.

Vitari kendi kendine, "Çok yüksek meblağlar olmalı," diye mırıldandı. *Hem de çok yüksek. Gurkhul'a meydan okuyacak kadar. Bütün bir şehri tutsak edecek kadar. İnsanlar bunun çok daha azı için birbirini öldürüyor.*

Glokta karşısına çıkanları bir kenara iterek, topallayarak attığı her adımda yüzünü buruşturarak yürüdü. Ancak kalabalığın diğer tarafına ulaştıklarında dev ve görkemli bir binanın gölgesinde olduklarını fark etti. İnsanlara tepeden bakan binanın kemer üzerinde kemeri, kubbe üzerinde kubbesi vardı. Her bir köşeden çıkan zarif kuleler göğe yükseliyordu, kırılgan ve narin.

Glokta, "Harika," diye mırıldandı. Başını geriye atıp gözlerini kısıp kulelere baktı, güneşte parıldayan saf beyaz taşlara bakmak neredeyse acı vericiydi. "Bunu görünce insanın Tanrı'ya inanası geliyor." *Tabii eğer aptalsanız.*

Harker, "Hah," dedi. "Yerel halktan binlerce kişi burada toplanır ve dua eder, havayı ilahileri ve batıl inançları ile zehirlerdi. Tabii ki hepsi isyandan önceydi."

"Şimdi?"

"Üstat Davoust buraya girmelerini yasakladı. Yukarı Şehir'deki bir sürü yer gibi. Şimdi Baharat Tüccarları burayı pazar yerinin devamı olarak kullanıyor, mal alıp satımı yapıyor."

"Huh." *Ne güzel. Para kazanmak için bir tapınak. Bizim dinimiz bu olsa gerek.*

"Sanırım bir bankanın da içeride ofisi var."

"Banka mı? Hangisi?"

Harker sabırsızca, "Bu gibi konularla Baharat Tüccarları ilgileniyor," diye cevap verdi. "Valint ve bilmem ne."

"Balk. Valint ve Balk." *Bazı eski dostlar benden önce davranmış, eh? Tahmin etmem gerekirdi. Bu piçler her yerdeler. Para olan her yerde.* Kalabalık pazar yerine göz gezdirdi. *Burada da çok para var.*

Tepeye tırmanırlarken arazi eğimlendi, sokaklar şimdi kuru tepelerin içine oyulmuştu. Glokta sıcakta nefes nefese kalmıştı, bastonuna dayanıyor, bacağı çok acıdığı için dudaklarını ısırıyordu. Bir köpek gibi susamıştı ve bütün gözeneklerinden ter fışkırıyordu. Harker, Glokta geride kalmasın diye yavaşlamaya yeltenmedi. *Beni beklemesini söylersem ne olayım.*

"İlerisi Hisar." Engizitör eliyle şehre tepeden bakan kahverengi kayalıkların üzerindeki etrafı surlarla çevrili yeri işaret etti. Surların ardında kuleler ve kubbeler görünüyordu. "Bir zamanlar yerel kralın sarayıymış, şimdi Dagoska'nın idari merkezi olarak kullanılıyor ve içerisinde en önemli insanları barındırıyor. Baharat Tüccarları'nın dernek binası içeride, şehrin Sorgu Evi ile birlikte."

Vitari, "Güzel manzara," diye mırıldandı.

Glokta arkasına dönüp gözlerini eliyle siper etti. Hemen hemen bir ada olan Dagoska aşağıda uzanıyordu. Yukarı Şehir diğer kısımdan biraz daha yukarıdaydı, düzgün bir yerleşim planına ve cetvelle çizilmiş gibi duran sokaklara sahipti, aralara sarı palmiyeler ve geniş meydanlar serpiştirilmişti. Uzun ve kavisli duvarının ardında ise Aşağı Şehir'in tozlu ve kahverengi sokakları uzanıyordu. Daha da ilerideki, güneşte parıldayan görkemli surlar yarımadanın dar bir bağlantıyla anakarayla buluştuğu yeri koruyordu. Mavi deniz bir tarafında, mavi liman diğer tarafındaydı. *Dünyanın en iyi savunması olduğunu söyleniyor. Bakalım bu böbürlenmenin doğru olup olmadığını test etmek zorunda kalacak mıyız?*

"Üstat Glokta?" Harker boğazını temizledi. "Vali ve konseyi sizi bekliyor."

"O zaman biraz daha bekleyebilirler. Üstat Davoust'un ortadan kaybolması konusunda ilerleme kat edip etmediğini merak ediyorum." *Sonuçta yeni üstadın akıbetinin de eskisi gibi olmasını istemeyiz.*

Harker kaşlarını çattı. "Biraz ilerleme kat ettik. Suçlunun yerlilerden biri olduğuna şüphe yok. Asla rahat durmuyorlar.

Davoust'un aldığı bütün önlemlere rağmen birçoğu yerini hâlâ bilmiyor."

"Çok şaşırdım."

"Hepsi doğru, inanın bana. Üstat ortadan kaybolduğunda ona ayrılan katta üç yerli hizmetkâr görevliydi. Şimdi onları sorguluyorum."

"Ne öğrendin?"

"Ne yazık ki şimdiye kadar bir şey öğrenemedim. İnanılmaz inatçı olduklarını ispatladılar."

"O zaman onları birlikte sorgulayalım."

"Birlikte mi?" Harker dudaklarını ısırdı. "Onları bizzat sorguya çekeceğinizi bilmiyordum."

"Artık biliyorsun."

İnsan kayaların içinin serin olmasını bekliyor. Ama en az güneşte kavrulan sokaklar kadar sıcaktı, üstüne üstlük burada sokaktaki gibi en ufak bir esinti bile yoktu. Koridorlar sessiz ve ölüydü, ortam bir anıtmezarı andırıyordu. Vitari'nin meşalesi gölgeleri köşelerde dans ettiriyor ve karanlık, geçtikleri yerleri hemen yeniden yutuyordu.

Harker demir çerçeveli bir kapının önünde durdu. Alnında ter damlaları birikmişti. "Sizi uyarmalıyım, Üstat, onlara karşı... katı olmamız gerekti. Sert olmak en iyisidir, bilirsiniz."

"Ah, ben de gerektiğinde çok katı olabilirim. Beni kolay kolay şaşırtamazsınız."

"Güzel, güzel." Kilidi açtı, kapı açıldı ve koridora pis bir koku yayıldı. *Tıkalı bir tuvalet ve üst üste yığılmış çöpler gibi.* Ardındaki hücre küçük ve penceresizdi, tavan neredeyse ayakta durmaya engel olacak kadar alçaktı. Sıcaklık eziciydi, koku dayanılmazdı. Glokta'ya başka bir hücreyi hatırlattı. Daha güneyde, Shaffa'da bir hücre. İmparatorun sarayının zindanlarında. *İki senemi karanlığın içinde inleyerek, duvarları tırmalayarak ve kendi pisliğimde yuvarlanarak geçirdiğim hücre.* Bir gözü seğirdi ve Glokta uzanıp istemdışı akan gözyaşını sildi.

Mahkûmlardan biri yerde yatıyordu, siyah derisinde yara izleri vardı ve iki bacağı kırılmıştı. Bir diğeri bileklerinden tavana asılmıştı ve dizleri yere değiyordu. Başı önüne eğikti, sırtında

kamçı izleri vardı. Vitari eğilip mahkûmlardan birini parmağıyla dürttü. "Ölmüş," dedi. Diğerinin yanına gitti. "Bu da. Çok uzun zaman önce."

Işık üçüncü şüphelinin üzerine düştü. Bu seferki canlıydı. *Hemen hemen.* Ellerinden ve ayaklarından zincirlenmiş, yüzü açlıktan çökmüş ve dudakları susuzluktan çatlamıştı. Üzerindeki kanlı bez parçasına sarınmıştı. Köşeye biraz daha sinmeye çalışırken topukları yere sürtündü, zayıf bir ses tonuyla Kantic dilinde bir şeyler söyledi ve ışıktan gözlerini korumak için elini havaya kaldırdı. *Hatırlıyorum. Karanlıktan daha kötü olan tek şey ışığın gelişidir: Beraberinde soruları da getirir.*

Glokta kaşlarını çatıp iki cesede ve köşeye sinen kıza baktı. Başı yorgunluktan, sıcaktan ve kokudan dönmeye başlamıştı. "Burası çok konforlu bir yermiş. Sana ne anlattılar?"

Harker isteksizce içeriye adım atarken eliyle ağzını ve burnunu kapattı. Buz, adamın hemen arkasındaydı. "Henüz bir şey söylemediler ama–"

"Bu ikisinden artık bir şey öğrenemeyeceğin kesin. Umarım itiraflarını imzalamışlardır."

"Hayır, pek sayılmaz. Üstat Davoust koyuderililerin itiraflarıyla pek ilgilenmezdi, biz sadece, bilirsiniz..."

"Onları suçlarını itiraf edecek kadar hayatta tutamadınız mı?"

Harker suratını astı. *Öğretmeni tarafından haksız yere azarlanan bir öğrenci gibi.* "Kız hâlâ yaşıyor," diye cevap verdi.

Glokta kıza bakarken ön dişlerinin olması gereken yerdeki dişetlerini yaladı. *Burada hiç yöntem yok. Amaç yok. Şiddet, saf şiddet var. Bugün bir şey yemiş olsaydım herhalde midem bulanırdı.* "Kız kaç yaşında?"

"On dört olabilir, Üstat ama konuyla ne ilgisi olduğunu anlayamadım."

"İlgisi şu, Engizitör Harker, komploların başında nadiren on dört yaşında kızlar vardır."

"İşimi yaparken titiz davranmayı severim."

"Titiz mi? Mahkûmlara herhangi bir soru sordun mu?"

"Şey, ben–"

Glokta'nın bastonu Harker'ın yüzünde patladı. Ani hareket Glokta'nın yan tarafının acıyla kavrulmasına sebep oldu, zayıf

ayağı üzerinde tökezledi ve destek için Buz'a tutunmak zorunda kaldı. Engizitör acı ve şaşkınlıkla ciyaklarken hücrenin zemininindeki pisliklere basıp dengesini kaybetti ve duvara çarpınca yerdeki pisliğe düştü.

Glokta, "Sen bir engizitör değilsin!" diye tısladı, "sen, lanet olasıca bir kasapsın! Şuranın haline bir bak! Ve şüphelilerden ikisini öldürmüşsün! Şimdi ne işimize yarayacaklar?" Glokta öne eğildi. "Tabii eğer senin de niyetin bu değilse. Belki de Davoust'u kıskanç bir engizitör öldürdü. Şüphelileri de bir şey görmüş olabilirler diye bu engizitör susturmuş olmasın? Belki de sorguya Engizisyon'dan başlamalıyım!"

Pratisyen Buz ayağa kalkmaya çalışan Harker'ın tepesinde dikildi. Adam sırtını duvara verdi ve burnundan akan kanları sildi. "Hayır! Hayır, lütfen! Bir kazaydı! Onları öldürmek istemedim! Sadece neler olduğunu öğrenmeye çalışıyordum!"

"Kaza mı? Ya hainsin ya da inanılmaz yeteneksizsin ve benim ikisine de ihtiyacım yok!" Sırtına saplanan acıları umursamayarak biraz daha eğildi ve dişsiz gülümsemesini gösterdi. "İlkeller söz konusu olduğunda sertliğin daha etkili olduğunu iyi bilirim, Engizitör. Benden daha sertini bulamazsın. Hiçbir yerde. Bu solucanı gözüm görmesin!"

Buz, Harker'ı ceketinden tuttu ve pisliğin içerisinden kapıya doğru sürükledi. Adam, kapıya tutunarak, "Bekle!" diye haykırdı. "Lütfen! Bunu yapamazsın!" Sesleri koridorda uzaklaştı.

Vitari'nin yüzünde hafif bir gülümseme vardı, sanki yaşananlar hoşuna gitmişti. "Bu kargaşa ne olacak?"

"Temizlettir." Glokta duvara yaslandı, yan tarafı acıyla kavruluyordu. Titreyen eliyle alındaki terleri sildi. "Yıkayın burayı. Cesetleri de gömün."

Vitari hücredeki kızı işaret etti. "Ya o?"

"Banyo yaptırın. Giysi. Yiyecek. Bırakın gitsin."

"Aşağı Şehir'e geri dönecekse banyoya pek ihtiyacı yok."

Güzel noktaya parmak bastı. "Pekâlâ! Davoust'un bir hizmetkârı vardı, benim de olabilir. İşe başlasın!" diye bağırdı omzunun üzerinden. Çoktan kapıya doğru topallamaya başlamıştı. Dışarı çıkmak zorundaydı. Hücrede nefes almakta zorlanıyordu.

***

"Sizleri hayal kırıklığına uğratmayı hiç istemem ama surlar artık aşılmaz durumda değiller, pek iyi durumda oldukları..." Glokta, Dagoska konseyinin toplantı salonuna girince konuşan adamın cümlesi yarıda kesildi.

Salon ile aşağıdaki hücre birbirinden ancak bu kadar farklı olabilirdi. *Aslında, burası gördüğüm en güzel salon olabilir.* Duvarların ve tavanın her santimetresi ustalıkla işlenmişti: Ürkütücü derecede karmaşık geometrik desenler, gerçek boyutta resmedilmiş Kantic efsanelerinin etrafını kuşatıyordu. Her yer altın ve gümüşle parıldıyordu, canlı kırmızılara ve mavilere boyanmıştı. Zemin harika bir mozaikle kaplıydı, uzun masa koyu renkliydi, fildişi ve oymalarla süslenmiş, iyice parlayana kadar cilalanmıştı. Uzun pencerelerden tozlu kahverengi şehir ve ötesindeki parıltılı körfez görünüyordu.

Glokta'yı karşılamak için ayağa kalkan kadın görkemli salona yakışıyordu. *Hem de çok.*

"Ben Carlot dan Eider," dedi ve gülümseyerek eski bir dostmuş gibi Glokta'ya elini uzattı. "Baharat Tüccarları Derneği Başkanı."

Glokta etkilendiğini itiraf etmeliydi. *Cesurmuş. Hiç korku belirtisi yok. Beni deforme, çirkin, korkunç bir virane değilmişim gibi karşıladı. Sanki onun kadar güzel görünüyormuşum gibi.* Üzerinde güney tarzında uzun bir elbise vardı: Mavi ipektendi, kenarları gümüş ipliklerle süslenmişti ve pencerelerden içeriye giren serin rüzgârla dalgalanıp parıldıyordu. Parmaklarında, bileklerinde ve boğazında çok değerli mücevherler vardı. Glokta kadın yakına girince garip bir koku aldı. *Tatlı. Onu zengin eden baharatlar gibi.* Parfüm etkisini hemen gösterdi. *Sonuçta hâlâ bir erkeğim. Sadece eskisi kadar değilim.*

"Kıyafetlerim için lütfen kusuruma bakmayın ama Kantic elbiseleriyle bu sıcakta daha rahat ediyorum. Son yıllarda bunlara oldukça alıştım."

Görünüşü için özür dilemesi, bir dâhinin aptallığı için özür dilemesi gibi bir şey. "Ziyanı yok." Glokta eğilebildiği kadar eğildi, işe yaramaz bacağı ve ağrıyan sırtının izin verdiği kadar. "Üstat Glokta, hizmetinizdeyim."

"Bizimle olmanıza hepimiz çok sevindik. Selefiniz Üstat Davoust'un ortadan kaybolması hepimizi çok endişelendirdi." *Bazılarınızı diğerlerinden daha az endişelendirmiş olmalı.*

"Ben de bu konuyu aydınlatmayı ümit ediyorum."

"Hepimiz aynı şeyi ümit ediyoruz." Kadın kendine güvenir tavırlarla Glokta'nın koluna girdi. "Sizi tanıştırmama izin verin."

Glokta yerinden kıpırdamadı. "Teşekkürler, Başkan ama insanlarla kendim de tanışabilirim." Tek başına masaya doğru topalladı. "Siz General Vissbruck olmalısınız, şehrin savunmasından sorumlusunuz." General kırklı yaşlardaydı, kafası kelleşmeye başlamıştı, gösterişli üniformasının içinde terliyordu ve hava sıcak olmasına rağmen düğmeleri gırtlağına kadar iliklemişti. *Seni hatırlıyorum. Savaşta, Gurkhul'daydın. Kral'ın Adamları'nda binbaşıydın, pislik bir subay olduğun söylenirdi. Tüm pislikler gibi kendine iyi bakmışsın.*

Vissbruck, önündeki belgelerden kafasını doğru düzgün kaldırmadan, "Memnun oldum," dedi.

"Eski bir tanıdıkla yeniden karşılaşmak çok güzel."

"Tanışıyor muyuz?"

"Gurkhul ile birlikte savaştık."

"Öyle mi?" Vissbruck'un terli yüzünde hayret ifadesi belirdi. "Sen... *o* Glokta mısın?"

"Sizin de dediğiniz gibi, *o* Glokta'yım."

General gözlerini kırpıştırdı. "Pekâlâ, ee... nasılsın?"

"Büyük acı içinde, sorduğun için sağ ol ama gördüğüm kadarıyla senin refah düzeyin artmış, bu benim için büyük bir teselli." Vissbruck gözlerini kırpıştırdı ama Glokta cevap vermesine fırsat tanımadı. "Ve siz de Vali Vurms olmalısınız. Sizinle tanıştığıma memnun oldum, Ekselansları."

Yaşlı adam yıpranmışlığın bir karikatürü gibiydi, kurumuş bir erik gibi, görkemli vali de cübbesinin içine sinmişti. Hava sıcak olmasına rağmen titriyor gibiydi ve parlak kel kafasında sadece birkaç tutam saç kalmıştı. Zayıf ve çapaklı gözlerini kısıp Glokta'ya baktı.

"Ne dedi?" Vali şaşkınlıkla etrafına bakındı. "Bu adam kim?"

General Vissbruck dudakları neredeyse valinin kulağına değecek kadar eğildi. "Üstat Glokta, Ekselansları! Davoust'un yerine geldi!"

"Glokta? Glokta? Tanrı aşkına, Davoust nerede?" Kimse cevap verme zahmetine girmedi.

"Ben Korsten dan Vurms." Vali'nin oğlu kendi ismini güçlü bir büyüymüş gibi dile getirdi ve elini paha biçilmez bir hediyeymiş gibi Glokta'ya uzattı. Sarı saçlı ve yakışıklıydı, sandalyesinde kaygısızca oturuyordu. Esmer teninin parıltısından ne kadar sağlıklı olduğu belliydi, babası ne kadar yaşlı ve zayıfsa oğlu da o kadar esnek ve atletikti. *Bu oğlandan şimdiden nefret ettim.*

"Anladığım kadarıyla eskiden büyük bir kılıç ustasıymışsınız." Vurms dalga geçercesine Glokta'yı baştan aşağıya süzdü. "Ben de kılıç antrenmanları yaparım ama burada beni zorlayacak pek kimse kalmadı. Belki bir ara birlikte antrenman yaparız, ne dersiniz?" *Çok isterdim, küçük piç. Bacağım hâlâ eskisi gibi olsaydı senin canına okurdum.*

"Eskiden dövüşürdüm ama ne yazık ki bırakmak zorunda kaldım. Sağlık sorunları." Glokta dişsiz gülümsemesini gösterdi. "Ama kendinizi geliştirmek istiyorsanız size birkaç tavsiye verebilirim." Vurms bunu duyunca kaşlarını çattı ama Glokta devam etti. "Siz de Haddish Kahdia olmalısınız."

Haddish uzun boylu ve zayıf bir adamdı, uzun bir boynu ve yorgun gözleri vardı. Basit beyaz bir cübbe giyiyordu, kafasına da sadece basit bir bez bağlamıştı. *Aşağı Şehir'dekilerden daha zengin görünmüyor ama kendine has bir asaleti var.*

"Ben Kahdia, Dagoska halkı tarafından onlar adına konuşmak için seçildim. Ancak artık kendime Haddish demiyorum. Tapınaksız bir rahip, rahip değildir."

Vurms, "Şu tapınaktan bahsetmeyi ne zaman bırakacaksın?" diye sordu.

"Bu konseyde oturduğum sürece tapınaktan bahsedeceğim." Glokta'ya baktı. "Demek şehirde yeni bir engizitör var. Yeni bir şeytan. Yeni bir ölüm getiren. Gelişleriniz ve gidişleriniz beni hiç ilgilendirmiyor, işkenceci."

Glokta gülümsedi. *Aletlerimi görmeden Engizisyon'dan nefret ettiğini itiraf etti. Ama halkının İttifak'ı sevmek için pek bir sebebi yok, kendi şehirlerinde köle gibiler. Hainimiz bu adam olabilir mi?*

Yoksa o mu? General Vissbruck baştan aşağıya sadık bir asker gibi duruyordu, vazife anlayışı her şeye ağır basan ve hayal gücü

komplo kuracak kadar geniş olmayan biri. *Ama çok az kişi kendi çıkarını gözetmeden, gerekli dişlileri yağlamadan, bazı sırları saklamadan general olur.*

Ya da o mu? Korsten dan Vurms sanki Glokta'ya değil de kullanmak zorunda olduğu pis bir tuvalete bakıyordu. *Bunun gibilerin binlercesini tanıdım, küstah piç. Vali'nin oğlu olabilir ama kendisinden başka hiç kimseye sadık değil.*

Ya da o mu? Başkan Eider kibar gülümsemelerden ibaretti ama gözleri elmaslar kadar sertti. *Bir tüccarın ilgisiz bir müşteriyi tarttığı gibi beni tartıyor. Bu kadında kibar tavırlardan ve yabancı kıyafetlere karşı düşkünlükten fazlası var. Hem de çok daha fazlası.*

Peki o olabilir mi? Yaşlı Vali bile şimdi şüpheliler arasındaydı. *Gözleri ve kulakları iddia ettiği kadar kötü mü? Yoksa gözlerini kısıp neler olduğunu sorarken sadece rol mü yapıyor? Belki de herkesten fazlasını biliyordur.*

Glokta arkasına dönüp pencereye doğru yürüdü, oradaki oymalı sütuna yaslandı ve güzel manzaraya göz gezdirirken akşam güneşinin yüzüne vurmasına izin verdi. Konsey üyelerinin huzursuzca kıpırdandığını hissedebiliyordu, ondan kurtulmak için can atıyorlardı. *Bakalım kötürümü odadan ne zaman kovacaklar? Hiçbirine güvenmiyorum. Hiçbirine.* Glokta kendi kendine gülümsedi. *Olması gerektiği gibi.*

Sabrı ilk tükenen Korsten dan Vurms oldu. "Üstat Glokta," dedi, "buraya gelip kendinizi tanıttığınız için çok naziksiniz ama eminim ilgilenmeniz gereken önemli işler vardır. Bizim de olduğu kesin."

"Tabii ki." Glokta abartılı bir yavaşlıkla odayı terk edecekmiş gibi masanın yanına yürüdü. Sonra kendine bir sandalye çekip oturdu, otururken bacağı acıyınca da yüzünü buruşturdu. "Şimdilik çok fazla yorum yapmamaya çalışacağım."

Vissbruck, "Ne?" diye sordu.

Vali, "Bu adam kim?" diye sordu. Öne eğilip gözlerini kıstı. "Burada neler oluyor?"

Oğlu ise daha açık sözlü konuştu. "Tanrı aşkına, sen ne yaptığını sanıyorsun?" diye sordu. "Sen deli misin?" Haddish Kahdia kendi kendine kıkırdadı. Ya Glokta'ya ya da diğerlerinin tepkisine gülüyordu.

"Lütfen, beyler, lütfen." Başkan Eider kibarca ve sabırla araya girdi. "Üstat yeni geldi ve belki de Dagoska'da işlerin nasıl yürüdüğünü bilmiyordur. Selefiniz bu toplantılara katılmazdı. Biz bu şehri yıllardır başarıyla yönetiyoruz ve–"

"Kapalı Konsey sizinle aynı fikirde değil." Glokta, parmakları arasında kralın fermanını tutuyordu. Bir an için herkesin bakmasına izin verdi, üzerindeki ağır kırmızı ve altın mührün görünmesini istedi. Ardından kâğıdı masanın üzerine attı.

Carlot dan Eider belgeyi alırken diğerleri şüpheyle birbirine baktı. Eider fermanı açıp okumaya başladı. Önce kaşlarını çattı, sonra kaşlarını havaya kaldırdı. "Galiba bir şey bilmeyen bizmişiz."

"Bir bakayım!" Korsten dan Vurms kâğıdı kadının elinden alıp okumaya başladı. "Mümkün değil," diye mırıldandı. "Mümkün değil."

"Korkarım mümkün." Glokta dişsiz gülümsemesini gösterdi. "Rektör Sult çok endişeli. Benden Üstat Davoust'un ortadan kaybolmasıyla özel olarak ilgilenmemi ve şehrin savunmasını incelememi istedi. Bu konuların üzerinde duracağım ve Gurkhul askerlerinin surların diğer tarafında kaldığından emin olacağım. Benden vazifelerimi yerine getirmem için ne gerekiyorsa yapmamı istedi." Duraksadı. "Ne... gerekiyorsa."

Vali, "O nedir?" diye sordu. "Bana neler olduğunu söylemenizi emrediyorum!"

Kâğıt şimdi Vissbruck'taydı. "Kralın mührü," diye mırıldandı ve koluyla alnındaki terleri sildi. "Hem de Kapalı Konsey'in on iki üyesinin imzası var. Bütün yetkiyi size veriyor!" Sanki birden alev almasından korkuyormuşçasına kâğıdı nazikçe masanın üzerine koydu. "Bu–"

"Ne olduğunu çok iyi biliyoruz." Başkan Eider, bir parmağı pürüzsüz yanağında, düşünceli gözlerle Glokta'ya bakıyordu. *Sözde ilgisiz müşterisinin onu kazıkladığını fark eden bir tüccar gibi.* "Görünüşe bakılırsa yönetimi Üstat Glokta devralıyor."

"Ona yönetimi devralmak demeyelim de bu konseyin bundan sonraki toplantılarına müdahil olacağım diyelim. Gerçekleşecek bir sürü değişiklikten ilki bu olacak." Glokta sandalyesine yaslanırken rahatlayarak iç geçirdi, ağrıyan bacağını öne uzattı ve

sırtını dinlendirdi. *Neredeyse rahat ettim.* Şehir konseyinin asık suratlarına baktı. *Fakat bu etkileyici insanlardan bir tanesi hain. Bir üstadın ortadan kaybolmasını ayarlayan ve sonrakinin de ortadan kaybolması gerektiğini düşünebilecek bir hain...*

Glokta boğazını temizledi. "Şimdi, General Vissbruck, ben içeriye girdiğimde ne diyordunuz? Sanırım surlarla ilgiliydi."

GEÇMİŞİN YARALARI

Bayaz, kendini beğenmiş bir biçimde, "Geçmişin hataları," dedi, "sadece bir kez yapılmalı. Bu yüzden işe yarar bir eğitimin sağlam bir tarih temeli üzerine oturtulması gerekir."

Jezal kendine hâkim olamayıp iç geçirdi. Bu yaşlı adamın neden geçmişle ilgili hikâyeler anlatarak onu aydınlatmaya çalıştığını hiç anlamıyordu. Belki de bütün sorun, bunak bir adamın beğenmişliğiydi. Jezal hiçbir şey öğrenmemek konusunda kararlıydı.

"...evet, tarih," dedi Magus kendi kendine, "Calcis'in tarihi engindir..."

Jezal hiç etkilenmeden etrafına bakındı. Tarih sadece aradan geçen zamanla ilgiliyse, Eski İmparatorluk'un liman şehrinin tarihin izlerini taşıdığını söylemek uygun olurdu. Tarih eğer daha fazlasıysa –görkemli, gururlu, insanı heyecanlandıran bir şeyse– o zaman şehirde tarihten eser olduğu söylenemezdi.

Şehrin yerleşim planının iyi yapıldığı söylenebilirdi; geniş ve düzgün sokaklar ziyaretçilere güzel manzaralara sunacak şekilde tasarlanmıştı. Ama eskiden görkemli olan manzara şimdi çürümüşlüğün bir panoraması gibiydi. Her yerde terk edilmiş evler, boş pencereler ve pis meydanlara üzgün gözlerle bakan kapı eşikleri vardı. Ara sokaklar çalılar, enkazlar ve çürümüş tahtalarla kaplıydı. Nehrin üzerindeki köprülerin yarısı çökmüş ve onarılmamıştı; geniş meydanlardaki ağaçların yarısı ölmüş ve kurumuştu; sarmaşıklar her yeri sarmıştı.

Rıhtımdan kenar mahallelere, kenar mahallelerden Agriont'un kendisine kadar uzanan Adua'daki canlılıktan eser yoktu. Jezal'ın evi olan şehir bazen içini dolduran insanlarla dikişlerini patlatacakmış gibi dursa da, şimdi çürümüş bir kalıttan ibaret olan Cal-

cis sokaklarında dolaşan birkaç insanı görünce hangi atmosferi tercih ettiği konusunda şüphesi kalmamıştı.

"...bu seyahatte kendini geliştirmek için çok fırsatın olacak, genç dostum, sana bu fırsatları iyi değerlendirmeni tavsiye ederim. Özellikle, Efendi Dokuzparmak'ı iyi incelemen gerek. Ondan bir sürü şey öğrenebilirsin..."

Jezal kendine hâkim olamadı. "O maymundan mı?"

"O maymun dediğin adam Kuzey'de ünlüdür. Ona orada Kanlı Dokuz derler. İnsanların kalbine korku veya cesaret veren bir isimdir; bu, hangi tarafta olduğuna göre değişir. Çok zeki ve çok deneyimli bir savaşçı ve taktisyendir. Her şeyden önemlisi, bildiğinden çok daha azını konuşmayı öğrenmiş biridir." Bayaz, Kuzeyli'ye baktı. "Tanıdığım bazı insanların tam tersine."

Jezal kaşlarını çatıp sırtını kamburlaştırdı. Dokuzparmak'tan bir şey öğrenebileceğini hiç düşünmüyordu. Tabii eğer elleriyle yemek yemeyi veya günlerce yıkanmamayı başarmayı saymazsak.

Bayaz, "Büyük forum," dedi geniş açıklığı işaret ederek. "Şehrin atan kalbi." O bile hayal kırıklığına uğramış gibiydi. "Burada Calcis halkı mallarını almaya ve satmaya gelirdi, gösterileri seyreder ve davaları izler, felsefe ve politika tartışırdı. Eski Zaman'da geç saatlerde bile adım atacak yer bulamazdın."

Şimdi yer çoktu. Devasa kaldırım taşlı meydan içindeki insanların elli mislini alacak kapasiteye sahipti. Kenarlardaki büyük heykeller lekeli ve kırıktı, pis tabanlar yanlara eğilmişti. Ortada birkaç gösterişsiz tezgâh vardı, soğuk havada birbirine sokulan koyunlar gibiydiler.

"Eski görkeminin gölgesinden ibaret." Bayaz heykelleri işaret etti. "Yine de bugün bizi sadece bunlar ilgilendiriyor."

"Gerçekten mi, kim bunlar peki?"

"Geçmişin imparatorları, evlat, hepsinin kendine ait bir hikâyesi var."

Jezal içten içe inledi. Kendi ülkesinin tarihi bile ilgisini doğru düzgün çekmiyordu, kaldı ki dünyanın batısında unutulmuş, çürüyen bir yerinki çeksindi. "Çok fazla heykel var," diye mırıldandı.

"Ve hepsi bu da değil. Eski İmparatorluk'un tarihi yüzlerce yıl geçmişe uzanır."

"Ona bu yüzden eski diyor olmalılar."

"Bana ukalalık taslamaya kalkma, Yüzbaşı Luthar, buna uygun bir beynin yok. Siz İttifak'ta çıplak dolaşıp el kol hareketleriyle anlaşırken ve çamura taparken, efendim Juvens burada görkemli bir ulusun doğuşuna önayak oluyordu. Öylesine büyük ve zengin bir ulustu ki bilgi ve ihtişam açısından eşi benzeri yoktu. Adua, Talins, Shaffa, büyük Aos Nehri'nin vadisinde bir zamanlar kurulan şehirlerin sadece bir gölgesidir. Medeniyetin beşiği burasıdır, genç dostum."

Jezal hüzünlü heykellere, çürüyen ağaçlara, kirli ve terk edilmiş sokaklara baktı. "Nasıl bu hale geldi?"

"Büyük bir şeyin bu hale gelmesi basit bir mesele değildir ama başarı ve şerefin olduğu yerde başarısızlık ve utanç da vardır. İkisinin bir arada olduğu yerde kıskançlıklar fokurdar. Kıskançlık ve gurur yavaş yavaş önce yerini kan davalarına, sonra savaşlara bırakır. İki büyük savaş korkunç felaketlerle sonlandı." En yakındaki heykelin yanına gitti. "Ama felaketlerden de alınacak dersler vardır, evlat."

Jezal yüzünü buruşturdu. Nasıl çürükçük hastalığına yakalanmasına gerek yoksa, daha fazla derse de hiç ihtiyacı yoktu ve kendini kimsenin evladı gibi hissetmiyordu ama ihtiyar isteksizliğini hiç umursamıyordu.

Bayaz, "Büyük bir lider acımasız olmalıdır," dedi. "Kendini veya otoritesini tehdit eden bir şey varsa hemen harekete geçmeli ve pişmanlığa yer bırakmamalıdır. Mesela, bunun için İmparator Shilla'ya bakmamız yeterlidir." Tepesindeki, yüz hatları zamanla aşınmış heykele baktı. "Saray nazırının tahtta gözü olduğundan şüphelenince adamı hemen idam ettirdi, eşini ve çocuklarını boğdurtttu ve adamın Aulcus'taki büyük malikânesi yerle bir edildi." Bayaz omzunu silkti. "Elinde doğru düzgün kanıt bile yoktu. Gereksiz ve vahşi bir eylemdi ama az kuvvet kullanmaktansa çok kuvvet kullanmak yeğdir. İnsanlar tarafından aşağılanmaktansa korkulan biri olmak yeğdir. Shilla bunu biliyordu. Politikada duygusallığa yer yoktur, değil mi?"

"Hayatta nereye baksam bana vaaz vermeye çalışan yaşlı bir bunakla karşılaşıyorum." Jezal'ın aklından geçen buydu ama bunu dile getirecek değildi. Gözlerinin önünde patlayan Engizis-

yon Pratisyeni'nin anısı hâlâ çok canlıydı. Etten gelen cıvık ses. Yüzüne fışkıran sıcak kan damlaları. Yutkunup gözlerini ayaklarına dikti.

"Anlıyorum," diye mırıldandı.

Bayaz devam etti. "Ama büyük bir kral bir tiran olmak zorunda da değil, tabii ki! Yöneticilerin ilk amacı sıradan halkın sevgisini kazanmak olmalı çünkü bunu küçük eylemlerle başarabilir ve halkın sadakati bir ömür boyu sürebilir."

İhtiyar adam ne kadar tehlikeli olursa olsun Jezal bunu yorumsuz bırakamazdı. Bayaz'ın siyaset alanında çok deneyimli olmadığı belliydi. "Sıradan halkın sevgisi kimin işine yarar ki? Para, asker ve güç asillerin elinde."

Bayaz gözlerini devirdi. "Ucuz numaralara çabucak kanan bir çocuğun sözleri. Asillerin parası nereden geliyor? Köylülerin vergilerinden değil mi? Askerler, sıradan halkın oğulları ve kocaları değil mi? Lordlara gücünü ne veriyor? Sadece emri altındakilerin sadakati. Halk gerçekten hoşnutsuzsa asillerin ellerindeki güç korkunç bir hızla yok olabilir. Mesela İmparator Dantus örneğine bakalım." Heykellerden birini işaret etti; heykelin bir kolu omzundan kırılmıştı ve öne uzanmış diğer kolu yosun tutmuştu. Kırılan burnundan geriye kirli bir krater kalmıştı. İmparator Dantus bu haliyle çok şaşkın ve utanmış bir adama benziyordu. Sanki tuvalette ihtiyaç giderirken birine yakalanmıştı.

Bayaz, "Hiçbir hükümdar halkı tarafından onun kadar sevilmemiştir," dedi. "Herkese dengi gibi yaklaşır, kazancının yarısını hep fakirlere dağıtırdı. Ama asiller ona karşı bir komplo kurdular, yerine kendilerinden birini geçirmek istiyorlardı. İmparatoru zindana atıp tahtı ele geçirdiler."

Jezal, "Öyle mi?" diye sordu. Boş gözlerle meydanı seyrediyordu.

"Ama insanlar çok sevdikleri hükümdarlarını terk etmedi. Evlerinden çıkıp isyan ettiler, bastırılamadılar da. Komployu kuran asillerden bazıları saraylarından çıkarılıp asıldı, diğerleri korktu ve Dantus tahtına geri döndü. Gördün mü, evlat? Halkın sevgisi bir hükümdar için tehlikelere karşı en güvenli kalkandır."

Jezal iç geçirdi. "Ben lordların desteğini tercih ederim."

"Hah. Onların desteği pahalı ve kaypaktır. Lordlar Dairesi'nde-

ki Açık Konsey toplantılarında hiç bulunmadın mı?" Jezal kaşlarını çattı. Belki de ihtiyar adamın sözlerinde ufak da olsa bir doğruluk payı vardı. "Hah. Asillerin sevgisi böyledir işte. En iyisi onları bölmek ve kıskançlıklarını beslemek, onlar ufak mükâfatlar için birbirleriyle kapışırlarken onların başarılarını üstlenmektir, böylece hiçbiri çok fazla güçlenemez ve Majesteleri'ne meydan okumaz."

"Bu kim?" Bir heykel diğerlerinden daha yüksekte duruyordu. Orta yaşlı, kalın sakallı ve dalgalı saçlı etkileyici bir adama aitti. Yüzü yakışıklıydı ama ağzı sert bir görünüme sahipti, kaşları gururla ve öfkeyle çatılmıştı. Öyle hafife alınacak bir adam değildi.

"Bu, benim efendim Juvens. Bir imparator değildi ama birçoğunun ilk ve son danışmanıydı. İmparatorluk'u kuran kişiydi ama yok oluşunda da büyük pay sahibiydi. Birçok açıdan büyük bir adamdı ama büyük adamların kusurları da büyük olur." Bayaz aşınmış asasını düşünceli bir biçimde elinde çevirdi. "İnsan tarihten ders almalı. Geçmişin hataları sadece bir kez yapılmalı." Bir süre duraksadı. "Tabii eğer başka seçenek yoksa."

Jezal gözlerini ovalayıp foruma göz gezdirdi. Tahtın vârisi Prens Ladisla böyle bir sohbetten ders alabilirdi, buna şüphesi yoktu. Arkadaşlarından bu yüzden mi ayrılmıştı? Hakkı olan şan, şöhret ve terfi kazanma şansını bu yüzden mi kaybetmişti? Yaşlı ve garip bir adamdan tarih dersleri dinlemek için mi?

Kaşlarını çattı. Meydandan bulundukları yere doğru gelen üç askeri gördü. Başta adamlara ilgisizce bakıyordu. Sonra adamların doğrudan ona ve Bayaz'a baktıklarını gördü, üzerlerine geliyorlardı. Üç kişilik bir grup daha gördü, farklı bir taraftan geliyordu. Ardından bir grup daha gözüne ilişti.

Jezal'ın boğazı düğümlendi. Zırhları ve silahları antika gibi dursa da etkili ve çok kullanılmışa benziyordu. Kılıç müsabakaları ayrı bir şeydi, ciddi bir biçimde yaralanma ve ölme ihtimalini barındıran gerçek dövüşler başka bir şey. Endişelenmekte haklıydı şüphesiz zira üzerine doğru dokuz silahlı adam geliyordu ve kaçış yolları kapatılmıştı.

Bayaz da adamları fark etti. "Karşılama komitesi hazırlamışlar demek."

Dokuz adam elleri silahlarının kabzasında yanlarına kadar

geldi. Jezal omuzlarını dikleştirdi ve hiçbiriyle göz göze gelmeden ürkütücü görünmeye çalıştı. Ellerini kılıcından uzakta bir yerde tutmaya özen gösterdi. Birinin tedirgin olup onu kılıçtan geçirmesini istemiyordu.

Liderleri, "Siz Bayaz'sınız," dedi. Miğferinde kırmızı tüyler olan iri yarı bir adamdı.

"Bu bir soru mu?"

"Hayır. Efendimiz, Emperiyal Legate, Calcis'in valisi Salamo Narba sizi çağırıyor."

"Gerçekten mi?" Bayaz etrafını kuşatan askerlere baktı ve bir kaşını havaya kaldırıp Jezal'a döndü. "Sanırım teklifi reddetmek kabalık olur, Legate bize eşlik etmesi için bir şeref kıtası hazırlatmış sonuçta. Yolu gösterin."

Dokuzparmak Logen hakkında söylenebilecek tek bir şey varsa o da acı çektiğiydi. Kırık kaldırım taşlarının üzerinde kendini zor taşıyor, incinmiş bileğinin üzerine ağırlığını ne zaman verse yüzünü buruşturuyordu. Topallıyor, nefesini tutuyor, dengesini sağlamak için kollarından yardım alıyordu.

Kardeş Uzunayak bu acıklı gösteriyi izlerken sırıttı. "Yaraların ne durumda, güzel arkadaşım?"

Logen dişlerini sıkarak, "Acıyor," diye cevap verdi.

"Yine de daha kötülerini gördüğünü düşünüyorum."

"Hah." Geçmişin yaraları çok fazlaydı. Hayatının büyük bir kısmını acı çekerek, bir dövüşten aldığı bir yaranın fazla yavaş bir şekilde iyileşmesini bekleyerek geçirmişti. Aldığı ilk yarayı hâlâ hatırlıyordu, bir Shanka yüzünü kesmişti. On beş yaşındaydı, zayıf ve esmer tenliydi, köydeki kızların ilgisini çektiği zamanlardı. Elini yüzüne götürüp eski yarasına dokundu. Babasının dumanlı koridorda yanağına sargı bezini bastırdığını, yaranın yandığını hatırladı. Bağırmamak için dudağını ısırmıştı. Erkek adam sesini çıkarmazdı.

Mümkün olduğunda. Logen dışarıda soğuk bir yağmur yağarken pis bir çadırın içinde yüzükoyun yattığını hatırladı. Çığlık atmamak için bir deri parçasını ısırıyor, insanlar arkasında sapıyla birlikte çıkmayan bir ok ucunu ararken ciyak ciyak bağırıyordu. Lanet olasıca ucu bulmaları koca bir gün sürmüştü. Logen ya-

şadıklarını hatırlayınca yüzünü buruşturup omzunu oynattı. O kadar çığlık attıktan sonra bir hafta konuşamamıştı.

Üçağaç ile düellosundan sonra da bir haftadan daha uzun bir süre konuşamamıştı. Yürüyememiş, yiyememiş, görememişti. Çenesi kırıktı, yanağı parçalanmıştı, sayısız kaburgası kırılmıştı. Kemikleri dövüldükten sonra Logen'dan geriye acı çeken, ağlayan ve kendine acıyan bir zavallı kalmıştı. Ne zaman sedyesi kıpırdasa bir bebek gibi inliyordu; onu yaşlı bir kadın beslemişti ve buna minnettar kalmıştı.

Daha fazlası da vardı, bütün anılar gözünde canlandı. Carleon Savaşı'ndan sonra kopan parmağından arta kalan et parçası hiç durmadan yanmış ve onu deli etmişti. Bir defasında kafasına sert bir darbe aldıktan sonra soğuk bir tepenin üzerinde uyanmıştı. Asıksurat Harding'in mızrağı karnına saplandıktan sonra uzun süre kan işemişti. Logen şimdi hepsini teninde hissedebiliyordu, bütün yaralarını. Kollarıyla ağrıyan bedenini sardı.

Geçmişin yaraları çok fazlaydı ama şimdikilerin daha az acımasını sağlamıyordu. Omzundaki kesik canını acıtıyor, kor bir kömür gibi yanıyordu. Bir defasında bir adamın omzuna aldığı bir sıyrık yüzünden kolunu kaybettiğine şahit olmuştu. Önce elini, sonra dirseğine kadar kolunu, ardından da geriye kalanı omzuna kadar kesmek zorunda kalmışlardı. Sonra saçma sapan konuşmaya başlamış, onun da ardından son nefesini vermişti. Logen toprağa o adam gibi dönmek istemiyordu.

Duvarın dibinde topallayarak durdu. Sırtını duvara yasladı, ceketini üzerinden attı, beceriksiz parmaklarıyla gömleğinin düğmelerini açtı, sargının iğnesini çıkardı ve bezi dikkatlice kaldırdı.

"Nasıl görünüyor?" diye sordu.

Uzunayak, yaraya bakarak, "Bütün kabukların anası gibi," dedi.

"Kokusu normal mi?"

"Seni koklamamı mı istiyorsun?"

"Sadece kötü kokup kokmadığını söyle."

Seyrüseferci eğilip Logen'ın omzunu kokladı. "Hafif bir ter kokusu var ama koltukaltından da geliyor olabilir. Sanırım tıp bilimi kayda değer marifetlerim arasında değil. Bir yaranın kokusu benim için diğerlerinden farksız." Sargının iğnesini geri taktı.

Logen gömleğinin düğmelerini ilikledi. "İnan bana, çürümüş olsaydı anlardın. Eski mezarlar gibi kokar, çürümeye başladığı zaman bıçaktan başka çaresi yoktur. Ölmek için kötü bir yol." Ürperdi ve avucunu nazikçe zonklayan omzunun üzerine koydu.

Uzunayak, neredeyse terk edilmiş sokakta yürümeye devam ederek, "Evet," dedi. "Maljinn denen kadın bizimle olduğu için şanslısın. Sohbet etmek konusunda inanılmaz marifetsiz ama söz konusu olan şey yaralar olunca, her şeyi gördüğüm için itiraf etmeliyim ki yaraları usta bir terzinin elbise dikmesi gibi dikiyor. Gerçekten! İğneyi kullanırken çok titiz ve düzenli, bir kraliçe terzisi gibi. Bu bölgede işe yarayan bir marifettir. İşimiz bitmeden marifetlerine yeniden ihtiyacımız olursa hiç şaşırmam."

Logen, "Tehlikeli bir yolculuk mu olacak?" diye sordu. Hâlâ ceketini giymeye çalışıyordu.

"Hah. Kuzey her zaman kan davaları ve acımasız haydutlarla dolu, vahşi ve kanunsuz bir yerdir. Her adam tepeden tırnağa silahlıdır ve birbirini öldürmeye hazırdır. Ama Gurkhul'u ziyaret edenlerin kaderi yerel yöneticilerin elindedir, her an seni köle yapmaya karar verebilirler. Styria şehirlerinin her yerinde haydutlar ve yankesiciler vardır, tabii eğer yetkililer tarafından soyulmadan içeriye girebilirsen. Bin Adalar'ın suları korsanlarla doludur, tüccar başına bir korsan düştüğü söylenir. Uzak Suljuk diyarında ise yabancılardan korkarlar, sana yolunu tarif ettikten sonra seni ayaklarından bir ağaca asıp boğazını kesebilirler. Dünya Çemberi tehlikelerle doludur, dokuz parmaklı dostum ama tüm bunlar sana yetmediyse ve daha tehlikeli bir yere ihtiyacın varsa, Eski İmparatorluk'u ziyaret etmeni tavsiye ederim."

Logen, Kardeş Uzunayak'ın bu sohbetten keyif aldığını düşündü. "O kadar kötü mü?"

"Düşündüğünden de kötü, gerçekten! Özellikle de, sadece ziyaret etmek için değil de İmparatorluk'u bir ucundan diğer ucuna kadar geçmek için gelmişsen."

Logen yüzünü buruşturdu. "Planımız bu mu?"

"Dediğin gibi, planımız bu. Çok ama çok uzun süredir, Eski İmparatorluk'ta iç savaş hâkim. Bir zamanlar imparatoru olan tek bir ulustu burası, görkemli bir ordusu ve sadık yöneticileri vardı. Fakat geçen yıllar içerisinde içler acısı prenslikler, çılgın cumhu-

riyetler, şehir devletleri ve küçük lordluklardan oluşan kaynayan bir çorbaya dönüştü. Artık kimse kafasının üzerinde kılıcını tutmayan birini lider olarak görmüyor. Vergiyle haydutluk, savaşla kanlı cinayet, haklı taleplerle fantezi arasındaki çizgi gittikçe bulanıklaşıp yok oldu. Gün geçmiyor ki güce susamış bir haydut kendisini dünyanın kralı ilan etmesin. Elli sene önce, bir dönem, aynı anda on altı imparatorları vardı."

"Hah. İhtiyacın olandan on beş fazla."

"Bazıları on altı fazla olduğunu söyler ve hiçbiri de yabancıları sevmez ayrıca. Öldürülmek istiyorsan Eski İmparatorluk sana sınırsız seçenek sunar. Ama burada sadece insanlar tarafından öldürülmezsin."

"Öyle mi?"

"Ah, öyle tabii! Doğa yolumuza görkemli engeller çıkaracak, kış yaklaştığı için işimiz daha zor. Calcis'in batısında geniş ve göz alabildiğine uzanan bir ova vardır, çayırlar yüzlerce kilometre uzanır. Eski Zaman'da büyük bir kısmında insanlar yaşıyordu, medeni bir yerdi, dört yöne uzanan bakımlı taş yolları vardı. Şimdi kasabalardan geriye sessiz yıkıntılar kaldı, toprak fırtınalarla dövüldü, yollardan geriye kırık taşlar ve dikkatsiz olanları içine çeken bataklıklar kaldı."

Logen başını iki yana sallayarak, "Bataklıklar," dedi.

"Daha da kötüsü var. Aos Nehri, Dünya Çemberi'nin en büyük nehirlerinden biridir, bu çorak diyarın ortasında derin ve kıvrımlı bir vadisi vardır. Nehri geçmek zorundayız ama sadece iki tane köprü hâlâ ayakta, birisi Darmium'da ve en iyi seçeneğimiz bu, diğeri ise Aostum'da ve yaklaşık yüz kilometre batıda. Aos görkemli ve hızlı akan bir nehirdir, vadisi derin ve tehlikelidir." Uzunayak dudaklarını yaladı. "Bütün bunlar Kırık Dağlar'a ulaşmadan öncesi."

"Ne kadar yüksekler?"

"Ah, çok yüksek. Çok yüksek ve tehlikeli. Kırık denmelerinin sebebi sarp kayalıkları, dik yamaçları ve derin uçurumlarının olması. Geçitler olduğu söylenir ama bütün haritalar, tabii eğer varsa, uzun zaman önce kayboldu. Dağları aştıktan sonra gemiyle–"

"Gemiyi dağların üzerinden mi geçireceksin?"

"İşverenim bana dağların diğer tarafında bir gemi bulabilece-

ğini söyledi ama bunu nasıl yapacak hiçbir fikrim yok zira dağların ardını hiç bilmiyorum. Batıya doğru yelken açıp Shabulyan Adası'na gideceğiz. Dünyanın kıyısında, okyanusun ortasında yükseldiği söylenir."

"Söylenir mi?"

"Orası hakkında tek bilinenler söylentilerdir. Görkemli Seyrüseferciler Tarikatı içerisinde oraya ayak bastığını iddia eden birini duymadım ve benim kardeşlerimin... atıp tutmayı seven insanlar olduğu söylenebilir."

Logen yavaşça yüzünü kaşırken keşke yola çıkmadan Bayaz'a planlarını sormuş olsaydım diye düşündü. "Çok uzun bir yol gibi."

"İnsanın aklına daha uzun bir yolculuk gelmiyor."

"Orada ne var?"

Uzunayak omzunu silkti. "İşverenimize sormak zorundasın. Ben yolları bulurum, sebepleri bilmem. Lütfen beni takip et, Efendi Dokuzparmak ve geride kalmamaya çalış. Tüccar gibi görüneceksek yapacak çok işimiz var."

"Tüccar mı?"

"Bayaz'ın planı bu. Tüccarlar riskleri göze alıp Calcis'ten Darmium'a, hatta Aostum'a kadar gider. Onlar hâlâ büyük şehirler ve dünyanın geri kalanından izole durumdalar. Yabancı diyarlardan getireceğin mallarla –Gurkhul'un baharatları, Suljuk'un ipekleri, Kuzey'in chaggası– elde edebileceğin kâr astronomiktir. Bir ayda yatırımını üçe katlayabilirsin, tabii eğer hayatta kalmayı başarırsan! Karavanlar sık görünen şeylerdir, tabii ki silahlı adamlar tarafından korunurlar."

"Ovadaki hırsızlar ve haydutlara ne oldu? Tüccarların peşine düşmezler mi?"

Uzunayak, "Tabii ki düşerler," dedi. "Sanırım başka bir tehlikeye karşı kılık değiştiriyoruz. Özellikle bizi ilgilendiren bir şey olmalı."

"Bizi mi? Başka bir tehdit mi? Daha fazlasına ihtiyacımız var mı?" Ama Uzunayak yeniden yürümeye başlamış ve uzaklaşmıştı.

En azından, Calcis'te geçmişin görkeminin tamamıyla yok olmadığı bir yerler vardı. Askerlerle ya da kendilerini kaçıranlarla birlikte girdikleri salon gerçekten de göz alıcıydı.

İki sıra sütun, ormandaki ağaçlar kadar yüksekti ve seslerin yankılandığı salonun iki yanında uzanıyordu. Gümüş damarları olan parlak yeşil bir taştan yapılmışlardı. Yukarıda, tavan zengin bir mavi-siyaha boyanmış, parıldayan yıldızlardan galaksilerle ve altın çizgilerle vurgulanan takımyıldızlarla süslenmişti. Girişteki derin havuzun içi koyu renkli bir suyla doluydu, su sakindi ve yüzeyinde her şeyi yansıtıyordu. Ardında gölgeli bir salon ve gölgeli bir gökkubbe daha vardı.

Emperiyal Legate salonun diğer ucundaki platformun üzerindeki tahtında oturuyordu. Önündeki masanın üzeri lezzetli yiyeceklerle doluydu. Dev bir adamdı, yuvarlak ve etli bir yüzü vardı. Gözlerini içeriye giren iki misafirden ya da iki tutsaktan hiç ayırmadan, hazırlanmış lokmaları kalın yüzüklerle süslenmiş parmaklarıyla alıyor ve bekleyen ağzına atıyordu.

"Ben Salamo Narba, Calcis şehrinin valisi ve Emperiyal Legate'yim." Ağzındakini çiğnedi ve bir zeytin çekirdeğini tabaklardan birine tükürdü. "Sen Mecusların İlki denilen adam mısın?"

Mecus başıyla selam verdi. Narba kadehini kaldırdı, sapı kalın işaretparmağıyla başparmağı arasında tutuyordu. Şarabından bir yudum aldı, ağzında bir süre çalkaladıktan sonra yuttu. "Bayaz."

"Ta kendisi."

"Hmm. Üzerine alınma." Legate küçük bir çatalla bir istiridyeyi kabuğundan aldı. "Ama bu şehirdeki varlığın beni endişelendiriyor. İmparatorluk'un politik konumu... değişkendir." Kadehini yeniden eline aldı. "Son zamanlarda daha da değişken olduğu söylenebilir." Bir yudum daha içti. "En son ihtiyacımız olan şey... dengeyi bozacak birisi."

Bayaz, "Her zamankinden daha mı değişken?" diye sordu. "Sabarbus sonunda ortalığı sakinleştirmiş diye duymuştum."

"Ortalığı botunun altında sakinleştirdi, bir süreliğine." Legate bir salkımdan bir avuç koyu renkli üzüm koparıp arkasına yaslandı ve üzümleri teker teker ağzına atmaya başladı. "Ama Sabarbus... öldü. Zehirlendiğini söylüyorlar. Oğulları Scario ve... Goltus... tahtı paylaşamadı... birbirlerine savaş açtılar. Bu tükenmiş topraklar için bile fazla kanlı bir savaştı." Çekirdekleri masanın üzerine tükürdü.

"Goltus, büyük ovanın ortasındaki Darmium'un başına geç-

ti. Scario babasının en büyük generali Cabrian'ı şehri kuşatması için gönderdi. Kısa süre önce, beş aylık bir kuşatmanın ardından, yiyecekleri ve ümitleri tükendiği için... şehir teslim oldu." Narba olgun bir eriği ısırınca suyu çenesinden aşağıya aktı.

"O zaman Scario zafere yakın olmalı."

"Hah." Legate küçük parmağının ucuyla yüzünü sildi ve yemeyi bitirmediği meyveyi kayıtsızca masanın üzerine fırlattı. "Cabrian şehri aldıktan sonra hazineleri ele geçirdi ve askerlerinin şehri yağmalamasına izin verdi, sonra da eski saraya yerleşip kendisini imparator ilan etti."

"Ah. Hiç şaşırmamış gibisin."

"İçim kan ağlıyor ama daha önce görmediğim bir şey değil. Scario, Goltur ve şimdi de Cabrian. Kendini imparator ilan eden üç kişi ölümcül bir savaşa girişir, askerleri ortalığı kan gölüne çevirir, bu arada geriye kalan, özgürlüğünü korumayı başarmış şehirler de korku içerisinde yaşanan kâbustan en az hasarla çıkmaya çalışır."

Bayaz kaşlarını çattı. "Amacım batıya gitmek. Aos'u geçeceğim, en yakındaki köprü Darmium."

Legate başını iki yana salladı. "Zaten çok eskilerden deli olduğu söylenen Cabrian'ın aklını tamamen yitirdiği söyleniyor. Eşini öldürmüş ve üç kızıyla evlenmiş. Kendisini yaşayan bir tanrı ilan etmiş. Şehirde cadıların, şeytanların ve hainlerin peşine düştüğü için şehrin kapılarını mühürledi. Şehrin dört bir köşesinde kurduğu darağaçlarında her gün yeni cesetler sallanıyor. Kimsenin şehre girmesine ya da şehirden çıkmasına izin verilmiyor. Darmium'dan gelen haberler böyle."

"O zaman Aostum olmalı." Jezal, Bayaz'ın alternatifi olduğunu duyunca rahatladı.

"Artık Aostum'dan nehri kimse geçemez. Scario, kardeşinin öfkeli askerlerinden kaçarken, mühendislerine köprüyü yıktırdı."

"Köprüyü yok mu etti?"

"Evet. Eski Zaman'dan beri iki bin yıldır ayakta duran bir harika. Geriye tek bir taş bile kalmadı. Üstüne üstlük, bu seneki yağışlar çok fazlaydı, bu yüzden nehrin su seviyesi yükseldi ve nehri sel götürüyor. Geçecek sığ yer bulamazsın. Korkarım bu sene Aos'u geçmenize olanak yok."

"Geçmek zorundayım."

"Ama geçemeyeceksin. Tavsiyemi isterseniz, İmparatorluk'u kendi haline bırak ve geldiğin yere geri dön. Biz burada, Calcis'te, hep orta yolu bulmaya, tarafsız kalmaya çalıştık. Diyarın geri kalanını kasıp kavuran felaketlerden hep uzak durduk. Biz burada atalarımızın yolundan yürüyoruz." Kendini işaret etti. "Şehir Eski Zaman'daki gibi bir Emperiyal Legate tarafından yönetiliyor, bizim başımızda bir haydut, işe yaramaz bir şef veya sahte bir imparator yok." Eliyle etrafını kuşatan zengin salonu işaret etti. "Burada, tüm olumsuzluklara rağmen, geçmişin görkemini yaşatmaya çalışıyoruz ve sahip olduğumuz şeyleri riske atamam. Arkadaşın Zacharus yaklaşık bir ay önce buradaydı."

"Burada mı?"

"Bana Goltus'un gerçek imparator olduğunu söyledi ve ona destek olmamı talep etti. Ona da şimdi sana vereceğim cevabın aynısını verdim. Biz Calcis'te olduğumuz gibi mutluyuz. Sizin kendi amaçlarınıza hizmet eden planlarınızın bir parçası olmak istemiyoruz. Bizi uğraştırma ve şehri terk et, Mecus. Sana bunun için üç gün veriyorum."

Narba'nın son sözlerinin yankısı yok olduktan sonra salona ağır bir sessizlik çöktü ve Bayaz'ın kaşları giderek daha da çatıldı. Uzun ve beklenti dolu bir sessizlikti ama içi boş değildi. İçinde korku barındırıyordu.

Bayaz, "Sen beni başkalarıyla mı karıştırıyorsun?" diye hırladı. Jezal'ın içinden yaşlı adamdan uzaklaşmak ve sütunlardan birinin arkasına saklanmak geldi. "Ben Mecusların İlki'yim! Büyük Juvens'in ilk çırağıyım!" Bayaz'ın öfkesi büyük bir ağırlık gibi Jezal'ın göğsüne çöktü; nefes almakta güçlük çekiyor ve gücü emiliyordu. Bayaz bir elini yumruk olarak havaya kaldırdı. "Bu el Kanedias'ın sonunu getirdi! Bu el Harod'u taçlandırdı! *Sen* beni *tehdit* edebileceğini mi sanıyorsun? Geçmişin görkemi diye buna mı diyorsun? Gençken giydiği zırhın içine sinmiş eski bir savaşçı tarafından yönetilen ve yıkılmaya yüz tutmuş duvarlarının ardına gizlenmiş bir şehir?" Narba masanın arkasına sindi ve Jezal yüzünü buruşturdu. Legate her an patlayabilir ve etleri etrafa saçılabilirdi.

Bayaz, "Senin lağım çukuru şehrinin beni ilgilendirdiğini mi

sanıyorsun?" diye hırladı. "Bana üç gün mü veriyorsun? Bir günde şehrini terk edeceğim!" Topukları üzerinde arkasına döndü ve cilalanmış zeminden kapıya doğru yürüdü. Sesi hâlâ parlak duvarlarda ve ışıldayan tavanda yankılanıyordu.

Jezal bir süre kendine gelmeyi bekledi, zayıf bacaklarının titremesi geçince arkasına dönüp Mecusların İlki'ni takip etti. Legate'nin korkmuş ve ne yapacağını bilemeyen askerlerinin arasından geçip gün ışığına adım attı.

SAVUNMALARIN HALİ

Majesteleri'nin Engizisyonu'nun Lideri,
Rektör Sult'a.
Ekselansları,

Kendimi Dagoska konseyinin üyelerine tanıttım ve şehre ne için geldiğimi anlattım. Ellerindeki gücün birden azalmasından çok memnun olmadıklarına şaşırmayacaksınız. Üstat Davoust'un ortadan kaybolmasıyla ilgili soruşturmaya başladım ve kısa süre içerisinde gizemi çözeceğime inanıyorum. En kısa süre içerisinde şehrin savunmasını gözden geçireceğim, Dagoska'nın Gurkhul'un eline geçmemesi için gereken bütün önlemleri alacağım.

En kısa süre içerisinde sizi tekrar bilgilendireceğim. O zamana dek, size hizmet ve itaat edeceğim.

Sand dan Glokta,
Dagoska Üstadı

Güneş ağır bir yük gibi surların tepesine çökmüştü. Glokta'nın şapkasının içinden geçip başına işledi. Siyah ceketini aşıp omuzlarını yaktı. Âdeta Glokta'yı sıkıp suyunu çıkaracaktı, onu dizlerinin üzerine çökertecek, içindeki son yaşam kırıntılarını yok edecekti. *Büyüleyici Dagoska şehrinde serin bir sonbahar akşamı.*

Güneş yarımadaya tepeden saldırırken tuzlu rüzgâr da karadan saldırıyordu. Denizden esen rüzgâr çıplak yarımadayı toza dumana katıyor, şehrin duvarlarını ve her şeyin üzerini tuzlu bir tabakayla kaplıyordu. Rüzgâr Glokta'nın terli derisini de iğneliyor, ağzındaki nemi alıp götürüyor, gözlerini acıtıyor ve sulandırıyordu. *Görünüşe bakılırsa, hava bile benden kurtulmaya çalışıyor.*

Pratisyen Vitari ise yanında surların siperliklerinin üzerine çıkmış, kollarını bir sirk cambazı gibi iki yana açmış, yürüyordu.

Glokta kaşlarını çatıp parlak gökyüzünü arkasına almış karanlık bir figür olan kadına baktı. *İstese insan gibi yanımda yürüyüp kendini bir sirk cambazına çevirmeyebilir ama böyle en azından kayıp aşağıya düşme ihtimali var.* Duvarlar en az yirmi metre yüksekliktey di. Glokta, Rektör'ün gözde pratisyeninin elleri havada tutunacak bir yer ararken tepetaklak aşağıya düştüğünü hayal edince gülümsedi. *Belki de çaresizce son bir çığlık atar.*

Ama düşmedi. *Kaltak. Hiç şüphesiz Rektör'e göndereceği son raporu planlıyordur: "Sudan çıkmış bir balık gibi çırpınmaya devam ediyor. Şehrin yarısını sorgulamasına rağmen Davoust'un ortadan kaybolması veya şehirde hainin kim olduğu hakkında hiçbir ilerleme kat edemedi. Hücreye tıktığı tek adam da Engizisyon'un bir üyesi..."*

Glokta gözlerini eliyle siper edip güneşe doğru baktı. Dagoska'yı anakaraya bağlayan kaya parçası önünde uzanıyordu, en dar yerinde birkaç yüz adımdan geniş değildi ve iki yanında deniz parıldıyordu. Şehir kapılarından çıkan yol sarı çalıların arasında kıvrılan kahverengi bir çizgiydi ve anakaradaki tepelere doğru uzanıyordu. Yolun üzerinde uçuşan birkaç acınası haldeki denizkuşu gakladı fakat bunun dışında bir yaşam belirtisi yoktu.

"Dürbününüzü ödünç alabilir miyim, General?"

Vissbruck dürbünü açıp isteksizce Glokta'nın avucuna çarptı. *Herhalde şehrin savunmasını gözden geçirmekten daha iyi işleri olduğunu düşünüyor.* General kusursuz üniforması içinde kazık gibi dikiliyordu ama nefes alıp verirken zorlanıyor, yuvarlak yüzü terle parıldıyordu. *Profesyonel görünmek için elinden geleni yapıyor. Bu gerizekâlının profesyonel olduğu tek konu nasıl göründüğü ama Rektör'ün de dediği gibi, elimizdeki aletlerle yetinmek zorundayız.* Glokta pirinç boruyu gözüne götürdü.

Gurkhul askerleri bir barikat kurmuştu. Yan yana duran tahta kazıklar, Dagoska ile anakara arasındaki bağlantıyı kesiyordu. Diğer tarafta çadırlar vardı, yer yer yakılmış ateşlerden zayıf dumanlar yükseliyordu. Glokta parlak metal yüzeylerin güneşte parıldaması sayesinde hareket eden birkaç figürü gördü. *Zırhlar ve silahlar, düşmanımızda ikisinden de çok var.*

Vissbruck, "Eskiden anakaradan kervanlar gelirdi," diye mırıldandı. "Geçen sene her gün yüz tanesi girerdi şehre. Sonra imparatorun askerleri gelmeye başladı ve ziyaretçilerin sayısı azaldı.

Barikatı bir ay önce tamamladılar. O günden beri de tek bir eşek bile gelmedi. Artık her şey gemiyle geliyor."

Glokta barikata ve ardındaki kampa göz gezdirdi. Bir taraftaki parıltılı mavilikten diğer taraftakine kadar uzanıyordu. *Sadece antrenman yapıp güç gösterisi mi yapıyorlar? Yoksa gerçekten ciddiler mi? Gurkhul askerleri gösterişi sever ama savaşmayı da severler – öyle veya böyle, bütün Güney'i bu sayede ele geçirdiler.* Dürbünü indirdi. "Sence kaç kişiler?"

Vissbruck omzunu silkti. "Söylemesi zor. En az beş bin. Ama tepelerin ardında daha fazlası da olabilir. Bilmemize imkân yok.

Beş bin. En az. Gösteriyse de iyi bir gösteri. "Bizim kaç adamımız var?"

Vissbruck duraksadı. "Benim emrim altında yaklaşık altı yüz İttifak askeri var."

Yaklaşık altı yüz mü? Yaklaşık mı? Gerizekâlı! Ben askerdeyken kendi birliğimdeki bütün askerlerin ismini ve hangi göreve uygun olduklarını bilirdim. "Altı yüz? Hepsi bu mu?"

"Şehirde kiralık askerler de var ama onlara güven olmaz, sıklıkla sorun çıkarıyorlar. Benim fikrimi sorarsanız hiçbir işe yaramazlar."

Sayı sordum fikir istemedim. "Kaç kişiler?"

"Herhalde bin kişi kadarlar, belki de daha fazla."

"Başlarında kim var?"

"Bir Styrialı. Kendine Cosca diyor."

Surun tepesindeki Vitari bir kaşını havaya kaldırdı. "Nicomo Cosca mı?"

"Tanır mısın?"

"Öyle de diyebilirsin. Ben öldü sanıyordum ama galiba bu dünyanın hiç adaleti yok."

Bu konuda haklı. Glokta, Vissbruck'a döndü. "Cosca sana mı hesap veriyor?"

"Pek sayılmaz. Adamı Baharat Tüccarları Derneği tuttu, Başkan Eider'e hesap veriyor. Teorik olarak, benim emirlerime itaat etmesi gerekir ama–"

"Ama başına buyruk, öyle mi?" Glokta, General'in yüz ifadesinden haklı olduğunu anladı. *Kiralık askerler. Gerçekten çift ağızlı bıçak denecek bir şey varsa, o da kiralık askerlerdir. Ödemeye*

devam ettiğin sürece keskindir, tabii eğer ilk önceliğin güvenilirlik değilse. "Ve Cosca'nın adamları seninkilerin iki misli, öyle mi?" *Galiba şehrin savunması konusunda yanlış adamla konuşuyorum. Belki de beni aydınlatabileceği bir konu hâlâ vardır.* "Selefim Üstat Davoust'a ne olduğunu biliyor musun?"

General Vissbruck huzursuzluğunu gizlemeye gerek görmedi. "Hiçbir fikrim yok. Adamın ne yaptığı beni hiçbir zaman ilgilendirmedi."

Glokta, "Hmm," dedi. Duvarların üzerinde sert bir rüzgâr esmeye başlayınca şapkasını kafasına biraz daha bastırdı. "Şehrin Engizisyonu'nun Üstadı'nın ortadan kaybolması seni hiçbir şekilde ilgilendirmiyor mu?"

General, "Hayır," dedi. "Birbirimizle nadiren konuşurduk. Davoust herkesin bildiği gibi sinir bozucu bir karakterdi. Bana kalırsa, Engizisyon'un kendi sorumlulukları var, benim kendi sorumluluklarım var." *Alıngan, çok alıngan. Gerçi ben şehre geldiğimden beri herkes böyle. Gören de beni burada istemediklerini düşünür.*

"Kendi sorumluluklarınız var, öyle mi?" Glokta birkaç adım attı ve bastonunu kaldırıp ufalanan taşlardan birinin köşesine, Vitari'nin topuğunun yakınına bir yere geçirdi. Çatlayan taştan kopan büyük parça aşağıya düştü. Birkaç saniye sonra taş parçasının aşağıdaki hendeğin içine düşmesinin sesi geldi. Glokta, Vissbruck'a döndü. "Şehrin komutanı olarak surların bakımıyla ilgilenmenin de sorumluluklarınız arasında olduğunu söyler misiniz?"

Vissbruck savunmaya geçti. "Elimden gelen her şeyi yaptım!"

Glokta boştaki eliyle adamın hatalarını saydı. "Surlar bakımsız ve tepelerinde yeterince asker yok. Aşağıdaki hendeğin içi kumla dolduğu için hendek var demeye bin şahit ister. Kapılar yıllardır değiştirilmemiş ve menteşelerinden sallanıyorlar. Gurkhul yarın saldırıya geçse bence kendimizi hiç iyi bir konumda bulmayız."

"Bu konuda benim bir ihmalim yok, sizi temin ederim! Sıcak, rüzgâr ve denizden gelen tuz yüzünden tahtalar ve metaller çabucak aşınıyor. Taşlar da aynı dertten mustarip! Hepsinin bakımının ne kadar zor bir şey olduğunun farkında mısınız?"

General eliyle göz alabildiğine uzanan şehir surlarını işaret etti, iki tarafta da kıvrılarak gözden kayboluyorlardı. Bulunduk-

ları yerde bile surun tepesi bir at arabasının geçebileceği kadar genişti ve tabanı daha da kalındı. "Elimde çok fazla yetenekli taş ustası yok, malzeme yönünden de eksiklerimiz var! Kapalı Konsey'in bana gönderdiği para ancak Hisar'ın bakımına yetiyor! Baharat Tüccarları'nın verdiği parayla da Yukarı Şehir'in surları onarılıyor–"

Gerizekâlı! Sanki şehri savunmak zorunda kalacağı hiç aklına gelmemiş. "Dagoska'nın geri kalanı Gurkhul'un eline geçerse şehre denizden de herhangi bir kargo gelemez, değil mi?"

Vissbruck gözlerini kırpıştırdı. "Evet ama–"

"Yukarı Şehir'in duvarları yerlileri dışarıda tutuyor olabilir ama fazla uzun, fazla alçak ve fazla inceler. Uzun süreli bir saldırıya dayanacaklarını sanmıyorum, siz ne dersiniz?"

"Evet, sanırım öyle ama–"

"Öyleyse, Hisar'ı veya Yukarı Şehir'i son savunma hattı olarak gören planlar hiçbir işe yaramaz. Her şey kısa süre içerisinde yardımın gelip gelmediğine bağlı. Ordumuz yüzlerce kilometre kuzeyde, Angland'da olduğuna göre yardımın kısa sürede geleceğini hiç sanmıyorum." *Hiç gelmeyecek.* "Şehrin dış surları düşecek olursa her şey biter." Glokta tuzlu bayrakları bastonuyla dürttü. "Gurkhul askerlerini burada karşılayacağız, onların bu surları geçmesine izin veremeyiz. Geriye kalan her şey teferruattır."

"Teferruat." Vitari siperlikten aşağıya atlarken tekrarladı.

General şimdi kaşlarını çatmıştı. "Ben sadece Vali ve konseyin emirlerini yerine getirdim. Aşağı Şehir'in gözden çıkarılabilir olduğunu düşünüyorlar. Onların hatalarından ben sorumlu–"

"Ben sorumluyum." Glokta bakışlarını uzun süre Vissbruck'un üzerine odakladı. "Bundan sonra elinizdeki bütün kaynaklar bu surların onarılmasına ve güçlendirilmesine harcanacak. Yeni surlar, yeni kapılar, bütün kırık taşlar değiştirilecek. İçinden Gurkhul ordusunu bırak, bir tane karıncanın bile geçebileceği bir çatlak görmek istemiyorum."

"Ama bu işi kim yapacak?"

"Bu lanet olasıca şeyi yerliler inşa etti, değil mi? Onların arasında yetenekli adamlar olmalı. Onları bul ve işe al. Hendeğe gelince, deniz seviyesinin altında olmasını istiyorum. Gurkhul

saldırırsa hendeği suyla doldurup bu şehri bir adaya dönüştürebiliriz."

"Ama bu aylar sürer!"

"İki haftan var. Belki de o kadar bile değil. İşi gücü olmayan herkesi burada görevlendir. Kadın ve çocukları da, eli kürek tutan herkesi."

Vissbruck, Vitari'ye bakıp kaşlarını çattı. "Ya Engizisyon'dakiler?"

"Ah, onlar soru sormakla meşgul olacaklar, benden önceki Üstat'a ne olduğunu öğrenmeye çalışacaklar. Ya da beni ve odamı koruyacaklar, gözleri gece gündüz kapılarda olacak, selefimin başına gelen şeyin benim başıma da gelmediğinden emin olacaklar. Savunma tamamlanmadan ortadan kaybolursam çok yazık olur, değil mi Vissbruck?"

General, "Tabii ki, Üstat," diye mırıldandı. *Ama bence pek hevesli değil.*

"Geriye kalan herkes çalışacak, buna askerlerin de dahil."

"Ama askerlerin, yerlilerle yan yana–"

"Her adam üzerine düşeni yapacak. Bu durumdan hoşlanmayan Adua'ya geri dönebilir. Gidip derdini Rektör'e anlatabilir." Glokta dişsiz gülümsemesini gösterdi. "Yeri doldurulamayacak kimse yok, General, kimse."

Vissbruck'un pembe yüzünde çok fazla ter vardı, alnında iri damlalar birikmişti. Üniformasının sert yakası terden sırılsıklamdı. "Tabii ki her adam kendi vazifesini yerine getirmeli! Hendek üzerinde çalışmalara derhal başlıyorum!" Gülümsemeyi denedi. "Herkesi görevlendiririm ama paraya ihtiyacım var, Üstat. İnsanlar çalışıyorsa, yerli bile olsa, parasını almalı. Bir de malzemeye ihtiyacımız var, her şeyin de deniz yoluyla getirilmesi–"

"İhtiyacın olanı ödünç al. Ödeme sözü ver ama şimdilik hiçbir şeyi ödeme. Rektör geri kalanıyla ilgilenecek." *İlgilense iyi olur.* "Her sabah gelişmelere dair raporu masamda istiyorum."

"Her sabah, evet."

"Yapacak çok işin var, General. Yerinde olsam hemen başlardım."

Vissbruck bir an için duraksadı, selam vermeli mi vermemeli mi kararsız kaldı. Sonunda topuğunun üzerinde arkasına dönüp

uzaklaştı. *Bir sivilden emir alan askerin morali bozulur, değil mi? Özenle yaptığı planları mı bozuyorum? Belki de şehri Gurkhul'a satmayı planlıyordu.*

Vitari yürüyüş yolunda Glokta'nın yanında yerini aldı. "Rektör konuyla ilgilenecek mi? Bana kalırsa çok beklersin."

Glokta salına salına yürüyen kadının arkasından bakarken kaşlarını çattı, sonra kaşları çatık halde önce anakaraya sonra tepenin üzerindeki hisara baktı. *Her tarafta tehlikeler var. Rektör ile Gurkhul arasında sıkışmış durumdayım ve bir de kimliğini bilmediğimiz hainimiz var. Bir gün daha yaşarsam mucize olur.*

Çok iyimser biri mekânın bir hana benzediğini söyleyebilirdi. *Ama bence han bile diyemeyiz.* Eski püskü mobilyalarla dolu kötü kokulu bir çöplüktü burası, her yer eski ve yeni lekelerle kaplıydı. *Bokların yarısı boşaltılmış bir lağım çukuru.* Müşteriler ve çalışanlar birbirinden ayırt edilmiyordu: Sıcakta mayışan sarhoş yerlilerin etrafında sinekler uçuşuyordu. Nicomo Cosca, meşhur paralı asker, bu pisliğin ortasında uykuya dalmıştı.

Eski sandalyesini arka bacakları üzerinde yağlı duvara yaslamış, bir botunu önündeki masaya dayamıştı. Bir zamanlar sağlam ve gösterişli bir bot olmalıydı, siyah Styria derisindendi, tokaları ve mahmuzu altındandı. *Artık değil.* Üst kısmı çökmüş, yıllardır giyilmekten rengi açılmıştı. Mahmuz ortasından kırılmıştı, tokaların üzerindeki boya dökülmüş ve altından kahverengi pasla lekelenmiş demir açığa çıkmıştı. Tabandaki bir delikten pembe ve nasırlı bir et parçası Glokta'ya bakıyordu.

Bir bot, sahibine ancak bu kadar yakışır. Cosca'nın uzun bıyıkları şüphesiz Styrialı beyefendilerin tarzında yana doğru uzansın diye mumlanmıştı ama şimdi yarı açık ağzının yanından cansız aşağıya sarkıyordu. Çenesinde ve boynunda bir haftalık sakalı vardı, kıllar ne çok uzun ne çok kısaydı, bir de yakasından görünen kızarıklık vardı. Yağlı saçları darmadağınıktı, kafasının tepesinde kelleşmeye başlayan büyük daire güneşte yandığı için kızarmıştı. Derisinde boncuk boncuk ter damlaları oluşmuştu, aylak bir sinek yüzünün etrafında uçuyordu. Masanın yanında boş bir şişe duruyordu. Yarısı dolu bir başka şişe de kucağındaydı.

Vitari bakımsız ve sarhoş adama maskesi olmasına rağmen

belli olan bir tiksintiyle bakıyordu. "Demek doğruymuş, hâlâ hayattasın." *Tabii eğer buna yaşamak denirse.*

Cosca kenarları kızarmış gözlerinden birini açtı, kısarak gelenlere baktı ve hafifçe gülümsedi. "Shylo Vitari'nin ta kendisi. Dünya beni hâlâ şaşırtabiliyor." Yüzünü buruşturarak ağzını şapırdattı sonra kucağındaki şişeyi gördü ve eline alıp kafasına dikerek çok susamış gibi büyük bir kısmını mideye indirdi. Cosca sanki su içiyordu. *Deneyimli bir sarhoş, buna şüphe yok. İlk bakışta, şehrin savunmasının emanet edileceği biri gibi durmuyor.* "Seni bir daha göreceğim aklıma gelmezdi. Neden maskeni çıkarmıyorsun? Beni güzelliğinden mahrum bırakma."

"Bunu fahişelere sakla, Cosca. Hastalığını bana da yaymana gerek yok."

Kiralık asker fokurtuya benzer bir ses çıkardı, yarı gülme yarı öksürük. "Hâlâ bir prenses kadar huysuzsun," dedi.

"O zaman bu lağım çukuru da bir saray olmalı."

Cosca omzunu silkti. "Sarhoşsan her yer aynı görünüyor."

"Yeterince sarhoş olabiliyor musun?"

"Hayır ama denemeye değer." Sözlerini vurgulamak istercesine şişesinden bir yudum daha aldı.

Vitari masanın kenarına tünedi. "Seni buraya hangi rüzgâr attı? Senin Styria'daki fahişelere çürükçük yaymakla meşgul olduğunu sanıyordum."

"Styria'da eskisi kadar popüler olduğum söylenemez."

"Bir o taraf, bir bu taraf için savaşmaktan olmasın?"

"Onun gibi bir şey."

"Ama Dagoskalılar sana kucak açtı, değil mi?"

"Aslında senin bacaklarını açmanı tercih ederdim ama insan istediği her şeyi elde edemiyor. Arkadaşın kim?"

Glokta ağrıyan bacağıyla sandalyelerden birini kendine çekip sandalyenin ağırlığı altında kırılmamasını ümit ederek yavaşça sandalyeye oturdu. *Sandalyenin kırılmasıyla yere yığılırsam hiç de uygun bir mesaj vermiş olmam, değil mi?* "İsmim Glokta." Terli boynunu önce bir yana sonra diğer yana çevirdi. "Üstat Glokta."

Cosca uzun süre karşısında duran adama baktı. Gözleri kan çanağına dönmüş ve gözkapakları ağırlaşmıştı. *Karşısındakini tar-*

tıp biçiyor. Belki de göründüğü kadar sarhoş değildir. "Gurkhul'da savaşan Glokta mı? Süvarilerin kahramanı olan?"

Glokta gözkapağının titreştiğini hissetti. *Aynı adam olduğumuz söylenemez ama yine de herkes tarafından hatırlanıyor.* "Askerliği yıllar önce bıraktım. İsmimi duymuş olmana çok şaşırdım."

"Savaşan bir adam düşmanlarını yakından tanımalı ve kiralık bir asker bir sonraki düşmanının kim olacağını asla bilemez. Askeri çevrelerde kim kimdir bilmek faydalıdır. Uzun zaman önce senden bahsedildiğini duymuştum, kayda değer bir askerdin. Cesur ve zeki. Bir de pervasız. Son duyduklarım bunlardı. Ve şimdi karşımdasın, bambaşka bir mesleğin var. Sorular soruyorsun."

"Pervasızlığın sonu benim için iyi bitmedi." Glokta omzunu silkti. "İnsanın vakit geçirmek için bir iş yapması gerek."

"Tabii ki. Asla diğerlerinin seçimlerini yargılama derler. Sebeplerini bilemezsin. Bir şeyler içmeye mi geldin, Üstat? Korkarım bu sidiğe benzer şeyden başka bir şeyleri yok." Şişeyi salladı. "Yoksa benim için soruların mı var?"

Var ve sayısı çok fazla. "Kuşatmalar konusunda deneyimin var mı?"

Cosca, "Deneyim?" diye sordu. "Deneyim mi dedin? Hah! Bende deneyimden çok–"

Vitari omzunun üzerinden, "Evet," dedi. "Bir de disiplin ve sadakat olsa."

"Tamam, pekâlâ." Cosca kaşlarını çatıp kadına baktı. "Hepsi kimin sorduğuna bağlı. Ama Etrina'da ve Muris'teydim. İkisi de ciddi kuşatmalardı. Visserine'i birkaç ay boyunca tek başıma kuşattım ve neredeyse alacaktım ama o şeytan kadın Mercatto beni hazırlıksız yakaladı. Gün doğarken süvarilerle saldırdı, güneşi arkasına almıştı, hiç hoş olmayan bir sürprizdi, fahişe–"

Vitari, "Süvariler saldırırken senin ayılamadığını duymuştum," diye mırıldandı.

"Evet, olabilir... sonra Borletta'yı altı ay boyunca Grandük Orso'ya karşı savundum–"

Vitari burnundan soludu. "Sana kapıları açman için para verene kadar."

Cosca masumca gülümsedi. "Büyük bir meblağdı ama. Şehri savaşarak alamadı sonuçta! Bu konuda hakkımı yiyemezsin, Shylo."

"Yanında içi dolu bir kesesi varsa kimsenin seninle savaşmasına gerek yok."

Kiralık asker sırıttı. "Ben neysem oyum, başka bir şey olduğumu iddia etmedim."

Glokta, "Öyleyse, işverenlerine ihanet eden birisin, öyle mi?" diye sordu.

Styrialı duraksadı, şişe ağzına giderken havada asılı kaldı. "Çok alındım, Üstat. Nicomo Cosca bir kiralık asker olabilir ama hâlâ kuralları olan biridir. İşverenime tek bir koşul altında sırtımı dönerim."

"Nedir?"

Cosca sırıttı. "Birisi bana işverenimin verdiğinden daha fazlasını teklif ederse."

Ah, kiralık asker kuralları. Bazıları para için her şeyi yapar. Bu her şeye bir Engizisyon Üstadı'nın ortadan kaybolması da dahil olabilir mi? "Selefim Üstat Davoust'a ne olduğuyla ilgili bir bilgin var mı?"

"Ah, kaybolan işkencecinin gizemi!" Cosca düşünceli düşünceli sakalını sıvazladı ve boynundaki kızarıklığı kaşıyıp tırnaklarının arasına giren deri parçalarını inceledikten sonra devam etti. "Kim bilebilir ya da kimin umurunda? Adam bir domuzdu. Pek tanımıyordum, tanıdığım kadarıyla da ondan hoşlandığım söylenemez. Belki fark etmemiş olabilirsiniz ama burası bir yılan çukuru gibidir, Davoust'un da düşmanı çoktu. Onu hangi yılanın ısırdığını soruyorsanız sizin işiniz bu değil mi? Ben meşguldüm. İçki içiyordum."

İnanması çok zor değil. "Ortak dostumuz General Vissbruck hakkındaki görüşün nedir?"

Cosca sırtını kamburlaştırıp sandalyesinde öne eğildi. "Adam bir çocuk. Askercilik oynuyor. Esas önemli olan büyük surlarken küçük hisarı ve küçük duvarlarıyla ilgileniyor. Büyük olanı kaybedersen oyun zaten biter."

"Ben de aynı şeyi düşünüyordum." *Belki de şehrin savunması daha kötü ellerde olabilirdi.* "Surlarla ve ardındaki hendekle ilgilenmeye başladılar. Hendeği suyla doldurmayı ümit ediyorum."

Cosca bir kaşını havaya kaldırdı. "Güzel. Suyla doldurun.

Gurkhul askerleri suyu pek sevmez. Kötü denizciler. Çok güzel. Suyla doldurun." Başını geriye atıp şişenin dibinde kalanı da mideye indirdikten sonra elini terli gömleğine sildi. "En azından birileri ne yaptığını biliyor. Belki de Gurkhul saldırdığında birkaç günden daha fazla dayanırız, ha?" *Tabii önce ihanete uğramazsak.*

"Bilemezsin, Gurkhul belki de hiç saldırmaz."

"Ah, umarım saldırırlar." Cosca uzanıp sandalyesinin altından yeni bir şişe aldı. Dişleriyle tıpasını çıkarırken gözleri parıldadı, ardından mantarı yere tükürdü. "Savaş başlayınca bana hep iki katı ödeme yaparlar."

Akşamdı ve salonda merhametli bir rüzgâr esiyordu. Glokta sırtını pencerenin yanındaki duvara yaslamış, aşağıdaki şehrin üzerine düşen gölgeleri seyrediyordu.

Vali onu bekletiyordu. *Kapalı Konsey ne derse desin kontrolün kimde olduğunu göstermek istiyor.* Ama beklemek Glokta için sorun değildi. Gün yorucu geçmişti. Kavurucu sıcakta şehrin bir köşesinden diğerine gitmiş, surları, kapıları ve askerleri incelemişti. Sorular sormuştu. *Hiçbirine tatmin edici bir cevap alamadığım sorular.* Bacağı zonkluyor, sırtı ağrıyor, elleri bastonu kavramaktan acıyordu. *Ama her zamankinden kötü değil. Yine de ayaktayım. Sonuçta güzel bir gün.*

Parıldayan güneş turuncu bulutların ardına gizlenmişti. Altındaki deniz günün son ışıklarıyla gümüşi parıldıyordu. Surlar şimdiden Aşağı Şehir'in yarısını gölgeler altında bırakmıştı, Yukarı Şehir'in üzerine de büyük tapınağın yüksek kulelerinin gölgesi düşüyor, gölgeler tepenin üzerindeki hisara doğru tırmanıyordu. Anakaradaki tepeler de belli belirsiz şekillerden ibaretti, gölgelerle doluydular. *Ve de Gurkhul askerleriyle. Bizim onları izlediğimiz gibi onlar da bizi izliyor. Hendeği kazmamızı, surlarımızı yamamamızı, kapılarımızı güçlendirmemizi seyrediyorlar. Daha ne kadar seyredecekler, merak ediyorum. Güneş hepimiz üzerine batana kadar kaç gün daha yaşayacağız?*

Kapı açıldı ve Glokta kafasını çevirdi, boynu çatırdayınca da yüzünü buruşturdu. Gelen, Vali'nin oğlu Korsten dan Vurms'tu. Kapıyı arkasından kapatıp kararlı adımlarla salonda yürüdü, bu sırada metal topukları yerdeki mozaiğin üzerinde tıkırdıyordu.

Ah, İttifak'ın genç asillerinin gülü. Ne kadar onurlu bir adam olduğu havasından belli. Yoksa biri mi osurdu?

"Üstat Glokta! Umarım sizi bekletmemişimdir."

Glokta, masaya doğru yürürken, "Beklettiniz," dedi. "Biri toplantıya geç gelirse böyle olur."

Vurms hafifçe kaşlarını çattı. "O zaman özür dilerim," dedi, olabilecek en samimiyetsiz tonla. "Şehrimizi nasıl buldunuz?"

"Sıcak ve merdivenlerle dolu." Glokta gösterişli sandalyelerden birine oturdu. "Vali nerede?"

Vurms'un kaşları biraz daha çatıldı. "Korkarım babamın sağlığı yerinde değil ve toplantıya katılamayacak. Yaşlı bir adam olduğunu biliyorsunuz, dinlenmesi gerek. Ama ben onun yerine konuşabilirim."

"Gerçekten mi? İkiniz bana ne söylemek istersiniz?"

"Babam savunmada yaptığınız değişiklikler konusunda çok endişeli. Bana kralın askerlerinin Yukarı Şehir'in duvarlarını korumak yerine hendek kazmakla meşgul olduğu söylendi. Bizi yerel halkın merhametine bıraktığınızın farkındasınızdır umarım!"

Glokta burnundan soludu. "Yerliler de İttifak'ın birer vatandaşı, bu konuda ne kadar isteksiz olurlarsa olsunlar. İnanın bana, merhamet konusunda Gurkhul askerlerinden daha iyiler." *Ben onların merhamet anlayışını bizzat test ettim.*

Vurms, "Onlar ilkel insanlar!" diye karşılık verdi. "Tehlikeli insanlar! Siz bizim için ne kadar tehdit oluşturduklarını bilmeyecek kadar yenisiniz! Harker ile konuşmalısınız. Yerliler konusunda benimle aynı fikirdeydi."

"Harker ile konuştum ve fikirleri hoşuma gitmedi. Eminim aşağıda, karanlıkta fikirlerini yeniden gözden geçiriyordur." *Şu an bile bezelye büyüklüğündeki beyni elverdiğince bunu düşünüyordur.* "Babanızın endişelerine gelince, artık şehrin savunması konusunda endişelenmesine gerek yok. Yaşlı bir adam ve dinlenmesi gerek, sorumluluğu bana aktardığı için mutlu olacağına şüphem yok."

Vurms'un yakışıklı yüzü öfkeyle gerildi. Bir lanet okumak için ağzını açtı ama sonra bu fikrinden vazgeçti. *Böylesi daha iyi.* Arkasına yaslandı ve düşünceli bir biçimde başparmağıyla işaretparmağını birbirine sürtmeye başladı. Konuştuğu zaman yüzün-

de sahte bir gülümseme ve etkileyici bir sıcaklık vardı. *İşte şimdi yalakalığa başlayacak.* "Üstat Glokta, bence yanlış ayağınızın üzerine basıyorsunuz–"

"İşe yarayan bir tane ayağım var."

Vurms'un gülümsemesi biraz sarsıldı ama yüzünden düşmedi. "Şimdilik kartların sizin elinizde olduğu açık ama babamın Midderland'da dostları vardır. İstersem işlerinizi epey zorlaştırabilirim. Size köstek de olabilirim, büyük yardımım da dokunabilir–"

"O zaman işbirliği yapmaya karar vermenize çok sevindim. Bana Üstat Davoust'a ne olduğunu söyleyerek işe başlayabilirsiniz."

Gülümsemesi tamamen düştü. "Ben nereden bileyim?"

"Herkes bir şey bilir." *Ve biri diğerlerinden daha fazlasını biliyor. O kişi sen misin, Vurms?*

Vali'nin oğlu bir süre düşündü. *Kalın kafalı mı, suçlu mu? Bana yardım etmenin mi, yoksa izlerini gizlemenin mi yollarını düşünüyor?* "Yerlilerin ondan nefret ettiğini biliyorum. Hep bize karşı planlar yapıyorlardı ve Davoust da hainleri ayıklamaya kararlıydı. Onlardan birine kurban gittiğine şüphem yok. Yerinde olsam Aşağı Şehir'de sorular sorardım."

"Ah, ben cevapların Hisar'da bulunacağına eminim."

Vurms, Glokta'yı tepeden tırnağa süzerek, "Aradığın şey bende değil," diye tersledi. "İnan bana, Davoust bizimle olsaydı şimdi çok daha mutlu olurdum."

Belki evet, belki hayır ama bugün elle tutulur bir cevap alamayacağım kesin. "Pekâlâ. Bana şehrin erzak durumunu anlatır mısın?"

"Erzak mı?"

"Yiyecek, Korsten, yiyecek. Gurkhul askerleri kara yolunu kapattığından beri her şeyin denizden gelmesi gerekiyor. Halkını beslemek bir valinin en büyük vazifelerinden biridir."

"Babam her şart ve koşul altında halkının iyiliğini düşünür! Altı ay yetecek kadar yiyeceğimiz var!"

"Altı ay mı? Herkese yetecek kadar mı?"

"Tabii ki." *Beklediğimden daha iyi. En azından bu kadar derdin ortasında bu konu için endişelenmeme gerek yok.* Ardından Vurms,

"Tabii eğer yerlileri saymazsanız," dedi, yerlilerin hiçbir önemi yokmuş gibi.

Glokta duraksadı. "Gurkhul şehri kuşatırsa onlar ne yiyecek?"

Vurms omzunu silkti. "Bunu hiç düşünmemiştim."

"Gerçekten mi? Sence açlıktan karınları guruldamaya başlayınca ne yapacaklar?"

"Şey..."

"Şehre kaos hâkim olur! Şehir nüfusunun beşte dördü bize karşıyken şehri elimizde tutamayız!" Glokta boş dişetlerini yaladı. "Tüccarlara gideceksin ve altı ay yetecek kadar yiyecek bulacaksın! Herkes için! Lağımlardaki fareler için bile altı aylık erzak istiyorum!"

"Neyim ben?" diye çıkıştı Vurms. "Senin manav çırağın mı?"

"Ben neyim olduğunu söylersem osun."

Vurms'un yüzündeki dostane ifadeden eser kalmadı. "Ben Vali'nin oğluyum! Benimle böyle konuşamazsın!" Sandalyesini geriye ittirerek ayağa fırladı ve kapıya doğru yürümeye hazırlandı.

Glokta, "Nasıl istersen," dedi. "Buradan Adua'ya her gün kalkan bir gemi var. Hızlı gemidir ve yüklerini doğrudan Sorgu Evi'ne götürür. Orada seninle farklı konuşacaklardır, bundan emin olabilirsin. Senin için orada bir hücre ayarlayabilirim."

Vurms yarı yolda durdu. "Buna cesaret edemezsin!"

Glokta gülümsedi. En mide bulandırıcı, en kötü gülümsemesi. "Benim nelere cüret edebileceğim konusunda hayatın üzerine bahse gireceksen, gerçekten cesur biri olmalısın. Sen ne kadar cesursun?" Genç adam dudaklarını yaladı ama Glokta ile uzun süre göz göze gelmedi. *Ben de öyle düşünmüştüm. Bana dostumuz Yüzbaşı Luthar'ı hatırlattı. Tamamen gösteriş ve kibir ama içinde hiç karakter yok. İğne batırınca delinmiş bir şarap tulumu gibi sönüyor.*

"Altı aylık yiyecek. Herkese yetecek kadar. Beni hayal kırıklığına uğratma." *Manav çırağı.*

Vurms, "Tabii ki," diye hırladı. Hâlâ kapıya bakıyordu.

"Sonra su sorunu üzerinde çalışmaya başlayabiliriz. Kuyular, sarnıçlar, pompalar. İnsanlar senin emeklerini mideye indirdikten sonra su içmek isteyeceklerdir, değil mi? Her sabah bana rapor vereceksin."

Vurms yumruklarını sıktı ve çenesindeki kaslar öfkeyle kasıldı. "Tabii ki," dedi tükürürcesine.

"Tabii ki. Şimdi gidebilirsin."

Glokta uzaklaşan gencin arkasından baktı. *Dördün ikisiyle konuştum. Dörtte iki ve şimdiden iki düşman edindim. Başarılı olmak istiyorsam müttefiklere ihtiyacım var. Müttefikim olmazsa elimdeki belgelere rağmen hayatta kalamam. Müttefikim olmazsa, saldırmaya karar verdiklerinde Gurkhul ordusunu dışarıda tutamam. Davoust'a neler olduğunu hâlâ bilmiyorum. Engizisyon'un bir üstadı buhar olup yok oldu. Ümit ediyorum Rektör'ün sabrı tükenmez.*

Ümit. Rektör. Sabır. Glokta kaşlarını çattı. *Birbirine daha zıt üç kelime daha yok.*

GÜVEN DENEN ŞEY

Arabanın tekerleği yavaşça dönüyor ve gıcırdıyordu. Tekrar tekrar dönüyor ve gıcırdıyordu. Ferro çatık kaşlarla tekerleğe baktı. Lanet olasıca tekerlek. Lanet olasıca araba. Bakışlarını tekerlekten arabayı kullanana çevirdi.

Lanet olasıca çırak. Adama bir parmak boyu bile güvenmiyordu. Genç delikanlının bakışları hakaret edici bir süre boyunca Ferro'ya doğru kaydı, sonra hemen başka tarafa çevrildi. Sanki Ferro hakkında onun bilmediği bir şey biliyordu. Ferro bunu düşününce daha çok sinirlendi. Bakışlarını atlara ve en önde giden atlıya odakladı.

Lanet olasıca İttifak oğlanı. Sırtını dikleştirmiş, eyerin üzerinde tahtında oturan bir kral gibi oturuyordu. Sanki fiziksel güzelliğe sahip olmak sonsuza kadar gururlanılacak bir şeymiş gibi. Yakışıklıydı ama bir prenses kadar narindi. Ferro kendi kendine gülümsedi. İttifak'ın prensesi, evet o buydu işte. Güzel görünen insanlardan, çirkinlerden ettiğinden daha çok nefret ediyordu. Güzelliğe asla güven olmazdı.

Dokuz parmaklı piçten daha çirkin birini bulmak için herhalde dünyayı dolaşmak gerekirdi. Eyerinin üzerinde büyük bir pirinç çuvalı gibi oturuyordu. Ağır hareket ediyor, kaşınıyor, burnunu çekiyor, bir inek gibi geviş getiriyordu. Sanki birilerini öldürecek türden bir adam değildi, sanki içinde vahşi bir öfke yoktu. Ama Ferro gerçeği biliyordu. Adamın ona başıyla selam verdiğini görünce kaşlarını çattı. Bu adam inek postuna bürünmüş bir şeytandı, kendisini kandıramazdı.

Yine de lanet olasıca Seyrüseferci'den daha iyiydi. Adam hep konuşuyor, hep gülümsüyor, hep kahkaha atıyordu. Ferro konuşmaktan, gülümsemekten ve kahkaha atmaktan nefret ederdi. Her birinden bir öncekinden daha çok. Aptal hikâyeler anlatan lanet

olasıca adam. Yalanlarının altında komplolar gizliydi ve her şeyi gözlemliyordu, Ferro farkındaydı.

Geriye Mecusların İlki kalıyordu ve Ferro en az da bu yaşlı piçe güveniyordu.

Adamın arabaya doğru baktığını gördü. Arka tarafa yerleştirdiği yüke bakıyordu. Kare, gri, donuk, ağır bir kutu. Kimsenin onu görmediğini düşünüyordu ama Ferro görmüştü. Bu adam sırlarla doluydu. Kalın boyunlu, tahta sopalı kel piç kurusu, hayatı boyunca iyilikten başka bir şey yapmamış gibi davranmayı seviyordu. Bir adamı patlatmaya nereden başlanacağını bilmezmiş gibi.

Ferro kendi kendine, "Lanet olasıca pembeler," diye fısıldadı. Beş adamın sırtına bakarken eğilip yola tükürdü. Yulwei onu bu deliliğe nasıl ikna etmişti? Soğuk batıda bir seyahate ihtiyacı yoktu onun. Güney'de Gurkhul ile savaşıyor olması gerekti.

Ona çektirdikleri acıların bedelini ödetmeliydi.

Yulwei'ye sessizce küfretti ve köprüde diğerlerinin peşinden gitti. Köprü çok eski duruyordu – taşların üzerinde yosun lekeleri vardı, yüzeyi de araba tekerlekleri ile aşınmıştı. Binlerce yıldır üzerinden arabalar geçiyor olmalıydı. Nehir köprünün tek kemerinin altında fokurduyor, soğuk su çok hızlı akıyordu. Köprünün yanında minik bir kulübe vardı, manzaranın ortasına çok uzun süre önce oturtulmuş olmalıydı. Bacasından çıkan dumanlar rüzgârla araziye savruluyordu.

Kulübenin yanında tek başına dikilen bir asker vardı. Belki de kısa çöpü o çekmişti. Sırtını duvara yaslamış, kalın bir pelerine sarınmıştı. Miğferindeki at kılları rüzgârda ileri geri sallanıyor, mızrağı yanında atıl duruyordu. Bayaz köprünün önünde atını dizginledi ve başıyla selam verdi.

"Ovaya gidiyoruz. Darmium'a doğru."

"Hiç tavsiye etmem."

Bayaz gülümsedi. "Tehlike kazanç demek."

"Kazanç okları durdurmaz, dostum." Asker yaklaşanları teker teker süzdü ve havayı kokladı. "Karışık bir grupsunuz."

"İyi savaşçıları nerede bulursam yanıma alıyorum."

"Tabii ki." Ferro'ya baktı ve kadının kaşlarını çattığını gördü. "Çok sert olduklarına eminim ama sorun şu ki ova artık çok tehlikeli. Oraya giden bazı tüccarlar oldu ama hiçbiri geri dönmedi.

Deli Cabrian'ın yağmacıları her yerde. Bana kalırsa karşılarına kim çıkarsa öldürüyorlar. Scario ve Goltus'un da pek farklı olduğu söylenemez. Nehrin bu tarafında kanun denen şeyi sağlamak için elimizden geleni yapıyoruz ama öbür tarafında kendi başınızın çaresine bakmak zorundasınız. Ovada yakalanırsanız hiçbir yardım bulamazsınız." Havayı tekrar kokladı. "Hiçbir yardım."

Bayaz ciddi bir biçimde başıyla onayladı. "Kimseden yardım istemiyoruz." Atını mahmuzlayıp köprüye doğru ilerledi. Diğerleri de peşinden gitti. Önde Uzunayak vardı, sonra Luthar, sonra Dokuzparmak gidiyordu. Quai dizginleri sallayınca araba öne atıldı. Ferro en arkadaydı.

Asker, Ferro'nun arkasından, "Hiçbir yardım!" diye bağırdı, sonra da yeniden kulübenin kaba duvarına sırtını dayayıp rüzgârdan korunmaya çalıştı.

Büyük ova.

At binmek için güzel, rahatlatıcı bir yer olması gerekirdi buranın. Ferro düşmanı kilometrelerce öteden görebilirdi ama şimdi kimseyi görmüyordu. Sadece rüzgârda dalgalanan uzun çimenlerden bir örtünün ufka kadar uzandığını görüyordu. Monotonluğu sadece yol bozuyordu; üzerindeki çimenler daha kısa ve daha kuruydu, yer yer kara toprak açığa çıkmıştı. Yol ovanın içinde göz alabildiğine ilerliyordu.

Arazinin büyüklüğü Ferro'nun hoşuna gitmedi. Atının tepesinde kaşlarını çattı, sağına ve soluna baktı. Kanta'nın Kötüdiyar'ında çorak topraklar bu kadar tekdüze değildi – kırık taşlar, aşınmış vadiler, yere gölgesini düşüren kurumuş ağaçlar, toprağın üzerindeki farklı tonlarda kırışıklıklar, ışıkla aydınlanan parlak sırtlar arazinin monotonluğunu bozuyordu. Kanta'nın Kötüdiyar'ında tepesindeki gökyüzü boş ve durgundu, gündüz parlak güneş ve gece parlak yıldızlardan başka hiçbir şeyi barındırmazdı.

Burada ise her şey tersine dönmüştü.

Toprak şekilsizdi ama gökyüzü çok hareketliydi, göğe kaos hâkimdi. Ovanın üzerinde devasa spiraller çizerek birbirinin içine geçen açık renkli ve koyu bulutlar vardı, sert rüzgârla hareket ediyor, şekil değiştiriyor, parçalanıyor ve yeniden bir araya geliyorlardı. Toprağın üzerine gölgeleri düşüyordu. Sanki altlarından

geçen altı atlıyı ezip yok edecekler, sonra da dünyayı batıracaklardı. Ferro'nun omuzlarının üzerinde büyük bir ağırlık gibiydiler, Tanrı'nın gazabı böyle bir şey olmalıydı.

Burası tuhaf bir diyardı ve Ferro'nun bu diyarda işi yoktu. Burada olmak için iyi sebeplere ihtiyacı vardı. "Hey, Bayaz!" diye seslenip adamın yanına gitti. "Nereye gidiyoruz?"

Adam, "Hah," diye inledi. Kaşlarını çatıp bakışlarını hiçbir yere odaklamadan çimenlere göz gezdirdi. "Batıya doğru gidiyoruz, ovayı geçip büyük Aos Nehri'ni aşacağız, Kırık Dağlar'a kadar gideceğiz."

"Sonra?"

Adamın gözlerinin etrafındaki çizgilerin derinleştiğini ve dudaklarının büzüldüğünü gördü. Sinir. Ferro'nun sorularından hoşlanmamıştı. "Sonra yolumuza devam edeceğiz."

"Ne kadar sürecek?"

"Bütün kış yolda olacağız, baharın bir kısmı. Sonra da geri döneceğiz." Mahmuzunu atın yanına geçirdi ve Ferro'dan uzaklaşıp grubun önüne ilerledi.

Ferro bu kadar kolay pes etmezdi. Yaşlı pembe onu yıldıramazdı. Mahmuzları atının karnına geçirdi ve adamın yanına gitti. "Birinci Kanun nedir?"

Bayaz kadına doğru sert bir bakış attı. "Bu konuda ne biliyorsun?"

"Çok fazla şey değil. Senin ve Yulwei'nin bunun hakkında konuştuğunuzu duydum."

"Bizi dinledin, öyle mi?"

"Yüksek sesle konuşuyordunuz, benim de kulaklarım çok iyidir." Ferro omzunu silkti. "Sırlarınızı paylaşmamak için kafama bir kova geçiremezdim. Birinci Kanun nedir?"

Bayaz'ın alnındaki kırışıklıklar biraz daha derinleşti, ağzının kenarı büküldü. Öfke. "Euz'un, oğullarına koyduğu bir yasak. Kadim kaostan sonra koyulan ilk kural. Diğer Taraf'a doğrudan dokunmak yasaktır. Aşağıdaki dünya ile iletişim kurmak, şeytanları bu dünyaya çağırmak, cehennemin kapılarını açmak yasaktır. İlk Kanun budur ve bütün büyü disiplinlerine kılavuzluk eder."

Ferro, "Hah," dedi. Onun için bir şey ifade etmiyordu. "Khalul kim?"

Bayaz'ın kalın kaşları birbirine daha da yaklaştı, alnındaki çizgiler derinleşti ve gözleri kısıldı. "Senin sorularının sonu yok mu, kadın?" Sorulardan rahatsız olmuştu. Bu iyiydi. Demek ki doğru soruları soruyordu.

"Sonu gelirse öğrenirsin. Khalul kim?"

Bayaz, "Khalul, Mecuslar düzeninin bir üyesiydi," dedi. "Bizden biriydi. Juvens'in on iki çırağından ikincisiydi. Hep benim yerimi kıskanırdı ve güce açtı. Güçlenmek için İkinci Kanun'u çiğnedi. İnsan eti yedi ve diğerlerini de aynısını yapmaya ikna etti. Peygamberliğini ilan etti ve Gurkhul İmparatorluğu'nu kendisine hizmet etmeye ikna etti. Khalul budur. Hem senin düşmanındır hem de benim."

"Tohum nedir?"

Mecus'un yüzü birden gerildi. Öfke, belki içinde bir parça da korku. Ardından yüzü yumuşadı. "O ne midir?" Ferro'ya bakıp gülümsedi ve gülümsemesi öfkesinden daha endişe vericiydi. Ferro'ya doğru eğilip diğerlerinin duymaması için fısıldadı. "Senin intikamını almanı sağlayacak şey. İntikamımızı. Ama çok tehlikelidir. Onu anmak bile tehlikelidir. Her yerde bizi dinleyenler olabilir. Bu konuda soru sormayı bıraksan iyi olur çünkü soruların hepimizin sonu olabilir." Atını bir kez daha mahmuzladı ve gruptan uzaklaştı.

Ferro ise arkada kaldı. Yeterince şey öğrenmişti. Artık İlk Mecus'a eskisinden de az güvenecek kadar şey öğrenmişti.

Yerdeki çukur, dört adım genişliğindeydi. Etrafı toprak bir duvarla çevriliydi, birbiri içine geçmiş çimen kökleriyle kuşatılmıştı. Gece kamp yapmak için buldukları yer böyle bir yerdi ve bunu buldukları için bile şanslıydılar.

Ferro'nun gün boyunca arazide gördüğü tek farklılıktı.

Uzunayak'ın yaktığı ateş şimdi iyice güçlenmişti, alevler parlaktı ve odunları yalıyordu, çukurda rüzgâr estikçe alevler titriyor ve sağa sola doğru savruluyordu. Beş pembe ateşin başındaydı, ısınmak için yere oturmuşlardı ve alevlerin ışığı yüzlerini aydınlatıyordu.

Tek konuşan Uzunayak'tı. Büyük başarılarından bahsediyordu. Nereleri gördüğünden. Neleri bildiğinden. Neye büyük bir

marifeti olduğundan. Ferro artık bundan çok sıkılmaya başlamış ve bunu iki kez adamın yüzüne söylemişti. İlkinde derdini açıkça ifade ettiğini sanmıştı. İkincisinde de bundan emin olmuştu. Adam bir daha ona aptalca seyahatlerinden bahsetmeyecekti ama şimdi diğerleri sessizce bu işkenceye katlanıyordu.

Ateşin başında onun için de yer vardı ama Ferro ona ayrılan yere oturmak istemiyordu. Yukarıda, çukurun tepesindeki çimenlerin kıyısında bağdaş kurmayı tercih etmişti. Yukarısı daha soğuktu ve battaniyesini titreyen omuzlarına iyice sardı. Soğuk garip ve ürkütücü bir şeydi. Soğuktan nefret ediyordu.

Ama soğuğu aşağıdaki insanlara tercih ederdi.

Bu yüzden ayrı oturuyor, somurtuyor ve sessizce ışığın gökyüzünden çekilişini, karanlığın ışığın yerini alışını seyrediyordu. Artık güneşten geriye belli belirsiz bir parlaklık kalmıştı. Gökyüzündeki bulutların kenarından zayıf bir ışık geliyordu.

Büyük pembe ayağa kalktı ve Ferro'ya baktı. "Hava kararıyor," dedi.

"Hıh."

"Güneş batınca böyle oluyor, eh?"

"Hıh."

Kalın ensesini kaşıdı. "Nöbet tutmamız gerek. Gece buralar tehlikeli olabilir. Sırayla tutarız. Önce ben, sonra Luthar–"

Ferro, "Ben tutarım," diye hırladı.

"Merak etme. Uyuyabilirsin. Ben sıran gelince seni uyandırırım."

"Ben uyumam."

Adam, Ferro'ya baktı. "Ne, hiç mi?"

"Pek sık değil."

Uzunayak, "Belki de bu yüzden suratı hep asıktır," diye mırıldandı.

Bunu kendi kendine söylemek istemişti ama Ferro ne dediğini duydu. "Benim suratım sadece beni ilgilendirir, ahmak."

Seyrüseferci battaniyesine sarınıp ateşin yanına uzanırken bir şey söylemedi.

Dokuzparmak, "İlk nöbeti sen mi tutacaksın?" dedi. "Peki ama birkaç saat sonra beni uyandır. Hepimiz sırayla tutmalıyız."

Yavaşça, sessizce, hiç ses çıkarmamak için büyük çaba sarf ederek, Ferro arabadan bir şeyler çaldı. Kuru et. Kuru ekmek. Biraz da su. Günlerce yetecek kadar. Her şeyi çantasına koydu.

Yanından geçtiği atlardan biri burnundan soludu ve Ferro ata bakıp kaşlarını çattı. At binebilirdi, bu konuda yetenekliydi ama şimdi atlarla işi olmazdı. Lanet olasıca büyük hayvanlar. Kötü kokuyorlardı. Belki hızlıydılar ama fazla yiyeceğe ve suya ihtiyaçları oluyordu. Sesleri çok uzaktan duyulur, gövdeleri çok uzaktan görünürdü. Takip edilecek kocaman izler bırakırlardı. At binmek insanı zayıflatırdı. Bir ata bel bağlarsan koşman gerektiğinde koşamadığını fark ederdin.

Ferro kendisi dışında kimseye bel bağlamazdı.

Çantasını sırtına vurdu, sadağını ve yayını da diğer omzuna attı. Kamp ateşinin başındaki kara yığınlara, uyuyan şekillere son bir kez baktı. Luthar battaniyesini çenesine kadar çekmişti ve dolgun dudaklı yüzü ateşe dönüktü. Bayaz'ın sırtı ona dönüktü ama Ferro loş ışıkta kel kafasının parıldadığını görebiliyordu. Karanlık kulaklarından birini gördü ve ritmik nefes alıp verişini duydu. Uzunayak battaniyeyle kafasını bile örtmüştü ama diğer uçtan ayakları açığa çıkmıştı. Uzun ve kemikli ayaklardı, tendonlar bir ağacın kökleri gibi belirgindi. Quai'ın gözleri hafif aralıktı ve alevlerin parıltısı gözlerini aydınlatıyordu. Sanki Ferro'yu izliyordu ama göğsünün yavaşça inip kalkışından derin uykuda olduğu belliydi. Ağzı açıktı ve rüyalara dalmıştı.

Ferro kaşlarını çattı. Sadece dört kişi mi? İri yarı pembe neredeydi? Battaniyesinin ateşin diğer tarafında boş olduğunu fark etti, kat kat yerde duruyordu ama içinde kimse yoktu. Sonra arkasından adamın sesini duydu.

"Hemen gidiyor musun?"

Arkasında. Ferro, yiyecek çalarken adamın sessizce arkasına geçmiş olabilmesine şaşırdı. Birinin arkasına sessizce yaklaşamayacak kadar iri ve hantal görünüyordu. Ferro sessizce küfretti. Daha tedbirli olması gerekirdi.

Yavaşça adama doğru döndü ve atlara doğru bir adım attı. Pembe onu uzaktan takip ederek aradaki mesafeyi korudu. Ferro adamın gözlerinden birinin köşesine ateşin ışığının vurduğunu gördü. Sakallı ve kraterli yanağını, eğik burnunun belli belirsiz

şeklini, rüzgârda savrulan ve arkasındaki topraktan biraz daha koyu renkte olan birkaç tutam saç telini gördü.

"Seninle dövüşmek istemiyorum, pembe. Seni dövüşürken gördüm." Ferro adamın birkaç saniyede beş kişiyi öldürdüğüne şahit olmuş ve o bile buna çok şaşırmıştı. Duvarlardan yankılanan kahkahasının, öfkeyle bükülmüş yüzünün, yarı hırlayan yarı gülümseyen ağzının, kanla, tükürükle, delilikle kaplı halinin, yere oyuncak bebekler gibi atılan harap olmuş cesetlerin hatırası. Korkmamıştı tabii ki zira Ferro Maljinn hiçbir şeyden korkmazdı.

Ama ne zaman dikkatli olması gerektiğini bilirdi.

Adam, "Benim de seninle dövüşmeye niyetim yok," dedi, "ama Bayaz sabah bizimle olmadığını fark ederse beni peşinden gönderir. Seni koşarken gördüm, seni kovalamaktansa seninle dövüşmeyi yeğlerim. En azından bu sayede bir şansım olur."

Ferro adamın ondan daha güçlü olduğunu biliyordu. Yaraları iyileşmişti ve daha rahat hareket ediyordu. Adama yardım ettiğine pişman oldu. Başkalarına yardım etmek bir hataydı. Dövüşmek de çok riskli olurdu. Diğerlerinden daha sert olabilirdi ama Taşkıran denilen Kuzeyli gibi yüzünün ezilip tanınmaz hale gelmesini istemiyordu. Kılıçla delik deşik edilmeyi, dizlerinin parçalanmasını, kafasının koparılmasını da istemiyordu.

Hiçbiri ona çekici gelmiyordu.

Ama yayını kullanamayacak kadar yakındaydı ve koşmaya başlarsa diğerlerini uyandırabilirdi ve adamların atları vardı. Dövüşürse de diğerleri muhtemelen uyanırdı ama adamı yere serecek bir darbe indirebilirse kargaşada kaçabilirdi. Çok kolay olmayacaktı ama başka seçeneği var mıydı? Yavaşça çantasını omzundan indirip yere koydu, sonra yayını ve oklarını da yere bıraktı. Bir elini kılıcının kabzasına attı ve parmakları karanlıkta kabzaya dokundu. Adam da aynısını yaptı.

"Pekâlâ, pembe. Dövüşelim o zaman."

"Belki başka bir yol daha vardır."

Ferro bir numara yapmasından şüphelenerek adama baktı. "Ne yolu?"

"Bizimle kal. Birkaç gün daha şans ver. Fikrini değiştirmezsen eşyalarını toplamana bizzat yardım ederim. Bana güvenebilirsin." Güven aptalların kullandığı bir kelimeydi. İnsanların karşısın-

dakine ihanet etmeyi düşünürken söylediği bir kelime. Bir adım daha atacak olursa kılıcını çekip adamın başını bedeninden ayıracaktı. Buna hazırdı.

Ama adam ne öne bir adım attı ne geri çekildi. Sadece karanlıkta büyük ve sessiz bir heykel gibi dikildi. Ferro kaşlarını çattı; parmakları hâlâ kılıcının kabzasında geziniyordu. "Sana neden güveneyim?"

Büyük pembe omuzlarını silkti. "Neden olmasın? Şehirdeyken sen bana yardım ettin, ben de sana. Bunu yapmasaydık ikimiz de ölmüştük muhtemelen." Doğruydu, ona yardım etmişti. Ferro'nun ona yardım ettiği kadar değildi ama yine de bir şeydi. "Gün gelir, bir yerde kalman gerekir. Güven denen şey de böyle bir şeydir, er ya da geç haklı sebeplerin olmasa da birine güvenmek zorundasın."

"Neden?"

"Yoksa bizim gibi olursun, bunu kim ister?"

"Hıh."

"Seninle bir anlaşma yapalım. Sen beni kolla, ben de seni kollayayım." Eliyle göğsüne vurdu. "Ben kalacağım." Ferro'yu işaret etti. "Sen de kal. Ne dersin?"

Ferro bir süre düşündü. Kaçmak özgürlük anlamına geliyordu ama başka bir halta yaradığı olmamıştı. Çölün kıyısına kadar ulaşmak yıllarını almış ama sonunda etrafı düşmanla çevrilmişti. Yulwei'den kaçmış ama neredeyse Ölüyiyenler tarafından yakalanmıştı. Şimdi nereye kaçacaktı? Kanta'ya kadar denizi koşarak mı geçecekti? Belki de büyük pembe haklıydı. Belki de kaçmaktan vazgeçmenin zamanı gelmişti.

En azından kimse gittiğini fark etmeyene kadar.

Elini kılıcından çekti ve kollarını göğsünde birleştirdi. Adam da aynısını yaptı. Bir süre öylece dikilerek karanlıkta sessizce birbirlerine baktılar. Ferro, "Pekâlâ, pembe," dedi. "Burada kalacağım ve göreceğiz. Ama sana söz vermiyorum, anlıyor musun?"

"Ben senden söz istemedim. Nöbet sırası bende. Sen biraz dinlen."

"Benim dinlenmeye ihtiyacım yok, sana söyledim."

"Keyfine bak ama ben oturacağım."

"Peki."

Büyük pembe dikkatli bir biçimde yere oturdu ve Ferro da aynısını yaptı. Az önce dikildikleri yerde bağdaş kurup birbirlerine bakmaya başladılar. Ateş yanlarında parıldıyor, uyuyan dört adamı hafifçe aydınlatıyor, pembenin çirkin yüzünün bir tarafını açığa çıkarıyor ve Ferro'nun yüzünü ısıtıyordu.

Logen ve Ferro gözlerini birbirinden ayırmadı.

MÜTTEFİKLER

Majesteleri'nin Engizisyonu'nun Lideri,
Rektör Sult'a,
Ekselansları,

Şehrin savunmasını güçlendirmek için çalışmalara başladık. Şehrin meşhur surları güçlü olmasına karşın, acınacak durumda. Surları güçlendirmek için hemen işe koyulduk. Ayrıca erzak, malzeme, zırh ve silah istedim, hepsi şehir kuşatılırsa ihtiyacımız olacak şeyler.

Ne yazık ki yapılacak çok iş var ve maliyeti epey yüksek. Krediyle çalışmaya başladım ancak kredimiz bir yere kadar yeter. Ekselanslarından vazifelerimi yerine getirebilmek için biraz daha ödenek talep ediyorum. Para olmazsa çabalarımız bir işe yaramayacak ve şehri kaybedeceğiz.

İttifak kuvvetlerinin sayısı az ve moralleri düşük. Şehirde kiralık askerler var ve daha fazlasının bulunmasını talep ettim ancak sadakatleri şüpheli, özellikle de paraları ödenmezse. Bu yüzden kralın askerlerinden biraz daha gönderilmesini talep ediyorum. Bir bölük bile burada çok şeyi değiştirebilir.

En kısa süre içerisinde sizi tekrar bilgilendireceğim. O zamana dek, size hizmet ve itaat edeceğim.

Sand dan Glokta,
Dagoska Üstadı

Glokta, "Burası," dedi.

Buz, "Uh," dedi.

Tek katlı kaba bir binaydı, çamur tuğlalardan gelişigüzel inşa edilmişti ve büyük bir kulübeden farksızdı. Çerçevelerine tam oturmayan kapıdan ve pencereden dışarıya hafif bir ışık süzülüyordu. Bulundukları yere bir sokak demek mümkünse, sokakta

bunun benzeri bir sürü ev vardı. Dagoska konseyinin üyelerinden birinin evi gibi durmadığı kesindi. *Ama Kahdia birçok açıdan garip bir adam. Yerlilerin lideri. Tapınağı olmayan bir rahip. Belki de kaybedecek en az şeyi olan, değil mi?*

Kapı, Glokta'nın çalmasına fırsat vermeden açıldı. Kahdia kapının eşiğinde dikiliyor, beyaz cübbesi içerisinde uzun boylu ve zayıf görünüyordu. "Neden içeriye gelmiyorsun?" Haddish arkasına dönüp odadaki tek sandalyeye oturdu.

Glokta, Buz'a, "Sen burada bekle," dedi.

"Uh."

Evin içi de dışından farksızdı. *Temiz, düzenli ve inanılmaz fakir.* Tavan o kadar alçaktı ki ayakta duran Glokta'nın hemen hemen başına denk geliyordu. Zeminse sıkıştırılmış topraktandı. Odanın bir köşesinde boş sandıkların üzerinde samandan bir döşek vardı, onun da yanına küçük bir sandalye koyulmuştu. Pencerenin altında basık bir dolap vardı, tepesine birkaç kitap konmuştu, yanında bir mum alevi titriyordu. Doğal ihtiyaçları gidermek için eski bir kovanın dışında Kahdia'nın dünyevi zenginliği bunlardan ibaretti. *Engizisyon'un kayıp Üstadı'nın cesedini saklayacak bir yer yok ama hiç belli olmaz. Bir ceset küçük parçalara ayrılırsa hiç dikkat çekmeyecek bir yere de saklanabilir...*

"Burada yaşamak zorunda değilsin." Glokta kapıyı gıcırdayan menteşeleri üzerinde kapattı, yatağın yanına gitti ve üzerine oturdu.

"Yerlilerin Yukarı Şehir'de yaşamasına izin verilmiyor, duymadın mı?"

"Senin için kuralların esnetilebileceğine şüphem yok. Hisar'da sana bir oda ayarlanabilir. O zaman seninle konuşmak için buraya kadar topallamam gerekmez."

"Hisar'da bir oda mı? İnsanlarım pisliğin içinde çürürken mi? Bir lider en azından insanlarının acılarını paylaşabilir. Bunun dışında onları rahat ettirmek için yapabileceğim çok fazla şey yok." Aşağı Şehir sıcaktan kavruluyordu ama Kahdia sıcaktan çok rahatsız değilmiş gibi görünüyordu. Glokta'nın üzerine odaklanan sabit bakışları derin sular gibi karanlık ve soğuktu. "Bunu kınıyor musun?"

Glokta ağrıyan boynunu ovaladı. "Hiç de bile. Şehitlik sana

yakışıyor ancak bu konuda sana katılmazsam lütfen beni bağışla." Boş dişetlerini yaladı. "Ben kendimden yeterince şey verdim."

"Belki de her şeyini vermedin. Sorularını sor." *Hemen konuya giriyor. Saklayacak bir şeyi mi yok, kaybedecek bir şeyi mi?*

"Selefim Üstat Davoust'a ne olduğunu biliyor musun?"

"Umarım çok büyük acılar çekerek ölmüştür." Glokta kaşlarını havaya kaldırdı. *En son beklediğim şey – dürüst bir cevap. Belki de bu soruya aldığım ilk dürüst cevap ama şüpheleri adamın üzerinden aldığı söylenemez.*

"Büyük acılar çekerek mi?"

"Evet. Ve sen de ona katılırsan hiç gözyaşı dökmem."

Glokta gülümsedi. "Benim aklıma da benim için gözyaşı dökecek kimse gelmiyor ama konumuz Davoust. Ortadan kaybolmasıyla halkının bir ilgisi var mı?"

"Olabilir. Davoust bize bunun için yeterince sebep verdi. Babaları, kocaları, kızları kaybolan aileler var. Hepsi onun takıntıları, sadakat testleri ve diğerlerine ders verme arzusu yüzünden. İnsanlarımın sayısı çok fazla ve hepsini izleyemem. Sana tek söyleyebileceğim şey, onun ortadan kaybolmasıyla ilgili hiçbir bilgim yok. Bir şeytan düşünce yerine hemen yenisini gelir ve işte buradasın. Benim insanlarımın bundan bir kazancı olmadı."

"Davoust'un sessizliği dışında. Belki de Gurkhul ile işbirliği yaptığınızı öğrendi. Belki de İttifak'a katılmak insanlarının beklediği gibi değildi."

Kahdia burnundan nefes verdi. "Hiçbir şey bilmiyorsun. Hiçbir Dagoskalı bir Gurkhullu ile anlaşma yapmaz."

"Dışarıdan bakan için birbirinize benziyorsunuz."

"Dışarıdan bakan cahil biri için. İkimizin de derisi koyu renklidir, ikimiz de Tanrı'ya dua ederiz ama bütün benzerlik bundan ibaret. Biz Dagoskalılar savaşçı bir toplum değiliz. Biz yarımadanın burasında, savunmamıza güvenerek kendi işimize baktık. Biz buradayken Gurkhul İmparatorluğu Kantic kıtasına bir kanser gibi yayıldı. Onların fetihlerinin bizi ilgilendirmediğini düşündük. Aptallık ettik. Kapımıza elçiler dayandı, Gurkhul İmparatoru'nun önünde boyun eğmemizi ve Khalul'un Tanrı'nın peygamberi olduğunu kabul etmemizi istediler. Biz ikisini de yapmadık ve Khalul bizi yok etmeye yemin etti. Sonunda, bunu başa-

racak gibi. Güneyin her yerini ele geçirdi." *Ve bu durum Rektör'ün hiç hoşuna gitmeyecek.*

"Kimbilir? Belki Tanrı yardımınıza gelir."

"Tanrı kendi sorunlarını çözen insanları sever."

"Belki de sorunlarımızı kendi aramızda çözebiliriz."

"Sana yardım etmek gibi bir niyetim yok."

"Aynı zamanda kendine yardım etsen bile mi? Benim aklımda bir talimat değişikliği var. Yukarı Şehir'in kapıları açılacak, insanların arzu ettiği gibi girip çıkabilecek. Baharat Tüccarları, Büyük Tapınak'ı terk edecek, orası bir kez daha sizin kutsal mekânınız olacak. Dagoskalıların silah taşımasına izin verilecek, size kendi depolarımızdan silah vereceğiz. Yerlilere de birer İttifak vatandaşı gibi davranılacak. Daha azını hak etmiyorlar."

"Bak sen." Kahdia ellerini birleştirip sandalyesinde arkaya yaslandı. "Baktınız, Gurkhul kapımıza dayandı, Dagoska'ya geldin, elindeki kâğıdı Tanrı'dan gelen bir emirmiş gibi havada salladın ve şimdi de doğru olanı yapmayı seçiyorsun. Sen diğerleri gibi değilsin. İyi bir adamsın, adil bir adamsın. Buna inanmamı mı bekliyorsun?"

"Dürüst olmamı ister misin? Neye inandığın hiç umurumda değil, doğru olanı yapmak da beni hiç ilgilendirmiyor – kime sorduğuna göre doğruluk değişir. İyi bir adam olmaya gelince," Glokta dudaklarını büzdü, "o gemi çok uzun zaman önce kalktı ama ben el sallamak için rıhtımda değildim. Benim amacım Dagoska'yı savunmak. Başka bir şeyi değil."

"Ve Dagoska'yı bizim yardımımız olmadan savunamayacağını biliyorsun."

"İkimiz de aptal değiliz, Kahdia. Aptal gibi rol yaparak bana hakaret etme. Gurkhul askerleri surları aşana kadar birbirimizi yiyebiliriz ya da işbirliği yapabiliriz. Kimbilir, belki de onları yeneriz. Halkın hendeği kazmaya, surları onarmaya ve kapıları güçlendirmeye yardım edecek. Başlangıç olarak şehrin savunması için bin adamı görevlendireceksin, sonrasında da daha fazlasını."

"Öyle mi yapacağım? Öyle mi yapacağım gerçekten? Ya bizim yardımımızla şehir ayakta kalırsa? Anlaşmamız devam edecek mi?"

Şehir ayakta kalırsa ben giderim. Büyük ihtimalle şehrin başına

Vurms ve geri kalanlar yeniden gelir. Anlaşmamız da son bulur. "Şehir ayakta kalırsa sizin için elimden gelen her şeyi yapacağıma söz veriyorum."

"Elinden gelen her şey mi? Yani hiçbir şey." *Ne demek istediğimi anladın.*

"Yardımına ihtiyacım var ve elimde ne varsa onu teklif ediyorum. Daha fazlasını da verirdim ama yok. İstersen burada sineklere eşlik edip pinekleyebilir ve imparatorun gelmesini bekleyebilirsin. Belki de Uthman-ul-Dosht sana daha iyi bir teklif yapar." Glokta bir süre Kahdia'yı süzdü. "Ama ikimiz de bunun imkânsız olduğunu biliyoruz."

Rahip dudaklarını büzdü, sakalını sıvazladı ve derin bir iç geçirdi. "Çölde kaybolan bir adamın, kimden gelirse gelsin, kendisine teklif edilen suyu kabul etmesi gerektiği söylenir. Teklifini kabul ediyorum. Tapınak boşalır boşalmaz hendeğinizi kazacak, taşlarınızı taşıyacak ve kılıçlarınızı kuşanacağız. Herhangi bir şey hiçbir şeyden iyidir ve senin de dediğin gibi belki de Gurkhulluları yeneriz. Bir mucize olabilir."

"Belki." Glokta bastonundan yardım alarak ayağa kalktı, gömleği terden sırtına yapışmıştı. "Belki." *Ama ben hiç mucize görmedim.*

Glokta odasındaki minderlerin üzerine uzandı; başını geriye atmış, ağzı açık halde vücudunu dinlendiriyordu. *Bir zamanlar meşhur selefim Üstat Davoust'un kaldığı yer.* Geniş, havadar, konforlu mobilyalara sahip odalardan oluşuyordu. Belki de bir zamanlar, yerliler Aşağı Şehir'e sürülmeden önce, bir Dagoska prensine ya da entrikacı bir vezire ya da esmer bir metrese aitti. *Agriont'taki küçük bok çukurumdan daha iyi olduğu kesin ama bu odaların sorunu Engizisyon Üstatlarının birden ortadan kaybolması.*

Pencerelerin bir kısmı kuzeye, kayalıkların en sarp yerinden denize bakıyordu. Diğerleri ise sıcakta kavrulan şehri görüyordu. Dışarısı sivri uçlu kayalar ve öfkeli tuzlu suyun tepesinde bir uçurumdu. Kapı altı parmak kalınlığındaydı ve demir çerçeveliydi, üzerinde ağır bir kilit ve dört sürgü vardı. *Davoust ihtiyatlı adammış ve bunun için mantıklı sebepleri varmış. Öyleyse katil içeriye nasıl girmiş ve cesedi dışarıya nasıl çıkarmış?*

İstemsizce gülümsemeye başladığını fark etti. *Beni öldürmeye geldiklerinde benim cesedimi odadan nasıl çıkaracaklar? Şimdiden düşmanlarımın sayısı artmaya başladı – alaycı Vurms, resmiyet meraklısı Vissbruck, kazançlarını tehdit ettiğim tüccarlar, Harker ve Davoust için çalışan pratisyen, siyah giyen herkesten nefret etmek için haklı sebepleri olan yerliler, tabii ki eski düşmanım Gurkhullular ve bir de soruşturmada bir ilerleme kaydedemezsem benim yerime başkasını getirebilecek Ekselansları Sult. Merak ediyorum, benim cesedimi arayan birileri olacak mı?*

"Üstat."

Gözlerini açmak ve kafasını kaldırmak çok zor ve acı vericiydi. Son birkaç günlük yorgunluğun ardından her yeri ağrıyordu. Boynu her hareketinde kuru bir dalın kırılmasına benzer sesler çıkarıyordu, sırtı kaskatı kesilmişti ve bir ayna gibi kırılgandı, bacağı ruhunu kemiren bir acı ve vücudunu titreten bir uyuşukluk arasında gidip geliyordu.

Shickel, başı önüne eğik, kapının eşiğindeydi. Yüzündeki kesikler ve yaralar iyileşmişti. Aşağıdaki hücrelerde yaşadıklarına dair dışarıda bir iz kalmamıştı. Ama hiçbir zaman Glokta'yla göz göze gelmiyor, hep yere bakıyordu. *Bazı yaraların iyileşmesi zaman ister, bazıları ise hiç iyileşmez. Bunu benden iyi bilecek biri yok.*

"Ne oldu, Shickel?"

"Başkan Eidel sizi akşam yemeğine davet etti."

"Gerçekten mi?"

Kız başıyla onayladı.

"Benim için büyük bir onur olduğunu ilet."

Glokta başı önüne eğik dışarıya çıkan kızın arkasından baktı ve sonra başını yeniden minderlere koydu. *Yarın ortadan kaybolursam en azından bir kişiyi kurtarmış olacağım. Belki de bu sayede hayatımı boşa geçirmemiş olacağım. Sand dan Glokta, yardıma muhtaçların kalkanı. İyi bir adam olmak için... çok mu geç kaldım?*

Harker, "Lütfen!" diye ciyakladı. "Lütfen! Ben bir şey bilmiyorum!" Sandalyesine sıkı sıkı bağlanmıştı ve bu yüzden vücudunu çok fazla hareket ettiremiyordu. *Ama gözleriyle bu açığı kapatıyor.* Bakışları, masanın üzerinde duran ve ışığın altında acımasızca parıldayan Glokta'nın aletleri üzerinde gezindi. *Ah evet, neler ola-*

cağını birçoğundan daha iyi biliyorsun. Bilgi çoğu zaman korkunun panzehridir. Ama burada değil. Şimdi değil. "Bir şey bilmiyorum."

"Neyi bilip neyi bilmediğine ben karar vereceğim." Glokta alnındaki terleri sildi. İçerisi bir demirci ocağı kadar sıcaktı ve mangaldaki kızgın kömürler de durumu zorlaştırıyordu. "Bir şeyin kokusu yalancı kokusuysa, rengi yalancı rengiyse, o büyük ihtimalle bir yalancıdır, haksız mıyım?"

"Lütfen! Biz aynı taraftayız!" *Öyle miyiz? Gerçekten öyle miyiz?* "Sana sadece gerçekleri söyledim."

"Belki ama ihtiyacım kadarını söylemedin."

"Lütfen! Burada hepimiz dostuz."

"Dost mu? Kişisel deneyimlerime dayanarak, dostun henüz ihanet etmemiş bir tanıdık olduğunu söyleyebilirim. Sen bu musun, Harker?"

"Hayır!"

Glokta kaşlarını çattı. "O zaman düşmanım mısın?"

"Ne? Hayır! Ben sadece... sadece... neler olduğunu bilmek istedim! Hepsi bu! Ben hiçbir zaman... lütfen!" *Lütfen, lütfen, lütfen, bunu duymaktan sıkıldım.* "Bana inanman gerek!"

"Tek yapmam gereken şey sorularıma cevaplar almak."

"Sadece sorularını sor, Üstat. Yalvarıyorum! Sadece bana işbirliği yapma fırsatı ver!" *Ah, sert ve acımasız olmak artık çok iyi bir fikir gibi görünmüyor, değil mi?* "Sorularını sor, cevaplamak için elimden geleni yapacağım!"

"Güzel." Glokta bağlanmış tutsağın yanına, masanın üzerine tünedi ve adama tepeden baktı. "Harika." Harker'ın elleri koyu kahverengiydi, yüzü koyu kahverengiydi ama güneş görmeyen yerleri bembeyazdı ve siyah kıllarla kaplıydı. *Çok etkileyici bir görüntü değil ama daha kötüsü de olabilirdi.* "Şimdi soruma cevap ver. Erkeklerin neden meme uçları vardır?"

Harker gözlerini kırpıştırdı. Yutkundu. Buz'a baktı ama tabii ki pratisyenden yardım gelmedi. Albino gözlerini kırpmadan Harker'a bakıyordu, maskesinin dışındaki beyaz derisi terle kaplanmıştı ve gözleri iki pembe taşa benziyordu. "Ben... anladığımı sanmıyorum, Üstat."

"Çok zor bir soru mu sordum? Meme uçları, Harker, erkeklerde ne işe yarar? Bunu hiç merak etmedin mi?"

"Ben... ben..."

Glokta iç geçirdi. "Islanınca hassaslaşır ve acı vermeye başlarlar. Sıcakta kuruyunca da acı verirler. Bazı kadınlar, sebebini hiçbir zaman bilmesem de, yatakta erkeklerin meme uçlarıyla oynamayı sever, sanki biz bundan zevk alıyormuşuz gibi, halbuki bu sadece sinir bozucudur." Harker onun her hareketi büyük bir dikkatle izlerken Glokta masanın üzerinden uzandı. Glokta bir kerpeteni eline aldı, havaya kaldırdı ve inceledi, keskinleştirilmiş ağız kısmı ışığın altında parıldıyordu. "Erkeklerin meme uçları," diye mırıldandı, "kesinlikle gereksizdir. Biliyor musun? Çirkin yara izlerini bir kenara bırakırsak, ben benimkileri hiç özlemedim."

Harker'ın meme ucunu kavradı ve kendine doğru çekti. Eski engizitör, "Ah," diye ciyakladı. Kurtulmak için kendini arkaya çekmeye çalışırken sandalyesi gıcırdadı. "Hayır!"

"Bunun acıdığını mı sanıyorsun? Sanırım sıradaki şeyden pek zevk almaycaksın o zaman." Ve Glokta kerpetenin ağzını açıp meme ucunu araya aldı.

"Ah! Ah! Lütfen! Üstat, yalvarıyorum!"

"Yalvarışların benim için en ufak bir şey ifade etmiyor. Bana cevap lazım. Davoust'a ne oldu?"

"Hayatım üzerine yemin ederim ki bilmiyorum!"

"Yetmez." Glokta sıkmaya başladı ve metal ağız deriye geçti.

Harker çaresizce ciyakladı. "Bekle! Parayı aldım! İtiraf ediyorum! Parayı aldım!"

"Para mı?" Glokta ağzı biraz gevşetti ve yaradan akan bir damla kan Harker'ın beyaz bacağının üzerine düştü. "Hangi para?"

"Davoust'un yerlilerden aldığı para! İsyandan sonra! Benden, zengin olduğunu düşündüğüm herkesin peşinde düşmemi istedi ve onları da geriye kalanlarla birlikte astı. Sahip oldukları her şeyi aldık ve aramızda paylaştık! Kendi payına düşeni odasında bir sandıkta tutuyordu ve ortadan kaybolunca... ben o parayı aldım!"

"Bu para şimdi nerede?"

"Gitti! Harcadım! Kadınlara... ve şaraba ve, ve, ve başka şeylere."

Glokta cıkcıkladı. *Açgözlülük ve fesatlık, adaletsizlik ve ihanet, hırsızlık ve cinayet. Hepsi ilgi çekici bir hikâyenin bileşenleri. En-*

teresan ama konuyla ilgili değil. Kerpeteni sıkıca kavradı. "Beni ilgilendiren parası değil, Davoust'un kendisi. Aynı soruyu sormaktan sıkılmaya başladığımı söylüyorsam bana inan. Davoust'a ne oldu?"

"Ben... ben... ben... bilmiyorum!"

Belki doğruyu söylüyor ama benim beklediğim cevap bu değil. "Yetmez." Glokta elini sıktı ve metal ağız deriyi kesip hafif bir takırtı çıkararak ortada birleşti. Harker böğürdü, çırpındı ve acıyla inledi. Birkaç saniye önce meme ucunun olduğu yerde şimdi kırmızı bir kare vardı ve kanı beyaz karnının üzerinden aşağıya akıyordu. Glokta boynundaki gerginliği azaltmak için boynunu kütürdeyene kadar yana çevirdi. *Ne kadar garip, zamanla insanların çektiği en büyük acılar bile... sıkıcı bir hale geliyor.*

"Pratisyen Buz, engizitör kanıyor! Gereğini yapın."

"Özüğ diğeğim." Buz'un mangalın içinden aldığı demir parçası turuncu bir renkte parıldıyordu. Glokta oturduğu yerden bile demirin sıcaklığını hissedebiliyordu. *Ah, sıcak demir: Sır tutmaz, yalan söylemez.*

"Hayır! Hayır! Ben–" Buz demiri yaranın üzerine bastırınca Harker'ın cümlesi yarıda kesildi ve gırtlağından fokurdayan bir çığlık yükseldi. Odaya pişmiş etin tuzlu kokusu yayıldı. Glokta bundan iğrenmiş olsa da midesinin guruldamasına neden olan bir koku. *Güzel bir biftek yemeyeli ne kadar oldu?* Boştaki eliyle yüzündeki terleri sildi ve ağrıyan omuzlarını hareket ettirdi.

Bizimkisi pis bir iş. Öyleyse bunu neden yapıyorum? Aldığı tek cevap, mangaldan etrafa turuncu kıvılcımlar saçarak kömürlerin arasında yeniden yerini alan demirin çıkardığı sesti. Harker büküldü, inledi, başını iki yana salladı; gözleri fal taşı gibi açılmıştı ve göğsündeki kararmış deriden hâlâ duman yükseliyordu. *Tabii ki pis bir iş. Bunu hak ettiğine şüphem yok ama bu hiçbir şeyi değiştirmez. Muhtemelen Davoust'a dair en ufak bir fikri yok ama bu bir şeyi değiştirmez. Sorular sorulmalı, cevapları biliyormuş gibi.*

"Neden bana meydan okumaya devam ediyorsun, Harker? Sence meme uçlarınla işim bittikten sonra aklıma başka şeyler gelmeyecek mi? Aklından bu mu geçiyor? Meme uçlarında duracağımı mı sanıyorsun?"

Harker karşısındaki Üstat'a baktı; dudakları arasından tükü-

rük baloncukları çıkıyordu. Glokta öne eğildi. "Ah, hayır, hayır, hayır. Bu sadece başlangıç. Hatta başlangıç bile değil. Zamanımız bol. Günler, haftalar ve gerekirse aylar. Sence sırlarını bu kadar uzun süre saklayabilir misin? Artık bana aitsin. Bana ve bu odaya. Bilmem gerekenleri öğrenene kadar durmayacağım." Uzanıp diğer meme ucunu başparmağıyla işaretparmağı arasına aldı. "Bunu anlamak ne kadar zor olabilir?"

Başkan Eider'in yemek salonu göz kamaştırıcı bir biçimde görkemliydi. Dar pencerelerdeki gümüş ve koyu kırmızı, altın ve mor, yeşil ve mavi ve parlak sarı perdeler rüzgârla dalgalanıyordu. Duvarları filigranlı mermerler süslüyordu, köşelerde adam büyüklüğünde vazolar vardı. Yere gelişigüzel minderler atılmıştı, sanki salona girenler bu rahatlatıcı ortamda arzu ettikleri yere uzanabilecekti. Uzun kavanozların içinde renkli mumlar yanıyor ve ortama tatlı bir koku yayıyordu. Mermer salonun ortasındaki yıldız şeklindeki havuza sakin sakin su akıyordu. Mekânın teatral bir havası vardı. *Daha çok bir Kantic efsanesinden çıkmış bir kraliçenin yatak odasına benziyor.*

Başkan Eider, Baharat Tüccarları Derneği'nin lideri, salonun en etkileyici kısmıydı. *Tüccarların Kraliçesi.* Masanın başında, çok ama çok hafif bir şeffaflığa sahip olan beyaz bir elbise giyinmiş halde oturuyordu. Esmer teninin her yerinde bir servet değerinde taşlar parıldıyordu, saçları fildişi tokalarla tepesinde toplanmış fakat birkaç bukle serbest bırakılarak yüzüne sanatsal bir görünüm kazandırılmıştı. Sanki gün boyunca hazırlık yapmıştı. *Ve tek bir ânı bile boşa gitmemiş.*

Glokta, masanın diğer ucundaki sandalyeye oturdu. Önünde buharı tüten bir çorba vardı. Kendisini bir masal kitabında gibi hissetti. *Romantik bir hikâye, egzotik güneyde geçiyor, hikâyenin kadın kahramanı Başkan Eider ve ben de kara kalpli, mide bulandırıcı bir görüntüye sahip kötü adamı oynuyorum. Bakalım bu hikâyenin soru nasıl bitecek?* "Söyler misiniz, Başkan Eider, bu onuru neye borçluyum?"

"Anladığım kadarıyla konseyin diğer üyeleriyle konuşmuşsunuz. Benimle henüz konuşmamış olmanıza hem çok şaşırdım hem de biraz kırıldım."

"Kendinizi dışlanmış hissettiyseniz özür dilerim. En güçlüyü en sona saklamak daha uygun geldi."

Kadın yaralı bir masumiyetle kafasını kaldırdı. *Kusursuz bir aktris.* "Güçlü mü? Ben mi? Bütçeyi kontrol edip kararları veren kişi Vurms. Orduyu yönetip şehrin savunmasından sorumlu olan kişi Vissbruck. Halkın büyük bir kısmı adına konuşan kişi Kahdia. Benim esamem okunmaz."

Glokta, "Yapmayın," diyerek dişsiz gülümsemesini gösterdi. "Göz kamaştırıyorsunuz ama beni kör edebilmiş değilsiniz. Vurms'un bütçesi Dernek'in kazandığı paralarla mukayese bile edilmez. Kahdia'nın halkı uzun süredir etkisiz hale getirilmiş. Ve dostunuz Cosca'nın askerleri Vissbruck'un komutasındakilerin neredeyse iki katı. İttifak'ın bu kurumuş kaya parçasıyla ilgilenmesinin tek sebebi derneğinizin buradaki ticareti kontrol ediyor olması."

"Pekâlâ, övünmeyi pek sevmem." Eider abartısızca omzunu silkti. "Sanırım şehirde etkim olduğunu itiraf etmek zorundayım. Anladığım kadarıyla sorular soruyormuşsunuz."

"İşim bu." Glokta kaşığı ağzına götürdü ve geriye kalan dişleriyle ağzını şapırdatmamaya çalıştı. "Bu arada, bu çorba çok lezzetli." *Ve umuyorum ki zehirli değil.*

"Hoşunuza gideceğini düşündüm. Anlayacağınız, ben de sorular soruyordum."

Havuza su damlamaya devam etti, pencerelerdeki perdeler hışırdadı ve gümüş kaşıklar süslü kâseye değdikçe tıngırdadı. *İlk raunt berabere sona erdi.* Sessizliği bozan Carlot dan Eider oldu.

"Rektör'ün size özel bir görev verdiğinin farkındayım. Çok önemli bir görev. Lafınızı sakınan biri olmadığınızın da farkındaydım ama burada biraz daha dikkatli adımlar atmanız daha uygun olur."

"Dikkatli adımlar derken? Yürürken topalladığımı itiraf etmek durumundayım. İki senelik işkenceyle acısı katlanan bir savaş yarası. Hâlâ üzerine basabiliyor olmam bile bir mucize."

Kadının gülümsemesi genişleyince kusursuz iki sıra dişi açığa çıktı. "Beni çok eğlendiriyorsunuz ancak dostlarımın sizi benim kadar eğlenceli bulduğunu sanmıyorum. Vurms ve Vissbruck'un sizden pek hazzettiğini söyleyemeyeceğim. Sizin için en çok kul-

landıkları kelime despot oldu, elbette tek kullandıkları kelime bu değildi ama diğerlerini tekrar etmek için bir sebep göremiyorum."

Glokta omuz silkti. "Buraya dost edinmeye gelmedim." Kadehindeki, tahmin ettiği gibi şahane olan şarabı kafasına dikti.

"Ama dostlar faydalıdır. Hiçbir şey olmasa bile, bir dost bir eksik düşman anlamına gelir. Davoust herkesi sinirlendikmekte kararlıydı ve sonuçları onun için çok hoş olmadı."

"Davoust'un arkasında Kapalı Konsey yoktu."

"Doğru. Ama hiçbir belge bir bıçağı durduramaz."

"Bu bir tehdit mi?"

Carlot dan Eider bir kahkaha attı. Rahat ve dostça bir kahkahaydı bu. Böyle bir sesi çıkarabilen birinin hain veya tehdit olabileceğini düşünmek zordu, olsa olsa kusursuz bir ev sahibi olurdu. *Ama pek ikna olduğumu söyleyemeyeceğim.* "Sadece bir tavsiye. Acı deneyimlerden edinilen bir tavsiye. Birden ortadan kaybolmamanızı tercih ederim."

"Gerçekten mi? Sizin için bu kadar değerli bir misafir olduğumu bilmiyordum."

"Aksi, saldırgan, biraz ürkütücü ve menüsünde acı lezzetler barındıran birisiniz ama Davoust'un gittiği..." elini havada salladı, "...yerde değil de yanımda olmanız benim için daha faydalı. Biraz daha şarap alır mısınız?"

"Tabii ki."

Kadın sandalyesinden kalktı ve soğuk mermerlerin üzerinde bir dansçı gibi hareket ederek Glokta'ya doğru yürüdü. *Kantic tarzında çıplak ayaklı.* Glokta'nın kadehini doldurmak için eğilirken rüzgâr üzerindeki elbiseyi dalgalandırdı ve Glokta'nın burnuna kadının hoş kokusu geldi. *Tam annemin evlenmemi isteyeceği türde bir kadın – güzel, zeki ve ayrıca çok ama çok zengin. Aynı zamanda benim de gençken tam evlenmek isteyeceğim türden bir kadın. Farklı biriyken.*

Saçları titreyen mum ışığıyla parıldıyor, boynundaki mücevherler ışıldıyor, şişeden akan şarap da ışıktan nasibini alıyordu. *Elimde Kapalı Konsey'in fermanı olduğu için mi beni büyülemeye çalışıyor? Güçlü olanla iyi geçinmek işler için de iyidir, değil mi? Yoksa beni hoş olmayan gerçeklerden uzaklaştırmak için dikkatimi*

dağıtmak ve beni kandırmak mı istiyor? Eider birkaç saniyeliğine Glokta ile göz göze geldi, bilgiç ve muzip bir şekilde gülümsedikten sonra bakışlarını kadehe geri çevirdi. *Ben burada fırıncının camına yüzünü dayayan karnı aç sokak çocuğu rolünü mü oynayacağım? Asla tadamayacağım lezzetlere bakıp ağzım mı sulanacak? Hiç sanmıyorum.*

"Davoust nereye gitti?"

Başkan Eider bir süre duraksadı, sonra da şişeyi dikkatlice masanın üzerine koydu. En yakındaki sandalyeye oturup çenesini eline dayadı ve Glokta ile göz göze geldi. "Bence şehirdeki bir hain tarafından öldürüldü. Muhtemelen bir Gurkhul müttefiki tarafından. Sizin de bildiğiniz gibi konseyden birinin şehre ihanet ettiğinden şüpheleniyordu. Ortadan kaybolmadan kısa süre önce bu sırrını benimle paylaşmıştı."

Öyle mi yaptı gerçekten? "Konseyden biri mi?" Glokta çok şaşırmış gibi başını iki yana salladı. "Böyle bir şey mümkün mü?"

"Birbirimize karşı dürüst olalım, Üstat. Ben de sizin istediğinizi istiyorum. Baharat Tüccarları Derneği bu şehre, onun Gurkhul'un eline geçtiğini görmek istemeyecek kadar yatırım yaptı ve sizin şehrin savunulmasında Vurms ve Vissbruck'tan daha çok işe yarayacağınız gün gibi ortada. Surlarımızın içinde bir hain varsa o adamın bulunmasını istiyorum."

"Hain erkek de olabilir kadın da."

Başkan Eider zarif kaşlarından birini havaya kaldırdı. "Belki farkında değilsiniz ama konseydeki tek kadın benim."

"Farkındayım." Glokta ağzını şapırdatarak bir kaşık daha çorba içti. "Ama sizi şüpheliler listesinden henüz çıkarmadıysam beni affedin. Beni masumiyetinize ikna etmek için hoş sohbetlerden ve lezzetli çorbalardan daha fazlasına ihtiyacınız var." *Gerçi diğerleri bu kadarını bile yapmadılar ya.*

Başkan Eider kadehini kaldırırken gülümsedi. "Sizi nasıl ikna edebilirim?"

"Dürüst konuşayım mı? Paraya ihtiyacım var."

"Ah, para. Konu dönüp dolaşıp hep buraya geliyor. Derneğimden para almak çölde su bulmaya benzer – yorucu ve pis bir iştir, neredeyse büyük bir zaman kaybıdır." *Engizitör Harker'a soru sormak gibi.* "Aklınızdaki meblağ nedir?"

"Başlangıç olarak yüz bin gümüş."

Eider şarabında boğulmadı. *Hafif bir lıkırtı demek daha doğru olur.* Kadehini dikkatlice masanın üzerine koydu, boğazını temizledi, bir peçeteyle ağzının kenarını sildi ve kaşlarını havaya kaldırıp Glokta'ya baktı. "Böyle bir meblağı veremeyeceğimi biliyorsunuz."

"Şimdilik, ne verirseniz kabul ederim."

"Bir bakalım. Hırsınız sadece yüz bin gümüşü mü barındırıyor, yoksa sizin için yapabileceğim başka şeyler de var mı?"

"Aslında var. Tüccarların Tapınak'ı terk etmesi gerek."

Eider, Glokta'nın istekleri başını ağrıtıyormuş gibi nazikçe şakaklarını ovaladı. "Tüccarların terk etmesini istiyor adam," diye mırıldandı kendi kendine.

"Kahdia'nın desteğini kazanmak için bu gerekliydi. Yerel halkın desteği olmadan şehri uzun süre elimizde tutamayız."

"Küstah gerizekâlılara yıllardır aynı şeyi söylüyorum ama yerlileri ezmek onlar için popüler bir meşgale haline geldi. Pekâlâ, ne zaman çıkmamızı istiyorsun?"

"Yarın. En geç."

"Bir de sana despot mu diyorlar?" Başını iki yana salladı. "Pekâlâ. Yarın akşam bu saatlerde tarihin en sevilmeyen dernek başkanı olacağım, tabii eğer hâlâ başkansam. Bu fikri üyelere satmak için elimden geleni yapacağım."

Glokta sırıttı. "Herkese her şeyi satabileceğinizden hiç şüphem yok."

"Sıkı pazarlık yapıyorsunuz, Üstat. Olur da soru sormaktan sıkılırsanız tüccar olarak parlak bir kariyer yapabilirsiniz."

"Tüccar mı? Ah, o kadar da acımasız değilim." Glokta kaşığını boş kâsenin yanına bırakıp dişetlerini yaladı. "Saygısızlık etmek istemem ama bir kadın nasıl olur da İttifak'ın en güçlü derneğinin başına geçer?"

Eider duraksadı, sanki cevap vermeli mi vermemeli mi karar vermeye çalışıyordu. *Ya da bana gerçeğin ne kadarını söyleyeceğine.* Gözlerini kadehine dikip kadehin sapını parmakları arasında hafifçe döndürdü. "Benden önceki başkan kocamdı. Evlendiğimizde yirmi bir yaşındaydım, kocam da altmış yaşındaydı. Babamın ona çok borcu vardı ve borçlarına karşılık beni ona verdi."

Ah, hepimizin cefası farklı. Kaşları hafifçe çatıldı. "Kocam iyi anlaşmalardan anlardı. Biz evlendikten sonra sağlığı kötüye gitmeye başladı, ben de dernek yönetiminde giderek daha aktif rol almaya başladım. Öldüğünde isim dışında tüm başkanlık görevlerini idame ediyordum ama meslektaşlarım yönetimi devralmamın uygun olacağını görecek kadar mantıklı insanlardı. Baharat Tüccarları Derneği'nin önceliği kazançtır." Gözlerini Glokta'ya dikti. "Saygısızlık etmek istemem ama bir savaş kahramanı nasıl olur da bir işkenceciye dönüşür?"

Şimdi duraksama sırası Glokta'daydı. *Güzel bir soru. Bu nasıl oldu?* "Kötürümlerin pek fazla iş seçeneği olmuyor."

Eider sessizce başıyla onayladı ama gözlerini Glokta'nın üzerinden ayırmadı. "Sizin için çok zor olmalı. Karanlıkta onca zaman geçirdikten sonra geri dönüp arkadaşlarınızın artık yüzünüze bakmadığını öğrenmek. Yüzlerinde sadece suçluluk, acıma veya tiksinti görmek. Yalnız kalmak."

Glokta gözü hafifçe seğirince uzanıp gözünün kenarını sildi. Daha önce bu gibi şeyleri kimseyle konuşmamıştı. *Ama işte burada, bir yabancıya içimi açıyorum.* "Trajik bir figür olduğuma şüphe yok. Eskiden beş para etmez bir adamdım, şimdiyse bir adam müsveddesinden fazlası değilim. Hangisi işinize gelirse."

"Size böyle davranılması midenizi bulandırıyor olmalı. Çok öfkeleniyorsunuz, değil mi?" *Bir bilsen.* "Yine de işkence görenin işkence yapmaya karar vermesi çok garip."

"Tam tersine, daha doğal bir şey olamaz. Kişisel deneyimlerime dayanarak insanların kendilerine yapılanı başkalarına yaptığını söyleyebilirim. Babanız sizi sattı ve kocanız satın aldı, siz de şimdi bir şeyler alıp satıyorsunuz."

Eider kaşlarını çattı. *Üzerinde düşünmeye değer, değil mi?* "Çektiğiniz acılar size biraz empati kazandırır sanıyordum."

"Empati mi? O da ne?" Glokta ağrıyan bacağını sıvazlarken yüzünü buruşturdu. "Acı üzücü bir gerçek ancak insan acı çektiğinde sadece kendine acımaya fırsat buluyor."

KAMP ATEŞİ SOHBETLERİ

Logen eyerinde huzursuzca kıpırdandı ve gözlerini kısıp büyük ovanın üstünde daireler çizen kuşlara baktı. Kıçı çok acıyordu. Bacakları uyuşmuş, burnuna atın kokusu dolmuştu. Eyerin üzerinde hayalarını rahat ettirecek bir pozisyon bulamıyordu. Sürekli ezildiklerinden sıklıkla elini kemerinin içine sokup onları düzeltmek zorunda kalıyordu. Bu yolculuk birçok acıdan çok rahatsız edici olmaya başlamıştı.

Eskiden, Kuzey'de seyahat ederken yolda sohbet ederdi. Çocukken babasıyla konuşurdu. Gençliğinde konuşacak arkadaşları olurdu yanında. Bethod'la birlikteyken gün boyunca onunla sohbet ederdi, ne de olsa o zamanlarda etle tırnak gibiydiler. Konuşunca ayağınızdaki nasırları, karnınızın guruldamasını, bitmek tükenmek bilmeyen soğuğu veya önceki gün kimleri öldürdüğünüzü unuturdunuz.

Logen karın içinde yürürken Köpekadam'ın anlattığı hikâyelere çok gülerdi eskiden. Çamurun içinden geçerken Üçağaç ile strateji konuşmaktan hoşlanırdı. Bataklığın içinde ilerlemeye çalışırken Kara Dow ile az tartışmamıştı ve hiçbir konu tartışılmayacak kadar ufak sayılmazdı. Asıksurat Harding'le bile birkaç kez şakalaştığı olmuştu ve bunu söyleyebilecek insanların sayısı çok fazla değildi.

Logen iç geçirdi. Uzun ve acı veren bir iç çekiş gırtlağında takıldı. O günler güzeldi, evet ama şimdi hepsi geride kalmış ve geçmişin güneşli vadilerine gömülmüştü. Dostları toprağa geri dönmüştü. Hepsi sonsuza dek susmuştu. Daha da kötüsü, Logen'ı bu uçsuz bucaksız diyarda bu insanlarla yalnız bırakmışlardı.

Büyük Jezal dan Luthar kendisininkiler dışında hiçbir hikâyeyle ilgilenmiyordu. At üzerinde kazık gibi oturuyordu ve her şeye karşı ilgisizdi. Bunun gurur duyulacak bir şey olduğu-

nu öğrenmeden herkese kılıcını göstermeye çalışan bir genç gibi çenesini havaya kaldırarak küstahlığını ve üstünlüğünü gösteriyordu.

Bayaz'ın taktiklerle hiçbir ilgisi yoktu. Konuştuğunda tek kelimelik evet ya da hayır yanıtları veriyordu. Geri dönüşü olmayan çok kötü bir hata yapmış biri gibi kaşlarını çatıp uçsuz bucaksız ovaya bakıyordu. Çırağı da Adua'yı terk ettiklerinden beri değişmişti. Sessiz, asık suratlı ve ihtiyatlıydı. Kardeş Uzunayak önden keşif yapıyordu. Muhtemelen böylesi daha iyiydi. Kimse konuşkan değildi ama Seyrüseferci, Logen için bile fazla konuşkandı.

Ferro bu sıradışı gruptan uzakta tek başına seyahat ediyordu. Eyerinde kambur oturmuştu, kaşları sürekli çatıktı ve yanağındaki yara izi öfkeli gri bir renge bürünmüştü. Diğerlerinin onun için bir hiç olduğunu belli etmek için elinden geleni yapıyordu. Bazen yüzünü öne eğiyor ve ona zarar vermeyi ümit eder gibi rüzgârı itiyordu. Logen kadınla şakalaşmaktansa Kadim Dengeleyici ile şakalaşmayı tercih ederdi.

Neşeli grupları bu insanlardan ibaretti işte. Bayaz'a, "Dünyanın Kıyısı'na ne kadar kaldı?" diye sordu. Çok ümitli değildi.

Mecus dişlerini sıkarak, "Daha var," diye hırladı.

Logen canı sıkkın ve yorgun bir biçimde at sürmeye devam etti ve tepelerinde daireler çizip duran kuşları seyretti. Büyük ve dolgun kuşlar. Dudaklarını yaladı. "Biraz etimiz olsa fena olmazdı," diye mırıldandı. Uzun zamandır taze et yememişti. Calcis'i terk ettiklerinden beri. Logen karnını sıvazladı. Şehirde geçirdiği sürede yumuşamış olan karnı tekrar sertleşmeye başlamıştı bile. "Biraz et fena olmazdı."

Ferro kaşlarını çatıp tepede uçan kuşlara baktı. Yayını omzundan indirdi.

Logen, "Hah!" diye kıkırdadı. "Bol şanslar." Sadağından bir ok çıkardığını gördü. Beyhude bir çaba. Asıksurat Harding bile bu kuşları vuramazdı ve Logen'ın gördüğü en iyi okçu Harding'di. Ferro yayına bir ok taktı, sırtını dikleştirdi ve sarı gözleri tepede uçan şekillere odaklandı.

"Bin sene denesen bile bir tane vuramazsın." Yayın gerildiğini gördü. "Okunu boşa harcıyorsun!" diye bağırdı.

"Bu gibi şeylerde gerçekçi olmak gerek!" Ok muhtemelen gök-

ten geri düşecek ve Logen'ın suratına saplanacaktı. Ya da atının boynuna saplanacak ve Logen düşen atın altında ezilecekti. Bu kâbus gibi yolculuğa uygun bir son olurdu. Bir saniye sonra kuşlardan biri çimenlerin üzerine düştü, Ferro'nun oku kuşun gövdesine saplıydı.

Logen, "Hayır!" diye fısıldadı. Ferro yayını bir kez daha gererken ağzı açık, kadına baktı. Gri gökyüzüne bir ok daha yükseldi. Yere bir kuş daha düştü ve ilkinin yanında yerini aldı. Logen hâlâ gözlerine inanamıyordu. "Hayır!"

Bayaz, "Sakın bana daha garip şeyler görmediğini söyleme," dedi. "Ruhlarla konuşup bir Mecus'la seyahat eden, Kuzey'in en korkulan adamı."

Logen atını durdurup eyerinden indi. Uzun çimenlerin üzerinde yürüdü, titreyen bacakları üzerinde eğildi ve kuşlardan birini eline aldı. Ok hayvanın gövdesinin tam ortasına saplanmıştı. Logen birkaç metreden kuşa ok atsa daha iyisini yapamazdı. "Bu, çok garip."

Bayaz sırıtıp eyerin üzerinde kollarını göğsünde birleştirdi. "Eski günlerde, tarih öncesi dönemde, efsanelere göre bizim dünyamız ve Diğer Taraf bir aradaydı. Tek bir dünya vardı. Şeytanlar yeryüzünde yürüyor, arzu ettikleri her şeyi yapabiliyordu. Hayal bile edemeyeceğin bir kaos. İnsanlarla çiftleştiler ve yarı-şeytan çocuklar yaptılar. Şeytan-kanı taşıyanlar. Yaratıklar. İçlerinden biri Euz ismini aldı. İnsanları şeytanların zulmünden kurtardı ve şeytanlarla savaşarak yeryüzünü yeniden şekillendirdi. Yukarıdaki dünyayı aşağıdakinden ayırdı ve aradaki kapıları mühürledi. Bir daha böyle bir dehşet yaşanmasın diye Birinci Kanun'u koydu. Diğer Taraf'a doğrudan dokunmak veya şeytanlarla konuşmak yasaklandı."

Logen diğerlerinin Ferro'ya baktığını gördü. Luthar ile Quai, sıradışı okçuluk gösterisinin ardından kaşlarını çatmış, kadına bakıyorlardı. Ferro eyerinde geriye yaslandı, yayını iyice gerdi, bir sonraki okunun ucu hiç titremedi. Tüm bunları yaparken bir yandan da topuklarıyla atını kontrol etmeyi başarıyordu. Logen dizginler elindeyken bile atına istediğini güçlükle yaptırıyordu. Yine de Bayaz'ın hikâyesinin konuyla ne ilgisi olduğunu anlayamadı. "Şeytanlar ve Birinci Kanun." Elini havada salladı. "Ne ilgisi var?"

"En başından beri Birinci Kanun çelişkiler içeriyordu. Büyünün tamamı Diğer Taraf'tan gelir ve güneşin yeryüzüne düştüğü gibi dünyamıza düşer. Euz yarı şeytandı, bu yüzden oğulları da aynıydı –Juvens, Kanedias ve Glustrod– ve diğerleri. Şeytan kanı beraberinde yetenekler ve lanetler de getiriyordu. Güç, uzun yaşam, kuvvet, sıradan insanların asla sahip olamayacağı görme veya duyma yetileri. Kanları çocuklarına ve çocuklarının çocuklarına geçti ama asırlar boyunca nesilden nesle zayıfladı. Kan bir nesli atladı, sonra bir tanesini daha, sonra geldi ama bu bile nadiren yaşanmaya başladı. Şeytan kanı azaldı ve sonunda tamamen yok oldu. Şimdi, iki dünya birbirinden bu kadar ayrıyken bu yeteneklerden birine şahit olmak çok zordur. Böyle bir şeye tanıklık ettiğimiz için çok şanslıyız."

Logen kaşlarını havaya kaldırdı. "O mu? Yarı şeytan mı?"

Bayaz, "Yarıdan da az, dostum," diyerek kıkırdadı. "Euz yarı şeytandı ve gücüyle dağları yerinden oynatabilirdi. Yarım kanlı biri içine öyle bir korku ve arzu salar ki kalbin durabilir. Yarım kanlı birine bakarken kör olabilirsin. Ferro yarım değil, çok ama çok daha azına sahip. Ama yine de Diğer Taraf'ın izlerini taşıyor."

"Diğer Taraf, öyle mi?" Logen elindeki ölü kuşa baktı. "Ben şimdi ona dokunursam Birinci Kanun'u çiğnemiş mi olurum?"

Bayaz kıkırdadı. "Bu, çok zekice bir soru. Beni hep şaşırtıyorsun, Efendi Dokuzparmak. Euz burada olsaydı buna ne cevap verirdi, merak ediyorum." Mecus dudaklarını büzüştürdü. "Ben bunu yaptığın için seni affedebilirim," dedi. "Ama o," kel kafasıyla Ferro'yu işaret etti, "muhtemelen elini keser."

Logen yüzükoyun yerde yatıyor, uzun çimenlerin arasından içinde sığ bir derenin aktığı vadiye bakıyordu. Derenin kendilerine yakın olan tarafında birkaç bina ya da binalardan arka kalanlar vardı. Çatıları yoktu, sadece kısmen yıkılmış duvarlar kalmıştı geriye. Büyük bir kısmı dize kadar geliyordu, vadinin yamaçlarına ve uzun çimenlerin arasına da taşlar saçılmıştı. Kuzey'in de bundan pek bir farkı yoktu. Köylerinden kovulan, dışarı atılan, evleri yakılan insanlar. Logen birçok kez bunlar yaşanırken uzaktan seyretmişti. Birkaç kez kendi de katılmıştı yağmaya. Yaptık-

larıyla gurur duymuyordu, zaten eski günlere ait gurur duyduğu şeylerin sayısı çok azdı.

Luthar, "İçinde yaşanacak çok fazla şey kalmamış," diye fısıldadı.

Ferro kaşlarını çattı. "Ardına gizlenecek bir sürü şey kalmış."

Akşam oluyor, güneş ufukta batıyordu. Küçük kasabadan arta kalanların üzerine gölgeler düşmeye başlamıştı. Aşağıda kimsecikler görünmüyor, suyun sesinden ve çimenlerin arasında esen rüzgârdan başka ses duyulmuyordu. Görünürde kimse yoktu ama Ferro haklıydı. Kimsenin görünmemesi tehlike olmadığı anlamına gelmezdi.

Uzunayak, "Aşağıya inip baksan çok iyi olur," dedi.

"Baksam mı?" Logen yan gözle adama baktı. "Yani sen burada kalacaksın, öyle mi?"

"Dövüşmek marifetlerimden biri değil. Bunu çok iyi biliyorsun."

Logen, "Hıh," diye mırıldandı. "Dövüşmek marifetlerinden biri değil ama dövüş bulmak konusunda hiç sıkıntı çekmiyorsun."

"Bir şeyleri bulmak benim işim. Ben bir Seyrüseferci'yim."

Luthar tiz İttifak aksanıyla, "Bana mükellef bir sofra ve yatacak bir yatak bulmaya ne dersin?" diye karşılık verdi.

Ferro tiksinerek dişlerini emdi. "Birinin gitmesi gerek," diye hırladı ve karnının üzerinde sürünmeye başladı. "Ben sol tarafı alıyorum."

Başka kimse kıpırdamadı. "Biz de gidiyoruz," diye hırladı Logen, Luthar'a.

"Ben de mi?"

"Başka kim olacak? Üç iyi bir rakam. Gidelim ama mümkün olduğunca sessiz olmaya çalış."

Luthar çimenlerin arasından vadiye baktıktan sonra dudaklarını yaladı ve ellerini ovaladı. Logen adamın tedirgin olduğunu görebiliyordu, tedirgin ama aynı zamanda gururlu; hiç savaşmamış bir savaşçı gibi, çenesini havaya kaldırarak korktuğunu belli etmemeye çalışıyordu. Logen görünüşüne kanmadı. Buna yüzlerce kez şahit olmuştu.

"Sabaha kadar bekleyecek misin?" diye hırladı.

Luthar, "Sen kendi kusurlarına odaklan, Kuzeyli," diye tısladı, tepenin üzerinde sürünmeye başlarken. "Senin de bir sürü kusurun var!" Beceriksizce yerde sürünürken kalçası fazla havadaydı ve parlak mahmuzları yere sürtündüğü için fazla ses çıkarıyordu.

Logen biraz daha hareket etmeden Luthar'ı durdurdu. "O lanet olasıca şeyleri çıkaracaksın, değil mi?"

"Ne?"

"Amına koduğumun mahmuzları! Sessiz ol demedim mi! Sikine çan da tak istersen!"

Luthar mahmuzları çıkarmak için doğrulurken kaşlarını çattı.

Logen, "Yere yakın kal!" diye tıslayarak Luthar'ı yeniden çimenlere yatırdı. "Hepimizi öldürmek mi istiyorsun?"

"Kalk üzerimden!"

Logen adamı yeniden yere yatırdı ve bir parmağını ona doğru sallayarak ne kadar ciddi olduğunu belli etti. "Senin amına koduğumun mahmuzların yüzüden ölemem! Sessiz olmayacaksan Seyrüseferci'yle kalabilirsin." Uzunayak'a doğru öfkeli bir bakış attı. "Belki de biz güvenli olduğundan emin olduktan sonra köye doğru birlikte Seyrüsefercilik yaparsınız." Başını iki yana sallayıp Ferro'nun arkasından tepeyi inmeye devam etti.

Ferro yuvarlanarak ve sürünerek, duvarları aşarak ve geçilmesi zor boşluklara kendini sıkıştırarak, vücudunu hep yere yakın tutup bir eliyle de kılıcını kavramış halde şimdiden yolu yarılamıştı. Ovada rüzgâr kadar sessiz ve hızlıydı.

Etkileyici olduğu kesindi ama Logen da sessiz hareket etmek konusunda fena değildi. Gençken bu yeteneğiyle ünlüydü. Sessizce arkasından yaklaştığı Shanka'nın ve düşmanın sayısını unutmuştu. Kanlı Dokuz'un geldiğini belli eden ilk ses kesilmiş boyundan fışkıran kanın tıslamasıydı, eskiden söylentiler böyleydi. Dokuzparmak Logen hakkında söylenebilecek tek bir şey varsa o da sessiz olduğuydu.

İlk duvara doğru aktı, bir fare kadar sessiz bir şekilde bacağını aşağıya sallandırdı. Kendisini yukarı çekerken sessiz olmaya özen gösterdi. Ayağı boştaki taşlardan birine takıldı ve ayağıyla birlikte sürüklendi. Logen taşları tutmak istedi ama bunu yapmaya çalışırken dirseğiyle yeni taşlar devirdi. Zayıf bileği üzerine

düştü, acıyla ciyakladı ve yere düşüp dikenli çalıların arasında yuvarlandı.

"Lanet olsun," diye homurdanarak bir eliyle ceketine dolanmış kılıcının kabzasını tutup doğrulmaya çalıştı. Kılıcın kınından çıkmamış olması iyiydi, aksi halde kendini yaralayabilirdi.

Bir arkadaşının başına gelmişti. Emir vermekle meşgulken bir ağaç köküne takılmış ve kendi baltasıyla kafasından büyük bir parça kopartmıştı. Toprağa hızlı geri dönenlerden biriydi.

Taşların arasına çömelirken birinin üzerine atlamasını bekledi. Kimse gelmedi. Sadece eski duvarların delikleri arasından esen rüzgârın ve uzaktaki derenin seslerini duyuyordu. Acıyan ayağı üzerinde topallayıp hıhlayarak ve artık sessiz kalmaya da çalışmadan bir taş yığınının yanına süründü, bir kapı eşiğinden geçti ve çökmüş bir duvarı aştı. Köyde kimse yoktu. Bunu yere düşer düşmez anlamıştı. Kimse böylesine acınası bir performansı karşılıksız bırakmazdı. Köpekadam hayatta olsaydı ve halini görseydi gözünden yaşlar gelene dek gülerdi. Tepenin üzerindekilere elini salladı ve birkaç saniye sonra Uzunayak'ın karşılık verdiğini gördü.

"Burada kimse yok," diye mırıldandı.

Ferro, "Şansına," diyerek birkaç adım arkasında açığa çıktı. "Keşif işinde yeni bir bir yaklaşım mı bu, pembe? Çok ses çıkar ki birileri varsa onlar ayağına gelsin?"

Logen, "Antrenmanlı değilim," diye homurdandı. "Yine de sıkıntı olmadı. Burada kimse yok."

"Varmış." Ferro yıkık binalardan birinin ortasında yere çömelmiş ve kaşlarını çatmıştı. Çimenlerin ortasında yanık bir alan ve etrafını kuşatan birkaç taş vardı. Bir kamp ateşi.

Logen, parmağıyla külleri eşeledikten sonra, "Birkaç günden eski olamaz," diye mırıldandı.

Luthar arkalarından yaklaştı. "Sonuçta kimse yokmuş," dedi. Yüzünde ukala bir ifade vardı, sanki en başından beri burada kimsenin olmadığını biliyordu. Logen başını iki yana salladı.

"Şansına kimse yok, olsaydı şimdi senin parçalarını bir araya getirmek için dikmekle meşgul olurduk!"

Ferro, "Asıl benim sizi birbirinize dikmem lazım!" diye tısladı. "İşe yaramaz pembe kafalarınızı birbirine dikmeliyim! İkiniz

de çölde bir kum torbası gibi işe yaramazsınız! Burada izler var. Atlar ve birden fazla araba."

Logen ümitle, "Tüccarlar olabilir mi?" diye sordu. Ferro ile birkaç saniye birbirlerine baktılar. "Bir süre yoldan uzak kalsak daha iyi olur."

"Olmaz." Bayaz yıkıntıların arasında belirmişti.

Quai ve Uzunayak atlarla arabayı da yanlarına alıp tepeyi inmişti. "Olmaz. Yolda kalacağız. Yolda birileri varsa çok uzaktan görürüz. Hazırlık yapmak için bol bol vaktimiz olur."

Luthar ikna olmamıştı. "Biz onları görürsek onlar da bizi görür. Sonra ne olacak?"

"Ne mi olacak?" Bayaz bir kaşını havaya kaldırdı. "O zaman meşhur Yüzbaşı Luthar hepimizi korur." Köyün yıkıntılarına göz gezdirdi. "Akan su ve sığınak, olduğu kadar. Kamp yapmak için güzel bir yere benziyor."

Logen, "Güzel sayılır," diye mırıldanarak arabadan ateş yakmak için birkaç odun indirmeye koyuldu. "Acıktım. Şu kuşları ne yaptınız?"

Logen oturduğu yerden kâsesinin üzerinden grubun yemek yiyen diğer üyelerine baktı.

Ferro titreyen kamp ateşinin aydınlattığı alanın kıyısında oturuyordu. Gölgeli yüzü kâsesine gömülmüştü ve yemeği elinden alacaklarmış gibi hızla ağzına tıkıyor, bir yandan da şüpheyle etrafına bakınıyordu. Luthar o kadar hevesli değildi. Ön dişleriyle bir kanadın kenarını kemiriyor, et onu zehirleyecekmiş gibi dudaklarını ete nazikçe değdiriyordu. Kemikler tabağının bir kenarına düzgün bir biçimde yığılıydı. Bayaz yemeğin tadını çıkarıyor, yağ damlamış sakalı parlıyordu. Ağzı doluyken, "Güzelmiş," diye mırıldandı. "Aşçılığı da kariyer olarak düşünmelisin, Efendi Dokuzparmak, tabii eğer..." Kaşığını havada salladı. "...her ne iş yapıyorsan, ondan sıkılırsan."

Logen, "Hıh," dedi. Kuzey'de yemek pişirme işi dönüşümlü yapılır ve herkes tarafından ciddiye alınırdı. İyi bir aşçıya, iyi bir savaşçı kadar değer verilirdi. Burada öyle değildi. Bu insanlar söz konusu yemek pişirmek olduğunda beş para etmezlerdi. Bayaz çayını hazırlamayı biliyordu ama o kadardı. Quai iyi bir günde tenekenin

içinden peksimet çıkarabilirdi. Logen, Luthar'ın çömleğin altının hangi tarafta olduğunu bile bildiğinden emin değildi. Ferro'ya gelince, pişirmekten nefret ediyor gibiydi. Logen yemeklerini çiğ yediğini tahmin etti. Belki de canlı canlı yemeyi seviyordu.

Kuzey'de, yolda geçen zorlu bir günün ardından erkekler ateşin başında toplandığında kimin nereye oturacağı önceden belli olurdu. Şef en yüksek yere oturur, oğulları ve Şöhretli Adamlar yanında yerini alırdı. Sonrası Carllara aitti. Diğer askerler, kendilerine bir kamp ateşi düşüyorsa kendilerini şanslı sayarlardı. Herkes yerini bilir ve ancak şef emrettiği zaman yer değiştirirdi. Şef bazen kendisi için yapılan hizmetleri onurlandırmak veya savaşta büyük başarı elde edenleri ödüllendirmek için yakınına oturturdu. Oturmaması gereken yere oturan biri yaralanabilir veya canından olabilirdi. Ateşin başında nereye oturulduğu, bir nevi hayatta nasıl bir konuma sahip olunduğunu gösterirdi.

Burada ise her şey farklıydı ama Logen yine de belirli bir düzen sezebiliyordu. Fakat hoş bir düzen değildi buradaki. O, Bayaz ile birlikte ateşe en yakın oturanlardı ama diğerleri mümkün olduğunca uzak kalmaya çalışmıştı. Rüzgâr, soğuk ve nem, grubu bir araya getirirken insanlar grubun diğer üyeleri yüzünden birbirinden uzaklaşıyordu. İçi sidikle doluymuş gibi tiksinerek kâsesinin içine bakan Luthar'ı gördü. Saygısı yoktu. Ferro'ya baktı, sarı gözlerini kısmış delici bakışlarını üzerine odaklamıştı. Güveni yoktu. Logen üzgün bir biçimde başını iki yana salladı. İçinde güven ve saygı olmayan bir grup, savaşta harcı olmayan duvar gibi dağılırdı.

Yine de Logen geçmişte daha zor insanların saygısını ve güvenini kazanmıştı. Üçağaç, Tul Duru, Kara Dow, Asıksurat Harding, hepsiyle teke tek dövüşmüş ve kazanmıştı. Her birinin hayatını bağışlamış ve adamlar ona bağlanmıştı. Her biri onu öldürmek için elinden geleni yapmıştı ve haklı sebepleri de vardı ama Logen sonunda hepsinin saygısını ve güvenini, hatta dostluğunu kazanmayı başarmıştı. Bunu yapmak küçük jestler ve bolca zaman gerektiriyordu. Babası, "Sabır erdemlerin şefidir," derdi. "Dağları bir günde aşamazsın." Zamana karşı yarışıyor olabilirlerdi ama yine de acele ederek bir şey kazanamazdı. Bu gibi şeylerde gerçekçi olmak gerekti.

Logen uyuşmuş bacaklarını esnetti, su tulumunu eline alarak doğruldu ve ağır adımlarla Ferro'nun yanına gitti. Ferro yanına gelene kadar gözlerini Logen'ın üzerinden ayırmadı. Bu kadın garipti ve garip olan sadece dış görünüşü değildi. Yeni bir kılıç gibi sert, soğuk ve keskin görünüyordu. Logen'ın aklına gelen bütün erkekler kadar acımasızdı. Gören de boğulan bir adama bir dal bile atmayacağını sanırdı ama birkaç kez onu kurtarmak için çok daha fazlasını yapmıştı. Kadının yanına çömelip su tulumunu uzattı. Tulumun gölgesi kadının arkasındaki duvarın üzerinde dans etti.

Ferro kaşlarını çatarak önce tuluma sonra Logen'a baktı. Ardından tulumu çevik bir hareketle aldı ve kâsesinin üzerine eğilip arkasını hafifçe Logen'a dönerek su içti. Ne bir teşekkür etti ne de memnuniyetini belli etti ama Logen'ın umurunda değildi. Sonuçta dağları bir günde aşamazdınız.

Yeniden ateşin yanına geri döndü ve alevlerin dans edişini seyretti. Grubun asık suratları üzerinde gölgeler dans ediyordu. Ümitle, "Güzel hikâye bileniniz var mı?" diye sordu.

Quai dişlerini emdi. Luthar dudaklarını büktü. Ferro hiç duymamış gibi yaptı. Cesaret verici bir başlangıç değildi.

"Yok mu?" Cevap gelmedi. "Pekâlâ, sözlerini hatırlayabilirsem ben birkaç şarkı biliyorum." Boğazını temizledi.

Bayaz, "Pekâlâ!" diye araya girdi. "Bizi şarkılarından kurtaracaksa ben yüzlerce hikâye biliyorum. Nasıl bir şey olmasını istersin? Romantik bir şey mi? Komedi mi? Yoksa bir cesaret hikâyesi mi?"

Luthar, "Burası," dedi. "Eski İmparatorluk. Bahsettiğin kadar görkemli bir yerse, bu hale nasıl geldi?" Etraflarını kuşatan yıkık dökük binaları ve ardındaki araziyi işaret etti. Kilometrelerce hiçbir şey yoktu. "Çorak bir diyar."

Bayaz iç geçirdi. "Bu hikâyeyi anlatabilirim ama neyse ki bu küçük yolculukta yanımızda Eski İmparatorluk'tan birisi var. Hem de tarihe meraklı birisi. Efendi Quai?" Çırak aylakça kafasını kaldırdı. "Bizi bu konuda aydınlatır mısın? Bir zamanlar medeniyetin beşiği olan İmparatorluk bu hale nasıl geldi?"

Çırak, "Bu hikâye çok uzundur," diye mırıldandı. "En başından mı başlayayım?"

"Başka nereden başlayabilirsin?"

Quai zayıf omuzlarını silkip konuşmaya başladı. "Yüce Euz, şeytanları kovan, kapıları mühürleyen, Dünya'nın babası, dört erkek evlada sahipti. Her birine bir yetenek bahşetti. En büyükleri Juvens'e Yüce İlim'i bahşetti, büyüsü ve bilgisiyle dünyayı değiştirme yetisi. İkinci oğlu Kanedias'a yaratma, taşları ve metalleri kendi amaçlarına hizmet edecek şekilde şekillendirme yeteneğini bahşetti. Üçüncü oğlu Bedesh'e ruhlarla konuşma ve onlara istediğini yaptırabilme yeteneğini bahşetti." Quai esnedi, dudaklarını şapırdattı ve ateşe bakarken gözlerini kırpıştırdı. "Böylece büyünün üç saf disiplini oluşmuş oldu."

Luthar, "Dört oğlu olduğunu söylememiş miydin?" diye homurdandı.

Quai'ın yan gözle ona baktı. "Evet, dört taneydi. İmparatorluk'un çöküşünü hazırlayan da buydu. Glustrod en küçükleriydi. Ona Diğer Taraf ile iletişim kurabilme yeteneği bahşedilecekti. Şeytanları öbür dünyadan getirip kendi amacına hizmet ettirmenin sırları. Ama bu gibi şeyler Birinci Kanun ile yasaklandığı için, Euz en küçük oğluna aslında hiçbir şey bahşetmemiş, sadece iyi dileklerini sunmuştu. Hepimiz iyi dileklerin büyük bir değeri olmadığını biliyoruz. Diğer üçüne sırları öğrettikten sonra gitti ve giderken de oğullarından dünyaya düzen getirmelerini istedi."

"Düzen." Luthar tabağını çimenlerin üzerine fırlattı ve tiksinerek köyün yıkıntılarına göz gezdirdi. "Çok başarılı olamamışlar gibi."

"Önceleri oldular. Juvens kararlılıkla bu işe koyuldu ve tüm gücü ve bilgeliğini bu iş için kullandı. Aos yakınında hoşuna giden bir topluluk buldu, onlara kanunları öğretip onları eğitti, onlara devlet yönetimini ve bilimi anlattı. Komşularını nasıl fethedeceklerini gösterdi ve şeflerini bir imparator haline getirdi. Babaları oğulları takip etti, yıllar geçti, devlet büyüdü ve refah seviyesi arttı. İmparatorluk'un sınırları güneyde Isparda, Kuzey'de Anconus, doğuda Çember Deniz ve ötesine kadar uzanıyordu. İmparator, imparatoru takip etti ama Juvens hep oradaydı – kılavuzluk ediyor, tavsiyeler veriyor, her şeyi kendi büyük tasarımına göre şekillendiriyordu. Her yer medeniydi, her yerde huzur vardı, herkes memnundu."

Bayaz, "Neredeyse herkes," diye mırıldandı, sopasıyla ateşi dürterken.

Quai sırıttı. "Babasının yaptığı gibi, biz de Glustrod'u unuttuk. Unutulan oğul. Küçümsenen oğul. Kandırılan oğul. Kardeşlerine sırlarının bir kısmını onunla paylaşmaları için yalvardı ama hepsi sırlarını ondan kıskandıkları için Glustrod'u reddetti. Juvens'in başardıklarını görünce çok öfkelendi. Dünyanın karanlık yerlerini buldu ve gizlice Birinci Kanun'un yasakladığı ilimleri öğrenmeye başladı. Dünyanın karanlık yerlerini buldu ve Diğer Taraf'a dokundu. Dünyanın karanlık yerlerini buldu ve şeytanların dilini konuştu, karşılığında da ona cevap veren sesler duydu." Quai'ın sesi şimdi fısıltıdan ibaretti. "Ve sesler Glustrod'a kazmasını söylüyordu..."

Bayaz, "Çok güzel, Efendi Quai," dedi. "Tarih bilgin gittikçe gelişiyor ama şimdilik çok fazla detaya girmeyelim. Glustrod'un kazılarını başka bir gün anlatırsın."

Quai, "Tabii ki," diye mırıldandı. Karanlık gözleri ateşin ışığıyla parıldıyordu ve zayıf yüzü gölgeli oyuklardan ibaretti. "Siz daha iyi bilirsiniz, efendim. Glustrod planlarını yaptı. Gölgelerden her şeyi izledi. Sırları öğrendi. Dalkavukluk yaptı, tehditler savurdu, yalanlar söyledi. Zayıf olanları yanına çekmesi uzun sürmedi, güçlü olanları da birbirine düşman etti. Çünkü çok kurnaz ve etkileyici biriydi, hem de çok yakışıklıydı. Diğer dünyadan sesler duymaya devam ediyordu. Her yerde huzursuzluk yaratmasını öğütleyen seslere kulak verdi. İnsan eti yemesini, insanların güçlerini çalmasını söylediler ve o da söylenenleri yaptı. Dünyada arta kalan şeytan kanı taşıyanları bulmasını istediler. Bunlar dışlanan, nefret edilen, sürgüne gönderilen insanlardı. Bu insanlardan bir ordu kurmasını istediler ve bu emre itaat etti."

Bir şey Logen'a arkadan dokundu ve Logen neredeyse havaya sıçradı. Ferro elinde su tulumuyla tepesinde dikiliyordu. Logen tulumu alırken, "Teşekkürler," diye hırladı. Kalbi göğsünü dövmüyormuş gibi görünmeye çalıştı. Bir yudum su içip tıpayı kapattı ve tulumu yanına koydu. Kafasını kaldırdığında Ferro'nun yerinden kıpırdamadığını gördü. Tepesinde dikiliyor, dans eden alevlere bakıyordu. Logen kenara çekilip ona yer açtı. Ferro kaşlarını çattı, dişlerini emdi, yeri tekmeledi ve Logen'a çok yakın

oturmamaya özen göstererek yavaşça yere çömeldi. Ellerini ateşe uzattı ve parıldayan dişlerini açığa çıkardı.

"Orası çok soğuk."

Logen başıyla onayladı. "Bu duvarlar rüzgârı engellemiyor."

"Evet." Ferro gruba göz gezdirdi ve Quai'ı buldu. "Ben geldim diye susma."

Çırak sırıttı. "Glustrod'un yanına topladığı insanlar garip ve uğursuz kişilerdi. Juvens'in İmparatorluk'u terk etmesini bekledi ve başkent Aulcus'a girip planlarını uygulamaya koydu. Şehri bir delilik ele geçirdi. Oğullar babalarıyla, eşler kocalarıyla, komşular komşularıyla dövüştü. İmparator, sarayının basamaklarında, hepsi açgözlülük ve kıskançlıkla delirmiş olan kendi oğulları tarafından katletildi. Babaları ölünce de birbirlerine girdiler. Şehrin lağımlarında hazır bekleyen Glustrod'un uğursuz ordusu yüzeye çıktı ve sokaklar savaş alanına döndü, her yerde katliamlar yapıldı. Glustrod'un emri altındakilerden bazıları şekil değiştirebiliyor, başkalarının yüzlerini alabiliyordu."

Bayaz başını iki yana salladı. "Form değiştirmek. Uğursuz ve ürkütücü bir numara." Logen soğuk karanlıkta onunla eşinin sesiyle konuşan kadını hatırladı. Kaşlarını çatıp tüylerinin diken diken olduğunu hissetti.

Quai, "Gerçekten ürkütücü bir yetenek," dedi ve mide bulandırıcı sırıtışı biraz daha genişledi. "İnsan kendi gözlerine ve kendi kulaklarına güvenemeyecekse, dostu düşmandan ayırt edemeyecekse kime güvenecek? Ama daha da kötüsü oldu. Glustrod, Diğer Taraf'tan şeytanları çağırdı, kendi emri altına aldı ve ona karşı gelenleri yok etmeye gönderdi."

Bayaz, "Çağırmak ve göndermek," dedi. "Lanetli disiplinler. Büyük risk. Birinci Kanun'a aykırı."

"Ancak Glustrod kendi gücünden başka kanun tanımıyordu. Kısa süre sonra kurukafalarla dolu bir odada imparatorun tahtında oturuyor, bir bebeğin annesinin göğsünü emdiği gibi insanların etlerini emiyor, korkunç zaferinin tadını çıkarıyordu. İmparatorluk'a kaos hâkim oldu, Euz gelmeden önce iki dünyanın bir olduğu zamanlardaki kaosun sadece küçük bir kısmı."

Rüzgâr taşların arasındaki deliklerden geçerken uğuldadı ve Logen ürpererek battaniyesine biraz daha sarındı. Lanet olasıca

hikâye onu huzursuz etmişti. Yüz çalmalar, şeytan göndermeler, insan yemeler. Ama Quai devam etti. "Juvens, Glustrod'un ne yaptığını öğrenince çok öfkelendi ve kardeşlerinden yardım istedi. Kanedias gelmedi. Evine kapanmış halde makineleriyle uğraşmaya devam etti. Dışarıdaki dünyada neler olup bittiğiyle ilgilenmiyordu. Juvens ve Bedesh, Kanedias olmadan bir ordu kurdular ve kardeşleri Glustrod ile savaşmaya gittiler."

Bayaz, "Korkunç bir savaş," diye mırıldandı, "korkunç silahlarla savaşılan ve korkunç kayıplar verilen bir savaş."

"Savaş bir kıtadan diğerine sıçradı, bütün düşmanlıkları körükledi ve yeni kan davaları, suçlar ve intikam yeminleri doğurdu. Bütün bunların sonuçları günümüze kadar yansır. Ama sonunda Juvens kazandı. Glustrod'u Aulcus'ta kuşattılar; Glustrod'un şekil değiştirenlerinin maskesi düştü, ordusu dağıldı. En çaresiz anında diğer dünyadan gelen sesler yeni bir plan fısıldadı ona. Diğer Taraf'a bir kapı aç dediler. Kilitleri aç, mühürleri kır ve babanın kapattığı kapıları sonuna kadar aç. Birinci Kanun'u son bir kez boz ve dünyaya geri dönmemize izin ver, bir daha asla unutulan, küçümsenen veya kandırılan biri olmayacaksın, dediler."

Mecusların İlki başıyla onayladı. "Ama bir kez daha kandırıldı."

"Zavallı adam! Diğer Taraf'ın yaratıkları yalanlardan yapılmıştı. Onlarla iletişime geçmek çok tehlikeliydi. Glustrod ayinlerini yaptı ama telaştan küçücük bir hata yaptı. Belki de yanlış yere döktüğü bir tutam tuz ama sonuçları çok korkunç oldu. Glustrod'un topladığı, dünyanın dokusunda bir delik açmaya yetecek kadar kuvvetli güçler form veya sebep olmaksızın serbest kaldı. Glustrod kendini yok etti. Aulcus, İmparatorluk'un güzel ve görkemli başkenti yok oldu, etrafındaki topraklar sonsuza kadar zehirlendi. Artık kilometrelerce yakınına bile kimse girmez. Şehir yıkık dökük bir mezarlıktan ibarettir. Harap olmuş bir yer. Glustrod ile kardeşlerinin aptallığına ve gururuna yakışır bir anıt." Quai yan gözle Bayaz'a baktı. "Hakikatten sapmadım, değil mi efendim?"

Mecus, "Hayır," diye cevap verdi. "Biliyorum. Buna şahit oldum. Parlak ve gösterişli saçları olan genç bir aptalken." Elini kel kafasının üzerinde gezdirdi. "Büyüyü, bilgeliği ve gücün yollarını senin gibi henüz bilmeyen biriydim, Efendi Quai."

Çırak başıyla selam verdi. "Öğrenmek için yaşıyorum."

"Ve bu konuda kendini geliştirmeye başladın. Hikâye hoşuna gitti mi, Efendi Dokuzparmak?"

Logen yanaklarını şişirdi. "Ben daha eğlenceli bir şey bekliyordum ama eldekiyle idare etmek zorundayız."

Luthar, "Bana sorarsanız, hepsi saçmalık," dedi.

Bayaz, "Hah," dedi. "Şansımıza kimsenin sana sorduğu yok. Belki de çok geç olmadan çanakları yıkasan iyi olur, Yüzbaşı."

"Ben mi?"

"Birimiz yemeği yakaladı, birimiz pişirdi. Birimiz hikâye anlatarak grubu eğlendirdi. İçimizde hiçbir şey yapmayan bir tek sen varsın."

"Bir de sen."

"Ah, ben gecenin bu saati derede bulaşık yıkamak için fazla yaşlıyım." Bayaz'ın yüz ifadesi sertleşti. "Büyük adamlar önce mütevazılığı öğrenmeli. Bulaşıklar seni bekliyor."

Luthar konuşmak için ağzını açtı ama sonra vazgeçti ve öfkeli bir biçimde yerinden kalkarak battaniyesini çimenlerin üzerine fırlattı. Ateşin etrafından çanakları toplarken, "Lanet olasıca bulaşıklar," diye mırıldandı ve hızlı adımlarla dereye doğru yürüdü.

Ferro arkasından tuhaf bir ifadeyle bakıyordu, bu onun gülümseme şekli olabilirdi. Bakışlarını tekrar ateşe çevirip dudaklarını yaladı. Logen su tulumunun tıpasını çıkarıp Ferro'ya uzattı.

Ferro, "Hıh," diye inledi, tulumu aldı ve bir yudum içti. Kolunu giysisinin koluna sildikten sonra yan gözle Logen'a baktı. "Ne?"

Logen çabucak, "Yok bir şey," dedi. Bakışlarını kaçırıp avuçlarını havaya kaldırdı. "Yok bir şey." Ama içten içe gülümsüyordu. Küçük jestler ve zaman. İşini böyle yapacaktı.

KÜÇÜK SUÇLAR

"Soğuk, haksız mıyım Albay West?"

"Haklısınız, Majesteleri, kış yaklaştı." Gece bir tür kar yağmıştı. Her şeyin üzerini donuk bir nemle kaplayan soğuk, ıslak bir yağış. Şimdi, solgun sabahta bütün dünya donmuş gibi görünüyordu. Atların toynakları yarı donmuş çamurun içinde çatırtılar çıkarıyordu. Yarı donmuş ağaçlardan hüzünlü bir biçimde su damlıyordu. Soğuktan West de etkilenmişti. Akan burnundan çıkan nefesi buharlaşıyordu. Uyuşmaya başlayan kulaklarının ucu soğuktan acımaya başlamıştı.

Prens Ladisla bütün bunların pek farkındaymış gibi görünmüyordu ama zaten üzerinde devasa bir ceket vardı, şapkası ve eldivenleri parlak siyah kürktendi; her birinin değerinin yüz gümüşten fazla olduğuna şüphe yoktu. Prens sırıttı. "Her şeye rağmen adamlarımız sağlıklı ve zinde görünüyorlar."

West kulaklarına inanamadı. Kral'ın Adamları'ndan Ladisla'nın kontrolüne verilen askerler mutlu sayılırdı. Bu doğruydu. Geniş çadırları kampın ortasında düzgün bir biçimde sıralanmış, önlerine ateşler yakılmış, atlar yakına bir yere bağlanmıştı.

Ellerindeki askerlerin dörtte üçünü oluşturan ve silah altına alınmış adamlar ise çok mutlu görünmüyordu. Büyük bir kısmı savaşa hazırlıksızdı. Ne eğitimleri ne de silahları vardı, bazıları savaşmayı bırakın, uzun yürüyüşler için bile fazla yaşlı veya fazla hastaydı. Bazılarının üzerinde ince kıyafetler vardı ve halleri içler acısıydı. West ağaçların altında birbirine sokulmuş, yağmurdan korunmak için tek bir battaniyesi olan adamlar görmüştü. Utanç verici bir durumdu.

"Kral'ın Adamları hazırlıklı ama beni endişelendiren ordunun geri kalanının hali, Ma–"

Ladisla, "Evet," dedi, hiç konuşmamış gibi West'i duymazdan

gelerek. "Sağlıklı ve zindeler! Savaşmaya hazırlar! Onları sıcak tutan göğüslerindeki savaş ateşi olmalı, haksız mıyım West? Düşmanla çarpışmak için sabırsızlanıyorlar! Ne yazık ki burada beklemek ve lanet olasıca nehrin arkasında pineklemek zorundayız."

West dudağını ısırdı. Prens Ladisla'nın inanılmaz kendini kandırma gücü her geçen gün daha sinir bozucu bir hale geliyordu. Majesteleri büyük ve meşhur bir general olma ve emri altındaki herkesin de eşsiz askerler olduğu fikrine takılıp kalmıştı. Adua'ya, zafer kazanmış bir komutan ve büyük bir kahraman olarak dönmeyi hayal ediyordu. Ancak amacına ulaşmak için bir şeyler yapmak yerine sanki zaferi çoktan kazanmış gibi gözünün önündeki gerçekleri görmezden geliyordu. Hoş olmayan veya sinir bozucu olan ya da kendi fikriyle çelişen her şeyi göz ardı ediyordu. Bu arada, hepsinin tecrübesini toplasanız bir aylık bile askeri tecrübe çıkmayan yardımcıları da her fırsatta iyi kararları için Ladisla'yı tebrik ediyor, birbirlerinin sırtını sıvazlıyor, Ladisla'nın ağzından çıkan her bir şeyi ne kadar saçma olursa olsun onaylıyordu.

Hayatı boyunca hiçbir şeyin eksikliğini çekmemiş, hiçbir şey için çalışmak zorunda kalmamış ve disiplin nedir bilmeyen biri için dış dünya çok farklı görünüyor olmalı, diye düşündü West ve işte bunun kanıtı şimdi West'in yanında at biniyor, on bin adamdan sorumlu olmak dünyanın en kolay işiymiş gibi gülümsüyordu. Lord Mareşal Burr'un dediği gibi, Ladisla ve gerçek dünya birbirine tamamen yabancıydı.

Ladisla, "Soğuk," diye mırıldandı. "Şimdi Gurkhul'un çölleri böyle değildir, haksız mıyım Albay West?"

"Hayır, Majesteleri."

"Ama bazı şeyler aynı, haksız mıyım? Savaştan bahsediyorum, West. Savaşın kendisinden! Her yerde aynıdır! Cesaret! Onur! Görkem! Sen Albay Glokta ile beraber savaşmıştın, değil mi?"

"Evet, Majesteleri, savaştım."

"Adamın hikâyelerini dinlemek çok hoşuma giderdi! Gençken kahramanlarımdan biriydi. Düşmanın etrafından dolaşır, iletişim hatlarını yok eder, erzak getiren kervanlara saldırır." Prensin atı bitkin bir biçimde önündeki hayali bir otu dişledi. "Muhteşem! Sanırım sen bunların hepsine şahit oldun."

"Bazılarına, Majesteleri, evet." Eyerin tepesinde yaşamaktan

kaynaklı ağrılar, güneşte kavrulmak, yağmalamak, sarhoş olmak ve ukalalık yapmak nedir şahit olmuştu.

"Albay Glokta, heyt be! O gözü karalık burada da işimize yarar, haksız mıyım West? O güç! O zindelik! Ölmüş olması çok yazık."

West kafasını kaldırdı. "O ölmedi, Majesteleri."

"Ölmedi mi?"

"Gurkhul askerleri tarafından yakalandı ve savaş sona erince İttifak'a iade edildi. Sonrasında... Engizisyon'a katıldı."

"Engizisyon mu?" Prens duyduklarına inanamıyordu. "Bir adam neden askerliği bırakıp Engizisyon'a katılır ki?"

West söyleyecek bir şey aradı ama sonra vazgeçti. "Bilmiyorum, Majesteleri."

"Engizisyon'a katılmak mı? Bir yaşıma daha girdim!" Bir süre sessizce yol aldılar. Sonra Prens'in gülümsemesi yavaş yavaş geri döndü. "Ama biz savaşta onur ve cesaretten bahsediyorduk, değil mi?"

West yüzünü buruşturdu. "Evet, Majesteleri."

"Sen Ulrioch'ta surlarda açılan gedikten içeriye ilk girendin, değil mi? Ne büyük bir onur! Ne büyük bir başarı! Senin için unutulmaz bir deneyim olmalı, Albay! Unutulmaz!"

Kırık taşların, tahtaların ve parçalanmış cesetlerin arasından geçmeye çalışmıştı. Her yerde duman olduğu için hem etrafında neler olup bittiğini göremiyor hem de tozdan öksürüyordu. Dört bir yandan çığlıklar, haykırışlar ve çarpışan metal sesleri geliyordu. Korkudan nefes bile alamamıştı. Dört bir yandan insanlar birbirini ittiriyor, inliyor, tökezliyor, bağırıyordu. Herkes kan ter içerisindeydi, kirden ve tozdan kararan yüzler acı ve öfkeyle gerilmişti. Cehennemdeki şeytanlar gibiydiler.

West, "Hücum!" diye bağırdığını hatırlıyordu. Sesi kısılana kadar bağırmıştı ama hangi yöne hücum edileceğini bilmiyordu. Birisini kılıcıyla şişlemişti, düşman mıydı yoksa dost muydu bilmiyordu. Ne o zaman ne de şimdi. Düştüğünü ve kafasını bir taşa çarptığını hatırladı, ceketi tahtalardan birine takılıp yırtılmıştı. Yaşadığı anlar kesik kesik görüntüler halinde gözünün önüne geldi, sanki her şey çok uzun zaman önce başkasından dinlediği bir hikâyeye aitti.

West ceketine biraz daha sarındı ve daha kalın olmasını arzuladı. "Unutulmaz bir deneyim, Majesteleri."

"Lanet olasıca Bethod'un bu tarafa gelmeyecek olması çok kötü!" Prens Ladisla kamçısını havada salladı. "Bir köprüyü korumaktan bir farkı yok bunun! Burr beni aptal mı sanıyor, ha, West, ne dersin?"

West derin bir nefes aldı. "Ben bu konuda bir şey söyleyemem, Majesteleri."

Prensin aklı hemen başka bir şeye gitti. "Ya senin hayvanların? Şu Kuzeyliler. Komik isimleri olanlar. O kirli olanın adı neydi, Kurtadam mıydı?"

"Köpekadam."

"Köpekadam, evet o! Harika!" Prens kendi kendine kıkırdadı. "Ve o iri yarı olan, hayatım boyunca gördüğüm en büyük adam! Harika! Şimdi neredeler?"

"Onları nehrin kuzeyine keşfe gönderdim, Majesteleri." West adamların yanında olmayı arzuladı. "Düşman muhtemelen çok uzaktır ama değilse bunu hemen öğrenmemiz gerek."

"Tabii ki. Harika bir fikir. Böylece saldırıya geçmeye hazırlanabiliriz!"

West'in aklında zamanı geldiğinde geri çekilmek ve Mareşal Burr'a hemen haber göndermek vardı ama bunu söylemesi bir işe yaramazdı. Ladisla'nın savaş anlayışı görkemli bir hücumdan ve konforlu yatağında dinlenmekten ibaretti. Strateji ve geri çekilme lafları adamın bildiği kelimeler değildi.

Prens bakışlarını hevesle nehrin diğer tarafına odaklamış, kendi kendine, "Evet," diye mırıldandı. "Saldırıya hazırlanır ve onları sınıra kadar süreriz..."

Sınır yüz kilometre ötedeydi. West uygun ânı bekledi. "Majesteleri, izin verirseniz, yapacak çok işim var."

Yalan değildi. Kamp kolaylık veya savunma nedir bilmeden organize edilmiş ya da edilememişti. Nehrin kıyısındaki büyük açıklığın kenarında gelişigüzel kurulmuş çadırlardan bir labirentti, toprak yumuşaktı ve erzak arabalarının ağırlığıyla yapış yapış bir çamura dönüşmüştü. Önce ihtiyaç çukurları yoktu, sonrasında kazılanlar çok sığ ve kampın çok yakınındaydı, ayrıca erzaklara da fazla yakındı.

Erzaklar da gelişigüzel paketlenmiş ve hazırlanmıştı. Bozulmak üzereydiler ve Angland'daki bütün farelerin ilgisini çekiyorlardı. West hava bu kadar soğuk olmasaydı kampın hastalıktan kırılacağına emindi.

Prens Ladisla elini havada salladı. "Tabii ki yapacak çok işin vardır. Sonra bana hikâyelerini anlatırsın, olur mu West? Albay Glokta ve diğerlerini. Ah be, ölmüş olması çok kötü!" Ladisla, son sözleri devasa mor çadırına doğru ilerlerken omzu üzerinden bağırdı. Çadırı pis kokulardan ve kargaşadan uzakta bir tepenin üzerindeydi.

West rahatlayarak atını çevirdi ve kampa doğru sürdü. Yarı donmuş çamurun içinde sendeleyen, soğuktan titreyen, nefesleri tüten ve ellerini kirli bezlere sarmış adamları gördü. Yamalı çadırların önünde içler acısı halde oturan adamlara baktı. Giysileri birbirinin aynı iki adam bulmak mümkün değildi. Ateşlere mümkün olduğunca yakın oturuyor, çömleklerinde yemek pişiriyor, ıslak kartlarla oyun oynuyor, içki içiyor ve etraflarına bakıyorlardı.

Silah altına alınan adamlardan daha eğitimli olanları Poulder ve Kroy yanlarında götürmüştü. Arta kalanlar, uzun süre yürüyemeyecek kadar zayıf veya savaşamayacak kadar ekipmansız ya da hiçbir işe yaramayacağı düşünülenler Ladisla'nın komutasına verilmişti. Bu adamlar hayatları boyunca evlerini hiç terk etmemişti ve şimdi hiç bilmedikleri topraklarda, hayatları boyunca hiç sorun yaşamadıkları bir düşmanla, bilmedikleri sebepler uğruna savaşmak zorunda bırakılıyorlardı.

Bazıları vatansever duygular içerisinde olabilirdi, bazılarının yola çıkarken erkeklik gururu baskın gelmiş olabilirdi ama uzun yürüyüş, kötü yemekler ve soğuk hava hepsinin savaşma hevesini yorgunlukla, açlıkla ve soğukla terbiye etmiş olmalıydı. Prens Ladisla da moralleri yüksek tutacak bir lider değildi, zaten böyle bir derdi de yoktu.

West yorgun, asık ve gergin yüzlere bakarak kampın içinde ilerledi. Adamlar da şimdiden yenilgiye uğramışlar gibi ona bakıyorlardı. Tek istedikleri şey evlerine geri dönmekti ve West hiçbirini suçlayamazdı. O da aynı durumdaydı. "Albay West!"

Karşısında iri yarı bir adam sırıtıyordu. Gür sakallı ve Kral'ın Adamları üniforması giyen bir adam. West bu adamın Jalenhorm

olduğunu gördü. Eyerinden inip iki eliyle adamın elini sıktı. Jalenhorm'u yeniden görmek güzeldi. Dürüst ve güvenilir bir yüz. West'e gençliğini hatırlatıyordu, çok önemli insanların yanında yürümediği ve her şeyin çok daha basit olduğu zamanları. "Nasılsın, Jalenhorm?"

"İyiyim, efendim, teşekkür ederim. Kampta dolaşıyor, bekliyorum." Ellerini birleştirip içlerine üfledi ve parmaklarını ovaladı. "Sıcak kalmaya çalışıyorum."

"Kişisel deneyimlerime dayanarak savaşın bu olduğunu söyleyebilirim. Çok uzun süre hiç hoş olmayan koşullarda beklersin. Ara sıra da olabilecek en korku dolu anları yaşarsın."

Jalenhorm neşesizce gülümsedi. "O anları dört gözle bekliyorum. Prens'in adamları ne âlemde?"

West başını iki yana salladı. "Kim daha umursamaz, daha küstah ve daha işe yaramaz olabilir yarışması gibi. Sen nasılsın? Kamp hayatı nasıl?"

"Çok kötü durumda değiliz. Ben daha çok diğerlerinin haline acıyorum. Bazıları savaşmaya uygun değil. Dün akşam birkaçının soğuktan öldüğünü duydum."

"Bu olur. Umarım ölenleri derine ve kamptan uzağa bir yere gömmüşlerdir." West karşısında dikilen adamın onun kalpsiz olduğunu düşündüğünü biliyordu ama yapacak bir şey yoktu. Gurkhul'da ölenlerin çok azı savaşta ölmüştü. Kazalar, hastalıklar ve kötüleşen yaralar esas ölüm sebepleriydi. Bunları beklemek normaldi. Gece ısınacak bir battaniyesi olmayan adamlardan her gün birkaç tane gömeceklerdi. "İhtiyacın olan bir şey var mı?"

"Tek bir şey var. Atım çamurun içinde nalını düşürdü, yerine takacak birini aradım." Ellerini çaresizce iki yana açtı. "Yanılıyor olabilirim ama galiba kampta hiç demirci yok."

West gözlerini iyice açtı. "Yok mu?"

"Ben bulamadım. Demir ocakları, örsler ve çekiçler, hepsi var ama... çalışacak kimse yok. Levazımcılarla konuştum. General Poulder demircilerinden hiçbirini vermeye yanaşmamış, General Kroy da öyle." Jalenhorm omzunu silkti. "Bu yüzden elimizde bir tane bile yok."

"Kimsenin aklına gelmemiş mi?"

"Kimin?"

West gözlerinin ardında tanıdık ağrıyı hissetmeye başladı. Okların uçlara, kılıçların bileylenmeye, zırhların ve eyerlerin bakıma, bir yeri kırılan arabaların onarılmaya ihtiyacı vardı. Demircisi olmayan bir ordunun silahı olmayan bir ordudan bir farkı yoktu. Ve işte, donmuş bir diyarda, en yakın yerleşim birimi kilometrelerce uzaktayken demircileri yoktu. Tabii eğer..."

"Gelirken bir hapishane kolonisinin yanından geçtik."

Jalenhorm hatırlamaya çalışırken gözlerini kıstı. "Evet, sanırım bir dökümhaneydi. Ağaçların arasından dumanını gördüm..."

"Orada yetenekli metal işçileri olmalı."

Jalenhorm kaşlarını havaya kaldırdı. "Suçlu metal işçileri."

"Elimizdekilerle idare etmek zorundayız. Bugün atının nalı yok, yarın elimizde savaşacak bir şey kalmayabilir! Bir düzine adam ve bir araba al. Hemen yola çıkıyoruz."

Hapishaneyi soğuk yağmurun altında ağaçların arasından gördüler. Etrafı dev kütüklerden oluşan bir duvarla çevriliydi, kütüklerin üzerinde eğri ve paslı çiviler dikkat çekiyordu. West eyerinden inerken Jalenhorm ve adamları atlarını durdurdu, ardından cıvık sesler çıkararak kapıya kadar yürüdüler ve West aşınmış kapıyı kılıcının kabzasıyla çaldı.

Biraz zaman aldı ama bir süre sonra kapıdaki küçük bölme açıldı. Yarığın diğer tarafında bir çift gri gözün üzerindeki kaşlar çatıldı. Siyah bir maskenin üzerindeki gri gözler. Bir Engizisyon Pratisyeni.

"Benim adım Albay West."

Gözler soğuk bakışlarla karşılık verdi. "Yani?"

"Prens Ladisla'nın emri altındayım ve bu kampın lideriyle konuşmak istiyorum."

"Niye?"

West, saçları kafasına yapışmış ve çenesinden sular damlarken etkileyici görünmeye çalışarak kaşlarını çattı. "Devam eden bir savaş var ve durup sana laf anlatacak vaktim yok! Derhal liderinizle konuşmam gerek!"

Gözler kısıldı. Bir süre West'i ve sonra da arkasındaki ıslak askerleri süzdü. Pratisyen, "Pekâlâ," dedi, "sen gelebilirsin ama sadece sen. Geriye kalanlar beklesin."

West ana sokak diyebileceği, iki yanında derme çatma kulübelerin olduğu çamurlu bir yola adım attı. Saçaklardan akan sular çamurun içine damlıyordu. Yolda iki adam ve bir kadın vardı, hepsi sırılsıklamdı ve taşlarla dolu bir arabayı itmeye çalışıyorlardı. Üçünün de bileklerinde ağır zincirler dikkat çekiyordu. Aşınmış, kemikli ve çökmüş yüzlere sahiplerdi; hem yiyeceklerinin hem de ümitlerinin az olduğu her hallerinden belliydi.

Bir pratisyen, "Amına koduğumun arabasını itin," diye haykırdı ve üçlü kaçınılmaz işlerine döndüler.

West çamurun içinden kampın diğer ucundaki taştan bir binaya doğru yürürken kuru yerlere basmaya çalıştı ama başarılı olamadı. Kapının önünde bir başka asık suratlı pratisyen dikiliyordu. Omzundaki lekeli deriden sular damlıyor, şüpheli ve kayıtsız bakışları West'i takip ediyordu. Adam hiçbir şey söylemeden kenara çekildi ve arkasındaki loş koridora adım attılar. İçerisi çatıyı döven yağmurun sesiyle doluydu. Pratisyen çerçevesine tam oturmamış bir kapıyı çaldı.

"Gir."

Gri duvarları olan soğuk ve hafif rutubet kokan bir odaydı. Köşede mütevazı bir ateş yanıyordu. Bir raf kitapların ağırlığı altında ezilmişti. Bir duvardaki İttifak Kralı portresi insanlara tepeden bakıyordu. Ucuz bir masanın başında siyah ceketli zayıf bir adam oturuyordu. Bir süre West'e baktıktan sonra kalemini masanın üzerine koydu ve mürekkep lekeli parmağıyla burnunu ovaladı.

Pratisyen, "Bir ziyaretçimiz var," diye homurdandı.

"Onu görebiliyorum. Ben Engizitör Lorsen, bu küçük kamptan sorumluyum."

West adamın kemikli elini hafifçe sıktı. "Albay West. Prens Ladisla'nın ordusuyla birlikteyim. Birkaç kilometre kuzeyinizde kamp yaptık."

"Tabii ki. Majesteleri'ne nasıl yardımcı olabilirim?"

"Yetenekli metal işçilerine ihtiyacımız var. Siz burada bir dökümhane işletiyorsunuz, değil mi?"

"Bir maden, bir dökümhane ve çiftçilere aletler yapmak için de ocaklarımız var ama ben sizin neden burada–"

"Harika. Sizden bir düzine adam istiyorum, en yeteneklileri yanıma vermenizi rica ediyorum."

Engizitör kaşlarını çattı. "Mümkün değil. Buradaki mahkûmlar en ciddi suçları işledikleri için burada. Bizzat Rektör tarafından imzalanmış bir belge olmadan buradan çıkarılamazlar."

"O zaman bir sorunumuz var, Engizitör Lorsen. Benim silahlarının bileylenmesi, zırhlarının onarılması, atlarına nal takılması gereken on bin adamım var. Her an düşmanla çarpışmaya girebiliriz. Rektör'den veya bir başkasından gelecek emri bekleyemem. Demircileri yanıma alıp geri dönmeliyim."

"Ama buna izin veremeyeceğimi–"

West, "Durumun vahametini anlamıyorsunuz!" diye hırladı. Sabrı tükenmeye başlamıştı. "İstiyorsanız Rektör'e bir mektup gönderin! Ben de kamptan daha fazla adam isteyeyim! Bakalım sizin mektubun cevabı mı yoksa benim adamlarım mı buraya önce gelir!"

Engizitör bir süre düşündü. "Pekâlâ," dedi. "Beni takip edin."

Kulübelerin çatısı altında yağmurdan korunmaya çalışan iki çocuk engizitörün taş binasından çıkan West'e baktı.

"Burada çocuklar da mı var?"

"Bütün aileler var, devlet için tehlike oldukları düşünülüyorsa hepsi birden gönderiliyor." Lorsen yan gözle West'e baktı. "Utanç verici ama İttifak'ı bir arada tutmak için katı kurallar koymak gerekiyor. Sessizliğinizden anladığım kadarıyla bu durumu tasvip etmiyorsunuz."

West çamurun içinde topallayan çocuklardan birine baktı, belki de hayatını bu hapishanede geçirecekti. "Bence bu bir suç."

Engizitör omzunu silkti. "Kendinizi kandırmayın. Herkes bir şeyden dolayı suçludur, masumlar bile bir tehdit olabilir. Belki de büyük suçları engellemek için küçük suçlar işlemek gereklidir, Albay West ama bu kararı bizden büyük adamlar verir. Ben sadece sıkı çalıştıklarından, birbirlerini öldürmediklerinden ve kaçmadıklarından emin olmak için buradayım."

"Sadece işini yapıyorsun, ha? Sorumluluktan kaçmak için iyi bir yol."

"Hangimiz bu insanlarla birlikte bu hiçliğin ortasında yaşıyor? Onlara kim göz kulak oluyor? Onları kim giydiriyor, temizliyor, besliyor ve lanet olasıca bitlerinden arındırıyor? Birbirlerini dövmelerine veya öldürmelerine ya da birbirlerine tecavüz etmele-

rine engel olan siz misiniz? Siz Kral'ın Adamları'nda subaysınız, değil mi Albay? Yani Adua'da yaşıyorsunuz? Agriont'ta lüks bir odada, zenginler ve asillerin arasında, değil mi?" West kaşlarını çattı ve Lorsen kıkırdadı. "Hangimiz gerçekten sorumluluktan kaçıyoruz? Benim vicdanım hiç bu kadar rahat olmamıştı. İstiyorsanız bizden nefret edin, buna alışkınız. Kimse bok çukurlarını temizleyenlerin elini sıkmak istemez ama bu çukurlar öyle veya böyle boşaltılmak zorundadır. Aksi halde dünyayı bok götürür. Bir düzine demirci alabilirsiniz ama sakın bana tepeden bakıyım demeyin. Burada hiçbir tepe yok."

Söylenenler West'in hoşuna gitmese de adamın davasını haklı gösterdiğini itiraf etmeliydi, o yüzden suratını astı ve başını önüne eğip sessizce yürümeye devam etti. Uzun, camsız ve taştan yapılmış bir binaya ulaştılar. Köşelerdeki uzun bacalardan havaya kalın duman bulutları yükseliyordu. Pratisyen kapının ağır sürgüsünü açtı ve West adamla birlikte Lorsen'i takip ederek içeriye girdi.

Sıcaklık dışarıdaki soğuktan sonra yüzüne atılan bir tokat gibiydi. Ekşi duman West'in gözlerini ve boğazını yaktı. İçerideki gürültü rahatsız ediciydi. Körükler gıcırdıyor ve hırlıyor, çekiçler örslerin üzerine inerek etrafa öfkeli kıvılcımlar saçıyor, sulara sokulan sıcak demirler tıslıyordu. İçeride dar alana sıkışmış adamlar vardı. Hepsi terliyor, inliyor veya öksürüyordu. İfadesiz suratlar ocakların turuncu ışığıyla aydınlanıyordu. Cehennemde çalışan şeytanlar.

Lorsen, "İşinizi bırakın!" diye hırladı. "Gelin ve sıraya girin!"

Adamlar yavaşça aletlerini bıraktı, tökezleyip sendeleyerek gölgelerin içinden kendilerini izleyen dört veya beş pratisyenin önünde sıraya girdi. Sefil, beli bükük, kambur ve hüzünlü bir topluluktu. Birkaç adamın ayak bileklerinin yanı sıra el bileklerinde de kelepçeler vardı. Hiç de West'in sorunlarını çözecek bir güruh gibi durmuyorlardı ama başka seçeneği yoktu. Eldekiler bunlardı.

"Dışarıdan gelen bir ziyaretçimiz var. Söz sizde, Albay."

West, "Ben Albay West," diye gakladı. Yanan gırtlağından sesi çatlak çıkmıştı. "Buranın birkaç kilometre yakınında Prens Ladisla komutasındaki on bin asker kamp yapıyor. Demircilere

ihtiyacımız var." West boğazını temizledi ve ciğerlerini dışarıya dökmeden daha yüksek sesle konuşmaya çalıştı. "İçinizde metal işinden anlayan var mı?"

Kimse konuşmadı. Adamlar bakışlarını çıplak ayaklarına indirdi, bazıları da yan gözle pratisyenlere baktı.

"Korkmanıza gerek yok. Metal işinden anlayanınız var mı?"

"Ben varım, efendim." Bir adam öne çıktı ve bileklerindeki demirler takırdadı. Yapılı ve kaslıydı, sırtı hafif kamburlaşmıştı. Işık yüzüne vurunca West kendine hâkim olamayıp yüzünü buruşturdu. Adamın suratının bir tarafı hafifçe erimişti, kaşları yoktu, kafasının tepesi yamalı pembe bir yüzeyden ibaretti. Diğer tarafının da aşağı kalır hali yoktu. Adamın yüzü var denilemezdi. "Demir işinden anlarım ve Gurkhul'da askerlik de yaptım."

West, "Güzel," diye mırıldandı, adamın görüntüsünden korkmamış gibi görünmeye çalışarak. "İsmin?"

"Pike."

"Bunların arasında işime yarayacak adamlar var mı, Pike?"

Yanık suratlı adam arkasına dönüp sıranın önünde yürümeye başladı ve her geçen saniye kaşları daha da çatılan engizitörün bakışları altında işe yarayacak olanları omuzlarından tutup öne çekti.

West kuru dudaklarını yaladı. Bu kadar kısa süre içerisinde rahatsız edici soğuktan rahatsız edici sıcağa geçtiğine inanamıyordu ama işte buradaydı ve kavruluyordu. "Kelepçelerinin anahtarlarına ihtiyacım var, Engizitör."

"Anahtarları yok. Demirler mühürlenerek kapatıldı. Hiçbir zaman çıkarılmaları planlanmıyordu ve sizin de bunları çıkarmamanızı şiddetle tavsiye ederim. Bu adamların büyük bir kısmı aşırı tehlikeli ve alternatif ayarlamalar yapılır yapılmaz hepsini buraya geri getirmeniz gerekiyor. Erken tahliye gibi bir düşüncemiz yok." Gidip pratisyenlerden biriyle konuşmaya başladı.

Pike adamlardan birini daha dirseğinden tutup öne çıkardı. "Özür dilerim, efendim," diye mırıldandı, sesini iyice alçaltarak. "Ama kızım için de bir yeriniz var mı?"

West huzursuzca omzunu silkti. Herkesi yanına almayı ve hapishaneyi yakıp kül etmeyi çok isterdi ama şansını yeterince zorlamıştı. "Askerlerin arasına bir kadını sokmak iyi bir fikir değil. Hem de hiç değil."

"Burada kalmasından daha iyidir, efendim. Onu burada yalnız bırakamam. Demir işlerinde bana yardım edebilir. Çekiç sallayacak kadar güçlüdür."

Güçlü durmuyordu. Zayıf ve perişan haldeydi, kemikli yüzü ise ve yağa bulanmıştı. West önceden söylenmese karşısında duranın bir oğlan çocuğu olduğunu sanırdı. "Özür dilerim, Pike ama gittiğimiz yer çok konforlu bir yer değil."

West arkasına dönecekken kız kolunu tuttu. "Burası da konforlu bir yer değil," dedi. Şaşırtıcı bir sesi vardı. Yumuşak, pürüzsüz ve eğitimli. "İsmim Cathil. Çalışabilirim." West kadına baktı ve kolunu kurtarmak istedi ama yüz ifadesi ona bir şeyi hatırlattı. Acısız. Korkusuz. Bir cesedinki gibi boş bakan gözler.

Ardee. Yanağı kana bulanmış kardeşi.

West yüzünü buruşturdu. Bu anı, kapanmayan bir yara gibiydi. Sıcaklık dayanılmazdı ve çok rahatsız hissetmeye başlamıştı, üniforması yapış yapış olmuş derisinin üzerinde zımpara kâğıdı gibiydi. Bu korkunç yerden hemen çıkmalıydı.

Yanan gözlerini diğer tarafa çevirdi. "Kızı da," dedi.

Lorsen burnundan nefes verdi. "Şaka mı yapıyorsunuz, Albay?"

"İnan bana, hiç şaka yapacak durumda değilim."

"Yetenekli adamları anladım. Onlara ihtiyacınız olduğunu söyleyebilirim ama sırf dikkatinizi çekti diye bir kızı da–"

West sabrı tükenmiş halde hırlayarak adama döndü. "Kızı da, dedim!"

Engizitör, Albay'ın öfkesinden etkilendiyse de belli etmedi. Uzun süre birbirlerine baktılar. West'in yüzünden aşağıya terler akıyor ve nabzı şakaklarında atıyordu.

Lorsen başıyla onayladı. "Kızı da al. Pekâlâ, sana engel olamam." Öne eğildi. "Ama Rektör bunu öğrenecek. Uzakta olabilir, duyması zaman alabilir ama duyacak." Biraz daha öne eğilip West'in kulağına fısıldadı. "Belki de bir gün bizi yine ziyaret eder ama bu sefer kalmaya gelirsiniz. Bu süre içerisinde, hapishane kolonilerinde doğrular ve yanlışlar üzerine bir konuşma hazırlayabilirsiniz. Bunun için bol bol vaktiniz olur." Lorsen arkasına döndü. "Şimdi mahkûmları alıp gidebilirsiniz. Yazmam gereken bir mektup var."

YAĞMUR

Jezal fırtınaları hep eğlenceli bulmuştu. Agriont'un evleri, çatıları ve sokaklarına düşen yağmur damlalarını seyretmek, mazgallardan akan suyun sesini dinlemek çok güzeldi. Fırtına, odasında sıcak ve kuru halde otururken gülümseyerek seyredilecek bir şeydi. Genç bayanları parkta hazırlıksız yakalayan ve ciyaklamalarına sebep olan, kıyafetlerini heyecan verici bir biçimde tenlerine yapıştıran bir şeydi. Bir handan diğerine giderken yağmurun altında koşturmak, kükreyen ateşin önünde sıcak şarap yudumlayarak kurumak güzeldi. Jezal eskiden yağmuru en az güneş kadar severdi.

Tabii bunların hepsi geçmişteydi.

Ovanın ortasında fırtına farklı bir şeydi. Bu, kısa sürede dinen, göz ardı edilebilecek bir ahmakıslatan değildi. Soğuk, öldürücü, acımasız, kindar, acı ve sürekli bir şeydi. Tabii bir de en yakın çatının veya en yakın hanın yüzlerce kilometre uzakta olduğu düşünülecek olursa durum daha da vahimleşiyordu. Yağmur uçsuz bucaksız ovanın üzerine sağanak olarak yağıyor ve her şeyi ıslatıyordu. Jezal'ın kafasındaki dolgun damlalar suyun yüzeyinde kaydırılan taşlar gibiydi, açıktaki ellerini, kulaklarının tepesini ve boynunu sızlatıyorlardı. Su, saçlarının ve kaşlarının arasına giriyor, yüzünden bir dere gibi akarak yakasına ulaşıyordu. Yağmur ovaya gri bir perde gibi asılıyor, yüz metre uzaktaki her şeyi görünmez kılıyordu, gerçi zaten ovada görülecek çok fazla bir şey yoktu.

Jezal ürperip eliyle yakasını biraz daha kapattı. Bu anlamsız bir hareketti çünkü zaten iliklerine kadar ıslanmıştı. Adua'daki lanet olasıca tüccar, ceketin su geçirmez olduğunu iddia etmişti. Bu cekete bir kucak para ödemişti ve dükkânda denediğinde üzerinde bayâ iyi durduğunu düşünmüştü. Uzun seyahatler için uy-

gun gibi duruyordu ama dikişler ilk yağmur damlalarıyla birlikte su geçirmeye başlamıştı. Son birkaç saattir kıyafetleriyle banyoya girmiş gibi ıslaktı ve ve dahası üşüyordu.

Botları buz gibi suyla doluydu, ıslak pantolonuna değen baldırları yara olmaya başlamıştı ve ıslak eyer mutsuz atın her adımında gıcırdayıp şapırdıyordu. Burnu akıyor, burun delikleri ve dudakları acıyor, dizginler avuçlarını yakıyordu. Özellikle göğüs uçları bu rahatsızlık denizinde iki ıstırap düğümü gibiydi. Hepsi bir araya gelince dayanılmaz bir işkenceydi.

Kendi kendine, "Ne zaman dinecek?" diye mırıldandı. Sırtını kamburlaştırdı ve kafasını kaldırıp kınarcasına göklere baktı. Yağmur ağzına ve gözüne girdi. Artık onun için mutluluk kuru bir gömlekten ibaretti. Bayaz'a, "Bir şey yapamaz mısın?" diye inledi.

Mecus, "Ne gibi?" diye tersledi onu. Yüzünden akan damlalar birbiri içine geçmiş sakallarından damlıyordu. "Sence bu durum benim hoşuma mı gidiyor? Uçsuz bucaksız bir ovanın ortasında lanet olasıca bir fırtınaya yakalandık. Gökler Mecuslar için ayrıcalık yapmaz, herkesin üzerine aynı işer. Bence alışsan iyi edersin, sızlanmalarını da kendine sakla. Büyük bir lider zorlukları askerleri, takipçileri ve halkıyla paylaşır. Saygıyı böyle kazanır. Büyük liderler sızlanmaz. Hiçbir zaman."

Jezal, "O zaman hepsinin amına koyayım!" diye mırıldandı. "Bu yağmurun da!"

"Sen buna yağmur mu diyorsun?" Dokuzparmak çirkin yüzünde kocaman bir gülümsemeyle yanından geçti. Yağmur yağmaya başladığında Dokuzparmak'ın eski ceketini, ardından da gömleğini çıkardığını görünce çok şaşırmıştı. Kuzeyli kıyafetlerini katlayıp bir muşambaya sardıktan sonra çantasına koymuş, yaralı sırtına düşen yağmur damlalarını umursamaksızın çamurun içinde yuvarlanan bir yabandomuzu gibi halinden memnun at binmeye devam etmişti.

Bu davranışı Jezal'a önce affedilemez bir vahşilik gibi gelmişti. Yabani pantolonunu da çıkarmadığı için Tanrı'ya şükretmişti. Fakat yağmur içine işlemeye başlayınca fikri değişmişti. Üzerinde kıyafetleri olmadan daha ıslak veya soğuk olamazdı, en azından bu sayede ıslak kıyafetlerin tenini gereksiz yere korkunç bir bi-

çimde yara yapmasından kurtulmuş olurdu. Dokuzparmak düşüncelerini okumuş gibi ona bakıp sırıttı. "Bu çisentiden başka bir şey değil. Güneş her zaman parlayamaz. Gerçekçi olmak zorundasın!"

Jezal dişlerini sıktı. Bir kez daha ona gerçekçi olmasını söylerse Dokuzparmak'ı kısa kılıcıyla şişleyecekti. Lanet olasıca yarı çıplak yabani. Böyle bir mağara adamın yanında at binmek, yemek ve uyumak zorunda kalması yeterince kötüydü ama adamın nasihatlerde bulunması katlanılması zor bir hakaretti.

Kendi kendine, "Lanet olasıca işe yaramaz ilkel," diye mırıldandı.

"Dövüşmek zorunda kalırsak yanımızda olduğuna sevineceğine dair bahse girerim." Quai yan gözle Jezal'a bakıyor, gıcırdayan arabanın tepesinde ileri geri sallanıyordu. Çırağın saçları yağmurdan zayıf yanaklarına yapışmıştı, beyaz derisinin üzeri yağmur suyuyla yıkanınca eskisinden daha solgun ve hasta görünüyordu.

"Senin fikrini soran oldu mu?"

"Fikir verilmesini istemeyen biri kendi çenesini da kapalı tutmalı." Çırak başıyla Logen'ı işaret etti. "Oradaki adam Kanlı Dokuz, Kuzey'in en çok korkulan adamı. Kuzey'de vebadan daha çok insanı öldürdü." Jezal kaşlarını çatıp eyerinin tepesinde dengesizce oturan Logen'a bakıp sırıttı.

"Beni korkutmuyor," dedi, Dokuzparmak'ın duymayacağından emin olabildiği kadar yüksek sesle.

Quai hıhladı. "Bahse girerim sen hayatında öfkeyle kılıcını çekmemişsindir bile."

Jezal elinden gelen en tehdit edici şekilde kaşlarını çatarak, "Buna şimdi başlayabilirim," dedi.

Çırak, "Çok korktum," diye kıkırdadı. Pek etkilenmiş durmuyordu. "Bana burada kimin işe yaramaz olduğunu soracak olursan geride bırakılması gerekenin kim olduğunu biliyorum."

"Sen–"

Jezal gökyüzü bir yıldırımla aydınlanınca eyerinin üzerinde sıçradı, ardından çok yakında bir yıldırım daha çaktı. Işıktan parmaklar bulutların şişkin alt kısımlarını pençeledi ve tepelerindeki karanlığın içinde yılan gibi kıvrıldı. Gök gürültüsü kasvetli ovaya yayıldı ve rüzgârla birlikte cazırdayıp patladı. Sesler kesildiğin-

de araba uzaklaştığı için Jezal karşılık verme şansını kaybetmişti. "Lanet olasıca çırak," diye mırıldanarak adamın kafasının arkasına bakıp kaşlarını çattı.

Önceleri, her yıldırım düştüğünde, Jezal gruptakilerden birinin kafasına düştüğünü düşünerek kendini eğlendirmişti. Bayaz göklerden inen bir yıldırımla kavrulursa çok eğlenceli olurdu mesela. Jezal kısa süre sonra bundan ümidi kesmişti. Yıldırımlar aynı gün içerisinde birden fazla insanı öldürmezdi ve biri ölecekse kendisi ölmeyi tercih ederdi. Bir an her yer aydınlanır ve sonrasında huzur bulurdu. Bu kâbustan en güzel kurtulma yoluydu.

Jezal'ın sırtından aşağıya akan bir damla derisini kaşındırdı. Kaşımak için uzandı ama bir yeri kaşırsa on yer daha açığa çıkacak, kürek kemiklerinin ortası, boynu ve asla uzanamayacağı yerler de kaşınmaya başlayacaktı. Gözlerini kapatıp başını çaresizlikle öne eğdi. Çenesi ıslak göğsüne değdi.

Ardee'yi son gördüğünde de yağmur yağıyordu. Her şeyi kusursuz bir berraklıkla hatırlıyordu. Yanağındaki morluk, gözlerinin rengi, ağzının bir tarafa doğru bükülüşü. Bütün bunları düşünmek bile boğazının düğümlenmesine yetiyordu. Günde yirmi kez yutmak zorunda kaldığı düğüm. Sabah kalktığında ilk, gece yatmadan önce son düşündüğü şey. Şimdi Ardee ile birlikte sıcak ve güvenli bir yerde olmak bütün hayallerinin gerçek olması demekti.

Haftalar geçtikçe ve ondan haber alamadıkça Ardee'nin onu ne kadar bekleyeceğini merak etti. Asla eline geçmeyecek mektuplar yazıp Angland'a gönderecek miydi? Çaresizce haber bekleyecek miydi? Mektuplarında ona cevap vermesi için yalvaracak mıydı? Artık bütün şüpheleri gerçek olacaktı. Jezal'ın sadakatsiz bir domuz ve bir yalancı olduğunu, Agriont'u terk eder etmez onu unuttuğunu düşünecekti. Oysa gerçek bunun tam tersiydi. Jezal bunları düşününce hayal kırıklığıyla dişlerini sıktı. Bu akıl almaz yağmurun altında mektup yazabilse bile bu lanetli, hastalıklı ve viran diyardan mektup göndermek çok zordu. Kendi içinden Bayaz, Dokuzparmak, Uzunayak ve Quai isimlerine lanetler okudu. Eski İmparatorluk ve sonsuz ova da lanetlerinden nasibini aldı. Lanet olasıca seyahate lanet okudu. Bütün bunlar saat başı yapılan bir ayin haline gelmeye başlamıştı.

Jezal yavaş yavaş şimdiye kadar çok rahat bir hayat sürdüğü-

nü anlamaya başlamıştı. Sabah kılıç antrenmanı için erken kalkmaya, Üsteğmen Brint ile kâğıt oynamak zorunda kalmaya ya da sabahları sosislerinin biraz fazla kızartılmış olmasına sızlanması artık ona çok garip geliyordu. Oysa gülmesi ve yağmursuz güzel bir gün geçirdiği için neşelenmesi gerekirdi. Öksürdü, burnunu çekti ve eliyle burnunu sildi. En azından yağmur yağıyordu, bu sayede kimse ağladığını fark etmezdi.

Bu durumdan ondan daha hoşnutsuzmuş gibi görünen tek kişi ara sıra kafasını kaldırıp tepesine işeyen bulutlara öfkeli bakışlar atan Ferro'ydu. Yüzünde nefret ve dehşet dolu bir ifade vardı. Dikensi saçları şimdi kafasına yapışmıştı, ıslanmış kıyafetleri cılız omuzlarından aşağıya sarkıyor ve yaralı yüzünden akan sular sivri burnundan ve sivri çenesinden yere damlıyordu. Beklenmedik biçimde kendini bir su birikintisinin içinde bulan huysuz bir kediye benziyordu, vücudu birden normal büyüklüğünün dörtte birine inmiş ve tehditkâr görünümünü tamamen kaybetmişti. Belki de moralini ancak bir kadın sesi düzeltirdi ve yüzlerce kilometre yakında kadına en çok benzeyen şey Ferro'ydu.

Atını mahmuzlayarak kadının yanına gitti ve gülümsemeye çalıştı. Ferro kafasını çevirip kaşlarını çattı. Jezal yakına girince kadının eskisi kadar tehditkâr göründüğünü fark etti. Gözlerini unutmuştu. Sarı gözleri bıçak gibi keskindi, gözbebekleri iğne başı kadar küçüktü ve gözleri bütünüyle garip ve rahatsız ediciydi. Şimdi kadının yanına hiç gitmemiş olmayı arzuluyordu ama artık bir şey söylemeden uzaklaşamazdı.

"Geldiğin yerde çok fazla yağmur yağmıyor, değil mi?"

"Lanet olasıca ağzını kapatacak mısın, yoksa bunun için canını mı yakmam gerekiyor?"

Jezal boğazını temizleyerek sessizce atını yavaşlattı. Kısık sesle, "Lanet olasıca kaltak," diye fısıldadı. Kadının canı cehennemeydi, kendi mutsuzluğu içinde boğulsundu o zaman. Kendine acımaya başlamayacaktı. Bu, onun yapacağı bir şey değildi.

Mola verdiklerinde yağmur da sonunda dinmişti ama hava hâlâ çok nemliydi ve gökyüzü garip renklerle doluydu. Akşam güneşi bulutlara pembe ve turuncu renkler kazandırıyor, gri ovanın üzerine ürkütücü bir parıltı düşürüyordu.

Önlerinde iki boş araba vardı, biri tekerleklerinden biri kırıldığı için hafifçe yana yatmıştı ve ölü bir at hâlâ arabaya bağlıydı. Atın pembe dili dışarıya çıkmıştı, kanlı yan tarafında bir çift ok dikkat çekiyordu. Cesetler çimenlerin üzerine gelişigüzel saçılmıştı, huysuz bir çocuğun bir kenara fırlattığı oyuncaklara benziyorlardı. Bazılarının yaraları derindi, bazılarının uzuvları kırılmıştı, bazılarının vücudunda ise oklar vardı. Birinin kolu omzundan kopmuş ve kesilen yerden bir parça kemik dışarıya fırlamıştı.

Dört bir yanda çerçöp vardı. Kırık silahlar, tahta parçaları. Birkaç sandık kırılmış, içlerindeki kumaşlar dışarıya çıkarılmış ve parçalanmıştı. Varillerin ve kırık kutuların içlerinde değerli olan ne varsa alınmıştı.

Dokuzparmak manzaraya bakarken, "Tüccarlar," dedi. "Bizim göründüğümüz gibi. Burada hayat çok ucuz olmalı."

Ferro dudaklarını büktü. "Nerede değil ki?"

Ovada rüzgâr esiyor, Jezal'ın ıslak kıyafetlerine işliyordu. Daha önce hiç ceset görmemişti ve şimdi karşısında... kaç tane vardı? En az bir düzineydi. Cesetleri sayarken kendisini kötü hissetmeye başlamıştı.

Ondan başka kimse sahneden çok etkilenmiş gibi görünmüyordu, gerçi birlikte seyahat ettiği tiplerin şiddete alışkın olduğunu biliyordu. Ferro cesetlerin arasında geziniyor, duygusuz bir mezarcı gibi bazılarını dürtüyordu. Dokuzparmak daha kötülerini de görmüş ve yapmış gibi duruyordu, Jezal bundan hiç şüphe etmedi. Bayaz ve Uzunayak biraz tedirgindi ama bilinmeyen izlere de rastlasalar ancak bu kadar tedirgin olurlardı. Manzara Quai'ın ilgisini hiç çekmemişti.

Jezal da diğerleri gibi kayıtsız kalmayı çok isterdi. İtiraf etmek istemiyordu ama çok kötü hissediyordu. Soluk ve mumsu beyazlıktaki derilerin üzerinde boncuk boncuk damlalar birikmişti. Giysiler yırtılmış ve parçalanmıştı, botlar veya ceketler ve hatta gömlekler kayıptı. Ve bir de yaralar vardı. Kırmızı çizgiler, mor ve siyah izler, kesikler ve yarıklar ve deride açılan delikler.

Jezal eyerinde yana döndü ve önce sağına sonra da soluna baktı ama manzara her yerde aynıydı. En yakındaki yerleşim yerinin nerede olduğunu bilse bile kaçacak hiçbir yer yoktu. Altı kişilik

bir grubun üyesiydi ama çok yalnız hissediyordu. Uçsuz bucaksız bir ovada kapana kısılmış gibiydi.

Cesetlerden biri korkutucu bir biçimde gözlerini üzerine dikmiş bakıyordu. Genç bir adamdı, Jezal'dan daha büyük değildi, sarımsı kızıl saçları ve sivri kulakları vardı. Aslında tıraş olsa daha yakışıklı durabilirdi ama artık bunun bir önemi yoktu. Karnında büyük bir yarık vardı, kanlı elleri yarığı kapatmak istercesine karnının iki yanındaydı. Yaranın içindeki ıslak bağırsakları mor bir kırmızıydı ve parıldıyordu. Jezal'ın yedikleri ağzına geldi. Zaten sabah çok az yediği için halsizdi. Peksimetten gına gelmişti ve diğerlerinin hazırladığı lapaları yutmakta güçlük çekiyordu. Mide bulandırıcı manzaraya arkasını döndü ve çimenlere odaklandı, midesi kasılırken ve bulanırken yerde önemli bir ipucu arıyormuş gibi yapıyordu.

Dizginleri sıkabildiği kadar sıktı ve ağzına dolan mide özsuyunu yuttu. İttifak'ın gururlu bir evladıydı o. Ayrıca, asil ve seçkin bir aileden geliyordu. Daha da önemlisi, Kral'ın Adamları'nın cesur bir subayı ve bir Müsabaka şampiyonuydu. Bir parça kan görünce kusarsa aptallar ve ilkellerden oluşan bir grubun önünde küçük düşerdi. Böyle bir şeyin olmasına izin veremezdi. Ulusunun gururu söz konusuydu. Bakışlarını ıslak zeminden ayırmadı ve dişlerini iyice sıkarak midesini sakinleştirmeye çalıştı. Yavaş yavaş işe yaradı. Burnundan derin derin nefes aldı. Serin ve sakin havayı ciğerlerine çekti. Kontrol tamamen onun elindeydi. Diğerlerine baktı.

Ferro kurbanlardan birinin yanına çömelmişti. Elini adamın açık yarasının içine sokabildiği kadar sokmuştu. Dokuzparmak'a dönüp, "Soğuk," dedi. "En erken bu sabah ölmüş." Elini dışarıya çıkardığında kolu kıpkırmızıydı.

Jezal sabah yediği mütevazı kahvaltıyı eyerin üzerinden inemeden ceketinin üzerine kustu. Yere ayak basınca bir sarhoş gibi sendeledi, nefes aldı ve tekrar öğürdü. İki büklüm oldu ve ellerini dizlerine koydu. Başı dönüyor ve midesindekiler dışarıya çıkıyordu.

"İyi misin?"

Jezal kafasını kaldırdı, tükürüğü ağzından yere doğru uzarken hiçbir şey olmamış gibi görünmeye çalıştı. "Yediğim bir şey

dokundu herhalde," diye mırıldandı. Ağzını ve burnunu titreyen eliyle sildi. İtiraf etmeliydi ki bu zayıf bir bahaneydi.

Dokuzparmak başıyla onayladı. "Herhalde sabahki et yüzündendir. Ben de kendimi pek iyi hissetmiyorum." Mide bulandırıcı gülümsemelerinden biriyle su tulumunu uzattı. "Bol su iç. Ağzını yıka."

Jezal, cesetlerin arasında gezinen Dokuzparmak'a kaşlarını çatıp bakarken ağzına bir yudum su aldı ve çalkalayıp tükürdü. Bu çok garipti. Başka biri olsa bunun çok zarif bir hareket olduğunu söylerdi. Sudan bir yudum daha içti, şimdi gerçekten daha iyi hissediyordu. Dengesiz adımlarla atının yanına gidip eyerine oturdu.

Ferro, "Bunu kim yaptıysa silahlı ve sayıca üstünmüş," dedi. "Çimenler izlerle dolu."

Jezal, "Dikkatli olmalıyız," diyerek sohbete dahil olmaya çalıştı.

Bayaz dönüp Jezal'a baktı. "Her zaman dikkatli olmalıyız! Bunu söylemeye gerek mi var? Darmium ne kadar uzakta?"

Uzunayak gözlerini kısıp gökyüzüne baktı, ardından ovayı inceledi. Parmağını yalayıp havaya kaldırdı. "Benim gibi çok marifetli bir adam için bile yıldızlar olmadan söylemesi çok zor. Elli kilometre civarında."

"En kısa sürede yoldan uzaklaşmak zorundayız."

"Nehri Darmium'dan geçmeyecek miyiz?"

"Şehre kaos hâkim. Başında Cabrian var ve kimseyi içeriye almıyor. Riski göze alamayız."

"Pekâlâ. O zaman Aostum. Darmium'un uzağından dolaşırız ve batıya ilerleriz. Biraz daha uzun bir yol ama–"

"Hayır."

"Hayır mı?"

"Aostum'daki köprü yıkılmış."

Uzunayak kaşlarını çattı. "Gitmiş, öyle mi? Tanrı gerçekten de inançlı kullarını test etmeyi seviyor. Belki de Aos'un sığ yerlerinden–"

Bayaz, "Hayır," dedi. "Çok yağmur yağdı ve büyük nehir taştı. Sığ yer kalmamıştır."

Seyrüseferci şaşkındı. "Evet, tabii ki siz benim işverenimsiniz

ve Seyrüsefercilerin gururlu bir üyesi olarak size itaat etmek benim görevim ama korkarım aklıma başka bir alternatif gelmiyor. Darmium'u, Aostum'u veya sığ yerleri kullanmayacaksak..."

"Bir köprü daha var."

"Var mı?" Uzunayak bir süre ağzı açık bekledi, ardından gözleri kocaman açıldı. "Lütfen bana–"

"Aulcus'taki köprü hâlâ ayakta."

Herkes kaşlarını çatıp birbirine baktı. Dokuzparmak, "Oranın ölü bir yer olduğunu söylememiş miydin?" diye sordu.

Ferro, "Bir mezarlıktan farksız demiştin," diye mırıldandı.

"Kimse kilometrelerce yakınına bile girmez dememiş miydin?"

"Benim de ilk seçimim olmazdı ama başka seçenek yok. Nehre ulaşıp kuzey kıyısını takip ederek Aulcus'a ulaşacağız." Kimse yerinden kıpırdamadı. Uzunayak'ın yüzünde korku dolu bir ifade vardı. Bayaz, "Hadi!" diye hırladı. "Burada kalmak güvenli değil." Bunu söyledikten sonra arkasına dönüp uzaklaştı. Quai omzunu silkip arabayı çimenlerin üzerinde Mecusların İlki'nin peşinden sürdü. Uzunayak ve Dokuzparmak kaşları çatık bir biçimde grubu takip etti.

Jezal cesetlere baktı. Buldukları yerde duruyorlardı. Açık gözleri hâlâ gökyüzüne bakıyordu. "Bunları gömmemiz gerekmez mi?" diye sordu.

Ferro, "İstiyorsan," dedi çevik bir hareketle atına binerken. "Belki onları kusmuğunla gömebilirsin."

KAHROLASICA KLANLAR

At biniyorlardı, yaptıkları şey buydu. Günlerdir bunu yapıyorlardı. Yaklaşan kışla beraber at biniyor ve Bethod'u arıyorlardı. Bataklık, orman, tepe, vadi. Yağmur, sulusepken, sis, kar. Bethod'un bulundukları yere doğru geldiğine dair işaretler arıyor ama hiçbir şey bulamıyorlardı. Köpekadam'a göre bu büyük bir vakit kaybıydı ama bir iş isteyecek kadar aptalsan verilen görevi yerine getirmek gerekti.

Dow, yüzünü buruşturup dizginleri çekiştirerek, "Aptalca bir görev bu," diye hırladı. At üzerinde hiç bu kadar uzun zaman geçirmemişti. Ayaklarını yere basmayı ve düşmanla yüzleşmeyi severdi. "Zamanımızı boşa harcıyoz. Sen bu keşif işine nasıl katlanıyosun, Köpekadam? Aptalca bi' iş bu!"

"Bunu da biri yapmak zorunda, değil mi? En azından atımız var."

Dow, "Senin adına sevindim!" diye hırladı. "En azından atın var!"

Köpekadam omzunu silkti. "Yürümekten daha iyidir."

Dow, "Yürümekten daha iyi, öyle mi?" diye sordu. "Böylece hiçbir sorunumuz kalmıyor!"

"Yeni pantolonum var. İçimizde yün çamaşırlar var. Rüzgâr artık taşaklarımı eskisi kadar üşütmüyor."

Bunu duyan Tul kıkırdadı ama Dow'un güleceği yoktu. "Taşakların mı üşüyodu? Anasını satayım, evlat, artık buna mı kaldık? Kim olduğunu unuttun mu? Sen Dokuzparmak'ın en yakın dostuydun! Onunla dağlardan ilk gelendin! Onunla ilgili bütün şarkılarda sen de geçiyosun! Ordular için keşif yaptın. Binlerce adam senin dediğini yaptı!"

Köpekadam, "Bunların kimseye bir faydası olmadı, değil mi?" diye mırıldandı. Fakat Dow çoktan dönüp Tul'a sataşmaya başlamıştı.

"Ya sen, insan azmanı? Şimşekkafa Tul Duru, Kuzey'in en güç-

lü piçi. Duyduğuma göre ayılarla güreşmiş ve kazanmışın. Klanın kaçarken geçidi tek başına tutmuşun. Senin fırtınanın ortasında doğmuş üç metrelik bir dev olduğunu söylerler, sesin gök gibi gürler. Ya sen, dev adam? Artık sadece sıçarken gürlediğini duyuyom!"

Tul, "Ya sen?" diye hırladı. "Sen farklı mısın? İnsanlar ismini fısıldar, yüksek sesle söylemeye korkardı. Senin on kilometre yakında bir yerde olduğunu biliyorlarsa silahlarını sıkı sıkı tutar ve birbirlerinden ayrılmazlardı! Kara Dow, bir kurt gibi sessiz, kurnaz ve acımasız, derlerdi! Kıştan daha fazla adam öldürdü ve kıştan daha acımasızdır! Şimdi ne haldesin? Devir değişti, sen de hepimiz gibi tepeden aşağıya yuvarlandın!"

Dow sadece gülümsedi. "Ben de bunu söylemeye çalışıyom, koca adam, seninle aynı fikirdeyim. Eskiden ismimizin bir ağırlığı vardı, hepimizin. Şöhretli Adamlar. Tanınmış adamlar. Korkulan adamlardık. Kardeşim bana yay veya kılıç kullanmak konusunda Kuzey'de Asıksurat Harding'den daha iyisini bulamayacağımı söylerdi. Dünya Çemberi'nin en iyi okçusu! Ya sen, Asıksurat?"

Asıksurat, "Ah," dedi.

Dow başıyla onayladı. "Ben de aynı şeyi söylüyom. Şu halimize bir bakın. Biz sadece tepeden aşağıya yuvarlanmadık, lanet olasıca bir uçurumdan aşağıya düştük! Güneyliler için keşif yapmak? Bu erkek pantolonu giyen karılar için mi? Salata yiyen ve incecik kılıçları olan bu gerizekâlılar için mi?"

Köpekadam eyerinde huzursuzca kıpırdandı. "Şu West ne yaptığını biliyor."

Dow, "Şu West!" dedi. "Ağzıyla kıçının arasındaki farkı biliyo, bu konuda diğerlerinden daha iyi olduğunu söyleyebilirim ama o da diğerleri gibi şişman bir domuzdan farksız, bunu sen de biliyosun. İçinde cesaret diye bir şey yok! Hiçbirinin yok! Büyük bir kısmı hayatı boyunca kılıç bile çekmemiştir. Sence Bethod'un Carlları karşısında durabilirler mi?" Kendi kendine bir kahkaha attı. "Alın size bir şaka!"

Tul, "Zayıf bir topluluk olduklarını inkâr edemem," diye mırıldandı. Köpekadam da aynı fikirdeydi. "Yarısı savaşmayı bırakın kılıcını bile tutamayacak kadar aç, zaten kılıcın nasıl kullanıldığını bilip bilmediklerinden de emin değilim. En iyiler Bethod

ile savaşmak için Kuzey'e gitti, bizi burada çömleğin dibindeki artıklarla baş başa bıraktı."

"Bok çömleğinin dibindeki artıklarla. Ya sen, Üçağaç?" Dow kafasını yana çevirdi. "Uffrith'in Kayası, di'mi? Altı ay boyunca Bethod'un canına okudun, Kuzey'de aklıselim herkesin kahramanıydın! Rudd Üçağaç! Taştan yapılmış bir adam! Asla geri çekilmeyen adam! Onur mu arıyosun? Saygınlık mı? Bir erkeğin nasıl olması gerektiğini mi merak ediyosun? Çok uzağa bakmana gerek yok! Sen içinde bulunduğumuz duruma ne diyosun? Keşif görevi! Burada olmayacağını bile bile bölgeyi dolaşıp duruyoz! Oğlanlara uygun bir iş, bu görevi bize verdikleri için mutlu mu olmalıyız?"

Üçağaç atını durdurup yavaşça yana döndü. Eyerinin tepesinde çok yorgun görünüyordu ve bir dakika boyunca Dow'a baktı. "Kulaklarını aç ve beni iyi dinle," dedi. "Çünkü bunu kilometre başı tekrarlamak istemiyorum. Dünya birçok açıdan benim arzu ettiğim gibi bir yer değil. Dokuzparmak toprağa geri döndü. Bethod kendini Kuzeylilerin Kralı ilan etti. Shanka dağlardan güneye iniyor. Ayaklarımı uzatıp oğullarımın benimle ilgilenmesini bekleyecek bir yaşta çok fazla yürüdüm, çok fazla savaştım ve senden de bir ömür boyu yetecek kadar şikâyet dinledim. Gördüğün gibi, hayatın arzu ettiğimiz gibi olmamasından daha büyük sorunlarım var. İstiyorsan artık göğüsleri eskisi gibi dik durmadığı için sürekli sızlanan bir karı gibi geçmişi yâd etmeye devam edebilirsin ya da o lanet olasıca ağzını kapatır ve bana yardım edersin."

Üçağaç arkadaşlarına göz gezdirdi. Köpekadam, Rudd'dan şüphe ettiği için birazcık kendini pişman hissetti. "Bethod'u olmadığı yerde aramaya gelince, Bethod hiçbir zaman olması gereken yerde değildir. Bize keşif görevi verildi ve biz de keşif yapacağız." Eyerinde öne doğru eğildi. "Şöyle bir formüle ne dersiniz? Çeneler kapalı, gözler açık." Arkasına dönüp atını ağaçların arasına sürdü.

Dow derin bir nefes aldı. "Anladım, şef, anladım. Sadece, çok utanç verici. Bütün söylemeye çalıştığım şey buydu. Çok utanç verici."

Köpekadam, "Üç kişiler," dedi. "Kuzeyli oldukları kesin ama

klanlarını söylemek zor. Burada olduklarına göre, Bethod'u takip ediyor olmalılar."

Tul, "Öyledir muhtemelen," dedi. "Bugünlerin modası bu."

Üçağaç, "Sadece üç tane mi?" diye sordu. "Bethod'un buraya sadece üç tane adam göndermesi için bir sebep yok. Yakında dahası olmalı."

Dow, "Üçünü de öldürelim," hırladı, "sonra da diğerlerinin icabına bakarız. Ben buraya savaşmaya geldim."

Üçağaç, "Buraya ben seni zorla getirdiğim için geldin," diye terslendi. "Bir saat önce geri dönelim deyip duruyordun."

Asıksurat, "Ah," dedi.

"İstiyorsak etraflarından dolaşabiliriz." Köpekadam ağaçları işaret etti. "Şuradaki ağaçların arasındalar. Arkalarına dolaşmak çok zor olmaz."

Üçağaç kafasını kaldırıp pembe ve gri dalların arasından gökyüzüne baktı, sonra başını iki yana salladı. "Hayır. Işığı kaybediyoruz ve bu adamları arkamızda bırakmak istemiyorum. Biz buradayız, onlar da burada, en iyisi onların icabına bakalım. Silahlar." Çömelip planını anlatmaya başladı. "Şöyle yapacağız. Köpekadam, sen yukarıya, şuradaki tepeye konuşlan. Ben işaret verince soldakini indir. Beni duyuyor musun? Soldaki. İskalamasan iyi olur."

Köpekadam, "Tamam," dedi. "Soldaki." İskalamama konusunu söylemesine gerek yoktu zaten.

"Dow, sen sessizce yaklaş ve ortadakine saldır."

Dow, "Ortadaki," dedi. "İşi bitti."

"Sana da bir tane kalıyor, Asıksurat." Asıksurat kafasını kaldırmadan başıyla onayladı ve yayını bir bezle silmeye devam etti. "Temiz bir iş çıkarın, çocuklar. Bugün içinizden birinin toprağa geri dönmesini istemem. O zaman, yerlerinize."

Köpekadam, Bethod'un keşif erlerine tepeden bakan uygun bir yer buldu ve bir ağacın arkasına saklandı. Bunu yüzlerce kez yapmıştı ama hâlâ hiç kolay gelmiyordu. Belki de böylesi daha iyiydi. İnsanlar o zaman hata yapmaya başlardı.

Köpekadam araziyi taradı ve Dow'un olması gereken yerde, çalıların arasında olduğunu gördü. Adamın gözleri Bethod'un adamlarının üzerindeydi. Şimdi gerçekten de yakındı, çok yakın.

Köpekadam yayına bir ok taktı ve soldakine nişan aldı, ellerinin titrememesi için yavaş yavaş nefes alıp verdi. Sonra aklına bir şey geldi. Şimdi diğer tarafta olduğu için soldaki aslında sağdaydı. Hangisine nişan alacaktı?

Kendi kendine küfredip Üçağaç'ın ne dediğini hatırlamaya çalıştı. Tepelerine çık ve soldakini indir demişti. En kötüsü hiçbir şey yapmamak olurdu, bu yüzden soldakine nişan aldı ve doğrusuna nişan aldığını ümit etti.

Üçağaç'ın ormandaki bir kuş sesine benzeyen işaretini duydu. Dow açığa çıkmaya hazırlandı ve Köpekadam okunu serbest bıraktı. Asıksurat'ın oku adamın önüne saplanırken Köpekadam'ınki de sırtına saplandı. Dow ortadaki adamı arkadan bıçakladı. Geriye şaşkın bir biçimde etrafına bakınan soldaki adam kaldı.

Köpekadam, "Lanet olsun!" diye fısıldadı.

Adam, Dow üzerine atlamadan, "Yardım edin!" diye haykırdı. Birlikte yaprakların arasında yuvarlandılar ve inleyip boğuşmaya başladılar. Dow'un kolu üç kez yukarıya çıkıp indi. Ardından ayağa kalkıp sinirli sinirli ağaçlara doğru baktı. Köpekadam arkasından sesi duyduğunda omuzlarını silkmekle meşguldü.

"Ne?"

Köpekadam vücudu buz kesip olduğu yerde dondu kaldı. Çalıların arasında başka biri daha vardı ve on adım uzağındaydı. Bir ok aldı, sessizce yayına taktı ve hedefe odaklanmaya çalıştı. Şimdi iki tane olduklarını gördü ve onlar da onu görünce Köpekadam'ın ağzına ekşi bir tat geldi. Sessizce birbirlerine baktılar. Köpekadam daha iri olana nişan alıp yayını iyice gerdi.

Adam, "Hayır!" diye haykırdı. Ok göğsüne saplandı, adam inleyerek tökezledi ve dizleri üzerine düştü. Köpekadam yayını bıraktı ve bıçağını çekmeye çalıştı ama silahını eline alamadan diğer adam üzerine çullandı. Birlikte çalıların arasında yuvarlanmaya başladılar.

Aydınlık, karanlık, aydınlık, karanlık. Birbirlerine tekmeler ve yumruklar sallayarak tepeden aşağı düştüler. Köpekadam'ın kafası bir şeye çarptı ve Kuzeyli piçle güreşmeye devam ederken kendini sırtüstü yerde buldu. Birbirlerine hırladılar, köpekler gibi sesler çıkardılar. Adam bir elini kurtarıp bir bıçak çıkardı. Köpekadam bıçak vücuduna saplanmadan adamın bileğini yakaladı.

Adam bütün ağırlığını vererek iki eliyle tuttuğu bıçağı saplamaya çalıştı. Köpekadam iki eliyle adamın bileğini var gücüyle itti ama yeterli değildi. Bıçak yavaşça yüzüne doğru inmeye başladı. Şaşı bakışlarını burnuna doğru yaklaşan parlak metale odakladı.

"Geber lan, piç kurusu!" Bıçak biraz daha aşağıya indi. Köpekadam'ın omuzları, kolları ve elleri yanıyor, gücü tükeniyordu. Adamın yüzüne baktı. Çenesinde sakalı vardı, dişleri sarıydı, eğik burnunda çiçekbozuğu izleri göze çarpıyordu ve saçları aşağıya sarkıyordu. Bıçağın ucu biraz daha yaklaştı. Köpekadam ölmek üzere olduğunu anladı.

Tink.

Ve adamın kafası artık olması gereken yerde değildi. Köpekadam'ın üzerine sıcak ve yapış yapış kan saçıldı. Güçsüz kalan vücudu eliyle geriye itti. Burnunda, gözlerinde ve ağzında kan vardı. Sendeleyerek ayağa kalktı, öksürdü ve ağzındaki kanı tükürdü.

"Tamam, Köpekadam. İyisin." Tul. Adamla boğuşurken gelmiş olmalıydı.

Köpekadam eskiden Logen'ın her dövüşten sonra dediği gibi, "Hâlâ hayattayım," dedi. "Hâlâ hayattayım." Ama ölüler aşkına, bu sefer çok yaklaşmıştı.

Dow kamp yerini kurcalarken, "Üstlerinde işe yarar çok fazla şey yok," diyordu. Ateşin üzerindeki bir çömlek, birkaç silah ama çok yiyecekleri yoktu. Ormanda uzun süre geçirmeye yetecek kadar değil.

Üçağaç, "Keşif erleri mi?" dedi. "Daha büyük bir grubun öncüleri mi?"

Dow, "Öyle olmalılar," dedi.

Üçağaç, Köpekadam'ın omzuna vurdu. "İyi misin?"

Köpekadam yüzündeki kanı silmekle meşguldü. "Evet, sanırım." Biraz sarsılmıştı ama kendine gelecekti. "Birkaç çizik ve kesik. Öldürecek türden şeyler değil."

"Güzel çünkü sensiz yapamayız. Neden biz buradaki pisliği temizlerken ağaçların arasından sürünüp yakında başkalarının olup olmadığına bakmıyorsun? Kim için keşif yaptıklarını öğrenmeye çalış."

Köpekadam, "Tamam," dedi. Derin bir nefes alıp verdi. "Tamam."

Üçağaç, "Aptalca bir görev, öyle mi Dow?" diye sordu. "Oğlanlara uygun bir iş ve bunu bize verdikleri için mutlu mu olmalıyız? Şimdi ne diyorsun?"

"Hata yapmış olabilirim."

Köpekadam, "Büyük bir hata," diye mırıldandı.

Karanlık yamaçlarda yüzlerce kamp ateşi yanıyordu. Haliyle kamp ateşlerinin başında da yüzlerce adam vardı. Çoğunluğu köylerden alınan, hafif silahlı adamlardı ama aralarında Carllar da vardı. Köpekadam mızrakların uçlarının, kalkanların ve zırhların güneşin son ışıklarıyla parıldadığını gördü. Hepsi yeni temizlenmişti ve savaşa hazırdı, adamlar klan şeflerinin dalgalanan sancakları altında toplanmıştı. Bir sürü sancak vardı. Sayıları yirmi veya otuz kadardı. Köpekadam daha önce on taneden fazlasını bir arada görmemişti.

"Kuzey'den çıkan en büyük ordu," diye mırıldandı.

Üçağaç, "Evet," diye mırıldandı. "Bethod için savaşıyorlar ve Güneylilerden beş gün uzaktalar." Sancaklardan birini işaret etti. "Şuradaki Küçükkemik'inki değil mi?"

Dow, "Evet," diye hırlayıp yere tükürdü. "Onun arması. O piçle görülecek bir hesabım var."

Üçağaç, "Aşağıda görülecek bir sürü hesap var," dedi. "Kar-Kadar-Beyaz, Yanıbeyaz, Crendel Goring, hepsi burada. Kanlı bir topluluk. En başından beri Bethod'u takip edenler. Şimdi çok popüler olmalılar."

Köpekadam, "Peki ya şuradakiler?" diye sordu. Tanımadığı sancakları işaret ediyordu – şeytani görünümlü sembollerdi, deriden ve kemiklerden yapılmışlardı. Dağlılara benziyorlardı. "Şu, Crummock-i-Phail'in sancağı değil, değil mi?"

"Yok! O ne Bethod'a ne de bir başkasına boyun eğer. O deli piç hâlâ dağlarda bir yerdedir, aya ve yıldızlara tapınıyordur."

Dow, "Tabii eğer Bethod işini bitirmediyse," dedi.

Üçağaç başını iki yana salladı. "Sanmam. Crummock kurnaz piçin tekidir. Yıllardır Bethod'u uğraştırıyor, Yüksek Tepeler'den inmiyor. Her yeri avucunun içi gibi bilir."

Köpekadam, "O zaman bunlar kimin işaretleri?" diye sordu.

"Bilmiyorum. Crinna'nın ötesindekilerin, doğudakilerin olabilir. Orada garip halklar yaşıyor. Bunların arasında sana tanıdık gelen var mı, Asıksurat?"

Asıksurat, "Evet," dedi ama sadece bu kadardı.

Dow, "Kimin oldukları önemli değil," diye mırıldandı, "şunların sayısına bir bakın. Sanki Kuzey'in yarısı buraya gelmiş."

Köpekadam, "Hem de kötü yarısı," dedi. Kampın ortasına yerleştirilmiş Bethod'un işaretine bakıyordu. Kara deriler üzerinde kırmızı bir daire, uzun bir çam gövdesinin tepesine yerleştirilmiş çok büyük bir sancaktı ve rüzgârda dalgalanıyordu. Devasa bir sancak. "Şunu taşımak istemezdim," diye mırıldandı.

Dow sürünerek öne çıktı. "Belki de karanlıkta sessizce kampa girebiliriz," diye fısıldadı. "Sessizce içeriye girip Bethod'u bıçaklayabiliriz."

Herkes birbirine baktı. Korkunç bir riskti ama Köpekadam buna değeceğini düşünüyordu. Her biri Bethod'u toprağa geri göndermeyi yüzlerce kez hayal etmişti.

Tul, "Lanet olasıca piçin sırtına bir bıçak saplarız," diye mırıldandı ve bu düşünceyle gülümsedi.

Asıksurat, "Ah," diye inledi.

Dow, "Bu tam bize göre bir iş," diye tısladı. "Gerçek bir iş!"

Köpekadam başıyla onayladı ve kamp ateşlerine göz gezdirdi. "Buna şüphe yok." Asil bir görevdi. Kendileri gibi Şöhretli Adamlar'a göreydi. Sonrasında kahramanlıkları için birkaç şarkının yazılacağı kesindi. Sadece bunu düşünmek bile Köpekadam'ın kalp atışlarını hızlandırdı, tüyleri diken diken oldu fakat Üçağaç kolay kanmadı.

"Hayır. Riski göze alamayız. Geri dönüp İttifak'a haber verelim. Onlara misafirleri olduğunu söyleyelim. Kalabalık ve kanlı misafirler." Sakalını sıvazladı. Köpekadam şefin geri çekilmekten hoşnut olmadığının farkındaydı. Hiçbiri hoşnut değildi ama Üçağaç'ın haklı olduğunu biliyorlardı, Dow bile. Kampa girseler bile Bethod'a ulaşamayabilirlerdi ve ulaşsalar bile oradan çıkmaları imkânsızdı.

Köpekadam, "Geri dönmeliyiz," dedi.

Dow, "Tamam," dedi. "Geri dönelim. Yazık ama."

Üçağaç, "Evet," dedi. "Çok yazık."

UZUN GÖLGELER

"Ölüler aşkına."

Ferro bir şey söylemedi ama Logen onunla tanıştığından beri ilk kez kaşları çatık değildi. Yüzü gevşemiş, ağzı hafifçe açık kalmıştı. Öte yandan Luthar ise bir gerizekâlı gibi sırıtıyordu.

Titreyen eliyle işaret ederek yüksesk sesle, "Hiç böyle bir şey gördünüz mü?" diye bağırdı.

Bayaz, "Böyle bir şeyi başka bir yerde göremezsin," dedi.

Logen nehri geçmek gibi basit bir şeyin neden bu kadar büyük bir sorunmuş gibi konuşulduğunu şimdiye dek anlamadığını itiraf etmeliydi. Kuzey'de de bazı nehirleri geçmek kolay değildi ve mevsim ile taşınan ağırlığa göre zorluk değişirdi. Ama bir köprü olmasa bile sığ bir yer bulunur, silahlar havaya kaldırılır ve diğer tarafa geçilirdi. Botların kuruması uzun sürebilirdi ve karşı kıyıda pusuya düşmek mümkündü ama bunların dışında nehir geçmenin korkulacak bir yanı yoktu. Nehir insanın matarasını doldurabileceği iyi bir yerdi.

Aos'ta matara doldurmak ise yüz adımlık bir ipiniz yoksa çok tehlikeli bir işti.

Logen bir defasında Uffrith'in tepeleri üzerine çıkmış ve aşağıdaki kayaları döven dalgaları seyretmişti. Göz alabildiğine uzanan gri ve köpüklü denizi görmüştü. Baş döndüren, insanın kendini küçük hissetmesine sebep olan ve endişe veren bir deneyimdi. Şimdi büyük nehrin kanyonu başında dikilirken de aynı şeyleri hissediyordu. Yarım kilometre ötede nehrin karşı kıyısı yükseliyordu. Tabii eğer sarp kayalıklara bir nehrin karşı kıyısı demek mümkünse.

İhtiyatlı adımlarla kenara kadar yürüyüp parmak uçlarıyla yumuşak toprağı test etti ve aşağıya baktı. İyi bir fikir değildi. Beyaz köklerle bir arada tutulan kırmızı toprak bitince sarp ka-

yalık başlıyordu, neredeyse bir uçurumdu. Aşağıda suyun kayalıkları dövdüğü yerden yukarıya parlak su damlaları saçılıyordu ve Logen neredeyse nemi yüzünde hissedebiliyordu. Çatlakların ve yarıkların arasına uzun çimenler tutunmuştu. Yüzlerce küçük beyaz kuş çimenlerin arasında uçuyordu. Logen nehrin gürültüsüne rağmen kuşların cıvıldamasını duyabiliyordu.

Kükreyen karanlık suyun içine düştüğünü, fırtınaya yakalanan bir yaprak gibi dibe çekildiğini ve girdabın içinde kaybolduğunu hayal etti. Bunu düşününce yutkunup dikkatlice geri adım attı ve tutunacak bir yer aradı. Esen ilk rüzgâr onu havalandırabilecekmiş gibi kendini küçük ve ağırlıksız hissetti. Suyun akışını, coşkun nehrin yeri bile titreten karşı koyulmaz bir gücünü ayakları altında hissedebiliyordu.

Bayaz, "Şimdi neden köprünün iyi bir fikir olduğunu anladın mı?" diye bağırdı.

"Böyle bir şeyin üzerine nasıl köprü inşa edilir ki?"

"Aostum'da nehir üçe ayrılır ve kanyon bu kadar derin değildir. İmparatorun mimarları küçük adalar inşa ettiler, sonra da köprüleri küçük kemerler kullanarak yaptılar. Yine de inşası on iki yıl sürdü. Darmium'daki ise Kanedias'ın eseridir, araları hâlâ iyiyken Juvens'e bir hediyesidir. Nehri baştan başa geçer. Köprünün nasıl inşa edildiğini kimse bilmiyor." Bayaz atının yanına gitti. "Diğerlerine söyle, yola devam etmeliyiz!"

Ferro çoktan arkasına dönüp yürümeye başlamıştı. "Ne kadar çok yağmur," dedi. Omzu üzerinden geriye baktı, kaşlarını çattı ve başını iki yana salladı.

"Geldiğin yerde çok fazla nehir yok, ha?"

"Kötüdiyar'da su en değerli şeydir. İnsanlar bir şişesi için birbirini öldürür."

"Sen orada mı doğdun? Kötüdiyar'da?" Bir yer için garip bir isimdi ama Ferro'yu düşününce uygundu.

"Kötüdiyar'da kimse doğmaz, pembe. Orada sadece ölünür."

"Çok zorlu bir yer, öyle mi? O zaman nerede doğdun?"

Ferro kaşlarını çattı. "Sana ne bundan?"

"Sadece dostça sohbet etmeye çalışıyorum."

Ferro, Logen'ın yanından geçip atına doğru yürürken, "Dost!" diye hırladı.

"Neden? Çok fazla dostun olduğu için mi yeni bir tane istemiyorsun?"

Ferro durdu ve gözlerini kısıp Logen'a baktı. "Benim dostlarım çok fazla yaşamaz, pembe."

"Benimkiler de öyle ama sanırım sen istersen bu riski göze alabilirim."

Ferro, "Pekâlâ," dedi ama yüzünde hiç de dostça bir ifade yoktu. "Gurkhul askerleri köyümü işgal edip beni köle yaptı. Bütün çocukları yanlarına aldılar."

"Köle olarak mı?"

"Evet, gerizekâlı, köle olarak! Bir kasap tarafından parça et gibi satılıp alınmak için! Bir başkasına ait olunca, bir keçi veya bir köpek veya bahçelerindeki toprakmışsın gibi sana istediklerini yapabiliyorlar! Bilmek istediğin bu muydu, dostum?"

Logen kaşlarını çattı. "Kuzey'de böyle bir âdetimiz yok bizim."

Ferro, dudağını bükerek, "Sss," diye tısladı. "Ne şanslıymışsınız!"

Karşılarında devasa yıkıntılar dikiliyordu. Parçalanmış sütunlardan bir ormana, kırık duvarlardan bir labirente benziyordu. Etrafa bir adam boyunda taş parçaları saçılmıştı. Ufalanmış pencereler ve kapısız eşikler açık yaralar gibiydi. Uzaktan bakıldığında bulutların altındaki sivri siluetleriyle kırık dev dişlere benziyorlardı.

Luthar, "Bu hangi şehir?" diye sordu.

Bayaz, "Bir şehir değil," dedi. "Eski Zaman'da, imparatorun en güçlü olduğu dönemde, burası onun kış sarayıydı."

"Bunun hepsi mi?" Logen gözlerini kısıp yıkıntılara baktı. "Tek bir adamın mıydı?"

"Ve yılın tamamında kullanılmazdı bile. Saray halkı çoğu zaman Aulcus'ta yaşardı. Kışları, dağlardan kar kütleleri kaymaya başladığında, imparator maiyetiyle birlikte buraya gelirdi. Yanına muhafızlar, hizmetkâr, aşçılar ve devlet adamlarından oluşan bir ordu alırdı. Prensleri, çocukları ve eşleri de yanında olurdu. Soğuk rüzgârları geride bırakarak ovada seyahat eder, üç ay boyunca bu kışlık sarayda kalırlardı. O zamanlar görkemli salonları, güzel bahçeleri ve yaldızlı odaları vardı." Bayaz kel başını iki yana

salladı. "Çok uzun zaman önce, savaştan bile önce, burası doğan güneşin altında bir deniz gibi parıldardı."

Luthar burnunu çekti. "Burayı da Glustrod mu bu hale getirdi?"

"Hayır. O savaşta değil, başka bir savaşta bu hale geldi, uzun yıllar sonra. Juvens öldükten sonra onun en büyük kardeşine karşı benim tarikatım tarafından verilen savaşta."

Quai, "Kanedias," diye mırıldandı, "Yaratan."

"Önceki kadar acı, acımasız ve vahşi bir savaştı. Daha fazlası kaybedildi. Sonunda hem Juvens hem de Kanedias ölmüştü."

Logen, "Mutsuz bir aileymiş," diye mırıldandı.

"Evet." Bayaz çatık kaşlarla büyük enkaza baktı. "Yaratan'ın ölümünden sonra, Euz'un dört oğlunun sonuncusunun da bu dünyadan göçmesiyle, Eski Zaman sona erdi. Geriye sadece yıkıntılar, mezarlar ve efsaneler kaldı. Geçmişin uzun gölgelerinde yaşayan küçük adamlar."

Ferro eyerin üzerinde doğruldu. "Atlılar," diye haykırdı ufka bakarak. "Kırk kadar."

Bayaz, gözlerini eliyle siper ederek "Nerede?" diye sordu aceleyle. "Ben bir şey görmüyorum." Logen da görmüyordu. Sadece salınan çimenler ve tepelerindeki bulutlar.

Uzunayak kaşlarını çattı. "Ben kusursuz bir görüşe sahip olmama rağmen bir şey görmüyorum. Bana birçok kez–"

Ferro, "Ya onları görene kadar bekleyin," dedi, "ya da onlar bizi görmeden yoldan uzaklaşın."

Bayaz omzu üzerinden, "Yıkıntıların arasında saklanacağız," dedi. "Ve geçip gitmelerini bekleceğiz. Malacus! Arabayı çevir!"

Kış sarayının yıkıntıları gölgelerle, sükûnetle, çürümüşlükle doluydu. Dört bir yanlarında yükselen taşların üzeri yaşlı sarmaşıklar ve nemli yosun tabakalarıyla kaplıydı. Üzerleri kuş ve yarasa pislikleriyle lekeliydi. Burası artık hayvanların sarayıydı. Kadim duvarların üzerindeki binlerce yuvada kuşlar ötüyordu. Kapıların eşiğinde parıldayan çiy damlalarıyla ağırlaşmış ağlarında örümcekler geziniyordu. Kayaların arasından düşen güneş ışığıyla aydınlanan yerlerde minik kertenkeleler uzanıyor, yanlarına biri gelirse hemen ortadan kayboluyorlardı. Arabanın engebeli arazideki takırtısı, ayak sesleri ve atların toynaklarının sesleri

kaygan taşlardan yankılanıyordu. Her yerden su damlıyor ve gizli havuzlarda birikiyordu.

"Şunu al, pembe." Ferro kılıcını Logen'a uzattı.

"Nereye gidiyorsun?"

"Sen burada bekle, açığa çıkma." Kafasını kaldırıp yukarı baktı. "Ben atlıları gözetleyeceğim."

Logen çocukken köyün etrafındaki ağaçlardan inmezdi. Genç bir adamken Yüksek Tepeler'de günler geçirmiş, kendisini dağlarla test etmişti. Kışın Heonan'da yüksek geçitleri dağlılar tutmuştu. Bethod bile geçmenin bir yolu olmadığını düşünmüştü ama Logen donmuş tepelerin arasından bir yol bulmuş ve dağlılara dersini vermişti. Ama burada yukarıya çıkmanın bir yolunu görmüyordu. En az birkaç saat uğraşmak gerekirdi. Yana yatmış taş bloklarının üzeri ölü sarmaşıklarla kaplıydı ve taşların arasındaki çatlaklar yosun dolmuştu. Tepelerindeki bulutlar hızla hareket ederken taşlar devrilecek gibi duruyordu.

"Yukarıya nasıl çıkmayı..."

Ferro çoktan yolu yarılamıştı. Ellerini kullanarak bir böcek gibi tırmanıyordu. En tepede durdu, ayağını basacak sağlam bir yer aradı, sonra havaya sıçradı ve Logen'ın başının üzerinden süzülerek yüksek bir duvarın tepesine kondu. Ferro'nun üzerine basmasıyla aşağıya küçük taşlar yağdı. En tepeye çömelen Ferro kaşlarını çatıp Logen'a baktı. "Sen sadece sessiz olmaya çalış!" diye tısladı.

Logen, "Bunu gördünüz..." diye mırıldanmaya başladı ama diğerleri çoktan rutubetli gölgelerin arasına girmişti bile ve o da yabani çalılarla kaplı mezarlıkta yalnız kalmak istemediğinden aceleyle peşlerinden gitti. Quai arabayı kuytu bir köşeye çekmiş, huzursuz atların yanında dikiliyordu. Mecus çalıların dibine çömelmiş avuçlarıyla duvarın üzerindeki likenleri temizliyordu.

Logen yanından geçmeye çalışırken, "Şuna bak," dedi. "Buradaki oymalar, eski dünyadan kalma bir sanat eseri! Tarihin hikâyelerini, derslerini ve uyarılarını anlatıyorlar." Kalın parmaklarıyla yüzeydeki tabakayı biraz daha sıyırdı. "Yüzlerce yıldır bunları gören ilk insanlar olabiliriz!"

Logen, yanaklarını şişirerek, "Mmm," diye mırıldandı.

"Şuraya bak!" Bayaz duvarı işaret etti. "Euz üç oğluna hediye-

lerini verir, bu arada Glustrod da gölgelerin arasında onları seyreder. Üç saf büyü disiplininin doğuşu. Ustaca işlenmiş, ha?"

"Evet."

Bayaz, "Ve burada," diye inledi, çalıları kenara itip bir sonraki yosunlu panele ulaşınca. "Glustrod kardeşinin yaptıklarını yok etmeyi planlar." Daha öteye ulaşmak için ölü sarmaşıklardan birini kopartmak zorunda kaldı. "İlk Kanun'u çiğner. Diğer Taraf'tan gelen sesleri duyar, gördün mü? Şeytanları çağırır ve düşmanlarının üzerine gönderir. Ve burada da," diye mırıldanarak kahverengi sarmaşığı kenara çekti. "Bir bakalım..."

Quai, "Glustrod kazar," diye mırıldandı. "Kimbilir? Belki de bir sonrakinde aradığını bulacaktır."

Mecusların İlki, "Hmm," diye homurdanarak sarmaşığı eski yerine bıraktı. Ayağa kalkarken kaşlarını çatıp çırağına baktı. "Belki de, bazen geçmişi kurcalamamak gerek."

Logen boğazını temizleyip yana yatmış bir kemerin altından geçerek oradan kaçtı. Kemerin ardındaki geniş açıklıkta yan yana ekilmiş küçük ağaçlar vardı ama çok fazla büyüyememişlerdi. Yağmurun altında çürüyen ve kahverengileşen çalıları ve dikenleri gördü, yosunlu duvarların dibinde neredeyse beline kadar geliyorlardı.

Uzunayak'ın neşeli bir sesle konuştuğunu duydu. "Belki de bunu söylememem gerek ama söylemek zorundayım! Seyrüsefer marifetim eşsizdir! Dağların vadilere tepeden baktığı gibi benim marifetim de diğer Seyrüsefercilerinkine tepeden bakar!" Logen yüzünü buruşturdu ama ya Bayaz'ın öfkesine ya da Uzunayak'ın böbürlenmesine maruz kalacaktı. Çok fazla seçeneği yoktu.

"Bizi yolumuzdan bir kilometre bile sapmadan büyük ovadan Aos Nehri'ne kadar getirdim!" Seyrüseferci takdir edilmeyi bekler gibi Logen ve Luthar'a baktı. "Ve güneşin altındaki en tehlikeli diyar olduğu söylenen bir yerde tek bir tehlikeyle bile karşılaşmadık." Kaşlarını çattı. "Epik yolculuğumuzun belki de dörtte birini geride bıraktık. Bu işin ne kadar zor olduğunu anladığınızı sanmıyorum. Şekilsiz bir ovada, sonbahar yerini kışa bırakırken, gökte yıldızlar bile olmadan seyahat etmek çok zordur!" Başını iki yana salladı. "Hah. Başarının dorukları gerçekten de tenha bir yermiş."

Arkasına dönüp ağaçlardan birinin yanına gitti. "Binalar en iyi günlerini geride bırakmış olabilir ama meyve ağaçları hâlâ yerinde duruyor." Uzunayak alçak dallardan birinden bir elma koparıp koluna sildi. "Güzel bir elma gibisi yoktur ve hah, hem de imparatorun bahçesinden." Kendi kendine sırıttı. "Garip, değil mi? Bitkilerin insanların eserlerinden daha uzun süre yaşaması."

Luthar yakındaki devrilmiş bir heykelin üzerine oturdu ve kılıçlarından uzun olanını kınından çıkarıp kucağına koydu. Ayna gibi parlatılmış çelik dizleri üzerinde parıldıyordu. Kaşlarını çattı, sonra da bir parmağını yalayıp görünmez bir lekeyi temizledi. Biley taşını çıkardı, üzerine tükürdü ve ince, uzun kılıcın üzerinde dikkatle çalışmaya başladı. Taş ileri geri giderken metal hafifçe çınlıyordu. Logen için binlerce kamp yerinden aşina olduğu bu sesi duymak bir şekilde rahatlatıcıydı.

Kardeş Uzunayak, "Bunu yapmak zorunda mısın?" diye sordu. "Bileyliyor, cilalıyor, bileyliyor, cilalıyor, gece gündüz bunu yapıyorsun; bu benim başımı ağrıtıyor. Sanki şimdiye kadar bir işe yaramışlar gibi. Muhtemelen ihtiyacın olduğunda kılıçlarını bileyleye bileyleye yok ettiğini fark edeceksin." Kendi şakasına kendi güldü. "O zaman ne yapacaksın?"

Luthar kafasını bile kaldırmadı. "Sen neden bizi bu lanet olasıca ovadan geçirmeye odaklanmıyorsun? Kılıç işini aradaki farkı bilenlere bırak." Logen kendi kendine sırıttı. Tanıdığı en küstah iki adam arasındaki tartışma izlenmeye değerdi.

Uzunayak, "Hah," dedi. "Aradaki farkı bana gösterirsen bir daha asla kılıçlardan bahsetmem." Elmayı ağzına götürmeye yeltendi ama Uzunayak elmayı ısıramadan elindeki elma yok olmuştu. Luthar çok hızlı hareket etmiş ve elmayı kılıcın ucuna takmıştı. "Onu bana geri ver!"

Luthar ayağa kalktı. "Tabii ki," diyerek antrenmanlı bir biçimde bileğini savurarak elmayı havaya fırlattı. Uzunayak uzanamadan elmaya doğru hamle yaptı ve kısa kılıcını kınından çıkarıp elmayı havada ikiye böldü. Seyrüseferci elmanın iki yarısını yakalamaya çalışsa da ikisi de çamurun içine düştü.

"İlla lanet olasıca havanı atacaksın!" diye haykırdı.

Luthar, "Hepimiz senin gibi mütevazı olamayız," diye mırıl-

dandı. Uzunayak ağacın yanına gidip kendine yeni bir elma ararken Logen kıkırdadı.

"Güzel numaraydı," diye homurdanarak çalıların arasından Luthar'ın oturduğu yere gitti. "O iğneleri kullanırken çok hızlısın."

Genç adam alçakgönüllülükle omzunu silkti. "Bunu daha önce de birçok kişiden duydum."

"Mmm." Bir elmayı şişlemekle bir adamı şişlemek birbirinden farklı şeylerdi ama çabukluk da iyi bir başlangıç sayılırdı. Logen elinde tuttuğu Ferro'nun kılıcına baktı ve kılıcı tahta kınından çekti. Şahsi fikrine göre garip bir kılıçtı, hem bıçak kısmı hem de kabzası hafif eğriydi, uç kısmı kabzaya yakın olan kısmından daha kalındı ve bir tarafı iyice keskinleştirilmişti. Üzerinde hiç leke yoktu. Logen kılıcı birkaç kez havada salladı ve ağırlığını test etti. Kılıçtan çok balta gibiydi.

Luthar, "Garip silah," diye mırıldandı.

Logen parmağıyla bıçak kısmını test etti. Kabaydı, bıçağı parmağının üzerinde gezdirdi. "Keskin ama."

"Sen kılıcını bileylemez misin?"

Logen kaşlarını çattı. Hayatının birkaç haftasını silahlarını bileyleyerek geçirmiş olmalıydı. Yoldayken her gece, her yemekten sonra, herkes oturup kamp ateşinin ışığında malzemelerini kontrol eder ve silahlarını bileylerdi. Bileyleme, temizleme, parlatma, sıkılaştırma. Saçları çamurlu olsa da, derisi terden ekşise de, kıyafetleri bitle dolu olsa da silahları her zaman yeni doğan ay gibi parıldardı.

Soğuk kabzayı tutarak Bayaz'ın verdiği kılıcı lekeli kınından çıkardı. Luthar'ın ve Ferro'nun kılıçlarının yanında ağır ve çirkin bir şeydi. Ağır, gri kılıcın üzeri hiç parıldamıyordu. Logen kılıcı elinde çevirdi. Sadece kabzadaki tek gümüş harf ışıldıyordu. Kanedias'ın işareti.

"Nedenini bilmiyorum ama bileylenmeye ihtiyaç duymuyor. Önceleri denedim ama sadece taşı eskittim." Uzunayak ağaca tırmanmış, ucunda elmaların sallandığı kalın bir dala doğru uzanmıştı.

Seyrüseferci, "Bana sorarsanız," dedi, "silahlar sahiplerini anlatır. Yüzbaşı Luthar – parlak ve güzel görünümlü ama dövüşte

hiç kullanılmamış. Maljinn denen kadın – keskin, vahşi ve endişe verici. Kuzeyli Dokuzparmak – ise ağır, sağlam, basit ve hantal. Hah!" Kıkırdayıp elmalara doğru biraz daha uzandı. "Ne kadar uygun bir metafor! Kelime oyunu yapmak benim kayda değer marifetlerimden–"

Logen kılıcı başının üzerinde savururken inledi. Kılıç dalın gövdeyle buluştuğu yere indi ve neredeyse diğer taraftan çıktı. Fakat bu kadarı dalın Uzunayak'ın ağırlığı altında kırılması için yeterliydi. Dal ve Seyrüseferci kendilerini çalıların arasında buldular. "Bu, senin için yeterince basit ve hantal mı?"

Luthar kısa kılıcını bileylerken kahkahalara boğuldu ve Logen da onunla güldü. Bir adamla birlikte gülmek iyiye işaretti. Önce gülme, ardından saygı, ardından güven gelirdi.

Uzunayak, "Tanrı aşkına!" diye haykırarak dalın altından kalktı. "Rahatsız edilmeden bir elma yiyemeyecek miyim ben?"

Luthar, "Yeterince keskinmiş," diye kıkırdadı. "Buna şüphe yok."

Logen kılıcı elinde çevirdi. "Evet, Kanedias kılıç nasıl yapılır biliyormuş."

"Kanedias'ın işi silah yapmaktı." Bayaz ufalanan kemerin altından çalılarla kaplı açıklığa adım attı. "Sonuçta o Yaratan'dı. Senin elinde tuttuğun, kardeşlerine karşı savaşta kullanılmak üzere dövülen silahlar arasında en basitlerinden biridir."

Luthar, "Kardeşler," diye hıhladı. "Tam olarak nasıl hissettiğini anlayabiliyorum. Hep bir anlaşmazlık olur. Kişisel deneyimlerime dayanarak sebebinin genelde bir kadın olduğunu söyleyebilirim." Biley taşını son bir kez kısa kılıcının bıçak kısmı üzerinden geçirdi. "Ve kadınlar söz konusu olduğunda hep ben galip gelirim."

Bayaz, "Öyle mi?" diye homurdandı. "Bu hikâyede de bir kadın vardı ama senin düşündüğün gibi değil."

Luthar mide bulandırıcı bir şekilde gülümsedi. "Kadınlarla ilgili başka ne olabilir? Bana sorarsan – gah!" Büyük bir kuş boku Luthar'ın ceketinin omzuna düştü, saçılan gri ve siyah parçalardan saçları, yüzü ve yeni temizlenmiş kılıcı da nasibini aldı. "N'oluyo lan...?" Yerinden kalkıp tepesindeki duvara baktı. Ferro en tepede, elini bir sarmaşığa silmekle meşguldü. Arkasına par-

lak gökyüzünü aldığı için emin olmak zordu ama Logen kadının yüzünde hafif bir gülümseme olduğunu hayal etti.

Luthar ise gülümsemiyordu. "Lanet olasıca deli kaltak!" diye haykırıp ceketindeki boku duvara fırlattı. "Bir avuç barbardan başka bir şey değilsiniz!" Öfkeyle yana yatmış kemerin altından geçip gözden kayboldu. Birlikte gülmek güzeldi ama saygı için daha zamana ihtiyacı vardı belli ki.

Ferro, "Pembeler, ilginizi çeker diye söylüyorum," dedi, "atlılar gitti."

Bayaz, "Hangi yöne?" diye sordu.

"Doğuya doğru, geldiğimiz yöne, dörtnala."

"Bizi mi arıyorlar?"

"Kimbilir? Sancakları yoktu. Ama bizi arıyorlarsa izlerimizi eninde sonunda bulurlar."

Mecus kaşlarını çattı. "O zaman aşağıya insen iyi olur, hemen yola koyulmalıyız." Durup düşündü. "Ve bunu yaparken kimsenin üzerine bok atmamaya çalış!"

VE TABİİ Kİ... ALTINLAR

Dagoska Üstadı,
Sand dan Glokta'ya.

Hem para hem de adam olarak eksiğin olduğunu düşünmenin beni çok endişelendirdiğini söylemek zorundayım.

Askerler konusunda elindekilerle veya orada bulabildiklerinle idare etmek zorundasın. Bildiğin gibi, ordumuzun büyük bir kısmı Angland'da. Ne yazık ki geri kalanı da Midderland'da isyankâr köylülerle uğraşıyor.

Para konusunda senin için yapabileceğim bir şey yok. Bir daha sormayacaksın. Baharat Tüccarları Derneği'ni, yerlileri ve oradaki herkesi biraz daha sıkıştırmanı tavsiye ederim. Ödünç al ve vaatler ver, Glokta. Kantic Savaşı'nda ne kadar becerikli bir adam olduğunu ispatlamıştın, şimdi de aynısını yap.

Beni hayal kırıklığına uğratmayacağına güveniyorum.
Sult
Majesteleri'nin Engizisyonu'nun Rektörü

"İsteklerinizi süratle yerine getiriyoruz, Üstat. Yukarı Şehir'in kapıları yerlilere açıldığından beri çalışan yerlilerin sayısı üç katına çıktı! Hendek yarımadanın her yerinde deniz seviyesinin altında ve her geçen gün derinleşiyor! Sadece iki taraftaki baraj kapakları var ve sizin emrinizle suyla doldurulmayı bekliyor!" Vissbruck yüzünde mutlu bir gülümsemeyle arkasına yaslandı. *Hepsi kendi fikriymiş gibi.*

Aşağı Şehir'de sabah ayini başlamak üzereydi. Büyük Tapınak'ın kulelerinden garip bir haykırış yükseliyor, Dagoska'ya ve bütün her yere yayılıyor, Hisar'ın ziyaretçi salonuna kadar ulaşıyordu. *Kahdia halkını duaya çağırıyor.*

Vurms sesi duyunca dudaklarını büzüştürdü. "Yine mi? Lanet olasıca yerliler ve batıl inançları! Tapınağı geri almalarına hiç izin vermeyecektik! Lanet olasıca duaları, başımı ağrıtıyor!"

Sadece bunun için bile değerdi. Glokta sırıttı. "Kahdia mutluysa baş ağrınızla yaşayabilirim. Sevin veya sevmeyin, yerlilere ihtiyacımız var ve yerliler de dua etmeyi seviyorlar. Tavsiyem, buna alışmanız yönünde olur. Ya da kafanıza bir battaniye bağlayıp dolaşın."

Vissbruck sandalyesine yaslanıp sesi dinlerken Vurms suratını astı. "Sesi rahatlatıcı bulduğumu itiraf etmek zorundayım ve Üstat'ın yerlilere sunduğu imtiyazların etkisini inkâr edemeyiz. Onların yardımıyla surlar onarıldı, kapılar değiştirildi ve yapı iskeleleri çoktan sökülmeye başlandı bile. Surlar için yeni taşlar da çıkarıldı ama ah, bir sorunumuz var, taş ustaları para olmadan daha fazla çalışmak istemiyor. Askerlerim dörtte bir maaş alıyor ve moraller düşük. Borçlar sorun olmaya başladı, Üstat."

Vurms öfkeyle, "Bence de," dedi. "Depoların hepsi doldu, Aşağı Şehir'e iki yeni kuyu kazıldı ama masraflarımız çok ve benim kredim tükenmek üzere. Tahıl tüccarları peşimde!" *Sanırım şehirdeki bütün tüccarlar aynı şeyi benim için istiyor.* "Artık sadece yüzümü göstermek yetmiyor. Şöhretim tehlikede, Üstat."

Bu gerizekâlının şöhretinden daha büyük dertlerim yokmuş gibi. "Ne kadar borcumuz var?"

Vurms kaşlarını çattı. "Yiyecek, su ve genel alet edevat için yüz bin kadar." *Yüz bin? Baharat Tüccarları parayı seviyor ama harcamayı sevmiyor. Eider istese bile bu kadar para çıkaramaz.*

"Ya siz, General?"

"Kiralık askerler, hendeğin kazılması, duvarların onarılması, yeni silahlar, zırhlar ve mühimmat..." Vissbruck yanaklarını şişirdi. "Hepsi toplam dört yüz bin civarında."

Glokta boğulmamak için kendine zor hâkim oldu. *Yarım milyon? Bir kral fidyesi, hatta daha fazlası. Yardım etmeye niyeti olsa Sult bile bu kadarını bulamaz. İnsanlar bunun binde biri için birbirini öldürüyor.* "Elinizden geleni yapın. İstediğiniz şeyi vaat edin. Para geliyor, sizi temin ederim."

General notlarını almaya devam etti. "Elimden geleni yaparım ama insanlar paranın hiç gelmeyeceğini düşünmeye başladı."

Vurms daha açıksözlüydü. "Artık kimse bize güvenmiyor. Para olmadan hiçbir şey yapamayız."

Severard, "Hiçbir şey yok," diye hırladı. Buz da yavaşça başını sallıyordu.

Glokta sızlayan gözlerini ovaladı. "Bir Engizisyon Üstadı geride en ufak bir iz bırakmadan ortadan kayboluyor. Gece odasına çekiliyor, kapısını kilitliyor ve sabah kapıyı çalanlar cevap alamayınca kapıyı kırıp içeriye giriyor..." *Hiçbir şey yok.* "Yatağında yatmış ama adamın kendisi yok. En ufak bir arbede bile yaşanmamış."

Severard, "Hiçbir şey yok," diye mırıldandı.

"Şimdi ne yapacağız? Davoust şehirde hainler olduğundan, birilerinin Dagoska'yı Gurkhul'a satacağından şüpheleniyordu. Konseyden birinin bu işe bulaştığını düşünüyordu. Demek ki bu kişinin kimliğini açığa çıkardı ama bir şekilde susturuldu."

"Ama kim?"

Soruyu tersine çevirmeliyiz. "Haini bulamıyorsak onun bize gelmesini sağlamalıyız. Gurkhul askerlerini içeriye almak için çalışıyorsa biz de onları dışarıda tutmak için çalışmalıyız. Eninde sonunda bize gelip kendini açığa çıkaracaktır."

Buz, "Rithli," dedi. *Gerçekten de riskli, özellikle de Dagoska Üstadı için ama başka seçenek yok.*

Severard, "O zaman bekleyecek miyiz?" diye sordu.

"Bekleyeceğiz ve şehrin savunmasıyla ilgileneceğiz. Sonra da biraz para bulmaya çalışacağız. Üzerinde ne kadar var, Severard?"

"Biraz vardı. Kenar mahallelerdeki bir kıza verdim."

"Ah, çok yazık."

"Pek sayılmaz, çılgın gibi sikişiyordu. İlgini çekerse, şiddetle tavsiye ederim."

Glokta dizi çatırdayınca yüzünü buruşturdu. "İnsanın kalbini ısıtan bir hikâye, Severard, bu kadar romantik olduğunu bilmezdim. Paramız olsaydı bu hikâyeyi anlatan bir şarkı bile yazdırırdım."

"Soruşturabilirim. Ne kadara ihtiyacın var?"

"Oh, çok bir şey değil. Yarım milyon kadar."

Pratisyenin kaşlarından biri hızla havaya kalktı. Elini cebine

soktu, dışarıya çıkardı ve avucunu açtı. Elinde birkaç bakır para parıldıyordu.

"On iki bakır," dedi. "Benden ancak bu kadar çıkar."

"Benden ancak on iki bin gümüş çıkar," dedi Başkan Eider. *Okyanusta bir damla.* "Dernek huzursuz, işler iyi değil, kaynaklarının büyük bir kısmını bir şeylere yatırmış durumdalar. Benim de çok fazla naktim yok."

On iki binden daha fazla paran olduğuna eminim ama ne fark eder ki? Bir köşeye yarım milyon gizlediğini hiç sanmıyorum. Bütün şehirdeki parayı toplasan böyle bir meblağ çıkmaz. "Neredeyse beni sevmediklerini düşüneceğim."

Kadın burnundan nefes verdi. "Onları Tapınak'tan çıkardın. Yerlileri silahlandırdın. Şimdi de para istiyorsun? Sana çok bayılmadıklarını söyleyebilirim."

"Kellemin peşinde olduklarını söylemek doğru olabilir mi? " *Hem de bunu çok istiyor olmalılar.*

"Olabilir ama şimdilik onları senin şehir için iyi bir şey olduğuna inandırdım." Glokta'ya baktı. "İyi bir şeysin, değil mi?"

"Gurkhul'u dışarıda tutmak birinci önceliğinizse." *Bizim önceliğimiz bu, değil mi?* "Ama yine de daha fazla paraya hayır demezdim."

"Daha fazla paraya kimse hayır demez ama tüccarların sorunu da budur. Parayı harcamaktan çok kazanmanın yollarını ararlar; harcanacak para kendilerinin iyiliği için harcanacak olsa bile." Derin bir iç geçirdikten sonra parmaklarıyla masanın üzerinde trompet çaldı ve ellerine baktı. Bir an için durup düşündü, sonra parmaklarındaki yüzükleri çıkarmaya başladı. Hepsini çıkarınca para kutusunun içine koydu.

Glokta kaşlarını çattı. "Çok özverili bir hareket, Başkan ama bunları almam çok–"

Kadın, "Israr ediyorum," diyerek ağır kolyesini de açıp kutunun içine attı. "Siz şehri kurtardıktan sonra yenilerini alırım. Her halükârda, Gurkhul askerleri bunları cesedimden söküp aldığında bana pek bir yardımları dokunmayacak, değil mi?" Bileziklerini de çıkardı. Sarı altın bileziklerin üzerinde yeşil taşlar dikkat çekiyordu. Bilezikler de diğerlerinin yanında yerlerini aldılar.

"Kararımı değiştirmeden mücevherleri alın. Çölde kaybolan bir adam kendisine teklif edilen suyu–"

"Kimden gelirse gelsin kabul etmeli. Kahdia da bana aynı şeyi söylemişti."

"Kahdia zeki bir adam."

"Öyle. Cömertliğiniz için teşekkür ederim, Başkan." Glokta kutunun kapağını kapattı.

"En azından bunu yapabilirim." Sandalyesinden kalkıp kapıya yürürken sandaletleri halının üzerinde hışırdadı. "Sizinle yakın zamanda tekrar görüşeceğiz."

"Sizinle hemen görüşmek istediğini söylüyor."

"İsmi neydi, Shickel?"

"Mauthis. Bir banker."

Bir alacaklı daha kapıya dayandı. Er ya da geç hepsini içeri tıkmak zorunda kalacağım. Böylece harcayarak param da kalmaz ama işkencedeyken yüzlerinde belirecek ifadeyi görmeye değer. Glokta çaresizce iç geçirdi. "Çağır."

Ellili yaşlarda uzun boylu bir adamdı. Çökmüş gözleri ve yanaklarıyla neredeyse hastalıklı bir görünüşü vardı. Hareketlerinde haşin bir kesinlik vardı ve bakışları çok soğuktu. *Sanki karşısına çıkan her şeye gümüşle değer biçiyor, tabii bana da.*

"İsmim Mauthis."

"Söylediler ama korkarım şu anda size verecek paramız yok." *Severard'ın on iki bakırını saymazsak.* "Şehrin size ne borcu varsa beklemek zorundasınız. Çok uzun süre beklemeyeceksiniz, sizi temin ederim." *Deniz kuruyunca, yıldızlar düşünce ve şeytanlar yeryüzünde yürüyünce borcunuzu ödeyeceğiz.*

Mauthis gülümsedi. Tabii eğer buna gülümseme denirse. Düzgün, kusursuz, içinde neşe barındırmayan bir şeydi. "Beni yanlış anladınız, Üstat Glokta. Ben buraya borcumu istemeye gelmedim. Yedi yıldır, Valint ve Balk bankasının Dagoska temsilcisi olarak görev yapıyorum."

Glokta durdu ve hiçbir şey olmamış gibi konuşmaya çalıştı. "Valint ve Balk mı? Bankanız Kumaş Tüccarları Derneği'ne de borç vermiyor muydu?"

"Dernek gözden düşene kadar onlarla da bazı anlaşmaları-

mız olmuştu." *Eminim öyledir. Dernek'i neredeyse satın almıştınız.* "Ama bizim birçok dernek ve kurumla ilişkimiz var, diğer bankalarla ve irili ufaklı bireylerle de. Bugün buraya size bir teklif yapmaya geldim."

"Ne tür bir teklif?"

Mauthis kapıya dönüp parmaklarını şıklattı. Kucaklarında büyük bir sandık taşıyan iki iri yarı yerli adam inleyip terleyerek içeriye girdi. Yeni cilalanmış siyah bir sandıktı, parlak çelikten şeritleri ve ağır bir kilidi vardı. Sandığı dikkatlice gösterişli halının üzerine koydular ve Glokta arkalarından bakarak kaşlarını çatarken dışarıya çıktılar. *Bu nedir?* Mauthis cebinden bir anahtar çıkarıp kilidi açtı. Öne eğilerek sandığın kapağını kaldırdı. İçindekileri Glokta'nın görmesi için dikkatlice kenara çekildi.

"Yüz elli bin gümüş."

Glokta gözlerini kırpıştırdı. *Öyle gibi duruyor.* Paralar akşam güneşinde parıldıyordu. Düzgün, yuvarlak, gümüş paralardı. Bir barbarın hazinesi gibi sandığın içine gelişigüzel atılmamışlardı. Tahta çubuklarla birbirinden ayrılmış düzgün kümelerdi. *Mauthis'in kendisi kadar düzgün ve bakımlı.*

İki adam tekrar nefes nefese, öncekinden daha küçük bir sandığı taşıyarak içeri girdiler. Sandığı yere koyup dışarıya çıktılar; çıkmadan, açıkça ortada olan hazineye göz ucuyla bile bakmamışlardı.

Mauthis ikincinin de kilidini açtı, kapağını kaldırdı ve kenara çekildi.

"Üç yüz elli bin değerinde altın para."

Glokta ağzının açık olduğunu biliyordu ama ağzını kapatamıyordu. Sarı sarı parıldayan parlak, temiz altınlar. Bütün bu hazine bir kamp ateşi gibi etrafına sıcaklık yayıyordu âdeta. Paralara doğru çekildiğini ve sürüklendiğini hissetti. Tedirgin bir adım attı ama sonra kendine hâkim oldu. Büyük, sarı, elli gümüş değerinde parçalardı. Yine önceki gibi düzgün kümeler halinde dizilmişlerdi. *Birçok insan hayatı boyunca bu kadar para göremez. Görenlerin sayısı da çok fazla değildir.*

Mauthis elini ceketinin cebine sokup deri bir kılıf çıkardı. Dikkatlice masanın üzerine yerleştirdikten sonra kılıfın katlarını dikkatlice açtı: Bir, iki, üç kez.

"Yarım milyon değerinde değerli taş."

Yumuşak derinin üzerinde duruyorlardı, kahverengi renkli masanın üstünde güneşin bütün renkleriyle parıldıyorlardı. Işıldayan, rengârenk, belki iki avuç dolusu taş. Glokta taşlara baktı ve dişetlerini yaladı. *Şimdi Başkan Eider'in mücevherleri çakıl taşı gibi görünüyorlar.*

"Üstlerim bana, Dagoska Üstadı Sand dan Glokta'ya tam olarak bir milyon vermemi emretti." Bir kâğıdı açtı. "Burayı imzalayacaksınız."

Glokta bir sandıktan diğerine baktı. Sol gözü seğirmeye başladı. "Neden?"

"Parayı aldığınıza dair."

Glokta neredeyse gülecekti. "Onu sormuyorum! Parayı neden getirdiniz?" Elini havada salladı. "Bunu neden yapıyorsunuz?"

"İşverenim de sizin gibi Dagoska'nın Gurkhulluların eline geçmesini istemiyor. Bundan daha fazlasını size söyleyemem."

"Söyleyemez misin, söylemez misin?"

"Söyleyemem ve söylemem."

Glokta kaşlarını çatarak taşlara, altınlara ve gümüşlere baktı. Bacağı zonkluyordu. *İstediğimin hepsi ve çok daha fazlası. Ama bankalar karşılıksız para vererek banka olmazlar.* "Bunu ödünç veriyorsanız faizi nedir?"

Mauthis buz gibi bir şekilde gülümsedi. "İşverenim bunu şehrin savunmasına bir katkı olarak görmenizi istiyor. Ancak bir şartı var."

"Nedir?"

"Gelecekte, Valint ve Balk'ın bir temsilcisi sizden... bazı iyilikler isteyebilir. İşverenim, o gün geldiğinde, onu hayal kırıklığına uğratmayacağınızdan emin olmak istiyor."

Bir milyonluk iyilikler. Ve ben de şüpheli bir kuruma borçlu kalacağım. Motivasyonunu bile bilmediğim bir kuruma. Yakın zamana kadar vatana ihanet şüphesiyle araştırmak üzere olduğum bir kuruma. Ama seçeneklerim nedir? Para olmadan şehir düşer ve ben de biterim. Bir mucizeye ihtiyacım vardı ve işte mucize karşımda parıl parıl duruyor. Çölde kaybolan bir adam, kendisine teklif edilen suyu...

Mauthis belgeyi masanın üzerine koydu. Birkaç sıra düzgün

yazı ve altta imzalanacak bir yer vardı. *İsmim için. İtiraflara çok benziyor. Mahkûmlarım itiraflarını hep imzalar. Seçim şansları kalmadığında belgeyi önlerine koyarız.*

Glokta kaleme uzandı, mürekkebe batırdı ve kâğıdın altına ismini yazdı.

"Böylece buradaki işimiz sona erdi." Mauthis belgeyi düzgün bir biçimde katlayıp dikkatlice ceketinin iç cebine koydu. "Meslektaşlarımla birlikte bu akşam Dagoska'yı terk ediyoruz." *Davamıza bir sürü para vermiş olabilirsiniz ama bize bu konuda çok fazla güvenmiyor gibisiniz.* "Valint ve Balk buradaki ofisini kapatıyor ama belki de Adua'da, bu talihsiz Gurkhul savaşı sona erince tekrar karşılaşırız." Adam bir kez daha mekanik bir şekilde gülümsedi. "Paranın hepsini birden harcamayın." Arkasına dönüp dışarıya çıktı ve Glokta'yı inanılmaz meblağ ile yalnız bıraktı.

Nefes alıp verişi hızlanan Glokta sandıkların yanına topalladı. Bu kadar çok para açıkta olunca farklı bir havası vardı. Mide bulandırıcı. Sanki korku verici. İki sandığın da kapağını kapattı. Titreyen ellerle sandıkları kilitledi. Anahtarı cebine koydu. Parmaklarını sandıkların metal şeritleri üzerinde gezdirdi. Avucu terden sırılsıklamdı. *Zenginim.*

Meşe palamudu büyüklüğündeki bir taşı eline alıp işaretparmağıyla başparmağı arasında tutarak pencereye doğru uzattı. Işık çok sayıda yüzeyden yansıdı, binlerce alev yüzeylerde dans etti – mavi, yeşil, kırmızı, beyaz. Glokta değerli taşlar hakkında çok fazla şey bilmezdi ama elinde tuttuğunun bir elmas olduğundan emindi. *Çok ama çok zenginim.*

Derinin üzerinde parıldamaya devam eden geri kalanlarına baktı. Bazıları küçük, bazıları büyüktü. Bazıları elinde tuttuğundan bile büyüktü. *Hayal bile edilemeyecek kadar zenginim. Bununla neler neler kontrol edilebilir... Şehri kurtarabilirim. Daha fazla sur, daha fazla erzak, daha fazla malzeme, daha fazla kiralık asker. Gurkhul askerlerini geri bile püskürtebilirim. İmparatora haddini bildiririm. Kimin aklına gelirdi? Sand dan Glokta, yeniden kahraman.*

Parlak taşları parmakları arasında yuvarlarken düşüncelere daldı. *Ama bu kadar çok harcarsam sorular başlar. Sadık hizmetkârım Pratisyen Vitari meraklanır ve asil efendim Rektör Sult*

da değirmenin suyunun nereden geldiğini sorar. Bir gün para için yalvarırken ertesi gün parayı har vurup harman savurmak? Ödünç almak zorunda kaldım, Ekselansları. Gerçekten mi? Ne kadar? Bir milyon kadar. Gerçekten mi? Ve sana bunu kim ödünç verdi? Valint ve Balk'tan eski dostlarımız, Ekselansları, bilmediğim iyiliklerin karşılığında, ki bunu her an isteyebilirler. Tabii ben hâlâ size sadığım. Anlıyorsunuz, değil mi? Demek istediğim, sadece birkaç değerli taş. Rıhtımda yüzen ceset...

Ellerini farkında olmadan soğuk, sert ve parlayan taşların üzerinde gezdirdi ve parmaklarına değmeleri hoşuna gitti. *Çok hoş ama çok tehlikeli. Dikkatli olmalıyız. Eskisinden de dikkatli...*

KORKU

Dünyanın kıyısına gitmek uzun bir seyahatti, buna şüphe yoktu. Uzun, yalnız ve sinir bozucu. Ovadaki cesetler herkesi tedirgin etmişti. Karşılaşılan atlılar sinirleri daha da germişti. Yolculuğun zorlukları da bir parça olsun azalmamıştı. Jezal hâlâ sürekli açtı, çoğunlukla üşüyordu ve muhtemelen ölene dek eyerde geçirdiği zamanın ağrısını çekecekti. Her gece engebeli ve sert araziye uzanıyor, evini hayal ediyor, sabah ise akşamkinden daha yorgun ve ağrılar içerisinde uyanıyordu. Derisi hiç alışkın olmadığı kirle kaşınıyor ve kabarıyordu. En az diğerleri kadar kötü koktuğunu itiraf etmek zorundaydı. Bu kadarı bile medeni bir insanı delirtmeye yeterdi ve buna bir de sürekli tehdit altında olmak eklenmişti.

Bu açıdan bakılacak olursa, kat ettikleri arazi de Jezal'ın yanında değildi. Peşlerinden gelenlerden kurtulmak için, Bayaz birkaç gün önce nehirden uzaklaşmalarını emretmişti. Eski yol şimdi ovanın içerisinde derin izler bırakarak ilerliyor, taşlı kanalların, gölgeli geçitlerin ve derin vadideki derelerinin yanında kıvrılıyordu.

Jezal artık uçsuz bucaksız ve şekilsiz ovayı mumla aramaya başlamıştı. En azından ovada, arkasına bir düşman saklanmış mıdır korkusuyla bütün kayalara, çalılara ve engebelere bakmak zorunda hissetmiyordu kendini. Tırnaklarını neredeyse kanayana kadar yemişti. En ufak bir seste dilini ısırıyor ve kılıçlarını sıkı sıkı kavrayarak eyerinde sesin geldiği tarafa dönüyordu ama beklediği katil, çalıların arasındaki bir kuş çıkıyordu. Bütün bunların sebebi korku değildi elbette çünkü kendi kendine diyordu ki Jezal dan Luthar tehlikenin karşısında kahkaha atardı sadece. Bir pusu, dövüş veya ovada bir kovalamaca, bunlarla baş edebilirdi. Ama bu sonsuz bekleyiş, gerginlik ve zamanın merhametsizce ağır aksak geçişi dayanılacak gibi değildi.

Yanında huzursuzluğunu paylaşabileceği birileri olsaydı belki bununla daha iyi başa çıkabilirdi ama birlikte seyahat ettiği insanlarla da pek arası yoktu. Araba hâlâ çatlak yolda tıkırdıyordu ve asık suratlı Quai tepesindeydi. Bayaz ara sıra iyi bir liderin nasıl olması gerektiğinden bahsedip duruyordu ama ilginç bir şekilde bu özelliklerden hiçbirine sahip değildi. Uzunayak önden keşfe çıkıyor, bir ya da iki günde bir geri dönerek ne kadar kusursuz bir iş çıkardığını anlatıyordu. Ferro her şeye kişisel düşmanıymış gibi bakarken kaşlarını çatıyordu. Kaşları en çok Jezal'a bakarken çatılıyordu ve bazen Jezal'a ellerini hiçbir zaman silahlarından çok uzakta tutmuyormuş gibi geliyordu. Nadiren konuşuyordu ve konuştuğu zaman da Dokuzparmak'a kısa cümlelerle pusulardan, izlerini daha iyi gizleyebileceklerinden ve takip ediliyor olma ihtimallerinden hırlayarak bahsediyordu.

Kuzeyli ise ayrı bir bilmeceydi. Jezal, Agriont kapısında adamı ilk gördüğünde, bir hayvandan farksız olduğunu düşünmüştü. Burada, vahşi dünyada ise kurallar farklıydı. Sadece dış görünüşünden hoşlanmadığı için uzaklaşamaz, yolunu değiştirip arkasından hakaretler yağdıramazdı. Vahşi doğada yanında kim varsa onunla idare etmek zorundaydı ve birlikte vakit geçirmek zorunda kalınca Luthar artık Dokuzparmak'ın da sadece bir adam olduğunu düşünmeye başlamıştı. Aptal, kaba ve inanılmaz çirkin bir adamdı, buna şüphe yoktu. Zekâ ve kültür söz konusu ise İttifak'ın en basit köylüsünden bile daha aşağıdaydı. Yine de grubun üyeleri içerisinde en az nefret ettiği kişiydi. Bayaz gibi kendini beğenmiş değildi, Quai gibi her şeyi gözlemlemiyordu, Uzunayak gibi kibirli ya da Ferro gibi vahşi değildi. Jezal sadece pis, çirkin veya köylü diye bir çiftçiye tarlaları nasıl ektiğini ya da bir demirciye en iyi zırhın nasıl yapıldığını sormaktan çekinmezdi. Neden deneyimli bir katilden şiddet konusunda tavsiyeler almasındı o zaman?

Jezal, "Anladığım kadarıyla sen savaşta adamlara liderlik etmişsin," dedi.

Kuzeyli karanlık gözlerini Jezal'ın üzerine odakladı. "Birçok kez."

"Ve düellolarda savaşmışsın."

"Evet." Kirli sakallı yanağındaki yara izlerini kaşıdı. "Suratı-

mın bu hale gelmesinin sebebi tıraş olurken titreyen bir el değil."

"Zaten elin o kadar titrek olsaydı belki de sakal bırakmak daha iyi bir seçim olurdu."

Dokuzparmak kıkırdadı. Jezal artık bu sahneye neredeyse alışmıştı. Hâlâ gözüne korkunç geliyordu ama en azından çılgın bir katil değil de iyi huylu bir maymuna benzediğini düşünüyordu. Logen, "Haklı olabilirsin," dedi.

Jezal durup düşündü. Zayıf görünmek istemiyordu ama dürüstlük karşısındakinin güvenini kazanmasını sağlayabilirdi. Köpeklerde işe yarıyorsa Kuzeylilerde de işe yarayabilirdi. "Ben," dedi, "hiç tam teşekküllü bir savaşa girmedim."

"Gerçekten mi?"

"Evet, gerçekten. Arkadaşlarım şimdi Angland'da, Bethod ve onun vahşileriyle savaşıyor." Dokuzparmak hafifçe yana baktı. "Demek istediğim... Bethod'la savaşıyorlar. Ben de onlarla birlikte gidecektim ama Bayaz bu... yolculuğa katılmamı istedi."

"Onların kaybı bizim kazancımız."

Jezal kısık gözlerle adamı süzdü. Başka birinin ağzından çıkmış olsa adamın kinaye yaptığını düşünürdü. "Bu savaşı, tabii ki, Bethod başlattı. Sebepsiz yere başlatılan onursuz bir savaş."

"Bu konuda seninle tartışamam. Konu savaş çıkarmaksa Bethod bu konuda çok yeteneklidir. Daha iyi olduğu tek şey savaşları bitirmektir."

Jezal bir kahkaha attı. "İttifak'ı yeneceğini düşünüyor olamazsın?"

"Daha kötü şartlarda da kazandığı oldu ama sen daha iyi bilirsin. Biz senin kadar deneyimli değiliz."

Kahkahası Jezal'ın boğazına takıldı. Dokuzparmak'ın onunla dalga geçtiğinden neredeyse emindi ve durup bir süre düşündü. Adam şimdi yaralı bir maskeye benzeyen yüzünün ardından ona bakıp ne kadar aptal olduğunu mu düşünüyordu? Bayaz haklı olabilir miydi? Bu Kuzeyli'de görünenden fazlası mı vardı? Bilmenin tek bir yolu vardı.

"Savaş nasıl bir şeydir?"

"Savaş da insanlar gibidir. Biri birine benzemez."

"Nasıl yani?"

"Şunu gözünde canlandır. Geceleyin bir çatırtı ve bağrışlar

duyarak uyanıyorsun, çadırından pantolonun aşağıya düşerken çıkıyorsun ve her yerde birbirini öldüren adamlar görüyorsun. Ay ışığından başka bir ışık yok, kimin düşman kimin dost olduğunu bilmiyorsun ve elinde silahın da yok."

Jezal, "Kafa karıştırıcı," dedi.

"Şüphesiz. Ya da çamurun içinde süründüğünü düşün, yere ayak basanların arasından geçiyor, uzaklaşmaya çalışıyor ama nereye gittiğini bilmiyorsun. Sırtına bir ok saplanmış ve kıçına bir kılıç darbesi almışsın, bir domuz gibi böğürüyor ve bir mızrağın işini bitirmesini bekliyorsun ve o mızrağın nereden geleceğine dair en ufak bir fikrin yok."

Jezal, "Acı verici," diye hak verdi.

"Çok. Ya da on adımdan daha yakın kalkanlardan bir çemberin içinde olduğunu düşün. Adamların hepsi var gücüyle bağırıyor. Çemberin içinde sadece sen ve Kuzey'in en zorlu piçi unvanını elde etmiş bir adam var. Çemberden ise sadece bir kişi sağ çıkabilir."

Jezal, "Hmm," diye mırıldandı.

"Evet. Bunlar kulağına hoş geliyor mu?" Jezal'ın kulağına hiç hoş gelmiyorlardı ve Dokuzparmak gülümsedi. "Hiç sanmıyorum. Dürüst olmam gerekirse, benimkine de gelmiyor. Ben her tür saldırı, pusu ve kavgada bulundum. Birçoğu kaosla başlar ve kaosla biter. Her defasında altıma sıçacak kadar çok korktum."

"Sen mi?"

Kuzeyli kıkırdadı. "Bana kalırsa, korkusuzluk aptalların övündüğü bir şeydir. Korkusu olmayan insanlar ya ölüdür ya da ölmek üzeredir. Korku sana dikkatli olmayı, düşmana saygı duymayı ve öfkeyle kendini tehlikeye atmamayı öğretir. Bunların hepsinin ayrı bir önemi vardır, inan bana. Korku seni hayatta tutar ve bir kavgada bekleyebileceğin en iyi şey budur. Birazcık kafası çalışan her erkek içinde korkuyu hisseder. Önemli olan korkunun nasıl kullanılacağıdır."

"Kork. Tavsiyen bu mu yani?"

"Tavsiyem kendine iyi bir kadın bul ve bu kanlı işten tamamen uzak dur. Aynısını bana yirmi sene önce tavsiye etmemiş olmamaları çok yazık." Yan gözle Jezal'a baktı. "Ama hiçliğin ortasında bir ovada kapana kısıldıysan ve kaçışın yoksa, dikkat

etmen gereken üç kural olduğunu söyleyebilirim. Birincisi, her zaman bir korkak gibi, zayıf biri gibi, aptal gibi görün. Sessizlik bir savaşçının en iyi zırhıdır, derler. Sert görünmek ve sert sözler hiçbir kavgayı kazandırmamıştır ama birçoğunu kaybettirmiştir."

"Aptal gibi görün, öyle mi? Anlıyorum." Jezal hayatını hep en zeki, en güçlü ve en asil görünmek üzerine kurmuştu. İlgi çekici bir fikirdi, insanın olduğundan daha azı gibi görünmeye çalışması.

"İkinci tavsiyem, asla düşmanını hafife alma, ne kadar zayıf görünürse görünsün. Herkese senden iki kat daha zeki, iki kat daha güçlü ve iki kat daha hızlıymış gibi davran, böylece hiçbir zaman seni şaşırtamazlar. Saygı için bir bedel ödemezsin ama bir insanı en çabuk öldüren şeylerden biri kendine aşırı güvendir."

"Asla düşmanı hafife alma. Bilgece bir tavsiye." Jezal, Kuzeyli'yi haksız yere küçümsediğini fark etmeye başlamıştı. Adam göründüğünün yarısı kadar bile aptal değildi.

"Üçüncüsü, rakibini mümkün olduğunca izle, sana tavsiyeler verilirse dinle ama bir plan yaptıysan planına sadık kal ve hiçbir şeyin seni yolundan döndürmesine izin verme. Eyleme geçme zamanı gelince dönüp geriye bakmadan eyleme geç. Gecikme felaketin anasıdır, babam öyle derdi. İnan bana, bir sürü felakete bizzat şahit oldum."

Jezal, başıyla onaylayarak, "Asla geriye bakma," diye mırıldandı. "Tabii ki."

Dokuzparmak çukurlu yanaklarını şişirdi. "Yaşamak ve görmek gibisi yoktur, en güzel böyle öğrenirsin tabii ki ama sana dediklerimi yaparsan, sanırım rakiplerini yenmeye giden yolu yarılamış olursun."

"Yarılamak? Diğer yarısı nedir?"

Kuzeyli omzunu silkti. "Şans."

Ferro, geçidin dik kenarlarına çatık kaşlarla bakarken, "Bu hiç hoşuma gitmedi," diye hırladı. Jezal da dünya üzerine onun hoşuna giden bir şey olup olmadığını merak etti.

Bayaz, "Sence takip mi ediliyoruz?" diye sordu. "Kimseyi görüyor musun?"

"Buradan kimi görebilirim? Sorun da bu zaten!"

Dokuzparmak, "Pusu için çok uygun bir yer," diye mırıldandı. Jezal tedirgin tedirgin etrafına bakındı. Kırık kayalar, çalılar, cılız ağaçlar, gizlenecek çok sayıda yer vardı.

Bayaz, "Uzunayak'ın bizim için seçtiği yol bu," diye homurdandı. "Pisliği kendin temizleyeceksen temizlikçi tutmanın ne anlamı var ki? Hem bu lanet olasıca Seyrüseferci nerede? Lazım olduğunda ara ki bulasın, sadece yemek yemek ve saatlerce böbürlenmek için açığa çıkıyor! O piç kurusunun bana ne kadara mal olduğunu bilseniz–"

"Lanet olsun." Dokuzparmak atını durdurup beceriksizce eyerinden indi. Yolun ortasında çatlak ve gri bir ağaç gövdesi duruyordu.

"Bundan hiç hoşlanmadım." Ferro yayını omzundan indirdi.

Dokuzparmak, "Ben de," diye homurdanarak ağaç gövdesine doğru bir adım attı. "Ama bu gibi konularda gerçekçi olmak–"

"Olduğunuz yerde kalın!" Vadide yankılanan ses kaba ve kendine güvenen birine aitti. Quai dizginlere asılıp arabayı durdurdu. Jezal yüreği ağzında etrafına bakındı. Şimdi konuşan adamı görüyordu. Antika deri zırhı giymiş iri yarı bir adamdı, kenardan bir ayağını sallandırmış kaygısızca oturuyor, uzun saçları rüzgârda dalgalanıyordu. Jezal'ın uzaktan gördüğü kadarıyla yüzünde gülümsemesi olan, hoş ve dostane görünümlü bir adamdı.

"İsmim Finnius, İmparator Cabrian'ın sadık hizmetkârıyım!"

Bayaz, "Cabrian mı?" diye seslendi. "Aklını kaçırdığını duydum!"

"Enteresan fikirleri var." Finnius omzunu silkti. "Ama bize hep adil davrandı. Durumu özetleyeyim – etrafınız kuşatıldı!" Ağaç gövdesinin ardından kısa kılıçlı ve kalkanlı bir adam çıktı. Sonra iki tane daha, ardından üç tane daha, kayaların ve çalıların arkasına gizlendikleri yerleri terk ettiler. Hepsi çok ciddi görünümlü, çok ciddi silahları olan adamlardı. Jezal dudaklarını yaladı. Tehlikeyle karşılaşınca kahkahalarla gülecekti elbette ama şimdi tehlikeyle yüz yüze gelince hiçbir şey komik gelmiyordu. Omzu üzerinden geriye baktı. Az önce geçtikleri kayaların arkasından da adamlar çıkmış, diğer tarafı kapatmışlardı.

Dokuzparmak kollarını göğsünde birleştirdi. "Sadece bir kez olsun," dedi, "birisini de ben pusuya düşüreyim."

Finnius, "Burada birkaç dostum daha var," dedi. "Yanımdalar! Yay kullanmakta ustadırlar ve oklarıyla hazır bekliyorlar." Jezal beyaz gökyüzünü arkasına almış siluetleri gördü, yayları da belirgindi. "O yüzden buradan öteye geçmeyeceksiniz."

Bayaz ellerini iki yana açtı. "Belki ikimizin de işine gelecek bir anlaşma yapabiliriz! Bana ne kadar istediğinizi söylerseniz–"

"Senin paran burada geçmez, ihtiyar. Ayrıca, çok alındım. Biz askeriz, hırsız değil! Bize belirli bir grubu, hiçliğin ortasında yollardan uzakta bir yerde seyahat eden birilerini yakalamamız emredildi! İhtiyar bir piç kurusu, hasta görünümlü bir genç, kendini beğenmiş ahmak bir İttifaklı, yaralı bir fahişe ve Kuzeyli bir maymun! Bu tanıma uyan birilerini gördünüz mü?"

Dokuzparmak, "Eğer fahişe bensem," dedi, "Kuzeyli hangimiz?"

Jezal yüzünü buruşturdu. Bir espri patlatmak için hiç de uygun bir zaman değildi ama Finnius kıkırdadı. "Bana komik de olduğunuzu söylememişlerdi. Sanırım bu da ekstrası. En azından biz sizi öldürene kadar. Diğeri nerede, şu Seyrüseferci?"

Bayaz, "Ne yazık ki," dedi, "hiçbir fikrim yok. Birini öldürecekseniz onu öldürün."

"Neyse. Onu da sonra yakalarız." Sonra Finnius bir kahkaha daha attı, etrafındaki adamlar sırıtıp silahlarını kavradılar. "Şimdi bize bir iyilik yapıp silahlarınızı dostlarıma verirseniz, biz de sizi paketleyip hava kararmadan Darmium'a doğru yola çıkmış oluruz."

"Oraya gittiğimizde ne olacak?"

Finnius mutlu bir biçimde omzunu silkti. "Beni ilgilendirmez. Ben imparatoru sorgulamam ve sen de beni sorgulamayacaksın. Böylece, kimsenin canlı canlı derisi yüzülmez. Ne demek istediğimi anladın mı, ihtiyar?"

"Ne demek istediğin gayet açık ama korkarım Darmium yolumuz üzerinde değil."

Finnius, "Nesin sen?" diye sordu. "Gerizekâlı mı?"

En yakındaki adam öne çıkıp Bayaz'ın dizginlerini tuttu. "Bu kadar yeter," diye hırladı.

Jezal midesinde yine aynı korkunç emilmeyi hissetti. Bayaz'ın etrafındaki hava titreşmeye başladı, şimdi bir demirci ocağının

sıcak havası gibiydi. En öndeki adam kaşlarını çattı ve konuşmak için ağzını açtı. Yüzü sanki birden düzleşti, sonra kafası yarıldı ve birden görünmez bir devin tokadını yemiş gibi geriye savruldu. Çığlık atmaya bile vakti olmadı.

Arkasında duran dört adam için de aynı şey geçerliydi. Kırık bedenleri, gri ağaç gövdesinden arta kalanlar, bol miktarda taş ve toprak yerden yükseldi, geçidin yüz metre ilerisindeki duvara bir evin yıkılmasına benzer bir ses çıkararak çarptı.

Jezal'ın ağzı açık kalmıştı. Donup kalmıştı. Her şey korkunç bir anda gerçekleşmişti. Bir saniye önce karşılarında beş adam vardı, şimdi ise cesetleri rahatsız edici bir enkazın içindeydi. Arkadan bir yerden gelen yay sesini duydu. Biri çığlık atıp vadiye düştü, sarp kayalıklardan sekti ve yüzüstü dereye çakıldı.

Bayaz, "Şimdi!" diye haykırdı ama Jezal sadece eyerinin tepesinde ağzı hâlâ açık bir şekilde oturmakla yetindi. Mecus'un etrafını kuşatan hava hareket etmeye devam ediyordu. Arkasındaki taşlar dalgalanıp büküldü. Yaşlı adam kaşlarını çatarak ellerine baktı. Ellerini çevirmeye devam ederek, "Hayır..." diye mırıldandı.

Yerdeki kahverengi yapraklar bir rüzgârla savrulmuşçasına havaya saçıldı. Gözleri fal taşı gibi açılmış olan Bayaz, "Hayır," dedi. Bütün bedeni titremeye başlamıştı. Jezal yerden havalanan taşlara baktı, inanılmaz bir hızla dönüyorlardı. Çalılar kırılmaya, kayaların arasına tutunmuş çimenler yerlerinden sökülmeye başladı, Jezal'ın ceketi hışırdayıp dalgalandı, her şey sanki görünmez bir kuvvet tarafından yukarıya çekiliyordu.

Bayaz, "Hayır!" diye haykırdıktan sonra omuzları birden kasılmaya başladı. Yanlarındaki bir ağaç kulakları sağır eden bir gürültüyle ikiye ayrılınca parçaları havaya saçıldı. Birisi bağırıyordu ama Jezal ne dediğini duyamıyordu. Atı şaha kalkınca tutunmayı akıl edemedi. Bütün vadi parıldayıp titreşirken sırtüstü yere düştü.

Bayaz'ın başı geriye düştü ve bir eliyle havayı pençeledi. Jezal'ın başının yanından, bir insan kafası büyüklüğünde bir kaya uçup arkasındaki bir taşa çarptı. Havada çöpler, tahta parçaları, taşlar, toprak ve kırık eşyalar uçuşuyordu. Jezal'ın kulakları korkunç bir takırtı, uluma ve gürültüyle çınlıyordu. Kendini yüzüstü yere attı, başını ellerinin arasına aldı ve gözlerini kapattı.

Arkadaşlarını düşündü. West'i, Jalenhorm'u, Kaspa'yı, hatta Üsteğmen Brint'i. Ailesini ve evini, babasını ve kardeşlerini düşündü. Ardee'yi düşündü. Bu insanları tekrar görürse daha iyi bir insan olacaktı. Doğal olmayan rüzgâr vadiyi parçalarken titrek dudaklarla sessizce kendi kendine yemin etti. Artık bencil, kendini beğenmiş ve tembel biri olmayacaktı. Daha iyi bir dost, daha iyi bir oğul, daha iyi bir âşık olacaktı, tabii eğer yaşarsa. Hayatta kalabilirse. Eğer...

Nabzı kafasında atarken kendi hızlı nefes alışverişini duydu.

Sesler kesilmişti.

Jezal gözlerini açtı. Ellerini başından çektiğinde etrafına dallar ve toprak saçıldı. Vadi şimdi yavaş yavaş yere düşmekte olan yapraklarla doluydu, her yeri kaplayan boğucu bir toz bulutu vardı. Dokuzparmak yanında bir yerde dikiliyor, alnındaki bir kesikten yüzüne kan akıyordu. Yavaşça yana doğru yürüyordu. Kılıcı elindeydi ama ucu yere bakıyordu. Karşısında biri vardı. Arkalarına geçerek kaçış yollarını kapatan adamlardan kırmızı saçlı, uzun boylu olanıydı. Birbirlerinin etrafında daireler çiziyorlardı. Jezal dizleri üzerinde ağzı açık onları izledi. Bir şeyler yapması gerektiğini biliyordu ama ne yapması gerektiği konusunda hiçbir fikri yoktu.

Kırmızı saçlı adam birden saldırıya geçerek öne atıldı ve kılıcını savurdu. Hızlıydı ama Dokuzparmak daha hızlıydı. Logen kenara çekilince kılıç ıslık çalarak yüzünün birkaç milim önünden geçti, sonra da kendi kılıcını savurarak adamın karnında derin bir yara açtı. Adam inleyerek öne doğru birkaç adım attı. Dokuzparmak'ın ağır kılıcı mide bulandırıcı bir ses çıkararak adamın kafatasına indi. Adam tökezlyerek yüzüstü yere düştü ve kafasının etrafında bir kan birikintisi oluşmaya başladı. Jezal kanın yavaşça yayılışını seyretti. Koyu renkli kan vadinin zemininden kalkan toz ve toprağa karışıyordu. İkinci bir dokunuş yoktu. Üç dokunuş kuralı yoktu.

Birinin ayaklarını sürüdüğünü ve inlediğini duyunca kafasını kaldırdı Dokuzparmak'ın başka bir adamla boğuştuğunu gördü. İki adam kükrüyor, birbirlerini pençeliyor, bir bıçağı elde etmek için güreşiyordu. Jezal ağzı açık halde adamlara baktı. Bu ne zaman olmuştu?

Dokuzparmak boğuşurken, "Şişle onu!" diye bağırdı. "Şişle onu, amına koyayım!" Jezal dizleri üzerinde boş gözlerle Logen'a baktı. Bir eliyle uçurumdan aşağıya düşmesine engel oluyormuş gibi uzun kılıcını sıkı sıkı kavrıyordu, sanki hayatı buna bağlıydı.

Tok bir ses geldi. Adam inledi. Yanına bir ok saplanmıştı. Bir tok ses daha geldi. İki ok. Üçüncü bir ok da diğer ikisinin çok yakınına saplandı. Adam yavaşça Logen'ın elinden kayarak dizleri üzerine çöktü, öksürdü ve inlemeye başladı. Yüzünü buruşturarak ve garip, ağlamaklı bir ses çıkararak Jezal'a doğru sürünmeye başladı. Sonra sırtüstü yattı ve oklar sığ bir gölün sazlıkları gibi dikildiler. Adam hareketsiz kalmıştı.

"Finnius denen piç kurusu nerede?"

"Kaçtı."

"Diğerlerini çağıracak!"

"Ya onu ya da bunu vuracaktım!"

"Bunu ben hallediyordum!"

"Hallediyordun, evet. Adamı bir sene daha öyle tutsaydın, Luthar da belki kılıcını çekebilirdi, ha?"

Garip sesler, Jezal için bir şey ifade etmeyen sesler. Jezal titreyen bacakları üzerinde doğruldu. Ağzı kuruydu, dizleri zayıftı, kulakları çınlıyordu. Bayaz birkaç adım ötede yerde yatıyordu, çırağı başındaydı. Büyücünün gözlerinden biri kapalı biri yarı açıktı, seğiren gözkapağının arasından gözünün akı görünüyordu.

"Onu artık bırakabilirsin." Jezal eline baktı. Kılıcını hâlâ sıkı sıkı elinde tutuyordu. Parmaklarını yavaşşça gevşemeye zorladı. Avucunu sıktığı için eli ağrımaya başlamıştı. Jezal omzunda ağır bir el hissetti. "Sen iyi misin?" Dokuzparmak'ın sesi.

"He?"

"Yaralandın mı?"

Jezal kendine baktı, aptalca ellerini inceledi. Kirliydiler ama kan yoktu. "Sanmıyorum."

"Güzel. Atlar kaçtı. Hayvanları kim suçlayabilir ki? Dört bacağım olsaydı şimdi geri dönüş yolunu yarılamıştım."

"Ne?"

"Neden onları yakalamıyorsun?"

"Seni kim lider yaptı?"

Dokuzparmak'ın hafifçe kaşları çatıldı. Jezal birbirlerine çok

yakın olduklarını fark etti, adamın eli hâlâ omzundaydı. El sadece omzunda duruyordu ama ceketinin üzerinden bile adamın gücünü hissedebiliyordu. Kolunu kırabilecek kadar güçlüydü. Lanet olasıca ağzı, başına hep bela açıyordu. En azından yüzüne bir yumruk yemeyi bekliyordu, belki de kafasına ölümcül bir darbe alacaktı ama Dokuzparmak sadece dudaklarını büzüştürdü ve düşünceli bir biçimde konuşmaya başladı.

"Biz çok farklıyız, sen ve ben. Her açıdan. Benim ırkıma ya da özellikle de bana pek saygı duymadığını biliyorum ve seni suçlayamam. Ölüler biliyor ya, benim de kusurlarım var ve onları ben de çok iyi biliyorum. Kendini zeki, beni de aptal bir adam olarak görüyor olabilirsin ve belki de haklısın. Eminim birçok konuda benden daha çok şey biliyorsundur. Ama iş dövüşmeye gelince, çok özür dilerim ama dünyada benim kadar deneyimli çok adam yoktur. Üzerine alınma ama senin onlardan biri olmadığını biliyoruz. Beni kimse lider yapmadı ama bu işi birinin yapması gerek." Öne bir adım atarak Jezal'ın omzunu babacan bir tavırla sıktı; bu hem bir teselli hem de bir tehdit gibiydi. "Bununla bir sorunun var mı?"

Jezal bir anlığına düşündü. İçinde bulunduğu durumun boyunu aştığına şüphe yoktu, özellikle de son birkaç dakika içerisinde yaşananlar düşünülecek olursa. Dokuzparmak'ın az önce öldürdüğü adama baktı, adamın kafasında kocaman bir yarık açılmıştı. Belki de şimdilik adamın dediğini yapmak en iyisiydi.

"Hayır, yok," dedi.

Dokuzparmak, "Güzel," diyerek sırıttı ve Jezal'ın omzuna hafifçe vurduktan sonra elini çekti. "Atların hâlâ yakalanması gerek ve bu iş şu an sana düşüyor."

Jezal başıyla onaylayıp atları bulmaya gitti.

YÜZ ÖLÜMSÜZ

Gerçekten tuhaf bir şeyler dönüyordu, emindi bundan. Albay Glokta uzuvlarını test etti ama hareket edemedi. Güneş gözlerini kamaştırıyordu.

"Gurkhul ordusunu yendik mi?" diye sordu.

Haddish Kahdia, Glokta'nın yüzüne doğru eğilerek, "Tabii ki yendik," dedi. "Tanrı'nın yardımıyla hepsini kılıçtan geçirdik. Koyun gibi katlettik onları." İhtiyar yerli elinde tuttuğu kesik eli kemirmeye devam etti. Birkaç parmağı çoktan mideye indirmişti.

Glokta kolunu kaldırdı ama ucunda bir şey yoktu, kolunun bilekten kesildiği yerde sadece kanlı bir et parçası vardı. Glokta, "Galiba," dedi, "benim elimi yiyorsun."

Kahdia gülümsedi. "Ve çok lezzetli. Seni tebrik ederim."

General Vissbruck, "Çok lezzetli," diye mırıldanarak eli Kahdia'dan aldı ve sarkan et parçalarından birini ağzına attı. "Gençken yaptığın antrenmanlar sayesinde olmalı," dedi, kana bulanmış yüzüyle gülümseyerek.

Glokta, "Antrenman, evet," dedi. "Hoşunuza gitmesine sevindim." Yine de ortada bir gariplik vardı.

Vurms, "Hepimiz çok sevdik!" diye haykırdı. Glokta'nın ayağından arta kalanı bir kavun dilimi gibi tutmuş, kemiriyordu. "Dördümüz de çok beğendik! Kızartılmış et gibi!"

Vissbruck, "İyi bir peynir gibi!" diye bağırdı.

Kahdia, "Tatlı bir bal gibi!" diye bağırdı, Glokta'nın diyaframına biraz tuz dökerken.

Başkan Eider'in sesi aşağılardan bir yerden geldi. "Tatlı para gibi."

Glokta dirsekleri üzerinde doğruldu. "Sen orada ne yapıyorsun?"

Eider kafasını kaldırıp sırıttı. "Sen benim yüzüklerimi aldın.

Benim de karşılığında senden bir şey almam gerekiyordu." Minik birer hançer gibi olan dişlerini Glokta'nın baldırına geçirdi. Bir parça et koparttı, ağzını şapırdattı ve dilini kanayan yaranın üzerinde gezdirdi.

Albay Glokta kaşlarını havaya kaldırdı. "Haklısın tabii. Çok haklısın." Düşündüğü kadar acı çekmiyordu ama dirsekleri üzerinde doğrulmak enerjisini tüketmişti. Kafasını yeniden geriye atıp mavi gökyüzüne baktı. "Hepiniz çok haklısınız."

Eider şimdi kalçasına kadar çıkmıştı. Albay, "Ah," diye kıkırdadı, "gıdıklanıyorum!" Böylesine güzel bir kadın tarafından yenmek ne büyük bir zevkti. "Biraz sola," diye mırıldandı gözlerini kapatarak. "Biraz daha sola..."

Glokta irkilerek uyanınca sırtı gerilmiş bir yay gibi kasıldı. Sol bacağı terden sırılsıklam çarşafın altında titriyor, hasar görmüş kasları düğümlendiği için bacağına kavurucu kramplar giriyordu. Dudaklarını ısırarak çığlık atmamak için kendini zor tuttu ve acıya karşı koymaya çalışırken suratı gerildi.

Tam artık bacağının yerinden kopacağını düşünmeye başladığı sırada kaslar birden gevşedi. Glokta başını geriye atarak nefes nefese yattı. *Lanet olasıca kâbuslar.* Her yeri ağrıyordu, tüm vücudu zayıf düşmüştü ve titriyordu, soğuk terden sırılsıklamdı. Karanlıkta kaşlarını çattı. Odada garip bir ses vardı. Bir tıslama, su sesi gibi. *Bu nedir?* Yavaşça, ihtiyatla yuvarlanarak bacaklarını yere indirdi ve pencerenin yanına gidip dışarıya göz gezdirdi.

Şehir sanki yok olmuş, gri bir perde odasıyla dünya arasındaki bağlantıyı tamamen kesmişti. *Yağmur.* Pencerenin eşiğine düşen koca damlalar etrafa saçılıyor, serin bir sis gibi içeriye doluyor, pencerenin altındaki halıyı ve kenarlardaki perdeleri nemlendirip Glokta'nın derisini rahatlatıyordu. *Yağmur.* Böyle bir şeyin varlığını unutmuştu.

Uzakta bir yıldırım çaktı. Büyük Tapınak'ın kuleleri bir an için bulanıklığın içinde açığa çıktı, ardından karanlık yeniden her yeri geri aldı ve sonrasında uzun ve öfkeli gök gürültüsü duyuldu. Glokta elini pencerenin eşiğine koydunca yağmur damlalarını yüzünde hissetti. Garip ve alışık olmadığı bir histi.

Kendi kendine, "Tanrım," diye mırıldandı.

"İlk yağmur düştü." Glokta nefessiz bir halde arkasına dönerken tökezledi ve destek için pencerenin yanındaki ıslak taşlara tutundu. İçerisi zirifi karanlıktı ve sesin nereden geldiğini anlayamadı. *Bunu ben mi hayal ettim? Hâlâ rüya mı görüyorum?* "Eşsiz bir an. Dünya yeniden canlanıyor." Glokta'nın kalbi bir anlığına durdu. Bir erkek sesi, pes ve zengin. *Davoust'u öldürenin sesi mi? Beni de öldürecek mi?*

Oda bir başka şimşekle aydınlandı. Konuşan adam halının üzerinde bağdaş kurmuş oturuyordu. Uzun saçlı, yaşlı bir siyahi adam. *Benimle kapı arasında. Koşabilsem bile yanından geçmem mümkün değil.* Işık açığa çıktığı gibi birden yok oldu ama görüntüden arta kalanlar Glokta'nın gözlerine kazındı. Sonra gök bir kez daha gürledi ve karanlık odada gürültüsü yankılandı. *Birilerinin umurunda olsam bile, bu gürültüde kimse feryatlarımı duymaz.*

"Sen de kimsin?" Glokta'nın sesi şaşkınlıkla ciyak ciyak çıkmıştı.

"İsmim Yulwei. Korkmana gerek yok."

"Yok mu? Sen şaka mı yapıyorsun anasını satayım?"

"Seni öldürmek isteseydim bunu sen uyurken yapardım. Ama geride bir ceset bırakırdım."

"Aman ne rahatladım." Glokta bir yandan düşünüyor, odada silah olarak kullanabileceği bir şeyler arıyordu. *Masadaki süslü çay kavanozunun yanına kadar gidebilirim.* Neredeyse gülecekti. *Sonra ne yapacağım peki? Adama çay mı ikram edeceğim? Eskisi gibi savaşabilecek olsam bile savaşacak bir silahım yok.* "İçeriye nasıl girdin?"

"Kendi yöntemlerim var. Geniş çölü nasıl aştıysam, kalabalık Shaffa yolunu görünmeden nasıl geçtiysem, Gurkhul askerlerinin arasından sıyrılıp şehrine nasıl girdiysem içeriye de öyle girdim."

"İnsan bir kapıyı çalar."

"Kapı çalmak içeriye alınmayı garanti etmez." Glokta'nın gözleri karanlığa alışmaya başlamıştı ama mobilyaların gri hatlarından ve diğer pencerelerin kemerli gri boşluklarından başka bir şey göremiyordu. Yağmur arkasındaki pencerenin eşiğine düşmeye ve şehrin çatılarında tıslamaya devam etti. Rüyadan ne zaman uyanacağını merak ettiği sırada sesi yeniden duydu. "Ben yıllardır Gurkhul'u izliyorum. Bana verilen görev bu. Tarikatımı parçalayan hizipleşmede oynadığım rol yüzünden kendimi böyle affettiriyorum."

"Tarikatın mı?"

"Yüce Mecuslar Tarikatı. Ben Juvens'in on iki çırağından dördüncüsüyüm."

Bir Mecus. Bilmeliydim. Tıpkı kel kafalı baş belası Bayaz gibi ve o adam kafamı karıştırmaktan başka bir şey yapmadı. Sanki politika ve hainler yetmezmiş gibi şimdi bir de efsaneler ve batıl inançlarla uğraşmak zorundayım. Yine de galiba sabaha sağ çıkacağım.

"Bir Mecus, öyle mi? Sevinmediysem beni affet. Tarikatındakilerle karşılaşmalarım benim için sadece zaman kaybı oldu."

"Belki de ben kötü şöhretimizi onarabilirim. Sana bilgi getirdim."

"Karşılıksız mı?"

"Bu seferlik. Gurkhul harekete geçti. Altın sancaklı birliklerin beş tanesi bu akşam fırtınadan faydalanarak yarımadaya geçti. Büyük savaş makineleri olan yirmi bin adam. Beş birlik de arkalarındaki tepelerde bekliyor ama hepsi bu değil. Shaffa'dan Ul-Khatif'e, Ul-Khatif'ten Daleppa'ya, Daleppa'dan denize kadar bütün yollar askerlerle dolu. İmparator bütün gücünü bu işe verdi. Bütün Güney hareket ediyor. Kadir ve Dawah'tan gelenler, Yaştavit'ten vahşi atlılar, Şamir ormanlarından acımasız barbarlar, erkekler ve kadınlar omuz omza. Hepsi kuzeye yürüyor. Buraya, imparator için savaşmaya geliyorlar."

"Böyle bir sefer, sadece Dagoska'yı almak için?"

"Daha fazlası da var. İmparator bir donanma kurdurdu. Yüz tane büyük gemi yelken açmaya hazır."

"Gurkhullular denizci değildir. Denizleri İttifak kontrol eder."

"Dünya değişiyor ve sen de onunla beraber değişmezsen unutulup gidersin. Bu savaş öncekiler gibi olmayacak. Khalul nihayet kendi askerlerini gönderdi. Çok uzun süredir kurduğu bir ordu. Sarkant'taki büyük tapınak-hisarın kapıları açıldı. Gözlerimle gördüm. Mamun, üç kez kutsanmış ve üç kez lanetlenmiş olan, çölün meyvesi ve Khalul'un ilk çırağı yola çıktı. Efendisiyle birlikte İkinci Kanun'u çiğnediler ve beraber insan eti yediler. Hepsi Ölüyiyen olan, savaşmak için yetiştirilmiş ve uzun yıllar boyunca beslenmiş, hem silah kullanmak konusunda hem de Yüce İlimler'de ustalaşmış Peygamber'in takipçileri Yüz Ölümsüz de yanında. Dünya, Eski Zaman'dan beri böyle bir

tehditle yüzleşmedi. Juvens, Kanedias'ın karşısına dikildiğinden beri. Daha öncesinde bu kadar kötüsü Glustrod aşağıdaki dünyanın kapılarını açmak için Diğer Taraf'a dokunduğunda yaşanmıştı."

Kuru gürültü. Çok yazık. Bir Mecus'a kıyasla mantıklı konuşuyordu. "Bana bilgi vermek mi istiyorsun? Çocuk hikâyelerini kendine sakla ve bana Davoust'a ne olduğunu söyle."

"Burada bir Ölüyiyen var. Kokusunu alabiliyorum. Bir gölgelere çekilen var. Tek görevi Peygamber'e karşı gelenleri yok etmek." *Buna ben de dahil miyim?* "Selefin bu odayı hiç terk etmedi. Ölüyiyen şehirdeki haini gizlemek için Davoust'u yedi."

Hah. Nihayet benim dilimi konuşuyorsun. "Hain kim?" Glokta'nın sesi açgözlülükle, hevesle tizleşmişti.

"Ben kâhin değilim, kötürüm ve sorunun cevabı bende olsaydı bile bana inanır mıydın? Herkes kendi işini kendi yapmalı."

Glokta, "Bah!" terslendi. "Sen de tıpkı Bayaz gibisin. Konuşuyorsun, konuşuyorsun ama hiçbir şey söylemiyorsun. Ölüyiyenler falan? Eski hikâyeler ve saçmalıktan başka bir şey değil!"

"Hikâyeler mi? Bayaz seni Yaratan'ın Evi'ne götürmedi mi?" Glokta yutkundu ve ıslak taşlara tutunan eli titredi. "Yine de benden şüphe mi ediyorsun? Çok yavaş öğreniyorsun, kötürüm. Gurkhul askerlerinin fethettikleri yerlerden aldığı kölelerin Sarkant'a götürüldüğünü görmedim mi? Sayısız kölenin dağlara çıkarılışını izlemedim mi? Khalul ve takipçilerini beslemek, onları daha da güçlendirmek için. Tanrı'ya karşı işlenen bir suç! Bizzat Euz tarafından ateşle yazılmış İkinci Kanun çiğnendi! Benden şüphe ediyorsun, belki de benden şüphe etmekte haklısın ama ilk ışıkla birlikte Gurkhul askerlerinin geldiğini göreceksin. Beş sayınca doğruyu söylediğimi anlayacaksın."

Glokta, "Hain kim?" diye tısladı. "Söylesene, seni anlaşılmaz piç kurusu!" Ama yağmurun şapırtısı, suyun akışı ve rüzgârın esişinden başka bir şey duymuyordu. Oda çakan bir şimşekle aydınlandı.

Halı boştu. Yulwei gitmişti.

Gurkhul ordusu beş birlik halinde ağır adımlarla ilerliyordu. İki birlik önde, üçü arkadaydı ve yarımadayı bir ucundan diğer ucu-

na kaplıyorlardı. Devasa davulların ritmiyle yürüyen askerler kusursuz bir formasyona sahipti. Botlarının çıkardığı sesler önceki geceki gök gürültüsünü andırıyordu. Güneş çoktan yağmurdan arta kalanları silmiş, şimdi de binlerce miğferi, binlerce kalkanı, binlerce kılıcı, ışıltılı ok ucunu ve zırhı parıldatıyordu. Durmak bilmez bir şekilde ilerleyen, parlak bir mızrak ormanı. Acımasız, yorulmak nedir bilmeyen bir insan seli.

Tek tük İttifak askerleri surların tepesinde yerlerini almış, yayları ellerinde ve gergin bir şekilde yaklaşan düşmana bakıyorlardı. Glokta korkularını uzaktan hissedebiliyordu. *Ve onları kim suçlayabilir ki? Düşmanımız sayıca ona karşı bir üstün olmalı.* Surların tepesinde davullar, emirler veya telaşlı hazırlıklar yoktu. Sadece sessizlik.

Nicomo Cosca, sırıtarak baktığı manzarayı seyrederek, "İşte geliyorlar," dedi. Görünüşe bakılırsa tek korkmayan oydu. *Ya çelik gibi sinirleri ya da uçsuz bucaksız bir hayal gücü var. Adam için bir tavernada içmekle ölümü beklemek arasında bir fark yok gibi görünüyor.* Bir ayağını surların üzerine koymuş, kolunu dizine dayamıştı. Bir elinde yarı dolu bir şişe sallanıyordu. Kiralık askerin savaş kıyafeti, içme kıyafetiyle aynıydı. Aynı eskimiş botları ve yamalı pantolonu giyiyordu. Savaş alanındaki tehlikeler için aldığı tek önlem, önünde ve arkasında altın işlemeler bulunan siyah bir göğüs zırhıydı. Diğer her şey gibi, onun da daha iyi günler gördüğü kesindi; zırh zamanla aşınmış, metal yerleri paslanmıştı. *Ama bir zamanlar tam bir şaheser olmalı.*

"Zırhın güzelmiş," dedi.

"Ne, bu mu?" Cosca başını eğip göğüs zırhına baktı. "Eskiden belki ama zamanla yıprandı. Çok yağmur yedi zamanında. Ospria Düşesi Sefeline'in hediyesi, beş aylık bir savaşta Sipanileri yendiğim için. Sonsuz dostluk sözüyle birlikte hediye etmişti."

"Güzeldir, dost sahibi olmak."

"Pek sayılmaz. Aynı gece beni öldürtmeye çalıştı. Zaferlerim beni Sefeline'in sarayında çok popüler yapmıştı. Yönetimi ele geçirmemden korktu. Şarabımı zehirlemişler." Cosca içkisinden bir yudum aldı. "En sevdiğim metresimi öldürdü. Yanıma sadece bu lanet olasıca göğüs zırhını alıp kaçmak zorunda kaldım ve Sipani Prensi'ne sığındım. Yaşlı piç bana Düşes kadar çok para vermedi

ama en azından ordusunun başında Düşes'e karşı savaşma fırsatım oldu ve zehirlendiğini görerek intikamımı aldım." Kaşlarını çattı. "Yüzü masmavi kesildi. İnan bana, parlak bir maviydi. Tavsiyemi istersen, çok popüler olma hiçbir zaman."

Glokta burnundan nefes verdi. "Aşırı popülerlik benim için pek büyük bir endişe değil."

Vissbruck gürültülü bir şekilde boğazını temizledi; görünüşe bakılırsa unutulmaktan şikâyetçiydi. Yaklaşan sayısız adamı işaret etti. "Üstat, Gurkhul askerleri yaklaşıyor." *Gerçekten mi? Fark etmedim mi sanıyorsun?* "İzninizle, hendeği suyla dolduralım mı?

Ah evet, zafer ânın. "Pekâlâ."

Vissbruck çok önemli bir iş yaparmış gibi surun tepesinde yürüdü. Kolunu havaya kaldırdı ve sert bir biçimde aşağıya indirdi. Bir yerlerde kamçılar şakladı ve katırlar ipleri çekmeye başladı. Basınç altında tahtaların ciyaklama sesi surlara kadar ulaştı ve ardından baraj kapakları yıkılırken bir çatırtı geldi. Tuzlu deniz suyu beyaz köpükler saçarak öfkeyle aktı ve iki uçtan derin hendeği doldurmaya başladı. Su ortada suyla buluştu ve bu çarpışmadan çıkan damlalar surların tepesine, daha yükseğe çıktı. Bir saniye sonra deniz suyu sakinleşti. Hendek artık bir kanala, şehir de bir adaya dönüşmüştü.

General Vissbruck, "Hendek doldu!" dedi.

Glokta, "Görüyoruz," dedi. "Tebrikler." *Umarım Gurkhul askerleri arasında yüzme bilen yoktur. Gerçi o kadar çok adamı var ki kanala atacak atam bulmakta zorlanmaz.*

Kalabalık ordunun arasında beş uzun direk hafifçe sallanıyordu. Sancaklardaki Gurkhul sembolleri altın renkle parıldıyordu. *Girilen ve kazanılan savaşların sembolleri.* Beş birliğin sancağı amansız güneşin altında ışıldıyordu. *Beş birlik. Tıpkı yaşlı adamın dediği gibi. Ardından gemiler mi gelecek?* Glokta başını yana çevirip Aşağı Şehir'e baktı. Uzun iskeleler bir kirpinin dikenleri gibi körfeze uzanıyordu ve hâlâ gemilerle doluydu. *Erzak getiren gemiler, geriye kalan son cesur tüccarlar.* Deniz tarafında duvar yoktu. Savunma da yoktu. *İhtiyacımız olacağını düşünmemiştik. Denizlere hep İttifak hükmetti. Gemiler gelirse...*

"Elimizde taş ve tahta kaldı mı?"

General hevesli bir biçimde başıyla onayladı. *Sonunda emir*

komuta zincirindeki değişime alıştı. "Emrettiğiniz üzere elimizde ikisinden de bol bol var."

"İskelelerin ardına, sahil kıyısına bir duvar inşa edilmesini istiyorum. Mümkün olduğunca yüksek ve güçlü olsun, en kısa süre içerisinde. Oradaki savunmamız çok zayıf. Gurkhul er ya da geç deniz tarafını denemeyi akıl edecektir."

General yarımadada yürüyen askerlere bakıp kaşlarını çattı, ardından sakin iskelelere göz gezdirdi. "Ama karadan gelecek tehdit daha önemli değil mi? Gurkhullular iyi denizci değildir, zaten kayda değer bir donanmaları da–"

"Dünya değişiyor, General. Dünya değişiyor."

"Tabii ki." Vissbruck yardımcılarına döndü.

Glokta surların tepesindeki Cosca'nın yanına gitti. "Sence kaç tane Gurkhul askeri var?"

Styrialı boynundaki kızarıklığı kaşıdı. "Beş sancak sayıyorum. İmparatorun beş birliği ve daha fazlası. Keşif erleri, mühendisler, Güney'den gelen düzensizler. Kaç kişi olduklarına gelince..." Gözlerini kıstı ve dudakları kafasında büyük hesaplar yapar gibi kıpırdadı. "Ebesinin amı kadarlar." Başını arkaya atıp şişesinin dibinde kalanı da içti, sonra dudaklarını büzüştürüp şişeyi Gurkhul askerlerine doğru fırlattı. Şişe bir anlığına parıldadıktan sonra kanalın diğer tarafında patladı. "Şu arkadaki arabaları görüyor musun?"

Glokta dürbününden işaret edilen yere baktı. Askerlerin arkasında büyük vagonlardan oluşan, botların kaldırdığı toz ve güneşin parıltısı yüzünden güçlükle seçilen gölgeli bir sütun vardı. *Askerlerin tabii ki erzaka ihtiyacı var ama yoksa...* Bir örümceğin bacaklarına benzeyen tahtalar gördü. Glokta kendi kendine, "Kuşatma makineleri," diye mırıldandı. *Tıpkı Yulwei'nin dediği gibi.* "İşi ciddiye alıyorlar."

"Ah ama sen de öylesin." Cosca surun üzerine çıkıp kemerini çözmeye başladı. Bir saniye sonra, Glokta duvarın dibine saçılan sidiğin sesini duydu. Kiralık asker omzu üzerinden geriye bakıp sırıttı, saçları tuzlu rüzgârda dalgalanıyordu. "Herkes işini ciddiye alıyor. Başkan Eider ile konuşmalıyım. Görünüşe bakılırsa yakında bir ödeme alacağım."

"Sanırım öyle." Glokta dürbünü yavaşça indirdi. "Umarım o paranın hakkını da verirsin."

KILAVUZU KARGA OLANIN

Mecusların İlki arabanın arkasında, bir su varili ile at yemlerini taşıyan bir çuvalın arasında, başının altına yastık niyetine bir kangal ip konmuş halde iki büklüm yatıyordu. Logen adamı hiç bu kadar yaşlı, zayıf ve güçten düşmüş görmemişti. Kesik kesik nefes alıyordu, derisi soluk ve lekeliydi ve kemiklerinin üzerine gerilmiş gibi duruyordu. Alnında ter damlaları birikmişti. Bazen irkiliyor, kıvranıyor ve kendi kendine garip kelimeler mırıldanıyor, kötü rüya gören bir adamınkiler gibi gözleri titriyordu.

"Ne oldu?"

Quai efendisine baktı. "Büyü yaparken gücü Diğer Taraf'tan ödünç alırsın ve ödünç alınanın bedelini ödemek gerekir. Marifetli bir Mecus da olsan tehlikeleri vardır. Bir düşünceyle dünyada değişiklik yaratmak... büyük bir küstahlık." Ağzının köşesini hafifçe bükerek gülümsedi. "Çok sık ödünç alırsan, bazen, Diğer Taraf'a dokunurken bir parçanı geride bırakırsın."

Logen, titreyen yaşlı adama tepeden bakarak, "Geride mi?" diye sordu. Quai'ın söylediklerinden pek hoşlanmamıştı. Hiçliğin ortasında, nereye gideceklerine dair hiçbir fikirleri olmadan kısılı kalmanın neresinin komik olduğunu anlamıyordu.

Çırak, "Bir düşünsene," diye fısıldadı. "Mecusların İlki, bir bebek kadar çaresiz." Elini Bayaz'ın göğsüne koydu. "Yaşama pamuk ipliğiyle bağlı. Şimdi uzanıp bu zayıf elimle... onu öldürebilirim."

Logen kaşlarını çattı. "Bunu neden yapasın?"

Quai kafasını kaldırıp yine hasta hasta gülümsedi. "Bunu kim neden yapsın? Sadece söylüyordum." Elini geri çekti.

"Daha ne kadar böyle kalacak?"

Çırak önce arabaya geri oturdu, sonra da başını kaldırıp gökyüzüne baktı. "Bilmenin imkânı yok. Belki birkaç saat. Belki sonsuza kadar."

"Sonsuza kadar mı?" Logen dişlerini sıktı. "O zaman ne yapacağız? Senin nereye, ne için gittiğimiz hakkında bir fikrin var mı? Geri mi dönsek?"

"Hayır." Quai'ın yüzü bir bıçak gibi keskindi. Logen'ın olabileceğini beklediğinden de keskin. "Peşimizde düşmanlar var. Şimdi geri dönmek devam etmekten daha tehlikeli olur. Devam edeceğiz."

Logen yüzünü buruşturup gözlerini ovaladı. Yorgun ve hasta hissediyordu. Şansı varken Bayaz'a planlarını sormuş olmayı diledi. Gerçi öyle düşününce, daha en baştan Kuzey'den hiç ayrılmamış olmayı diledi. En azından Bethod'dan intikam almaya çalışabilir ve bildiği bir diyarda, ne düşündüklerini anladığı insanların elinde ölebilirdi.

Logen gruba liderlik yapmak istemiyordu. Şöhret, görkem ve saygı peşinde düştüğü günler geride kalmıştı, bunların her birinin ayrı bir bedeli olmuş, bu bedelleri ödemişti ve her birinin içi koftu. İnsanlar ona bel bağlamış, Logen da o insanları en kısa yoldan toprağa geri döndürmüştü. Hiçbir hırsı kalmamıştı artık. Söz konusu olan karar vermek olunca lanetlendiğini düşünüyordu.

Ellerini geri çekip etrafına bakındı. Bayaz hâlâ uykusunda bir şeyler mırıldanıyordu. Quai dertsiz dertsiz gökyüzündeki bulutları seyrediyordu. Luthar diğerlerinden geride durmuş, onlara arkasını dönmüş, vadiyi inceliyordu. Ferro bir kayanın üzerine tünemiş, çatık kaşlarla bir bezle yayını temizliyordu. Uzunayak, beklendiği gibi, tehlike geçer geçmez geri dönmüştü ve çok da uzak olmayan bir mesafede, halinden memnun bir şekilde dikiliyordu. Logen yüzünü buruşturup iç geçirdi. Kaçış yoktu. Bunu yapabilecek başka biri yoktu.

"Pekâlâ, bu Aulcus denen yerdeki köprüye gideceğiz, sonrasına o zaman karar veririz."

Uzunayak, "Hiç iyi bir fikir değil," diyerek arabanın yanına gelip Mecus'a baktı. "Bana kalırsa hiç iyi bir fikir değil. Bu... talihsiz kazaya uğramadan önce işverenime de söylemiştim. Şehir terk edilmiş, yok edilmiş ve yıkılmış durumda. Lanetli, tehlikeli ve harap bir yer. Köprü hâlâ ayakta olabilir ama söylentilere göre–"

"Plan Aulcus'tu, biz de plana sadık kalacağız."

Uzunayak, Logen hiç konuşmamış gibi devam etti. "Bence,

Calcis'e geri dönsek çok daha iyi olur. Daha nihai hedefimize olan yolu yarılamadık bile ve geri dönüş yolculuğuna yetecek kadar suyla yiyeceğimiz var. Şansımız yaver giderse–"

"Sana sonuna kadar gitmen için mi para ödendi?"

"Şey, ee, evet, bu doğru, ama–"

"Aulcus."

Seyrüseferci gözlerini kırpıştırdı. "Anlıyorum, kararını çoktan verdin. Kararlılık, cesaret ve kuvvet senin marifetlerinden olabilir ama ben de kişisel deneyimlerime dayanarak tedbirlilik, bilgelik ve deneyimin benim marifetlerim olduğunu söyleyebilirim. Hiç şüphesiz benim–"

Logen, "Aulcus," diye hırladı.

Uzunayak ağzı açık bir şekilde bakakaldı. Sonra ağzını kapattı. "Pekâlâ. Ovadaki yolu takip edeceğiz ve batıdaki üç göle doğru ilerleyeceğiz. Aulcus oradadır ama yolculuk hâlâ çok uzun ve tehlikeli, özellikle de kış kapıdayken. Bence–"

"Güzel." Logen, Seyrüseferci başka bir şey söylemeden oradan ayrıldı. Işin kolay kısmı buydu. Dişlerini emerek Ferro'nun yanına gitti.

"Bayaz..." diye lafa girdi, doğru kelimeyi bulmaya çalışarak. "Kendinde değil. Ne zaman kendine geleceğini da bilmiyoruz."

Ferro başıyla onayladı. "Yola devam mı?"

"Ee... sanırsam... plan bu."

"Tamam." Kayadan kalkıp yayını omzuna astı. "O zaman yola koyulalım."

Beklediğinden daha kolay olmuştu. Belki de fazla kolay. Yine kaçmayı planlayıp planlamadığını merak etti. Doğruyu söylemek gerekirse o da kaçmayı düşünmüyor değildi. "Nereye gittiğimizi bile bilmiyorum."

Ferro burnundan nefes verdi. "Ben hiçbir zaman nereye gittiğimi bilmedim. Bana sorarsan, senin lider olman büyük bir gelişme." Atına doğru yürüdü. "O kel piç kurusuna hiç güvenmiyordum."

Geriye sadece Luthar kalmıştı. Sırtı diğerlerine dönük, omuzlarını salmış, tamamen sefil bir görünüşle öylesine dikiliyordu. Logen,yere bakarken Luthar'ın çenesinin kasıldığını görebiliyordu.

"Sen iyi misin?"

Luthar onu duymamış gibiydi. "Dövüşmek istedim. Gerçekten istedim, nasıl dövüşeleceğini de biliyordum ve kılıcımı elime de almıştım." Öfkeyle kılıçlarından birinin kabzasına vurdu. "Lanet olasıca bir bebek kadar çaresizdim! Neden yerimden kıpırdayamadım?"

"Buna mı canın sıkıldı? Tanrı aşkına, evlat, ilk defasında birçok kişi yaşar bunu!"

"Öyle mi?"

"Ne kadar çok kişinin başına geldiğine inanmazsın. En azından altına sıçmadın."

Luthar kaşlarını havaya kaldırdı. "O da mı oluyor?"

"Ne kadar çok kişinin başına geldiğine inanmazsın."

"Sen ilkinde donup kalmış mıydın?"

Logen kaşlarını çattı. "Hayır. Öldürmek benim için çok kolay bir şey. Hep öyleydi. İnan bana, şanslı olan sensin."

"Yok yere ölmediğim sürece."

Logen, "Yani," diye itiraf etti, "o da var." Luthar başını önüne biraz daha eğdi ve Logen omzuna hafifçe vurdu. "Ama ölmedin! Neşelen, evlat, şanslısın! Hâlâ hayattasın, değil mi?" Jezal gönülsüzce başını salladı. Logen adamı omzundan tutup atlara doğru çevirdi. "Bir dahaki sefere daha iyisini yapma şansın var."

"Bir dahaki sefere mi?"

"Tabii ki. Bir dahaki sefere daha iyisini yapmak. Hayat bu demek."

Logen, ağrıyan kaskatı kesilmiş vücuduyla eyerine tırmandı. Günledir at binmekten her yeri kasılmıştı ve vadide bütün gücü tükenmişti. Hem sırtına bir taş yemiş hem de kafasının yanında bir yumruk patlamıştı. Daha kötüsü de olabilirdi.

Kafasını çevirip diğerlerine baktı. Herkes atına binmiş ona bakıyordu. Birbirinden mümkün olduğu kadar farklı dört surat ama hepsinde hemen hemen benzer bir ifade vardı. Onun ağzından çıkacaklara bakıyorlardı. Niye insanlar onun cevaplara sahip olduğunu sanırdı ki? Yutkunup atını mahmuzladı.

Yola çıkma zamanı.

PRENS LADİSLA'NIN SAVAŞ PLANI

"Burada daha az vakit geçirmelisiniz, Albay West." Pike çekicini elinden bıraktı; demirci ocağının turuncu ateşi gözlerini aydınlatıyor, erimiş yüzünü ışıldatıyordu. "İnsanlar konuşmaya başlayacak."

West gergin gergin gülümsedi. "Koca kampta tek sıcak yer burası." Bu elbette doğruydu ama burada olmasının esas sebebi bu değildi. Lanet olasıca kampta insanların onu aramayacağı tek yerdi. Açlıktan mideleri kazınan askerler, soğuktan donmakta olan askerler, suyu, silahı ya da ne yapacaklarına dair bir fikri olmayan askerler. Gömülmesi gereken, soğuktan veyahut hastalıktan ölmüş askerler. Ölüler bile West'siz yapamıyordu. Gece gündüz herkesin ona ihtiyacı vardı. Pike, kızı ve diğer suçlular dışındaki herkesin. Mahkûmlar kendi başlarının çaresine bakmayı biliyorlardı ve böylece demirci ocağı onun sığınağı oluvermişti. Gürültülü, kalabalık ve dumanlı bir sığınak fakat bu pek önemli değildi. Prens ve maiyetinin yanında olmaktansa bunu tercih ederdi. Buradaki suçlular daha... dürüsttü.

"Ayak altındasın, Albay. Yine." Eldivenli elindeki maşanın ucunda tuttuğu turuncu turuncu parıldayan bir hançerle Cathil yanından geçti. Hançeri suyun içine soktu ve su tıslayarak buharlar çıkarırken çatık kaşlarla silahı evirip çevirdi. West kadının hızlı ve deneyimli hareketlerini, kaslı kollarında ve boynunda birikmiş ter damlalarını, koyu renkli ve terden sırılsıklam olup dikilmiş saçlarını inceledi. Kadını oğlan sandığına inanmak zordu. Metal işlemek konusunda diğer erkeklerden aşağı kalır yanı yoktu fakat göğüsleri, kalçası ve kıvrımlarıyla bir kadın olduğuna şüphe yoktu...

Cathil omzu üzerinden geriye baktı ve West'i ona bakarken yakaladı. "Senin ilgilenmen gereken bir ordu yok mu?"

"On dakika bensiz idare edebilirler."

Cathil soğuk ve siyah bıçağı sudan çıkarıp biley taşını yanındakilerin üzerine fırlattı. "Emin misin?"

Belki de kadın haklıydı. West derin bir nefes aldı, iç geçirdi, isteksizce arkasına döndü ve dışarıya adım atıp kampın içine doğru yürüdü.

Kış havası demirci ocağının sıcağının ardından yanaklarını dondurdu. West ceketine biraz daha sarınarak kampın ana yolunda hızlı adımlarla ilerledi. Demirci ocağının takırtısından sonra dışarıya ölüm sessizliği hâkimdi. Donmuş çamurun botlarının altında çıkardığı sesi duyabiliyordu. Nefesi boğazında hırıldıyordu ve uzakta, karanlığın içinde homurdanan bir askerin küfrettiğini duydu. Bir an için durup göğe baktı ve ısınmak için kollarını göğsünde birleştirdi. Gökyüzü kusursuz bir berraklığa sahipti, parıldayan yıldızlar karanlığın içine saçılmış parlak toz tanecikleri gibiydi.

"Çok güzel," diye kendi kendine mırıldandı.

"İnsan alışıyor."

Çadırların arasından arkasında Köpekadam'la Üçağaç geliyordu. Yüzü gölgeler içindeydi ve ay ışığının altındaki bir uçurum gibi karanlık çukurları ve beyaz açıları vardı ama West kötü bir haberin geleceğini hemen anladı. İhtiyar Kuzeyli zaten normalde de eğlenceli bir adam değildi ama şimdi kaşları her zamankinden de çatıktı.

West, Kuzey dilinde, "Hoş geldiniz," dedi.

"Öyle mi dersin? Bethod kampınıza beş günlük mesafede."

Soğuk birden West'in içine işledi ve tüylerini diken diken etti. "Beş gün mü?"

"Tabii eğer onu gördüğümüzden beri aynı yerde durduysa. Bethod hiçbir zaman sabit kalmaz. Güneye indiyse üç gün mesafededir. Ya da daha az."

"Kaç kişiler?"

Köpekadam dudaklarını yalayınca zayıf yüzünün önünde nefesi buharlaştı. "Bence on bin kadarlar ama arkasında daha fazlası olabilir."

West daha da üşüdü. "On bin mi? O kadar çok mu?"

"On bin civarında, evet. Birçoğu köylerden topladığı adamlar."

"Köylerden mi? Hafif zırhlı piyadeler mi yani?"

"Hafifler, evet ama sizinkiler gibi işe yaramaz değiller." Üçağaç derme çatma çadırlara baktı, sönmek üzere olan beceriksizce yakılmış ateşleri inceledi. "Bethod'un piyadeleri savaştan savaşa koştuğu için formda ve hep hazırdır. O piçler gün boyunca koşabilir ve günün sonunda yine savaşabilirler. Okçular, mızraklılar, hepsi deneyimlidir."

Köpekadam, "Carlların sayısı da az değil," diye mırıldandı.

"Hem de hiç değil ve güçlü zırhlarla sağlam silahları var, çok sayıda da atları. Aralarında Şöhretli Adamlar da olduğuna şüphe yok. Bethod yanında en iyileri getirmiş, içlerinde keskin zekâsıyla tanınan klan liderleri de var. Ve bir de doğudan getirdiği garip askerler. Crinna'nın ötesinden gelen vahşi adamlar. Kuzey'de arkadaşlarınızın kovalaması için birkaç adamını bırakmıştır ama en iyi savaşçılarını sizin en zayıf olduğunuz noktaya getirdi." İhtiyar savaşçı kalın kaşları altından tiksinerek kamp yerine göz gezdirdi. "Üzerine alınma ama savaşırsanız size hiç şans vermiyorum."

En kötü senaryo. West yutkundu. "Böyle bir ordu ne kadar hızlıdır?"

"Yeterince. Keşif erleri yarından sonra burada olabilir. Ana kuvvet de onlardan bir gün sonra. Tabii eğer buraya doğru geliyorlarsa ki bundan emin olamayız. Bethod daha aşağıdan bir nehri geçip arkamıza geçmeye de çalışabilir."

"Arkamıza mı?" Ne yapacağı önceden tahmin edilebilir bir ordu için bile doğru düzgün hazır değillerdi. "Burada olduğumuzu nereden bildi?"

"Bethod düşmanın nerede olduğunu tahmin etmek konusunda çok iyidir. Aynı zamanda çok şanslı bir piçtir. Şansını zorlamayı sever. Savaşta şansın yaver gitmesinden daha önemli bir şey yoktur."

West gözlerini kırpıştırarak etrafına bakındı. On bin savaş deneyimli Kuzeyli derme çatma kamplarına doğru geliyordu. Disiplinsiz askerleri çamurun içinde hizaya sokmaya çalıştığını hayal etti. Tam bir katliam olacaktı. İkinci bir Kara Kuyu. En azından

önceden haberleri vardı. Savunmayı hazırlamak ya da daha da iyisi, geri çekilmek için üç günleri vardı.

"Hemen Prens ile konuşmalıyız," dedi.

West çadırın içine girmek için çadırın örtüsünü kaldırdığında dışarı hafif bir müzikle sıcak renkte bir ışık sızdı. Arkasında iki Kuzeyli'yle birlikte isteksizce eğilerek içeri girdi.

Üçağaç etrafına bakınıp, "Ölüler aşkına..." diye mırıldandı.

West, yeni gelenler için, özellikle de konfora yabancı olan birileri için Prens'in çadırının ne kadar garip görünebileceğini unutmuştu. Mor çadırın içi büyük bir salon gibiydi, yüksekliği on adım kadardı ve Styria'dan gelen duvar halıları ile Kantic kilimleriyle döşenmişti. Mobilyalar bir kamptan çok saraya yakışırdı. Dev oymalı dolaplar ve içlerinde bir züppeler ordusunu giydirecek kadar kıyafet barındıran süslemeli sandıkların yanı sıra, bir de kamptaki birçok çadırdan bile büyük olan devasa sayvanlı yatak vardı. Bir köşede, parıldayana kadar cilalanmış bir masa duruyordu, üzeri yiyeceklerde doluydu. Gümüş ve altın tabaklar ışığın altında parıldıyordu. Bu manzarayı gören hiç kimse birkaç yüz adım ötede askerlerin soğukta açlıktan ölmek üzere olduğuna inanmazdı.

Tahtın vârisi Ladisla koyu renkli ağaçtan yapılma, kırmızı ipeklerle süslenmiş sandalyesinde, ki buna bir taht da denebilirdi, oturuyordu. Bir elinde boş bir kadeh vardı, diğerini ise müziğe eşlik ederek havada sallıyordu. Uzak köşedeki müzisyenler telleri tıngırdatıyor, nazikçe ışıltılı enstrümanlarına üflüyordu. Majesteleri'nin yanında adamlarından dördü vardı. Hepsi jilet gibi giyinmiş, yakışıklı bir sıkılganlığa sahipti ve aralarında son birkaç haftadır West'in en çok nefret ettiği insana dönüşen genç Lord Smund da vardı.

Smund yüksek sesle, "Sizin kalitenizi ortaya koyuyor," diyordu Prens'e. "Diğer askerlerle birlikte kampın zorluklarını paylaşmak, sıradan askerlerin saygısını kazanmak için–"

Ladisla, "Ah, Albay West!" diye cıvıldadı. "Ve iki Kuzeyli keşif eri! Ne büyük sürpriz! Yiyecek bir şeyler alın!" Sarhoşça elini masaya doğru salladı.

"Teşekkürler, Ekselansları ama ben aç değilim. Size çok önemli haberlerim–"

"O zaman şarap alın! Hepiniz alın, harika bir ürün bu! Nereye gitti bu şişe?" Sandalyesinin altına doğru elini uzattı.

Köpekadam çoktan masanın yanına gitmiş, üzerindeki yiyecekleri kokluyordu... bir köpek gibi. Kirli parmaklarıyla tabaklardan birinden bir biftek aldı ve bifteği dikkatlice katlayıp ağzına attı. Smund tiksinerek dudak büktü. Normal şartlar altında bu utanç verici bir an olurdu ama West'in çok daha büyük endişeleri vardı.

West, "Bethod beş günlük mesafede," diye bağırdı. "Ordusunun büyük bir kısmıyla."

Müzisyenlerden biri yanlış bir tele bastı ve ahenksiz bir nota ciyakladı. Ladisla kafasını kaldırıp koltuğunda doğruldu. Smund ve arkadaşları bile dikkat kesildi.

Prens, heyecandan boğuklaşmış bir sesle, "Beş gün," diye mırıldandı. "Emin misin?"

"Belki de üç gün."

"Kaç kişiler?"

"On bin kadar, hepsi savaş deneyimli–"

"Harika!" Ladisla, bir Kuzeyli'nin suratıymış gibi koltuğunun kolluğuna vurdu. "O zaman eşit şartlarda savaşacağız."

West yutkundu. "Sayı olarak eşit olabilir, Ekselansları ama kalite olarak aynı şeyi söyleyemeyiz."

Smund, "Yapmayın, Albay," dedi. "İttifak adamlarından bir tanesi onların on tanesine bedeldir." Dik dik Üçağaç'a baktı.

"Askerlerimiz iyi beslenmiş, eğitilmiş ve silahlandırılmış olsa bile, Kara Kuyu bunun bir fantezi olduğunu ispatladı. Kral'ın Adamları dışında elimizde doğru düzgün asker yok! Bence savunmayı planlamalı, hatta belki de geri çekilmeyi düşünmeliyiz."

Smund tiksinerek yüzünü buruşturdu. "Savaşta aşırı tedbirli olmaktan daha kötü bir şey yoktur," ilan etti kendini beğenmişçe.

West, "Hiç tedbir almamaktan başka!" diye hırladı. Gözlerinin arkasında öfkesi alevlenmeye başlamıştı.

Ama Prens Ladisla ortalığı yatıştırmak için araya girdi. "Beyler, bu kadar yeter!" Sandalyesinden kalktı, gözlerinde sarhoş bir heves parıldıyordu. "Ben stratejimi çoktan belirledim! Nehri geçip karşılarına dikileceğiz! Bize sürpriz saldırı mı yapmayı planlıyorlar? Hah!" Şarap kadehiyle havayı dövdü. "Onlara asla unutama-

yacakları bir sürpriz yapacağız! Onları sınıra kadar süreceğiz! Tıpkı Mareşal Burr'un yapmayı düşündüğü gibi!"

West, huzursuz bir şekilde "Ama Ekselansları," diye kekeledi. "Lord Mareşal size kesin emirlerle nehrin bu tarafında–"

Ladisla bir sineği savuşturur gibi elini havada salladı. "Öyle söylemiş olabilir, Albay ama niyeti farklıydı! Düşmanı bozguna uğratırsak buna itiraz edeceğini sanmıyorum."

Üçağaç kendi dilinde, "Bu adamlar tam gerizekâlı, amına koyayım," diye hırladı.

Prens, "Ne dedi?" diye sordu.

"Ee... bana burada kalmamızı tavsiye ediyor, Ekselansları ve Mareşal Burr'dan yardım isteyebileceğimizi söylüyor."

"Gerçekten mi? Ben de bu Kuzeylilerin kanında ateş akıyor sanırdım! Albay West, lütfen ona söyleyin ben kararımı verdim ve kararımdan dönmem! Şu sözde Kuzeylilerin Kralı'na savaş nasıl kazanılır göstereceğim!"

Smund, "Göstereceğiz!" diye bağırdı, ayağını kalın halıya vurarak. "Harika!" Prens'in adamlarının geri kalanı da cahilce laflar ederek ona destek çıktılar.

"Sınıra kadar kıçlarını tekmeleyelim!"

"Onlara derslerini verelim!"

"Harika! Mükemmel! Şarap kaldı mı?"

West hayal kırıklığıyla yumruklarını sıktı. Ne kadar utanç verici ve amaçsız da olsa son bir kez daha denemeliydi. Bir dizi üzerine çöktü, ellerini dizinin önünde birleştirdi, Prens'in gözlerinin içine baktı ve adamı ikna edebilecek bir ses tonu tutturmaya çalıştı. "Ekselansları, sizden rica ediyorum, size yalvarıyorum, lütfen kararınızı bir kez daha gözden geçirin. Buradaki bütün adamların hayatı sizin vereceğiniz karara bağlı."

Prens sırttı. "Orduyu komuta etmenin zorluğu da buradadır, dostum! Niyetinin iyi olduğunu biliyorum ama Lord Smund ile aynı fikirdeyim! Savaşta en iyi strateji cesarettir ve benim stratejim de öyle olacak! Yüce Harod, İttifak'ı cesareti sayesinde kurdu. Kral Casamir, Angland'ı cesareti sayesinde fethetti! Bu Kuzeylileri yeneceğiz, göreceksin. Emirleri ver, Albay! Sabah ilk ışıkla yola çıkıyoruz!"

West, Casamir'in savaşlarını yakından çalışmıştı. Adamın ba-

şarısının belki onda biri cesaretinden kaynaklanıyordu. Geriye kalanı dikkatlice yaptığı planlara, adamlarına değer vermesine ve hiçbir detayı gözden kaçırmamasına bağlıydı. Bunlar olmadan cesaret ölüm demekti ama bunu söylemenin bir anlamı yoktu artık. Sadece Prens'i sinirlendirir ve adamın üzerinde etkisi iyice yok olurdu. Kendi evinin yanmasını seyreden bir adam gibiydi. Uyuşuk, yorgun ve tamamıyla çaresiz. Artık emirleri vermekten ve düzgün bir biçimde yerine getirildiklerinden emin olmaktan başka yapabileceği bir şey yoktu.

"Tabii ki, Ekselansları," diye mırıldandı.

"Tabii ki!" Prens sırıttı. "O zaman hepimiz anlaştık! Harika! Şu müziği kesin!" diye bağırdı. "Daha hızlı tempolu bir şey çalın! Şöyle canlı bir şey olsun!" Müzisyenler hiç vakit kaybetmeden bir marş çalmaya başladı. West, ümitsizlikten uzuvları ağırlaşmış halde arkasına döndü ve ağır adımlarla soğuk geceye adım attı.

Üçağaç da onun peşinden dışarıya çıktı. "Ölüler aşkına, sizi bir türlü çözemedim! Benim geldiğim yerde, insanlar liderlik vasfını bileğinin hakkıyla kazanır! Adamları onu bir lider olarak işini bildiği için takip ederler ve zorluklarını onlarla beraber paylaştığı için saygı duyarlar ona! Bethod bile buraya hak ederek geldi!" Çadırın önünde ellerini kollarını sallayarak konuşmaya devam etti. "Siz de kendinize komutan olarak, lider olarak, en aptalınızı seçmişsiniz!"

West'in diyecek bir şeyi yoktu. İnkâr etmek faydasızdı.

"O gerizekâlı hepinizi mezarınıza götürecek! Siz topunuz toprağa geri dönebilirsiniz ama ben veya dostlarım sizi takip edecek kadar aptal değiliz. Başkalarının hatalarının bedelini ödemekten sıkıldım, Bethod piçi zaten birçok şeyimi benden aldı! Gel, Köpekadam. Bu aptallar biz olmadan da batabilirler!" Arkasına dönüp hızlı adımlarla uzaklaştı.

Köpekadam omzunu silkti. "Çok da kötü geçmedi." West'e bir sır verecekmiş gibi yaklaştı, elini cebine soktu ve bir şey çıkardı. West adamın elindeki somon balığına baktı, Prens'in masasından alındığına şüphe yoktu. Kuzeyli sırıttı. "Balık aldım masadan!" Sonra şefinin peşinden giderek West'i tepenin üzerinde, arkasında soğuk havada yayılan askeri marşla beraber yalnız başına bıraktı.

GÜNBATIMINA KADAR

"Oy." Kaba bir el Glokta'yı uykusundan uyandırdı. Glokta başını hafifçe yana çevirince, çıtlayan boynunun acısıyla dişlerini sıkmak zorunda kaldı. *Ölüm bugün sabah erkenden mi geldi?* Gözlerini araladı. *Ah. Belli ki henüz değil. Belki de öğlen gelir.* Pencereden içeriye süzülen güneş ışığını arkasına aldığından dikensi saçları koyu renkli görünen Vitari ona tepeden bakıyordu.

"Pekâlâ, Pratisyen Vitari, illa kendine hâkim olamayacaksan. Ama senin için sorun olmazsa üste sen geç."

"Ha ha. Gurkhul elçisi geldi."

"Ne?"

"Bir elçi. İmparatorun temsilcisiymiş, anladığım kadarıyla."

Glokta paniğin ilk dalgasını hissetti. "Nerede?"

"Hisar'da. Konseyle konuşuyor."

Glokta, "Sıçayım böyle işe!" diye hırlayarak, bacağına saplanan acıyı umursamadan sol ayağını yataktan yere indirdi. "Bana neden haber vermediler?"

Vitari ona ters ters baktı. "Belki de adamla sensiz konuşmak istediler. Sence sebebi bu olabilir mi?"

"Adam buraya nasıl geldi?"

"Mükâleme sancağıyla tekneyle gelmiş. Vissbruck vazifesi gereği adamı şehre aldığını söyledi."

Glokta, titreyen uyuşuk bacaklarına pantolonunu geçirirken, "Vazifesi gereğiymiş!" diye tükürdü. "Şişko piç! Adam ne kadar zamandır burada?"

"Konseyle birlikte türlü entrikalar çevirmeye yetecek kadar."

"Sokayım!" Glokta gömleğini giyerken yüzünü buruşturdu.

Gurkhul elçisinin, şüphesiz, görkemli bir görünümü vardı.

Burnu belirgin ve kemerliydi, gözleri zekâyla parıldıyordu,

uzun ve ince sakalı özenle taranmıştı. Beyaz cübbesinin üzeri altın ipliklerle işlenmişti ve kafasındaki sarık parlak güneşin altında ışıldıyordu. Sırtı inanılmaz bir biçimde dikti ve uzun boynunu öne uzatmış, çenesini havaya kaldırmıştı. Böylece nereye bakarsa baksın herkese ve her şeye tepeden bakıyordu. Çok uzun boylu ve zayıf bir adamdı. Elçinin yanında salon mütevazı ve sıradan kalıyordu. *Kendini imparator olarak bile tanıtabilirmiş.*

Glokta kan ter içerisinde ayağını sürüyerek yürürken ne kadar çirkin ve acınası göründüğünün farkındaydı. *Sefil karga görkemli tavuskuşuyla karşılaşır. Yine de savaşları her zaman en güzeller kazanmaz. Ben iyi bilirim.*

Uzun masa şaşırtıcı bir biçimde dolu değildi. Sadece Vissbruck, Eider ve Korsten dan Vurms yerlerindeydi ve hiçbiri Glokta'yı gördüğüne memnun değildi. *Olmasınlar da, piç kuruları.*

"Vali burada değil mi?" diye havladı.

Vurms, "Babam iyi değil," diye mırıldandı.

"Şu an onun yanında olup hastalığıyla ilgilenmemen ne yazık. Kahdia nerede?" Kimse cevap vermedi. Kabaca elçiyi işaret ederek, "Bununla bir görüşmeyi kaldıramayacağını düşündünüz, ha?" dedi. "Siz üçünüzün midesinin daha güçlü olması hepimiz için ne büyük bir lütuf. Ben Üstat Glokta, sana ne dediler bilmiyorum ama burada kontrol bende. Geç geldiğim için özür dilerim ama bana kimse haber vermedi." Vissbruck'a sert bir bakış attı ama general onunla göz göze gelmeye meraklı değildi. *Aynen öyle, kendini beğenmiş piç. Bunu unutmayacağım.*

"Adım Shabbed al İslik Burai." Elçi ortak dili kusursuzca konuşuyordu ve sesi de görünüşü kadar güçlü, otoriter ve küstahtı. "Ben Güney'in meşru hükümdarı, görkemi Gurkhul ve Kantic diyarlarının imparatoru, Dünya Çemberi'nde sevilen, korkulan ve takdir edilen, Tanrı'nın sağ kolu Peygamber Khalul tarafından kutsanmış Uthman-ul-Dosht'un elçisiyim."

"Ne güzel. Önünde eğilirdim ama yataktan kalkarken sırtımı incittim."

İslik hafifçe sırıttı. "Gerçekten bir savaşçıya yaraşır bir yara. Buraya şehri teslim almaya geldim."

"Öyle mi?" Glokta en yakındaki sandalyeye gidip oturdu. *Sırf bu uzun boylu dallama için biraz daha ayakta durup acı çekersem*

ne olayım. "Ben bu tarz tekliflerin savaştan sonra yapıldığını sanırdım."

"Bir savaş olsa bile uzun sürmeyecek." Elçi pencereyi işaret etti. "Yarımadada savaş formasyonu almış beş birlik görüyorum. Yirmi bin mızrak ve bunlar ordunun sadece bir kısmı. İmparatorun askerleri çöldeki kumlardan fazladır. Bu orduya karşı koymak bir akıntıya karşı koymak gibidir. Siz de bunun farkındasınız." Gururlu bakışlarını konsey üyelerinin üzerinde gezdirdikten sonra sonunda küçümser bir ifadeyle Glokta'ya dikti gözlerini. *Savaşı çoktan kazandığını düşünen bir adamın ifadesi. Onu suçlayabileceğimi sanmıyorum. Belki de kazanmıştır.*

"Böyle bir kuvvetin karşısında sadece deliler veya aptallar durmaya yeltenir. Siz pembeler hiçbir zaman buraya ait olmadınız. İmparator size sağ salim Güney'i terk etme fırsatı sunuyor. Kapılarınızı bize açarsanız hayatlarınız bağışlanacak. Küçük teknelerinize binip küçük adanıza dönebilirsiniz. Uthman-ul-Dosht'un cömert olmadığını kimse söyleyemez. Tanrı bizimle birlikte savaşıyor. Siz bu savaşı çoktan kaybettiniz."

"Ah, bilemiyorum, son savaşta kendi başımızın çaresine çok güzel baktık. Ulrioch'un düşüşünü hepimiz hatırlıyoruzdur. Ben hatırlıyorum mesela. Şehir çok güzel yanıyordu. Özellikle de tapınaklar." Glokta omzunu silkti. "O gün Tanrı başka bir yerde olmalı."

"O gün, evet. Ama başka muharebeler de oldu. Eminim belli bir köprüde, belli bir genç subayın esir düştüğü belli bir muharebeyi de hatılıyorsunuzdur." Elçi gülümsedi. "Tanrı her yerdedir."

Glokta gözünün seğirdiğini hissetti. *Bunu pek unutamayacağımı biliyor.* Gurkhul askerlerinden birinin mızrağı saplandığında ne kadar şaşırdığını hatırladı. Hem şaşırmış hem de hayal kırıklığına uğramıştı, bir de canı çok yanmıştı. *Demek ki gerçekten ölümsüz değilim.* Atının şaha kalkıp onu üzerinden atışını anımsadı. Acı daha da artmış, şaşkınlık yerini korkuya bırakmıştı. Botların ve cesetlerin arasında sürünüp nefes almaya çalışırken ağzında kendi kanının tadı ve toz toprak vardı. Bacaklarına inen kılıçların acısını hatırladı. Yerini dehşete bırakan korku. Çığlıklar atarken onu o köprüden nasıl alıp götürdükleri hatırladı. *Ve o akşam sorular başladı.*

Glokta, "Kazandık," dedi ama ağzı kurumuş, sesi çatlamıştı. "Daha güçlü olduğumuzu ispatladık."

"O, o zamandı. Dünya değişiyor. Soğuk Kuzey'deki hamleniz sizi şimdi dezavantajlı bir konuma düşürdü. Savaşın ilk kuralını ihlal etmeyi başardınız. Asla aynı anda iki düşmanla birden savaşma."

İtiraz etmesi zor bir argüman. "Dagoska surları sizi daha önce de hayal kırıklığına uğrattı." Glokta'ya bile çok inandırıcı gelmedi. *Galip tarafın ağzından çıkan sözler gibi durmuyorlar.* Vurms, Vissbruck ve Eider'in gözlerini üzerinde hissetti ve sırtı kaşınmaya başladı. *Kimin üstünlük kuracağını merak ediyorlar ve ben yerlerinde olsam kimin üzerine oynardım, biliyorum.*

"Belki de bazılarınız surlara sizin kadar güvenmiyordur. Günbatımında cevabımı almaya geleceğim. İmparatorun teklifi sadece ve sadece bu gün için geçerli, bir daha tekrarlanmayacak. İmparator merhametlidir ama merhametinin de bir sınırı vardır. Günbatımına kadar vaktiniz var." Ve odayı terk etti.

Glokta kapı kapatılana kadar bekledikten sonra yavaşça diğerlerine döndü. Vissbruck'a, "Sen ne yaptığını sanıyorsun lan?" diye hırladı.

"Ee..." General terli yakasını çekiştirdi. "Bir asker olarak, düşmanın, silahsız temsilcisini şehre almak ve teklifini dinlemek, benim vazifemdi–"

"Bana söylemeden mi?"

Vurms, "Senin dinlemeyeceğini biliyorduk!" dedi. "Ama doğruyu söylüyor! Çok çalıştık ama sayıca hâlâ bizden üstünler ve Angland'da savaş devam ettiği sürece bize kimse yardım etmez. Biz devasa ve düşman bir ulusun ayağına batan bir kıymıktan başka bir şey değiliz. Hâlâ pazarlık etme gücümüz varken anlaşma yapmamız daha iyi. Şehir düştükten sonra önümüze katliamdan başka bir şey sunmayacaklarından emin olabilirsin."

Doğru sayılır ama Rektör'ün onunla aynı fikirde olduğunu sanmıyorum. Beni buraya pazarlık yapıp şehri teslim etmeye göndermedi. "Normale göre fazla sessizsiniz, Başkan Eider."

"Böyle bir kararın askeri yönlerini tartışacak bilgi ve birikime sahip değilim. Ama bence, teklif yeterince cömert. Tek bir şeyden emin olabiliriz. Bu teklifi reddedersek ve Gurkhul şehri

alırsa katliam korkunç olacak." Glokta'ya baktı. "O zaman bize merhamet göstermeyecekler."

Çok doğru. Gurkhul merhameti konusunda uzman sayılırım. "Öyleyse üçünüz de şehri teslim etmek mi istiyorsunuz?" Masadakiler birbirlerine baktılar ve bir şey demediler. "Biz şehri teslim ettikten sonra, bu küçük anlaşmayı çiğneyebilecekleri hiç aklınıza gelmedi mi?"

Vissbruck, "Geldi," dedi, "ama daha önce de verdikleri sözleri tuttular ve bir parça ümit..." gözlerini masaya çevirdi, "hiç ümit olmamasından iyidir." *Görünüşe bakılırsa düşmana benden daha çok güveniyorsun. Şaşırdığımı söyleyemem. Ben bile kendime o kadar güvenmiyorum.*

Glokta bir gözünden akan yaşı sildi. "Anlıyorum. O zaman sanırım teklifi gözden geçirmem gerek. Gurkhullu dostumuz geri döndüğünde burada buluşalım. Günbatımında." Sandalyeyi ittirip ayağa kalkarken acıyla yüzünü buruşturdu.

Glokta koridorda topallarken Vitari, "Teklifi gözden mi geçireceksin?" diye tısladı. "Lanet olasıca teklifi gözden mi geçireceksin?"

Glokta, "Bu doğru," dedi. "Burada kararları ben veririm."

"Ya da bu solucanların senin adına karar vermesine izin verirsin."

"Hepimizin görevi ayrı. Ben sana Rektör'e yazdığın mektuplarda söylemen gerekenleri söylemiyorum. Bu solucanları nasıl idare ettiğim seni ilgilendirmez."

"İlgilendirmez mi?" Vitari, Glokta'yı kolundan yakaladı ve Glokta zayıf bacağı üzerinde hopladı. "Sult'a bunun altından kalkabileceğini söyledim!" diye hırladı. "Şehri hiç savaşmadan kaybedersek ikimizin de kellesi gider! Ve kellem beni pekâlâ ilgilendirir, kötürüm!"

Glokta, "Şimdi paniğe kapılmanın zamanı değil," diye hırladı. "Ben de senin gibi rıhtımda cesedimi bulmalarını istemiyorum ama burada hassas bir denge söz konusu. Bırak istediklerini aldıklarını düşünsünler, böylece kimse beklenmedik bir eylemde bulunmaz. En azından ben hazır olana dek. Bunu sana ilk ve son kez söylüyorum, pratisyen, bir daha sana kendimi açıklamayacağım. Şimdi sikik elini çek üzerimden."

Vitari elini çekmedi, hatta parmakları Glokta'nın kolunu bir mengene gibi biraz daha sıktı. Gözlerini kısınca çilli yüzünün köşelerinde öfkeli çizgiler belirdi. *Kadını yanlış mı değerlendirdim? Gırtlağımı kesmek üzere olabilir mi?* Bunu düşününce neredeyse sırıtacaktı. Ama Severard loş koridorun gölgelerinin içinden çıktı.

İkiliye doğru yürürken, "Şu halinize bakın," diye mırıldandı. "Aşkın en olmadık yerlerde en olmadık insanları bir araya getirmesine şaşırırm hep. Bir gülün taşların arasına kök salıp çiçek açması gibi." Elini göğsüne götürdü. "Bu yüreğimi ısıtıyor."

"Adamı yakaladınız mı?"

"Tabii ki. Salondan çıkar çıkmaz."

Vitari'nin eli gevşedi ve Glokta eli itip hücrelerin olduğu koridora doğru yürümeye başladı. Morarmış kolunu sıvazlamamak için kendiniz zor tutarak, omzu üzerinden, "Neden bizimle gelmiyorsun?" diye seslendi. "Bunu da Sult'a yazacağın rapora ekleyebilirsin."

Shabbed al İslik Burai otururken eskisi kadar görkemli durmuyordu. Özellikle de eski ve lekeli bir sandalyede, Hisar'ın altındaki basık ve ter kokulu hücrelerden birinde.

"Birbirimizle eşit koşullar altında konuşmak daha güzel değil mi? Senin bana o şekilde tepeden bakman çok rahatsız ediciydi." İslik hırlayıp bakışlarını kaçırdı, sanki Glokta ile konuşmak ona yakışmayacak bir eylemdi. *Sokaktaki dilencilerin başına üşüştüğü zengin bir adam ama yakında bu illüzyonu bozacağım.*

"Surlarımızın içinde bir hain olduğunu ikimiz de biliyoruz. Konseyin içinden biri. Muhtemelen ültimatomunu ilettiğin o üç değerli konsey üyesinden biri. Bana kim olduğunu söyleyeceksin." Cevap gelmedi. Glokta elini birkaç dakika önce elçinin yaptığı gibi gösterişli bir biçimde havada sallayarak, "Ben merhametli biriyim," dedi, "ama merhametimin de sınırları vardır. Konuş."

"Ben buraya bizzat imparator tarafından mükâleme sancağı altında gönderildim! Silahsız bir elçiye zarar vermek savaşın kurallarına aykırıdır!"

"Mükâleme mi? Savaşın kuralları mı?" Glokta kıkırdadı. Seve-

rard kıkırdadı. Vitari kıkırdadı. Buz sessiz kaldı. "Hâlâ var mı onlar? Sen bunları Vissbruck gibi çocuklara sakla, yetişkinler oyunu böyle oynamaz. Hain kim?"

"Sana acıyorum, kötürüm! Şehir düşünce–"

Acımanı kendine sakla. Buna ihtiyacın olacak. Buz'un yumruğu elçinin karnına indiğinde çok az ses çıktı. Adamın gözleri yerinden fırlayacak gibi oldu, ağzı kocaman açıldı, kuru bir öksürüğün ardından kusmaya çok yaklaştı, nefes almayı denedi ve tekrar öksürdü.

Glokta nefes almaya çalışan adamı seyrederken, "Garip, değil mi?" diye sordu. "Büyük adamlar, küçük adamlar, zayıf adamlar, şişman adamlar, zeki adamlar, ahmak adamlar, hepsi midesine yumruğu yiyince aynı tepkiyi veriyor. Bir dakika önce dünyanın en güçlü adamı olduğunu zannederken bir dakika sonra kendi başına nefes bile alamıyorsun. Bazı güçler sadece zihindedir. Adamlarınız imparatorun sarayında öğretti bunu bana. Orada savaşın kuralları falan yoktu. Belirli çarpışmaları, köprüleri ve genç subayları biliyorsan o dönemde şimdi senin bulunduğun konumda olduğumu da biliyor olmalısın. Ama arada büyük bir fark var. Ben çaresizdim, sen ise buna istediğin zaman bir son verebilirsin. Bana hainin kim olduğunu söyle ve hayatta kal."

İslik nihayet nefes almayı başarmıştı. *Ama muhtemelen küstahlığının büyük kısmı yok oldu, sonsuza dek hem de.* "Ben bir hain hakkında hiçbir şey bilmiyorum."

"Gerçekten mi? İmparatorun buraya seni bilmen gereken her şeyi söylemeden mi gönderdi? Sanmam. Ama bu doğruysa, o zaman pek işime yarayacağını da sanmam, değil mi?"

İslik yutkundu. "Ben bir hain hakkında hiçbir şey bilmiyorum."

"Göreceğiz."

Buz'un koca yumruğu adamın suratına indi. Adam sandalyesinden düşebilirdi ama albinonun diğer yumruğu tam ters taraftan gelerek adamın burnuna inince onun yana devrilmesine engel oldu. Buz ve Severard sandalyeyi doğrultup adamı üzerine koydular. Vitari kollarını göğsünde birleştirmiş olanları seyrediyordu.

Glokta, "Çok acı çekiyor olmalısın," dedi, "ama uzun sürmeyeceğini bildiğin acıya katlanabilirsin. Varsayalım, günbatımına

kadar. Bir adamı bu kadar kısa sürede kırmak için adamın her şeyini almak gerek. Öyle bir yaralanmalı ki bir daha asla iyileşmemeli. Ben bilirim."

Elçi, "Gah!" diye ciyaklayarak sandalyesinde çırpındı. Severard bıçağını adamın beyaz cübbesinin omzuna sildikten sonra bir kulağı masanın üzerine attı. Kulak masanın üzerinde kanlı bir yarım daireye benziyordu. Glokta kulağa baktı. *Bunun gibi kavurucu bir hücrede, aylar boyunca, imparatorun hizmetkârları beni bu mide bulandırıcı adama dönüştürmek için uğraştı. İnsan böyle bir durumda aynı şeyleri işkencecilerine yapmayı, intikam almayı ve kendisine yapılanların bedelini ödetmeyi hayal eder ancak böyle huzur bulacağına inanır.* Ama Glokta hiçbir şey hissetmiyordu. *Acıdan başka bir şey yok.* Glokta bacağını öne uzatırken yüzünü buruşturdu ve dizinin çatırdadığını duyunca boş dişetleri arasından tısladı. *Öyleyse bunu neden yapıyorum?*

Glokta iç geçirdi. "Sırada ayak başparmağın var. Sonra elinin bir parmağı, ardından bir göz, ardından burnun ve böyle devam edecek, anlıyor musun? Kaybolduğunu fark etmeleri bir saat sürer ve biz işimizi hızlı yaparız." Glokta kesik kulağa baktı. "İşimiz bittiğinde önünde vücudunun parçalarından bir yığın olacak. Gerekirse geriye dilin ve bağırsakların kalana kadar seni oyarım ama hainin kim olduğunu bana söyleyeceksin, sana bunun sözünü veriyorum. Pekâlâ? Aklına bir şey geldi mi?"

Elçi nefes nefese Glokta'ya baktı, görkemli burnundan aşağıya kanı akıyor, çenesinden yere damlıyordu. *Şoktan konuşacak durumda değil ya da bir sonraki hamlesini planlıyor. Fark etmez.* "Sıkılmaya başladım. Elinden başla, Buz." Albino, adamın bileğini tuttu.

Elçi, "Bekleyin," diye haykırdı, "Tanrı beni affetsin, bekleyin! Vurms. Korsten dan Vurms, valinin oğlu!"

Vurms. Neredeyse fazla beklendik. Ama çoğunlukla beklendik cevaplar doğru çıkar. Piç kurusu alıcı bulsa kendi babasını bile satar–

"Ve kadın, Eider!"

Glokta kaşlarını çattı. "Eider mi? Emin misin?"

"Her şeyi o planladı! Hepsini!" Glokta sakince boş dişetlerini yaladı. Ağzına ekşi bir tat geldi. *Büyük bir hayal kırıklığı ya da en başından beri gerçeği bilmenin getirdiği pişmanlık. Vatana ihanet*

için beyni, cesareti veya kaynakları olan Eider'di. Çok yazık. Ama zaten hangi hikâye mutlu sonla bitmiş ki?

Glokta, "Eider ve Vurms," diye mırıldandı. "Vurms ve Eider. Demek ki küçük gizemimiz çözüldü." Buz'a döndü. "Ne yapman gerektiğini biliyorsun."

DÜŞÜK İHTİMAL

Tepe, çimenlerin arasından, yuvarlak hatta insan yapımıymış gibi bir koni şeklinde yükseliyordu. Böylesine tekdüze bir ovanın ortasında böyle bir tepenin olması garipti. Ferro o tepeye güvenmiyordu.

En tepesinde aşınmış taşlardan bir daire vardı ve yamaçlara da taşlar saçılmıştı, bazıları hâlâ dikti, bazıları yana devrilmişti; en küçükleri dize kadar geliyordu, en büyükleri ise bir adam boyundaydı. Kara, çıplak ve rüzgâra meydan okuyan taşlar. Kadim, soğuk ve öfkeli. Ferro kaşlarını çatıp taşlara baktı.

Sanki taşlar da ona aynı şekilde karşılık veriyorlardı.

Dokuzparmak, "Burası ne?" diye sordu.

Quai omzunu silkti. "Sadece eski olduğunu biliyorum, çok ama çok eski. Belki de İmparatorluk'tan bile eski. Belki de Euz zamanından bile önce yapılmış olabilir, şeytanlar dünyada serbestçe dolaşırken." Sırıttı. "Belki de şeytanlar tarafından yapılmıştır. Kim bilebilir? Unutulmuş bir tanrının tapınağı ya da bir anıtmezardır."

Ferro, "Bizim mezarımız," diye fısıldadı.

"Ne?"

"Durmak için iyi bir yer, ovaya tepeden bakıyor."

Dokuzparmak kaşlarını çattı. "Pekâlâ, mola vereceğiz."

Ferro taşlardan birinin tepesine çıkmıştı; elleri kalçasında, gözlerini kısmış, ovaya bakıyordu. Rüzgâr çimenleri çekiştiriyor ve dalgalandırıyordu; uzaktan bakıldığında tıpkı denizdeki dalgalara benziyorlardı. Rüzgâr büyük bulutları da büküyor ve parçalıyor, gökyüzünde oraya buraya taşıyordu. Ferro'nun yüzüne vuruyor ve gözlerini sulandırıyordu ama Ferro bunu takmadı.

Lanet olasıca rüzgâr.

Dokuzparmak da yanında, gözlerini kısmış soğuk güneşe bakıyordu. "Bir şey görüyor musun?"

"Takip ediliyoruz." Çok uzaktaydılar ama onları görebiliyordu. Çok uzaktaki minik noktalar. Çimen okyanusunun içinde yol alan atlılar.

Dokuzparmak yüzünü buruşturdu. "Emin misin?"

"Evet. Şaşırdın mı?"

"Hayır." Bakmaktan vazgeçip gözlerini ovuşturdu. "Kötü haberler beni şaşırtmaz. Sadece hayal kırıklığına uğratır."

"On üç tane sayıyorum."

"Bir de sayabiliyor musun? Ben onları görmüyorum bile. Bizim için mi geliyorlar?"

Ferro kollarını havaya kaldırdı. "Burada başka birini görüyor musun? Belki de neşeli piç kurusu Finnius yeni arkadaşlarını getiriyordur."

"Sıçayım." Logen tepenin yamacındaki arabaya baktı. "Onlardan kaçamayız."

"Evet." Ferro dudaklarını büktü. "Fikirlerini almak için ruhlarla konuşabilirsin."

"Siki tuttuğumuzu bir de onlar söylesinler diye mi?" Bir süre sessiz kaldı. "Onları bekleyip burada dövüşmek daha iyi. Arabayı yukarı çıkarırız. En azından bir tepemiz ve arkasına saklanacak taşlarımız var."

"Ben de aynı şeyi düşünüyordum. Böylece hazırlık yapabiliriz."

"Pekâlâ. İşe koyulalım."

Küreğin ucu toprağa girince toprağa sürtünen metalin keskin sesi geldi. Fazlasıyla tanıdık bir ses. Çukur kazmak ve mezar kazmak. Aradaki fark neydi?

Ferro her tür insan için mezar kazmıştı. Yoldaşları ya da en azından böyle diyebileceği insanlar. Arkadaşları ya da en azından arkadaş diyebileceği kadar yanında kalanlar. Birkaç âşık, tabii eğer onlara âşık denilebilirse. Haydutlar, katiller, köleler. Gurkhullulardan kim nefret ediyorsa. Sebebi ne olursa olsun, Kötüdiyar'da saklananlar.

Kürek yukarı, kürek aşağı.

Dövüş sona erince hâlâ hayatta olanlar çukur kazardı. Cesetler yan yana sıralanırdı. Mezarlar yan yana kazılırdı. Düşen yoldaşlar için kazılırdı. Kesilmiş, delinmiş, parçalanmış ve kırılmış yoldaşlar için. Kazabildiğin kadar derin bir çukur kazar, cesedi içine atar, üzerlerini kapatırdın ve onlar orada çürüyüp unutulurlarken sen de yalnız başına yoluna devam ederdin. Bu hep böyle olagelmişti.

Ama burada, garip bir diyarın ortasındaki garip tepede, hâlâ zamanı vardı. Yoldaşları hâlâ yaşayabilirdi. Aradaki tek fark buydu. Ne kadar öfkeli de olsa, kaşları ne kadar çatık da olsa, küreği sıkı sıkı tuttuğu gibi bu ümide de sıkı sıkı sarılıyordu.

Garip, ümit etmeyi hiç bırakmamıştı.

Dokuzparmak, "Güzel kazıyorsun," dedi. Ferro gözlerini kısıp çukurun kenarında dikilen adama baktı.

"Elim alışık." Küreği deliğin yanına sapladı, ellerini dayayıp kendini yukarı çekti ve bacaklarını deliğe sallandırarak oturdu. Gömleği terden vücuduna yapışmıştı ve yüzü terden sırılsıklamdı. Alnını kirli eliyle sildi. Logen su tulumunu uzattı ve Ferro tulumu alıp tıpayı dişleriyle çıkardı.

"Ne kadar zamanımız var?"

Ağzını suyla doldurdu ve çalkaladı, sonra suyu yere tükürdü. "Ne kadar hızlı geldiklerine bağlı," dedi. Bir yudum daha aldı ve yuttu. "Şimdi hızlandılar. Bu hızla devam ederlerse bu gece veya şafakta burada olurlar." Tulumu geri verdi.

"Yarın şafakta." Dokuzparmak yavaşça tıpayı yerine taktı. "On üç mü demiştin?"

"On üç."

"Ve biz dört kişiyiz."

"Seyrüseferci'yi de sayarsan beş."

Dokuzparmak çenesini kaşıdı. "Pek sayasım yok."

"Çırak dövüşte işimize yarar mı?"

Dokuzparmak yüzünü buruşturdu. "Sanmam."

"Ya Luthar?"

"Kılıç sallamayı bırak, öfkelenip birine yumruk attığını bile sanmıyorum."

Ferro başıyla onayladı. "O zaman on üçe karşı iki."

"Düşük ihtimal."

"Çok."

Logen derin bir nefes alıp çukura baktı. "Kaçmayı düşünüyorsan seni suçlayamam."

Ferro, "Hah," dedi. Garipti ama aklına bile gelmemişti. "Kalacağım. Bakalım neler olacak."

"Pekâlâ. Güzel. Sana ihtiyacım olmadığını söyleyemem."

Rüzgâr çimenleri dalgalandırdı ve taşların arasında ıslık çaldı. Ferro bu gibi zamanlarda bir şeyler söylenmesi gerektiğini biliyordu ama ne söyleyeceğini hiçbir zaman bilememişti. Çok konuşkan birisi değildi.

"Bir şey daha var. Ölürsem, beni sen göm." Elini uzattı. "Anlaştık mı?"

Logen bir kaşını havaya kaldırdı. "Anlaştık." Ferro çok uzun zamandır, insanlara zarar vermek dışında başka bir amaçla insanlara dokunmadığını fark etti. Şimdi Logen'ın elini elinde tutmak garip bir histi, avucu avucuna değiyordu. Sıcak. Logen başıyla onayladı. Ferro da aynısını yaptı. İkisi de bıraktılar.

Logen, "Ya ikimiz de ölürsek?" dedi.

Ferro omzunu silkti. "O zaman kargalar bizimle ziyafet çeker. Sonuçta ne fark eder ki?"

Logen, "Çok değil," diye mırıldandı. "Çok değil."

ZAFERE GİDEN YOL

West bodur ağaçların yanında, Cumnur Nehri'ne tepeden bakan, keskin rüzgârı yediği bir yerde dikilmiş uzun sütunun ilerleyişini seyrediyordu. Daha doğrusu, ilerleyemeyişini.

Kral'ın Adamları düzenli sıralar halinde, Prens Ladisla'nın ordusunun en önünde, düzgün bir biçimde ilerleyebilmişti. Adamları dağınık bulutların arasından süzülen soluk güneş ışınlarıyla parlayan zırhlarından tanımak mümkündü, subaylar parmak üniformalar giyiyor, her birlik altın ve kırmızı renklerde flamalar taşıyordu. Nehri geçenler diğer tarafta sıraya girmişti. Köprünün diğer tarafına ise tam bir kargaşa hâkimdi.

Köylerden toplanan askerler sabah erkenden kalkmıştı. Şüphesiz, acınası kamp yerini geride bırakacakları için mutlu olmuşlardı ama daha bir saat bile geçmeden diğerlerinden yaşlı veya hasta olanlar geride kalmaya başlamış, düzenleri bozulmuştu. Askerler yarı donmuş çamurda kayıyor ve düşüyor, yanındakileri itiyor ve küfrediyor, botları önlerinde yürüyenin botlarına takılıyordu. Birlikler bükülmüş ve uzamış, şimdi düzgün bloklardan geriye şekilsiz yığınlar kalmıştı. Öndeki birliklerle arkadakiler birbirinin içine geçmişti. Büyük dalgalanmalar halinde ilerlemeye çalışıyorlardı. Bir grup öne yüklenirken diğeri olduğu yerde sabit kalmaya çalışıyor, yukarıdan bakınca devasa, pis bir solucanın segmentlerine benziyorlardı.

Köprüye ulaştıkları anda geriye düzen namına bir şey kalmamıştı. Dar alana sıkışan yorgun ve aksi askerler homurdanıyor ve birbirini itiyordu. Arkada bekleyen, köprüyü geçmek için sabırsızlanan askerler ön tarafı ittiriyor ama her şeyi daha da yavaşlatıyordu. Sonra daha en başta köprüde olmaması gereken bir araba, yarı yolda bir tekerleğini kaybetti ve yavaş da olsa akan kitle yerini neredeyse bir sızıntıya bıraktı. Kimse arabayı nasıl hareket

ettireceğini veya nasıl tamir edeceğini bilmiyor, adamlar arabanın üzerine çıkıyor veya yanından geçiyor, arkalarındaki binlerce askeri bekletiyordu.

Hızla akan suyun bu tarafındaki çamurun içinde adamlar birikmeye başlamıştı. İnsanlar birbirini itip kakıyor, mızraklar farklı açılarla gökyüzüne bakıyordu. Etrafları bağırıp çağıran subaylarla, sağa sola atılmış teçhizatlar ve çöplerle doluydu. Arkalarında kıvrılıp giden insan sütunu spastik bir biçimde ilerlemeye çalışıyor, köprüdeki kargaşaya yeni askerler ekliyordu. Kimsenin aklına bu insanları durdurma fikrinin geldiğine dair ya da bu yönde bir çaba olduğuna dair en ufak bir emare yoktu.

Daha düşmanın baskısı olmadan ve düzgün bir yolda ilerlerken bu hale gelmişlerdi. West savaş alanında engebeli veya ağaçlıklı bir arazide manevra yapmaya çalışırlarsa neler olacağını hayal bile edemiyordu. Gözlerini kapatıp eliyle ovaladı ama gözlerini tekrar açtığında önündeki korkunç ve trajikomik sahne hâlâ yerindeydi. Gülmeli mi, yoksa ağlamalı mı bilemiyordu.

Arkasından gelen toynak seslerini duydu. Üsteğmen Jalenhorm, iri yarı ve sağlam. Hayal gücü kıt olabilirdi ama iyi bir binici ve güvenilir bir adamdı. West'in aklındaki göreve uygundu.

"Üsteğmen Jalenhorm rapor veriyor, efendim." Büyük adam eyerinin üzerinde dönerek nehre baktı. "Köprüde bir sıkıntı yaşanmış gibi görünüyor."

"Görünmekle kalsa iyi. Korkarım sıkıntılarımız daha yeni başlıyor."

Jalenhorm sırıttı. "Sayıca üstün olduğumuzu ve düşmanı hazırlıksız yakalayacağımızı–"

"Sayılar konusunda haklı olabilirsin ama düşmanı hazırlıksız yakalamak?" West köprüde toplanan askerleri işaret etti; subayların çaresiz haykırışları bulundukları yere kadar geliyordu. "Bu gürültüyle mi? Kör bir adam bile on kilometre uzaktan bizi duyar. Kör ve sağır bir adam muhtemelen beş kilometreden kokumuzu alır. Sadece nehri geçmek bir günümüzü alacak. Ve en kötüsü bu değil. Komutanlar söz konusu olduğunda düşmanla aramızdaki fark çok daha belirgin. Prens hayal dünyasında yaşıyor ve kurmaylarının tek amacı da onun orada kalmasını sağlamak, bedeli ne olursa olsun."

"Ama biz–"

"Bu bedel bizim canımız olabilir."

Jalenhorm kaşlarını çattı. "Yapma, West, ben savaşa aklımda bu şüphelerle gitmeyi hiç–"

"Sen savaşa gitmiyorsun."

"Gitmiyor muyum?"

"Emrin altındakilerden güvenilir altı kişi seç, yanınıza yedek atlar da alın. En kısa sürede Ostenhorm'a, oradan da kuzeye, Lord Mareşal Burr'un kampına git." West elini cebine sokup bir mektup çıkardı. "Ona bunu ver. Bethod'un, ordusunun önemli bir kısmıyla arkasında olduğunu ve Prens Ladisla'nın Mareşal'in kesin emirlerine karşı gelerek Kuzeylilerle savaşmak için Cumnur'u geçtiğini haber ver." West dişlerini sıktı. "Bethod geldiğimizi kilometrelerce uzaktan görecektir. Savaş alanını seçme şansını Kuzeylilere veriyoruz, hem de sırf Prens Ladisla cesur görünsün diye. Dediğine göre, cesaret savaşta en iyi politikaymış."

"West, durum o kadar kötü olamaz?"

"Mareşal Burr'a, Prens Ladisla'nın savaşı çok büyük ihtimalle kaybettiğini, muhtemelen de tarumar edildiğini ve Ostenhorm yolunun savunmasız kaldığını söyle. Ne yapılması gerektiğini bilir o."

Jalenhorm mektuba baktı, elini uzattı ama tereddüt etti. "Albay, bir başkasını göndermenizi tercih ederim. Ben savaşmak–"

"Senin savaşman herhangi bir fark yaratmaz, Üsteğmen ama bu mesajı iletmen yaratabilir. Emin ol, bunu seni korumak için yapmıyorum. Verebileceğim bundan önemli bir görev yok ve bu iş için güvenebileceğim tek kişi sensin. Emirlerini anladın mı?"

Jalenhorm yutkundu, mektubu aldı, düğmelerinden birini açtı ve mektubu dikkatlice ceketinin içine koydu. "Tabii ki, efendim. Bu mektubu taşımak benim için onurdur." Atını döndürmeye hazırlandı.

"Bir şey daha var." West derin bir nefes aldı. "Eğer... ölürsem, bu savaş bittiğinde, kız kardeşime bir mesaj iletir misin?"

"Yapma, West, buna hiç gerek–"

"İnan bana, yaşamayı ümit ediyorum ama savaş bu. Ölenler olacaktır. Geri dönemezsem Ardee'ye..." Durup bir süre düşündü. "Sadece üzgün olduğumu söyle. Hepsi bu."

"Tabii ki. Ama umarım bunu kendiniz söylersiniz."

"Umarım. Bol şanslar." West elini uzattı.

Jalenhorm uzanıp uzatılan eli sıktı. "Size de." Atını tepeden aşağıya indirerek nehirden uzaklaştı. West bir süre adamın arkasından baktıktan sonra köprüye doğru inişe geçti.

Birinin lanet olasıca köprüdeki insan akışını yeniden sağlaması gerekiyordu.

ZORUNLU KÖTÜLÜKLER

Güneş surların ardında parıldayan yarım bir diske benziyor, Glokta'nın yürüdüğü koridoru turuncu ışığıyla aydınlatıyordu. Pratisyen Buz, engizitörün hemen arkasındaydı. Glokta yanından geçtiği pencerelerden bakınca binaların gölgelerinin Hisar'a doğru uzadığını gördü. Her pencerede gölgeler biraz daha uzuyor ve birbirine karışıyor, güneş soluyor ve soğuklaşıyormuş gibi geliyordu Glokta'ya. Yakında batacaktı. *Yakında gece çökecek.*

Salonun kapıları önünde durup soluklandı, bacağındaki sızının azalmasını bekledi ve boş dişetlerini yaladı. "Çuvalı bana ver."

Buz çuvalı uzatıp büyük beyaz elini kapılardan birinin üzerine koydu. "Hatır mısın?" diye mırıldandı.

Ancak bu kadar hazır olabilirim. "Şu işi bitirelim."

Kolalanmış üniformasının içindeki General Vissbruck'un sırtı dikti. Çenesi yüksek yakasına doğru sarkıyordu ve elleri huzursuzca yakasını çekiştiriyordu. Korsten dan Vurms hiçbir şey yokmuş gibi davranmaya çalışıyor olsa da sürekli dudaklarını yaladığı dili tedirginliğini belli ediyordu. Başkan Eider'in de sırtı dikti, elleri masanın üzerindeydi ve yüzünde ciddi bir ifade vardı. *İşine bakıyor.* Güneşin son ışınları kadının boynundaki büyük yakutlarla süslenmiş kolyeyi parıldatıyordu. *Kendine yeni mücevherler bulması uzun sürmemiş.*

Toplantıda biri daha vardı ve en ufak bir endişe emaresi göstermiyordu. Nicomo Cosca sırtını, işvereninden çok da uzak olmayan karşı duvara dayamış, kollarını siyah göğüs zırhının önünde birleştirmişti. Glokta adamın belindeki kılıcı ve hançeri gördü.

"O burada ne arıyor?"

Eider sakin bir ses tonuyla, "Bu karar şehirdeki herkesi ilgilendiriyor," dedi. "Tek başına alamayacağın kadar önemli bir karar."

"Sizin kararda söz sahibi olmanızı sağlamak için burada, öyle mi?" Cosca omzunu silkti ve kirli tırnaklarını inceledi. "Ya Kapalı Konsey'in on iki üyesinin altına imza attığı belge?"

"Gurkhul şehri alırsa o belge şehirdekileri imparatorun elinden kurtarmaz."

"Anlıyorum. Demek bana, Rektör'e ve Kral'a meydan okumak için buradasın."

"Gurkhul elçisini dinlemek ve gerçekleri gözden geçirmek için buradayım."

Glokta, "Pekâlâ," dedi. Öne çıkıp çuvalı ters çevirdi. "Elçiyi dinle bakalım." İslik'in başı tok bir ses çıkararak masanın üzerine düştü. Yüzünde belirgin bir ifade yoktu, gözleri hafif aralıktı ve farklı yönlere bakıyordu, dili de dışarıya çıkmıştı. Masanın üzerinde gelişigüzel yuvarlanan kafa parlak ahşap yüzeyin üzerinde kanlı izler bıraktıktan sonra General Vissbruck'un önünde boynu üzerinde durdu.

Biraz teatral olabilir ama dramatik bir sahne oldu. Hakkımı vermelisiniz. Artık kimse benim davama olan sadakatimi sorgulayamaz. Vissbruck ağzı açık önünde duran kafaya bakıyordu ve ağzı geçen her saniye biraz daha açılıyordu. Yerinden kalkmak istedi ve sandalyesini geriye devirdi. Titreyen parmağını Glokta'ya doğru salladı.

"Sen delisin! Deli! Artık kimseye merhamet etmeyecekler! Dagoska'daki her bir kadın, erkek ve çocuk, hepsi ölecek! Şehir düşerse hiçbir ümidimiz olmayacak!"

Glokta dişsiz bir şekilde gülümsedi. "O zaman hepinize şehrin düşmemesi için elinizden geleni yapmayı, davaya sadık kalmayı tavsiye ederim." Korsten dan Vurms'a baktı. "Tabii eğer bunun için çok geç değilse, ha? Şehri çoktan Gurkhul'a sattıysanız geri dönüş olamaz, değil mi?"

Vurms'un gözleri önce kapıya, ardından sırasıyla Cosca'ya, General Vissbruck'a, köşede uğursuzca dikilen Buz'a ve son olarak da sakin bir biçimde yerinde oturan Başkan Eider'e odaklandı. *İşte böylece komplo gün ışığına çıktı.*

Vurms, "Biliyor!" diye çığlık atarak sandalyesine geriye ittirdi ve ayağa kalkıp pencereye doğru bir adım attı.

"Belli ki biliyor."

"O zaman bir şeyler yap, kahrolası."

Eider, "Çoktan yaptım bile," dedi. "Şimdiye, Cosca'nın adamları surları ele geçirmiş, köprüyü indirip kapıları açarak Gurkhul askerlerini içeriye almış olmalı. İskeleler, Büyük Tapınak ve hatta Hisar bile Gurkhulluların elinde." Kapının dışından takırtılar gelmeye başladı. "Sanırım seslerini bile duyabiliyorum. Üzgünüm, Üstat Glokta, gerçekten çok üzgünüm. Siz Rektör'ün sizden beklediği her şeyi ve çok daha fazlasını yaptınız ama Gurkhul askerleri çoktan şehre girdi. Bu noktadan sonra direnmeniz anlamsız olur."

Glokta kafasını kaldırıp Cosca'ya baktı. "Yanıt verebilir miyim?" Styrialı hafifçe gülümsedi ve ufak bir hareketle başını oynattı. "Çok sağ ol. Sizi hayal kırıklığına uğratmayı hiç istemem ama kapılar Haddish Kahdia'nın ve sadık rahiplerinin kontrolünde. Kapıyı ancak –tam olarak ne demişti– 'Tanrı bizzat emrettiğinde' Gurkhul askerlerine açacağını söyledi. Tanrı'yı bizi ziyaret etmesi için şehre çağırdınız mı?" Eider'in yüz ifadesinden böyle bir şeyin olmadığı belliydi. "Hisar'a gelince, Majesteleri'nin sadık kullarının güvenliği için, artık Engizisyon'un kontrolünde. Dışarıdan gelen sesler benim pratisyenlerime ait. Cosca'nın kiralık askerlerine gelince–"

Styrialı, "Üstadın emrettiği gibi surların tepesinde!" diye araya girdi. Topuklarını birbirine vurup selam verdi. "Gurkhul askerlerini geri püskürtmek için hazır ve nazırlar." Eider'e bakıp sırıttı. "Böyle kritik bir zamanda hizmetinizden çıktığım için beni affedin, Başkan ama ne yazık ki daha iyi bir teklif aldım."

Kısa süreli bir şaşkınlık oldu. Vissbruck kafasına yıldırım düşmüş kadar şaşkındı. Vurms vahşi gözlerle etrafına bakınıyordu. Bir adım daha geriledi ve Buz öne çıktı. Başkan Eider'in beti benzi attı. *Ve kovalamaca sona erer, tilkiler köşeye sıkışır.*

"Buna çok şaşırmamanız gerek." Glokta rahatça sandalyesine oturdu. "Nicomo Cosca'nın sadakatsizliği Dünya Çemberi'nde bir efsanedir. Bütün dünyada işverenine ihanet etmediği bir diyar yoktur." Styrialı gülümseyip bir kez daha selam verdi.

Eider, "Beni şaşırtan onun sadakatsizliği değil, senin zenginliğin," diye cevap verdi. "Parayı nereden buldun?"

Glokta sırıttı. "Dünya sürprizlerle dolu."

Vurms, "Amına koduğumun kaltağı!" diye çığlık attı. Kılıcı kınından daha ancak çıkıyordu ki Buz'un yumruğu çenesinde patladı ve duvara tosladı. Tam bu sırada kapılar açıldı ve Vitari silahları hazırda olan yarım düzine pratisyenle içeriye daldı.

"Her şey yolunda mı?" diye sordu.

"Aslına bakarsan tam bitirmek üzereydik. Çöpleri dışarıya çıkarır mısın, Buz?"

Albino yerdeki Vurms'u bileklerinden tutup sürükleyerek salondan dışarı çıkardı. Eider adamın yere sürtünen suratına baktıktan sonra Glokta'ya döndü. "Şimdi ne olacak?"

"Şimdi hücreye."

"Sonra?"

"Sonrasına bakacağız." Parmaklarını şıklatıp kapıyı işaret etti. İki pratisyen masanın yanına gelip tüccarlar kraliçesini kollarından tutarak ayağa kaldırdı ve duygusuzca salondan çıkardı.

Glokta, "Pekâlâ," dedi Vissbruck'a bakarak. "Elçinin teklifini kabul etmeyi düşünen başka biri var mı?"

Salonda bütün bunlar olurken yerinden hiç kıpırdamadan ayakta dikilen General ağzını kapattı, derin bir nefes aldı ve hazırola geçti. "Ben basit bir askerim. Tabii ki Majesteleri'nin veya onun seçilmiş temsilcisinin emirlerine itaat ederim. Emir Dagoska'yı son adamına kadar savunmaksa ben de kanımın son damlasına kadar savaşırım. Bu ihanetin benimle bir ilgisi olmadığına yemin ederim. Belki düşüncesizce hareket etmiş olabilirim ama size karşı her zaman dürüsttüm ve her zaman ülkenin iyiliği–"

Glokta elini havada salladı. "İnandım, inandım. Sıkıldım ama inandım." *Bugün konseyin yarısını kaybettim. Daha fazlasını kaybedersem açgözlü görünürüm.* "Gurkhul askerleri gün doğarken saldırıya geçecektir. Savunmamızı kontrol etmek isteyebilirsiniz, General."

Vissbruck gözlerini kapattı, yutkundu ve alnındaki terleri sildi. "Sizi hayal kırıklığına uğratmayacağım, Üstat."

"Umarım uğratmazsın. Git."

General, Glokta'nın fikrini her an değiştirebileceğinden korkuyormuş gibi telaşla salonu terk etti. Pratisyenler de odayı terk ederken Vitari eğildi ve Vurms'un yere düşen sandalyesini kaldırarak yerine yerleştirdi.

"Temiz bir iş." Kendi kendine başını salladı. "Tertemiz. Senin hakkında haklı çıktığım için mutluyum."

Glokta burnundan nefes verdi. "Takdirinin benim için ne kadar anlamsız olduğunu bir bilsen."

Kadının maskesi üzerindeki gözleri gülümsüyordu. "Seni takdir ettiğimi söylemedim, sadece temiz bir iş çıkardığını söyledim." Arkasına dönüp salına salına yürüyerek odayı terk etti.

Geriye sadece Glokta ve Cosca kalmıştı. Kiralık asker duvara yaslanmış, kollarını göğüs zırhının önünde birleşmiş, Glokta'ya bakıp gülümsüyordu. En başından beri yerinden hiç kıpırdamamıştı.

"Tam Styria'lık adamsın. Çok... acımasız? Kelime bu muydu." Abartılı bir biçimde omzunu silkti. "Sana hizmet etmek için sabırsızlanıyorum." *Tabii başka birisi daha fazlasını teklif edene kadar, değil mi Cosca?* Adam eliyle masanın üzerindeki kafayı işaret etti. "Elçiyle ilgili yapabileceğim bir şey var mı?"

"Surların tepesine, kolayca görülebilecek bir yere sapla. Gurkhullular ne kadar kararlı olduğumuzu anlasın."

Cosca cıkcıkladı. "Mızraklara geçirilen kafalar, ha?" dedi. Masanın üzerindeki kafayı sakalından kavrayıp aldı. "Modası hiç geçmez."

Kapılar kapandıktan sonra Glokta salonda yalnız kaldı. Uyuşmuş boynunu ovaladı ve bacaklarını masanın altında öne uzattı. *Bugün iyi iş çıkardık. Ama gün daha sona ermedi.* Uzun pencerelerden güneşin Dagoska üzerinde battığını gördü.

Gökyüzü kararmıştı.

TAŞLARIN ARASINDA

Ovanın üzerine şafağın ilk izleri düşmeye başlamıştı. Gökteki bulutların alt kısımları ve tepenin üzerindeki eski taşlar parıldıyor, ufukta bulanık bir ışık titreşiyordu. İlk grilik insanın nadiren gördüğü bir sahneydi ya da en azından Jezal için geçerliydi bu. Evinde olsa şimdi bu saatlerde sıcak yatağında mışıl mışıl uyuyor olurdu. Hiçbiri gece rahat uyumamıştı. Uzun ve soğuk saatleri rüzgârda oturarak geçirmiş, karanlığın içinde şekillerin açığa çıkmasını beklemişlerdi. Ve sonunda gün doğuyordu.

Dokuzparmak çatık kaşlarla yükselen güneşe baktı. "Az kaldı. Birazdan burada olurlar."

Jezal, "Evet," diye mırıldandı uyuşuk bir şekilde.

"Beni iyi dinle. Burada kal ve arabaya göz kulak ol. Sayıları çok fazla ve yüksek ihtimal birkaçı arkamıza dolaşacaktır. Sen bu yüzden buradasın. Anladın mı?"

Jezal yutkundu. Gerginlikten boğazı düğümlenmişti. Tek düşündüğü şey bunun hiç adil olmadığıydı. Bu genç yaşında ölecek olması hiç adil değildi.

"Pekâlâ. Ben ve Ferro tepenin ön kısmında olacağız, taşların arasında. Tahminimce büyük bir kısmı oradan gelecek. Başın belaya girerse bize seslen ama olur da gelmezsek... elinden geleni yap. O sırada meşgul olabiliriz. Ölmüş de olabiliriz."

Jezal, "Korkuyorum," dedi. Bunu söylemek istememişti ama artık bir anlamı yoktu zaten.

Dokuzparmak başını salladı. "Ben de öyle. Hepimiz korkuyoruz."

Sadağının kayışlarını sıkılaştıran, kılıç kemerini bir delik daha yukarı alan, bileğindeki korumayı kontrol eden, parmaklarını açıp kapattıktan sonra yayını tıngırdatan ve her şeyin düzgün, her şeyin şiddete hazır olduğundan emin olan Ferro'nun yüzünde

vahşi bir gülümseme vardı. Gruptaki herkesin ölümüyle sonuçlanabilecek bir dövüşe girmeye hazırlanırken Adua'daki hanlarda felekten bir gece çalmak üzere hazırlık yapan Jezal'dan farksızdı. Sarı gözleri dövüşmek için sabırsızlanıyormuş gibi heyecanla parıldıyordu. Kadını daha önce hiç bu kadar mutlu görmemişti. "Ferro korkmuşa benzemiyor," dedi.

Dokuzparmak kaşlarını çatıp kadına baktı. "Tamam, belki o korkmamış olabilir ama onun gibi olmak istediğimi sanmıyorum." Bir süre kadını seyretti. "Bazen, hayatının büyük bir kısmını ölümle burun burna geçirirsen sadece ölümün nefesini ensende hissettiğinde yaşadığının farkına varırsın."

Jezal, "Tabii," diye mırıldandı. Gururla parlattığı kılıç kemerinin tokası ve kılıçlarının kabzası şimdi midesini bulandırıyordu. Yeniden yutkundu. Lanet olsun, daha önce ağzı hiç bu kadar tükürükle dolmamıştı.

"Başka bir şey düşünmeye çalış."

"Ne gibi?"

"Hoşuna gidecek bir şeyler. Ailen var mı?"

"Babam ve iki erkek kardeşim var. Beni ne kadar sevdiklerini bilmiyorum."

"O zaman canları cehenneme. Çocuğun var mı?"

"Yok."

"Eşin?"

"Yok." Jezal yüzünü buruşturdu. Hayatı boyunca kart oynayıp düşman kazanmaktan başka bir şey yapmamıştı. Kimse özlemeyecekti onu.

"Peki sevgilin? Şimdi bana seni bekleyen bir kız olmadığını söyleme."

"Şey, belki..." Ama Ardee'nin yeni birini bulduğuna şüphesi yoktu. Duygusal biri değildi. Belki de fırsatı varken kıza evlenme teklif etmeliydi. En azından onun için ağlayan birisi olurdu. "Ya sen?" diye mırıldandı.

"Ne? Ailem mi?" Dokuzparmak eksik parmağından arta kalanı ovalarken kaşlarını çattı. "Bir ailem vardı ama şimdi yeni bir ailem var. Aileni seçmezsin, beraber düştüklerinle idare edersin." Önce Ferro, sonra Quai'ı işaret etti. "O, o ve sen var ya?" Elini Jezal'ın omzuna indirdi. "İşte şimdi siz benim ailem-

siniz ve bugün bir kardeşimi kaybetmeyi planlamıyorum, anlıyor musun?"

Jezal yavaşça başıyla onayladı. Aileni seçemezsin. Beraber düştüklerinle idare edersin. Çirkin, aptal, pis kokulu ve garip olmalarının artık bir önemi yoktu. Dokuzparmak elini uzattı ve Jezal adamın elini elinden geldiği kadar sert bir şekilde sıktı.

Kuzeyli sırıttı. "İyi şanslar, Jezal."

"Sana da."

Ferro bir elinde yayı ve oku hazır hazır halde taşlardan birinin yanına çömelmişti. Rüzgâr aşağıdaki ovadaki uzun çimenlerde şekiller çiziyor, yamaçtaki kısa çimenleri kamçılıyor, Ferro'nun önüne tek sıra halinde toprağa sapladığı yedi okun tüylerini dans ettiriyordu. Sadece yedi oku kalmıştı.

Yeterli değildi.

Tepenin dibine kadar gelmelerini seyretti. Atlarından inip yukarı doğru bakmalarını seyretti. Zırhlarının kayışlarını sıkmalarını ve silahlarını hazırlamalarını seyretti. Mızraklar, kılıçlar, kalkanlar, bir veya iki tane de yay. Ferro adamları saydı. On üç. Haklıydı.

Ama haklı olmak Ferro'yu rahatlatmadı.

Gülen ve bir eliyle taşları işaret eden Finnius'u hemen tanıdı. Piç kurusu. Fırsatı olursa önce o Finnius piçini vuracaktı ama bu uzaklıktan risk almaya gerek yoktu. Yakında geleceklerdi. Açık alana çıkacak, tepeye tırmanmaya başlayacaklardı.

Onları o zaman vurabilirdi.

Botlarıyla uzun çimenleri sarsarak ve kalkanlarının üzerinden taşları gözleyerek dağılmaya başladılar. Henüz onu görmemişlerdi. En öndekinin kalkanı yoktu, yüzünde vahşi bir gülümsemeyle tepeyi çıkıyordu ve her iki elinde birer parlak kılıç vardı.

Ferro acele etmeden yayını gerdi ve çenesinde rahatlatıcı sertliği hissetti. Ok adamın göğsünün ortasına saplanıp deri göğüs zırhını deldi. Adam yüzünü buruşturarak dizleri üzerine çöktü ve nefes almaya çalıştı. Kılıçlarından birinden destek alarak ayağa kalkmak istedi. İkinci ok birincinin hemen üzerine saplandı ve adam ağzından yere akan kanla yeniden dizleri üzerine çöktü, ardından tepetaklak geriye yuvarlandı.

Ama daha fazlası vardı ve hâlâ geliyorlardı. En yakındaki adam büyük kalkanının ardına saklanmış, kalkanı önünde tutarak ağır adımlarla tepeye çıkıyordu. Vücudunun tek bir santimetresini bile göstermemeye kararlıydı. Ferro'nun oku ağır kalkanın ortasına saplandı.

Ferro, "Sss," diye tıslayıp yerden bir ok daha aldı. Yayını tekrar gerip bu sefer çok ama çok dikkatli bir şekilde nişan aldı.

Ok açıkta kalan topuğuna saplanınca adam, "Aaah," diye haykırdı. Kalkanı sallandı ve adam açık verdi.

Bir sonraki ok havada süzülüp kalkanın üzerinden geçerek adamın boynuna saplandı. Göğsüne kanı akarken adamın gözleri fal taşı gibi açıldı. Adam geriye düşüp tepeden aşağı tekerlenmeye başladı ve kalkanı da Ferro'nun boşa harcanan okuyla birlikte kayarak adamı takip etti.

Ama bu adamı öldürmek hem çok uzun sürmüş hem de çok fazla oka mal olmuştu. Şimdi diğerleri ilerlemiş, ilk taşlara çıkan yolu yarılamışlardı ve arazide zikzaklar çiziyorlardı. Ferro son iki oku yerden kapıp çimenlerin üzerinden tepeye çıktı. Elinden şimdilik bu kadarı geliyordu. Dokuzparmak başının çaresine bakmak zorundaydı.

Logen sırtını taşlardan birine vermiş, nefes alırken çok fazla ses çıkarmamaya çalışarak bekliyordu. Ferro'nun tepeyi çıkıp uzaklaştığını gördü.

"Lanet olsun," diye mırıldandı. Bir kez daha sayıca üstün düşmanla karşı karşıyaydı ve başı büyük beladaydı. Liderliği ele aldığından beri bunun olacağını biliyordu. Bu, hep böyle olagelmişti. Neyse. Daha önce de zor durumlarda paçayı kurtarmıştı, şimdi de kurtaracaktı. Dokuzparmak Logen hakkında söylenebilecek tek bir şey varsa o da iyi bir dövüşçü olduğuydu.

Çimenleri ezen ayak seslerini ve nefes nefese yaklaşan birini duydu. Bir adam solundan geçip tepeyi çıkmaya hazırlanıyordu. Logen kılıcını sağına aldı, kabzayı sıkıca kavradı ve dişlerini birbirine kenetledi. Adamın mızrağının ucunun yanından baş gösterdiğini gördü, ardından da bir kalkan açığa çıktı.

Logen bir savaş narası atarak yerinden fırlayıp kılıcıyla havada

geniş bir yay çizdi. Kılıç adamın omzuna saplandı ve göğsünde büyük bir yarık açtı. Havaya kanlar saçıldı ve ayakları yerden kesilen adam tepetaklak geriye düştü.

"Hâlâ hayattayım!" Logen bir koşu tutturup nefes nefese tepeyi çıkmaya başladı. Bir mızrak ıslık çalarak yanından geçti ve bir sonraki taşın arkasına saklanırken yere saplandı. İyi bir atış değildi ama adamların silahı çoktu. Kenardan baktı. Hızlı hareket edip bir taştan diğerine giden şekiller gördü. Dudaklarını yalayıp Yaratan'ın kılıcını havaya kaldırdı. Kılıcın üzerinde şimdi kan vardı ve kabzadaki harfin üzeri de kanla kaplanmıştı. Ancak daha yapacak çok iş vardı.

Adamlardan biri, üzerine atılabilecek bir oku karşılamaya hazır bir şekilde, ara sıra kalkanının üzerinden etrafı kolaçan ederek Ferro'nun olduğu yere doğru geliyordu. Adamı şişlemek imkânsızdı çünkü adam fazla dikkatliydi.

Ferro taşın arkasında eğilip kendi kazdığı çukurun içine girdi ve sürünmeye başladı. Diğer tarafta, başka bir taşın ardına çıktı. Başını uzatıp baktı. Adamı görebiliyordu ve şimdi adamın yanı Ferro'ya dönüktü. Adamsa hâlâ Ferro'yu en son gördüğü yere doğru tırmanıyordu. Görünüşe bakılırsa Tanrı bugün cömertti.

Adama karşı olmasa da Ferro'ya karşı.

Ok adamın yanına, belinin hemen üzerinden saplandı. Adam tökezledi ve oka baktı. Ferro son okunu alıp yayına taktı. Adam henüz ilkini dışarıya çıkarmaya çalışırken ikincisi göğsünün ortasına saplandı. Adamın düşüşüne bakılırsa, Ferro okun adamın tam kalbine isabet ettiğini tahmin ediyordu.

Oklar bitmişti. Ferro yayını yere atıp Gurkhul kılıcını çekti.

Yaklaşma vakti gelmişti.

Logen taşlardan birinin arkasından çıkınca bir adamla yüz yüze geldi, neredeyse adamın nefesini yanağında hissedecek kadar. Genç bir yüz. Temiz derisi ve sivri burnu olan yakışıklı bir yüz, kocaman ela gözler. Logen alnını adamın suratına geçirdi. Başı geriye savrulan genç tökezleyince Logen da sol eliyle belinden bıçağını çekti. Kılıcını yere attı, adamın kalkanını kenarından kav-

radı ve bir çekişle kenara fırlattı. Ela Gözlü kafasını kaldırdığında kırık burnundan kanlar akıyordu ve hırlayarak kılıcını saplamak için kolunu geri çekti.

Logen bıçağı adamın vücuduna saplarken hırladı.

Bir, iki, üç kez. Aşağıdan yukarıya vurulan ve her defasında adamın ayaklarını yerden kesen sert ve hızlı darbeler. Adamın karnından akan kan Logen'ın ellerine bulaştı. Adam inleyip kılıcını elinden düşürdü ve dizlerinin bağı çözülen genç yere düşerken Logen tepesinden bakmakla yetindi. Öldürmekle ölmek arasındaki bir seçime seçim denmezdi. Bu gibi şeylerde gerçekçi olmak gerekti.

Adam kanlı karnını tutarak çimenlerin üzerine oturdu. Kafasını kaldırıp Logen'a baktı.

"Gah," diye inledi. "Garrah."

"Ne?"

O kadar. Ela gözleri parıltısını kaybetti.

Ferro, "Hadisene!" diye çığlık attı. "Hadisene, gelsene seni orospu çocuğu!" Çimenlerin üzerine çömelmiş, rakibinin üzerine atlamaya hazırdı.

Adam Ferro'nun dilini konuşmuyordu ama ne demeye çalıştığını az çok anlamıştı. Mızrağı havada süzüldü. Kötü bir atış değildi ama Ferro kenara çekilince mızrak taşlara çarptı.

Ferro bir kahkaha attı ve adam hücuma geçti – iri yarı, kel kafalı ve kaslı bir adamdı. On beş adım uzaktayken, Ferro baltasının aşınmış yüzeyini gördü. On iki adım uzaktayken, gerilmiş yüzündeki kırışıklıkları, gözünün etrafındaki çizgileri ve burnunun kemerini de görebiliyordu. Sekiz adımda deri göğüs zırhının üzerindeki çizikleri de seçebilmeye başladı. Beş adım kala adam baltasını havaya kaldırdı. Bir savaş narası atarken ayaklarının altındaki toprak birden göçtü ve elinden silahı fırlayan adam kendisini bir çukurun içinde buldu.

Nereye bastığına dikkat etmesi gerekirdi.

Ferro hevesle öne atılıp hiç bakmadan kılıcını savurdu. Adam ağır kılıç omzuna girince bir çığlık attı, kıvrandı ve toprağın içinden kurtulmaya çalıştı. Kılıç kafasının bir kısmını kesip aldı ve adam titreyerek çukurun içine düştü. Mezarın. Adamın mezarının.

Adam bir mezarı hak etmiyordu ama Ferro'nun umurunda değildi. Adamı daha sonra mezardan çıkarıp çürümesi için bir kenara atabilirdi.

Bu seferkisi dev piçin tekiydi. Kocaman, şişman bir adamdı, Logen'dan bir baş uzundu. Elinde yarım bir ağaca benzeyen devasa bir sopa vardı. Gerçi adam bu sopayı çılgının teki gibi bağırıp kükreyerek kolaylıkla havada savurabiliyordu. Kocaman yüzündeki küçük gözleri öfkeyle etrafa göz gezdiriyordu. Logen kenara çekilip taşların arasına girdi. Bir yandan adamın elindeki koca sopaya bakıp bir yandan da bastığı yere dikkat etmesi çok zordu. Eninde sonunda hata yapacaktı.

Logen bir şeye takıldı. Bir dakika önce öldürdüğü ela gözlü oğlanın botu. İşte adalet diye buna denirdi. Son anda dengesini sağladı ama ağzının ortasında patlayan dev yumruğa engel olamadı. Başı dönmüş halde sendeledi ve kan tükürdü. Sopanın savrulduğunu görüp arkaya doğru zıpladı. Yeteri kadar zıplamamıştı. Sopanın ucu Logen'ın uyluğuna çarptı ve az kalsın ayaklarını yerden kesiyordu. Logen sendeleyerek, acıyla yüzünü buruşturarak ve açık ağzından salyalar saçarak taşlardan birine sırtını verdi. Neredeyse kılıcını elinden düşüp kendini yaralayacaktı. Silahını son anda sıkıca kavrayıp geri adım attı ve sopa yanındaki kayadan büyük bir parça koparttı.

Dev adam bir boğa gibi böğürerek sopasını başının üzerine kaldırdı. Korkutucu bir hamle olabilirdi ama çok zekice değildi. Logen doğrulup kılıcını adamın karnına sapladı, kara kılıç neredeyse kabzasına kadar girip adamın sırtından çıktı. Sopa adamın elinden düşüp yerden sekti. Adam son bir hamle yaparak eğildi ve kanlı dişlerini gösterip hırlayarak Logen'ı gömleğinden tutup kendine çekti. Dev yumruğunu havaya kaldırdı.

Logen botundan bıçağını çekip dev adamın boynuna sapladı. Adam şaşırıp bir an için hareketsiz kaldı, sonra da ağzından aşağıya kanlar akmaya başladı. Logen'ın gömleğini bırakıp geriye düştü, yavaşça kendi etrafında döndü ve taşlardan birine çarpıp yüzükoyun yere yıkıldı. Görünüşe bakılırsa Logen'ın babası haklıydı. Bir insanın asla çok sayıda bıçağı olamazdı.

***

Ferro yayın sesini duyduğunda çok geçti. Okun sırtına saplandığını hissetti ve önüne baktığında gömleğinin önünden çıkan ucunu gördü. Kolu uyuştu. Koyu renkli kan kirli kıyafetlerini ıslattı. Taşlardan birinin arkasına saklanırken kendi kendine tısladı.

Yine de bir kılıcı ve sağlam bir kolu vardı. Kayanın arkasından dolaşırken sert yüzey sırtına sürtündü. Ferro kulak kabartınca okçunun çimenlerdeki ayak seslerini duydu. Adam onu arıyordu, sonra da kılıcını kınından çekerken çıkan hafif sürtünme sesini duydu. Şimdi adamı da görüyordu, sırtı ona dönüktü ve sağına soluna bakınıyordu.

Ferro adamın üzerine atladı ama adam son anda yana dönerek kılıcı karşıladı. Birlikte çimenlerin üzerine düştüler ve çalıların içinde yuvarlanmaya başladılar. Adam mücadele ederken çığlık atarak kanlı yüzünü tuttu. Ferro'nun omzuna saplanan okun ucu yerde yuvarlanırlarken adamın gözüne girmişti.

Çok şanslıydı.

Ferro yeniden hamle yapıp Gurkhul kılıcıyla adamın ayaklarını yerden kesti. Adam bir çığlık daha atıp yana devrildi; yaralı bacağı garip bir açıyla bükülmüştü. Adam ayağa kalkmaya çalışırken Ferro'nun kılıcı adamın ensesine saplandı. Ferro çimenlerin üzerinde tökezleyerek adamdan uzaklaştı. Sol kolu artık işe yaramıyordu ama sağ eliyle kılıcını sıkı sıkı tutuyordu.

Yeni bir rakip arıyordu.

Finnius bir sağa bir sola hamle yaparak dans ediyordu. Sol kolunda büyük kare bir kalkan ve diğer elinde ise kısa, kalın bir kılıç tutuyordu. Hareket ederken kılıcını savuruyor, silahın yüzeyi parıldıyordu. Finnius bütün bunları yaparken bir yandan hâlâ sırıtıyor, uzun saçları da rüzgârla dalgalanıyordu.

Logen hareket edemeyecek kadar yorgundu, bu yüzden Yaratan'ın kılıcını ucu yere bakacak şekilde tutup yerinden kıpırdamadan soluklandı.

Finnius, "Büyücünüze ne oldu?" diyerek sırıttı. "Bu sefer numara yok mu?"

"Yok."

"Evet, itiraf etmeliyim ki bizi biraz uğraştırdınız ama nihayet istediğimiz yere geldik."

"Orası neresi?" Logen sırtını taşlardan birine vermiş ela gözlü gencin cesedine baktı. "İstediğiniz buysa günler önce kendinizi öldürüp beni hiç uğraştırmasaydınız."

Finnius kaşlarını çattı. "Benim hamurum bu yanımdaki ahmaklardan farklıdır, Kuzeyli, göreceksin."

"Hepimizin hamuru aynıdır. Bunu öğrenmek için birini daha deşmeme gerek yok." Logen boynunu kütürdetip Yaratan'ın kılıcını havaya kaldırdı. "Ama sen içindekileri dışarı dökmek konusunda ısrarcıysan itirazım olmaz."

Finnius, "Pekâlâ, o zaman," diyerek öne atıldı. "Madem cehennemi göremeye bu kadar heveslisin!"

Finnius sert ve hızlıydı ve kalkanını hep önünde tutuyordu. Finnius kılıcıyla hızlı hamleler yapıyor, Logen'ı taşlar arasında gerilemek zorunda bırakıyordu. Logen nefes nefese tökezledi, zayıf bir nokta bulmaya çalışıyordu ama bir türlü bir boşluk bulamıyordu.

Kalkan göğsüne çarpınca Logen'ın nefesini kesti ve onu geriye savurdu. Logen kenara çekilmek istedi ama zayıf ayağının üzerine bastı ve kısa kılıç öne atılıp kolunu yaraladı. "Ah!" diye ciyaklayıp bir taşa çarptı ve yarasından yere kanı damladı.

Finnius, dans etmeye ve kılıcını savurmaya devam ederek, "İlk dokunuş benim!" diye kıkırdadı.

Logen derin nefesler alarak ayakta dikilip adamı izledi. Kalkanı çok büyüktü ve lanet olasıca piç kalkanı çok iyi kullanıyordu. Bu yüzden avantajlıydı. Hızlı olduğuna da şüphe yoktu. Bir bacağı ve bir kolu yaralı, ağzının ortasına yumruk yemiş bir Logen'dan çok daha hızlıydı. Kanlı Dokuz ihtiyacı olduğunda neredeydi? Logen yere tükürdü. Bu dövüşü yalnız kazanmak zorundaydı.

Geri çekildi, sırtını fazla kamburlaştırdı, ihtiyacı olduğundan daha hızlı nefes alıp vermeye başladı, kolunu artık kullanmıyormuş gibi yanında sürüdü, parmaklarından yere kanın damlamasına izin verdi, gözlerini kırpıştırdı ve yüzünü buruşturdu. Taşların yanından dikkatlice gerileyip daha geniş bir alana çıktı. Kılıcını geniş bir açıyla savurabileceği güzel bir açıklık. Finnius kalkanı önünde tutarak onu takip etti. Sırıtarak, "Bu kadar mı?" diye sordu. "Şimdiden sönmeye başladın, ha? Hayal kırıklığına uğramadığımı söyleyemem, daha–"

Logen kükreyerek birden öne atıldı ve Yaratan'ın kılıcını iki eliyle tutup havaya kaldırdı. Finnius geri çekildi ama yeterince değil. Gri kılıç kalkanın köşesinde büyük bir parça koparttı ve büyük bir gürültüyle taşlardan birinin yanına geçerek etrafa taş parçaları saçtı. Logen çarpmanın etkisiyle az kalsın kılıcını elinden düşürüyordu.

Finnius inledi. Omzundaki yarıktan kan akıyordu, kılıç deri zırhını aşıp etini parçalanmıştı. Sıyırıp geçerken kılıcın ucu adamı yaralamış olmalıydı. Öldürücü bir darbe değildi ne yazık ki ama Logen'ın ne kadar ciddi olduğunu anlatacak kadar derindi.

Şimdi sırıtma sırası Logen'daydı. "Bu kadar mı?"

Aynı anda harekete geçtiler. İki kılıç birbiriyle buluştu ama Logen silahını daha sıkı tutuyordu. Finnius'un kılıcı elinden fırladı ve tepeden aşağıya uçtu. Adam hızlı bir nefes alarak kemerindeki hançeri çekmeye yeltendi ama Logen kükreyerek düşüncesizce kalkana saldırıp kalkandan büyük parçaların kopup etrafa saçılmasına ve Finnius'un biraz daha geri çekilmek zorunda kalmasına neden oldu. Son bir darbe kalkana indi ve Finnius vuruşun etkisiyle tökezledi, çimenlerin içinden çıkan bir taşa takıldı ve sırtüstü yere düştü. Logen dişlerini sıkarak Yaratan'ın kılıcını savurdu.

Kılıç Finnius'un bacak zırhını keserek ayağını bileğin biraz yukarısından koparıp çimenler kana buladı. Finnius elleriyle kendini geriye çekti, ayağa kalkmak istedi ama ağırlığını az önce ayağının koptuğu bacağına verince yeniden sırtüstü yere düşüp öksürüp inlemeye başladı.

"Ayağım!" diye feryat etti.

Logen, "Ayağını unut artık" diye hırlayıp kopuk ayağı tekmeleyerek bir kenara fırlattı ve öne atıldı.

Finnius boğulurmuşçasına, "Bekle!" diyerek sağlam bacağından destek alarak taşlara doğru geri çekilirken yerde kanlı izler bıraktı.

"Ne için?"

"Sadece bekle!" Taşa tutunarak ayağa kalktı ve tek ayağı üzerinde zıpladı. "Bekle!" diye çığlık attı.

Logen'ın kılıcı kalkandan geriye kalanı da parçaladı ve Finnius'un kolundaki kayışları kesti. Kalkandan arta kalanlar tepeden aşağıya yuvarlandı. Finnius çaresizce ciyakladı ve tek ayağı üzerinde dengesini sağlayıp hançerini savurmaya hazırlandı.

Logen adamın göğsünde büyük bir yara açtı. Adamın göğüs zırhı baştan aşağıya kana bulandı. Adamın gözleri pörtledi, ağzını açtı ama tek çıkan ses hafif bir hırıltı oldu. Hançer parmaklarının arasından kayıp sessizce çimenlerin üzerine düştü. Adam hafifçe yana yattı ve kendini yüzükoyun yerde buldu.

Böylece toprağa geri dönmüştü.

Logen sırtını dikleştirdi, gözlerini kırpıştırdı ve ciğerlerini havayla doldurdu. Kolundaki kesik alev gibi yanıyor, bacağı ağrıyor ve nefesi kesik kesik çıkıyordu. "Hâlâ hayattayım!" diye mırıldandı. "Hâlâ hayattayım!" Bir an için gözlerini kapattı.

"Lanet olsun," diye mırıldandı. Diğerleri. Topallayarak tepeyi tırmanmaya başladı.

Omzundaki ok yüzünden yavaşlamıştı. Gömleği kanla ıslanmıştı, susamıştı ve her yeri uyuşmuştu. Taşların arasından bir adam çıktı ve Ferro tepki veremeden adam Ferro'nun üzerine bindi.

Artık kılıcı savuracak alan kalmamıştı, bu yüzden kılıcını bıraktı. Bıçağını çekmek istedi ama adam bileğini yakaladı ve çok güçlüydü. Adam onu taşlara doğru fırlattı ve kafası taşlardan birine çarpınca başı döndü. Adamın gözünün altındaki bir kasın seğirdiğini, burnundaki siyah gözenekleri ve ensesindeki diken diken tüyleri görebiliyordu.

Ferro kıvranıp mücadele etti ama adam tüm ağırlığıyla üzerindeydi. Ferro hırlayıp tükürdü ama Ferro'nun gücü bile sonsuz değildi. Kolları titredi, dirsekleri büküldü. Adamın eli boğazındaydı ve gırtlağını sıkıyordu. Adam sıkmaya devam ederken dişleri arasından bir şey mırıldandı. Ferro artık nefes alamıyordu ve gücü tükenmek üzereydi.

Sonra, yarı açık gözlerle, adamın arkasında beliren eli gördü. Büyük, solgun, dört parmaklı bir eldi ve kana bulanmıştı. Ardından soluk ve büyük bir kol geldi, diğer kol da açığa çıktı, adamın boynuna dolandı. Adam çırpındı ama kaçış yoktu. Kalın kaslar gerilip derinin altında kıvrandı, soluk parmaklar adamın derisine geçti ve adamın başını yavaş yavaş geriye çekti. Adam, Ferro'yu bırakınca Ferro nefes nefese yere düştü. Adam çaresizce tırnaklarını onu boğan kollara geçirdi. Başı yana çevrilirken garip bir tıslama sesi çıkardı.

"Ssssss..." Çatırt.

Kollar adamı bırakınca adam yere yığıldı. Adamın arkasında Dokuzparmak dikiliyordu. Yüzünde, ellerinde ve yırtık kıyafetlerinde kan vardı. Yüzü solgun ve yorgundu, kire ve tere bulanmıştı.

"İyi misin?"

Ferro, "Senin kadar," diye gakladı. "Başka kaldı mı?"

Logen bir elini taşa dayayıp öne eğildi ve çimenlerin üzerine kan tükürdü. "Bilmiyorum. Belki birkaç tane."

Ferro gözlerini kısıp tepeye baktı. "Tepede mi?"

"Olabilir."

Ferro eğilip çimenlerin üzerindeki kılıcını aldı ve kılıcı bir koltuk değneği olarak kullanarak tepeyi tırmanmaya başladı. Dokuzparmak'ın ayaklarını yerde sürüyerek ardından geldiğini duydu.

Jezal birkaç dakikadır çığlıklar, bağrışlar ve çarpışan metal sesleri duyuyordu. Hepsi uzaktan ve belli belirsiz geliyor, tepenin üzerinde esen rüzgâr da duymasını zorlaştırıyordu. Tepenin yamacında neler olduğu hakkında hiçbir fikri yoktu ve bilmek istediğine de emin değildi. Ellerini açıp kapatarak volta atmaya başladı, tüm bunlar olurken Quai da arabada oturmuş can sıkıcı bir sakinlikle Bayaz'a tepeden bakıyordu.

Sonra birden gördü. İki taşın arasından yavaşça yükselen bir kafa. Sonra da adamın omuzları ve göğsü açığa çıktı. Yanında biri daha vardı. Tepenin üzerinden bulunduğu tarafa gelen iki katil.

Birinin domuz gibi küçücük gözleri ve büyük bir çenesi vardı. Diğeri daha zayıftı ve birbirine dolanmış sarı saçları vardı. Taşlardan daireye ulaşana kadar Jezal'a, Quai'a ve arabaya bakıp durumu değerlendirdirerek ihtiyatla ilerlediler.

Jezal daha önce aynı anda iki adamla birden hiç dövüşmemişti. Daha önce hiç ölümüne de dövüşmemişti ama bunu düşünmemeye çalıştı. Basit bir kılıç müsabakasıydı bu. Yeni bir şey değil. Yutkunarak kılıçlarını çekti. Metalin çıkardığı ses rahatlatıcıydı, avuçlarında tanıdık ağırlıkları hissetmek güzeldi. İki adam Jezal'a, Jezal da adamlara baktı ve Dokuzparmak'ın söylediklerini hatırlamaya çalıştı.

Zayıf görünmeye çalış. En azından bu çok da zor değildi. Çok

korkmuş göründüğüne şüphesi yoktu. Arkasına dönüp kaçmamak için kendisini zor tutuyordu. Hiç de numara olmayan bir gerginlikle dudaklarını yalayarak arabaya doğru geriledi.

Asla düşmanını küçümseme. Adamları inceledi. Güçlü görünen, silahlı adamlar. İkisi de sert deri zırh giyiyor ve kare kalkanlar taşıyordu. Birinin elinde bir kısa kılıç, diğerinin elinde ise ağır bir balta vardı. Ölümcül görünen, aşınmış silahlar. Adamları küçümsemesi mümkün değildi. Adamlar birbirinden ayrılıp Jezal'ın iki yanına geçerken Jezal adamları izledi.

Zamanı gelince arkana bakmadan eyleme geç. Soldaki adam öne atıldı. Adamın hırladığını, kollarının havaya kalktığını ve silahın havada savrulduğunu gördü. Vuruşun önünden çekilmek ve kılıcın yere saplanmasına izin vermek inanılmaz kolaydı. İçgüdüsel olarak kısa kılıcını öne uzatıp silahını kabzasına kadar göğüs zırhıyla sırt zırhının arasındaki boşluktan, kaburgaların hemen altından adamın yanına sapladı. Jezal kılıcını geri çekerken aynı anda üzerine savrulan baltadan kaçınıp uzun kılıcını savurdu. Dans edercesine adamlardan uzaklaştı ve kılıçları hazırda, hakemin emrini bekleyerek ekseni etrafında döndü.

Şişlediği adam, elleri yarasının üzerinde birkaç adım attı. Diğeri ise domuz gözleri pörtlemiş halde, elini boynuna götürmüş, ayakta dikiliyordu. Parmakları arasından kan akmaya başladı. İkisi de aynı anda yere düşüp yan yana uzandılar.

Jezal uzun kılıcındaki kana baktı. Yerdeki cesetlere bakıp kaşlarını çattı. Hiç düşünmeden iki adamı öldürmüştü. Kendini suçlu hissetmesi gerekirdi ama hiçbir şey hissetmiyordu. Hayır. Gururlu hissediyordu. Kendini canlı hissediyordu! Sakin sakin arabada oturmuş, onu inceleyen Quai'a baktı.

"Başardım," diye mırıldandı ve çırak yavaşça başıyla onayladı. Kanlı kılıcını havada sallayarak, "Başardım!" diye bağırdı.

Quai önce kaşlarını çattı, sonra da gözleri fal taşı gibi açıldı. Neredeyse yerinden havaya sıçrayarak, "Arkanda!" diye bağırdı. Jezal kılıçlarını havaya kaldırarak arkasına döndü ve göz ucuyla bir şeyin hareket ettiğini gördü.

Büyük bir çatırtı duydu ve gözünün önünde parlak ışıklar çaktı.

Sonra her yer karardı.

CESARETİN MEYVELERİ

Kuzeyliler, beyaz gökyüzünü arkasına almış, yan yana dizilmiş karanlık figürler olarak tepenin üzerindeydiler. Hâlâ saat erkendi ve güneş kalın bulutların arasında sadece parlak bir lekeden ibaretti. Vadinin çukur yerlerinde yarı erimiş karla dolu birikintiler vardı ve toprağın üzeri hâlâ ince bir sis tabakasıyla kaplıydı.

West karanlık figürleri seyredip kaşlarını çattı. Burnu pis bir koku alıyordu. Keşif yapmak için sayıları çok fazlaydı, saldırıya geçmek içinse çok az ama yine de tepenin üzerinden sakin bir biçimde Ladisla'nın vadide formasyon almak için beceriksizce uğraşan ordusunu seyrediyorlardı.

Prens'in adamları ve korumalarının küçük bir kısmı Kuzeylilerin tepesinin karşısındaki bir tümseğin üzerine kurulmuş komuta merkezindeydi. Keşif erleri sabah bulduğunda burası kuru ve amaca uygun bir yer gibi görünmüştü, belki düşmanın altında kalıyordu ama yine de vadinin tamamını görüyordu. Binlerce askerin, atın ve arabanın üzerinden geçtiği ıslak toprak şimdi yapış yapış kara bir çamurdan ibaretti. West'in ve yanındakilerin botları çamura bulanmış, üniformaları lekelenmişti. Prens Ladisla'nın kusursuz beyaz kıyafeti bile çamurdan nasibini almıştı.

Birkaç yüz metre ileride, daha aşağıda, İttifak savaş hattının merkezi bulunuyordu. Kral'ın Adamları'ndan dört tabur ordunun omurgasını oluşturuyordu; her biri parlak kırmızı kıyafetler ve ışıldayan çeliklerden büyük bir yığındı. Uzaktan bakıldığında dev bir cetvelle hizalanmış gibiydiler. Önlerinde deri zırhlı ve çelik miğferli okçular birkaç sıra halinde diziliydi. Arkalarında süvariler vardı, şimdilik atlarının üzerinde değillerdi ve ağır zırhları içerisinde garip bir biçimde hantal duruyorlardı. Her iki yanda gelişigüzel konumlanmış köylerden toplanan askerler vardı; kıyafetleri ve silahları uyumsuzdu, başlarındaki subaylar ellerini

kollarını havada sallayarak emirler yağdırıyor, aralardaki boşlukları azaltmaya ve safları sıklaştırmaya çalışıyordu. Bu halleriyle koyunlara havlayan çoban köpekleri gibiydiler.

Herkesi topladığınızda, yaklaşık on bin adam. West adamların tepenin üzerindekiler Kuzeylilere baktığından emindi. Kuzeylileri ilk gördüğünde hissetiği korku, heyecan, öfke ve merakın sinir bozucu karışımını şimdi adamların da hissetiğine bahse girebilirdi.

Kuzeyliler dürbünden bakınca çok da ürkütücü durmuyorlardı. Kabarık saçlı, derilere ve kürklere bürünmüş, ellerinde ilkel silahlar tutan adamlar. Prens'in adamlarının hayal ettiği türden askerlerdi. Üçağaç'ın tasvir ettiği ordunun bir parçası gibi durmuyorlardı ve bu durum West'in hiç hoşuna gitmiyordu. Tepenin ardında ne olduğunu bilmenin bir yolu yoktu, bu adamların tepenin üzerinde olmalarının sebebinin dikkatlerini dağıtmak veya kendilerini bir tuzağın içine çekmek olduğu dışında başka bir şey olması pek mümkün değildi. Fakat herkes West'in şüphelerini paylaşmıyordu.

Smund, gözlerini kısıp dürbününden bakarken, "Bizimle alay ediyorlar!" diye sinirlendi. "İttifak mızraklarının tadına bakmalılar! Atlılarımız hücuma geçerse bu adamları süpürüp tepeyi kolaylıkla ele geçirebilir!" Tepesinde Kuzeyliler olması dışında hiçbir önemi olmayan bu tepeyi almak savaşı bitirecek ve İttifak'a görkemli bir zafer kazandıracakmış gibi konuşuyordu.

West dişlerini sıkıp aynı gün içerisinde belki yüzüncüye yaptığı gibi başını iki yana sallamakla yetindi. "Mevki avantajları var," diye açıkladı. Ağır ağır ve sabırlı bir biçimde konuşmaya çalışıyordu. "Arazi atlıların hücum etmesine uygun değil, ayrıca destek kuvvetleri olabilir. Bilemeyiz, belki de Bethod'un esas ordusu tepenin hemen arkasındadır."

Ladisla, "Bana keşif erleri gibi göründüler," diye mırıldandı.

"Görünüş aldatıcı olabilir, Ekselansları ve o tepenin herhangi bir değeri yok. Zaman bizimle. Mareşal Burr yardımımıza gelecek ve Bethod'un bekleyebileceği herhangi bir yardım yok. Şu anda dövüşmek için hiçbir sebebimiz yok."

Smund burnundan nefes verdi. "Bir savaşın içinde olmamız ve düşmanın İttifak topraklarına girmiş olması dışında! Sürekli askerlerin moral eksikliğinden dem vuruyorsun, Albay!" Parma-

ğını tepeye doğru salladı. "Askerlerin moralini düşmanın gözü önünde hiçbir şey yapmadan oturmaktan daha kötü etkileyecek ne var?"

West, "Kesin ve amaçsız bir yenilgi?" diye hırladı.

West'in talihine, Kuzeylilerden biri tam da o anda vadiye bir ok atmaya karar verdi. Gökyüzünde süzülen ufacık, kara bir ok. Kısa bir yaydan atılmıştı zaten. Yüksekten atılmış olmasına rağmen ön safların yüz adım kadar uzağında bir yere düştü. Amaçsız bir hareketti ama Prens Ladisla üzerinde etkisini hemen gösterdi.

Prens sandalyesinden ayağa sıçradı. "Lanet olasıcalar!" diye küfretti, "bizimle dalga geçiyorlar! Emir verin!" Yumruğunu havada sallayarak volta attı. "Süvariler hemen hücuma geçmeye hazırlansın!"

"Majesteleri, rica ediyorum–"

"Lanet olsun, West!" Tahtın vârisi şapkasını çamura fırlattı. "Her fırsatta bana karşı geliyorsun! Arkadaşın Albay Glokta burada olsaydı önünde düşman varken tereddüt eder miydi?"

West yutkundu. "Albay Glokta savaşta Gurkhul askerlerinin eline düşüp emri altındaki herkesin ölümüne sebep olmuştu." Yavaşça eğilip şapkayı yerden aldı ve saygıyla Prens'e geri verirken kariyerinin bitip bitmediğini düşündü.

Ladisla dişlerini sıkıp, öfkeyle burnundan nefes alıp vererek şapkayı West'in elinden çekip aldı. "Ben kararımı verdim! Orduya komuta etmek benim görevim! Benim!" Vadiye döndü. "Hücum borusunu çalın!"

West birden çok yorgun hissetti. Kendinden emin bir tınıyla çalan hücum borusu soğuk havada yayılırken, süvariler atlarına binerken ve mızraklarını kaldırmış halde piyadelerin arasından sakince geçerken, West ayakta duracak halinin kalmadığını hissetmeye başlamıştı. Süvariler vadinin tabanını geçtikten sonra hızlarını artırdılar ve sisin içinde kısmen gözden kaybolurlarken atların toynaklarının gürültüsü de vadide yankılandı. Üzerlerine atılan birkaç ok zararsızca ağır zırhlarından sekti. Arazi eğim alınca yavaşlamak zorunda kaldılar ve çalılarla taşların arasından yukarı çıkarlarken hizaları bozulmaya başladı ama üzerlerinde taşıdıkları onca çeliğin ağırlığı Kuzeyliler üzerinde etkisini hemen gösterdi. Adamlar önce geri çekildi sonra arkalarına dönüp

kaçmaya başladı. Bazıları tepenin üzerinde gözden kaybolurken silahlarını yere fırlattı.

Lord Smund, "İşte bu!" diye haykırdı. "Sürün onları! Sürün!"

Prens Ladisla, "Ezip geçin!" diyerek kahkaha attı ve şapkasını başından alıp havada salladı. Vadideki askerlerden bazıları neşeyle tezahürat yaptı ve sesleri vadide yankılandı.

West, yumruklarını sıkarak, "Sürün onları," diye mırıldandı. "Lütfen."

Atlılar tepenin üzerine çıkıp gözden kayboldu. Vadinin üzerine bir sessizlik çöktü. Uzun, garip ve beklenmedik bir sessizlik. Tepede birkaç karga uçuyor gaklamaları sessizliği bozuyordu. West savaş alanını görebilmek için her şeyini verirdi. Gerginlik dayanılmaz bir hal almıştı. West uzun dakikalar boyunca volta attı ama süvariler bir türlü ortaya çıkmadı.

"Pek acele eder gibi bir halleri yok ha?"

Pike şimdi kızıyla birlikte West'in yanındaydı. West yüzünü buruşturup bakışlarını kaçırdı. Adamın yanık yüzüne uzun süre bakmakta hâlâ zorlanıyordu, özellikle de birden karşısına çıktığında. "Sizin burada ne işiniz var?"

Mahkûm omzunu silkti. "Savaştan önce demircilerin yapacağı çok iş olur. Savaştan sonra daha da çok. Ama savaş sırasında yapabileceğimiz çok fazla şey yok." Sırıtınca yanık etleri yüzünde deriden katmanlar gibi katlandı. "İttifak ordusunu savaşırken göreyim dedim. Ayrıca, Prens'in komuta merkezinden daha güvenli neresi olabilir?"

Cathil, yüzünde zayıf bir gülümsemeyle, "Bizi kafana takma," diye mırıldandı. "Sana ayak bağı olmayız."

West kaşlarını çattı. Bu, sürekli yanlarına gidip ayak altında dolaşmasına bir atıfsa şimdi bunu çekecek durumda değildi. Süvarilerden hâlâ eser yoktu.

Smund, "Lanet olsun, nerede bunlar?" diye sinirlendi.

Prens tırnaklarını kemirmeye bir ara verdi. "Onlara zaman ver, Lord Smund, zaman ver."

West, "Sis neden kalkmadı?" diye mırıldandı. Şimdi bulutların arasından yeterince güneş ışığı süzülüyordu ama sis daha da yoğunlaşmıştı ve giderek okçulara doğru ilerliyordu. "Lanet olasıca sis, bizi dezavantajda bırakıyor."

Prens'in adamlarından biri heyecanla, "Onlar!" diye bağırarak parmağıyla tepeyi işaret etti.

West nefesini tutup dürbününü kaldırdı ve yeşil çizgiye göz gezdirdi. Düzenli mızrak uçlarını gördü, yavaşça tepeyi çıkıyorlardı. Rahatlayarak iç geçirdi. Yanıldığına hiç bu kadar mutlu olmamıştı.

Smund kocaman sırıtarak, "Onlar!" dedi. "Geri dönüyorlar! Ben ne demiştim size? Süvarilerimiz..." Mızrakların altında miğferler ve zırhlı omuzlar belirdi. West'in rahatlaması yerini korkuya bıraktı. Zırhlı adamlardan organize bir grup tepeyi çıkıyordu. Yuvarlak kalkanları ve boyalı yüzleri vardı, kalkanların üzerine hayvanlar, ağaçlar ve yüzlerce farklı desen çizilmişti ve hiçbiri bir diğerine benzemiyordu. Tepenin üzerinde yan yana beliren adamların sayısı arttı. Hepsi zırhlı figürlerdi.

Bethod'un Carlları.

Tepenin zirvesine gelmeden durdular. Bir grup diğerlerinden öne çıkarak dizleri üzerine çöktü.

Ladisla dürbününden bakıyordu. "Onlar..."

West, "Uzun yaylar," diye mırıldandı.

İlk oklar havada zarifçe süzüldü, gri bir buluta benzeyen kitle iyi eğitilmiş kuşlardan bir sürüyü andırıyordu. Bir an için herkes sessiz kaldı, ardından yayların öfkeli tıngırtısı kulaklara ulaştı. İttifak askerlerinin üzerine oklar yağmaya başladı. Kral'ın Adamları ağır kalkanları ve ağır zırhları ile hazırlıklıydı. Birkaç kişi çığlık attı ve saflarda yer yer boşluklar açılmaya başladı.

Komuta merkezindeki atmosfer bir dakika içerisinde kendini beğenmiş bir aşırı güvenden sessiz bir şaşkınlığa, ardından da aptal bir hayal kırıklığına dönüştü. Birisi, "Onların uzun yayları mı var?" diye mırıldandı. West dürbünüyle tepenin üzerindeki, yavaşça yaylarını geren ve sadaklarından çıkardıkları okları yaylarına yerleştiren okçulara baktı. Mesafeyi iyi hesaplamışlardı. Uzun yayları olması bir yana, onları kullanmayı da biliyorlardı. West, Kral'ın Adamları'ndan sedyeyle taşınan, başı sarkmış bir askere ağzı açık halde bakan Prens Ladisla'nın yanına koştu.

"Majesteleri, ya okçularımızın karşılık verebilmesi için aradaki mesafeyi kapatmamız ya da daha yüksek bir mevkiye geri çekilmemiz gerek!" Ladisla sadece West'e baktı, söylenenleri an-

ladığını bırakın, West'i duyup duymadığı bile belli değildi. Piyadelerin üzerine yeni bir ok bulutu yağdı. Bu sefer miğfersiz veya kalkansız olan askerleri hedef almışlardı. Güçlükle oluşturulan saflarda delikler açıldı ve açılan delikleri sis doldurdu. Sanki bütün tabur inliyor ve titriyordu. Bir yaralı tiz bir çığlık atmaya başladı ve susmadı. "Majesteleri, ya ilerleyelim ya geri çekilelim."

"Ben... biz..." Ladisla ağzı açık halde Lord Smund'a baktı ama genç asilin ilk kez söyleyecek bir şeyi yoktu. Bu nasıl mümkün oluyorsa, Prens'ten de şaşkın görünüyordu. Prens'in de altdudağı titriyordu. "Nasıl... Ben... Albay West, sizin fikriniz nedir?"

Prense orduyu sadece ve sadece onun komuta ettiğini hatırlatmak çok güzel olurdu ama West diline hâkim oldu. Belirli bir amaçları olmazsa bu ordu çabucak dağılırdı. En yakındaki borazancıya döndü. "Geri çekil borusu çal!" diye kükredi.

Borazancı geri çekilme borusunu çaldı: kulak tırmalayıcı, ahenksiz. Aynı enstrümanın birkaç dakika önce cesurca hücum borusunu çaldığına inanmak zordu. Taburlar yavaşça geri çekilmeye başladı. Köylü askerlerin üzerine bir ok bulutu daha yağdı, ardından bir tane daha. Formasyonlar bozulmaya başladı, askerler öldürücü oklardan kaçmak için acele etti. Ölümcül yağmurdan kaçmaya çalışırken birbirini ittiren, birbirlerinin üzerine basan ve bir ordudan çok bir ayaktamına benzeyen, çığlıkların ve kafa karışıklığının esir aldığı askerler yüzünden saflar bozuldu. West bir sonraki okların nereye düştüğünü göremedi çünkü sis iyice yükselmişti. İttifak taburları şimdi sisin içinde hareket eden mızrak uçları ve miğferlerden ibaretti. Tepenin üzerinde olmasına rağmen sis West'in bileklerine kadar gelmişti.

Tepenin üzerindeki Carllar hareket etmeye başladı. Silahlarını havaya kaldırıp silahlarıyla kalkanlarını dövmeye başladılar. Bir savaş narası attılar ama West'in beklediği gibi boğuk bir kükreme değildi bu. Garip ve vadideki herkesin tüylerin diken diken eden bir ulumaydı, tiz savaş narası, tıngırtıları ve metalik sesleri aşıp İttifak askerlerinin kulaklarına doldu. İçinde mantık barındırmayan, vahşi ve ilkel bir ses. Böyle bir sesi insanlar değil ancak yaratıklar çıkarabilirdi.

Carllar düzgün saflar halinde, geri çekilmeye çalışan İttifak askerlerinin yoğunlaşmaya devam eden sisin bulunduğu vadiye

doğru inmeye başlarken Prens Ladisla ve maiyeti de ağızları açık şekilde birbirlerine bakıyor, bir şeyler kekeliyor ve birbirlerine bakmaya devam ediyorlardı. West olduğu yerde donup kalmış subayların yanından geçip borazancının yanına gitti.

"Savaş formasyonu!"

Borazancı yaklaşan Kuzeylilerden gözlerini alıp West'e baktı. Borazanı elinde titriyordu.

Arkadan bir ses, "Savaş formasyonu!" diye kükredi. "Safları düzeltin!" Bir çavuşunkinden aşağı kalır yanı olmayan bu ses Pike'ındı. Bunu duyan borazancı borazanını ağzına götürüp var gücüyle üfledi. Şimdi neredeyse her yeri kaplamış olan sisin içinden borular cevap verdi. Boğuk boru sesleri boğuk bağrışlara karıştı.

"Durun ve safları oluşturun!"

"Hemen safları düzeltin, çocuklar!"

"Hazır olun!"

"Bekleyin!"

Sisin içinden tangırtılar ve madeni sesler geliyordu. Zırhlı adamlar hareket ediyor, mızraklar hazırlanıyor, kılıçlar çekiliyor, askerler askerlere birimler birimlere sesleniyordu. Hepsini bastıran ise yüksek tepeden vadiye hücum eden Kuzeylilerin dünyevi olmayan ulumasıydı. Ön saftan yüz adım geride olmasına ve düşmanla arasında binlerce asker olmasına rağmen West'in tüyleri diken diken oldu. Silahlarını başlarının üzerine kaldırmış, savaş naraları atan Carlları gören ön sıradakilerin korkusunu ise ancak tahmin edebiliyordu.

İki ordunun birleşme ânını gösteren farklı bir ses gelmedi. Tangırtılar şiddetlendi; bu gürültüye çığlıklar, kükremeler, öfke veya acı dolu haykırışlar, gittikçe artan bir frekansla bağrışlar ve ulumalara eklendi.

Komuta merkezinde kimse konuşmuyordu. West de dâhil herkes sisin içine bakıyor, hemen önlerindeki vadide neler olduğuna dair bir fikir edinmeye çalışıyordu.

Birisi, "Hey!" diye bağırdı. Sisin içinde hareket eden bulanık bir figür. Bütün gözler karşılarında beliren adama döndü. Genç, nefes nefese, üstü başı çamura bulanmış, şaşkın bir üsteğmendi. Tepeye çıkmaya devam ederken, "Komuta merkezi nerede?" diye bağırdı.

"Burası."

Adam, West'i abartılı bir biçimde selamladı. "Majesteleri–"

Gerçek Prens, "Ladisla benim," diye sinirli sinirli araya girdi. Adam şaşkın bir biçimde yana döndü ve tekrar selam vermeye başladı. "Mesajı ver, be adam!"

"Tabii ki, efendim, Majesteleri. Binbaşı Bozdin beni, size taburunun ağır kayıplar vermekte olduğunu ve..." adam hâlâ nefes nefeseydi, "...desteğe ihtiyacı olduğunu iletmem için gönderdi."

Ladisla adama yabancı bir dilde konuşuyormuş gibi bakıyordu. West'e döndü. "Binbaşı Bozdin kim?"

"Starikland'dan gelen askerlerden oluşan birinci taburun komutanı, Majesteleri, sol kanadımızdalar."

"Sol kanat, anladım... ee..."

Nefes nefese üsteğmenin etrafına parlak üniformalı adamlar toplanmıştı. Birisi, "Binbaşı'ya savaşmaya devam etmesini söyle!" diye bağırdı.

"Evet!" diye bağırdı Ladisla, "Binbaşı'ya söyle, savaşmaya devam etsin ve, ee, düşmanı bozguna uğratsın. Evet, elbette!" Şimdi rolüne ısınmaya başlamıştı. "Ona de ki düşmanı bozguna uğratsın ve son askerine kadar savaşsın! Binbaşı Clodzin'e yardımın geleceğini söyle. Kesinlikle... gelecek!" Ve Prens cesur bir şekilde adama arkasını döndü.

Genç üsteğmen dönüp sisin içine göz gezdirdi. "Benim birliğim hangi tarafta?" diye mırıldandı.

Sisin içinde yeni formlar belirmeye başlamıştı. Koşuyorlar, çamurun içinde tökezliyorlar, nefes almaya çalışıyorlardı. West gelenlerin düşmanla ilk temas sağlandıktan sonra görev yerlerini terk eden askerler olduğunu anladı. Zaten uzun süre dayanmalarına imkân yoktu.

Smund, "Korkak köpekler!" diye bağırdı arkalarından. "Hemen buraya gelin!" Sise emir verse daha iyiydi. Herkes koşuyordu: kaçanlar, yaverler, haberciler. Ya yön, ya destek ya da yardım arıyorlardı. İlk yaralılar da açığa çıktı. Bazıları kendi kendine topallıyor ya da kırık mızraklarını koltuk değneği olarak kullanıyordu, bazılarını ise arkadaşları taşıyordu. Pike omzuna ok yemiş soluk yüzlü bir askerin yanına gitti. Yanlarından sedyede yatan başka bir yaralı geçti, adam kendi kendine bir şeyler mırıldanı-

yordu. Sol kolu dirseğin altından kesilmişti ve sedyenin üzerine kanı akıyordu.

Ladisla'nın yüzü kül rengiydi. "Başım ağrıyor. Oturmam lazım. Sandalyem nerede?"

West dudağını ısırdı. Ne yapacağına dair en ufak bir fikri yoktu. Burr onu deneyimli olduğu için Ladisla'nın yanına vermişti ama onun da Prens'ten bir farkı yoktu. Bütün planlar düşmanı veya kendi askerlerini görebilmeyi gerektiriyordu. West şimdi olduğu yerde dikilirken yumruk dövüşüne girmiş kör bir adam gibi işe yaramaz hissediyordu kendini.

"Lanet olsun, neler oluyor?" Prensin sesi diğer sesleri bastıracak şekilde tiz ve aksiydi. "Bu lanet olasıca sis nereden geldi? Neler olduğunu bilmek istiyorum! Albay West! Albay nerede? Burada neler oluyor?"

Keşke verecek bir cevabı olsaydı. Komuta merkezinde gelişigüzel koşturan adamlar vardı. Sisin içinden korku dolu, kafası karışık veya kararlı yüzler açığa çıkıyordu. Haberciler mesajları iletiyor veya emirler veriyordu, askerler ya yaralıydı ya da silahsız. Sisin içinden kimden geldiği anlaşılmayan konuşmalar duyuluyordu. Bazıları endişeli, bazıları telaşlı, bazıları paniğe kapılmıştı.

"...Askerlerimiz düşmanla temasa geçti ve şimdi geri çekiliyorlar ya da geri çekileceklerdi yani..."

"Dizim! Lanet olsun, dizim!"

"...Majesteleri Prens? Size acil bir mesajım..."

"Birini... ee... gönder! Her kim varsa... kimi bulursan."

"...Kral'ın Adamları ağır kayıplar veriyor! Geri çekilmek için izin..."

"Süvarilere ne oldu? Neredeler?"

"...bunlar şeytan, insan değil! Yüzbaşı öldü ve..."

"Geri çekiliyoruz!"

"...sağ kanatta çok zor durumdayız ve desteğe ihtiyacımız var! En kısa süre içerisinde..."

"Yardım edin! Lütfen, birisi yardım etsin!"

"...O zaman karşı saldırıya geçin! Bütün hat boyunca saldırın..."

"Sessiz olun!" West gri sisin içinden bir şeyler duymaya başla-

mıştı. Koşum takımlarının çınlaması. Sis şimdi o kadar yoğundu ki otuz adımdan ötesi görünmüyordu ama atlıların yaklaştığına şüphesi yoktu. Elini kılıcının kabzasına attı.

"Süvariler, geri dönüyorlar!" Lord Smund hevesle öne çıktı.

West, "Bekle!" diye tısladı ama Smund dinlemedi. Gözlerini sise dikti. Sisin içinden yavaş yavaş gelen atlıların ana hatları ortaya çıktı. Zırhları, eyerleri ve miğferleri Kral'ın Adamları'na aitti ama atlara biniş şekillerinde bir yanlışlık vardı – yayılarak sürüyorlardı atlarını. West kılıcını çekti ve Ladisla'ya doğru bir adım atıp, "Prensi koruyun!" diye mırıldandı.

Lord Smund en öndeki atlıya, "Hey, sen!" diye bağırdı. "Adamlarını yeni bir saldırı için–" Atlının kılıcı tok bir ses çıkararak Smund'un kafatasına geçti. Etrafa saçılan kan sisin içinde simsiyahtı ve atlılar savaş narası atarak hücuma geçti. Ürkütücü, tüyler ürperten, hayvansı sesler. Smund'un cansız bedeni öndeki atlardan biri tarafından kenara saçıldı ve bir diğerinin toynakları altında ezildi. Kuzeyliler belirginleştikçe daha da ürkütücü bir görünüme bürünüyorlardı. En öndekinin sık bir sakalı vardı ve kafasına oturmayan İttifak miğferinin yanlarından uzun saçları çıkmıştı, hırlarken sarı dişlerini gösteriyordu ve hem atın hem de binicinin gözleri alev alevdi. Ağır kılıcını savurarak Prens'in mızrağını atıp kaçmaya hazırlanan korumalarından birini kesti.

West, "Prensi koruyun!" diye haykırdı. Sonra kaos her yeri ele geçirdi. Dört bir yandan atlar geçiyor, atlılar haykırıyor, kılıçlar ve baltalar havada savruluyor, askerler dört bir yana saçılıyordu; bazıları kayıp yere düşüyor, bazıları oldukları yerde kesiliyor, bazılarıysa atlıların altında eziliyordu. Hava atlıların rüzgârı, etrafa saçılan çamur parçaları, çığlıklar ve haykırışlarla dolmuştu.

West atlardan birinin önünden çekilince yüzüstü çamurun içine düştü, ardından yanından geçen bir ata beceriksizce kılıcını savurdu, sisin içinde yerde yuvarlandı ve nefes almaya çalıştı. Hangi yöne baktığının farkında değildi çünkü nereye baksa her yer aynıydı. Boğuk bir sesle tekrar amaçsızca, "Prensi koruyun!" diye bağırdı ama sesi gürültü sesini boğdu.

Birisi, "Solda!" diye ciyakladı. "Saf tutun!" Tutulacak saf yoktu. Geriye kimse kalmamıştı. Sol taraf neresi bilmiyordu. West bir

cesedin üzerinden geçti, bir el bacağını tuttu ve ele doğru kılıcını savurdu.

"Ah." Yüzükoyun yerde düştü. Başı çok ağrıyordu. Neredeydi? Belki de kılıç antrenmanındaydı. Luthar yine onu yere mi sermişti? Genç dövüşçü artık onun için fazla iyi hale gelmişti. Çamurun içinde duran kılıcının kabzasına uzandı. Çimenlerin arasından ona doğru uzanan parmakları gördü. Kendi nefes alıp verişini duyabiliyordu, sesi fazla yüksekti ve kafasının içinde yankılanıyordu. Her şey bulanıktı ve sürekli hareket ediyordu; sis gözlerinin önüne kadar gelmişti, sis gözlerine dolmuştu. Çok geç. Kılıcına uzanamadı. Başı zonkluyordu. Ağzında çamur vardı. Yavaşça sırtı üzerine döndü ve nefes nefese dirsekleri üzerinde doğruldu. Bir adamın geldiğini gördü. Ana hatlarından anladığı kadarıyla bir Kuzeyli'ydi. Tabii ki. Savaştaydı. West yavaşça yaklaşan adama baktı. Adamın elinde kara biz çizgi vardı. Bir silahtı. Kılıç, balta, gürz, mızrak, ne fark ederdi? Adam bir adım daha atıp botunu West'in üzerine koydu ve Albay'ın vücudunu çamurun içine bastırdı.

İkisi de bir şey söylemedi. Son sözler yoktu. Hakaretler yoktu. Öfke, pişmanlık, zafer veya yenilgi ifadeleri yoktu. Kuzeyli silahını havaya kaldırdı.

Adamın vücudu sarsıldı. Sendeleyerek öne bir adım attı. Gözlerini kırpıştırdı ve sallandı. Yavaşça arkasına dönmeye çalışırken vücudu bir kez daha titredi.

"Arkamda bir..." dedi ama kelimeler boğazına takıldı. Boştaki elini başının arkasına götürdü. "Benim..." Yana doğru devrilirken bir ayağı havaya kalktı ve adam çamurun içine düştü. Adamın arkasında biri vardı. Öne adım atıp eğildi. Bir kadının yüzü. Bir şekilde tanıdıktı.

"Yaşıyor musun?"

Ve böylece West kendine geldi. Öksürerek derin bir nefes aldı, yerde yuvarlandı ve kılıcını eline aldı. Kuzeyliler, safların arkasında Kuzeyliler vardı! Ayağa kalkıp gözlerindeki kanı sildi. Kandırılmışlardı! Başı hem dönüyor, hem zonkluyordu. Bethod'un süvarileri kendilerini gizlemişlerdi; Prens'in komuta merkezi saldırıya uğramıştı. Etrafına vahşi bakışlar atarken botları çamurun içinde kaydı; sisin içinde düşman arıyordu ama bulamadı. Sadece

o ve Cathil. Toynakların sesi uzaklaştı, atlılar şimdilik uzaklaşmışlardı.

Kılıcına baktı. Kabzanın biraz yukarısından kırılmıştı. İşe yaramaz. Silahını yere attı ve ölü Kuzeyli'nin parmaklarını açıp adamın kılıcını aldı. Bıçak kısmı kalın ve çentikli olan ağır bir silahtı ama işe yarardı.

Yanı üzerinde yatan cesede baktı. Onu öldürmek üzere olan adam. Kafatasının arkasında büyük bir göçük vardı. Cathil'in elindeki demirci çekicini gördü. Cesedin kafasının arkasında saçlar ve kan birbiri içine geçmişti.

"Onu öldürdün." Cathil hayatını kurtarmıştı. İkisi de bunu biliyordu, bir kez daha söylemeye gerek yoktu.

"Şimdi ne yapacağız?"

Önsaflara gidebilirdi. West'in çocukken okuduğu hikâyelerdeki genç ve cesur subaylar böyle yapardı. Savaşın en yoğun olduğu yere giderlerdi. Hayatta kalanları toparlar ve yeniden hücuma geçirir, savaşın akışını en kritik anda değiştirirdi. Akşam yemeği yenmeden evine döner ve madalyaları kabul ederdi.

West etrafındaki enkaza ve atlıların geride bıraktığı cesetlere baktı. Ön saflara gitme düşüncesi komikti. Artık kahramanlık için çok geçti ve bunun farkındaydı. Bunun için geç kalınalı çok ama çok uzun zaman olmuştu.

Vadideki adamların kaderleri çok önce mühürlenmişti. Ladisla nehri geçmeye karar verdiğinde. Burr planını yaptığında. Kapalı Konsey, Kuzey'de görkemli zaferler kazanması için Prens'i savaş alanına göndermeye karar verdiğinde. İttifak'ın büyük asilleri kralları adına savaşması için askerlerini değil de dilencileri gönderdiğinde. Günler, haftalar ve aylar önce yapılan yüzlerce farklı seçim bir araya gelmiş ve bu beş para etmez çamur parçasında, bugünkü yenilgi yaşanmıştı. Büyük ihtimalle, ne Burr ne Ladisla ne de o bunu önceden tahmin edebilir ya da bunu durduracak bir şeyler yapabilirdi.

Artık bir fark yaratması mümkün değildi, kimse yaratamazdı. Gün kaybedilmişti.

"Prensi koruyacağız," diye mırıldandı.

"Ne?"

***

West savaş alanında gezinmeye, etrafa saçılan eşyaları karıştırmaya ve kirli elleriyle cesetleri tersine çevirmeye başladı. Yüzü ortadan yarılmış bir haberci ona bakıyordu ve kanı akmaya devam ediyordu. West öğürdü, ağzını kapattı, elleri ve dizleri üzerinde bir sonraki cesedin yanına gitti. Prensin maiyetindekilerden biriydi, yüzünde hâlâ hafif şaşkın bir ifade vardı. Altın işlemeli üniformasının üzerinde çentikli bir kılıç kesiği vardı ve karnına kadar uzanıyordu.

"Tanrı aşkına, sen ne yapıyorsun?" Pike'ın boğuk sesi. "Bunun için vaktimiz yok!" Adamın elinde bir yerden bulduğu, kenarında kan olan ağır bir balta vardı. Bir suçlunun eline böyle bir silah vermek iyi bir fikir değildi ama West'in başka endişeleri vardı.

"Prens Ladisla'yı bulmalıyız!"

Cathil, "Onun canı cehenneme!" diye hırladı. "Gidelim."

West onun elini reddetti ve kırık kutuların arasına girerken gözündeki kanı sildi. Burada bir yerde olmalıydı. Ladisla'yı son gördüğünde–

Bir ses, "Hayır, yalvarıyorum, hayır!" diye ciyakladı. İttifak tahtının vârisi sırtüstü çamurun içinde yatıyordu ve üzerinde korumalarından birinin kanlı cesedi vardı. Gözlerini sıkı sıkı kapatmış, kollarını önüne siper etmişti. Beyaz üniforması kana ve çamura bulanmıştı. "Fidye alırsınız!" diye inledi. "Fidye! Hayal bile edemeyeceğiniz kadar çok."

Parmakları arasından bir gözünü araladı. West'in elini tuttu. "Albay West! Sen misin? Yaşıyorsun!"

Hoş sözlere ayrılacak zaman yoktu. "Majesteleri, gitmemiz gerek!"

Ladisla, "Gitmek mi?" diye sordu. Yüzünde gözyaşı izleir vardı. "Ama biz... demek istediğim... kazandık mı yani?"

West dilini ısırırken neredeyse dilini koparacaktı. Prens'i kurtarma görevinin ona kalması çok acayipti. İşe yaramaz ahmak kurtarılmayı hak etmiyor olabilirdi ama bu durum bir şeyi değiştirmezdi. West bunu Ladisla için değilse bile kendisi için yapmalıydı. Bir İttifak vatandaşı olarak gelecekteki kralını, bir asker olarak generalini, bir insan olarak başka bir insanı kurtarmak zorundaydı.

Şimdilik tek yapabileceği şey buydu. "Siz tahtın vârisisiniz ve sizi burada bırakamayız." West uzanıp Prensi dirseğinden tuttu.

Ladisla elini kemerine attı. "Kılıcım buralarda bir yerde–"

"Zamanımız yok!" West adamı ayağa kaldırdı, gerekirse Ladisla'yı sırtında taşımaya hazırdı. Sisin içinde yürümeye başladı, iki mahkûm da arkasından geldi.

Pike, "Doğru tarafa gittiğimize emin misin?" diye sordu.

"Eminim." Hiçbir şeyden emin değildi. Sis daha da yoğunlaşmıştı. Kafasındaki zonklama ve gözüne giren kan odaklanmasını zorlaştırıyordu. Her yerden savaş sesleri geliyordu: metalin metale çarpınca çıkardığı çınlama, inlemeler, haykırışlar, öfkeli savaş naraları, hepsi sisin içinde yankılanıyor, bazen çok uzaktan bazen ise ürkütücü derecede yakından geliyordu. Sisin içinde şekiller hareket ediyor ve yüzüyordu, ana hatları tehditkâr ve belirsizdi. Gölgeler önce uzuyor, sonra gözden kayboluyordu. Sisin içinden bir atlı çıkar gibi oldu ve West nefesini tutup kılıcını havaya kaldırdı. Bulutlar dalgalandı. İçinde varil yüklü ve katırın hâlâ bağlı olduğu bir arabaydı sadece. Arabanın sürücüsü sırtında kırık bir mızrakla yerde yatıyordu.

West, "Bu taraftan," diye tıslayıp çamura yakın kalarak arabaya doğru yürüdü. Arabalar iyi haberdi. Arabalar erzak, yiyecek ve cerrah anlamına geliyordu. Demek ki vadiden çıkıyor ve ön saflardan uzaklaşıyorlardı, tabii şimdiye saf diye bir şeyden söz etmek mümkünse. West biraz daha düşündü. Arabalar kötü haberdi. Arabalar yağma anlamına geliyordu. Kuzeyliler balın üzerine üşüşen arılar gibi arabalara gelecekti. Arabalardan, kırık varillerden ve ters dönmüş kutulardan uzak taraftaki sisi işaret etti ve diğerleri de gıcırdayan ayakları ve aldıkları nefesler dışında bir ses çıkarmadan onu takip ettiler.

Açık arazide, hafifçe eğim almaya başlayan ıslak ve kirli çimenlerin üzerinde yollarına devam ettiler. Diğerleri teker teker onu geçti ve West eliyle devam etmelerini işaret etti. Tek şansları yola devam etmekti ama her adım bir öncekinden daha zorluyordu onu. Kafasındaki yaradan akan kan saçlarının arasından yüzüne akıyordu. Başındaki ağrı gittikçe kötüleşiyordu. Midesi bulanıyor ve başı dönüyordu. Onu ayakta tutan şey kılıçmış gibi kabzaya dayandı, iki büklüm oldu ve ayakta kalmaya çalıştı.

Cathil, "Sen iyi misin?" diye sordu.

"Yürümeye devam et!" diye inledi. Atların sesini duyabiliyor ya da duyduğunu hayal ediyordu. Korkudan, sadece korkudan yürümeye devam edebiliyordu. Diğerlerini görebiliyordu, önündeydiler. Prens Ladisla en öndeydi, Pike onun arkasındaydı, Cathil önünden yürüyor ama sıklıkla arkasına bakıyordu. İleride ağaçlar vardı, sis azaldıkça onları daha iyi görebiliyordu. Ağaçların hayaletimsi şekillerine odaklanıp yürümeye devam etti, tepeyi çıktıkça daha çok nefes nefese kalmaya başlamıştı.

Cathil'in sesini duydu. "Hayır." Kafasını çevirirken korku boğazını düğümledi. Peşlerinden gelen bir atlının ana hatlarını gördü.

"Ağaçlara doğru!" diye bağırdı. Cathil yerinden kıpırdamadı, o yüzden kadını bileğinden tutup öne itti, bunu yaparken de yüzüstü çamurun içine düştü. Yuvarlandı, çırpındı ve kadından, ağaçlardan, hayatta kalma şansından uzaklaşmaya çalıştı. Sisin içinde şekli belirginleşen Kuzeyli'ye baktı. Adam şimdi West'i görmüştü, mızrağını indirdi ve hücuma geçmeye hazırlandı.

West ciğerleri ve bacakları yanarak yana doğru bir adım attı ve son gücünü kullanarak atlıyı diğerlerinden uzaklaştırmaya çalıştı. Ladisla ağaçlara ulaşmıştı. Pike çalıların arasındaydı. Cathil omzu üzerinden son bir kez geriye baktı ve Pike'ı takip etti. West daha fazla gidemedi. Durdu, eğimli arazide çömeldi; artık savaşmak bir yana ayağa kalkamayacak kadar yorgundu. Yaklaşan Kuzeyli'ye baktı. Güneş bulutların arasından açığa çıktı ve mızrağın ucu parıldadı. West, adam yanına geldiğinde ne yapabileceğini bilmiyordu. Ölmek dışında.

Sonra atlı eyerinde dikleşip yan tarafına uzandı. West orada tüyler gördü. Rüzgârda uçan gri tüyler. Adam kısa bir çığlık attı. Çığlık kesildi ve adam West'e baktı. Boynuna saplanmış bir ok vardı. Adam mızrağını düşürdü ve yavaşça eyerinden aşağıya kaydı. At yoluna devam edip ağır adımlarla tepeyi çıkmaya devam etti ve sonunda durdu.

West ölümden nasıl kurtulduğunu anlayamadan bir süre daha yerde kaldı. Ağaçlara doğru adım attı ama her adımı inanılmaz bir çaba gerektiriyordu ve eklemleri bir kuklanınkiler gibi gevşekti. Dizlerinin bağının çözüldüğünü hissetti ve kendisini çalıların arasında buldu. Yaralı kafasını güçlü parmaklar kavradı ve Ku-

zeyli dilinde bir şeyler mırıldandı. West, gözlerini birazcık aralayarak, "Ah," diye ciyakladı.

"Sızlanmayı bırak." Köpekadam tepeden West'e bakıyordu. "Sadece bir çizik. Hafif bir yara. Seni değil de adamı vurduğum için çok şanslısın. Bazen ıskalarım."

West, "Şanslı," diye mırıldandı. Islak çalıların arasında yana dönüp ağaçların arasından vadiye baktı. Sis sonunda dağılmaya, savaş alanındaki devrilmiş arabaları, kırık eşyaları ve cesetleri gözler önüne sermeye başlamıştı. Korkunç bir yenilgiden arta kalanlar. Ya da Bethod'un tarafında olanlar için, korkunç bir zaferden. Birkaç yüz metre ötede bir adamın ağaçlara doğru koşturduğunu gördü. Kıyafetlerinden anladığı kadarıyla aşçılardan biriydi. Bir atlı ardından gidip mızrağını savurdu. İlk geçişte ıskaladı ama geri dönüşte rakibini yere serdi. Çaresiz adamın atlı tarafından mızraklanışını West'in korku dolu gözlerle seyretmesi gerekirdi ama sadece minnettardı. Adamın yerinde olmadığı için minnettardı.

Vadinin yamaçlarında başka figürler, başka atlılar da vardı. Kanlı küçük dramlar yaşanmaya devam ediyordu ama West daha fazla bakamadı. Arkasına dönüp güvenli bir yer olan çalıların arasına doğru süründü.

Köpekadam hafifçe kıkırdadı. "Üçağaç ne bulduğumu görünce altına sıçacak." Teker teker yorgun ve çamura bulanmış grubun üyelerini işaret etti. "Yarı ölü Albay West, kanlı çekici olan bir kız, yüzü bir tavanın ateş gören yüzeyine dönmüş bir adam ve bir de, eğer yanılmıyorsam, bu amına koduğumun felaketinin sorumlusu olan gerizekâlı. Ölüler aşkına, kader bizimle oyun oynamayı seviyor." Yavaşça başını iki yana salladı ve sırtüstü yerde yatarken sudan çıkmış bir balık gibi nefes almaya çalışan West'e baktı.

"Üçağaç... altına... sıçacak."

İADE-İ ZİYARET

Majesteleri'nin Engizisyonu'nun Lideri,
Rektör Sult'a,
Ekselansları,

İyi haberlerim var. Komplo açığa çıktı ve hainlerin kökü kazındı. Vali'nin oğlu Korsten dan Vurms ile Baharat Tüccarları Derneği Başkanı Carlot dan Eider ihanetin baş sorumlularıdır. Sorguya çekilecek ve insanlara, vatana ihanetin bedelini öğretecek şekilde cezalandırılacaklar. Görünüşe bakılırsa Davoust uzun süredir şehirde gizlenen bir Gurkhul ajanı tarafından öldürülmüş. Suikastçı henüz bulunamadı fakat hainler elimizde olduğu için katili yakalamamız uzun sürmeyecektir.

Vali Vurms'u da tutuklattım. Oğlun ihaneti, babayı da güvenilemez kılıyor ve zaten şehrin yönetimiyle ilgili her konuda bize köstek oluyordu. Bir sonraki gemiyle adamı size göndereceğim, böylece siz ve Kapalı Konsey'deki meslektaşlarınız kaderinin ne olacağına karar verebilirsiniz. Valiyle birlikte Engizitör Harker'ı, bize çok değerli bilgiler verebilecek iki tutsağın ölümünden sorumlu olduğu için size gönderiyorum. Adamı sorguladım ve komploda bir rol oynamadığına kanaat getirdim ancak beceriksizliği de en az vatana ihanet kadar affedilemez bir suç. Cezasını size bırakıyorum.

Gurkhul askerleri ilk ışıkla saldırıya geçti. Seçilmiş askerler önceden hazırlanmış köprüler ve merdivenlerle surlarımıza hücum etti ve surların üzerindeki beş yüz okçunun ölümcül ok yağmuruna maruz kaldı. Cesurca ama düşüncesizce bir çabaydı, çok sayıda kayıp vererek geri çekilmek zorunda kaldılar. Sadece iki grup bizim kazdığımız kanala ulaştı ama köprüler, merdivenler ve adamlar, günün belirli saatlerinde

denizden gelen vahşi akıntıya kapılıp yok oldu. Doğanın bize beklenmedik bir hediyesi.

Şimdi kanalımız ile Gurkhul ordusunun ön safları arasındaki boş arazi Gurkhul askerlerinin cesetleriyle dolu ve adamlarıma yaralılara yardım etmeye çalışanları vurmalarını emrettim. Ölenlerin inlemeleri ve güneşte çürüyen Gurkhul cesetleri morallerini zayıflatmamıza yarayabilir.

Her ne kadar ilk zaferi kazanmış olsak da, aslında, bu saldırının savunmamızı test etmek için yapıldığına şüphe yok. Gurkhul komutanı, parmağını suya sokup sıcaklığı test etti. Bir sonraki saldırı, şüphesiz, çok daha ciddi olacak. Surlarımızdan dört yüz adım uzaktaki üç büyük mancınık Aşağı Şehir'e dev taşlar fırlatabilecek durumda ama hâlâ sessiz. Belki de Dagoska'yı zarar görmeden almayı ümit ediyorlar ama direncimiz devam ederse bu konuda daha fazla tereddüt edeceklerini sanmıyorum.

Asker açıkları olduğunu sanmıyorum. Yarımadaya her gün yeni askerler geliyor. Şimdi surlardan sekiz birlik sayılıyor ve Kantic kıtasının her yerinden getirilmiş vahşileri de aralarında görüyoruz. Görkemli bir ordu, sayıları elli binden fazla olmalı. Gurkhul İmparatoru Uthman-ul-Dosht bütün gücüyle surlarımıza dayandı ama biz ona teslim olmayacağız.

En kısa süre içerisinde sizi tekrar bilgilendireceğim. O zamana dek, size hizmet ve itaat edeceğim.

Sand dan Glokta,
Dagoska Üstadı

Baharat Tüccarları Derneği Başkanı Carlot dan Eider sandalyesinde oturmuş, ellerini kucağında birleştirmiş, asaletini korumak için elinden geleni yapıyordu. Derisi solgun ve yağlanmıştı, gözlerinin altında siyah halkalar vardı. Beyaz kıyafetleri hücresinin kirine bulanmış, parlaklığını kaybeden saçları yüzünün yanlarından aşağıya sarkıyordu. Makyajı ve mücevherleri olmayınca daha yaşlı görünüyordu ama hâlâ çok güzeldi. *Çok daha güzel. Neredeyse sönmek üzere olan bir mumum güzelliği.*

Eider, "Yorgun görünüyorsun," dedi.

Glokta bir kaşını havaya kaldırdı. "Yorucu birkaç gün oldu.

Önce suç ortağın Vurms'u sorguladık, ardından surlarımızın önünde kamp yapan Gurkhul askerlerinin ufak bir saldırısını savuşturduk. Sen de çok yorgun görünüyorsun."

"Küçük hücremin zemini çok rahat değil ve benim de kendime göre endişelerim var." Kollarını göğüslerinde birleştirmiş, sırtlarını duvara yaslamış duran, maskeli ve acımasız görünümlü Severard ve Vitari'ye baktı. "Bu hücrede mi öleceğim?"

Şüphesiz. "Bunu göreceğiz. Vurms bize ihtiyacımız olanın büyük bir kısmını anlattı. Sen ona gitmişsin, babasının imzasını belirli dokümanlarda taklit etmesi karşılığında para vermişsin, babası adına belirli muhafızlara rüşvet verdirmişsin, kısacası Dagoska'yı İttifak'ın düşmanlarına satmak için elinden geleni yapmışsın. Vurms planınıza dahil olan herkesin ismini verdi. İtirafını imzaladı. Merak ediyorsan, başı şimdi imparatorun elçisi dostun İslik'in başının yanında kapıyı süslüyor.

Severard, "İki kafa, yan yana," dedi ahenkli bir sesle.

"Bana sadece üç şeyi veremedi. Bunu neden yaptığın, imzan ve Üstat Davoust'u öldüren katilin kimliği. Bu üçünü de senden öğreneceğim. Şimdi."

Başkan Eider boğazını temizledi, dikkatlice uzun elbisesini düzeltti ve sırtını dikleştirerek gururlu görünmeye çalıştı. "Bana işkence edeceğini sanmıyorum. Sen Davoust değilsin. Senin bir vicdanın var."

Glokta'nın ağzının köşesi hafifçe büküldü. *Cesurca bir çaba, seni alkışlıyorum ama yanılıyorsun.* "Benim bir vicdanım var ama o çok zayıf ve büzüşmüş bir şeydir. Ne seni ne de bir başkasını sert bir rüzgârdan koruyabilir." Glokta derin derin iç geçirdi. Oda fazla sıcak, fazla parlaktı ve gözlerini acıtıp yakıyor, konuşurken gözlerini ovalamasına neden oluyordu. "Yaptığım korkunç şeyleri hayal bile edemezsin. Çirkin, şeytani, iğrenç şeyler yaptım, anlatsam kusarsın." Omzunu silkti. "Bazen beni de rahatsız ediyorlar ama kendime haklı sebeplerim olduğunu söylüyorum. Yıllar geçiyor, hayal edilemeyen sıradana dönüşüyor, korkunç olan sıkıcı hale geliyor, dayanılmaz olan rutin oluyor. Hepsini zihnimin karanlık bir köşesine atıyorum ve orada çok yer var. İnsanın bu kadar çok şeyle yaşayabilmesi çok şaşırtıcı."

Glokta, Severard'ın ve Vitari'nin acımasızca parıldayan gözle-

rine baktı. "Haklı olsan bile, pratisyenlerimin de bir vicdanı olduğunu düşünmüyorsun, değil mi? Ne dersin, Severard?"

"Neyim varmış?"

Glokta üzgün bir biçimde gülümsedi. "Gördün mü? Ne olduğunu bile bilmiyor." Sandalyesine yaslandı. *Yorgun. Çok yorgunum.* Ellerini bile kaldıracak hali yok gibiydi. "Şimdiye kadar sana yeterince tolerans gösterdim. Normalde hainlere bu kadar hoşgörü gösterilmez. Buz'un dostun Vurms'u nasıl dövdüğünü görmeliydin ve hepimiz senin suçun büyük ortağı olduğunu biliyoruz. Vurms son birkaç sefil saatinde kan sıçıyordu. Sana ise henüz kimse dokunmadı. Kıyafetlerini, asaletini ve insanlığını korumana izin verdim. İtirafını imzalaman ve sorularımı cevaplamak için tek bir şansın var. Sadece ama sadece bir şans. Vicdanım bu kadarına izin veriyor." Glokta öne eğilip parmağını masaya koydu. "Bir şans. Sonra seni soyup kesmeye başlayacağız."

Başkan Eider bir anda olduğu yere sindi. Omuzları çöktü, başı öne düştü ve dudakları titremeye başladı. "Sorularını sor," diye gakladı. *Yenilmiş bir kadın. Tebrik ederim, Üstat Glokta. Ama sorular cevap bekliyor.*

"Vurms bize kime ne kadar ödeme yapıldığını söyledi. Belirli muhafızlar. Babasının yönetiminde çalışan belirli adamlar. Tabii ki o da yüklü bir miktar para almış. Listede tek bir isim yoktu. Senin ismin. Sen, sadece sen, hiçbir şey istememişsin. Tüccarların Kraliçesi, böyle bir fırsatı nasıl boş geçer? Aklım almıyor. Sana ne teklif ettiler? Kralına ve ülkene neden ihanet ettin?"

Severard, "Neden?" diye sordu.

Vitari, "Cevap ver ulan soruya!" diye haykırdı.

Eider sandalyeye biraz daha sindi. "İttifak burayı hiç almamalıydı!" diye yumurtladı. "Hepsi açgözlülük yüzünden! Açgözlülük, başka bir şey değil! Baharat Tüccarları savaştan önce, Dagoska özgür bir şehirken de buradaydı. Her biri burada bir servet kazandı ama yerlilere vergi ödemek zorundaydılar ve bu hiç hoşlarına gitmedi! Şehir kendilerinin olursa, şehri kendileri yönetirlerse ne kadar güzel olacağını düşündüler. Ne kadar zengin olacaklarını. Fırsat önlerine çıkınca da başta kocam olmak üzere hepsi bunu havada kaptılar."

"Böylece Baharat Tüccarları Derneği, Dagoska'yı yönetmeye

başladı. Ama ben hâlâ senin ihanetinin sebebini öğrenmeyi bekliyorum, Başkan Eider."

"Büyük bir felaketti! Tüccarlar bir şehri yönetmekle ilgilenmiyor ve bunu başaramıyordu da. İttifak yöneticileri, Vurms ve onun gibiler, hiçbir şeyden anlamıyorlardı ve sadece kendi ceplerini doldurmaya meraklıydı. Yerlilerle işbirliği yapabilirdik ama biz onları ezmeyi tercih ettik ve bize karşı konuşmaya başladıklarında Engizisyon'u çağırıp onları dövdürdük, onlara işkence ettirdik, liderlerini Yukarı Şehir'in duvarlarında sallandırmanızı sağladık. Kısa süre sonra bizden de Gurkhullular kadar nefret etmeye başladılar. Yedi yıldır buradayız ve kötülükten başka hiçbir şey yapmadık! Yedi yıllık ahlaksızlık, vahşet ve israf!" *Bu doğru sayılır. Bunu kendi gözlerimle gördüm.*

"İşin komik yanı, kâr bile edemedik! Daha en başta bile savaştan önce kazandığımızın azını kazanıyorduk! Surların bakımı, kiralık askerlere ödenen paralar, yerlilerin yardımı olmadan bizi ezdi!" Eider gülmeye başladı, hayal kırıklığıyla atılan bir kahkaha. "Dernek batmak üzere ve buna kendileri sebep oldu, gerizekâlılar! Açgözlülük, başka bir şey değil!"

"Ve Gurkhul sana teklifte bulundu."

Eider başıyla onaylayınca birbirine geçmiş saçları da sallandı. "Gurkhul'da birçok bağlantım var. Yıllardır ticaret yaptığım tüccarlar. Bana, Uthman'ın imparator olduktan sonra ettiği ilk yeminin Dagoska'yı geri almak ve babasının ulusuna sürdüğü lekeyi temizlemek olduğunu söylediler. Yeminini yerine getirene kadar da asla pes etmeyeceğini ilettiler. Gurkhul'un şehirde zaten casuslarını olduğunu, zayıflıklarımızı bildiklerini söylediler. Dagoska kendilerine savaşmadan teslim edilirse bir katliam yapmayacağına söz verdiler."

"O zaman neyi bekledin? Cosca ve adamları kontrolündeydi, Kahdia'nın adamları silahlanmadan, şehrin savunması güçlendirilmeden ve ben gelmeden önce şehri teslim edebilirdin. İsteseydin şehri ele geçirebilirdin. Gerizekâlı Vurms'a neden ihtiyacın vardı?"

Carlot dan Eider bakışlarını yere indirdi. "Hisar ve şehir kapıları İttifak askerlerinin elinde olduğu sürece kan dökülmesi kaçınılmazdı. Ama Vurms sayesinde şehri kan dökmeden teslim

edebilirdik. İnan veya inanma, tek amacım buydu, seni hayal kırıklığına uğratmış olabilirim ama tek amacım kimsenin ölmemesiydi."

Sana inanıyorum ama artık bunun bir anlamı yok. "Devam et."

"Vurms'un satın alınabileceğini biliyordum. Babasının çok bir ömrü kalmamıştı ve unvan oğluna geçmeyecekti. Oğlun babasının unvanından faydalanmak için son şansıydı. Bir bedelde anlaştık. Hazırlıklara başladık. Sonra Davoust planımızı öğrendi."

"Her şeyi Rektör'e anlatacaktı."

Eider keskin bir kahkaha attı. "Davaya senin kadar sadık değildi. Herkesin istediğini istedi o da. Elimde olandan da fazlasını. Gurkhul ajanlarına planın suya düştüğünü söyledim. Nedenini de ilettim. Ertesi gün Davoust... ortadan kayboldu." Derin bir nefes aldı. "Artık geri dönüş yoktu. Sen geldikten hemen sonra eyleme geçmeye hazırdık. Ve sonra..." Duraksadı.

"Sonra?"

"Sonra sen savunmayı güçlendirmeye başladın ve Vurms açgözlülük yaptı. Pazarlık gücümüzün arttığını düşündü. Daha fazlasını istedi. Planımızı açığa vurmakla tehdit etti. Bir kez daha Gurkhullulara gitmek zorunda kaldım. Ama bu da zaman aldı. Sonunda her şey hazır olduğunda artık çok geçti. Şansımızı kaybetmiştik." Kafasını kaldırdı. "Hepsi açgözlülük yüzünden. Kocamın açgözlülüğü olmasaydı Dagoska'ya hiç gelmezdik. Baharat Tüccarları'nın açgözlülüğü olmasaydı burada başarılı olabilirdik. Vurms'un açgözlülüğü olmasaydı şehri teslim edebilirdik ve bu değersiz kaya parçasında tek bir damla kan bile dökülmezdi." Burnunu çekerek bakışlarını yere indirdi ve sesi iyice zayıfladı. "Ama açgözlülük her yerde."

"Sen de şehri Gurkhul'a vermeyi kabul ettin. Bize ihanet ettin."

"Kime ihanet etmişim? Kaybeden olmayacaktı! Tüccarlar sessizce kenara çekilebilirdi! Yerliler Gurkhul yönetimi altında, şimdikinden daha kötü şartlarda yaşamazlardı! İttifak bir parça gururdan başka bir şey kaybetmezdi ve bu binlerce insanın hayatına değer mi?" Sesi kalınlaşan, gözleri genişleyen ve ağlamaya başlayan Eider öne eğildi. "Şimdi ne olacak? Söylesene. Hepimizi öldürecekler! Tam bir katliam! Sen şehri savunmayı başarsan bile be-

deli ne olacak? Ve şehri elinde tutamazsın. İmparator yemin etti ve yemininden dönmeyecektir. Dagoska'daki erkeklerin, kadınların ve çocukların yaşamı tehlikede! Ne için? Rektör ve arkadaşları haritada o ya da bu noktayı işaret edip şu kara nokta bizim diyebilsin diye mi? Kaç kişinin ölümü Rektör'ü memnun eder? Sebeplerim mi neydi? Seninkiler nedir? Bunu neden yapıyorsun? Neden?"

Glokta'nın sol gözü seğirmeye başladı ve elini gözüne attı. Bir süre karşısında duran kadına baktı. Eider'in yanağından süzülen yaşlardan biri masaya düştü. *Bunu neden yapıyorum?*

Omzunu silkti. "Yapacak başka ne var ki?"

Severard uzanıp itirafı kadının önüne koydu. "İmzala!" diye bağırdı.

Vitari, "İmzala," diye tısladı. "İmzala, kaltak!"

Carlot dan Eider'in elleri kaleme uzanırken titriyordu. Kalem mürekkep şişesini tıngırdattı, masanın ve kâğıdın üzerine birkaç damla mürekkep sıçradı. Glokta zafer kazanmış gibi hissetmiyordu. *Bunu hiç hissetmedim ama sormam gereken bir soru daha var.*

"Gurkhullu katili nerede bulabilirim?" Glokta'nın sesi bir satır gibi keskindi.

"Bilmiyorum. Hiç bilmedim. Her kimse, Davoust'a olduğu gibi, şimdi senin için geliyordur. Belki de bu gece..."

"Neden bu kadar beklediler?"

"Onlara senin tehlikeli olmadığını söyledim. Sult'un bir başkasını göndereceğini ilettim... seninle başa çıkabileceğimi söyledim." *Ve çıkıyordun da, Valint ve Balk'ın beklenmedik cömertliği olmasaydı.*

Glokta öne eğildi. "Gurkhullu katil kim?"

Eider'in altdudağı öyle çok titriyordu ki dişleri takırdamaya başladı. "Bilmiyorum," diye fısıldadı.

Vitari elini masaya indirdi. "Kim? Kim? Katil kim, kaltak? Kim?"

"Bilmiyorum!"

"Yalancı!" Pratisyenin zinciri Eider'in başının üzerinde şandırgadı ve kadının boğazına dolanarak gerildi. Bir zamanların Tüccarlar Kraliçesi havayı tekmeleyerek, elleriyle boynundaki zincire gevşetmeye çalışırken sandalyesinden alınıp yüzükoyun yere yapıştı.

"Yalancı!" Vitari'nin burnu öfkeyle büzüşmüş, kızıl kaşları çatılmış, gözleri kısılmıştı. Botunu Eider'in ensesini yerleştirip sırtını geri çekti ve zinciri sıktığı elleri bembeyaz kesildi. Severard gözlerinde neşeli bir parıltıyla sahneyi seyrediyor, hırlamaların, tıslamaların ve Eider'in gırtlağından gelen lakırdıların arasında ahenksizce ıslık çalıyordu.

Glokta hücrenin zemininde can çekişen kadına bakarken boş dişetlerini yaladı. *Kadın ölmek zorunda. Başka seçenek yok. Ekselansları suçluların sert bir biçimde cezalandırılmasını istiyor. Ekselansları herkese örnek olmalarını istiyor. Ekselansları çok nadir merhamet gösterir.* Glokta'nın gözkapağı titredi ve yüzü kasıldı. İçerisi çok havasızdı ve bir ocak gibi sıcaktı. Terlemiş ve çok susamıştı. Güçlükle nefes alıyordu. Sanki boğulan kişi kendisiydi.

İşin komiği kadının haklı olması. Benim zaferim Dagoska'daki herkesin kaybetmesi demek, öyle veya böyle. Çabalarım ilk meyvelerini şehir kapıları önünde inleyen yaralılarla verdi. Artık katliamı durdurmanın bir yolu yok. Gurkhullu, Dagoskalı, İttifaklı cesetler üst üste yığılacak ve biz o cesetlerin altında kalacağız, hepsinin sorumlusu da benim. Planım başarısız olsaydı her şey çok daha iyi olurdu. İmparatorun zindanlarında ölseydim çok daha iyi olurdu. Baharat Tüccarları Derneği için çok daha iyi olurdu, Dagoska halkı için çok daha iyi olurdu, Gurkhullular için çok daha iyi olurdu, Korsten dan Vurms için, Carlot dan Eider için. Hatta kendim için bile.

Eider son nefesini vermek üzereydi. *Zihnimin karanlık köşesine atılacak bir şey daha. Yalnız kaldığımda içimi kemirecek bir eylem daha. Bu ne kadar doğru ya da yanlış olursa olsun, o ölmek zorunda. Ölmek zorunda.* Kadının aldığı bir sonraki nefes boğuk bir hırlama olarak çıktı. Ondan sonrakisi ise hafif bir soluk *Neredeyse bitmek üzere. Neredeyse.*

Glokta, "Yeter!" diye haykırdı. *Ne?*

Severard kafasını kaldırdı. "Ne?"

Vitari onu duymamış gibiydi ve zinciri sıkmaya devam ediyordu.

"Sana dur dedim!"

Vitari, "Neden?" diye tısladı.

Gerçekten, neden? "Sana bir emir verdim, açıklama yapmak zorunda değilim."

Vitari zinciri bıraktı, tiksinerek yüzünü buruşturdu, botunu Eider'in kafasından aldı. Kadın hareket etmedi. Güçlükle duyulan bir hışırtıyla zar zor nefes alıp veriyordu. *Ama nefes alıyor. Rektör bir açıklama bekleyecek ve iyi bir açıklama olmak zorunda. Merak ediyorum, ne diyeceğim?* "Kadını hücresine geri götürün," dedi. Bastonuna dayanarak sandalyesinden kalktı. "Hâlâ işimize yarayabilir."

Glokta pencerenin kenarında dikilip kaşlarını çatarak geceye baktı ve Tanrı'nın gazabının yağmur olup Dagoska'nın üzerine yağışını seyretti. Üç dev mancınık surlardan atılan oklarla vurulamayacak bir yerdeydi ve öğleden sonradan beri hareketliydi. Her birinin yüklenmesi ve hazırlanması bir saat sürüyordu. Glokta bu prosedürü dürbünle seyretmişti.

İlk önce makine ayarlanıyor, mesafe hesaplanıyordu. Beyaz cübbeli ve sakallı mühendisler birbiriyle tartışıyor, kendi dürbünlerinden onlar da şehre bakıyordu. Pompalar çalışıyor, pusulalara ve kâğıtlara bakılıyor, abaküsler sayılıyor, dev mancınığı yere mıhlayan devasa kazıklara ince ayarlar yapılıyordu.

Her şey hazır olduktan sonra devasa kol geriye çekiliyordu. Denge ağırlığını yerine koymak için iyice kamçılanan yirmi at kullanılıyordu. Denge ağırlığı kaşları çatık bir Gurkhul suratına benzeyen siyah demirden kocaman bir kütleydi.

Sonrasında büyük bir varil makaralar ve kaşları çatık bir biçimde bağırıp çağıran işçilerin de yardımıyla yerini alıyordu. Adamlar geri çekiliyor, korkuyla kaçışıyordu. Tek bir köle elinde uzun bir sopayla mancınığın yanına gidiyor, sopanın ucundaki ateşi kullanarak varili tutuşturuyordu. Alevler gökyüzüne yükseliyor ve bir yerden bir kol indiriliyor, büyük ağırlık düşüyor ve yanan mühimmat bulutlara doğru süzülmeye başlıyordu. Saatlerdir bu şekilde kükrüyor ve havada süzülüyorlardı. Batıda güneş yavaşça batmaya başlamış, gökyüzü kararmış, ana karanın etrafındaki tepeler uzakta karanlık siluetlere dönüşmüştü.

Glokta siyah gökte yükselen parlak varillerden birine baktı, izlediği yol âdeta gözlerine kazındı. Sanki Hisar kadar yükseğe tırmanıp şehrin üzerinde uzun süre asılı kalmıştı ve sonrasında gökten düşen bir meteor gibi, ardında turuncu alevler bırakarak

inişe geçmeye başladı. Aşağı Şehir'in göbeğine düştü. Sıvı alev önce yukarı doğru fışkırdı, ardından etrafa saçılıp Aşağı Şehir'deki barakaların ufak siluetlerine saldırdı. *Patlayıcı toz. Kimya Üstadı'nın çalışma masasında gördüğüm o cılız şeyin böyle etkili bir silaha dönüşebileceğini kim bilebilirdi ki?*

Sağa sola koşturan, yanan enkazın içinden yaralıları çıkarmaya, yıkılmış evlerinden eşyalarını kurtarmaya, elden ele birbirine kova uzatarak alevlerin yayılmasına engel olmaya çalışan isle kararmış ufacık insan figürlerini görür gibi oluyordu. *Kaybedecek en az şeyi olanlar savaşlarda her zaman en çok kaybı verirler.* Şimdi Aşağı Şehir'in her yerinde alevler vardı. Denizden esen rüzgârla titriyor ve ışıldıyorlardı, alevlerin öfkeli sarısı, turuncusu ve kırmızısı karanlık suyun üzerine düşüyordu. *Aşağısı cehennem gibi olmalı. Bir kez daha tebrik ederim, Üstat Glokta.*

Kapıda biri olduğunu hissedip arkasına döndü. Arkasından parlayan lamba ışığının karanlıkta sakladığı Shickel.

"Bir isteğim yok," diye mırıldandı, pencerenin dışındaki görkemli, canlı ve çirkin sahneye odaklanarak. *Sonuçta insan her gün yanan bir şehrin seyredemiyor.* Ama hizmetkârı dışarı çıkmadı. Odada öne bir adım attı.

"Gidebilirsin, Shickel. Bir ziyaretçi bekliyorum ve sorun çıkabilir."

"Bir ziyaretçi, öyle mi?"

Glokta kafasını kaldırdı. Kızın sesi farklıydı. Daha boğuk ve daha derin. Yüzü de farklı görünüyordu; bir tarafı gölgedeydi, diğer tarafı pencereden giren ışıkla turuncuydu. Yüzünde garip bir ifade vardı, dişleri açıktaydı ve gözlerini Glokta'nın üzerine odaklamıştı. Öne adım atarken gözleri aç bir yoğunlukla parıldadı. Neredeyse ürkütücü bir görüntüydü. *Tabii eğer korkmayı bilseydim...* Sonra birden her şey yerine oturdu.

"Sen?" dedi şaşkınlıkla.

"Ben."

Sen? Glokta kendine hâkim olamadı. İstemsiz bir şekilde kıkırdamaya başladı. "Harker seni yakalamıştı. Gerizekâlı seni yanlışlıkla yakalamıştı ve ben seni serbest bıraktım! Kahraman olduğumu düşünüyordum!" Gülmeyi kesemedi. "Bundan bir ders almalı, değil mi? Asla iyilik yapma!"

"Senden ders almaya ihtiyacım yok, kötürüm!" Bir adım daha attı. Şimdi aralarında üç adım ya var ya yoktu.

"Bekle!" Glokta elini havaya kaldırdı. "Sadece tek bir şeyi söyle!" Shickel duraksadı ve merakla bir kaşını havaya kaldırdı. *Sadece orada bekle.* "Davoust'a ne oldu?"

Shickel gülümsedi. Keskin, temiz dişler. "Odayı hiç terk etmedi." Karnını ovaladı. "O şimdi burada." Glokta tavandan yavaşça bir zincir inerken kafasını kaldırmamak için kendisini zor tuttu. "Şimdi sen de ona katılacaksın." Zincir çenesinin altına dolanmadan önce bir adım daha attı ama sonra ayakları yerden kesildi ve tıslayarak, tükürerek, tekmeleyerek mücadele etmeye başladı.

Severard masanın ardında gizlendiği yerden çıkarak Shickel'in sallanan bacaklarından birini yakalamak istedi. Kızın çıplak ayağı yüzüne çarpınca inledi ve kendisini yüzükoyun halının üzerinde buldu.

Vitari, Shickel elini zincirin altına sokup zinciri kendine çekmeye başlayınca, "Lanet olsun," dedi. "Lanet olsun!" Birlikte yere düştüler, bir süre mücadele ettiler, sonra Vitari havalandı ve kara bir gölge karanlığın içinde gözden kayboldu. Uzak köşedeki masaya çarpınca bir çığlık attı ve baygın yere düştü. Severard hâlâ inliyordu, yavaşça sırtüstü döndü ve elini maskesine attı. Glokta ve Shickel birbirlerine baktılar. *Ben ve Ölüyiyen'im. Bu hiç hoş olmadı.*

Kız üzerine atılırken Glokta sırtı duvara değene dek geri çekildi ama Shickel daha bir adım atmıştı ki Buz kızın üzerine çullandı ve birlikte yere düştüler. Bir süre yerde kaldılar, sonra Shickel yavaşça dizleri üzerinde doğrulmaya, büyük çaba harcayarak yavaşça ayağa kalmaya başladı. Tüm bunları yaparken Buz'un da tüm cüssesi de üzerindeydi ve buna rağmen Glokta'ya doğru ağır bir adım daha attı.

Albino kollarını kızın vücuduna dolamıştı ve bütün kasları kasılıyordu ama Shickel yürümeye, dişlerini göstermeye ve bir eli Buz tarafından vücuduna yapıştırılmışken diğeriyle Glokta'nın boynuna doğru uzanmaya devam etti.

Buz, "Thhhhhhh!" diye tısladı. Kolundaki kaslar şişmiş, bütün gücünü verdiği için beyaz yüzü gerilmiş, pembe gözleri pörtlemişti. Yine de yeterli değildi. Glokta sırtı duvara dayalı, ona

doğru gelen ele hayranlıkla bakıyordu. El şimdi boğazından birkaç santimetre uzaktaydı. *Bu hiç ama hiç hoş olmadı.*

Severard, "Sikerim senin yapacağın işi!" diye haykırdı. Sopası havada bir ıslık çalarak uzanan kola indi ve darbenin etkisiyle kızın kolu kırıldı. Glokta kanlı deriyi delip dışarı çıkmış olan kemiği görebiliyordu ama parmaklar hâlâ seğirerek kendisine doğru uzanıyordu. Sopa kızın yüzüne inince kızın başı geriye düştü. Burnundan etrafa kanı saçıldı ve yanağında bir yara açıldı. Kız yine de pes etmedi. Buz, kızın diğer kolunu da etkisiz hale getirmek için uğraşıyordu. Shickel dişlerini göstererek Glokta'nın boğazını ısırmaya hazırmış gibi hırladı.

Severard sopasını yere atıp kızı boynundan tutup geriye çekti, sarf ettiği güçle inledi ve alnındaki damarlar belirginleşti. Garip bir sahneydi, birisi bir boğa kadar büyük ve güçlü olan iki koca adam zayıf bir kızla güreşiyordu. Yavaşça, iki pratisyen kızı geriye çekmeye başladı. Severard kızın ayaklarından birini yerden kesmeyi başarmıştı. Buz böğürdü, kızı olduğu yerden kaldırdı ve son bir çabayla karşı duvara çarptı.

Kız yerde kıvrandı ve kırık kolu boşlukta sallanırken yerinden doğrulmaya başladı. Vitari gölgelerin içinden hırladı ve Üstat Davoust'un ağır zincirlerinden birini havaya kaldırdı. Zincir büyük bir gürültüyle Shickel'in başına indi ve üç pratisyen vahşi bir tilkinin üzerine atlayan tazılar gibi tekmelerle, yumruklarla ve öfkeli hırlamalarla kızın üzerine atıldılar.

Glokta, "Bu kadar yeter!" diye sinirlendi. "Soracak sorularımız var!" Nefes nefese kalmış pratisyenlerin yanına gidip yere baktı. Shickel hareketsiz, kırık bir kütleden ibaretti. Bezlerden bir yığın gibiydi ve çok da büyük değildi. *Onu ilk bulduğum zamanki gibi. Bu kız nasıl olur da üç pratisyenle birden boğuşur?* Kırık kolu halının üzerindeydi, parmakları gevşek ve kanlıydı. *Artık kimse için bir tehlike oluşturmuyor.*

Sonra kol hareket etmeye başladı. Kemik derinin içine geçti ve yerine otururken mide bulandırıcı bir çatırtı çıkardı. Parmaklar titreyip seğirdi, yeri tırmaladı ve Glokta'nın ayak bileğine doğru uzanmaya başladı.

Severard kıza bakarak, nefes nefese, "Bu kız neyin nesi?" diye sordu.

Glokta, dikkatlice geri çekilerek, "Zinciri al," dedi. "Çabuk!"

Buz bir çuvaldan iki büyük demir kelepçe çıkardı ve inleyerek onları kucağına aldı. En güçlü ve en tehlikeli mahkûmlar için yapılmış, kara demirden ve bir örs kadar ağır halkalar. Buz biriyle kızın ayak bileklerini diğeriyle el bileklerini kelepçeledi, mandallar yerine oturunca herkes rahatladı.

Bu sırada Vitari de çuvalın içinden uzun bir zincir çıkarmıştı ve Severard kızı ayakta tutarken zinciri kızın vücuduna dolayarak defalarca kez kızın etrafında döndü. İki büyük asma kilit işi bitirdi.

Kilitler tam zamanında kapanmıştı. Shickel birden canlanıp debelenmeye başladı. Zincirlerini zorlayarak Glokta'ya hırladı. Burnu çoktan yerine oturmuş ve yüzündeki yara kapanmıştı. *Sanki hiç yara almamış gibi. Demek Yulwei doğruyu söylemiş.* Dişleriyle öne atılınca zincirleri tıngırdadı ve Glokta tekrar geri çekilmek zorunda kaldı.

Vitari, kızı botuyla geriye iterken "Çok azimli," diye mırıldandı. "Hakkını vermen gerek."

Shickel, "Aptallar!" diye tısladı. "Gelecek olana karşı koyamazsınız! Tanrı'nın sağ eli şehrinizin üzerine çöküyor ve şehri hiçbir şey kurtaramaz! Hepiniz öleceksiniz!" Tam da bu sırada gökyüzü parlak bir alevle aydınlandı ve pratisyenlerin maskeleri turuncu bir renge büründü. Birkaç saniye sonra da patlama duyuldu. Shickel çılgınca bir kahkaha atarak kıkırdamaya başladı. "Yüz Ölümsüz geliyor! Onları hiçbir zincir durduramaz, hiçbir kapı onların önünde duramaz! Geliyorlar!"

Glokta, "Belki," diyerek omzunu silkti. "Ama senin için geç kaldılar."

"Ben zaten ölüyüm! Bedenim tozdan başka bir şey değil! Zaten Peygamber'e ait! Elinden geleni yap, benden bir şey öğrenemezsin!"

Glokta gülümsedi. Alevlerin sıcaklığını neredeyse yüzünde hissediyordu.

"Bu bir meydan okuma mı?"

ONLARDAN BİRİ

Ardee ona gülümsedi ve Jezal da aynı şekilde karşılık verdi. Bir aptal gibi sırıtıyordu. Kendine hâkim olması mümkün değildi. Her şeyin mantıklı olduğu yere geri döndüğü için çok mutluydu. Artık hiç ayrılmayacaklardı. Kıza sadece onu ne kadar çok sevdiğini söylemek istiyordu. Onu ne kadar özlediğini. Ağzını açtı ama bir parmak dudaklarına bastırdı. Sıkıca.

"Şşş."

Kız onu öptü. Önce nazik, sonra sert.

Jezal, "Uh," dedi.

Dişleri dudaklarına değdi. Başta, bunu muziplikle yapmıştı.

Jezal, "Ah," dedi.

Dişler giderek daha sert ısırmaya başladı.

Jezal, "Aah!" dedi.

Kız yüzünü emdi, dişleri derisini parçaladı ve kemiklerine sürtündü. Jezal çığlık atmak istedi ama sesi çıkmadı. Her yer karanlıktı, boşlukta yüzüyordu. Bir şey ağzını korkunç bir biçimde çekiştiriyordu.

Bir ses, "Tamamdır," dedi ve hissettiği basınç azaldı.

"Ne kadar kötü?"

"Göründüğü kadar değil."

"Çok kötü görünüyor."

"Kes sesini ve meşaleyi uzat."

"O nedir?"

"Ne?"

"Şuradaki çıkıntı?"

"Çenesi, gerizekâlı, sen ne sandın?"

"Sanırım kusacağım. İyileştirme benim kayda değer marifetlerim arasında–"

"Kes sesini ve meşaleyi ver! Çeneyi yerine oturtmamız gerek!" Jezal yüzünde yine bir basınç hissetti. Bir çatırtı geldi ve çenesinden boynuna doğru dayanılmaz bir acı yayıldı. Daha önce böyle bir acı çekmemişti. Başını geriye attı.

"Ben tutacağım, sen şunu hareket ettir."

"Ne, bu mu?"

"Dişleri sökmesene!"

"Dişi kendi çıktı!"

"Lanet olasıca pembe!"

Jezal, "Neler oluyor?" dedi. Ama ağzından tek çıkan ses bir lakırdıydı. Başı zonkluyor, acıyla ikiye yarılıyordu.

"Uyanıyor!"

"O zaman sen dikiş at, ben tutayım." Omuzlarında bir baskı hissetti, göğsüne bir ağırlık bindi ve onu yere çiviledi. Kolu acıyordu. Korkunç acıyordu. Tekme atmak istedi ama bacağı da çok acıyordu ve bacağını hareket ettiremedi.

"Tuttun mu?"

"Evet, tuttum! Sen dikiş atmaya başla!"

Bir şey yüzüne battı. Acının daha kötü olamayacağını düşünmüş ama yanılmıştı.

"Üzerimden kalk!" diye haykırdı ama ağzından anlamsız bir ses çıktı sadece.

Mücadele etti, kurtulmaya çalıştı ama onu sıkı sıkı tutuyorlardı ve kıvranınca kolu daha da acımaya başlamıştı. Yüzündeki acı arttı. Üstdudağı, altdudağı, çenesi, yanağı. Çığlık attı, çığlık attı, çığlık attı ama hiçbir şey duymadı. Sadece hafif bir hırıltı. Artık başının patlayacağını düşünmeye başladığı sırada acı azaldı.

"Bitti."

Eller geri çekildi ve kendisini sırtüstü, güçsüz, çaresiz halde yerde buldu. Bir şey başını oynattı. "Güzel dikmişsin. Gerçekten çok güzel. Keşke bu yaraları aldığımda yanımda olsaydın. Belki hâlâ yakışıklılığımı korurdum."

"Ne yakışıklılığı, pembe?"

"Hah. Koluna geçsen iyi olur. Sonra bir de bacağını yerine oturtması var."

"O kalkanı nereye koydunuz?"

Jezal, "Hayır," diye inledi, "lütfen..." Boğazından sadece bir tıklama geldi.

Şimdi etrafını görebiliyordu, yarı karanlıkta belli belirsiz şekiller. Bir yüz, çirkin bir yüz üzerine eğildi. Kırık ve yamuk bir burun, yara izleriyle dolu bir cilt. Hemen arkasında kara bir surat daha vardı, kaşından çenesine kadar bir çizgi iniyordu. Gözlerini kapattı. Işık bile acı veriyordu.

"Güzel dikiş." Bir el yüzüne hafifçe vurdu. "Sen de artık bizden birisin, evlat."

Jezal acılar içerisinde kıvranırken yerinden kıpırdamadı, bütün uzuvlarını korku ele geçirdi.

"Bizden biri."

2. KISIM

"Kendi kanının aktığına şahit olmamış, düşmanın darbesiyle dişlerinin çatırdadığını duymamış veya rakibinin ağırlığını üzerinde hissetmemiş biri savaşmaya uygun değildir."

Howdenli Roger

KUZEYE DOĞRU

Köpekadam yere yüzükoyun yatmış, sırılsıklam ve donarak hayatını kaybetmeden hareket etmemeye çalışıyor, ağaçların arasından vadiye bakıyor ve Bethod'un ordusunu seyrediyordu. Bulunduğu yerden ordunun tamamını görmesi mümkün değildi, sadece yolun bir kısmını görebiliyordu. Yine de boyalı kalkanlarını sırtına asmış, zırhları eriyen kar suyuyla parıldayan, mızrakları havaya bakan Carlları görmeye yetiyordu. Askerler sıra sıra uygun adım ilerliyordu.

Uzaktaydılar ama yine de bu kadar yakına girerek risk alıyordu. Bethod her zamankinden de dikkatliydi. Tepelerde ve yüksek yerlere adamlarını konuşlandırmış, ne yaptığının görülebileceği her yere bir adam göndermişti. Birkaç keşif erini güneye, birkaçını da doğruya göndererek onu izleyenleri yanıltmak istemişti ama Köpekadam bunu yutmamıştı. Bu sefer değil. Bethod geldiği yöne, Kuzey'e yürüyordu.

Köpekadam havayı içine çekti ve üzgün üzgün iç geçirdi. Ölüler aşkına, çok yorgundu. Çam dallarının arasından görünen minik figürlere baktı. Yıllarını Bethod için keşfe çıkarak harcamış, bunun gibi orduları onun için izlemiş, savaşlarını kazanmasına, kral olmasına yardım etmişti, gerçi o zamanlar böyle bir şeyin olabileceği aklının ucundan bile geçmemişti. Bazı açılardan, her şey değişmişti. Bazı şeyler ise hep aynıydı. Yine yüzükoyun çamurun içinde yatıyor ve yukarı bakmaktan boynu ağrıyordu. On sene daha yaşlanmıştı ama eskiye nazaran daha iyi bir yerde değildi. Eskiden hırslarının ne olduğunu bile hatırlamıyordu ama böyle günler geçireceğini hayal ettiği söylenemezdi. Onca rüzgâr esmiş, onca kar yağmış, onca su akmıştı. Onca dövüş, onca yürüyüş, onca ziyan.

Logen ölmüştü, Forley ölmüştü ve geriye kalanların da günleri azalıyordu.

Asıksurat donmuş çalıların arasından yanına gelip dirsekleri üzerinde uzandı ve yürüyen Carllara baktı. "Hah," diye homurdandı.

Köpekadam, "Bethod kuzeye gidiyor," diye fısıldadı.

Asıksurat başıyla onayladı.

"Her yöne keşif erleri gönderdi ama kuzeye gidiyor, buna şüphe yok. Üçağaç'a haber versek iyi olur."

Yine başıyla onayladı.

Köpekadam ıslaklığın içinde yatmaya devam etti. "Yorulmaya başladım."

Asıksurat bir kaşını havaya kaldırarak yanındaki arkadaşına baktı.

"Bunca zamandır mücadele ediyoruz ama ne için? Hiçbir şey değişmedi. Şimdi hangi taraftayız?" Köpekadam yoldan yürüyen adamları işaret etti. "Bunlarla mı savaşacağız? Peki biz ne zaman dinleneceğiz?"

Asıksurat omzunu silkti ve durup bir süre düşündü. "Öldüğümüz zaman?"

Acı gerçek de bu değil miydi?

Köpekadam'ın diğerlerini bulması biraz zaman aldı. Şimdiye olmaları gereken yerde değillerdi. Dürüst olmak gerekirse, onları bıraktığı yerden çok uzaklaşmamışlardı. İlk Dow'u gördü, her zamanki gibi kaşlarını çatmış büyük bir taşın üzerinde oturuyor, öfkeyle küçük vadiye bakıyordu. Köpekadam yanına gitti ve neye baktığına baktı. Dört güneyli kayaların üzerindeydi, yeni doğan buzağılar gibi hantal ve beceriksiz görünüyorlardı. Tul ile Üçağaç ise en aşağıda onları bekliyor, sabırları tükenmiş gibi görünüyordu.

Köpekadam, "Bethod kuzeye gidiyor," dedi.

"Ne güzel."

"Şaşırmadın mı?"

Dow dişlerini yalayıp yere tükürdü. "Ona meydan okuyan bütün klanları yendi, kendisini kralı olmayan bir yerin kralı ilan etti, İttifak'la savaşıp canlarına okudu. Dünyayı tersine çevirdi. Artık yaptığı hiçbir şey beni şaşırtmıyo."

"Hah." Köpekadam, Dow'un haklı olduğunu itiraf etmeliydi. "Siz de çok uzağa gitmemişsiniz."

"Hayır, gitmedik. Çünkü bize getirdiğin şu amına kodukları-ma bak." Taşların üzerindeki dörtlüye baktı ve başını daha önce bu kadar kötüsünü görmemiş gibi iki yana salladı. "İyice yük oldular, amına koyayım."

"O gün birilerinin hayatını kurtardığım için pişman olmamı istiyorsan, olamam. Ne yapacaktım?" diye sordu Köpekadam. "Onları ölüme mi terk etseydim?"

"Olmaz değildi. Şimdi iki kat hızlı ilerler, hem de çok daha iyi beslenirdik." Uğursuz uğursuz gülümsedi. "Aralarında işime yarıycak tek bi tanesi var."

Köpekadam'ın hangisi olduğunu sormasına gerek yoktu. En arkadaki kız. Üşüdüğü için her yerini sarmıştı ve uzaktan bakıldığında kadın gibi görünmüyordu ama yine de kıyafetlerin altında ne olduğunu tahmin etmek zor değildi. Bu durum onu huzursuz ediyordu. Yanlarında bir kadın olması garipti. Aylar önce dağlara çıktıklarından beri nadiren kadın görmüşlerdi. Bir kadının yüzüne bakmak bile kendini suçlu hissetmesine sebep oluyordu. Köpekadam kayaların üzerinde yürüyen kıza baktı, kirli yüzü kendilerine yarı dönüktü. Sert görünüyor, diye düşündü. Zor günler görmüş gibiydi.

Dow, kendi kendine, "Bahse girerim mücadele eder," diye mırıldandı. "Bahse girerim tekmeler de biraz."

Köpekadam, "Tamam be, Dow," diye sinirlendi. "Sakinleşsen iyi olur, âşık. Üçağaç'ın bu konuda ne düşündüğünü biliyorsun. Kızına ne yaptıklarını biliyorsun. Böyle konuştuğunu duyarsa taşaklarını eline verir."

Dow masum bir biçimde, "Ne?" diye sordu. "Sadece konuşuyom, diil mi? Beni bunun için suçlayamazsın. İçimizden biri en son ne zaman bi kadınla beraber oldu?"

Köpekadam kaşlarını çattı. Son zamanını çok net hatırlıyordu. Hemen hemen son kez sıcak hissettiği zamandı. Ateşin önünde Shari'nin yanına kıvrılmıştı, yüzünde geniş bir gülümseme vardı. Sonrasında Bethod onu, Logen'ı ve diğerlerini zincire vurmuş, sonra da sürgüne göndermişti.

Onu çıplak ve yarı uykulu halde battaniyenin altından alıp

gırtlaklanmak üzere olduğunu anlayan bir tavuk gibi ciyaklarken sürükledikleri sırada, ağzı şaşkınlık ve korkuyla açılmış olan Shani'yi hatırlıyordu. Shari'den koparılmak acı vericiydi. Fakat Scale'in taşaklarına attığı tekme kadar acı vermemişti tabii ki. Her açıdan acı dolu bir geceydi ve o gecenin sabahına sağ çıkacağını hiç beklememişti. Yediği tekmenin acısı zamanla geçmişti ama Shari'yi kaybetmenin acısı hâlâ yerindeydi.

Köpekadam sevgilisinin saçlarının kokusunu, gülüşünün sesini, tenini, uyurken ona yaslanırkenki sıcaklığını ve yumuşaklığını hatırladı. Güzel anılardı, en sevilen gömlek gibi kullanıla kullanıla aşınmışlardı. Her şeyi dün gece yaşanmış gibi hatırlıyordu. Bunu düşünmeye bir son vermeliydi. "O kadarını hatırlamıyorum," dedi.

Dow, "Ben de," dedi. "Sen de elini sikmekten sıkılmadın mı?" Tepeden aşağıya bakıp dudaklarını yaladı. Gözlerindeki parıltı Köpekadam'ın hiç hoşuna gitmemişti. "Çok garip ama birden karşına çıkana kadar özlemiyo insan hiç. Aç bi adamın koklayabileceği kadar yakınına bi parça et bırakmak gibi. Sakın bana aynı şeyleri düşünmediğini söyleme."

Köpekadam kaşlarını çattı. "Bana kalırsa hiç seninle aynı şeyleri düşünmüyorum. Gerekiyorsa sikini kara sok, Dow. Bir hararetini alsın senin."

Dow sırıttı. "Kısa süre içerisinde bir yere sokacağım kesin."

"Aaaaah!" diye bir haykırış geldi aşağıdan. Köpekadam, Bethod'un keşif erlerinden birinin kendilerini yakaladığını düşünerek yayına uzandı. Ama bu sadece Prens'ti, kayıp kıçı üzerine düşmüştü. Dow, yüzünde tiksindiğini belli eden bir ifadeyle adama baktı.

"İşe yaramazın teki, di'mi? Tek yaptığı şey bizi yavaşlatmak, doğum yapan bir domuzdan daha yüksek sesle sızlanmak, payına düşenden fazlasını yemek ve günde beş kez sıçmak." West şimdi prense yardım ediyor, Prens'in ceketindeki tozları silkeliyordu. Gerçi ceket Prens'in ceketi değildi. Ceketi Prens'e West vermişti. Köpekadam hâlâ onun gibi zeki birinin Ladisla gibi bir gerizekâlı için neden böyle bir fedakârlık yaptığını anlamıyordu. Sonuçta kışın ortasıydı ve hava gittikçe soğuyordu. Dow, "İnsanlar bu gerizekâlıyı neden takip ediyor?" diye sordu. Başını iki yana salladı.

"Babasının İttifak Kralı olduğu söyleniyor."

"Boktan daha fazla değerin yoksa kimin oğlu olduğun kimin umurunda? Tutuşsa üzerine bile işemem bu piçin." Köpekadam başıyla onayladı. Dow ile aynı fikirdeydi.

Herkes ortasında ateşin olması gereken bir boşluğun etrafında toplanmıştı, tabii Üçağaç, Güneylilerin bütün yalvarmalarına karşın, ateş yakmalarına izin vermiş olsaydı. Hava ne kadar soğuk olursa olsun ateş yakılmasına izin vermemişti. Bethod'un adamları etrafta dolaşırken olmazdı. Ateş yakmak, avazları çıktığı kadar biz buradayız diye bağırmaktan farksızdı. Köpekadam ve diğerleri bir taraftaydı – Üçağaç, Dow, Tul ve hiçbir şey onu ilgilendirmiyormuş gibi dirseğine dayanmış oturan Asıksurat. İttifak'tan olanlar ise karşı taraftaydı.

Pike ve kız üşümelerine, aç ve yorgun olmalarına rağmen yüzlerine cesur bir ifade takınmıştı. Köpekadam ikisinin de zor koşullara alışkın olduğunu düşündü. West yolun sonuna gelmiş gibi duruyordu, kararıp düşeceklermiş gibi ellerini nefesiyle ısıtmaya çalışmakla meşguldü. Köpekadam ceketini grubun son üyesine vermektense sırtında tutması gerektiğini düşündü.

Prens ortada oturuyordu, çenesini havaya kaldırmış hiçbir şeyden etkilenmiyor gibi, pislikle kaplı değilmiş, diğerleri kadar kötü kokmaya başlamamış gibi görünmeye çalışıyordu. Her an yanındakilere emir verecek gibi bir hali vardı. Köpekadam böyle yapmasının bir hata olacağının farkındaydı. Bunun gibi gruplar liderlerini kimin oğlu olduğuna göre değil, neler başardığına göre seçerdi. Liderlerin cesur olması gerekirdi ve bu bakış açısıyla, Ladisla denen gerizekâlı yerine kızdan emir almayı yeğlerlerdi.

Prens, "Artık planımızı gözden geçirme vaktimiz geldi de geçiyor," diye sızlandı. "Bazılarımız neler olup bittiğinden haberdar bile değil." Köpekadam, Üçağaç'ın kaşlarını çattığını gördü. Fikirlerine değer vermediği gibi adamı uzun süre dinlemeye de niyetinin olmadığı belliydi.

Zaten herkes herkesi anlamıyordu. İttifak'tan olanlar içerisinde sadece West Kuzeyli dilini konuşuyordu. Kuzeylilerden de sadece Köpekadam ve Üçağaç İttifak dilini biliyordu. Tul da muhtemelen konuşulanlardan bazı kelimeleri anlayabiliyordu.

Dow bunu bile yapamıyordu. Asıksurat'a gelince, eh, sessizlik her dilde aynı anlama geliyordu.

Dow, "Yine ne diyo?" diye hırladı.

Tul, "Sanırım planlarla ilgili bir şey," dedi.

Dow hıhladı. "Bu piç sadece boktan anlar." Köpekadam, West'in yutkunduğunu gördü. Neler dendiğinin ve insanların sabrının tükenmeye başladığının farkındaydı.

Ama Prens o kadar zeki değildi. "Ostenhorm'a kaç günlük yolumuz kaldığımızı bilmeyi–"

Üçağaç, Majesteleri'nin cümlesini bile bitirmesine izin vermeden Kuzeyli dilinde, "Güneye gitmiyoruz," dedi.

West ellerine üflemeyi kesti. "Gitmiyor muyuz?"

"Yola çıktığımızdan beri güneye gitmiyoruz."

"Neden?"

"Çünkü Bethod kuzeye gidiyor."

Köpekadam, "Bu doğru," dedi. "Gözlerimle gördüm."

West, "Neden geri dönüyor?" diye sordu. "Ostenhorm savunmasızken?"

Köpekadam iç geçirdi. "Yanına gidip sormadım. Bethod ile aram pek iyi değil şu sıralar."

Dow, "Nedenini sana söyliyim," dedi sıkılı dişleri arasından. "Bethod şehrinizle ilgilenmiyor. En azından şimdilik."

Tul, "Sizi çiğneyebileceği kadar küçük parçalara ayırmakla ilgileniyor," diye ekledi.

Köpekadam başıyla onayladı. "İşe önce sizinle başladı ve kemiklerinizi sıyırıp yere tükürmeyi yeni bitirdi."

Neler dendiğini anlamayan Prens, "Afedersiniz," diye çıkıştı, "ama ortak dili konuşabilirsek–"

Üçağaç adamı umursamadı ve Kuzeyli dilinde devam etti. "Ordunuzu paramparça edecek. Sonra da parçaları teker teker ezecek. Siz onun güneye gittiğini sanıyorsunuz, bu yüzden sizin Mareşal Burr'un güneye adam göndermesini umuyor. Kuzeye dönerken yolunun üzerindekileri hazırlıksız yakalayacak ve sayıları çok fazla değilse, önceki savaşta yaptığının aynısını yapıp onları ezip geçecek."

Tul, "Sonra," diye gümbürdedi, "bütün askerleriniz toprağa geri döndükten veya arkasına dönüp kaçtıktan sonra..."

"Şehirleri hiç acele etmeden teker teker birer ceviz gibi kıracak ve içindekileri Carllarına hediye edecek." Dow dişlerini emerek kıza doğru bakıyordu. Lezzetli bir bifteğe bakan köpek gibi. Kız da Dow'a bakarak karşılık verdi. Köpekadam kızın çok cesur olduğunu itiraf etmeliydi. Aynı durumda o olsa Dow'tan tarafa bakabileceğini bile sanmıyordu.

"Bethod kuzeye gidiyor ve biz de onu takip edeceğiz." Üçağaç bu mevzunun tartışmaya açık olmadığını belli edecek bir şekilde söylemişti. "Gözümüzü üzerinden ayırmayacağız, hızlı ilerleyeceğiz ve ondan önde kalacağız, böylece dostun Burr ortaya çıktığında onu Bethod'un nerede olduğu konusunda uyarabiliriz. Aksi halde kör bir adam gibi onun için kazılan kuyuya düşecek."

Prens öfkeyle elini yere vurdu. "Neler konuşulduğunu bilmek istiyorum!"

West dişlerini sıkarak, "Bethod ordusuyla birlikte kuzeye gidiyor," diye tısladı. "Onu takip etmek istiyorlar."

Ahmak herif kirli yakasını çekiştirerek, "Bu kabul edilir şey değil!" diye haykırdı. "Böyle bir eylem bizi tehlikeye atar! Lütfen söyle onlara, derhal güneye doğru yola çıkmamız gerekiyor!"

"O zaman anlaştık." Herkes konuşana baktı ve şaşakaldı. Asıksurat, İttifak dilini Prens kadar kusursuz konuşuyordu. "Siz güneye gidiyorsunuz. Biz de kuzeye. Benim işemem gerek." Ayağa kalkarak karanlığın içinde gözden kayboldu. Köpekadam ağzı bir karış açık halde arkasından bakakaldı. Kendi dilinde iki kelimeden fazla konuşmayan biri yabancıların dilini öğrenmeye neden ihtiyaç duyardı ki?

Prens, paniğe kapılmış bir sesle, "Pekâlâ!" diye ciyakladı. "Ben de sizden bunu beklerdim!"

West, adama, "Majesteleri!" diye tısladı. "Onlara ihtiyacımız var! Onların yardımı olmadan ne Ostenhorm'a ne de başka bir yere gidebiliriz!"

Kız yan gözle adama baktı. "Sen güneyin hangi tarafta olduğunu biliyor musun?" Köpekadam kıkırdamasını zor tuttu ama Prens gülmüyordu.

Kirli yüzü öfkeyle gerilmiş olan adam, "Güneye gitmemiz gerek!" diye hırladı.

Üçağaç burnundan nefes verdi. "Burada kararları oylamayla

alıyor olsak bile, ki almıyoruz, çocuk, yüklerin oy hakkı yoktur." Sonunda İttifak dilini konuşuyordu ama Köpekadam, Prens'in duyduklarından hoşnut olduğunu sanmıyordu. "Sen emir verme şansını kullandın ve bak neler oldu. Tabii adamların da senin dediklerini yapacak kadar aptaldı. Bizim isimlerimizi de ölüler listesine eklemene müsaade etmeyeceğim, bundan emin ol. Bizimle gelmek istiyorsan bize ayak uydursan iyi edersin. Emir vermek istiyorsan, eh–"

Köpekadam, başparmağıyla ormanı işaret ederek, "Güney o tarafta," dedi. "Bol şanslar."

MERHAMET GÖSTERMEKSİZİN

Majesteleri'nin Engizisyonu'nun Lideri,
Rektör Sult'a,
Ekselansları,

Dagoska kuşatması devam ediyor. Gurkhul askerleri üç gün ardı ardına saldırıya geçti, her defasında daha kalabalık ve daha kararlıydılar. Kanalımızı taşlarla doldurmak, köprülerle aşmak, surlarımıza tırmanmak ve kapılarımızı kırmak istediler. Üç kez saldırdılar ve üçünde de onları geri püskürttük. Ağır kayıplar verdiler ama adam sıkıntıları yok. İmparatorun askerleri yarımadada karınca sürüsü gibi. Yine de adamlarımız çok cesur, savunmamız çok güçlü ve hepimiz çok kararlıyız. İttifak gemileri şehre erzak getirmeye devam ediyor. Rahat olun, Dagoska düşmeyecek.

Daha önemsiz bir konuya gelecek olursak, size Başkan Eider'in son yolculuğuna uğurlandığını söylemek isterim. Gurkhullular ile olan bağlantıları belki bir işimize yarar diye cezasını geciktirmiştim ancak ne yazık ki bu gibi şeyler için artık çok geç ve bundan sonra işimize yaramaz. Surların tepesine bir kadının başının konması kendi askerlerimizin de moralini bozabilirdi. Sonuçta biz medeni bir toplumuz. Bu yüzden Baharat Tüccarları Derneği Başkanı'nın icabına sessizce bakıldı ama sizi temin ederim ki bu defter kapandı. Artık ne kadını ne de ihanetini düşünmemize gerek kaldı.

En kısa süre içerisinde sizi tekrar bilgilendireceğim. O zamana dek, size hizmet ve itaat edeceğim.

Sand dan Glokta,
Dagoska Üstadı

Suyun yanı sessizdi. Sessiz, karanlık ve sakin. Dalgalar iskelenin tahtalarına vuruyor, teknelerin tahtaları hafifçe gıcırdıyordu. Körfezde soğuk bir esinti vardı, karanlık deniz yıldızlarla dolu bir gökyüzünün altında ay ışığıyla parıldıyordu.

Birkaç saat önce yarım kilometre ötede yüzlerce adamın öldüğüne inanmak çok zor. Her yerden öfkeli ve acı dolu çığlıklar geldiğine inanmak çok zor. Şimdi bile iki kuşatma kulesi surların ardında yanıyor olmalı, etrafına sonbaharda etrafa saçılan yapraklar gibi saçılmış cesetlerle...

"Thhhh." Glokta kafasını çevirirken boynunun kütürdediğini duydu ve gözlerini kısıp karanlığın içine baktı. Pratisyen Buz iki karanlık binanın arasındaki gölgelerin içinden çıktı, şüpheyle etrafına bakındı ve bir tutsakla birlikte yürümeye başladı. Tutsak, Buz'dan daha küçüktü, sırtı kamburdu ve tepeden tırnağa bir pelerine sarılıydı, kafasında da bir başlık vardı. İki figür tozlu rıhtımda yürüyerek iskeleye çıktı ve kalasların üzerinde çıkardıkları sesler sessizliği bozdu.

Albino tutsağı öne ittiğinde Glokta, "Tamam, Buz," dedi. "Başlığa daha fazla ihtiyacımız olduğunu sanmıyorum." Beyaz bir el başlığı çekip aldı.

Soluk ay ışığının altında, Carlot dan Eider'in yüzü zayıf ve yıpranmış duruyordu, keskin köşelerden ibaretti ve yanağında siyah çizikler vardı. Başı suçunu itiraf etmiş mahkûmlara yapıldığı gibi tıraşlanmıştı ve saçları olmayınca kafatası garip bir biçimde çok küçük duruyordu, bir çocuğa ait olabilirdi. Boynu çok uzun ve kırılgan görünüyordu. Özellikle de Vitari'nin zincirinden boynunda arta kalan öfkeli izlerle birlikte. Onu elinden tutup Vali'nin toplantı salonuna sokan zarif ve güçlü kadından eser kalmamıştı, zaten bunlar yıllar önce yaşanmış gibiydi. *Karanlıkta geçen birkaç hafta, sıcak bir hücrenin çürümüş zemininde uyumak ve bir saat daha yaşayıp yaşamayacağını bilmemek insanı bu hale getirebilir. Bilmez miyim?*

Eider çenesini havaya kaldırdı, burun delikleri genişledi ve gözleri karanlık gölgelerin içinde parıldadı. *Ölmek üzere olduğunu bilen insanlarda görülen korku ve meydan okuma karışımı ifade.* "Üstat Glokta, sizi yeniden göreceğimi sanmazdım." Kelimeleri alaycı olabilirdi ama sesindeki korku apaçık ortadaydı. "Şimdi ne

olacak? Ayaklarıma bir taş bağlayıp beni körfeze mi atacaksınız? Sizce de bu biraz dramatik olmaz mı?"

"Öyle olur ama benim aklımda başka bir şey var." Buz'a bakıp başını neredeyse gözle görülmeyecek kadar hafifçe salladı. Dev cüsseli pratisyeni arkasında hissettiğinde Eider'in omuzları iyice çöktü ve yüzünü buruşturup, gözlerini sıkıca kapatıp dudağını ısırdı. *Kafatasına inecek ezici darbeyi mi bekliyor? Yoksa sırtına saplanacak bıçağı mı? Ya da gırtlağa dolanan bir teli? Korkunç bir bekleyiş. Acaba hangisi?* Buz elini havaya kaldırdı. Karanlıkta bir metal parıldadı. Ardından Eider'in kelepçeleri açılırken hafif bir tıkırtı geldi.

Eider yavaşça gözlerini araladı ve ellerini yavaşça önüne aldı. İlk kez görüyormuş gibi ellerine baktı. "Bu nedir?"

"Ne gibi görünüyorsa o." Başıyla iskeleyi işaret etti. "Yarın Batılimanı'na doğru yola çıkacak bir gemi var. Batılimanı'nda bağlantılarınız var mı?"

Kadın yutkunurken ince boynundaki kaslar titredi. "Her yerde bağlantılarım var."

"Güzel. O zaman sizi serbest bırakıyorum."

Uzun bir sessizlik oldu. "Serbest mi?" Bir elini başına götürdü ve dalgın bir biçimde kafasını kaşıyarak bir süre Glokta'ya baktı. *İnanmalı mı inanmamalı mı bilemiyor, kadını suçlayamam. Ben bile inanmıyorum.* "Ekselansları hiç tahmin etmediğim kadar yumuşamış olmalı."

Glokta burnundan nefes verdi. "Pek sayılmaz. Bunun hakkında bir şey bilmiyor. Öğrenirse, ikimiz de ayaklarımıza bağlanmış taşlarla körfezin dibini boylarız."

Eider'in gözleri kısıldı. *Tüccarlar Kraliçesi karşısındaki teklifi gözden geçiriyor.* "O zaman bedeli nedir?"

"Bedeli sizin ölü olmanız. Unutulacaksınız. Dagoska'yı aklınızdan çıkarın, burası sizin için bitti. Kendinize kurtaracak başka insanlar bulun. İttifak'ı terk edin ve bir daha asla geri dönmeyin. Asla."

"Bu kadar mı?"

"Bu kadar."

"Neden?"

Ah, en sevdiğim soru. Bunu neden yapıyorum? Omzunu silkti. "Ne fark eder? Çölde kaybolan bir kadın–"

"Kendisine teklif edilen suyu almalı, kimden gelirse gelsin. Merak etmeyin. Hayır demeyeceğim." Birden uzandı ve Glokta irkilerek geri çekildi ama parmak uçları nazikçe yanağına değdi. Bir süre Glokta'nın yanağında kaldı. Glokta'nın derisi karıncalandı, gözü seğirdi ve boynu acıdı. "Belki de," diye fısıldadı, "her şey farklı olsaydı..."

"Ben bir kötürüm olmasaydım, siz de bir hain olmasaydınız mı? Her şey olduğu gibi."

Elini yarı gülümseyerek geri çekti. "Tabii ki öyleler. Umarım tekrar görüşürüz derdim ama–"

"Umarım görüşmeyiz."

Eider yavaşça başını salladı. "O zaman, elveda." Başlığı kafasına geçirince yüzü gölgeler arasında kayboldu ve Glokta'nın yanından geçip iskelede yürüdü. Glokta ağırlığını bastonuna vererek kadının gidişini seyretti ve az önce kadının dokunduğu yeri kaşıdı. *Demek ki kadınların bana dokunması için hayatlarını bağışlamam gerekmiş. Bunu daha sık yapmalıyım.*

Arkasına döndü, karanlık binalara göz gezdirerek tozlu rıhtımda acı içinde birkaç adım attı. *Acaba Pratisyen Vitari buralarda bir yerde mi? Bu küçük kaçamağımız Rektör'e göndereceği bir sonraki rapora girecek mi?* Birden tüyleri diken diken oldu. *Ben kendi raporuma yazmayacağım ama ne fark eder?* Rüzgâr değişince kokuyu aldı, şimdi şehrin dört bir yanında bu koku vardı. Keskin bir yanık kokusu. Duman kokusu. Kül kokusu. *Ölüm kokusu. Bir mucize olmazsa hiçbirimiz burayı canlı terk edemeyeceğiz.* Arkasına baktı. Carlot dan Eider gemiye biniyordu. *Belki de en azından birimiz terk ediyor.*

Cosca, surların tepesinden ardındaki katliama göz gezdirirken zengin Styria aksanıyla, "İşler iyi gidiyor," dedi. "Dün iyi iş çıkardık."

İyi iş. Aşağılarında, hendeğin her iki tarafında, toprak yaralı ve yanıktı, yerdeki oklar uzamış bir sakalın kıllarına benziyordu. Her yerde kuşatma makinelerinin enkazı ve parçaları vardı. Kırık merdivenler, kanalı doldurmak için getirilen taşlar, yanmış ve parçalanmış paravanlar sert toprağın içine gömülmüştü. Kuşatma makinelerinden birinin çerçevesi hâlâ ayaktaydı, kül yığınının

içinden kararmış tahtalar yükseliyor, yanık ve yırtık bez parçaları tuzlu rüzgârda dalgalanıyordu.

"Gurkhullu amcıklara unutamayacakları bir ders verdik, değil mi Üstat?"

Severard, "Ne dersi?" diye mırıldandı. *Gerçekten, ne dersi? Ölüler bir şey* öğrenmez. Gurkhul ordusunun ön saflarının önündeki iki yüz metrelik alan cesetlerle doluydu. Araziye gelişigüzel saçılmışlardı, aralarında kırık silahlar ve zırhlar vardı. Hendeğin dibinde çok ağır kayıplar verdikleri için yarımadanın bir tarafından öbür tarafına toprağa hiç basmadan cesetlerin üzerinden geçmek mümkündü. Birkaç yerde üst üste yığınlar oluşturuyorlardı. *Yaralıların sürünerek ardına gizlendiği ve kan kaybından öldüğü yığınlar.*

Glokta böyle bir katliam görmemişti. İttifak askerlerinin ölülerinin surdaki açığı tıkadığı, Ghurkullu tutsakların onlarcasının katledildiği, içindeki yüzlerce yerliyle birlikte tapınak ateşe verildiği Ulrioch kuşatmasının ardından bile geride bu kadar çok ölü kalmamıştı. Eğilmiş, bükülmüş ve sere serpe uzanmış cesetler, bazıları yanmış, bazıları dizleri üzerinde son duasını etmeye çalışmış, bazılarının kafaları surlardan atılan taşların altında ezilmiş cesetler. Bazılarının da üzerlerindeki kıyafetler yırtılmış, üstleri aranmıştı. Ölümcül olmadığını ümit ederek yaralarına bakmak için kendi üzerini yırtanlar *da vardı. Onların hepsi hayal kırıklığına uğradı.*

Cesetlerin üzerinde yüzlerce sinek uçuyordu. Farklı türlerde kuşlar beklenmedik ziyafetin tadına bakmak için cesetlerin aralarında hoplayıp zıplıyordu. Korkunç koku surların üzerine bile gelmeye başlamıştı. *Kâbusların kaynağı. Sonraki birkaç ay boyunca kâbuslarımın kaynağı bu görüntüler olacak. Tabii o kadar yaşarsam.*

Glokta gözünün seğirdiğini hissetti ve boynunu çıtlatırken uzun uzun iç geçirdi. *Ne yapalım. Savaşmaya devam etmemiz lazım. Şüphe duymak için artık çok geç.* Boştaki eliyle parçalanmış taşlardan birine tutunarak tereddütle aşağıdaki hendeğe göz attı.

İyi değil. "Altımızdaki yeri ve kapıların önünü hemen hemen doldurmuşlar."

Cosca neşeyle, "Doğru," dedi. "Kutularla taşlar getirip onları

hendeğe atmaya çalışıyorlar. Biz de elimizden geldiği hızla onları öldürüyoruz."

"Kanal bizim en iyi savunmamız."

"Yine doğru. İyi fikirdi. Ama hiçbir şey sonsuza kadar sürmez."

"Kanal olmadan surlara merdiven dayamalarına, kapıların üzerinde koçbaşları kullanmalarına ya da surların altını patlatmalarına engel olamayız. Bir grup ayarlayıp kanalı temizlemek gerekebilir."

Cosca koyu renkli gözlerini yana devirdi. "Surlardan iplerle aşağıya adam sarkıtıp karanlıkta taş mı toplatacaksın onlara, hem de Gurkhul askerleriyle aralarında sadece iki yüz metre varken? Aklındaki bu mu?"

"Onun gibi bir şey."

"O zaman sana bol şans dilerim."

Glokta burnundan soludu. "Yani ben yapardım da." Bastonuyla ayağına hafifçe vurdu. "Ancak korkarım ki kahramanlık günlerim geride kaldı."

"Çok şanslısın."

"Pek sayılmaz. Kapının arkasına bir barikat inşa edelim. En zayıf noktamız orası. Yarım bir daire, yüz metrelik bir çapı olabilir, etkili bir ölüm tarlasına dönüştürülebilir. İçeriye girmeyi başarırlarsa onları sınırlı bir alanda tutup bir ihtimal geri püskürtebiliriz." *Bir ihtimal...*

"*Ah*, geri püskürtme." Cosca boynundaki kızarıklığı kaşıdı. "Eminim gönüllüler zamanı geldiğinde bu görevi yapmak için birbirini ezer. Yine de bu işi hallettiririm."

"İnsan onlara bir parça hayranlık duymadan edemiyor." General Vissbruck surda yanlarına gelip ellerini kusursuz üniformasının arkasında birleştirmişti. *İşler bu haldeyken hâlâ üstüne başına özen gösterebilmesi çok şaşırtıcı. Yine de hepimiz bir şeylere sıkı sıkı sarılırız.* "Bize bu şekilde saldırmaları, hiç yılmadan, yorulmadan, konumumuz bu kadar güçlüyken ve adamlarımız üzerlerine ölüm yağdırırken hem de. Ölmeye bu kadar hevesli adamları hiç bir arada görmemiştim."

Cosca, "En garip ve tehlikeli niteliğe sahipler," dedi. "Haklı olduklarını düşünüyorlar."

Vissbruck kaşlarının altından sert bir bakış attı. "Haklı olan biziz."

"Öyle diyorsan." Kiralık asker sırıtarak Glokta'ya baktı. "Ama geri kalanlarımız haklı diye bir şey olmadığını çok uzun zaman önce öğrendi. Gurkhullular saldırıyor ve benim işim onları oklarla öldürmek, hepsi bu!" Keskin bir kahkaha attı.

Vissbruck, "Bunun komik olduğunu sanmıyorum," diye tersledi. "Düşmanlara da saygı gösterilmeli."

"Neden?"

"Çünkü güneşte çürüyen biz de olabilirdik ve muhtemelen gerçekten biz olacağız."

Cosca buna daha da yüksek sesli bir kahkaha attı ve Vissbruck'un koluna hafifçe vurdu. "Anlamaya başladın bak! Yirmi yıldır savaşıyorum ve bu süre içerisinde tek bir şey öğrendiysem o da her şeye komik tarafından bakman gerektiğidir!"

Glokta savaş alanına göz gezdirip kıkırdayan Styrialı'ya baktı. *Ne zaman taraf değiştirmenin uygun olacağını mı düşünüyor? Karşı taraf benden daha fazla para teklif etmeden önce kaç tane Gurkhullu öldürmek zorunda kalacağını mı merak ediyor? Bu adamın kafasında süslü sözlerden fazlası var ama şimdilik onsuz yapamayız.* Suratını asarak Cosca'dan uzaklaşmış olan General Vissbruck'a baktı. Şişko dostumuzun bu şehri bir haftadan daha uzun süre elde tutmaya yetecek ne zekâsı ne de cesareti var.

Omzunda bir el hissetti ve Cosca'ya dönerek, "Ne?" diye sordu.

Kiralık asker, "Aa," diye mırıldanarak mavi gökyüzünü işaret etti. Glokta parmağı takip etti. Çok yukarıda olmasa da yukarı doğru tırmanmakta olan kara bir nokta vardı gökyüzünde. *Bu nedir? Bir kuş mu?* Zirveye tırmanmış ve şimdi aşağı doğru inmeye başlamıştı. Birden ne olduğunu anladı. *Bir taş. Mancınıktan atılan bir taş.*

Taş düştükçe büyüdü, havada taklalar atmaya devam etti, suyun içine gömülür gibi inanılmaz yavaş hareket ediyor ve sessizliği olayın gerçeklik duygusunu daha da zedeliyordu. Glokta ağzı açık taşa bakıyordu. Herkes öyleydi. Surların tepesinde korku dolu bir bekleyiş vardı. Taşın tam olarak nereye düşeceğini söylemek imkânsızdı. İnsanlar surların tepesinde kaçışmaya başladı, ciyaklayanlar, nefesini tutanlar, silahlarını atanlar oldu.

Severard, "Siktir," diye fısıldayarak kendini yüzükoyun yere attı.

Glokta bakışlarını parlak gökyüzündeki karanlık noktaya odaklamış halde olduğu yerde kaldı. *Benim için mi geliyor? Tonlarca ağırlıkta bir kaya, parçalarımı şehre mi saçacak? Ölmek için ne kadar rasgele bir yol.* Hafifçe gülümsemeye başladığını hissetti.

Yakındaki surun bir kısmı parçalanınca büyük bir gürültü duyuldu ve etrafa toz ile taş parçaları saçıldı. Kıymıklar havada uçtu. Uçan bir kaya, on adım kadar ötedeki bir askerin kafasını kopardı. Kafasız vücut bir süre sallandıktan sonra dizleri üzerine çöktü ve ardından geriye doğru devrildi.

Taş evleri parçalayarak, sekip yuvarlanarak, kalasları birer kibrit çöpü gibi kırarak, ardında büyük bir yıkım bırakarak Aşağı Şehir'de bir yere düştü. Glokta gözlerini kırpıştırıp yutkundu Kulakları hâlâ çınlıyordu ama birinin bağırdığını duydu. Garip bir ses. Styria aksanı. Cosca.

"Yapabileceğinizin en iyisi bu mu, amcık ağızlılar? Ben hâlâ buradayım!"

"Gurkhul bombardımana başladı!" Vissbruck surun ardına sinmiş ve kulaklarını elleriyle kapatmış, amaçsızca ciyaklıyordu. Üniformasının omuzlarını toz kaplamıştı. "Mancınıklardan hedefi tutturan bir atış yaptılar!"

Glokta, "Gerçekten mi?" diye mırıldandı. İkinci bir taş surun aşağısında bir yere çarptı ve etrafa parçalar saçıldı, kafatası büyüklüğünde taşlar aşağıdaki suya düştü. Glokta'nın ayağının altındaki zemin titredi.

"Yine geliyorlar!" Cosca var gücüyle bağırıyordu. "Herkes surlara! Herkes surlara!"

Yerliler, kiralık askerler, İttifak askerleri, hepsi koşmaya başladı. Yaylar ve oklar hazırlanıyor, kargaşada insanlar farklı dillerde birbirlerine bağırıyordu. Cosca aralarında dolaşıp sırtlarına vuruyor, yumruğunu havada sallıyor, hırlıyor ve hiçbir korku emaresi göstermeden kahkahalar atıyordu. *İflah olmaz bir sarhoş olmasına rağmen ilham verici bir lider.*

Severard, Glokta'nın kulağına, "Sikerim böyle işi!" diye tısladı. "Ben asker değilim, anasını satayım!"

"Ben de artık değilim ama hâlâ güzel bir gösteriden keyif ala-

bilirim." Surun yanına gidip ileriye baktı. Uzakta mancınığın kolunun havalandığını gördü. Mesafeyi bu sefer iyi ayarlayamamışlardı ve taş tepelerinden çok yüksekten geçti. Glokta gözüyle taşı takip ederken boynu kütürdeyince yüzünü buruşturdu. Taş büyük bir gürültüyle Yukarı Şehir'in duvarına çarparak ara sokaklara taş parçaları saçtı.

Gurkhul saflarından bir boru çalındı: Gürleyen bir ses. Ardından dev adımlar gibi ses çıkaran davullar duyuldu. Cosca, "İşte geliyorlar!" diye kükredi. "Yaylarınızı hazırlayın!" Glokta emrin surun tepesinde tekrarlanarak yayıldığını duydu ve dört bir yanda yaylar açığa çıktı, okların uçları acımasız güneşin altında parıldadı.

Büyük kalkanların ardına gizlenmeye çalışan Gurkhul safları yavaş ve kararlı adımlarla yürümeye devam ederek kararmış araziye yaklaştı. *Kalkanların ardında Gurkhul askerleri karıncalar kadar çok olmalı.* Glokta manzarayı seyrederken surun tepesini eli acıyana kadar sıktı, kalbi Gurkhul davulları gibi gümbür gümbür atıyordu. *Korku mu heyecan mı? Arada bir fark var mı ki? En son ne zaman böyle bir şey hissettim? Açık Konsey'in karşısında konuşurken mi? Süvarileri* hücuma *kaldırırken mi? Müsabaka'da kalabalığın önünde dövüşürken mi?*

Paravanlar iyice yaklaştı, yarımada boyunca hepsi hâlâ aynı hizadaydı. *Yüz adım uzaktalar, doksan, şimdi seksen.* Deli bir adam gibi sırıtan Cosca'ya baktı. *Emri ne zaman verecek? Altmış, elli...*

Styrialı, "Şimdi!" diye kükredi. "Ateş!" Surun tepesinde vızıltılar duyuldu ve yaylar tek seferde oklarını vadiye fırlattı. Oklar dev kalkanları andıran paravanlara, önlerindeki toprağa, cesetlere ve bir yeri açıkta kalacak kadar şansız olan Gurkhul askerlerine saplandı. Surun tepesindekiler çömelip kendilerini koruyarak yaylarına yeni oklar taktı; herkes telaşlıydı ve kan ter içerisinde görevini yerine getirmeye çalışıyordu. Davulların ritmi biraz daha hızlandı ve paravanlar yerdeki cesetlerin üzerine çıktı. *Paravanların arkasındaki adamlar için cesetlerin üzerinde yürümek çok eğlenceli olmasa gerek, herhalde arkadaşlarına ne zaman katılacaklarını merak ediyorlardır.*

Cosca, "Yağ!" diye bağırdı.

Ucunda yanan fitil olan bir şişe surların sol tarafından fırlatıl-

dı. Paravanlardan birinin yüzeyi birden alev aldı, önce kahverengileşti, ardından karardı. Dalgalandı, büküldü, sonra da devrilmeye başladı. Kolu tutuşan bir asker acıyla çığlık atarak koşturmaya başladı.

Yanan paravan öne düştü ve ardındaki Gurkhul askerleri açığa çıktı. Bazıları taşlarla dolu sandıkları itiyor, bazıları uzun merdivenler taşıyordu. Diğerleri zırhlı, kalkanlı ve silahlıydı. Kalkanlarını kaldırıp bir savaş narası atarak hücum ettiler ve cesetlerin arasında zikzaklar çizerken surların tepesine oklar atmaya başladılar. Bazıları oklarla vurularak yere düştü. Bazıları acıyla haykırarak yaralarını tuttu. Bazıları süründü, öğürdü ve küfürler savurdu. Hem merhamet için yalvaranlar hem meydan okuyanlar vardı. Arkalarını dönüp kaçmak isteyenler oldu ama onlar da sırtlarından vuruldu.

Surların tepesinde yaylar tıngırdıyor ve vızıldıyordu. Aşağıya daha çok yağ şişesi fırlatıldı. Surların tepesindekilerden bazıları hırlıyor, tıslıyor ve küfürler savuruyordu. Bazıları üzerlerine gelen oklar yüzünden siperin ardına saklanıyordu. Oklar çoğunlukla hedefi bulmayıp taşlardan sekiyordu ama ara sıra bir askere saplandıkları da oluyordu. Cosca bir ayağı surun üzerinde, hiçbir şeyi umursamaksızın öne doğru eğilmiş kılıcını havada sallayarak Glokta'nın duyamadığı küfürler savuruyordu. Hem saldıranlar hem de şehri savunanlar arasından çığlıklar ve bağrışlar geliyordu. *Savaş. Kaos. Şimdi hatırlıyorum. Bundan nasıl keyif almışım?*

Başka bir paravan daha harıl harıl yanıyor, havayı boğucu koyu renkli bir dumanla dolduruyordu. Gurkhul askerleri bozulan yuvalarından etrafa saçılan böcekler gibi araziye yayıldılar ve merdivenlerini koyacak bir yer aramaya başladılar. Surun daha ilerisinde olanlar düşmanın üzerine taşlar yağdırmaya başladı. Mancınıklardan fırlatılan kayalardan biri kısa düştü ve Gurkhul askerlerinin oluşturduğu kolonlardan birinde uzun bir koridor açarak cesetleri ve vücut parçalarını dört bir yana saçtı.

Gözüne ok isabet etmiş bir askeri sürükleyerek Glokta'nın yanından götürdüler. "Çok mu kötü?" diye ciyaklıyordu. "Çok mu kötü?" Bir saniye sonra Glokta'nın yanındaki adam göğsüne bir ok yedi ve okun darbesiyle yanına dönüp yayından istemdışı olarak çıkan okla yanındaki adamı boynundan vurdu, ok tüyü-

ne kadar adamın boynuna saplanmıştı. İkisi birlikte Glokta'nın ayakları dibine düştü ve kanları taşların üzerine saçıldı.

Surların dibinde bir yağ şişesi merdiveni sura dayamaya çalışan Gurkhul askerlerinin ortasında patladı. Hafif bir yanık et kokusuna merdivenin dumanı ve yağın kokusu da eklendi. Askerler yanıyor, çığlıklar atıyor ve kaçışıyor, delice koşturanlardan bazıları üzerlerindeki zırhlarla hendeğin içine atlıyordu. *Yanarak ölmek veya boğularak ölmek. Ne seçim ama.*

"Yeterince izledin mi?" Severard'ın sesi Glokta'nın kulağında tısladı.

"Evet." *Bu kadarı yeterdi.* Kendi dilinde bağırıp çağıran Cosca'yı kendi haline bırakarak kiralık askerlerin arasından merdivenlere doğru ilerledi. Her adımda yüzünü buruşturarak, dengesini kaybetmemek için yanından surlara çıkan adamlara çok dikkat ederek taşınan bir sedyeyi takip etti. *Merdiven indiğim için bu kadar mutlu olacağım aklıma gelmezdi.* Ama mutluluğu uzun sürmedi. En aşağıya ulaştığında bacağı tanıdık bir uyuşukluk ve acı karışımıyla seğirmeye başlamıştı.

Sırtını duvara verdi ve kendi kendine, "Lanet olsun!" diye tısladı. "Benden daha rahat hareket eden yaralılar var!" Sargılı ve kanlı adamların sekerek bir yerden başka bir yere gitmesini seyretti.

Severard, "Burada bir sıkıntı var," diye tısladı. "Biz üzerimize düşeni yaptık. Hainleri bulduk. Burada daha ne işimiz var?"

"Kral adına savaşmak sana göre değil, öyle mi?"

"Onun için ölmek bana göre değil."

Glokta hıhladı. "Sence bu şehirde halinden memnun birisi var mıdır?" Kargaşanın içinde hakaretler yağdırmaya devam eden Cosca'nın sesi aşağıya kadar geldi. "Surların tepesindeki çılgın Styrialı dışında. Gözün adamın üzerinde olsun, Severard. Eider'e ihanet etti, işler kötüye giderse bize de eder."

Pratisyen boş bakışlarla karşılık verdi, bir kez olsun gözleri neşeli bir parıltıya bürünmemişti. "Peki işler kötüye mi gidiyor?"

"Sen de yukarıda benimleydin." Glokta bacağını öne uzatırken yüzünü buruşturdu. "Daha iyi olmadığı kesin."

***

Uzun ve loş salon bir zamanlar tapınaktı. Gurkhul saldırısı başlayınca hafif yaralılar tapınağa getirilmiş, rahipler ve kadınlar yaralılarla ilgilenmişti. Bunun için uygun bir yerdi, Aşağı Şehir'deydi ve surlara yakındı. Zaten şehrin bu kısmı neredeyse tamamen boşalmıştı. *Gökyüzüne yükselen alevler ve mancınıklarla atılan taşlar bir mahallenin popülerliğini etkileyebiliyor tabii.* Savaş devam etikçe hafif yaralılar surlara geri dönmüş ve geride sadece ağır yaralıları bırakmışlardı. Derin yarıkları olanlar, uzuvları kopanlar, korkunç yanıklara maruz kalanlar, okların hedefi olanlar şimdi kanlı sedyelerde yatıyordu. Sayıları her geçen gün arttığı için içeride neredeyse ayak basacak yer kalmamıştı. Ayakta durabilecek olanlar dışarıda tedavi ediliyordu. İçerisi sakatlar ve vücudu harap olanlar içindi. Ölenler için.

Her adamın ayrı bir can çekişme dili vardı. Bazıları çığlık atıyor ve uluyordu. Bazıları yardım, merhamet, su veya annelerini istiyordu. Bazıları öksürüyor ve kan tükürüyordu. Bazıları hırıltıyla son nefeslerini veriyordu. *Sadece ölüler tamamen sessiz.* Ve ölülerin sayısı az değildi. Ara ara uzuvları hareket etmeyen birisi dışarıya çıkarılıyor, ucuz kefenlere sarılıyor ve arka duvarın dibinde yerini alıyordu.

Glokta yerlilerden bir grup insanın gün boyunca mezar kazmakla meşgul olduğunu biliyordu. *Sıkı sıkı sarıldıkları inançlarına uygun bir biçimde. Yıkıntıların arasında büyük çukurlar; aynı anda bir düzine adamı gömmek için ideal.* Aynı adamlar gece boyunca da İttifak ölülerini yakıyordu. *Hiçbir şeye inancımız olmadığı için. Tepelerin üzerinde, rüzgârın yağlı dumanı alıp götüreceği bir yerde cesetleri yakıyorlar. Biz sadece dumanın diğer taraftaki Gurkhul askerlerine gittiğini ümit edebiliriz. Bu da belki bizden onlara son bir hakaret olur.*

Glokta acıyla inleyenlerin seslerinin yankılandığı koridorda ağır adımlarla yürüyor, alnında biriken teri siliyor ve etrafındaki yaralılara göz gezdiriyordu. Kara derili Dagoskalılar, Styrialı kiralık askerler, soluk benizli İttifak adamları, hepsi bir aradaydı. *Tüm uluslardan insanlar, farklı renklerde ve farklı tiplerde askerler, Gurkhul'a karşı birleşmiş ve eşit birer birey olarak yan yana yatıyorlar. Bir kalbim olsaydı bu sahne gözlerimi yaşartabilirdi.* Yakındaki duvarın dibinde hareket eden Pratisyen Buz'u göz

ucuyla görebiliyordu. Buz ihtiyatla salona göz gezdiriyordu. *Benim sadık gölgem, birilerinin Rektör adına yaptığım işlerin ödülünü kafama alacağım ağır bir darbeyle ödemesine engel olmak için burada.*

Tapınağın arka tarafında küçük bir yer perdelerle ameliyatlara ayrılmıştı. *Ya da ameliyat diye arkada ne yapıyorlarsa. Bıçaklar ve testerelerle bacakları dizlerden, kolları da omuzdan kesiyor olmalılar.* En yüksek sesli çığlıklar kirli perdelerin arkasından geliyordu. Çaresiz, inleyen çığlıklar. *Surların diğer tarafında yaşananlardan daha insancıl değil.* Glokta perdelerin arasındaki açıklıktan Kahdia'yı gördü, beyaz cübbesi kana bulanmış ve lekelenmiş, pis bir kahverengiye dönüşmüştü. Parlak bir et parçasının üzerine eğilmiş bir şeyi kesiyordu. *Bir bacak olabilir mi?* Çığlıklar birden sona erdi.

Haddish basitçe, "Öldü," diyerek bıçağı masanın üzerine attı ve kanlı ellerini bir beze silmeye başladı. "Bir sonrakini getirin." Perdeyi aralayarak dışarıya çıktı. Sonra Glokta'yı gördü. "Ah! Sıkıntılarımızın mimarı! Suçluluk duygunu beslemeye mi geldin, Üstat?"

"Hayır. Var olup olmadığını görmeye geldim."

"Var mıymış?"

Güzel bir soru. Kendimi suçlu hissediyor muyum? Duvarın dibindeki kirli samanların üzerinde yatan, iki yaralının ortasına sıkışmış genç adama baktı. Yüzü mumsu bir donukluğa sahipti, gözleri cam gibiydi ve kendi kendine anlamsız bir şeyler mırıldanırken dudakları hızla hareket ediyordu. Bacağı dizin üzerinden kesilmiş ve geriye kalanın üzerine kanlı bir bez sarılmış, bacak bir kemerle sıkılmıştı. *Hayatta kalma ihtimali? Yok gibi. Birkaç saat daha acı çekip ağlayacak, arkadaşlarının inlemelerini dinleyecek. Genç bir hayata erkenden gözlerini yumacak, vesaire vesaire vesaire.* Glokta bir kaşını havaya kaldırdı. Hafif bir tiksintiden başka bir şey hissetmiyordu, ölen adam onun için bir çöp yığınından farksızdı. "Hayır," dedi.

Kahdia kendi kanlı ellerine baktı. "O zaman Tanrı seni gerçekten kutsamış," dedi. "Herkes senin midene sahip değil."

"Bilmiyorum. İnsanların iyi dövüşüyor."

"İyi ölüyor demek istemiş olmalısın."

Glokta'nın kahkahası salonda yankılandı. "Yapma. İyi ölmek diye bir şey yoktur." Etrafındaki sayısız yaralıya baktı. "Bunu herkesten çok senin bilmen gerekir."

Kahdia gülmedi. "Sence daha ne kadar dayanabiliriz?"

"Cesaretini kaybetmeye mi başladın, Haddish? Hayattaki birçok şey gibi, kahramanca savaşarak ölmek de kavramsal olarak gerçeğinden daha çekici, değil mi?" *Cesur subay Albay Glokta burada olsaydı bize gerçeği söyleyebilirdi. Bacağı kopmak üzere perişan bir halde köprüden sürüklenerek götürülürken dünyanın nasıl işlediğine dair inançları tamamen değişmişti onun.*

"İlgin dokunaklı, Üstat ancak ben hayal kırıklıklarına alışkınım. İnan bana, bunu da atlatacağım. Ama sorumu hâlâ cevaplamadın. Daha ne kadar dayanabiliriz?"

"Deniz yolu açık kalırsa ve erzaklar gelmeye devam ederse, Gurkhul askerleri surların etrafından dolaşmanın bir yolunu bulmazsa, birbirimize destek olur ve elimizden geleni yaparsak, birkaç hafta daha dayanabiliriz."

"Ne için dayanacağız?"

Glokta duraksadı. *Gerçekten, ne için?* "Belki de Gurkhul askerleri cesaretlerini kaybedip geri döner."

Kahdia, "Hah!" dedi. "Gurkhullularda nerede! Kanta'nın tamamını nasıl ele geçirdiler sanıyorsun. Hayır. İmparator lafını söyledi ve bu işin geri dönüşü yok."

"O zaman İttifak askerlerinin yardımımıza gelmesi için Kuzey'deki savaşın hemen bitmesini umalım." *Boş ümitler. Angland'daki savaş birkaç ay daha sürer. Hemen bitse bile, ordu savaşacak durumda olmaz. Kendi başımızın çaresine bakmalıyız.*

"Peki böyle bir yardımı ne zaman beklemeliyiz?"

Yıldızlar söndüğünde? Gökyüzü yarıldığında? Ben yüzümde bir gülümseme ile bir kilometre koştuğumda? "Bütün cevapları bilseydim Engizisyon'a katılmazdım!" diye tersledi onu. "Belki de ilahi yardım için dua etmeliyiz. Gurkhulluları silip süpürecek dev bir dalga fena olmaz. Bana mucizelerin gerçek olduğunu söyleyen kimdi?"

Kahdia yavaşça başıyla onayladı. "Belki de ikimiz de dua etmeliyiz. Bence benim tanrımın bize yardım etme ihtimali sizin efendilerinizin bize yardım etme ihtimalinden çok daha fazla."

Yanından üzerinde karnına ok yemiş bir Styrialı bulunan bir sedye geçti. "Gitmem gerek." Kahdia arkasına dönerek sedyenin yanına gidip perdeyi çekti.

Glokta kaşlarını çattı. *İnsanlar şüphe etmeye başladı. Gurkhul şehri yavaşça boğuyor. Felaketimiz yaklaşıyor ve herkes bunun farkında. Garip şey ölüm. Uzaktayken insan ona gülebiliyor ama yakına girdikçe giderek daha korkunç bir görünüşe bürünüyor. Dokunacak kadar yakınına geldiğinde ise geride gülecek kimse kalmıyor. Dagoska korkuyor ve şüpheler artmaya devam edecek. Er ya da geç birisi sırf kendi hayatını veya sevdiklerinin hayatını kurtarmak için şehre ihanet edecek. İşe başlarına bu belayı açan Üstat'tan kurtularak başlayabilirler...*

Birinin omzuna dokunduğunu hissetti ve nefesini tutup arkasına döndü. Bacağı büküldü ve bir sütuna tutunarak ayakta kalabildi, az kalsın yüzünde sargılar olan bir yerlinin üzerine basıyordu. Vitari kaşları çatık arkasında dikiliyordu. "Lanet olsun!" Glokta bacağı kavurucu bir spazmla kasılırken geriye kalan dişlerini dudaklarına geçirdi. "İnsanlara bu şekilde sinsice arkadan yaklaşmaman gerektiğini sana öğretmediler mi?"

"Bana bunun tam tersini öğrettiler. Seninle konuşmam gerek."

"Konuş o zaman. Sadece bana bir daha dokunma."

Yaralılara baktı. "Burada değil. Yalnız."

"Ah, yapma. Bana ölmek üzere olan yüzlerce kahramanın önünde söyleyemeyeceğin ne söyleyebilirsin?"

"Dışarıya çıktığımızda öğrenirsin."

Boğazıma sıkıca dolanan bir zincir, Ekselansları'ndan sevgilerle? Ya da havadan sudan bir sohbet mi? Glokta kendi kendine gülümsedi. Öğrenmek için can atıyorum. Buz'a işaret etti ve albino gölgelerin arasında gözden kayboldu, ardından Glokta, Vitari'nin peşinden topallayarak inleyen yaralıların arasından geçti ve arka kapıdan dışarıya çıktı. Keskin ter kokusunun yerini keskin bir yanık kokusu ve başka bir şey aldı...

Tapınağın duvarı dibinde uzun şekiller üst üste yığılıydı, bazıları kaba gri kumaşlara sarılıydı, bazıları ise kahverengi kanla lekeliydi. Sayıları çok fazlaydı. Gömülmeyi bekleyen cesetler. *Bu sabahın hasatı. Hoş bir sohbet için ne kadar güzel bir yer? Ben bile daha iyisini seçemezdim.*

"Ee, kuşatma hoşuna gitti mi? Bence biraz fazla gürültülü ama dostun Cosca'nın keyfi yerinde–"

"Eider nerede?"

Glokta, "Ne?" diye sorarak soruya cevap vermek için zaman kazanmaya çalıştı. *Bu kadar kısa sürede öğrenmesini beklemiyordum.*

"Eider? Unuttun mu? Pahalı bir fahişe gibi giyiniyordu? Şehirin konseyinin üyesi? Gurkhul ile işbirliği yapıp bize ihanet etmeye çalıştı? Hücresi boş. Neden?"

"Ah, o mu? Denizde." *Doğru.* "Etrafına uzun bir zincir dolanmış durumda." *Yalan.* "Şimdi körfezin dibini süslüyor olmalı."

Vitari'nin turuncu kaşları şüpheyle çatıldı. "Neden bana söylenmedi?"

"Seni her şeyden haberdar etmekten daha önemli işlerim vardı. Fark etmediysen, kaybedecek bir savaşımız var." Glokta arkasına döndü ama Vitari elini uzatıp duvara koydu ve koluyla engizitörün geçiş yolunu kapattı.

"Beni haberdar etmek Rektör'ü haberdar etmek demek. Ona farklı hikâyeler anlatmaya başlarsak–"

"Son birkaç haftadır neredesin?" Duvarın dibindeki cesetleri işaret ederken kıkırdadı. "Çok komik. Gurkhul ordusu surlarımızı aşmaya ve Dagoska'daki herkesi öldürmeye yaklaştıkça amına koduğumun Ekselansları'nı daha az umursamaya başlıyorum! Ona canın ne istiyorsa söyleyebilirsin. Sıkılmaya başladım." Kolu kenara itip geçmek istedi ama kol kımıldamadı.

"Ya ona senin canın ne istiyorsa söylersem?" diye fısıldadı.

Glokta kaşlarını çattı. *Bak bu hiç sıkıcı değil* işte. *Sult'un favori pratisyeni, doğru adımlar attığımdan emin olmak için gönderilen kadın, bana bir anlaşma mı teklif ediyor? Bir hile mi? Bir tuzak mı?* Yüzleri şimdi birbirine çok yakındı ve Glokta kadının gözlerinin içine bakarak ne düşündüğünü tahmin etmeye çalıştı. *Sesinde biraz çaresizlik mi duydum? Sadece kendini korumaya çalışıyor olabilir mi? Kendim bu içgüdüyü kaybettiğim için başkalarında ne kadar güçlü olduğunu unutup duruyorum.* Gülümsemeye başladığını fark etti. *Evet,* şimdi *anlıyorum.* "Hainler açığa çıktıktan sonra geri çağrılacağımızı düşündün, değil mi? Sult'un eve geri dönmemiz için şöyle güzelinden bir gemi göndereceğini düşündün! Ama

şimdi hiçbir gemi gönderilmedi ve sen de sevgili amcanın seni unuttuğunu düşünüyorsun! Geriye kalanlarla birlikte Gurkhul'a yem olmak için arkada bırakıldığını düşünüyorsun!"

Vitari gözlerini kıstı. "Sana bir sır vereyim. Burada olmayı ben de senin gibi seçmedim ama Sult sana bir emir verdiğinde, onu yapmış gibi görünmenin önemini çok önceden öğrendim. Şimdi tek umurumda olan şey hayatta kalmak." Daha da yakına girdi. "Birbirimize yardım edebilir miyiz?"

Gerçekten, edebilir miyiz? Merak ediyorum. "İyi bakalım. Geniş sosyal çevreme seni de dahil edebilirim. Senin için neler yapabileceğime bakacağız."

"Benim için neler yapabileceğine mi bakacaksın?"

"Alabileceğin en iyi cevap bu. Sorun şu ki, ben insanlara yardım etmek konusunda çok yetenekli değilim. Pratik eksikliği." Dişsiz gülümsemesini gösterdi ve Vitari'nin kolunu bastonuyla yavaşça kenara itti, sonra cesetlerin yanından geçerek tekrar tapınak kapısına doğru ilerledi.

"Sult'a Eider hakkında ne söyleyeyim?"

Glokta omzu üzerinden, "Gerçeği söyle," diye seslendi. "Eider'in öldüğünü."

Hepimizin öldüğünü.

DEMEK ACI BÖYLE BİR ŞEY

Jezal, "Neredeyim?" diye sordu ancak çenesi hareket etmedi. Arabanın tekerlekleri dönerken gıcırdıyordu, her şey parlak ve bulanıktı, sesler ve ışık sızlayan beynini oyuyordu.

Yutkunmaya çalıştı ama başaramadı. Kafasını kaldırmak istedi. Boynuna ve karnına sancılar saplandı.

"Yardım edin!" diye ciyakladı ama gırtlağından gaklamaya benzer bir ses dışında başka bir şey çıkmadı. Ne olmuştu? Üzerinde acı veren gökyüzü, altında acı veren tahtalar. Bir arabada yatıyordu, başı kaşındıran bir torbanın üzerine konmuştu ve sarsılıp duruyordu.

Birileriyle dövüştüğünü hatırlıyordu, o kadar. Taşların arasında bir dövüş. Birisi seslenmişti. Ardından bir çatırtı ve gözleri kör eden parlak bir ışık, sonrasında ise sadece acı. Düşünmek bile acı vericiydi. Sol kolunu yüzüne götürmek istedi ama kolunu hareket ettiremedi. Bacağını oynatmak istedi ama bunu da başaramadı. İnleyip homurdanarak ağzını açıp kapattı.

Dili ağzına yabancı gibiydi, normalin üç misli büyüklükte olmalıydı ve ağzına zorla sokulmuş koca bir jambon dilimi gibi ağzını dolduruyor, nefes almasını zorlaştırıyordu. Yüzünün sağ tarafı bir acı maskesiydi. Arabanın her sarsılışında çenesi takırdıyor, dişlerinden başlayan sancı gözlerine, boynuna ve saç diplerine kadar yayılıyordu. Ağzının üzerinde sargı bezleri vardı, bu yüzden sol tarafından nefes almak zorundaydı ama havayı içine çekmek bile acı vericiydi.

Paniğe kapılmaya başladı. Vücudunun her yeri çığlık atıyordu. Bir kolu sıkı sıkı göğsüne sarılıydı ama diğeriyle arabanın yanına tutundu. Bir şey, herhangi bir şey yapmaya çalıştı. Gözleri pörtledi, kalbi yerinden çıkacakmış gibi atmaya başladı, hırıltıyla nefes alıp verdi.

"Gggh!" diye hırladı. "Grrrr!" Ne kadar çok konuşmaya çalışırsa acısı o kadar çok artıyordu. Sonunda yüzünün yarılacağını, kafatasının ikiye ayrılacağını düşünmeye başladı–

"Rahatla." Tepesinde yaralı bir yüz belirdi. Dokuzparmak. Jezal adama baktı ve Kuzeyli elini tutup hafifçe sıktı. "Rahatla ve beni dinle. Acıyor, evet. Dayanabileceğini sanmıyorsun ama dayanacaksın. Öleceğini düşünüyorsun ama ölmeyeceksin. Beni iyi dinle çünkü ben de aynı yollardan geçtim ve biliyorum. Her dakika, her saat, her gün daha iyiye gidecek."

Dokuzparmak'ın diğer elini omzunda hissetti, sırtını nazikçe geriye itiyordu. "Tek yapman gereken yatmak ve dinlenmek. Beni anladın mı? Yine işlerden yırttın, şanslı piç."

Jezal kollarının ağırlaşmasına izin verdi. Tek yapması gereken şey yatmaktı. Adamın büyük elini sıktı ve Dokuzparmak da aynı şekilde karşılık verdi. Acısı biraz azaldı. Hâlâ kötüydü ama kontrol altındaydı. Nefes alıp verişi yavaşladı. Gözlerini kapattı.

Rüzgâr soğuk ovanın üzerinde esip kısa çimenleri dalgalandırıyor, Jezal'ın ceketini, yağlı saçlarını, kirli sargılarını çekiştiriyordu ama bu Jezal'ın umurunda değildi. Rüzgâr konusunda ne yapabilirdi ki? Herhangi bir konuda elinden ne gelirdi?

Arkasını arabaya yaslayarak oturdu ve şaşkın gözlerle bacağına baktı. Bacağının her iki yanına bir mızrağın kırık sapından uzun parçalar yerleştirilmiş, bacağı tahtalarla birlikte ince bez parçalarıyla sarılarak sımsıkı ve acı verici derecede düz hale getirilmişti. Kolu da çok farklı durumda değildi; bir kalkandan alınan iki tahta parçasının arasında göğsüne sıkı sıkı bağlanmıştı, beyaz eli boşlukta sallanıyordu ve parmakları birer sosis gibi şişkin ve uyuşuktu.

Jezal'a hiç de işe yarayacakmış gibi gelemeyen eğreti tedavi yöntemleri. Talihsiz hasta o olmasaydı bunu komik bulabilirdi. Şüphesiz bir daha eskisi gibi olmayacaktı. Kırılmış, parçalanmıştı. Şimdi Adua sokaklarında yüzüne bile bakmadığı sakatlardan biri mi olacaktı? Savaş yaraları olan, kirli ve pejmürde, kesik uzuvlarını insanlara gösterip avucunu açarak para dilenenlerden biri? Savaşın kimsenin düşünmek istemediği karanlık yönleri olduğunun yaşayan bir andacı?

Tıpkı... korkunç bir ürperti hissetti... Sand dan Glokta gibi bir kötürüm mü olacaktı? Bacağını hareket ettirmek istedi ve acıyla inledi. Hayatının geri kalanında bir bastonla mı yürüyecekti? İnsanların kaçındığı ve küçümsediği bir ucube mi olacaktı? Herkesin birbirini dürterek işaret ettiği ve arkasından fısıldadığı bir örnek mi olacaktı? İşte Jezal dan Luthar! Eskiden gelecek vaat eden yakışıklı bir adamdı, bir Müsabaka kazanmıştı ve herkes onu çok severdi! Böyle bir şey kimin aklına gelirdi? Çok yazık, işte geliyor, hadi gidelim...

Ve bütün bunların yanı sıra bir de yüzünün nasıl görüneceği meselesi vardı. Dilini hareket ettirmek istedi ve acıyla yüzünü buruşturdu ama ağzının içinde hiç aşina olmadığı bir coğrafya olduğunun farkındaydı. Basık, bükülmüş gibiydi, hiçbir şey olması gereken yerde değilmiş gibi. Dişleri arasında çok büyük bir açıklık vardı. Sargıların altındaki dudakları hoş olmayan bir biçimde karıncalanıyordu. Yırtık, ezik ve kesik olmalıydılar. Artık bir canavardı.

Üzerine bir gölge düştü ve gözlerini kısıp güneşe baktı. Dokuzparmak tepesindeydi, büyük elinde bir su tulumu tutuyordu. "Su," diye homurdandı. Jezal başını iki yana salladı ama Kuzeyli yanına çömelerek tıpayı çıkardı ve tulumu uzattı. "İçmen gerek. İhtiyacın var."

Jezal huysuzca tulumu adamın elinden aldı ve dikkatle ağzının yanına götürüp eğmeye çalıştı. Tulum büküldü. Bir süre daha tulumla mücadele etti ama sonra tek eliyle bunu başaramayacağını fark etti. Gözlerini kapatarak başı geriye düştü ve burnundan soludu. Hayal kırıklığıyla dişlerini sıktı ama hemen bundan vazgeçti.

"Gel." Bir elin boynunu tutup başını havaya kaldırdığını hissetti.

"Gugh!" diye isyan etti ve önce mücadele etmeye karar verdi ama ardından kendini serbest bırakarak bir bebek gibi ilgi gösterilmesine izin verdi. Sonuçta çaresiz değilmiş gibi davranmanın ne yararı vardı ki? Ağzından içeriye ekşi ve ılık bir su girdi, onu yutmaya çalıştı ama cam parçaları yutuyor gibiydi. Öksürüp geriye kalanı tükürdü. Ya da tükürmeye çalıştı ve çok acı çektiği için bunu başaramadı. Öne eğilip suyun çenesinden akmasına izin

verdi, suyun büyük bir kısmı boynundan kirli gömleğine sızdı. İnleyerek başını geriye attı ve sağlam eliyle tulumu bir kenara itti.

Dokuzparmak omzunu silkti. "Pekâlâ ama daha sonra tekrar denemen gerek. Vücudunun suya ihtiyacı var. Neler olduğunu hatırlıyor musun?" Jezal başını iki yana salladı.

"Bir dövüş yaşandı. Ben ve şurada oturan gün ışığı," Ferro'yu işaret etti ve kadın kaşlarını çatarak karşılık verdi, "birçoğunu hallettik ama üç tanesi bizi atlatıp geçmiş. Sen iki tanesini hakladın ve iyi iş çıkardın ama bir tanesini gözden kaçırmışsın, gürzle çenene vurmuş." Jezal'ın sargılı yüzünü işaret etti. "Çok sert vurmuş ve bunun neye yol açtığını biliyorsun zaten. Sonra düşmüşsün, muhtemelen sana yerdeyken de vurdu, kolun ve bacağın bu şekilde kırılmış olmalı. Daha kötüsü de olabilirdi. Yerinde olsaydım hâlâ yaşadığım için Quai'a teşekkür ederdim."

Jezal gözlerini kırpıştırıp çırağa baktı. Çırağın konuyla ne ilgisi vardı? Ama Dokuzparmak çoktan soruyu cevaplıyordu.

"Quai adama arkadan yaklaşıp bir tavayla kafasına vurmuş. Adamı yere sermiş. Bayâ kafatasını ezmiş, değil mi?" İlgisizce ovaya göz gezdiren Quai'a bakıp sırıttı. "Zayıf bir adam için çok sert vuruyorsun, değil mi? Gerçi tavaya yazık oldu."

Quai her sabah birinin kafasını tavayla eziyormuş gibi omzunu silkti. Jezal gerizekâlı çırağa teşekkür etmesi gerektiğini düşündü ama hiç de kurtarılmış gibi hissetmiyordu. Teşekkür etmek yerine çok fazla acı çekmeden ağzından birkaç kelime çıkarmaya çalıştı, sesi sadece bir fısıltıdan ibaretti. "Na kağa köhü?"

"Benim daha kötü yaralandığım da oldu." Pek rahatlatıcı bir cevap değildi. "Ama iyileşeceksin. Gençsin. Kolun ve bacağın kısa sürede iyileşir." Jezal bundan yüzünün iyileşmeyeceği sonucunu çıkardı. "Yaralanmak hep zordur ama en zoru ilk aldığın yaradır. Ben bunların her birinde bir bebek gibi ağlamıştım." Eliyle yüzündeki yara izlerini işaret etti. "Birçoğu ağlar, bunu inkâr etmeye gerek yok. Tabii eğer sana yardımı olacaksa."

Olmadı. "Na kağa köhü?"

Dokuzparmak çenesindeki gür sakalı sıvazladı. "Çenen kırıldı, birkaç diş kaybettin, ağzın yarıldı ama yaralarına çok iyi dikiş atıldı." Jezal yutkundu, ne düşüneceğini bilemiyordu. En büyük korkusu doğrulanmıştı. "Seninki ağır bir yara ve kötü bir yerde.

Ağzında olduğu için yiyemiyorsun, içemiyorsun, acı çekmeden konuşamıyorsun. Tabii öpüşemezsin de ama bunun burada bir sorun olacağını sanmam, eh?" Dokuzparmak sırıttı ama Jezal şaka kaldıracak durumda değildi. "Kötü bir yara, evet. Benim geldiğim yerde buna isim yarası derler."

Jezal, "Ne?" diye mırıldandı ve çenesi acıyınca soruyu sorduğuna pişman oldu.

Dokuzparmak parmağının eksik olduğu elini sallayarak, "İsim yarası işte," dedi. "Böyle bir yaradan sonra ismini alırsın. Sana muhtemelen Kırıkçene, Yamukyüz veya Eksikdiş gibi bir şey derlerdi." Yine gülümsedi ama Jezal espri anlayışını birkaç dişiyle birlikte taşların arasında bırakmıştı. Gözlerine yaşların dolduğunu hissetti. Ağlamak istiyordu ama bunu yaparsa ağzı biraz daha gerilecek, dikişler sargının altındaki dudaklarını çekiştirecekti.

Dokuzparmak konuşmaya devam etti. "İyi tarafından bak. Bu seni öldürmeyecek. Yara çürüyecek olsaydı bunu şimdiye kadar çoktan anlardık muhtemelen." Son söyleneni sindirdikçe Jezal'ın gözleri korkuyla açıldı. *Muhtemelen* öldürmeyecek mi? Yaranın çürüyebileceği ihtimali aklına bile gelmemişti. Çürüme? *Ağzında?*

Logen, "Hiç faydam olmuyor, değil mi?" diye mırıldandı.

Jezal sağlam eliyle gözlerini kapatarak acı çekmeden ağlamaya çalıştı ve omuzları sessiz hıçkırıklarla titredi.

Geniş bir gölün kıyısında durmuşlardı. Karanlık bir göğün altında dalgalı gri bir su. Kasvetli bir su, sırlar ve tehditlerle dolu kasvetli bir gökyüzü. Soğuk taşların üzerine vuran huysuz dalgalar. Suyun üzerinde birbirlerine gaklayan huysuz kuşlar. Jezal'ın vücudunun her yerinde zonklayan ve bir türlü sona ermeyen huysuz acı.

Ferro, Jezal'ın önünde çömelmiş, her zamanki gibi kaşlarını çatmıştı ve Bayaz tepesinde dikilirken sargıları kesiyordu. Görünüşe bakılırsa Mecusların İlki kendine gelmişti. Ona ne olduğu ve neden birden kendine geldiğiyle ilgili bir açıklama yapmamıştı ama hâlâ hasta görünüyordu. Eskisinden daha yaşlı, daha kemikliydi, gözleri çökmüştü ve derisi soluk, neredeyse şeffaf bir tona bürünmüştü. Ama Jezal başkasına acıyacak durumda değildi, özellikle de başına gelen felaketin sorumlusuna.

Sargıların arasından, "Neredeyiz?" diye mırıldandı. Konuşmak eskisi kadar acı vermiyordu ama yine de sessizce, dikkatli bir biçimde konuşması gerekiyordu. Kelimeler ağzından güçlükle çıkıyor, bu haliyle köylerdeki ahmaklara benziyordu.

Bayaz omzu üzerinden göle bakarak başını salladı. "Bu, üç gölden ilki. Aulcus'a yaklaştık. Yolculuğumuzun yarısından çoğunun geride kaldığını söyleyebiliriz."

Jezal yutkundu. Yolculuğun yarısının bitmiş olması beklediği rahatlatıcı cevap değildi. "Daha ne kadar–"

"Sen konuşurken işimi yapamam, ahmak," diye tıslad Ferro. "Seni böyle bırakayım mı, yoksa susacak mısın?"

Jezal sustu. Ferro yüzündeki sargıyı dikkatlice çıkardı ve sargının üzerindeki kahverengi kana baktı, sargıyı bir kez kokladı ve yüzünü buruşturup bezleri bir kenara fırlattı, sonra da öfkeyle Jezal'ın ağzına baktı. Jezal yutkundu ve kadının kara yüzünden ne düşündüğüne dair bir anlam çıkarmaya çalıştı. Bir kez aynaya bakmak için dişlerini bile verirdi, tabii eğer dişlerinin hepsi ağzında olsaydı. "Ne kadar kötü?" diye mırıldandı. Dilinde kan tadı vardı.

Ferro ona kaşlarını çatarak baktı. "Beni umursayan biriyle karıştırıyor olmalısın."

Jezal'ın gırtlağından bir hıçkırık geldi. Gözleri yaşlarla yandı, bakışlarını kaçırdı ve ağlamamaya çalıştı. Acınacak durumdaydı. İttifak'ın cesur evladı, Kral'ın Adamları'nın bir subayı, Müsabaka galibi, ağlamamak için kendisini zor tutuyordu.

Ferro, "Şunu tut," dedi.

Jezal, hıçkırıklarını göğsüne gömmeye ve sesinin çatlamasını engellemeye çalışarak, "Ih," diye fısıldadı. Taze sargıyı bir ucundan tuttu ve Ferro'nun sargı beziyle başını sarmasına, defalarca kez çenesinin altından geçmesine izin verdi. Şimdi ağzı neredeyse tamamen kapalıydı.

"Yaşayacaksın."

"Bunun beni rahatlatması mı lazım?" diye mırıldandı.

Ferro arkasını dönerken omzunu silkti. "Yaşamayanlar da var."

Jezal dalgalanan çimenlerin üzerinde yürüyen Ferro'ya bakarken yaşamayanlara neredeyse imrendi. Keşke Ardee yanında olsaydı. Kızı son görüşünü, yağmurun altındaki çarpık gülüm-

semesini hatırladı. Ardee yanında olsa, onu asla böyle çaresiz ve acılar içerisinde yalnız bırakmazdı. Ona tatlı sözler söyler ve yüzünü okşar, koyu renkli gözleriyle gözlerinin içine bakar, yanağına nazik öpücükler kondururdu ve... bunların hepsi duygusal saçmalıklardı. Şimdi muhtemelen dalga geçecek, kafasını karıştıracak ve hayatını çekilmez kılacak başka birini bulmuştu. Onu düşündüğünü sanmıyordu. Bir başka adamın esprilerine güldüğünü, başka bir adamın yüzüne bakıp gülümsediğini ve başka bir adamın dudaklarını öptüğünü hayal ederek kendine işkence etti. Artık asla onu istemezdi, buna şüphe yoktu. Kimse istemezdi onu. Dudakları tekrar titredi ve gözleri yeniden sulandı.

"Eski zamanın bütün kahramanları, –işte büyük krallar ve büyük generaller– hepsi zor dönemlerden geçmiştir." Jezal kafasını kaldırdı. Bayaz'ın yanında olduğunu unutmuştu. "Acı çekmek bir insanı güçlendirir, evlat. Tıpkı en çok dövülen çeliğin en güçlü olması gibi."

Yaşlı adam Jezal'ın yanına çömelirken yüzünü buruşturdu. "Hayat konfor ve başarıdan ibaretken herkes kendine güvenir. Bizi tanımlayan şey zorluklar ve belalarla nasıl yüzleştiğimizdir. Kendine acımaya bencillik eşlik eder, bir lider için bundan kötüsü yoktur. Bencillik çocuklar için, yarım akıllılar içindir. Büyük bir lider diğerlerini kendisinden önde tutar. Bu şekilde davranmanın sıkıntıları aşmaya ne kadar çok yardımcı olduğunu bilsen şaşırırsın. Bir kral gibi saygı görmek istiyorsan, etrafındaki herkese öyle davranman gerek." Elini Jezal'ın omzuna koydu. Belki de babacan ve rahatlatıcı bir dokunuştu ama adamın elinin titrediğini hissetti. Bayaz elini hareket ettirecek gücü kalmamış gibi elini bir süre Jezal'ın omzunda tuttuktan sonra yavaşça doğruldu, bacaklarını esnetti ve ağır adımlarla uzaklaştı.

Jezal boş bakışlarla adamın arkasından baktı. Birkaç hafta önce böyle bir vaazın ardından çok öfkelenirdi. Şimdi ise uysal bir biçimde söylenenleri özümsemeye çalışıyordu. Artık kim olduğunu doğru düzgün bilmiyordu. Diğer insanlara bağımlı olduğu için artık kendisini herkesten üstün görmekte zorlanmaya başlamıştı. Ve yakın zamana kadar bu insanları çok küçümsemişti. Ama artık gözü açılmıştı. Ferro'nun vahşi doktorluğu ve Dokuzparmak'ın beceriksiz hemşireliği olmasaydı muhtemelen ölmüştü.

Kuzeyli yanına gelirken taşlar botlarının altında çatırdıyordu. Arabaya dönme zamanı. Sarsılıp ciyaklama zamanı. Daha fazla acı çekme zamanı. Jezal kendine acıyarak hırıltılı bir biçimde iç geçirirken birden vazgeçti. Kendine acımak çocuklar ve yarım akıllılar içindi.

"Pekâlâ, ne yapman gerektiğini biliyorsun." Jezal öne eğildi ve Dokuzparmak bir kolunu vücuduna dolayıp diğer kolunu bacaklarının altına geçirdi. Adam onu hiç zorlanmadan kaldırdı ve kabaca erzakların yanına bıraktı. Jezal sırtını geriye yaslarken adamın bir parmağı eksik olan büyük elini tuttu ve Kuzeyli kafasını çevirip bir kaşını havaya kaldırdı. Jezal yutkundu. "Teşekkürler," diye mırıldandı.

"Ne, bunun için mi?"

"Her şey için."

Dokuzparmak uzun süre ona baktı, sonra da omzunu silkti. "Lafı olmaz. Kendine nasıl davranılmasını istiyorsan insanlara da öyle davranırsan çok sorun yaşamazsın. Babam bana böyle derdi. Bu tavsiyeyi uzun süre unuttum ve geri dönüşü olmayan yanlışlar yaptım." İç geçirdi. "Yine de denemenin kimseye zararı olmaz, değil mi? Şahsi fikrimi sorarsan ne verirsen onu alırsın."

Jezal atına doğru yürüyen Logen'ın geniş sırtına bakarken gözlerini kırpıştırdı. Kendine nasıl davranılmasını istiyorsan insanlara öyle davran. Jezal daha önce bunu yaptığını dürüst bir şekilde söyleyebilir miydi? Araba ilerlerken, tekerlekler gıcırdarken bunun üzerine düşündü ve düşündükçe kaşları endişeyle çatıldı.

Astlarına kabadayılık, üstlerine yalakalık yapmıştı. Zar zor geçinen arkadaşlarını kumarda soyup soğana çevirmiş, genç kızlardan faydalanmış ve işi bitince kızları bir kenara fırlatmıştı. Yakın arkadaşı West'e, yaptıklarından dolayı hiç teşekkür etmemişti ve fırsatını bulsaydı West'in kız kardeşini yatağa atacaktı. Artan bir korkuyla, daha önce kendini düşünmeden hiçbir iyilik yapmadığını fark etti.

Arabadaki çuvalların arasında huzursuzca kıpırdandı. Ne verirsen onu alırdın ve iyi davranışlar çok bir şeye mal olmazdı. Bundan sonra önce diğerlerini düşünecekti. Herkese dengi gibi davranacaktı. Tabii daha sonrasında. Yeniden yemek yemeye başladığı zaman daha iyi biri olmak için vakti olacaktı. Bir eliyle

yüzündeki sargılara dokundu, dalgın bir biçimde sargı bezini kaşırken arabanın arkasından gelen Bayaz'ın suya baktığını gördü.

Jezal, "Sen gördün mü?" diye sordu.

"Neyi?"

"Bunu." Yüzünü işaret etti.

"Ah, o. Evet, gördüm."

"Ne kadar kötü?"

Bayaz başını yana yatırdı. "Biliyor musun? Sanırım ben beğendim."

"Beğendin mi?"

"Şimdi değil belki ama dikişler çıkacak, şişlikler inecek, yaralar solacak ve kabuklar düşecek. Çenenin eski şeklini hiçbir zaman kazanacağını sanmıyorum, dişlerin için de aynı şey geçerli ama oğlansı çekiciliğinden kaybettiğini zamanla tehlikeli bir hava, ilgi çekici bir gizem olarak geri kazanacaksın. İnsanlar savaş görmüş erkeklere saygı gösterir ve senin yüzün de harap durumda değil. Flört edilmeye layık bir erkek olursan kızları seninle flört etmeye ikna etmekte zorlanacağını sanmam." Düşünceli bir biçimde başıyla onayladı. "Evet, bence işimi görecek."

Jezal, bir elini sargılara bastırarak, "İşini mi görecek?" diye sordu. "Hangi konuda?"

Ama Bayaz'ın aklı çoktan başka bir yere gitmişti. "Büyük Harod'un da bir yarası vardı, biliyor musun? Yanağındaydı ve hiç zararını görmedi. Tabii heykellerde göremezsin ama insanlar yaşarken yarası yüzünden ona daha çok saygı duyardı. Harod, gerçekten büyük bir adamdı. Adil ve güvenilir olmakla nam salmıştı, gerçekten de çoğu zaman öyleydi. Ama gerektiğinde bunun aksini yapmayı iyi bilirdi." Mecus kendi kendine kıkırdadı. "En büyük iki düşmanını uzlaşmak için çağırdığı zamanı sana anlatmış mıydım? Gün sona ermeden iki düşmanı birbirine girmiş, sonrasında da birbirlerinin ordusunu savaş alanında yok etmişlerdi, Harod'a da çok çaba sarf etmeden zaferi kazanmak kalmıştı. Ardlic'in çok güzel bir eşi olduğunu biliyordu ve..."

Jezal arkasına yaslandı. Bayaz bu hikâyeyi ona daha önce anlatmıştı elbette ama bunu ona hatırlatmasına gerek yoktu. Aslında hikâyeyi ikinci kez dinlemekten keyif alıyordu ve ne de olsa yapacak daha iyi bir işi yoktu. Yaşlı adamın pes sesinin kendini

tekrar edişinde rahatlatıcı bir şey vardı, özellikle de güneş bulutların arasından çıktıktan sonra. Ağzı artık çok az acıyordu, tabii eğer sabit kalabilirse.

Jezal arkasına yaslanıp başını yana yatırdı, arabayla birlikte hafifçe sarsılırken yanından geçtikleri manzaraya göz gezdirdi. Rüzgârın çimenleri dalgalandırışını seyretti. Güneşin suyun yüzeyinde parıldayışını izledi.

ADIM ADIM

West donmuş tepeye tırmanırken dişlerini sıktı. Parmakları uyuşmuş, güçsüzleşmişti ve soğuk toprağı, buzlu ağaç köklerini ve dondurucu karları pençelemekten titriyorlardı. Dudakları çatlamıştı, burnu sürekli akıyordu, burun deliklerinin kenarı yara olmuştu. Hava bile boğazını acıtıyor, ciğerlerini tırmalıyor ve nefesi ağzından buharlaşarak çıkıyordu. Ladisla'ya ceketini vermenin hayatı boyunca aldığı en kötü karar olup olmadığını merak etti. Muhtemelen öyleydi. Tabii daha kötüsü en başta bencil piçin hayatını kurtarmış olmasıydı.

Müsabaka'ya hazırlanırken, günde beş saat antrenman yaparken bile bu kadar yorulmamıştı. Üçağaç'ın yanında Lord Mareşal Varuz yumuşak kalıyordu. West her sabah gün doğmadan sarsılarak uyandırılıyor ve güneş batana kadar dinlenmek için çok az zamanı oluyordu. Kuzeylilerin her biri bir makineydi. Tahtadan oyulmuş, hiç yorulmayan, hiç acı hissetmeyen makineler. Acımasız bir hızla yürüdükleri için West'in her yeri ağrıyordu. Yüzlerce kez düştüğü ve tökezlediği için her yerinde morluklar ve çizikler vardı. Islak botlarının içindeki ayakları yorgundu ve tabanları nasır tutmuştu. Bir de başındaki tanıdık zonklama vardı, kalp atışlarıyla uyumlu bir biçimde zonkluyor, hiç hoş olmayan bir biçimde kafatasındaki yaranın sızlamasına karışıyordu.

Soğuk, acı ve yorgunluk yeterince kötüydü ama daha da kötüsü her adımında üzerine çöken boğucu utanç, başarısızlık ve suçluluk hissiydi. Ladisla'nın yanına verilme sebebi felaketlere engel olmaktı. Fakat savaş hayal bile edilemeyecek bir felaketle sonuçlanmıştı. Bütün bir tabur katledilmişti. Kaç çocuk babasız kalmıştı? Kaç eş kocasız kalmıştı? Kaç aile oğlunu kaybetmişti? Belki bininci kez kendisini daha fazlasını yapmadığı için suçladı

ve kanı çekilmiş ellerini yumruk yaptı. Prens'i nehrin diğer tarafında kalmaya ikna edebilseydi bu kadar ağır kayıplar vermezlerdi. O kadar çok insan ölmüştü ki. Ölenlere acımalı mı, yoksa onları kıskanmalı mı bilemiyordu.

Tepeyi çıkmaya devam ederken kendi kendine, "Adım adım," diye mırıldandı. Bu da bir bakış açısıydı. Dişlerini yeterince sıkar, adımlarını teker teker atarsa her yere gidebilirdi. Yorgun, sancılı, donmuş ve suçluluk dolu bir adım, ardından bir tane daha. Başka ne yapabilirdi ki?

Tepenin üzerine çıkar çıkmaz Prens Ladisla saat başı yaptığı gibi kendisini bir ağacın kökleri dibine bıraktı. "Albay West, lütfen!" Nefes almakta güçlük çekiyor, nefesi buharlaşarak çıkıyordu. Üstdudağının üzerinde parıldayan iki sümük çizgisi vardı, küçük bir çocuğa benziyordu. "Daha fazla gidemem! Onlara söyle... söyle dursunlar, Tanrı aşkına!"

West sessizce küfretti. Kuzeyliler durumdan zaten hoşnut değildi ve artık hoşnutsuzluklarını gizlemeye de gerek görmüyorlardı ama hoşuna gitsin veya gitmesin, Ladisla hâlâ onun komutanıydı. Ayrıca tahtın vârisiydi. West adama ayağa kalkmasını emredemezdi. "Üçağaç!" diye seslendi nefes nefese.

Yaşlı savaşçı omzu üzerinden geriye baktı. "Sakın benden durmamı isteme, evlat."

"Durmak zorundayız."

"Ölüler aşkına! Yine mi? Siz Güneyliler amma hanım evladı çıktınız! Bethod'un kıçınızı tekmelemesine şaşmamak lazım. Siz piç kuruları uzun yürüyüşlere alışmazsanız yakın zamanda kıçınızı bir kez daha tekmeleyecektir!"

"Lütfen. Birkaç dakikalığına."

Üçağaç öfkeyle Prens'e baktı ve tiksinerek başını iki yana salladı. "Pekâlâ, sonrasında daha hızlı hareket edecekseniz bir dakika dinlenebilirsiniz. Ama buna alışmayın, beni duyuyor musunuz? Bethod'un önünde kalmak istiyorsak bugün gitmemiz gereken yolu daha yarılamadık bile." Hızlı adımlarla uzaklaşıp Köpekadam'a seslendi.

West kıçı üstü yere oturup donmuş parmaklarını ovaladı ve avuçlarını birleştirip çanak yaparak içlerine üfledi. Ladisla gibi o da sere serpe uzanmak istiyordu ama acı deneyimlere dayanarak

bunu yaparsa yeniden hareket etmenin çok daha acı verici olacağını biliyordu. Pike ve kızı başlarında dikiliyordu, ikisi de çok yorulmuşa benzemiyordu. Böyle can sıkıcı bir kanıta ihtiyaç var mıydı, bilmiyordu ama bir hapishane kolonisinde yıllarca çekiç sallamanın vahşi doğada yapılan uzun yürüyüşlerde, bir ömür boyu konforlu bir yaşam sürmekten daha çok işe yaradığı kesindi.

Ladisla ne düşündüğünü sezmiş gibiydi. "Bunun benim için ne kadar zor olduğunu hayal bile edemezsin!"

Sabrı tükenmeye başlayan West, "Tabii ki edemem!" diye sinirlendi. "Üzerinize bir de benim ceketimin ağırlığı eklenince."

Prens gözlerini kırpıştırdı, sonra bakışlarını yere indirdi ve çenesindeki kaslar sessizce hareket etti. "Haklısın. Üzgünüm. Tabii ki sana hayatımı borçluyum. Ama bu gibi şeylere alışkın değilim işte. Hiç alışkın değilim hem de." Ceketin aşınmış ve kirli kollarını çekiştirdikten sonra neşesizce kıkırdadı. "Annem bana her koşul ve şart altında iyi görünmem gerektiğini söylerdi, acaba bu halimi görse ne derdi?" West ceketi geri vermeyi teklif etmediğini fark etti.

Ladisla omzunu silkti. "Sanırım yaşananların sorumluluğunun bir kısmı da bana ait." Bir kısmı mı? West botunun bir kısmını prense yedirmeyi çok isterdi. "Seni dinlemeliydim, Albay. En başından beri biliyordum. İhtiyatlı olmak savaşta en iyi taktiktir, değil mi? Bu her zaman benim sloganımdı. Gerizekâlı Smund beni pervasızca davranmaya ikna etti. Kafasızın tekiydi."

West, "Lord Smund öldü," diye mırıldandı.

"Bir gün önce ölmemiş olması çok kötü, belki şimdi burada olmazdık!" Prensin dudağı hafifçe titriyordu. "Sence geri döndüğümüzde bununla ilgili ne diyecekler, West? Benim hakkımda ne düşünecekler?"

"Hiçbir fikrim yok, Majesteleri." Şimdiye kadar söylediklerinden ya da düşündüklerinden daha kötü olamazdı. West öfkesini bastırıp kendini prensin yerine koymaya çalıştı. Böyle bir yürüyüşe hazırlıksızdı, böyle bir şeyle nasıl başa çıkılacağına dair en ufak bir fikri yoktu ve her zaman tamamen başkalarına bağımlı olmuştu. Hayatı boyunca hangi şapkayı giyeceğinden daha önemli bir karar almamış bir adam, şimdi binlerce kişinin ölümünden

sorumlu olmanın gerçekliğiyle yüzleşiyordu. Nasıl başa çıkacağını bilmemesi büyük bir sürpriz değildi.

"Keşke kaçmasalardı." Ladisla yumruklarını sıkıp meydan okurcasına bir ağacın köküne yumruk attı. "Neden kalıp savaşmadılar, korkak piçler? Neden savaşmadılar?"

West gözlerini kapatıp soğuğu, açlığını ve acıyı umursamamaya çalışarak göğsündeki öfkeyi bastırmaya çalıştı. Hep böyle oluyordu. Ne zaman Ladisla'ya acımaya başlasa adam öyle saçma sapan bir şey söylüyordu ki adama duyduğu nefret yeniden körükleniyordu. Dişlerini sıkarak, "Hiç bilmiyorum, Majesteleri," dedi.

Üçağaç, "Tamam," dedi, "bu kadar yeter! Hadi ayağa, başka mazeret duymak istemiyorum!"

"Yeniden yürümemizi mi istiyorlar, Albay?"

"Korkarım evet."

Prens iç geçirdi ve yüzünü buruşturarak ayağa kalktı. "Bunu nasıl başardıklarını hiç bilmiyorum, West."

"Adım adım, Majesteleri."

Ladisla, "Tabii ki," diye mırıldanıp iki suçlunun arkasından ağaçların içinde yürümeye başladı. "Adım adım."

West ağrıyan ayak bileklerini ovaladı ve doğrulup grubun peşinden gitmeye yeltendi ki üzerine bir gölgenin düştüğünü fark etti. Kafasını kaldırınca Kara Dow'un önünde durduğunu gördü, geniş omzuyla önünü kesiyor, bir metre uzakta pis pis sırıtıyordu. Ağır adımlarla yürüyen prensi işaret ederek Kuzeyli dilinde, "Onu öldürmemi ister misin?" diye sordu.

"Onlardan herhangi birine dokunursan!" West cümlenin sonunu nasıl getireceğini bilemedi. "Ben..."

"Evet?"

"Seni gebertirim." Başka ne diyebilirdi ki? Kendini okul bahçesinde saçma sapan tehditler savuran bir çocuk gibi hissediyordu. İnanılmaz derecede soğuk ve tehlikeli bir okul bahçesiydi ve tehdit ettiği çocuk onun iki katıydı.

Ama Dow sadece sırıttı. "Sıska bir adam için bayâ öfkelisin. Birden öldürmekten bahsetmeye başladın. Bunu yapacak taşak var mı sende?"

West mümkün olduğunca büyük görünmeye çalıştı ama eğimli arazide sırtı yorgunluktan iki büklümken bunu başarması çok

zordu. Tehlikeli bir ortamı sakinleştirmek istiyorsan önce korkunu belli etmemelisin, diye düşündü. "Neden beni denemiyorsun?" Sesi kendi kulaklarına bile çok zayıf geldi.

"Belki denerim."

"Ne zaman olacağını söyle yeter. Bunu kaçırmak istemem."

Dow başını yana çevirip ve yere tükürdükten sonra, "Ah, sen hiç o güzel canını sıkma," diye fısıldadı. "Boğazın kesilmiş bir biçimde uyanınca zamanın geldiğini anlarsın." Çamurlu tepeye çıkmaya başladı ve hiç korkmadığını belli edercesine ağır adımlar atıyordu. West de aynısını yapmayı çok isterdi. Ağaçların arasında yürürken kalbi yerinden çıkacakmış gibi atıyordu. Ladisla'yı geçti ve Cathil'in yanında yürümeye başladı.

"Sen iyi misin?" diye sordu.

Cathil, "Daha kötülerini de gördüm," diye cevap vererek West'i baştan aşağıya süzdü. "Ya sen?"

West birden nasıl göründüğünü fark etti. Kirli üniformasının üzerine geçirdiği çuvalda kolları için delikler açılmıştı, kemeri hepsinin üzerinde iyice sıkmış ve ağır kılıcını kemerinin içine sokmuştu. Kılıç şimdi bacağına çarpıyordu. Çenesinde sürekli kaşınan uzun bir sakal vardı, suratı ise öfkeli bir pembe ile ceset grisi karışımı olmalıydı. Ellerini koltuk altlarına sokarak üzgün bir biçimde sırıttı. "Üşüyorum."

"Her halinden anlaşılıyor. Belki de ceketini vermemeliydin."

West başıyla onayladı. Dalların arasından Kara Dow'un sırtına baktı ve boğazını temizledi. "Kuzeylilerden... seni rahatsız eden yok değil mi?"

"Rahatsız eden mi?"

West beceriksizce, "Bilirsin," dedi, "bunca erkeğin arasında bir kadın var ve buna alışkın değiller. Dow'un sana nasıl baktığını gördüm. Ben–"

"Çok asilsin, Albay ama onlar beni endişelendirmiyor. Bakmaktan başka bir şey yapacaklarını sanmıyorum ve ben çok daha kötülerini gördüm."

"Dow'dan daha kötüsü mü?"

"İlk gittiğim kampta komutan bana göz dikmişti. Sanırım o zaman tenim hâlâ özgür kadın parıltısına falan sahipti. İstediğini almak için beni aç bıraktı. Beş gün bana hiç yiyecek vermedi."

West yüzünü buruşturdu. "Komutanın pes etmesi beş gün mü sürdü?"

"Onlar pes etmezler. Ben beş gün dayanabildim. Bazen yapman gerekeni yaparsın."

"Yani..."

"Yapman gerekeni." Omzunu silkti. "Gurur duymuyorum ama utanmıyorum da. Gurur ve utanç, ikisi de insanın karnını doyurmaz. Tek pişmanlığım beş gün boyunca aç kalmış olmak, o beş günde karnımı doyurabilirdim. Bazen yapman gerekeni yaparsın. Kim olduğun önemli değil. Aç kalınca..." Yeniden omuz silkti.

"Ya baban?"

"Pike mı?" Önlerinden yürüyen yüzü yanık adama baktı. "İyi adamdır ama akraba değiliz. Gerçek ailemin başına neler geldiğini bile bilmiyorum. Muhtemelen Angland'da bir yerdedirler, tabii hâlâ yaşıyorlarsa."

"Öyleyse o–"

"Bazen, aileymiş gibi davrandığında, insanlar sana farklı yaklaşıyor. Biz birbirimize çok yardım ettik. Pike olmasaydı sanırım hâlâ kampta çekiç sallıyor olurdum."

"Çekiç sallamak yerine bu harika yolculuğa çıktın."

"Hah. Sana verilenle idare etmek zorundasın." Başını önüne eğdi ve adımlarını hızlandırarak ağaçlara doğru yürüdü.

West kızın arkasından baktı. Kuzeylilerin deyimiyle taşaklı bir kızdı. Ladisla bu kızın sessiz kararlılığından birkaç şey öğrenebilirdi. West omzu üzerinden kaşları çatık bir biçimde çamurun içinde ilerleyen Prens'e baktı. Derin bir iç çekti. Artık Ladisla'nın bir şey öğrenmesi için çok geç olabilirdi.

Soğuk yahni ve bayatlamış ekmekten oluşan yemeği yediler. Üçağaç, Ladisla'nın tüm yalvarmalarına rağmen ateş yakmalarına izin vermiyordu. Görülme riski çok fazlaydı. Bu yüzden karanlıkta Kuzeylilerden biraz uzakta oturup sohbet ettiler. Konuşmak güzeldi, insana soğuğu, acılarını ve rahatsızlıkları unutturuyordu. Tabii bir de dişleri takırdamasaydı.

"Sen Kanta'da savaştın, öyle mi Pike? Savaşta?"

"Doğru. Orada çavuştum." Pike yavaşça başını salladı ve göz-

leri erimiş yüzünün ortasında parıldadı. "Günün her saati çok sıcak olduğuna şimdi inanmak çok zor, değil mi?"

West sefilce kıkırdadı. Ancak bu kadar gülebiliyordu. "Hangi birlikteydin?"

"Kral'ın Adamları'nın birinci süvari alayında, Albay Glokta'nın emrindeydim."

"Ama ben de o birlikteydim!"

"Biliyorum."

"Ben seni hatırlamıyorum."

Pike'ın yanık etleri şekil değiştirince West adamın güldüğünü düşündü. "O zamanlar farklı görünüyordum ama ben seni hatırlıyorum. Üsteğmen West, askerler seni severdi, adamların bir sorunu olunca gittiği biriydin."

West yutkundu. Artık sorun çözmek konusunda pek işe yaradığı söylenemezdi. Ancak sorun çıkarabiliyordu. "Kampa nasıl düştün?"

Pike ve Cathil birbirine baktı. "Genelde, suçlular birbirine bu soruyu sormaz."

"Ah." West bakışlarını önüne düşürüp ellerini ovaladı. "Özür dilerim. Seni kızdırmak istemedim."

Pike, "Kızmadım," dedi ve burnunun erimiş yanını ovaladı. "Bazı hatalar yaptım. Bu kadarını bilsen yeter. Seni bekleyen bir ailen var mı?"

West yüzünü buruşturup kollarını göğsünde birleştirdi. "Bir kız kardeşim var, şimdi Adua'da. İlişkimiz... biraz karmaşık." Daha fazla detaya girmedi. "Ya sen?"

"Bir eşim vardı. Ben kampa gönderilince geride kalmayı tercih etti. Bunun için eskiden ondan nefret ederdim ama biliyor musun, yerinde olsam ben de aynısını yapardım."

Ladisla ağaçların arasından çıkarak ellerini West'in ceketinin uçlarına sildi. "Şimdi daha iyi! Sabah yediğim lanet olasıca etten olmalı." West ve Cathil'in arasına oturdu. Cathil birisi yanına bir kürek dolusu bok atmış gibi kaşlarını çattı. İkilinin birbiri ile geçinemediği kesindi. "Neden bahsediyorduk?"

West yüzünü buruşturdu. "Pike eşinden bahsediyordu–"

"Ah? Biliyorsunuz, ben de Talins'in Orso Grandükü'nün kızı Prenses Terez ile nişanlandım, evlenecektik. Güzelliği dillere des-

tandır..." Ladisla'nın sesi azalarak yok oldu, Angland'ın ortasında bu gibi şeylerden bahsetmenin ne kadar garip olduğunun farkındaymış gibi kaşlarını çatıp ağaçlara baktı. "Gerçi ben Terez'in benimle evlenecek olmaktan çok memnun olduğunu sanmıyorum."

Cathil, "Kimbilir neden," diye mırıldandı. Aynı akşam belki onuncu iğneleyici cümlesiydi.

Prens, "Ben tahtın vârisiyim!" diye sinirlendi, "ve bir gün kralın olacağım! Bana bir parça saygı göstermenin sana bir zararı olmaz!"

Cathil prensin yüzüne güldü. "Benim ne ülkem var ne de kralım ve sana bir gram saygı duymuyorum."

Ladisla'nın ağzı açık kaldı. "Benimle böyle konuşamazsın–"

Kara Dow birden açığa çıktı. Kalın parmağıyla Prens'i işaret ederek, "Söyle şuna siktiğimin ağzını kapatsın!" diye hırladı Kuzeyli dilinde. "Bethod'un her yerde kulağı olabilir! Çenesini kapatmazsa dilini koparacağım!" Ve gölgelerin arasında gözden kayboldu.

West tercüme etti. "Bizden sessiz olmamızı istiyor, Ekselansları."

Prens yutkundu. "Tahmin ettim." Prens ve Cathil sırtlarını kamburlaştırıp birbirlerine öfkeli bakışlar attı.

West sert zemine sırtüstü uzanmış, siyah botlarının yanına ağır ağır düşen karları seyrediyordu. Cathil bir yanında, Köpekadam diğer tarafındaydı. Grubun geri kalanı da yakındaydı, herkes pis kokulu büyük bir battaniyenin altına girmişti. Dow hariç herkes yatıyordu, Dow ise nöbetteydi. Böylesine bir soğuk insanları birbirine yakınlaştırmak konusunda çok işe yarıyordu.

Grubun diğer tarafından kükremeye benzer bir horlama geliyordu. Muhtemelen Üçağaç veya Tul. Köpekadam uykusunda sürekli kıpırdıyor, geriniyor, irkiliyor ve anlamsız sesler çıkarıyordu. Ladisla'nın nefesi sağdan bir yerden geliyordu, ritmik ve zayıftı. Herkes, öyle veya böyle, başını koyar koymaz uykuya dalmıştı.

Ama West'i uyku tutmuyordu. Başlarından geçenleri ve aldıkları yenilgiyi düşünüyor, içinde bulundukları durumu gözden geçiriyordu. Sadece kendisini de düşünmüyordu. Mareşal Burr

dışarıda bir yerde, Angland'ın ormanlarının içinde Prens'e yardıma koşuyor ve farkında olmadan bir tuzağa çekiliyor olabilirdi. Bethod'un onu beklediğini bilmiyordu.

Çok kötü durumdaydılar ama mantığa aykırı da olsa West endişeli değildi. Çünkü bulunduğu yerde her şey çok basitti. Savaşılacak günlük savaşlar, aşılması gereken önyargılar yoktu, bir saat sonrasını düşünmesi gerekmiyordu. Aylardır ilk kez kendisini özgür hissediyordu.

Yüzünü buruşturup ağrıyan bacağını gerdi ve Cathil'in yanında döndüğünü hissetti. Kız başını omzuna koyup yanağını kirli üniformasına yasladı. West kızın nefesini yüzünde, kıyafetlerine rağmen sıcaklığını vücudunda hissedebiliyordu. Ter kokusu ve ıslak toprak havayı biraz bozuyordu, bir de sürekli kıpırdanıp kulağına bir şeyler mırıldanan Köpekadam vardı. West yüzünde hafif bir gülümsemeyle gözlerini kapattı. Belki de her şey düzelecekti. Belki de hâlâ kahraman olma şansı vardı. Tabii eğer Ladisla'yı sağ salim Mareşal Burr'a teslim edebilirse.

GERİSİ BOŞ LAF

Ferro atının üzerinde araziyi seyrediyordu. Hâlâ karanlık suyu takip ediyorlardı, soğuk rüzgâr hâlâ kıyafetlerinin içine giriyordu, gökyüzünde hâlâ bulutların kargaşası vardı fakat arazi değişiyordu. Eskiden bir masa gibi düzken şimdi çıkıntılar ve gizli çukurlarla doluydu. Artık düşmanların gizlenebileceği daha çok yer vardı ve Ferro bu durumdan hiç hoşlanmıyordu. Korkmuyordu tabii çünkü Ferro kimseden korkmazdı. Ama daha dikkatli bakması ve daha çok kulak kabartması gerekiyordu. Yoldan birilerinin geçip geçmediğini, kendilerini birilerinin bekleyip beklemediğini anlamaya çalışıyordu.

İhtiyatlı olmak gerekti.

Çimenler de değişmişti. Uzun ve rüzgârda dans eden çimenlere alışmıştı ama buradakiler kısa ve kuruydu, birer saman çöpü gibi solgundu. Gittikçe de kısalıyordu. Bugün arazide yer yer boşluklar vardı. Çıplak toprağın içinde hiçbir şey bitmiyordu. Toprak bu haliyle Kötüdiyar'ın tozlu arazisine benziyordu.

Ölü toprak.

Ve ölü olması için hiçbir sebep göremiyordu. Ferro kaşlarını çatıp engebeli araziye, uzaktaki tepelere ve ufuktaki belli belirsiz çizgiye baktı. Hiçbir şey hareket etmiyordu. Onlar ve bulutlar dışında hiçbir şey. Tek bir kuş havada uçuyor, yükseliyor ve neredeyse havada asılı kalıyor, kanatlarının ucundaki uzun tüyler titriyordu.

Dokuzparmak, "İki gündür gördüğüm ilk kuş," dedi şüpheyle kuşa bakarken.

Ferro, "Hah," diye homurdandı. "Kuşlar bizden daha akıllı. Burada ne işimiz var?"

"Gidecek daha iyi bir yerimiz yok."

Ferro'nun vardı. Gurkhul askerlerini öldürebileceği herhangi bir yer olurdu. "Kendi adına konuş."

"Ne? Kötüdiyar'da seni bekleyen dostların mı var? Ferro nereye gitti? O gittiğinden beri buranın tadı tuzu kalmadı?" Komik bir şey söylemiş gibi burnundan soludu.

Ferro neyin komik olduğunu anlayamadı. "Hepimiz senin gibi herkes tarafından sevilmiyor, pembe." Ferro da burnundan soludu. "Eminim Kuzey'de yolunu gözleyen ve geri dönüşünü bir ziyafetle kutlamaya hazırlanan bir sürü insan vardır."

"Ah, bir ziyafet olacağı kesin. Beni astıktan hemen sonra kutlama yapacaklardır."

Ferro göz ucuyla Logen'a bakarak bir süre adamın söylediğini düşündü. Kafasını çevirmeden bakmıştı ki Logen ona doğru bakarsa gözlerini hemen kaçırabilir ve hiç bakmamış gibi davranabilirdi. İtiraf etmeliydi, adama alışmaya başlamıştı ve büyük pembe o kadar da kötü gelmiyordu artık. Birlikte birkaç kez dövüşmüşler ve adam her defasında payına düşeni yapmıştı. Gerekirse birbirlerini gömmeyi de kabul etmişlerdi ve bu konuda adama güveniyordu. Garip görünen, garip konuşan bir adamdı ama şimdiye kadar yapacağını söylediği bir şeyi yapmadığına şahit olmamıştı, demek ki tanıdığı en iyi adamlardan biriydi. Tabii adamın yüzüne bunu söylememesi veya düşündüklerini belli etmemesi gerekiyordu.

Bunları ona söylediği an, adamın onu yüzüstü bırakacağı andı.

"Demek kimsen yok?" diye sordu.

"Düşmanlardan başka kimse yok."

"Neden onlarla dövüşmüyorsun?"

"Dövüşmek mi? Elimdeki avucumdaki her şeyi dövüşerek kazandım." Kocaman, boş ellerini iki yana açtı. "Kötü bir şöhret ve beni öldürmek için yanıp tutuşan bir sürü düşman kazandım. Dövüşmek? Hah! Bu konuda ne kadar iyiysen kendini o kadar kötü durumda bulursun. Bazılarından intikam aldım ve kendimi çok iyi hissettim ama uzun sürmedi. İntikam geceleri seni sıcak tutmaz ve karnını doyurmaz. Bence abartılan bir şey. Kendine bile faydası yok. İnsan başka şeylere ihtiyaç duyuyor."

Ferro başını iki yana salladı. "Hayattan çok fazla şey bekliyorsun, pembe."

Logen sırıttı. "Ben de tam senin hayattan çok az şey beklediğini düşünüyordum."

"Hiçbir beklentin olmazsa, o zaman hayal kırıklığına da uğramazsın."

"Hiçbir beklentin olmazsa, o zaman hiçbir şey elde edemezsin."

Ferro kaşlarını çattı. Konuşmanın sorunu buydu. Nasılsa, her seferinde sohbet istemediği yerlere gidiyordu. Belki de antrenmansız olduğu içindi. Dizginlerini yana çekip atını mahmuzladı ve Dokuzparmak'la diğerlerinden uzaklaşıp yalnız kaldı.

Sessizlik. Sessizlik sıkıcı ama dürüsttü.

Arabada oturan Luthar'a çatık kaşlarla baktı. Adam ona bir aptal gibi sırıttı, biraz daha sırıtırsa yüzündeki sargılar düşecekti. Bir tuhaflaşmış, biraz değişmişti adam ve Ferro bu durumdan hiç hoşlanmamıştı. Sargılarını en son değiştirdiğinde ona teşekkür etmişti ve bu çok garipti. Ferro teşekkürleri sevmezdi. Genelde teşekkürler bir şeyi gizlerdi. Teşekkür gerektirecek bir şey yapmış olmak hoş değildi. Başkalarına yardım etmek arkadaşlıkların yolunu açardı. Arkadaşlıklar da en iyi ihtimalle hayal kırıklığı demekti.

En kötü ihtimalle ihanet.

Luthar şimdi Dokuzparmak'a bir şey söylüyor, arabadan adamla sohbet ediyordu. Kuzeyli başını geriye atarak gürültülü bir kahkaha patlattı; kendi atı bile sesten rahatsız olmuştu ve az kalsın binicisini üzerinden atıyordu. Bayaz keyfi yerinde bir şekilde eyerinde yana döndü ve dizginleri sıkı sıkı tutan Dokuzparmak'a bakarken ağzının kenarı hafifçe kırıştı. Ferro kaşlarını çatıp ovaya baktı.

Kimsenin kimseden hoşlanmadığı zamanı sevmişti. Bu rahat bulduğu ve alışık olduğu bir durumdu. Anladığı bir durum. Güven, arkadaşlık, neşe, bunlar o kadar geçmişte kalmıştı ki artık neredeyse onun için bilinmez şeylerdi.

Ve bilinmez şeyleri kim severdi ki?

Ferro çok sayıda ölü görmüştü. Payına düşenden fazlasını da o öldürmüştü. Bir kısmını kendi elleriyle gömmüştü. Ölüm onun hobisi ve işiydi. Ama hiç bu kadar çok sayıda cesedi bir arada

görmemişti. Çimenlerin üzeri cesetlerle doluydu. Eyerinden inip cesetlerin arasında yürüdü. Kimin kimle savaştığını ya da safların kim olduğunu anlamak mümkün değildi.

Ölüler birbirine benzerdi.

Özellikle de değerli eşyaları alındıktan sonra – zırhları, silahları ve kıyafetlerinin yarısı alınmıştı. Bir yerde, kırık bir sütunun gölgesinde üst üste yığılmışlardı. Sütun çok eski gibi duruyordu, yarılmış ve parçalanmıştı, sütunun çatlaklarından çimenler fışkırmıştı ve yüzeyini likenler kaplamıştı. Tepesine büyük siyah bir kuş tünemiş, kanatlarını toplamış boncuk gözlerini hiç kırpmadan Ferro'ya bakıyordu.

Sütunun tabanında sırtını çatlak taşa dayamış dev bir adamın cesedi vardı, adamın cansız elinde kırık bir sopa duruyordu, tırnaklarının arasında koyu renkli kan ve koyu renkli kir dikkat çekiyordu. Adam muhtemelen savaşta sancak taşıyordu. Ferro kaşlarını çattı. Askerler sancaklara çok önem verirdi. Bu hiç anlayamadığı bir şeydi. Onunla bir adam öldürülmezdi. Kendini savunmaya da yaramazdı. Ama yine de bir sürü adam sancakları için canını verirdi.

Sütunun tepesindeki kuşa sert bir bakış atarak, "Aptallık," diye mırıldandı.

Dokuzparmak, "Katliam," dedi.

Bayaz homurdanıp çenesini sıvazladı. "Ama kim kimi öldürmüş?"

Ferro, Luthar'ın şişmiş yüzündeki gözlerinin fal taşı gibi açıldığını gördü. Eğilip etrafına bakınan Luthar'ın önündeki sürücü koltuğunda oturan Quai dizginleri serbest bırakmış ifadesiz bir suratla cesetlere bakıyordu.

Ferro cesetlerden birini tersine çevirdi ve cesedi kokladı. Soluk derili, kara dudaklıydı. Henüz kokmuyordu. "Çok uzun süre önce ölmemiş. En fazla iki gün."

"Tamam da hiç sinek yok?" Dokuzparmak kaşlarını çattı. Tepelerinde kendilerini izleyen birkaç kuş vardı. "Sadece kuşlar ve onlar da yemiyor. Garip."

"Hiç garip değil, dostum!" Ferro kafasını kaldırdı. Savaş alanından yanlarına doğru hızlı adımlarla yürüyen adamı gördü. Uzun boylu pembenin eski bir ceketi vardı ve elinde uzun bir

sopa parçası tutuyordu. Yağlı saçları darmadağınıktı ve uzun sakalı da birbirine geçmişti. Gözleri derin çizgilerle dolu yüzünde pörtlek ve vahşi duruyordu. Ferro gözlerini adama dikti, kimseye fark ettirmeden bu kadar yakına nasıl girdiğini anlamamıştı.

Kuşlar adamın sesini duyunca havalandılar ama uzaklaşmadılar. Adama doğru uçan kuşların bazıları adamın omuzlarına kondu, bazıları da başının üzerinde kanat çırpıp üzerinde daireler çizdi. Ferro yayına uzandı ve eline bir ok aldı ama Bayaz elini havaya kaldırdı. "Hayır."

"Bunu görüyor musunuz?" Uzun boylu pembe, kırık sütunu işaret etti ve bir kuş uzattığı parmağının üzerine hopladı. "Yüz kilometre sütunu! Aulcus'a yüz kilometre kaldığını gösterir!" Kolunu indirince kuş da omzuna, diğer kuşların yanına geri döndürüp hareketsiz ve sessiz beklemeye başladı. "Ölü diyarın sınırındasınız! Buraya girmesi buyurulmayan hiçbir hayvan özgür iradesiyle buraya girmez!"

Bayaz, "Nasılsın, kardeşim?" diye sordu ve Ferro mutsuzca okunu geri koydu. Bir Mecus daha. Tahmin etmesi gerekirdi. Bu aptallardan iki tanesi ne zaman bir araya gelse uzun süre sohbet ederdi.

Ve bu da bir sürü yalan anlamına geliyordu.

Yeni gelen onlara doğru yaklaşırken, "Büyük Bayaz!" diye bağırdı. "Mecusların İlki! Senin geldiğini havadaki kuşlar, sudaki balıklar ve toprağın yaratıkları söylemişti. Şimdi kendi gözlerimle görüyorum ama inanmakta güçlük çekiyorum. Gerçekten sen misin? Kutsal ayakların bu lanetli toprağa mı basıyor?"

Asasını toprağa koydu ve omzundaki koca kara kuş omzundan inip asanın tepesine çıkarak pençeleriyle ucuna tutundu ve yerleşirken kanatlarını çırptı. Ferro dikkatle bir adım gerileyerek bir elini bıçağına attı. Kuşlardan birinin üzerine sıçmasını istemiyordu.

Bayaz uyuşmuş uzuvlarını eyerden aşağıya güçlükle indirirken, "Zacharus," dedi ama Ferro'ya, adamın ismini telaffuz ederken hiç de keyifli görünmemişti. "İyi görünüyorsun, kardeşim."

"Yorgun görünüyorum. Yorgun, kirli ve deli çünkü ben buyum. Seni bulmak çok zor, Bayaz. Bütün ovada seni arıyordum."

"Dikkat çekmemeye çalışıyorduk. Khalul'un adamları da bizi arıyor." Bayaz katliamı işaret etti. "Bunlar senin eserin mi?"

"Genç çırağım Goltus'un. Bir aslan kadar vahşidir ve eski zamanların imparatorları gibi bir adamdır! En büyük düşmanı, kardeşi Scario'yu yakaladı ve kardeşine merhamet etti." Zacharus burnunu çekti. "Benim tavsiyem bu yönde değildi ama gençler başına buyruk oluyor. Bunlar da Scario'nun son adamları. Teslim olmayanlar." Eliyle cesetleri işaret etti ve omzundaki kuş kanat çırptı.

Bayaz, "Merhamet de bir yere kadar," dedi.

"Ölü diyara adım atmadıkları için burada son savaşlarını verdiler ve burada yüz kilometre sütununun gölgesinde öldüler. Goltus, Üçüncü Lejyon sancağını onlardan aldı. Stolicus'un savaşa giderken taşıdığı sancağın ta kendisi. Eski Zaman'dan bir kalıt! Tıpkı sen ve ben gibi, kardeşim."

Bayaz etkilenmemiş gibiydi. "Eski bir kumaş parçası. Bu adamlara çok faydası dokunmamış. Güvelerin kemirdiği bir kumaş parçasını taşımak kimseyi Stolicus yapmaz."

"Belki. Doğruyu söylemek gerekirse renkleri solmuş. Bütün mücevherleri çıkarılmış ve uzun zaman önce silah satın almak için satılmış."

"Mücevherler bu zamanda bir lüks ama herkesin silaha ihtiyacı vardır. Genç imparatorun şimdi nerede?"

"Ölülerini bile gömmeden doğuya doğru yola çıktı. Darmium'a gidiyor, şehri kuşatıp çılgın Cabrian'ı surlarda sallandıracak. Belki o zaman biraz huzur buluruz."

Bayaz neşesizce burnundan soludu. "Huzurun nasıl bir şey olduğunu hatırlıyor musun?"

"Neler hatırladığımı bilsen çok şaşırırsın." Zacharus'un pörtlek gözleri Bayaz'ın üzerine odaklandı. "Peki dünyanın geri kalanında işler nasıl? Yulwei nasıl?"

"Her zamanki gibi, izliyor."

"Ya ailemizin utanç kaynağı büyük Peygamber Khalul?"

Bayaz'ın suratı asıldı. "Gittikçe güçleniyor. Harekete geçti. Artık zamanın geldiğini düşünüyor."

"Ve sen de onu durduracaksın, öyle mi?"

"Başka ne yapabilirim?"

"Hmmm. En son duyduğum, Khalul güneydeydi ama sen batıya gidiyorsun. Yolunu mu kaybettin, kardeşim? Burada geçmişin kalıntılarından başka bir şey yok."

"Geçmiş içinde büyük bir güç barındırır."

"Güç mü? Hah! Hiç değişmeyeceksin. Garip insanlarla seyahat ediyorsun, Bayaz. Genç Malacus Quai'yi tanıyorum elbette. Nasıl gidiyor, muhabbet tellalı?" diye seslendi çırağa. "İyi misin, çenesi düşük? Kardeşim sana iyi davranıyor mu?"

Quai arabanın üzerinde öne eğilmiş halde durmaya devam etti. "Fena değil."

"Fena değil mi? Hepsi bu mu? Demek nihayet sessiz kalmayı öğrenmişsin. Bunu ona nasıl öğrettin, Bayaz? Ben hiç başaramadım."

Bayaz kaşlarını çatıp Quai'a baktı. "Kendi kendini geliştirdi."

"Demek öyle. Juvens ne demişti? En iyi dersler insanın kendi aldığı derslerdir." Zacharus pörtlek gözlerini Ferro'ya çevirdi ve kuşlar da adamla birlikte ilgilerini kadına odakladı. "Buradaki kadın çok garip."

"Kana sahip."

"Hâlâ ruhlarla konuşabilen birine ihtiyacın var."

"O konuşabiliyor." Bayaz başıyla Dokuzparmak'ı işaret etti. Büyük pembe eyerinde huzursuzca kıpırdanıp duruyordu, ismini duyunca şaşkın gözlerle etrafına bakındı.

"Bu adam mı?" Zacharus kaşlarını çattı. Ferro, biraz öfke, biraz üzüntü ve biraz da korku, diye düşündü. Adamın başındaki, omuzlarındaki ve asasının ucundaki kuşlar kanatlarını çırpıp gaklamaya başladı. "Çok geç olmadan beni dinle, kardeşim. Bu aptallıktan vazgeç. Khalul'a karşı senin yanında olurum. Senin ve Yulwei'nin yanında savaşırım. Eski zamanlardaki gibi, Yaratan'ın kapısına dikildiğimiz gibi, Mecuslar yeniden bir araya gelir. Sana yardım ederim."

Uzun bir sessizlik oldu ve Bayaz'ın yüzündeki çizgiler derinleşti. "Bana yardım mı edersin? Bunu Yaratan öldükten sonra, sana yalvardığın zaman düşünecektin. Böylece Khalul'un deliliğine kök salmadan bir son verebilirdik. Şimdi bütün Güney Ölüyiyen kaynıyor, dünyada istedikleri gibi fink atıyorlar, efendimizin koyduğu kurala açıkça meydan okuyorlar! Artık üçümüzün yeteceğini sanmıyorum. O zaman ne olacak? Cawneil'ı kitaplarının başından alabilecek misin? Leru'yu Dünya Çemberi'nde hangi taşın altına girdiyse oradan çıkarabilecek misin? Karnault'u bü-

yük okyanusun ötesinden ya da Anselmi ile Kırıkdiş'i ölüler diyarından getirebilecek misin? Mecuslar bir arada, öyle mi?" Bayaz dudaklarını gerdi. "O günler geride kaldı, kardeşim. O gemi bir daha geri dönmemek üzere kalktı ve biz güvertesinde değildik."

Zacharus, "Anlıyorum!" diye tısladı ve gözleri biraz daha pörtledi. "Ya aradığını bulursan, sonra ne olacak? Onu gerçekten kontrol edebileceğine inanıyor musun? Glustrod, Kanedias ve Juvens'in yapamadığını yapabileceğini düşünüyor musun gerçekten?"

"Onların hatalarından alacağım dersi aldım."

"Hiç sanmıyorum! Bir suçu çok daha kötü bir suçla cezalandıracaksın!"

Bayaz'ın ince dudakları ve çöküк yanakları biraz daha gerildi. Yüzünde üzüntü veya korku yoktu, sadece çok derinden gelen bir öfke vardı. "Bu savaşı ben çıkarmadım, *kardeşim*. İkinci Kanun'u ben mi çiğnedim? Güneyin yarısını kibrim yüzünden ben mi köle ettim?"

"Hayır ama bunda hepimizin parmağı var ve en çok da senin. Senin bahsetmemeyi seçtiğin bazı şeyleri hatırlıyor olmam ne garip. Khalul ile nasıl atıştığın. Juvens'in ikinizi nasıl ayırdığı. Yaratan'ın yanına gidip sırlarını seninle paylaşmaya nasıl ikna ettiğin." Zacharus bir kahkaha attı; kaba bir sesti ve kuşlar da gaklayarak adama eşlik etti. "Bana kalırsa kızını seninle paylaşmayı hiç istememişti, ha, Bayaz? Yaratan'ın kızı? Tolomei? Onu hatırlıyor musun?"

Bayaz'ın gözlerinde soğuk bir parıltı açığa çıktı. "Belki de suçlu benim," diye fısıldadı. "O zaman sorunu da benim çözmem gerek–"

"Euz'un Birinci Kanun'u canı istedi diye koyduğunu mu sanıyorsun? Sence Juvens bu şeyi Dünya'nın kıyısına *güvenli* bir şey olduğu için mi koydu? O... o şeytani bir şey!"

"Şeytani mi?" Bayaz küçümsemeyle yüzünü buruşturdu. "Çocuklara uygun bir kelime. İnsanların kendileriyle aynı fikirde olmayanları aşağılamak için kullandığı bir kelime. Bu gibi kavramlardan yüzlerce yıl önce sıkılmış olmamız gerekmez mi?"

"Ama riskler–"

"Ben kararımı verdim." Bayaz'ın sesi demirdendi ve çok kes-

kindi. "Uzun yıllar bunun üzerinde düşündüm. Sen teklifini yaptın, Zacharus ama bana başka bir seçenek sunmadın. İstiyorsan beni durdurmayı deneyebilirsin. Aksi halde, kenara çekil."

"O zaman hiçbir şey değişmedi." Yaşlı adam dönüp Ferro'ya baktı, kırışık yüzü seğirdi ve kuşların kara gözleri de Ferro'nun üzerine odaklandı. "Ya sen, şeytan kanlı? Neye dokunacağını biliyor musun? Sana neyi taşıtacağını biliyor musun? Tehlikelerin farkında mısın?" Küçük bir kuş omzundan havalanıp Ferro'nun tepesinde daireler çizmeye başladı. "Bence arkana bile bakmadan kaçmalısın! Bunu hepiniz yapmalısınız!"

Ferro dudaklarını büzdü. Kuşa bir tokat attı ve yere düşen kuş sekerek cesetlerin arasına kaçtı. Diğerleri ciyakladı, tısladı ve gakladı ama Ferro hiçbirini umursamadı. "Beni tanımıyorsun, kirli sakallı yaşlı pembe. Beni, aklımdan neler geçtiğini ya da bana neler teklif edildiğini asla bilemezsin. Neden bir yalancının sözü yerine başka bir yalancının sözüne güveneyim? Kuşlarını al ve kendi işine bak, o zaman aramızda bir sorun çıkmaz. Gerisi boş laf."

Zacharus ve kuşları gözlerini kırpıştırdı. Kaşlarını çattı, ağzını açtı, sonra Ferro'nun eyerine binip atını batıya çevirdiğini görünce hiçbir şey demeden ağzını kapattı. Ferro diğerlerinin seslerinden onu takip ettiklerini anladı. Toynakların sesine Quai'ın arabasının tekerleklerinin gıcırtısı da eklendi. Ardından Bayaz'ın sesi duyuldu. "Havadaki kuşları, sudaki balıkları ve topraktaki yaratıkları dinle. Çok geçmeden sana Khalul'un yok olduğunu, Ölüyiyenlerin toza dönüştüğünü, geçmişin hatalarının çok uzun zaman önce yapılması gerektiği gibi gömüldüğünü söyleyecekler."

"Umarım dediğin gibi olur ama korkarım haberler çok daha kötü olacak." Ferro omzu üzerinden arkasına baktı ve bakışlarını birbirine kilitlemiş iki adamı süzdü. "Geçmişin hataları çok kolay gömülmez. Tüm kalbimle başarısız olacağını umuyorum."

"Etrafına bak, eski dostum." Mecusların ilki eyerine binerken gülümsedi. "Senin umutların hiçbir zaman gerçekleşmedi."

Ve sessizce cesetlerden uzaklaştılar, yüz kilometre sütununu geride bırakıp ölü diyara adım attılar. Geçmişin yıkıntılarına, Aulcus'a doğru.

Kararan gökyüzünün altında.

AN MESELESİ

Majesteleri'nin Engizisyonu'nun Lideri,
Rektör Sult'a,
Ekselansları,

Altı haftadır Gurkhul askerlerini geri püskürtüyoruz. Her sabah oklarımıza meydan okuyup hendeğimizi kumla ve taşla doldurmaya çalışıyorlar, her gece adamlarımızı surlardan aşağıya sallandırıp taşları ve kumları temizliyoruz. Tüm çabalarımıza rağmen, iki yerde kanalı doldurmayı başardılar. Artık her gün Gurkhul askerleri merdivenleriyle hücuma geçiyor, bazen surlara çıkmayı başarıyor ama her defasında geri püskürtülüyor.

Bu arada mancınıkların bombardımanı da devam ediyor ve surların bazı yerleri çok zayıfladı. Onarmaya çalıştık ama surlarda gedik açmaları an meselesi. Aşağı Şehir'e adım atarlarsa diye barikatlar kurduk. Savunmamızın tüm sınırlarını test ettiler ama kimsenin aklında teslim olmak yok. Savaşmaya devam edeceğiz.

En kısa süre içerisinde sizi tekrar bilgilendireceğim. O zamana dek, size hizmet ve itaat edeceğim.

Sand dan Glokta,
Dagoska Üstadı

Glokta dürbünüyle ara sokakların çatıları üzerine çöken toz bulutuna bakarken nefesini tutup dişetlerini yaladı. Taşların gümbürtüsü kaybolduktan sonra şehrin üzerine bir anlığına tuhaf bir sessizlik çöktü. *Dünya nefesini tutmuş bekliyor.*

Ardından uzaktan gelen çığlıklar şehre tepeden bakan Hisar'ın balkonuna kadar ulaştı. Hem eski hem de yeni savaş alanlarından hatırladığı bir çığlık. *Mutlu anılar oldukları söylenemez. Gurkhul*

savaş narası. Düşman geliyor. Şu anda, tıpkı son birkaç haftadır yaptıkları gibi surların önündeki açıklıkta koşturduklarını biliyordu. *Ama bu sefer surlarda gedik açıldı.*

Gediğin iki tarafındaki tozlarla kaplı duvarların ve kulelerin üzerindeki minik şekilleri seyretti. Dürbününü indirerek aşağıdaki yarım daire şeklindeki barikata, Gurkhulluların gelmesini bekleyen üç sıra askerin oluşturduğu savunma hattına baktı. Glokta kaşlarını çattı ve uyuşmuş sol ayağını botunun içinde hareket ettirdi. *Gerçekten de zayıf bir savunma. Ama elimizde sadece bu var.*

Şimdi gedikten içeriye giren Gurkhul askerleri yuvadan dışarı çıkan kara karıncalar gibiydi; askerler, parıldayan silahları, dalgalanan bayrakları kahverengi toz bulutunun içinden çıktı ve taşların üzerinden aşağıya inmeye çalışanların üzerine oklar yağdı. *Surlardan içeriye ilk girenler.* İmrenilecek *bir pozisyon değil.* Ön sıradakiler birkaç adım attıktan sonra yere düştü ve surların içindeki taş yığınının üzerinden aşağıya yuvarlandı. Birçoğu düştü ama daha fazlası da vardı, ölen arkadaşlarının ve taş yığınının üzerine basarak şehre girmeye çalıştılar.

Yeni bir savaş narası geldi ve Glokta şehir savunmacılarının barikatın ardından çıktığını gördü. İttifak askerleri, kiralık askerler, Dagoskalılar, hepsi gediğe doğru hücum ediyordu. Bu mesafeden inanılmaz yavaş hareket ediyormuş gibi duruyorlardı. *Birbirine doğru akan yağ ve su gibiler.* Ortada buluştular ve kimin hangi taraf için savaştığını söylemek imkânsız hale geldi. Parıldayan metallerle vurgulanan canlı bir kitle gibiydi, deniz gibi dalgalanıyor ve kabarıyordu, arada bir veya iki sancak yığının üzerine çıkıyordu.

Çığlıklar ve haykırışlar şehrin üzerini kapladı ve seslerin şiddeti rüzgârla birlikte arttı veya azaldı. Dövüşün uğultusu ve gürültüsü, öfkesi ve acısı, bazen uzaktaki bir fırtına gibi anlaşılmazdı. Bazense Glokta'nın kulağına şaşırtıcı bir berraklıkta haykırılan tek bir kelime veya bir çığlık ulaşıyordu. Glokta Müsabaka'daki kalabalığı hatırladı. *Ama şimdi kılıçlar kör değil. İki taraf da ölümcül bir kararlılığa sahip. Bu sabah kaç kişi öldü, merak ediyorum.* Yanında, kusursuz üniforması içerisinde terleyen General Vissbruck'a döndü.

"Sen hiç böyle göğüs göğse çarpıştın mı, General? Burun burna."

Vissbruck bir an için bile gözlerini dürbünden almadı. "Hayır, çarpışmadım."

"Hiç tavsiye etmem. Ben de bir kez çarpıştım ve tekrar etmek istediğim bir deneyim değil." Bastonunu terli avucunda hafifçe döndürdü. *Zaten istesem de yapamam gerçi.* "At üzerinde çok dövüşe girdim. Askerlerin üzerine hücum ettim, kaçanları kovaladım. Askerleri kaçarken kesmek çok asil bir görev, bunu yaptığım için hep takdir edildim. Çok geçmeden yerde dövüşmenin çok daha farklı bir şey olduğunu keşfettim. Savaş alanı o kadar kalabalıktır ki kahramanlık yapmayı bir kenara bırakın nefes almakta bile güçlük çekersiniz. Kahramanlar günü sağ bitirenlerdir." Neşesizce burnundan soludu. "Bir Gurkhul subayıyla burun burna geldiğimi hatırlıyorum, birbirimize âşıklar kadar yakındık ama ikimiz de silahlarımızı kullanamıyorduk, bu yüzden birbirimize hırlamakla yetindik. Her yerde gelişigüzel savrulan mızraklar vardı. Askerler kendi saflarındaki silahlara saplanıyor ya da ayaklar altında eziliyordu. Savaşta çoğu kişi planlı olduğundan değil, talihsizlik yüzünden can verir." *Zaten savaş dediğimiz şeyin kendisi bir talihsizliktir.*

Vissbruck, "Çok çirkin bir iş," dedi, "ama yapılması gerek."

"Evet, öyle. Evet, öyle." Glokta kaynayan kitlenin üzerinde dalgalanan ipekten bir Gurkhul sancağı gördü, kumaşın üzeri lekeli ve tozluydu. Surların tepesinden atılan taşlar askerleri eziyordu. İnsanlar çaresizce birbirine yanaşmış, omuz omza dikilenlerden bazıları artık yerinden kıpırdayamıyordu. Gediğin hemen üzerine içi kaynayan su ile dolu bir kazan boşaltıldı. Gurkhul askerleri gedikten girdikten sonra zaten düzenlerini tamamen kaybetmişlerdi ve şimdi şekilsiz insan yığını iyice dağılmaya başlamıştı. Şehir savunmacıları dört bir yandan bastırdı, kalkanlar ve mızraklarla düşmanı geriye gitti, kılıçlar ve baltalarla düşmanı kesti. Yere düşenler botların altında ezildi.

Vissbruck, "Onları geri püskürtüyoruz!" dedi.

Glokta dürbününden amansız dövüşe bakarak, "Evet," diye mırıldandı. "Öyle görünüyor." *Ne mesudum bir bilsen.*

Gurkhullu saldırganlar kontrol altına alınmıştı ve adamlar

ağır kayıplar veriyor, surdaki gedikten kopan taşların üzerinden geri çekilmeye çalışıyordu. Sonunda geriye kalanların hepsi dışarı atıldı ve Gurkhullular kaçmaya başladı. Kaçanların üzerine surların tepesinden ok yağdıran okçular paniği körükledi. Şehir savunmacılarının neşeli haykırışları Glokta'nın kulaklarına kadar geldi.

Bir saldırıyı daha savuşturduk. Bir sürü Gurkhul askeri öldürdük ama daha fazlası da var. Barikatları aşıp Aşağı Şehir'e girecek olurlarsa işimiz biter. Arzu ettikleri kadar saldırabilirler. Bizim sadece bir kez kaybetmemiz yeterli, o zaman oyun biter.

"Görünüşe bakılırsa bugün galip biziz. En azından şimdilik." Glokta balkonun köşesine topallayıp dürbününden güneye, körfeze ve ardındaki Güney Denizi'ne baktı. Ufukta parıldayan sakin sulardan başka bir şey yoktu. "Gurkhul gemilerinden hâlâ eser yok."

Vissbruck boğazını temizledi. "Söyleyeceğim şeyi saygısızlık gibi algılama ama..." *Belli ki tam tersini anlamalıyım.* "Gurkhullular iyi denizci değildir. Gemileri olduğunu düşünmemiz için bir sebep var mı?"

Gecenin bir yarısı odamda beliren yaşlı bir büyücü bana gemileri olduğunu söyledi. "Bir şeyi görememek onun var olmadığı anlamına gelmez. İmparator bizi yok etmek istiyor. Belki de donanması dışarıda bir yerdedir, uygun zamanı bekliyordur. Gerekmedikçe bütün kartlarını oynamak istemiyor olabilir."

"Ama gemiler bizi kuşatabilir, aç bırakabilir, savunmamızı aşabilir! O zaman bu kadar askeri heba etmesine gerek kalmaz!"

"Gurkhul İmparatoru'nun elinde en bol olan şey, General, askerdir. En sonunda surlarda gedik açmayı başardılar." Glokta başka bir zayıf noktaya odaklanana kadar surları inceledi. Büyük taşlardaki çatlakları görebiliyordu, ağır kalaslarla desteklenmişti ama her gün içeriye doğru biraz daha bükülüyordu. "Yakında bir gedik daha açacaklar. Hendeği dört yerde doldurdular. Bu arada bizim askerlerimizin sayısı azalıyor ve moralleri bozuluyor. Gemilere ihtiyaçları yok."

"Ama bizim var." Glokta, General'in yanına geldiğini ve gözlerinin içine bakarak sesini alçaltarak konuştuğunu duyunca çok şaşırdı. *Evlenme teklif edecek gibi duruyor. Ya da vatana ihanet. Aca-*

ba hangisi? Vissbruck bakışları endişeyle kapıyla Glokta arasında gezdirerek, "Hâlâ vakit var," diye mırıldandı. "Körfezi biz kontrol ediyoruz. Aşağı Şehir bizde olduğu sürece iskeleler bizim elimizde. İttifak askerlerini çıkarabiliriz. En azından sivilleri. Hisar'da hâlâ bazı subayların eşleri ve çocukları var, Yukarı Şehir'e yerleşen ve şehri terk etmek istemeyen tüccarlar ve zanaatkârlarla birlikte. Bunu çabucak halledebiliriz."

Glokta kaşlarını çattı. *Doğru olabilir ama Rektör'ün emirleri tam tersini söylüyor. Siviller çok istiyorlarsa kendi dönüş planlarını yapabilirler. İttifak askerleri hiçbir yere gitmeyecek. Kendi cenazeleri dışında.* Ama Vissbruck sessizlikten cesaret aldı. "Emri verirsen bu akşama her şeyi hazır edebilirim ve en kısa süre içerisinde–"

"İttifak topraklarına adım attığımızda bize ne olacak sanıyorsun, General? Agriont'taki efendilerimiz bizi gözyaşlarıyla mı karşılar sanıyorsun? Bazılarımızın ağlayacağına şüphem yok. Belki de gemilerle uzak Suljuk'a gitmemiz daha uygun olur, rahat ve huzurlu bir yaşam süreriz." Glokta başını iki yana salladı. "Etkileyici bir fantezi ama sadece bundan ibaret. Bize şehri savunmamız emredildi, teslim etmemiz değil. Geri çekilemeyiz. Eve dönemeyiz."

Vissbruck ekşi ekşi, "Eve dönemeyiz," diye mırıldandı. "Bu arada Gurkhul askerleri giderek baskıyı artırıyor, kayıplarımız her geçen gün artıyor, şehrin en akılsız dilencisi bile fazla zamanımız kalmadığını biliyor. Adamlarım isyan etmek üzere, kiralık askerler kendi askerlerimizden bile daha az güvenilir durumda. Onlara ne söylememi istersin? Kapalı Konsey'in geri çekilmeyi yasakladığını mı?"

"Onlara desteğin gelmek üzere olduğunu söyle."

"Bunu onlara haftalardır söylüyorum!"

"Birkaç günün daha kimseye zararı olmaz o zaman."

Vissbruck gözlerini kırpıştırdı. "Peki o zaman bu bahsettiğin destek ne zaman gelecek?"

"Her an." Glokta gözlerini kıstı. "O güne dek dayanmamız gerek."

"Ama neden?" Vissbruck'un sesi genç bir kızınki gibi tizleşmişti. "Ne için? Bu görev imkânsız! Bunu neden yapıyoruz?"

Neden? Hep neden? Bu soruyu sormaktan sıkıldım. "Rektör'ün

aklından neler geçtiğini bildiğimi düşünüyorsan düşündüğümden de aptalsın." Glokta boş dişetlerini emerken düşündü. "Bir konuda haklısın. Surlar her an düşebilir. Yukarı Şehir'e geri çekilmeye hazır olmamız gerek."

"Ama... Aşağı Şehir'i terk edersek liman da gider! Erzak yolumuz kesilir! Destek gelse bile bize ulaşamaz! Bana verdiğin vaaza ne oldu, Üstat? Yukarı Şehir'in duvarlarının çok uzun ve çok zayıf olduğunu söylemiştin. Surlar düşerse sonumuzun felaket olacağını iddia etmiştin. Düşmanı ya en dıştaki surlarda durdurur ya da ölürüz demiştin! Liman giderse... kaçış yolumuz da kalmaz!" *Benim sevgili şişko Generalim, anlamıyor musun? Kaçış hiçbir zaman bir seçenek değildi.*

Glokta sırıtarak Vissbruck'a dişleri arasındaki boşlukları gösterdi. "Bir plan başarısız olursa diğerine geçmek zorundayız. Çok zekice dile getirdiğin gibi, çok çaresiz bir durumdayız. İnan bana, imparator bu savaştan sıkılsa ve evine dönse benim de çok hoşuma giderdi ama böyle bir şey olmayacak, değil mi? Cosca ve Kahdia'ya haber gönder, bütün siviller bu akşam Yukarı Şehir'e taşınacak. Her an geri çekilmemiz gerekebilir." *En azından ön saflara ulaşmak için daha az yürüyeceğim demek bu.*

"Yukarı Şehir bu kadar çok insanı almaz! Sokaklarda mı yatacaklar?" *Mezarlarda yatmalarından iyidir.* "Meydanlarda mı uyuyacaklar?" *Mezarda uyumaktan iyidir:* "Orada muhtemelen binlerce insan vardır!"

"O zaman ne kadar erken başlarsanız o kadar iyi."

Glokta içeriye girerken tereddüt etti. Sıcaklık neredeyse dayanılmazdı, ter ve yanık et kokusu boğazını tırmalıyordu.

Çoktan sulanmaya başlayan gözünü sildi ve gözlerini kısıp karanlığın içine baktı. Gölgelerin içinde üç pratisyenin formu belirdi. Bir araya toplanmış pratisyenlerin maskeli yüzleri yerdeki mangalın turuncu ışığıyla aydınlanıyordu. Yüzleri sert kemikler ve sert gölgelerden ibaretti. *Cehennemdeki şeytanlar.*

Vitari'nin gömleği ıslanmış ve omuzlarına yapışmıştı, yüzünde öfkeden ortaya çıkmış kırışıklıklar vardı. Severard'ın belden yukarısı çıplaktı, maskesindeki deliklerden nefes almaya çalışıyor ve terden sırılsıklam olmuş saçları boşlukta sallanıyordu.

Buz yağmurun altında kalmış gibi sırılsıklamdı, solgun derisinin üzerinde ter damlaları birikmiş, çenesini sıkmıştı. Odadaki sıcaktan rahatsız olmuyormuş gibi görünen tek kişi Shickel'di. Vitari kızgın demiri göğsüne bastırırken Shickel'in yüzünde mutlu bir gülümseme vardı. *Sanki hayatının en mutlu ânını yaşıyor.*

Glokta sahneyi izlerken yutkundu ve kızgın demirle ilk tanışmasını hatırladı. Yalvardığını ve yakardığını, merhamet dilendiğini hatırladı. Metalin göğsüne değişini hatırladı. *O kadar sıcaktı ki neredeyse soğuk gelmişti.* Kendi çığlıklarının hayvansı yankısı. Kendi yanan etinin kokusunu. O kokuyu şimdi bile duyabiliyordu. Önce kendin maruz kalırsın, *sonra demiri bizzat sen başkalarının vücuduna bastırırsın*, en sonunda da bunun yapılmasını *emredecek konuma gelirsin. Hayat döngüsü böyledir.* Ağrıyan omuzlarını silkip odaya adım attı. "Bir gelişme var mı?" diye sordu.

Severard sırtını dikleştirdi, inleyip gerindi ve alnındaki terleri eliyle silip elini yere doğru salladı. "Onu bilmiyorum ama ben pes etmek üzereyim."

Vitari siyah demiri kömürlerin üstüne atarak kıvılcımlar çıkmasına neden olurken, "Hiçbir ilerleme kat edemedik!" diye sinirlendi. "Bıçağı, çekici, suyu ve ateşi denedik. Tek bir kelime bile etmiyor. Lanet olasıca kaltak sanki taştan yapılmış."

Severard, "Taştan daha yumuşak," diye tıslad, "ama bizim gibi olmadığı kesin." Masadan bir bıçak aldı ve bıçak karanlığın içinde turuncu bir parlaklığa büründü. Severard eğilip Shickel'in kolunda derin bir yarık açtı. Shickel'in yüz ifadesi kolunda yara açılırken hiç değişmedi. Açık yara öfkeli bir kırmızı renkle parıldadı. Severard parmağını yaranın içine sokup çevirdi. Shickel acı çekiyorsa da belli etmedi. Severard parmağını yaranın içinden çıkardı ve havaya kaldırdı. "Islak bile değil. Bir haftalık bir cesedi kesmek gibi."

Glokta bacağının titrediğini hissetti, yüzünü buruşturdu ve boş sandalyeye oturdu. "Normal olmadığı kesin."

Buz, "Anhormal," diye homurdandı.

"Ama eskisi gibi iyileşmiyor." Kesiklerin hiçbiri kapanmıyordu. *Hepsi açıkta, kasap dükkânındaki kuru ve ölü etler gibi.* Yanıklar da solmuyordu. *Derisinde kara çizgiler, ızgarada pişirilmiş et gibi.*

Severard, "Sadece oturuyor," dedi. "Tek bir kelime bile etmiyor."

Glokta kaşlarını çattı. *Engizisyon'a katılırken aklındaki bu muydu? Genç kızlara işkence etmek?* Alnındaki terleri sildi. *Ama zaten karşımızda duran sıradan bir genç kız değil.* Üç pratisyenin güçlükle kontrol altına aldığı, gırtlağını sıkmaya çalışan kızı hatırladı. *Bir insandan daha fazlası ve daha azı. Mecusların İlki'nde yaptığımız hatayı yapmamalıyız.*

Glokta, "Zihnimiz yeni fikirlere açık olmalı," diye mırıldandı.

"Babam bununla ilgili ne der bilir misin?" Ses hırıltılı ve boğuktu, sanki yaşlı bir adama aitti ve böylesine genç bir yüzden bu sesin çıkması çok garipti.

Glokta sol gözünün seğirdiğini, ceketinin içinde bir ter damlasının kaydığını hissetti. "Baban mı?"

Shickel karanlıkta parıldayan gözleriyle gülümsedi. Sanki derisindeki kesikler de onunla birlikte gülümsüyordu. "Babam. Peygamber. Büyük Khalul. Yeni fikirlere açık bir zihnin açık bir yara gibi olduğunu söylerdi. Zehirlenmeye karşı savunmasızdır. Çürüyebilir. Sahibine acı vermeye hazırdır."

"Şimdi konuşmak mı istiyorsun?"

"Şimdi konuşmaya karar verdim."

"Neden?"

"Neden olmasın? Artık bunun sizin seçiminiz değil de benim seçimim olduğunu biliyorsunuz. Sorularını sor, kötürüm. Şansın varken bir şeyler öğrenmeye çalış. Aldığın cevaplar ne işine yarayacak ancak Tanrı bilebilir. Çölde kaybolan bir adam–"

"Devamını biliyorum." Glokta duraksadı. *Bir sürü sorum var ama hangisini sorsam?* "Sen bir Ölüyiyen misin?"

"Biz kendimize başka şekilde hitap ediyoruz ama evet." Gözlerini Glokta'dan ayırmadan başını yana eğdi. "Rahipler bana önce annemi yedirdi. Beni bulduklarında. Ya dediklerini yapacak ya da ölecektim, yaşamayı tercih ettim. Sonrasında çok ağladım ama bütün bunlar çok uzun zaman önceydi ve artık vücudumda gözyaşı kalmadı. Kendimden tiksiniyorum elbette. Bazen öldürmek, bazen de ölmek istiyorum. Ölmeyi hak ediyorum. Tek emin olduğum şey bu. Hayattaki tek değişmezim"

Doğru düzgün cevaplar alamayacağımı bilmeliydim. Neredeyse Kumaş Tüccarları Derneği üyelerini arayacağım. En azından, on-

ların suçlarını anlayabiliyordum. Yine de belli belirsiz cevaplar hiç yoktan iyidir. "Neden insan eti yiyorsun?"

"Çünkü kuş solucanı yer. Çünkü örümcek sineği yer. Çünkü Khalul böyle istiyor ve biz de onun çocuklarıyız. Juvens ihanete uğradı ve Khalul intikam yemini etti ama düşmanları çoktu. Bu yüzden büyük bir fedakârlık yaparak İkinci Kanun'u çiğnedi ve yıllar geçtikçe ona yenileri katıldı. Bazıları isteyerek katıldı. Bazıları istemeyerek. Ama hiçbiri ona karşı çıkamadı. Şimdi benim bir sürü kardeşim var ve her birimiz fedakârlığımızı yapmalıyız."

Glokta mangalı işaret etti. "Acı hissetmiyor musun?"

"Acı hissetmiyorum ama hissettiğim bolca pişmanlık var."

"Garip. Benim için tam tersi geçerli."

"Sanırım aramızda şanslı olan sensin."

Glokta hıhladı. "Çığlık atmadan işeyemediğini görene kadar öyle demesi kolay."

"Artık acının nasıl bir şey olduğunu hatırlamıyorum. Hepsi uzun zaman önceydi. Yetenekler her birimiz için farklıdır. İnsan sınırlarının ötesinde güç, hız ve dayanıklılık. Bazılarımız form değiştirebilir, bazılarımız göz boyayabilir, bazılarımız tıpkı Juvens'in çırakları gibi İlim'den yararlanabilir. Her birimizin yeteneği farklı olsa da laneti aynıdır." Glokta'ya bakarken başını yana yatırdı.

Dur tahmin edeyim. "İnsan eti yemeden duramıyorsunuz."

"Kesinlikle. Gurkhul'un işgal ettiği yerlerdeki insanları köle etmesinin en büyük sebebi bu. Kimse Peygamber'e karşı gelemez. Bunu biliyorum. Yüce Babamız Khalul." Gözlerini saygıyla tavana kaldırdı. "Sarkant Tapınağı'nın Yüce Rahibi. Dünyaya adım atanların en kutsalı. Gururluları terbiye eden, yanlışları düzelten ve doğruları söyleyen. O, gökteki yıldızlar gibi aydınlatır bizi. Konuştuğunda Tanrı'nın sesiyle konuşur ve–"

"Bokunun da altından olduğuna şüphem yok. Bu saçmalıkların hepsine inanıyor musun?"

"Benim neye inandığım kimin umurunda? Seçimleri yapan ben değilim. Efendin bir görev verdi mi elinden geleni yaparsın. Bu görev karanlık bir görev olsa bile."

Bu kadarını anlayabiliyorum. "Bazılarımız sadece bu tarz görevlere uygunuzdur. Efendini seçtikten sonra–"

Shickel masanın karşısında kuru bir kahkaha attı. "Bu seçimi

yapabilenlerin sayısı çok azdır. Biz söylenileni yaparız. Yanımızda doğanlarla yaşar veya ölürüz, bizim gibi görünenlerle, bizimle aynı kelimeleri konuşanlarla. Bütün bunları yaparken neden toprağa geri döndüğümüz gibi birçok sorunun cevabını bilmeyiz." Başı hafifçe yana yattı ve omzundaki bir yara ağız gibi açıldı. "Sence ben dönüştüğüm şeyi seviyor muyum? Sence ben de başkaları gibi olmayı hayal etmiyor muyum? Ama bir kez değiştin mi geri dönüş yoktur. Anlıyor musun?"

Ah, evet. Herkesten iyi. "Seni buraya neden gönderdiler?"

"Haklıların davası hiç bitmez. Dagoska'yı asıl sahibine geri döndürmeye geldim. İnsanları Peygamber'in öğretilerini öğrensin diye buradayım. Erkek ve kız kardeşlerim beslensin diye."

"Görünüşe bakılırsa görevini başarıyla tamamlayamadın."

"Başkaları da gelecek. Peygamber'in karşısında kimse duramaz. Kurtuluşunuz yok."

O kadarını ben de biliyorum. Başka bir yolu deneyelim. "Bayaz... hakkında ne biliyorsun?"

"Ah, Bayaz. O Peygamber'in kardeşiydi. Her şey onunla başladı, onunla bitecek." Sesini iyice alçalttı. "Yalancı ve hain. Efendisini öldürdü. Juvens'i öldürdü."

Glokta kaşlarını çattı. "Benim duyduğum hikâye bu değildi."

"Herkes hikâyeyi kendine göre anlatır, kötürüm. Bunu henüz öğrenmedin mi?" Dudaklarını büktü. "Nasıl bir savaşın içinde olduğunu, kullanılan silahları ve verilen kayıpları, zaferleri ve yenilgileri anlamıyorsun. Kimin hangi amaca ne için hizmet ettiğini ve hangi tarafta olduğunu bilmiyorsun. Savaş her yerde. Sana acıyorum. Sen bir köpeksin, bilginlerin konuşmalarını anlamaya çalışıyor ama sadece havlamalar duyuyorsun. Haklı olanlar geliyor. Khalul dünyayı yalanlardan arındıracak ve yeni bir düzen kuracak. Juvens'in intikamı alınacak. Bu vahyolundu. Bu emredildi. Önceden söz verildi."

"Senin bunu göreceğini sanmıyorum."

Shickel sırıttı. "Ben senin de bunu göreceğini sanmıyorum. Babam bu şehri savaşmadan almayı tercih ederdi ama savaşması gerekiyorsa merhamet göstermeden savaşır, Tanrı'nın öfkesini de yanına alarak savaşır. Kendine seçtiği yolda attığı ilk adım buydu. Hepimiz için seçtiği ilk adım buydu."

"Sonraki adım nedir?"

"Efendimin planlarını benimle paylaştığını mı sanıyorsun? Senin efendin planlarını seninle paylaşıyor mu? Ben bir solucanım. Hiçbir şeyim. Yine de senden daha fazlasıyım."

Glokta, "Sonraki adım nedir?" diye tısladı ama sessizlikten başka bir cevap alamadı.

Vitari, "Cevap ver!" diye tısladı. Buz ucu turuncu demiri korların arasından aldı ve Shickel'in çıplak omzuna bastırdı. Kötü kokulu bir duman yükseldi, yağlar fokurdayıp cızırdadı ama kız hiçbir şey söylemedi. Duygusuz bakışlarını kendi yanık eti üzerinde gezdirdi. *Başka bir cevap alamayacağız. Sadece sorularımızın sayısı arttı. Her zaman daha fazla soru.*

Glokta, "Bu kadar yeter," deyip bastonuna tutunarak ayağa kalktı ve sırtına yapışan gömleği kurtarmak için beceriksizce ve acı çekerek mücadele etti.

Vitari parıldayan gözlerini Glokta'dan kaçırmadan Shickel'i işaret etti. Yüzünde hâlâ hafif bir gülümseme vardı. "Bununla ne yapalım?"

Umursamaz bir efendinin harcanabilir ajanı, dövüşmek ve öldürmek için uzak diyarlarda bir göreve gönderilmiş, sebebini bile bilmiyor. Tanıdık geliyor mu? Glokta pis kokulu hücreye arkasını dönerken yüzünü buruşturdu.

"Yakın," dedi.

Glokta hava kararıktan sonra balkonunda dikilmiş, çatık kaşlarla Aşağı Şehir'e bakıyordu.

Bulunduğu yer rüzgârlıydı, karanlık denizden serin bir esinti geliyor, Glokta'nın yüzünü ve surları kavrayan kuru parmaklarını okşuyor, ceketinin uçlarını dalgalandırıyordu. *Bu lanet olasıca yerde kışa en yakın hava.* Kapının iki yanındaki meşalelerin alevleri demir kafeslerin içinde titriyor ve dalgalanıyordu. Dışarıda daha fazla ışık kaynağı vardı, çok ama çok daha fazla. Limandaki İttifak gemilerinin güvertelerinde ışıklar yanıyordu, yansımaları dalgalanan suyun üzerinde kırılıyordu. Hisarın altındaki karanlık evlerin pencerelerinde ışıklar vardı, tıpkı Büyük Tapınak'ın kulelerinin tepesinde olduğu gibi. Ara sokaklarda binlerce meşale yanıyordu. Binalardan yollara çıkan ışık seli Yukarı Şehir'e doğru

ilerliyordu. *Evlerini olduğu gibi bırakan yerliler, oraya ne kadar ev denebilirse. Güvenli bir yere gidiyor, burası ne kadar güvenli olabilirse. Surlar düştükten sonra insanları daha ne kadar güvende tutabiliriz merak ediyorum.* Cevabı zaten biliyordu. Çok değil.

"Üstat!"

"Efendi Cosca, bana katılmana çok sevindim."

"Ne demek! Savaştan sonra bir gece yürüyüşü yapmak gibisi yoktur." Kiralık asker Glokta'nın yanına yürüdü. Glokta ortam loş olmasına rağmen adamdaki değişimi fark edebiliyordu. Yürüyüşüne bir canlılık, gözlerinde bir parıltı vardı. Saçları düzgün bir biçimde taranmış ve bıyıkları mumlanmıştı. *Birden boyu uzamış ve on yıl gençleşmiş gibi.* Cosca parmaklıklara tutundu, gözlerini kapattı ve sivri burnundan derin bir nefes aldı.

"Savaştan çıkmış biri için çok iyi görünüyorsun."

Styrialı sırıttı. "Tam savaşta demeyelim de, savaşın hemen arkasında diyelim. Her zaman en ön safın savaşması çok keyifli bir yer olmadığını düşünmüşümdür. O gürültüde kimse seni duyamaz. Ayrıca, ölme ihtimali de çok fazladır."

"Şüphesiz. Nasıl gitti?"

"Gurkhul askerleri hâlâ dışarıda, yani bence yine iyi iş çıkardık. Ölülerin benimle aynı fikirde olduğunu sanmıyorum ama onların ne düşündüğü kimin sikinde?" Neşeyle boynunu kaşıdı. "Bugün iyiydik. Ama yarın ve sonraki gün, ne olacağını kim bilebilir? Destek gelme ihtimali var mı?" Glokta başını iki yana salladı ve Styrialı derin bir nefes aldı. "Bana fark etmez ama liman hâlâ kontrolümüzdeyken geri çekilmeyi düşünsen iyi edersin."

Herkes geri çekilmek istiyor. Ben bile. Glokta homurdandı. "Tasmanı Kapalı Konsey'in elinde ve onlar hayır diyor. Kralın onuru buna izin vermezmiş, anladığım kadarıyla onun onuru bizim yaşamlarımızdan daha değerli."

Cosca kaşlarını havaya kaldırdı. "Onur, ha? Onur ne işe yarar ki? Herkes farklı bir şey olduğunu düşünür. Onuru içemezsin. Onuru sikemezsin. Sende ne kadar çoksa sana o kadar zararlıdır ve hiç olmazsa aramazsın." Başını iki yana salladı. "Ama bazı adamlar dünyanın en iyi şeyi olduğunu düşünür."

Glokta, boş dişetlerini yalayarak, "Hah," diye mırıldandı. *Onur bir adamın bacaklarından veya dişlerinden daha değersizdir. Bunu*

bizzat deneyimledim. Surların gölgeli çizgisine ve yer yer yakılan kamp ateşlerine baktı. Savaşın belli belirsiz sesleri hâlâ geliyordu. Yanan bir ok gökyüzüne yükselip ara sokaklardan birine düştü. Şimdi bile kan dökmeye devam ediyorlar. Derin bir nefes aldı. "Bir hafta daha dayanma şansımız nedir?"

"Bir hafta daha?" Cosca dudaklarını büzüştürdü. "Yüksek."

"İki hafta?"

"İki mi?" Cosca dudaklarını yaladı. "Daha az."

"Öyleyse bir ay dayanmak ümitsiz diyebiliriz."

"Ümitsiz en uygun kelime olur."

"Neredeyse bu durumdan keyif alıyor gibisin."

"Ben mi? Ben ümitsiz davaların adamıyım." Glokta'ya bakıp sırıttı. "Uzun süredir bana ümitsiz davalar dışında başka bir iş vermiyorlar."

Nasıl olduğunu bilirim. "Surları mümkün olduğunca tutun, ardından geri çekilin. Son savunma hattımız Yukarı Şehir'in duvarları olacak."

Cosca'nın sırıtışının karanlıkta bile parıldadığı görülebiliyordu. "Mümkün olduğunca dayanın, ardından geri çekilin! Dört gözle bekliyorum!"

"Belki de surları aşacak Gurkhullu misafirlerimiz için bazı sürprizler hazırlayabiliriz. Bilirsin," Glokta elini havada salladı. "Bubi tuzakları, gizli çukurlar, boka bulanmış dikenler, bunun gibi şeyler. Sanırım savaşın bu kısmında uzman olduğun söylenebilir."

"Ben savaşın her türlüsünde uzmanım." Cosca topuklarını birbirine vurup selam verdi. "Dikenler ve boklar! Onur dediğin böyle bir şey."

Bu savaş. Tek onur kazanmaktır. "Onurdan bahsetmişken, dostumuz General Vissbruck'a sürprizlerinin nerede olduğunu söylesen iyi olur. Kazayla bir çukura düşüp ölürse çok yazık olur."

"Tabii ki, Üstat. Çok yazık olur."

Glokta siperin üzerindeki ellerini yumruk yaptı. "Gurkhul askerleri ele geçirdikleri toprağın her bir karışının bedelini ödemeli." *Harap olmuş bacağımın bedelini ödemeli.* "Her bir toz parçasının." *Kayıp dişlerimin.* "Her bir baraka ve kulübenin." *Yaş akıtan gözümün, bükük belimin ve hayatımdan arta kalan bu iğrenç gölgenin.* Dişetlerini yaladı. "Bedelini ödet onlara."

"Harika! En iyi Gurkhullu ölü olandır!" Kiralık asker arkasına dönüp mahmuzlarını tıngırdatarak kapıdan dışarıya çıktı ve Glokta düz çatıda yalnız kaldı.

Bir hafta? Evet. İki hafta? Belki. Daha fazlası? Ümitsiz. Gemiler gelmemiş olabilir ama ihtiyar Yulwei haklı çıktı. Eider de. Hiç şansımız yoktu. Bütün çabalarımız ve fedakârlıklarımıza rağmen Dagoska düşecek. Bu sadece an meselesi.

Karanlık şehre göz gezdirdi. Karanlıkta toprakla denizi birbirinden ayırt etmek mümkün değildi, teknelerin ışıklarını binaların ışıklarından, güvertelerdeki meşalelerin ışıklarını sokaklardaki ışıklardan. Hepsi havada asılı duran, birbirine geçen bir ışık kargaşasına katkıda bulunuyordu.

Buraya kadar. Bu akşam değil ama yakında. Etrafımız çevrildi ve çember daralıyor. Artık sadece an meselesi.

YARALAR

Ferro dikişleri teker teker çıkarıyordu – bıçağının parlak ucuyla iplikleri düzgün biçimde kesip hızlı ve kendinden emin hareket eden kara parmaklarıyla Luthar'ın derisinden çıkardı, sarı gözleri odaklandığı için kısılmıştı. Logen kadını seyrederken yeteneğine hayran bir şekilde başını iki yana salladı. Daha önce böylelerini görmüştü ama hiç bu kadar iyisini görmemişti. Luthar acı çekiyormuş gibi bile durmuyordu ve son zamanlarda hep acı çekiyormuş gibi duruyordu.

"Üzerine yeni bir sargı bezi koyacak mıyız?"

"Hayır. Bırak nefes alsın." Son dikiş de çıktı ve Ferro kanlı parçaları bir kenara fırlatıp dizleri üzerinde geriye yaslanıp işine göz gezdirdi.

Logen kısık sesle, "Güzel olmuş," dedi. Bu kadar iyi olacağını hiç tahmin etmemişti. Luthar'ın çenesi ağzındaki yiyeceği tek taraftan çiğniyormuş gibi hafifçe eğikti. Dudağının bir parçası yerinde yoktu ve dudağından çenesine doğru çatallı bir yara izi iniyordu. Dikişlerin olduğu yerlerde pembe noktalar vardı, noktaların etrafındaki deri gerilmiş ve bükülmüştü. Kısa süre sonra şişlikler de yok olacaktı. "Ulan çok iyi iş çıkarmışsın. Bu kadar iyisini görmemiştim. Bunu yapmayı nerede öğrendin?"

"Aruf denen bir adam öğretti."

"İyi öğretmiş. Nadir bulunan bir yetenek. Sana bunu öğretmiş olması hepimiz için mutlu haber."

"Önce onunla sikişmem gerekti."

"Ah." Şimdi işin rengi değişmişti.

Ferro omzunu silkti. "Çok önemli değil. Öyle veya böyle, iyi bir adamdı, karşılığında bana insanları nasıl öldüreceğimi de öğretti. Çok daha azı için çok daha kötü adamlarla sikişmişliğim

var." Parmağıyla yaranın üzerine bastırıp deriyi test ederek çatık kaşlarla Luthar'ın çenesine baktı. "Çok daha azı için."

Logen, "Anladım," diye mırıldandı. Endişeyle Luthar'a baktı. Sohbet beklenmedik bir yere yelken açmıştı. Belki de söz konusu Ferro olduğu için bunu tahmin etmeliydi. Zamanının yarısını kadının ağzından bir kelime almak için harcıyor, aldığı zaman da kelimeyle ne yapacağını bilemiyordu.

Ferro, sessizce Luthar'ın çenesini yokladıktan sonra, "Yerine oturmuş," dedi.

"Teşekkürler." Geri çekilirken Ferro'nun elini yakaladı. "Gerçekten. Sen olmasaydın ne yapardım–"

Ferro yüzüne bir tokat yemiş gibi yüzünü buruşturdu ve parmaklarını Luthar'dan kurtardı. "Tamam! Yüzünü bir kez daha dağıtırsan kendin dikersin." Arkasına dönüp hızlı adımlarla uzaklaştı ve diğerlerinden mümkün olduğunca uzakta, yıkıntıların gölgeli bir yerine oturdu. Teşekkür edilmeyi, diğer her türlü sohbetten de az seviyor gibi görünüyordu ama Luthar sargılar çıktığı için çok mutlu olduğundan fark etmemiş gibiydi.

"Nasıl görünüyor?" diye sorarak bakışlarını aşağıya indirip şaşı gözlerle çenesine bakmaya çalıştı ardından yüzünü buruşturup parmağıyla derisini yokladı.

Logen, "Güzel," dedi. "Şanslısın. Eskisi kadar yakışıklı olduğunu söyleyemem ama benden daha yakışıklı olduğun kesin."

Luthar, "Tabii ki," dedi ve dudağındaki yarığı yalarken hafifçe gülümsedi. "Kafamı koparmadılar sonuçta."

Logen çömleğin yanına çömelip yemeği karıştırırken sırıttı. Artık Luthar ile iyi geçiniyordu. Acı bir dersti ama yüzüne aldığı yara çocuğa yaramıştı. Ona saygılı olmayı öğretmişti, hem de konuşarak öğretebileceğinden çok daha hızlı bir şekilde. Gerçekçi olmayı da öğretmişti ve bu iyi bir şeydi. Küçük jestler ve zaman. Nadiren başarısız olurdu. Sonra gözüne Ferro ilişti, gölgelerin içinde kaşlarını çatmış oturuyordu. Logen gülümsemesinin düştüğünü hissetti. Bazılarıyla arkadaş olmak daha uzun sürerdi, bazıları ise hiçbir zaman yumuşamazdı. Kara Dow böyleydi. Kaderinde yalnız yürümek olanlar, Logen'ın babası böyle derdi.

Çömleğe baktı ama içindekiler çok cesaretlendirici değildi. Birkaç dilim pastırma ve kökler karıştırılarak yapılmış bir yulaf

lapası. Bulundukları yerde avlanacak çok şey yoktu. Ölü diyar adı üzerinde ölü bir yerdi. Ovadaki çimenlerin yerini kahverengi otlar ve gri tozlar almıştı. İçinde kamp yaptıkları evin yıkıntılarına göz gezdirdi. Kırık taşların üzerinde buldukları eski tahta parçalarıyla bir ateş yakmışlardı. Çatlakların arasında eğreltiotları yoktu, zeminde çimen çıkmıyordu ve taşların arasında tek bir yosun bile yoktu. Logen'a kalırsa yüzlerce yıldır bu eve kendilerinden başka kimse girmemişti.

Etraf sessizdi de. Bu akşam rüzgâr çok fazla yoktu. Sadece ateşin hafif çatırtısı ve Bayaz'ın çırağına bir konuda ders verirken çıkardığı mırıldanmalar. Logen, Mecusların İlki'nin yeniden kendine gelmesine seviniyordu, her ne kadar Bayaz eskisinden daha yaşlı ve daha suratsız görünse de. En azından artık kararları onun almasına gerek kalmamıştı. Logen için lider olmak hiçbir zaman iyi sonuçlanmamıştı.

"Sonunda berrak bir gece." Kardeş Uzunayak eşikten geçerken başını önüne eğdi ve kendini beğenmiş bir biçimde yukarıyı işaret etti. "Seyrüsefer için kusursuz bir gökyüzü! Yıldızlar on gündür ilk kez bu kadar berrak ve biz hedefimizden tek bir adım bile şaşmamışız! Tek bir adım bile! Sizi yanlış yola sokmadım, dostlarım! Hayır! Ben böyle bir şeyi asla yapmam! Size söylediğim gibi, Aulcus'a kırk kilometre yolumuz kaldı!" Hiç tebrik gelmedi. Bayaz ve Quai hararetli tartışmalarına devam ediyordu. Luthar kısa kılıcının yüzeyinde çenesini görebileceği bir açı arıyordu. Ferro bir köşede kaşlarını çatmış oturuyordu. Uzunayak iç geçirip ateşin yanına oturdu. "Yine mi yulaf lapası?" diye mırıldandı. Çömleğin içine bakıp yüzünü buruşturdu.

"Korkarım."

"Ah, yolculuğun zorlukları, değil mi dostum? Zorluklar olmadan şan ve şöhret de olmaz."

Logen, "Ah," dedi. Düzgün bir yemek yiyebilecekse şan ve şöhret olmadan da yapabilirdi. Mutsuz bir şekilde yemeği karıştırmaya devam etti.

Uzunayak, Logen'a kısık sesle bir şeyler söylemek için eğildi. "Sanırım meşhur işverenim çırağıyla sorunlar yaşıyor." Bayaz'ın sesi iyice yükselmişti ve keyfinin yerinde olmadığı belliydi.

"...tavayla bir adamı yere serebilmek iyi güzel ama senin ilk

önceliğin büyü sanatı. Son zamanlarda davranışlarında belirgin değişiklikler gerçekleşti. Her şeye fazla dikkat ediyorsun ve emirlerime itaat etmiyorsun. Senin bir öğrenci olarak bir hayal kırıklığı olduğunu düşünmeye başladım."

"Peki sen hep iyi bir öğrenci miydin?" Quai'ın yüzünde alaycı bir gülümsemeye benzer bir şey vardı. "Efendini hiç hayal kırıklığına uğratmadın mı?"

"Uğrattım ve sonuçları hiç iyi olmadı. Hepimiz hata yaparız. Öğrencisinin aynı hataları yapmasına engel olmak öğretmenin görevidir."

"O zaman bana yaptığın hataları anlatsan iyi olur. Belki o zaman daha iyi bir öğrenci olurum."

Bayaz ve çırağı ateşin üzerinden dik dik birbirlerine baktılar. Logen, Bayaz'ın kaşlarının çatılmasından hoşlanmamıştı. Bu bakışını daha önce de görmüştü ve bunun sonu hiçbir zaman iyi olmamıştı. Quai'ın birkaç hafta içerisinde perişan bir itaatten somurtkan bir muhalefete nasıl geçiş yaptığını bilmiyordu ama kimsenin hayatını kolaylaştırmadığı kesindi. Logen yemek çok ilgisini çekiyormuş gibi davrandı ve her an kavurucu alevlerin kükremesini duymayı bekledi. Ama duyduğu Bayaz oldu ve sesi çok yumuşaktı.

"Pekâlâ, Efendi Quai, bir kez olsun isteğin çok mantıksız değil. Hadi, benim hatalarımdan konuşalım. Nereden başlamamı istersin?"

Çırak, "En başından?" diye sordu. "Başka nereden başlanabilir ki?"

Mecus ekşi ekşi homurdandı. "Hah. Hikâyemiz uzun zaman önce, Eski Zaman'da başlıyor." Bir an için durup alevlere bakınca ışık yüzünde dans etti. "Ben Juvens'in ilk çırağıydım. Ama eğitimime başladıktan kısa süre sonra efendim ikinci bir öğrenci daha aldı. Güneyden gelen bir çocuk. Adı Khalul'du." Ferro birden kafasını kaldırdı ve gölgelerin arasından somurttu. "En başından beri hiç geçinemedik. İkimiz de çok gururluyduk, birbirimizin yeteneklerini kıskanıyorduk ve efendimiz ikimizden birini övdüğünde buna fazlasıyla imreniyorduk. Rekabetimiz devam etti ve yıllar geçtikçe Juvens yanına yeni öğrenciler aldı, nihayetinde on iki kişi olduk. En başta bu bizi daha iyi birer öğrenci yapıyordu:

daha çalışkan, daha gayretli. Ama Glustrod'la yapılan korkunç savaştan sonra birçok şey değişti."

Logen kâseleri alıp yoğun bulamaçtan herkese biraz koydu, işini yaparken bir yandan da Bayaz'ı dinliyordu. "Düşmanlığımız kan davasına, kan davamız nefrete dönüştü. Dövüştük, önce sözlerle, sonra ellerimizle, sonra da büyüyle. Bizi kendi halimize bıraksalar muhtemelen birbirimizi öldürürdük. Belki de böyle olsaydı dünya çok daha iyi bir yer olurdu ama Juvens araya girdi. Beni Kuzey'e, Khalul'u da Güney'e, yıllar önce inşa ettiği iki büyük kütüphaneye gönderdi. Bizi oraya ayrı ve yalnız çalışmamız, sakinleşmemiz için göndermişti. Aramıza dağlar, denizler ve Dünya Çemberi girerse kan davamızın sona ereceğini düşünmüştü ama yanılıyordu. Sürgündeyken daha da öfkelendik ve bunun için birbirimizi suçladık, intikam planları yaptık."

Logen tabakları dağıtırken Bayaz da kalın kaşlarını çatmış Quai'a bakıyordu. "O zaman efendimi dinleyecek kadar sağduyulu olsaydım her şey farklı olurdu ama gençtim, inatçıydım ve gururluydum. Khalul'dan daha güçlü olmaya yemin etmiştim. Aptallıkla düşündüm ki, Juvens bana bir şey öğretmeyecekse kendime yeni bir efendi bulurum."

Ferro kâsesini Logen'ın elinden alırken, "Yine mi lapa, pembe?" diye sordu.

"Bana teşekkür etmene gerek yok." Kadına bir kaşık attı ve Ferro kaşığı havada yakaladı. Logen, Mecusların İlki'ne kâsesini uzattı. "Başka bir efendi mi? Başka kim vardı ki?"

Bayaz, "Sadece tek bir kişi," diye mırıldandı. "Kanedias. Yüce Yaratan." Kaşığını düşünceli bir biçimde elinde evirip çevirdi. "Evine gidip önünde diz çöktüm ve beni yanına alması için yalvardım. Tabii ki reddetti beni, herkesi reddettiği gibi. Ama inatçıydım ve zamanla pes ederek beni eğitmeyi kabul etti."

Quai, "Sonra da Yaratan'ın Evi'nde yaşamaya başladın," diye mırıldandı. Logen kâsesinin üzerine eğilirken ürperdi. Eve yaptığı kısa ziyaret yüzünden hâlâ kâbus gördüğü oluyordu.

Bayaz, "Evet," dedi, "ve orayı öğrenmeye başladım. Yüce İlimler'deki yeteneklerim Kanedias'ın işine yarıyordu ama Kanedias sırları söz konusu olduğunda Juvens'ten de cimriydi; beni ocak-

larda bir köle gibi çalıştırdı ve bana sadece hizmet etmeme yetecek kadarını öğretti. Sinirlenmeye başladım ve bir gün Yaratan malzeme almak için dışarıya çıkınca merakıma, hırsıma ve bilgiye olan açlığıma yenik düşüp girmemi yasakladığı yerlere girdim. Ve orada, en iyi korunan sırrını buldum." Duraksadı.

Kaşığı ağzına giderken havada asılı kalmış olan Uzunayak, "Neydi?" diye sordu.

"Kızı."

Quai neredeyse hiç duyulmayan bir tıslamayla, "Tolomei," diye fısıldadı.

Bayaz başıyla onayladı ve güzel bir şeyler hatırlamış gibi ağzının bir köşesi hafifçe büküldü. "Hiç kimseye benzemiyordu. Yaratan'ın Evi'ni hiç terk etmemiş, babasından başka kimseyle konuşmamıştı. Babasına belirli vazifelerde yardım ediyordu. Sadece Yaratan'ın kanından olanların dokunabileceği... özel malzemelerle... çalışıyordu. Bana kalırsa bir çocuk yapmasının esas sebebi de buydu. İnanılmaz güzel bir kızdı." Bayaz'ın suratı asıldı, bakışlarını yere indirirken yüzünde ekşi bir gülümseme belirdi. "Ya da en azından, anılarımda öyle."

Luthar, "Çok lezzetliydi," diyerek parmaklarını yaladı ve boş kâsesini yere koydu. Son zamanlarda yemek seçmeyi bırakmıştı. Logen birkaç hafta hiçbir şey çiğneyememenin adamın iştahını açtığını düşündü. Luthar ümitle, "Biraz daha var mı?" diye sordu.

Quai, "Benimkini al," diye tıslayarak kâseyi Luthar'a doğru itti. Yüzünde ölümcül bir soğukluk vardı ve efendisine diktiği gözleri karanlığın içinde parıldıyordu. "Devam et."

Bayaz kafasını kaldırdı. "Tolomei beni büyülemişti ve ben de onu. Garip geliyor ama o zaman gençtim ve damarlarımda ateş akıyordu, kafamda hâlâ Yüzbaşı Luthar'ınki gibi gür saçlar vardı." Elini kel kafasında gezdirdi ve omuzları çöktü. "Birbirimize âşık olduk." Sırayla herkese baktı, sanki gülmeleri için onlara meydan okuyordu ama Logen dişine takılan tuzlu bir parçayı çıkarmakla meşguldü ve kimse gülmedi.

"Bana babasının ona verdiği işlerden bahsetti, yavaş yavaş, az da olsa anlamaya başladım. Yaratan dünyanın dört bir yanından değerli malzemeleri bir araya topluyordu, şeytanların dünyada serbestçe dolaştığı döneme ait malzemeleri. Bu parçaların gücü-

nü alıp makinelerinde kullanmak istiyordu. Birinci Kanun'un yasakladığı güçlerle haşır neşir oluyordu ve birkaç sefer başarılı da olmuştu." Logen huzursuzca kıpırdandı. Yaratan'ın Evi'nde gördüğü şeyi, beyaz bir taşın üzerinde duran garip ve büyüleyici silahı hatırladı. Bayaz isminin Bölücü olduğunu söylemişti. İki ucu vardı, birisi burada, diğeri Diğer Taraf'ta. İştahı birden kapandı ve yarısı bitmiş kâsesini öne itti.

Bayaz, "Dehşete düşmüştüm," diye devam etti. "Glustrod'un geride bıraktığı yıkıntıları görmüştüm ve Juvens'e gidip her şeyi anlatmaya karar verdim. Ama Tolomei'yi ardımda bırakmak istemiyordum ve Tolomei de bildiği tek dünyayı terk etmek istemiyordu. Bu yüzden biraz daha kalmaya karar verdim, sonra bir gün Yaratan eve vakitsiz döndü ve bizi birlikte yakaladı. Öfkesi..." Bayaz neler olduğunu hatırlarken acı çekiyor gibi yüzünü buruşturdu, "...kelimelerle anlatılamaz. Evi depreme tutulmuş gibi sallandı, çınladı ve kavruldu. Oradan sağ çıktığım için çok şanslıydım ve tabii ki kaçıp eski efendime sığındım."

Ferro homurdandı. "Demek affetmeyi bilen biriymiş."

"En azından bana karşı. Juvens ona ihanet etmiş olmama rağmen beni geri çevirmedi. Özellikle de ağabeyinin Birinci Kanun'u çiğnediğini duyunca. Yaratan öfkeyle, çalıştığımız yere gelerek kızının saflığının bozulduğunu iddia edip adalet istedi ve beni sırlarını çalmakla suçladı. Juvens onu reddetti. Kanedias'ın ne tür deneyler yaptığını söylemesini istedi. Kardeşler savaştı ve ben kaçtım. Gökyüzü öfkelerinin aleviyle aydınlandı. Geri döndüğümde efendim ölmüş, kardeşi de kaçmıştı. İntikam yemini ettim. Dünyanın dört bir yanından Mecusları topladım ve Yaratan'la savaşmaya gittim. Hepimiz oradaydık. Khalul dışında."

Ferro, "O niye gelmedi?" diye hırladı.

"Bana güvenilmeyeceğini söyledi. Savaşa benim aptallığımın sebep olduğunu iddia etti."

Quai, "Söyledikleri doğru değil mi?" diye mırıldandı.

"Belki, kısmen. Ama daha kötü suçlamalarda da bulundu. O ve lanetli çırağı, Mamun. Yalanlar," diye tısladı ateşe bakıp. "Yalanlar söylediler ama diğer Mecuslar yalanlarına kanmadı. Khalul da tarikatı terk ederek Güney'e döndü ve gücü başka yerlerde aradı. Buldu da. Glustrod'un yaptığını yaptı ve kendini lanetledi.

İkinci Kanun'u çiğneyerek insan eti yedi. Kanedias ile savaşmaya on bir kişi gittik ama sadece dokuzumuz döndü."

Bayaz derin bir nefes alıp iç geçirdi. "İşte, Efendi Quai. Yaptığım hataların hepsi gözler önüne serildi. Efendimin ölümünden ve tarikatımın bölünmesinden sorumlu olduğumu söyleyebilirsin. Batıya, geçmişin yıkıntılarına gitmemizin sorumlusunun da ben olduğumu söyleyebilirsin. Yüzbaşı Luthar'ın kırık çenesinden de beni sorumlu tutabilirsin."

Logen, "Geçmişin tohumları günümüzde meyvelerini verir," diye mırıldandı.

Bayaz, "Evet, öyle olur," dedi. "Evet, öyle. Hem de ne ekşi meyveler. Benim hatalarımdan ders alıp efendinin sözünü dinleyecek misin, Efendi Quai?"

Çırak, "Tabii ki," dedi ama Logen çırağın sesinde alaycı bir ton olduğunu düşündü. "Ben itaat etmek için varım."

"Öyle olsa iyi olur. Ben Juvens'e itaat etseydim bunların hiçbiri olmazdı." Bayaz gömleğinin üstten iki düğmesini açarak yakasını bir kenara itti. Adamın boynundan omzuna kadar uzanan soluk bir yara alevlerin ışığıyla aydınlandı. "Bu yara Yaratan'ın eseri. Biraz daha yana gelseydi ölmüştüm." Yüzünü buruşturarak yara izini ovaladı. "Bunca yıl sonra bile hâlâ zaman zaman acıyor. Gördün mü, Efendi Luthar, izi sürekli taşısan bile daha kötüsü de olabilirdi."

Uzunayak boğazını temizledi. "Sizinki güzel bir yara tabii ama sanırım bende daha iyisi var." Kirli pantolonunun bacağını kasığına kadar sıyırdı ve uyluğu ateşin ışığıyla aydınlandı. Bacağını çepeçevre saran yara izi çirkin ve gri renkliydi. Logen bile etkilenmişti.

Luthar midesi bulanmaya başlamış gibi, "Bu nasıl oldu?" diye sordu.

Uzunayak gülümsedi. "Yıllar önce, genç bir adamken, Suljuk kıyısında bir fırtınada gemimiz alabora oldu. Tanrı beni kötü hava koşullarıyla dokuz kez soğuk sulara bıraktı. Neyse ki iyi bir yüzücüyümdür. Ne yazık ki bir defasında büyük bir balık beni bir sonraki yemeğiyle karıştırdı."

Ferro, "Balık mı?" diye mırıldandı.

"Gerçekten. Çok büyük ve agresif bir balıktı, ağzı bir kapı ka-

dardı ve dişleri birer bıçak kadar keskindi. Neyse ki burnuna bir yumruk attım," yumruğunu havada salladı, "ve beni bırakmak zorunda kaldı, sonra da şansıma akıntı beni kıyıya sürüklemiş. Yerliler arasında merhametli bir kadın beni bulduğu için çok şanslıyım, beni evinde misafir etti. Suljuk halkı genelde yabancılara şüpheyle yaklaşır." Mutlu mutlu iç geçirdi. "Dillerini de bu sayede öğrendim. Fazlasıyla spiritüel bir halk. Tanrı beni kutsamış. Gerçekten." Bir sessizlik oldu.

"Eminim sende daha iyisi vardır." Luthar, Logen'a doğru sırıtıyordu.

"Beni de bir defasında öfkeli bir koyun ısırmıştı ama geride izi kalmadı."

"Ya parmağın?"

"Bu mu?" Logen tanıdık et parçasına bakıp parmağını havada salladı. "Ne olmuş?"

"Parmağını nasıl kaybettin?"

Logen kaşlarını çattı. Sohbetin gittiği yerden hoşnut değildi. Bayaz'ın hatalarını dinlemek ayrı bir şeydi, kendi hatalarından bahsetmek apayrı bir şey. Ölüler şahitti ya, çok kötü hatalar yapmıştı. Yine de şimdi herkes ona bakıyordu. Bir şey söylemek zorundaydı. "Bir savaşta kaybettim. Carleon denilen bir yerin dışında. O zaman gençtim ve benim de damarlarımda ateş akıyordu. Bir aptal gibi savaşın en yoğun olduğu yerlere dalmaktan zevk alırdım. Bir defasında, geri döndüğümde, parmağım yerinde yoktu."

Bayaz, "Kendini fazla kaptırmışsın, ha?" dedi.

"Onun gibi bir şey." Kaşlarını çatıp et parçasını ovaladı. "Garip şey. Aradan bunca zaman geçmesine rağmen bazen içten içe sızladığını hissediyorum. Beni delirtiyor. Yerinde olmayan bir parmağı nasıl kaşırsın ki?"

Luthar, "Canın çok yandı mı?" diye sordu.

"Hem de nasıl ama bundan çok daha acı veren yaralarım oldu."

"Ne gibi?"

Bunun üzerinde biraz düşünmesi gerekti. Logen yüzünü ovalayıp kanlar içinde ve haykırarak, yaralı geçirdiği saatleri, günleri ve haftaları düşündü. Etrafta topalladığı ya da sargılı elleriyle önüne getirilen etleri kesmeye çalıştığı zamanları. "Bir keresin-

de yüzüme fena bir kılıç darbesi aldım," diyerek Tul Duru'nun kulağında bıraktığı ize dokundu. "Çok kanamıştı. Bir defasında bir ok neredeyse gözümü çıkarıyordu." Kaşının altındaki yarımay şeklindeki izi ovdu. "Bütün kıymıkları çıkarmaları saatler sürdü. Uffrith kuşatmasında kafama büyük bir kaya atmışlardı. Kuşatmanın ilk günüydü bir de." Kafasının arkasına dokundu ve saçının altındaki şişlikleri hissetti. "Kafatasımı ve omzunu kırdı."

Bayaz, "Kötüymüş," dedi.

"Benim hatamdı. Bir şehrin duvarlarını ellerinle parçalamayı denersen böyle olur." Luthar'ın ona baktığını görünce omzunu silkti. "İşe yaramadı zaten. Dediğim gibi, o zamanlar kanım kaynardı."

"Duvarı ısırıp çiğnemeye çalışmamana şaşırdım."

"Muhtemelen ayakta kalsaydım onu da denerdim. Kafama taş düşmesi iyi olmuş yani. En azından dişlerim hâlâ yerinde. Kuşatma devam ederken iki ay boyunca yatakta yatıp ciyakladım. Tam iyileşmiştim ki Üçağaç ile dövüştüm ve bir kez daha bir sürü yerim kırıldı." Logen yaşadıklarını hatırlayınca yüzünü buruşturdu, sağ elinin parmaklarını açıp kapattı, çektiği acıları ve elinin nasıl ezildiğini hatırladı. "Ve bu, gerçekten çok acımıştı. Diğerleri kadar büyük olmasa da." Elini kemerinin içine sokup gömleğini dışarıya çıkardı. Herkes neye işaret ettiğine baktı. En alttaki kaburgasının altında küçük bir yaraydı aslında, karnının hemen yanındaydı.

Luthar, "Çok bir şeye benzemiyor," dedi.

Logen dönüp arkasını gösterdi. "Geriye kalanı da burada," diyerek parmağıyla omurgasının yanındaki daha büyük olduğunu bildiği izi gösterdi. Sonrasında uzun süreli bir sessizlik oldu.

Uzunayak, "Delip geçti mi?" diye mırıldandı.

"Delip geçti, bir mızraktı. Asıksurat Harding denen bir adamla yaptığım bir düelloda. Hâlâ hayatta olduğum için çok şanslıyım."

Bayaz, "Bir düelloysa," diye mırıldandı, "nasıl canlı çıkabildin?"

Logen dudaklarını büzüştürdü. Ağzında ekşi bir tar vardı. "Onu yendim."

"İçinden bir mızrak geçmişken mi?"

"Dövüş bitene kadar yaranın farkına varmadım."

Uzunayak ve Luthar çatık kaşlarla birbirilerine baktı. Seyrüseferci, "Böyle bir şeyi fark etmemek çok zor olur diye düşünüyor insan," dedi.

"Olabilir." Logen duraksadı, nasıl anlatacağını düşündü ama kaytarmanın bir yolunu bulamadı. "Bazen... neler yaptığımın farkında olmuyorum."

Uzun bir sessizlik. Bayaz, "Nasıl yani?" diye sordu ve Logen yüzünü buruşturdu. Haftalardır özenle üzerinde çalıştığı güveni yitirme tehlikesiyle karşı karşıyaydı ama başka seçeneği de yoktu. Hiçbir zaman iyi bir yalancı olmamıştı.

"Sanırım on dört yaşındaydım, bir arkadaşımla tartıştım. Sonrasında neler olduğunu hatırlamıyorum. Öfkelendiğimi anımsıyorum. Bana vurduğunu hatırlıyorum. Sonrasında kendimi ellerime bakarken buldum." Şimdi de ellerine bakıyordu, karanlıkta soluktular. "Çocuğu boğmuşum. Ölmüş. Bunu yaptığımı hatırlamıyordum ama ortalıkta başka kimse yoktu ve tırnaklarımın altında kan vardı. Cesedi kayalıklara taşıyıp başının üzerine düşürdüm, ağaçtan düştüğünü söyledim ve herkes bana inandı. Çocuğun annesi uzun süre ağladı ama ne yapabilirdim ki? Yaşadığım ilk deneyim buydu."

Logen grubun gözlerinin üzerinde olduğunu hissetti. "Beş sene sonra neredeyse babamı öldürüyordum. Adamı yemek yerken bıçaklamışım. Nedenini bilmiyorum. Hiç öğrenmedim. Neyse ki çabucak iyileşti."

Uzunayak'ın tedirgin bir biçimde uzaklaştığını hissetti ve adamı suçlayamazdı. "Sonrasında Shanka daha sık ortaya çıkmaya başladı. Babam da beni güneye, yardım istemek için dağlara gönderdi. Orada Bethod'u buldum ve onun için dövüşürsem bana yardım edeceğini söyledi. Bu aptallıkla istediğini seve seve yaptım ve dövüşler devam etti. O savaşlarda yaptığım şeyler... yaptığımı söyledikleri şeyler." Derin bir nefes aldı. "Şey. Arkadaşlarımı öldürmüşüm. Düşmanlarıma neler yaptığımı görmeniz gerekirdi. Zaten en başta bundan büyük keyif alıyordum. Ateşin başında otururken insanlara bakıp benden korktuklarını görmek, kimsenin benimle göz göze gelmeye cesaret edememesi hoşuma gidiyordu. Ama gittikçe kötüleşti. Ve kötüleşti. Sonra bir kış boyunca kim olduğumu veya neler yaptığımı pek hatırlamıyorum. Bazen

neler olduğunun farkında oluyor ama hiçbir şeyi değiştiremiyordum. Kimse sıradakinin kim olduğunu bilmiyordu. Herkes korkudan altına sıçıyordu, Bethod bile ve bundan en çok korkan da bendim."

Herkes sessizce olduğu yerde oturuyordu. Ölü ve monoton ovadan sonra içine sığındıkları yıkık ev herkese rahat bir yer gibi görünmüştü ama artık bu özelliğini yitirmişti. Boş pencereler açık yaralar gibiydi. Boş kapı eşikleri mezara benziyordu. Sessizlik devam etti ve en sonunda Uzunayak boğazını temizledi. "Öyleyse, hazır konusu açılmışken, istemeden de olsa bizden birini de öldürme ihtimalin var mı?"

"Öyle bir şey olsa muhtemelen hepinizi öldürürdüm."

Bayaz kaşlarını çattı. "İçim rahat etmediyse özür dilerim."

Uzunayak, "Bize bundan daha önce bahsedebilirdin!" diye isyan etti. "Birlikte seyahat ettiğin arkadaşlarının bilmesi gereken bir şey bu! Yerinde olsam–"

Ferro, "Adamı rahat bırak," diye hırladı.

"Ama böyle bir şeyden–"

"Kes sesini, yıldızlara bakan gerizekâlı. Sanki sen mükemmelsin." Uzunayak'a bakıp kaşlarını çattı. "Bazılarınız çok konuşuyorsunuz ve işler sarpa sarınca hiçbir işe yaramıyorsunuz." Luthar'a bakıp kaşlarını çattı. "Bazılarınız da düşündüğü kadar işe yaramıyor." Gözlerini Bayaz'a dikti. "Ve bazılarınız bir sürü sır saklıyorsunuz, olmadık zamanlarda kendinizden geçiyor ve geriye kalanları hiçliğin ortasında yalnız bırakıyorsunuz. O bir katil. Ne olmuş, amına koyayım? Birilerinin öldürülmesi gerektiğinde sesiniz çıkmıyordu hiç."

"Ben sadece–"

"Çeneni kapat demedim mi sana?" Uzunayak bir süre şaşkın şaşkın baktı, ardından ona söylenileni yaptı.

Logen ateşin üzerinden Ferro'ya baktı. Yardım en son ümit ettiği yerden gelmişti. Grubun üyeleri içerisinde onu bir o görmüştü. Tam olarak neden bahsettiğini bir tek o biliyordu. Ve onu savunmuştu. Ferro'nun kaşları çatık ona baktığını gördü ama bu bir şeyi değiştirmezdi. Gülümsediğini hissetti.

"Ya sen?" Bayaz da Ferro'ya bakıyordu ve bir şey düşünüyormuş gibi bir parmağı dudağındaydı.

"Bana ne olmuş?"

"Sırları sevmediğini söyledin. Biz hepimiz yaralarımızdan bahsettik. Ben grubu eski hikâyelerimle sıktım, Kanlı Dokuz da kendi hikâyeleriyle eğlendirdi." Mecus parmağıyla yarısı gölgelerin arasında kalmış kemikli yüzüne hafifçe vurdu. "Sen seninkini nasıl aldın?"

Bir duraksama. Luthar, "Bahse girerim yara izini bırakana bedelini ödetmişsindir, ha?" diyerek hafifçe kıkırdadı.

Uzunayak da kıkırdamaya başladı. "Ah, kesinlikle! Adamın acılar içerisinde öldüğüne eminim! Ferro'nun adama–"

Ferro, "Ben yaptım," dedi.

Kahkahalar bir anda kesildi ve gülümsemeler yok oldu. Logen, "Eh?" dedi.

"Ne var, pembe, sağır mısın lan? Kendi kendime yaptım."

"Neden?"

Ferro, "Hah!" diye gaklayıp ateşin üzerinden dik dik Logen'a baktı. "Birinin sana sahip olmasının nasıl bir şey olduğunu bilmiyorsun! On iki yaşındayken Susman adında bir adama satıldım." Yere tükürdü ve kendi dilinde bir şey söyledi. Logen bunun bir iltifat olmadığına emindi. "Kızların eğitildiği ve büyük kârlarla satıldığı bir yerin sahibiydi."

Luthar, "Ne için eğitiliyorlardı?" diye sordu.

"Sence ne için olabilir, ahmak? Sikişmek için."

Luthar, "Ah," diye ciyakladı, yutkundu ve bakışlarını yere indirdi.

"Orada iki sene kaldım. İki sene sonra bir bıçak çaldım. O zamanlar nasıl adam öldürülür bilmiyordum. Ben de sahibime verebileceğim en büyük zararı verdim. Bıçağı kemiğe dayayıp kendimi kestim. Bıçağı elimden aldıklarında fiyatımı dörtte bire indirmiştim." En gururlu gününden bahsedermiş gibi geniş geniş sırıtarak ateşe bakıyordu. "Yaşlı piçin nasıl ciyakladığını görmeniz gerekirdi!"

Logen kadına baktı. Uzunayak'ın ağzı açıktı. Mecusların İlki bile şoktaydı. "Kendine mi zarar verdin?"

"Ne olmuş?" Yine bir sessizlik. Rüzgâr evin yıkıntıları arasında esiyor, taşların arasında tıslıyor ve alevleri dans ettiriyordu. Kimsenin söyleyecek ya da anlatacak bir şeyi kalmamıştı.

HİDDETLİ

Kar yağıyor, beyaz taneler uçurumun kenarından aşağıya süzülüyor, yeşil çamları, kara kayaları ve aşağıdaki kahverengi nehri gri hayaletlere çeviriyordu.

West çocukken her sene karın yağmasını hevesle beklediğine inanamıyordu. Uyanıp her yeri bembeyaz gördüğünde çok sevindiğine. Karın içinde bir gizem, hayret ve neşe barındırdığını düşündüğüne. Şimdiyse Cathil'in saçları, Ladisla'nın ceketi ve West'in pis pantolonu üzerine tutunan kar taneleri West'i dehşete düşürüyordu. Kemiklerine kadar işleyen soğuk, vücudunu yara yapan ıslaklık, yürümesini zorlaştıran bir engel. Soluk ellerini birbirine ovaladı, burnunu çekip çatık kaşlarla gökyüzüne baktı ve kendini sefaletin pençesine bırakmamaya çalıştı.

"Eldekilerle yetinmek gerek," diye fısıldadı ve kelimeler kurumuş boğazından kaba bir ses tonuyla çıktı, konuşurken dışarıya bir buhar bulutu verdi. Agriont'un sıcak yazını düşündü. Meydandaki çiçek açan ağaçları. Gülümseyen heykellerin omuzlarında şarkı söyleyen kuşları. Yapraklı dalların arasından parka süzülen güneş ışığını. Yardımı olmadı. Akan burnunu bir kez daha çekerek üniformasının kollarına ellerini de kapatacak şekilde çekmeye çalıştı ama üniformasının kolları bir türlü istediği kadar uzamıyordu. Donmuş parmaklarıyla ceketinin ucunu kavradı. Bir daha hiç ısınabilecek miydi acaba?

Pike'ın elini omzunda hissetti. Mahkûm, "Bir şeyler oluyor," diye mırıldandı. Yere çömelmiş, kendi aralarında fısır fısır konuşan Kuzeylileri işaret etti.

West yorgun gözlerle adamlara baktı. Daha yeni rahat etmişti ve kendi acıları dışında bir şeye odaklanmakta güçlük çekiyordu. Ağrıyan bacaklarını yavaşça uzattı, soğuk dizlerinin ayağa kalkarken çatırdadığını duydu, silkindi ve vücudunu tokatlayarak

yorgunluğu üzerinden atmaya çalıştı. Isınmak için kollarını gövdesine dolayıp yaşlı bir adam gibi sırtı bükük Kuzeylilere doğru yürüdü. Adamların yanına varamadan toplantı sona erdi. Ona bir şey sorulmadan alınmış bir karar daha.

Yağan kardan hiç etkilenmiyor gibi görünen Üçağaç ona doğru geldi. "Köpekadam, Bethod'un keşif erlerini görmüş," diye homurdandı ağaçların arasını işaret ederek. "Şuradaki tepenin ardında, derenin kenarında, şelalenin yakınındalar. Onları görmesi büyük şans. Onlar da bizi görebilirdi ve şimdiye kadar çoktan ölmüştük."

"Kaç kişiler?"

"Bir düzine kadar diyor. Etraflarından dolaşmak riskli olabilir."

West kaşlarını çattı ve ağırlığını bir ayağından diğerine aktararak kan akışını hızlandırmak için uğraştı. "Ama dövüşmek daha riskli olmaz mı?"

"Belki evet, belki hayır. Adamları hazırlıksız yakalarsak şansımız olabilir. Yiyecekleri ve silahları var," West'i baştan aşağıya süzdü, "ve de kıyafetleri. İşimize yarayabilecek her türden şey. Kışa girdik artık. Kuzey'e gidiyoruz ve hava ısınmayacak. Karar verildi. Dövüşeceğiz. Bir düzine çok fazla, bu yüzden herkese ihtiyacımız var. Arkadaşın Pike çok zorlanmadan bir baltayı savuracak gibi duruyor. Hazırlansa iyi olur." Yerde oturan Ladisla'yı işaret etti. "Kız tehlikeden uzakta kalabilir ama–"

"Hayır, Prens olmaz. Çok tehlikeli."

Üçağaç gözlerini kıstı. "Tabii ki çok tehlikeli. Bu yüzden bütün erkekler riski paylaşmalı."

West öne eğildi ve aşırı pişmiş birer sosis gibi kalın ve sertleşmiş dudaklarını kullanarak inandırıcı bir ses tonuna bürünmek için elinden geleni yaptı. "Sadece diğerlerini riske atar. Bunu ikimiz de biliyoruz." Prens şüpheyle kendilerine bakıyor, ne hakkında konuştuklarını tahmin etmeye çalışıyordu. "Prensi yanımıza almak dövüşte kafamıza birer çuval geçirmek kadar işe yarar."

Yaşlı Kuzeyli hıhladı. "Muhtemelen haklısın," dedi. Derin bir nefes alıp kaşlarını çattı ve bir süre düşündü. "Pekâlâ. Normalde bunu yapmayız ama öyle olsun. O ve kız geride kalacak. Geriye kalanlar, sen de dahil, dövüşecek."

West başıyla onayladı. Her adam payına düşeni yapmalıydı, durum hiç hoşuna gitmese bile. "Anlaştık. Geriye kalanlar dövüşüyor."

Agriont'un parlak bahçelerinde olsalar, tahtın vârisi Prens Ladisla'yı kimse tanıyamazdı. Saray mensupları, dalkavuklar ve prensin maiyeti muhtemelen burunlarını tutup adamın üzerine basıp geçerdi. West'in adama verdiği ceket dikişlerinden yırtılmaya başlamıştı, dirsekleri aşınmış ve çamura bulanmıştı. Lekesiz beyaz üniforması zamanla kirlenerek grileşmişti. Hâlâ birkaç altın renkli püskülü duruyordu ama şimdi daha çok çürüyerek geriye sadece yağlı sapları kalan görkemli bir çiçek buketine benziyordu. Saçları iç içe geçmiş, çenesinde kızıl renkli sakalı uzamıştı. Kaşları arasında çıkan kıllar, Agriont'ta kaşlarını düzeltmek için uzunca bir zaman ayırdığını belli ediyordu. Yüzlerce kilometre yakında Prens'ten daha acınası durumda olan tek kişi West olmalıydı.

West, Prens'in yanına çökerken Prens, "Ne yapıyoruz?" diye sordu.

"Nehrin kenarında Bethod'un adamlarını görmüşler, Majesteleri. Dövüşmemiz gerek."

Prens başıyla onayladı. "Benim de bir silaha–"

"Sizden burada kalmanızı istemek zorundayım."

"Albay West, bana kalırsa ben de–"

"Eminim dövüş sırasında çok işimize yararsınız, Majesteleri ancak korkarım bunu yapmanıza izin veremem. Siz tahtın vârisisiniz. Sizi kaybetmeyi göze alamayız."

Ladisla'nın hayal kırıklığına uğramış gibi görünmeye çalıştığı ama rahatladığı her halinden belliydi. "Pekâlâ, eğer ısrar ediyorsan."

"Kesinlikle." West, Cathil'e döndü. "Siz ikiniz burada kalacaksınız. Biz hemen geri döneriz. Tabii eğer şansımız yaver giderse." Son kısmı söylerken yüzünü buruşturdu. Şans son zamanlarda nadir bulunan bir şeydi. "Gözden uzakta ve sessiz olun."

Cathil sırıttı. "Endişelenme. Kendisine zarar vermesine izin vermem."

Ladisla öfkeyle kıza baktı ve iktidarsız bir öfkeyle yumruklarını sıktı. Hâlâ kızın laf sokmalarıyla başa çıkmakta zorlanıyordu.

Hayatı boyunca iltifatlara ve dalkavukluğa maruz kalıp her emrine itaat edilmiş olmanın adamı bu gibi bir duruma hiç hazırlamadığı belliydi. West bir an için adamı yalnız bırakmanın iyi bir fikir olup olmadığını merak etti ama seçim şansı yoktu. Burada dövüşten uzakta olacaklardı. Güvende olacaklardı. En azından ondan çok daha güvende.

Yere çömeldiler. Kirli yüzler, dağınık saçlar ve sert ifadelerden oluşan bir çember. Derin çizgilerin oluşturduğu kırışıklarla dolu sert hatlı yüzüyle Üçağaç. Bir kulağı olmayan ve vahşi vahşi gülümseyen Kara Dow. Kalın kaşlarını çatmış olan Tul Duru. Bir taş gibi umursamaz duran Asıksurat. Parlak gözlerini kısmış, sivri burnundan verdiği nefes buğulanan Köpekadam. Yanmış yüzünde hareket edebilen kısımlardan yüzünü astığı belli olan Pike. Dünyanın en sert görünümlü altı erkeği ve bir de West.

Yutkundu. Her adam üzerine düşeni yapmalıydı.

Üçağaç sert toprağın üzerine bir dal parçasıyla kaba bir harita çiziyordu. "Pekâlâ, çocuklar, tam burada, nehrin kıyısındalar. Bir düzine, belki daha fazlalar. Şöyle yapacağız. Asıksurat, sen soldasın, Köpekadam, sen de sağdasın. Her zamanki gibi."

Köpekadam, "Tamamdır, şef," dedi. Asıksurat başıyla onayladı.

"Ben, Tul ve Pike bu taraftan adamlara saldıracağız. Onları şaşırtmayı planlıyoruz. Sakın bizi vurmayın, çocuklar, olur mu?"

Köpekadam sırıttı. "Oklardan uzak durursanız başınıza bir şey gelmez."

"Aklımda tutmaya çalışırım. Dow ve West, siz nehri geçecek ve şelalenin yanında bekleyeceksiniz. Arkalarından dolaşacaksınız." Sopa yerde geniş bir yay çizdi ve West boğazının endişeyle düğümlendiğini hissetti. "Suyun sesi sayesinde fark edilmezsiniz. Ben suya bir taş atınca saldırıya geçin, anladınız mı? Taş suya düşünce, sinyal bu."

Dow, "Tabii ki, şef," diye homurdandı.

West birden Üçağaç'ın ona baktığını fark etti. "Sen de anladın mı, evlat?"

Soğuktan ve korkudan uyuşmuş diliyle, "Ee, evet, tabii ki," diye mırıldandı. "Taş gelince gidiyoruz... şef."

"Tamamdır. Ve gözlerinizi açık tutun. Yakında başkaları da

olabilir. Bethod'un adamları her yerde. Hâlâ ne yapacağını bilmeyen var mı?" Herkes başını iki yana salladı. "Güzel. O zaman ölürseniz beni suçlamayın."

Üçağaç doğruldu ve diğerleri de adamı takip etti. Kınlarındaki kılıçlarını gevşeterek, yayların gerginliğini kontrol ederek, kayışlarını sıkılaştırarak son hazırlıklarını yaptılar. West'in hazırlık yapacak çok bir şeyi yoktu. Aşınmış kemerine çalıntı ağır bir kılıç takmıştı, hepsi bu kadardı. Bu adamların arasında tam bir aptal gibi hissediyordu. Adamların toplamda kaç kişiyi öldürdüğünü merak etti. Bütün bir kasaba ve birkaç komşu köyü dolduracak kadar adam öldürdüklerini duysa şaşırmazdı. Pike bile hiç umursamadan birilerini öldürmeye hazır görünüyordu. West adamın neden hapishane kolonilerinden birine gönderildiğini hâlâ bilmediğini hatırlattı kendine. Şimdi düşünceli bir biçimde parmağını ağır baltasının bıçak kısmında gezdirişini görünce ve yaralı yüzüne bakınca, neden hapse düştüğünü tahmin etmek zor değildi.

West ellerine baktı. Titriyorlardı ve sebebi sadece soğuk değildi. Bir elini diğeriyle kavrayıp sıktı. Kafasını kaldırınca Köpekadam'ın ona bakıp sırıttığını gördü. "Cesur olmak için korkmak gerek," dedi ve sonra arkasına dönüp Üçağaç'ı takip etti.

Kara Dow'un arkasından gelen sert sesi West'i hazırlıksız yakaladı. "Sen benlesin, katil. Bana ayak uydurmaya çalış." Donmuş toprağa tükürüp nehre doğru yürümeye başladı. West dönüp son bir kez diğerlerine baktı. Cathil bir kez başıyla onayladı ve West de aynı şekilde karşılık verdi, sonra arkasına döndü ve Dow'u takip etti. Dallarından buzlu sular damlayan ağaçların arasında sessizce ilerledi. Şelalenin tıslaması kulaklarını gittikçe doldurdu.

Şimdi Üçağaç'ın planı fazla basit gelmeye başlamıştı. "Dereyi geçtiğimizde sinyal gelince ne yapacağız?"

Dow omzu üzerinden, "Öldürcez," diye homurdandı.

Cevap işe yaramaz da olsa West'in paniğe kapılmasına sebep oldu. "Sola mı gideyim sağa mı?"

"Benim yoluma çıkmadığın sürece, hangisine istersen gidebilirsin."

"Sen hangi tarafa gideceksin?"

"Nerede öldürcek biri varsa o tarafa."

West nehrin kıyısında tedirgin adımlar atarken soruyu hiç sormamış olmayı arzuladı. Şelale az ilerideydi, kara kayalardan bir duvar ve siyah ağaç gövdeleri arasında akan bir sudan ibaretti. Çok ses çıkarıyor ve havaya su damlacıkları saçıyordu.

Nehir dört adımdan daha geniş değildi ama su çok hızlı akıyor ve kaygan taşların üzerinde köpürüyordu. Dow kılıcını ve baltasını başının üzerine kaldırdı, kararlı adımlarla beline kadar suya girdi ve karşı kıyıya çıkıp üzerinden sular damlarken kayalara yaslandı. Etrafına bakındı ve West'i çok geride görünce kaşlarını çatıp eliyle öfkeli bir biçimde gelmesini işaret etti.

West hantalca kendi kılıcını çekip havaya kaldırdı, derin bir nefes aldı ve akıntıya adım attı. Su botlarına dolup baldırına kadar yükseldi. Sanki bacağı birden donmuştu. Bir adım daha attı ve diğer ayağı da kalçasına kadar suya battı. Gözleri pörtledi, kesik kesik nefes almaya başladı ama artık geri dönüş yoktu. Bir adım daha attı. Botu yosunlu taşlardan birine denk gelince kaydı ve çaresizce koltuk altlarına kadar suya gömüldü. Dondurucu su nefesini kesmemiş olsaydı çığlık atacaktı. Panikle dişlerini sıkmış halde yarı tökezleyerek yarı yüzerek yoluna devam etti ve karşı kıyıya ulaştı. Kesik kesik, çaresizce nefes alıp veriyordu. Her yeri donmuş ve uyuşmuş halde sendeleyip Dow'un yanında sırtını taşlara dayadı.

Kuzeyli sırıttı. "Üşümüş gibi duruyorsun, evlat."

West takırdayan dişleri arasından, "Ben iyiyim," diye kekeledi. Hayatı boyunca hiç bu kadar üşümemişti. "El... el... elimden geleni yapacağım."

"Ne yapacaksın? Böyle üşürken dövüşmene izin veremem, evlat, ikimizin de ölümüne sebep olacaksın."

"Bu konuda endişelenmene–" Dow'un avucu suratında patladı. Hissettiği şok neredeyse acıdan daha kötüydü. West'in ağzı açık, bir elini içgüdüsel olarak yanağına atarken kılıcını çamura düşürdü. "Sen ne–"

Kuzeyli, "Kullan onu!" diye tısladı. "Sana ait!"

West tam ağzını açıyordu ki Dow'un diğer eli diğer yanağında patladı ve West'i kayalara doğru savurdu. West'in dudağından akan bir damla kan yere düştü, başı zonkluyordu.

"Bu senin. Sahiplen onu!"

"Amına koduğumun..." West, elleri Dow'un boynuna sarılıp sıkarken, pençelerken bir hayvan gibi dişlerini çıkarıp hırladı. Tüm vücuduna kan pompalanıyor, açlığının, sızlayan vücudunun, günlerdir donarak yürümenin hayal kırıklığının acısını çıkarıyordu.

Ama ne kadar öfkeli olursa olsun Kara Dow iki misli daha kuvvetliydi. West'in ellerini gırtlağından alıp West'i kayalara doğru ittirirken, "Kullan bunu!" diye hırladı. "Isındın mı şimdi?"

Kafalarının üzerinden bir şey uçtu ve yanlarındaki suya düştü. Dow, West'i son bir kez ittirdikten sonra kükreyerek saldırıya geçti. West ağır kılıcını çamurun içinden aldı ve silahını havaya kaldırıp kan zonklayan başına pompalanırken var gücüyle anlamsız sesler çıkararak peşinden gitti.

Çamurlu arazi altından akıp gitmeye başladı. Çalıların ve çürümüş ağaçların arasından geçip açık alana çıktı. Dow'un baltasıyla ağzı açık bir Kuzeyli'ye saldırdığını gördü. Havaya kanlar saçıldı ve dallarla beyaz gökyüzüne kara benekler sıçradı. Ağaçlar, kayalar ve insanlar titriyor, West'in nefesi kulaklarında bir fırtına gibi uğulduyordu. Birisi önüne çıktı ve kılıcını savurup kılıcın adama gömüldüğünü hissetti. Yüzüne kan sıçrayan West sendeledi, yere tükürdü, gözlerini kırpıştırdı, yana adım attı ve dengesini yeniden sağladı. Kafası çığlıklar, haykırışlar, çarpışan metallerin sesi ve kemiklerin çatırtısıyla doluydu.

Kes. Biç. Hırla.

Göğsüne saplanmış oku tutan biri karşısına çıktı. West'in kılıcı adamın başını ağzına kadar ikiye ayırdı. Ceset irkildi ve kılıcı bükülerek elinden kaydı. Toprağın içinde tökezledi, yarı düştü ve yanından geçen birine yumruğunu savurdu. Bir şey vücuduna çarpıp onu bir ağaca tosladı ve ciğerlerindeki hava birden boşaldı. Birisi kollarını yanlarda tutmuş, üzerine yüklenerek nefesini kesiyor, yaşam enerjisini tüketmeye çalışıyordu.

West başını uzatıp dişlerini adamın dudağına geçirdi ve dişlerinin ortada birleştiğini hissetti. Adam çığlık atarak bir yumruk savurdu ama West vuruşları hissetmiyordu. Ağzındaki et parçasını tükürdü ve adama bir kafa attı. Adam kıvrandı ve ciyakladı, yırtılan dudağından kanlar akıyordu. West deli bir köpek gibi hırlayarak dişlerini adamın burnuna geçirdi.

Isır. Isır. Isır.

Ağzı kanla doldu. Çığlıkları duyabiliyordu ama artık çenesini sıkmaktan ve dişlerini birbirine geçirmekten daha önemli bir şey yoktu. Başını yana çevirdi ve adam yüzünü tutarak kendini geriye attı. Nereden geldiği belli olmayan bir ok adamın göğsüne saplandı ve adam dizleri üzerine düştü. West adamın üzerine atladı, elleriyle adamı saçlarından tuttu ve yüzünü yere vurmaya başladı.

"Bitti."

West ellerini geri çektiğinde parmakları kana ve kopmuş saça bulanmıştı. Nefes nefese, gözlerini pörtleterek ayağa kalktı.

Her şey sakindi. Dünya dönmeyi bırakmıştı. Açıklığa yağan kar sakince ıslak toprağın, etrafa saçılmış eşyaların, yerdeki cesetlerin ve ayakta dikilen adamların üzerini kaplıyordu. Tul çok uzakta değildi ve ona bakıyordu. Üçağaç arkadaydı, kılıcını elinde tutuyordu. Pike'ın erimiş yüzü büzülmüştü ve kanlı eliyle kolunu tutuyordu. Hepsi bakıyordu. Hepsi ona bakıyordu. Dow elini havaya kaldırıp onu işaret etti. Başını geriye atıp kahkaha atmaya başladı. "Onu ısırdın! Adamın amına koduğumun burnunu kopardın! Senin manyak piç kurusunun teki olduğunu biliyodum!"

West de onlara baktı. Başındaki zonklama azalmaya başlamıştı. "Ne?" diye mırıldandı. Üstü başı kanla kaplıydı. Ağzını sildi. Tuzlu. Yerde yüzüstü yatan, başının altında kan birikmeye başlayan en yakındaki cesede baktı. Biriken kan eğimli arazide West'in botlarına doğru akıyordu. Bir şeyi... hatırladı. Birden midesine giren kramp yüzünden iki büklüm oldu, ağzındaki kanı yere tükürdü ve midesi boş olmasına rağmen öğürdü.

Dow, "Hiddetli!" diye bağırdı. "Sen busun!"

Asıksurat sık çalıların arasından çıkmış, oku omzunda, çömelip cesetlerden birinin üzerindeki kanlı kürkü çıkarmakla meşguldü. Kendi kendine, "Güzel ceket," diye mırıldandı.

West kamp yerini yağmalayan adamları seyrederken hâlâ iki büklüm dizleri üzerindeydi. Dow sürekli kahkahalar atıyor, "Hiddetli!" diye bağırıyordu. "Sana bundan sonra böyle diyeceğim!"

"Burada ok da var." Köpekadam yerdeki çantalardan bir şey çıkarıp sırıttı. "Ve peynir. Gerçi biraz küflenmiş." Kenarındaki küfü kirli parmaklarıyla sıyırıp sırıttı, sonra da peyniri ısırdı. "Ama hâlâ yenebilir."

Üçağaç başını sallayarak, "İşe yarar bir sürü şey var," deyip kendi kendine gülümsemeye başladı. "Ve hepimiz hayattayız. İyi iş çıkardınız, beyler." Tul'un sırtına hafifçe vurdu. "Diğerleri bunları aramaya başlamadan kuzeye yola çıksak iyi olur. İşe yarayacak şeyleri çabucak toplayın ve diğer ikisini almaya gidelim."

West'in aklı yeni yeni çalışmaya başlamıştı. "Diğer ikisi!"

Üçağaç, "Pekâlâ," dedi, "sen ve Dow gidip onlara bakın... Hiddetli." Gülümseyerek arkasına döndü.

West nabzı yeniden hızlanırken sıklıkla kayıp dengesini kaybederek ağaçların arasından geldikleri yöne doğru sendeledi. Kendi kendine, "Prensi koru," diye mırıldandı. Soğuğu hiç hissetmeden dereye girdi, karşı kıyıya geçti ve diğerlerini bıraktıkları yere doğru koşar adım tepeyi çıktı.

Bir kadın çığlığı duydu ama ses hemen kesildi ve ardından bir adamın hırladığını duydu. Korku tüm vücudunu ele geçirdi. Bethod'un adamları onları bulmuştu. Çok geç kalmış olabilirdi. Yanan bacaklarını zorlayarak, çamurun içinde yarı tökezleyip yarı kayarak tepenin geri kalanını çıktı. Prensi korumak zorundaydı. Ciğerleri yanıyordu ama parmaklarıyla ağaç gövdelerine tutunarak, buzlu zemindeki dalları ve çalıları ezerek yine de yoluna devam etti.

Uçurumun yanındaki açıklığa ulaştığında nefes nefeseydi ve kanlı kılıcını elinde sıkı sıkı tutuyordu.

Yerde iki figür mücadele ediyordu. Cathil alttaydı, sırtüstü kıvranıyor, tepesindeki adamı tekmeliyor ve tırmalıyordu. Adam kadının pantolonunu dizlerine kadar indirmişti ve bir yandan kadının ağzını kapatmaya çalışırken bir yandan da kendi kemerini açmaya çalışıyordu. West öne doğru bir adım atıp kılıcını havaya kaldırdı ama tam o sırada adam başını çevirip ona baktı. West gözlerini kırpıştırdı. Tecavüzcü tahtın vârisi Prens Ladisla'dan başkası değildi.

West'i görünce ayağa kalkıp geriye bir adım attı. Yüzünde masumane bir ifade vardı, mutfaktan turta çalmaya çalışırken yakalanan bir çocuk gibi sanki neredeyse sırıtıyordu. "Özür dilerim," dedi, "işiniz daha uzun sürer sanmıştım."

West hâlâ neler olduğunu anlamaya çalışarak adama baktı. "Uzun mu?"

Cathil gerileyip pantolonunu toplarken, "Lanet olasıca piç!" diye çığlık attı. "Seni geberteceğim ulan!"

Ladisla dudağına dokundu. "Beni ısırdı! Bak!" Kanlı parmak ucunu kendisine karşı işlenmiş bir suçun kanıtıymış gibi gösterdi. West öne doğru ilerlediğini hissetti. Prens yüzünde bir şey görmüş olmalıydı çünkü geri adım attı, bunu yaparken bir eliyle de pantolonunu tutuyordu. "Bir saniye, West, ben sadece–"

Birden açığa çıkan öfke yoktu. Geçici körlük, kendi kendine hareket eden uzuvları, bir baş ağrısının en ufak bir emaresi yoktu. Öfkeye dair hiçbir şey yoktu. West hayatı boyunca hiç bu kadar sakin ve kendinden emin olmamıştı. Bunu yapmayı kendi seçti.

Sağ kolunu öne uzattı ve avucunu Ladisla'nın göğsüne geçirdi. Tahtın vârisi nazikçe ciyaklayarak geriye düştü. Sol ayağı çamurda vârisi. Sağ ayağını yere basmak istedi ama ayağının altında yer yoktu. Kaşları çatıldı, ağzı ve gözleri şaşkınlıkla açıldı. İttifak tahtının vârisi West'ten uzaklaştı, havayı tırmalayarak uçurumdan aşağıya düştü, havada birkaç kez döndü ve... gözden kayboldu.

Kısa bir çığlık, ardından bir çarpma duyuldu, sonrasında da taşların yuvarlanma sesi geldi.

Ardından da sessizlik.

West şaşkın şaşkın orada durdu.

Dönüp Cathil'e baktı.

Kız olduğu yerde donup kalmıştı ve gözleri fal taşı gibi açıktı.

"Sen... sen..."

"Biliyorum." Ses sanki kendi sesi değildi. Uçurumun ucuna kadar gidip aşağıya baktı. Ladisla'nın cesedi aşağıdaki taşların üzerinde yüzüstü yatıyordu, West'in eski ceketi hâlâ sırtındaydı ve pantolonu bileklerindeydi, bir dizi garip bir açıyla bükülmüş ve parçalanmış kafasının altında kan birikmeye başlamıştı. Kimse daha ölü görünemezdi.

West yutkundu. Bunu o yapmıştı. O. Tahtın vârisini öldürmüştü. Onu soğukkanlılıkla öldürmüştü. O bir suçluydu. O bir haindi. O bir canavardı.

Ve neredeyse gülecekti. Güneşli Agriont, sadakat ve saygının sorgusuz sualsiz verildiği yer, tebaanın kendilerine emredilenleri yaptıkları şehir, insanların birbirini öldürmediği yer, şimdi çok ama çok uzaktaydı. Bir canavar olabilirdi ama Angland'ın don-

muş vahşi doğasında kurallar farklıydı. Burada canavarlar çoğunluktaydı.

Omzuna sertçe vuran bir el hissetti. Kafasını kaldırınca Kara Dow'un kulaksız başının uçurumdan aşağı baktığını gördü. Kuzeyli dudaklarını büzüp bir ıslık çaldı. "Bu da buraya kadarmış. Biliyor musun, Hiddetli?" Yan gözle West'e bakıp sırıttı. "Seni sevmeye başladım, evlat."

KANLARININ SON DAMLASINA KADAR

Dagoska Üstadı
Sand dan Glokta'ya,

Tüm çabalarına rağmen, Dagoska'nın İttifak'ın elinde daha uzun süre kalamayacağı aşikâr. Bu yüzden sana hemen buraya geri dönmeni ve huzuruma çıkmanı emrediyorum. Rıhtımı kaybetmiş olabilirsiniz ama gece bir kayıkla sessizce şehirden çıkmakta zorlanacağını sanmıyorum. Açıkta seni bir gemi bekliyor olacak.

Yetkilerini Dagoska konseyinin tek yaşayan İttifak üyesi olan General Vissbruck'a bırakacaksın. Kapalı Konsey'in Dagoska ile ilgili hükmünün hâlâ geçerli olduğunu söylememe gerek yok.

Kanlarının son damlasına kadar savaşılacak.

Sult,
Majesteleri'nin Engizisyonu'nun Rektör'ü.

General Vissbruck mektubu indirdi, çenesi sıkılıydı. "O halde, bizi terk mi ediyorsunuz, Üstat?" Sesi çatlak çıkmıştı. *Panik? Korku? Öfke? Adamı veya diğerlerini kim suçlayabilir ki?*

Salon, Glokta'nın şehre geldiği ilk günden beri aynıydı. Kusursuz mozaikler, şaheser tablolar, cilalanmış mermerler, hepsi yüksek pencerelerden içeriye süzülen güneş ışığıyla parıldıyordu. *Ancak konsey üyelerinin sayısı oldukça azaldı.* Gıdısı işlemeli ceketinin yakasına kadar sarkan Vissbruck ve sandalyesine çökmüş Haddish Kahdia'dan başka konsey üyesi kalmamıştı. Nicomo Cosca bir kenara duruyor, pencerenin kenarına yaslanmış, tırnaklarını temizliyordu.

Glokta derin bir nefes aldı. "Rektör... hesap vermemi istiyor."

Vissbruck ciyaklar gibi kıkırdadı. "Neden bilmiyorum ama aklıma yanan bir binadan kaçan fareler geldi." *Uygun bir metafor. Tabii eğer yangından kaçan fareler kendilerini bir kıyma makinesinin içine atıyorsa.*

"Yapmayın, General." Cosca kafasını duvardan kaldırdı, yüzünde hafif bir gülümseme vardı. "Üstat burada bunu bizimle paylaşmak zorunda değildi. İstese gece sessizce kaçardı ve ruhumuz bile duymazdı. Ben olsaydım öyle yapardım."

Vissbruck, "*Senin* ne yapacağın beni çok fazla ilgilendirmiyor ne yazık ki," dedi. "Durumumuz çok kritik. Surları kaybettik, surlarla birlikte uzun süre dayanma ümidimizi de yitirdik. Sokaklar Gurkhul askerleriyle dolu. Her gece Yukarı Şehir'in duvarlarını aşıyoruz. Bir koçbaşı yakıyoruz. Uyurlarken nöbetçilerini öldürüyoruz. Ama her gün yeni makineler getiriyorlar. Yakında, belki de mancınıklarını kurabilecek kadar alan açmış olacaklar. Tabii sonrasında Yukarı Şehir'in üzerine alev topları yağacak!" Eliyle pencereyi işaret etti. "Oradan Hisar'a bile ulaşabilirler! Bu odanın ortasını kulübe büyüklüğünde bir taş süsleyebilir!"

Glokta, "Durumumuzun farkındayım," diye sinirlendi. *Son birkaç gündür panik kokusu o kadar fazla ki ölüler bile kokuyu alıyor olmalı.* "Ama Rektör'ün emirleri çok açık. Kanınızın son damlasına kadar savaşacaksınız. Teslim olmak yok."

Vissbruck'un omuzları çöktü. "Teslim olmak zaten bir işe yaramaz." Ayağa kalktı, üniformasını isteksizce düzeltti, ardından sandalyeyi masanın altına sürdü. Glokta o anda adama neredeyse acıyacaktı. *Muhtemelen acınmayı da hak ediyor ama bu konudaki istihkakımı Carlot dan Eider'e harcadım, ki o da bunu hiç hak etmiyordu.*

"Gurkhul zindanlarının içini görmüş bir adam olarak size son bir tavsiye vermeme izin verin. Şehir düşecek olursa, yakalanmadan önce kendi canınızı almanızı öneririm."

General Vissbruck'un gözleri bir süreliğine açıldı, sonra bakışları yerdeki mozaiklere odaklandı. Adam yutkundu ve kafasını kaldırıp yüzünde acı bir gülümseme ile Glokta'ya baktı. "Orduya katıldığımda aklımda bu yoktu."

Glokta bastonuyla yaralı bacağına vurdu ve acı bir gülümse-

meyle cevap verdi. "Aynı şeyi ben de söyleyebilirim. Stolicus ne demişti? 'Orduya asker toplayan çavuşlar rüya satar ama kâbus verir.'"

"Mevcut duruma çok uyuyor."

"Ne kadar teselli olur, bilmiyorum ama benim kaderimin sizinki kadar hoş olacağını hiç sanmıyorum."

"Küçük bir teselli." Vissbruck cilalanmış topuklarını birbirine vurup selam verdi. Bir süre hareket etmeden öyle kaldı, ardından hiçbir şey söylemeden arkasına döndü, topuklarını zeminde takırdatarak salonu terk etti ve bir süre sonra koridordaki yankısı da sona erdi.

Glokta, Kahdia'ya baktı. "General'e söylediklerimin aksine, sana şehri ilk fırsatta teslim etmeni öneririm."

Kahdia'nın yorgun gözleri ona baktı. "Bunca şeyden sonra mı? Şimdi mi?"

Özellikle şimdi. "Belki de imparator merhametli olmaya karar verir. Her halükârda, savaşmaya devam etmenin sizin için bir avantajını göremiyorum. Mevcut durumda hâlâ pazarlık gücünüz olabilir. Ortak bir noktada buluşabilirsiniz."

"Bana sunduğun teselli bu mu? İmparatorun merhameti?"

"Elimde sadece bu var. Bana çölde kaybolan bir adam için ne demiştin?"

Kahdia başıyla onayladı. "Sonu nasıl biterse bitsin, sana teşekkür ederim."

Bana teşekkür mü ediyorsun, gerizekâlı? "Ne için? Şehrinizi yok ettiğim ve sizi imparatorun merhametine bıraktığım için mi?"

"Bize bir parça da olsa saygı gösterdiğin için."

Glokta burnundan soludu. "Saygı mı? Sana sadece duymak istediklerini söyledim, istediklerimi alabilmek için."

"Olabilir. Ama teşekkür bedavadır. Tanrı seninle olsun."

Kahdia da odayı terk ederken Glokta, "Tanrı beni gittiğim yere kadar takip etmez," diye mırıldandı.

Cosca büyük burnunun altından sırıttı. "Adua'ya geri dönüyorsun demek, Üstat, öyle mi?"

"Dediğin gibi, Adua'ya geri dönüyorum." *Sorgu Evi'ne. Rektör Sult'a.* Çok mutlu bir düşünce değildi.

"Belki orada görüşürüz."

"Öyle mi diyorsun?" *Muhtemelen şehir düşünce buradakilerle birlikte katledileceksin. O zaman benim asıldığımı da göremezsin.*

"Hayatta tek bir şey öğrendiysem, o da her zaman bir şans olduğudur." Cosca sırtını duvardan alırken sırıttı ve kapıya doğru yürürken bir eli kılıcının kabzasındaydı. "İyi bir işvereni kaybetmekten nefret ederim."

"Kaybolmak istemezdim. Ama kendini hayal kırıklıklarına hazırla. Hayat onlarla dolu." *Ve hayatın sonu en büyük hayal kırıklığıdır.*

"Pekâlâ, birisi hayal kırıklığına uğrayacaksa o ben olayım." Cosca kapının eşiğinde abartılı bir selam verdi, eskiden görkemli bir görünüme sahip zırhı pencerelerden süzülen ışıkla parıldadı. "Benim için büyük bir onurdu."

Glokta dilini boş dişetlerinde gezdirip ağrıyan bacağını sıvazlarken yatağının üzerine oturdu. Odasına göz gezdirdi. *Davoust'un odası. Büyücünün tekinin bir gece yarısı ödümü koparttığı oda. Şehrin yanışını seyrettiğim oda. On dört yaşındaki bir kızın beni neredeyse midesine indirdiği oda. Ah, mutlu anılar...*

Ayağa kalkarken yüzünü buruşturdu ve yanında getirdiği kutunun yanına gitti. *Ve Valint ve Balk'ın teklifini kabul ederek bir milyonluk borcun altına imza attığım oda.* Mauthis'in ona verdiği deri keseyi cebinden çıkardı. *Doğru düzgün dokunulmamış yarım milyon değerinde parlak taş.* Yine içinden keseyi açmak, elini içine sokup soğuk ve sert taşlara dokunmak, zenginliği parmaklarının arasında hissetmek geldi. Güçlükle de olsa kendine hâkim oldu, zorlanarak eğildi ve giysilerden bazılarını kenara iterek keseyi birinin altına yerleştirdi. *Siyah, siyah, siyah. Kendime yeni bir gardırop düzmeliyim.*

"Elveda demeden mi gidiyorsun?"

Glokta birden sırtını dikleştirince neredeyse sırtına saplanan sancı yüzünden kusacaktı. Bir eliyle uzanıp dizlerinin bağı çözülmeden kutunun kapağını kapattı. Vitari kapının eşiğinde dikilmiş, çatık kaşlarla ona bakıyordu.

"Lanet olsun!" diye tısladı. Her nefesinde dişlerinin arasından etrafa tükürükler saçılıyordu, sol bacağı tahta gibi uyuşmuştu, sağ bacağı acıyla yanıyordu.

Vitari odaya girip gözlerini kısarak sağa sola göz gezdirdi. *Kimse olup olmadığına bakıyor. Demek ki özel bir şey konuşacağız.* Vitari kapıyı kapatırken kalbi daha hızlı atmaya başladı ve bunun tek sebebi bacağındaki spazm değildi. Anahtar kilitte döndü. *Sadece ikimiz. Amma heyecanlı.*

Vitari halının üzerine sessizce volta atmaya başladı, uzun siyah gölgesi Glokta'ya doğru uzanıp duruyordu. Maskesinin altından, "Seninle bir anlaşma yaptığımızı sanıyordum," diye tısladı.

Glokta daha asil bir duruş için uğraş verirken, "Ben de öyle sanıyordum," dedi. "Sonra Sult'tan bir not aldım. Beni geri çağırıyor ve sanırım sebebini ikimiz de tahmin edebiliriz."

"Benim söylediğim bir şey yüzünden değil."

"Öyle diyorsun."

Vitari gözlerini biraz daha kıstı ve daha da yaklaştı. "Seninle bir anlaşma yaptık. Ben kendi payıma düşeni yaptım."

"Ne güzel! Benim cansız bedenim Adua'nın rıhtımında yüzerken sen de kendini bununla teselli eder, Gurkhul askerlerinin gelmesini bekler – oof!"

Vitari üzerine atlamıştı ve ağırlığı Glokta'nın çarpık sırtını kutuya bastırınca ciğerlerindeki hava hırıltıyla boşaldı. Bir metal parıldadı, bir zincir takırdadı ve Vitari'nin parmakları Glokta'nın boynuna dolandı.

"Seni kötürüm solucan! Şuracıkta senin boğazını kesmem gerek!" Dizi Glokta'nın karnına bastırıyor, soğuk metal nazikçe derisine değiyordu. Kadının mavi gözleri parıldayarak sağa sola oynuyor, şimdi Glokta'nın arkasındaki kutunun içindeki taşlar kadar sert bir ışıkla ışıldıyordu. Ölümüm birkaç saniye ötede olabilir. Şakası yok. Eider'in gırtlağını sıkışını hatırladı. *Benim bir karıncayı ezmem kadar umursamazdı ve ben, zavallı kötürüm, bir karınca kadar çaresizim.* Belki de korkması gerekirdi ama aklından tek bir şey geçiyordu: *En son ne zaman kucağıma bir kadın çıktı?*

Bir kahkaha attı. Yarı hıçkırarak, yarı kıkırdayarak, gözleri acı ve neşenin mide bulandırıcı karışımıyla sulanırken, "Sen beni bugüne kadar hiç mi tanımadın?" diye sordu. "Üstat Glokta, tanıştığımıza memnun oldum! Senin bana ne yapacağın zerre umurumda değil ve bunu biliyorsun. Tehditler? Bundan daha iyisini yapmak zorundasın, seni kızıl saçlı fahişe!"

Vitari'nin gözleri öfkeyle pörtledi. Olabilecek en yüksek basıncı uygulamaya hazır halde omuzlarını öne iterken dirseği geriye çekti. *Boynumu büküp koparabilir bu şekilde, buna hiç şüphem yok.*

Glokta tükürükle ıslanmış dudaklarının hafifçe gülümsediğini hissetti. Şimdi.

Vitari'nin maskesinin ardından gelen nefesini duydu. *Yap.*

Bıçağın boynundaki basıncının arttığını hissetti, soğuk ve o kadar keskin ki neredeyse bıçağı hissetmiyordu. *Hazırım.*

Ardından Vitari tıslayarak bıçağı havaya kaldırdı ve Glokta'nın başının yanına sapladı. Doğrulup ondan uzaklaştı. Glokta gözlerini kapattı ve bir süre sadece nefes aldı. *Hâlâ yaşıyorum.* Gırtlağında garip bir his vardı. *Rahatlama mı yoksa hayal kırıklığı mı? Aradaki farkı söylemek zor.*

"Lütfen." O kadar yumuşak bir sesle söylenmişti ki Glokta bunu bir an hayal ettiğini düşündü. Vitari'nin sırtı ona dönük, başı önüne eğikti ve yumruk yaptığı elleri titriyordu.

"Ne?"

"Lütfen." *Gerçekten söylemiş. Ve bunu söylemek ona acı veriyor, belli.*

"Lütfen, ha? Sence burada lütfene yer var mı? Tanrı aşkına, seni neden kurtarayım? Sult için casusluk yapmak için buradasın. Buraya geldiğimden beri bana köstek olmaktan başka bir şey yapmadın! Senden daha az güvendiğim biri olamaz ve ben kimseye güvenmem!"

Vitari ona yüzünü döndü, elini başının arkasına attı ve maskesini tutup çıkardı. Altından esmer teni açığa çıktı: Gözlerinin etrafı, alnı ve boynu kahverengiydi, ağzının etrafı beyazdı ve burnunun üzerinde pembe bir iz vardı. Yüzü, Glokta'nın beklediğinden çok daha yumuşak, genç ve sıradandı. Artık ürkütücü görünmüyordu. Çaresiz ve korkmuş görünüyordu. Glokta birden kendini yanlış bir odaya girmiş de birisini çıplak basmış gibi rahatsız hissetti. Kadın yanına gelip önünde diz çökerken neredeyse gözlerini kaçıracaktı.

"Lütfen." Gözleri nemliydi, dudakları ağlamak üzereymiş gibi titriyordu. *Sert kabuğun altında gizlenene kısa bir bakış. Ya da rol mü yapıyor?* Glokta gözünün seğirdiğini hissetti. Vitari, "Kendim

için değil," dedi neredeyse fısıldayan bir sesle. "Lütfen. Sana yalvarıyorum."

Glokta düşünceli bir biçimde boynunu ovaladı. Elini çektiğinde parmaklarında kan vardı. Belli belirsiz bir kahverengilik. *Bir çizik. Bir sıyrık. Biraz daha basınç uygulasaydı şimdi bütün kanım bu güzel halının üzerine akıyor olurdu. Hayat ne kadar hızlı değişiyor. Onu neden kurtarayım?*

Ama nedenini biliyordu. *Çünkü çok insan kurtarmıyorum.*

Acı çekerek kutuya doğru dönüp sırtını Vitari'ye verdi ve bacağındaki ölü eti ovaladı. Derin bir nefes aldı. "Pekâlâ," diye cevap verdi.

"Pişman olmayacaksın."

"Şimdiden pişman oldum bile. Lanet olsun ki ağlayan kadınlara karşı zaafım var! Ama kendi bavulunu kendin taşırsın!" Etrafına dönüp bir parmağını kaldırdı ama Vitari çoktan maskesini takmıştı. Gözleri kuru, kısık ve vahşiydi. *Sanki yüz yıldır gözyaşı dökmemiş gibiler.*

"Endişelenme." Bileğindeki zinciri çekiştirdi ve kutunun yanına saplanan bıçak bekleyen avucuna geri döndü. "Çok bir bavulum yok."

Glokta körfezin sakin sularına yansıyan ateşleri seyrediyordu. Şekil değiştiren parçalar, kara suyun üzerinde parıldayan kırmızı, sarı ve beyaz renkler. Buz ritmik bir biçimde kürekleri çekiyordu ve şehrin alevleriyle aydınlanan soluk yüzü ifadesizdi. Severard arkasında kambur bir şekilde oturuyor, suya bakıyordu. Vitari en öndeydi, başı dikenli bir şekilden ibaretti. Kürekler suya girip çıkarken neredeyse hiç ses çıkmıyordu. Sanki kayık hiç hareket etmiyordu. Daha çok yarımadanın karanlık silueti karanlığın içinde onlardan ağır ağır uzaklaşıyordu.

Ne yaptım ben? İçi insanlarla dolu bir şehri ölüme veya köleliğe terk ettim, ne için? Kralın onuru için mi? Ülkeyi bırakın, kendi kıçını bile kontrol etmekte zorlanan ağzından salyalar akan bir gerizekâlı için mi? Onurum için mi? Hah. Onurumu dişlerimle birlikte uzun zaman önce kaybettim. Sult'un takdirini kazanmak için mi? Ödülüm boynuma geçirilen bir ilmek ve uzun bir düşüş olabilir.

Karanlık gökyüzüne doğru yükselen kayayı görebiliyordu,

üzerinde hisarın belli belirsiz şekli vardı. Belki dikkatle bakarsa Büyük Tapınak'ın kulelerini de görebilirdi. Hepsi yavaşça geçmişe gömülüyordu.

Neyi farklı yapabilirdim? Eider ve geri kalanlarla işbirliği yapabilirdim. Şehri savaşmadan Gurkhullulara verebilirdim. Bu bir şeyi değiştirir miydi? Glokta boş dişetlerini yaladı. *İmparator yine merhamet etmezdi. Sult yine beni yanına çağırırdı. Lafı bile olmayacak küçük farklar. Shickel ne demişti? Seçim yapabilenlerin sayısı çok azdır.*

Soğuk bir rüzgâr esti ve Glokta ceketine biraz daha sarıldı, kollarını göğsünde birleştirdi ve uyuşmuş ayağını botunun içinde kıpırdatırken yüzünü buruşturdu. Şehir artık çok uzakta yanıp sönen ışıklardan ibaretti.

Eider'in dediği gibi, Rektör veya yanındakiler haritaya bakıp şu ya da bu nokta bizim diyebilsin diye. Hafifçe gülümsedi. Ve bunca çabadan, fedakârlıktan, plandan, entrikadan ve ölümden sona şehri yine kaybediyoruz. Bunca acı ne içindi?

Tabii ki sorusuna cevap veren olmadı. Sadece sakin dalgaların botun yanına çarpma sesi, iskarmozların hafif gıcırtısı, suya girip çıkan küreklerin sesi vardı. Glokta kendinden tiksinmek istedi. Yaptıklarından dolayı pişmanlık duymak. Gurkhul merhametine terk ettiklerine acımak. *Diğer insanlar gibi, uzun zaman önce benim de yapacağım gibi.* Ama artık inanılmaz bir yorgunluğun yanı sıra bacağına, sırtına ve boynuna saplanan sonsuz bir acıdan başka bir şey hissetmiyordu. Her zamanki gibi daha az acı çekeceği bir pozisyon arayarak sırtını arkaya yaslarken yüzünü buruşturdu. *Sonuçta kendimi cezalandırmama gerek yok.* Ceza yakında gelecekti zaten.

ŞEHİRLERİN MÜCEVHERİ

En azından artık at binebiliyordu. Tahta parçalarını sabah çıkarmışlardı ve şimdi Jezal'ın uyuşmuş bacağı atının yanına vurdukça canı yanıyordu. Dizgini tutan elleri hissiz ve beceriksizdi, kolu askı olmayınca zayıftı ve ağrıyordu. Dişleri atı engebeli arazide yürüdükçe içten içte zonkluyordu. Ama en azından arabadan inmişti ve bu da bir şeydi. Artık küçük şeylerden mutlu olabiliyordu.

Diğerleri sessiz ve kasvetli bir gruptu, suratları cenazede yas tutanlar kadar asıktı ve Jezal bunun için hiçbirini suçlayamazdı. Kasvetli bir diyardaydılar. Tozdan bir ova. Çatlak çıplak kayalar. Yaşamdan yoksun taşlar ve kumlar. Gökyüzü hâlâ beyaz bir boşluktu, soluk renk kurşun gibi ağırdı ve sürekli yağmur vaat ediyor ama hiç sözünü tutmuyordu. Isınmak için bir araya toplanmış insanlar gibi arabanın yakınında kalıyorlardı. Muhtemelen yüzlerce kilometrelik soğuk çölde tek sıcak canlılar onlardı. Ölü diyarda kalbi hâlâ atan ve zamanda donup kalmış ovada hareket eden sadece onlardı.

Yol genişti ama taşları çatlamış ve kırılmıştı. Bazı yerlerde tamamen ufalanmışlardı. Bazı yerleri ise tamamen çamur kaplamıştı. Yolun her iki yanında topraktan ölü kütükler yükseliyordu. Bayaz ağaçlardan arta kalanlara baktığını görmüş olmalıydı.

"Şehir kapılarına kadar uzanan otuz kilometre boyunca yolun iki tarafında gururlu meşeler yükselirdi. Yazları yaprakları parıldar ve ovada esen rüzgârla dalgalanırdı. Juvens ağaçları kendi elleriyle dikmişti, Eski Zaman'da, İmparatorluk hâlâ gençken, ben doğmadan çok önce."

Kesilmiş gövdelerden arta kalanlar gri ve kuruydu, kenarlarındaki tırtıklı testere izleri hâlâ seçilebiliyordu. "Birkaç ay önce kesilmiş gibi duruyorlar."

"Çok uzun zaman önce kesildiler, evlat. Glustrod şehri alınca hepsini kesip ocaklarında yaktı."

"Öyleyse neden çürümediler?"

"Çürüme de bir tür yaşam formudur. Burada hiç hayat yok."

Jezal yutkundu ve sırtını kamburlaştırıp mezar taşları gibi yan yana dizilmiş kesik ölü gövdelere baktı. Kendi kendine, "Bu hiç hoşuma gitmedi," diye mırıldandı.

"Sence benim hoşuma gidiyor mu?" Bayaz hafifçe kaşlarını çattı. "Herhangi birimizin gidiyor mu? İnsanlar bazen hatırlanmak için istemedikleri şeyleri yapmak zorunda kalır. Rahat içerisinde yaşayarak değil, mücadele ederek kazanılır şöhret ve onur. Güç ve zenginlik barış ile değil, çatışmalarla elde edilir. Bu gibi şeyler seni artık ilgilendirmiyor mu?"

Jezal, "Evet," diye mırıldandı, "sanırım..." Ama bundan çok da emin değildi. Ölü topraktan denize göz gezdirdi. Burada zenginlik bir kenara, onurdan hiç eser yoktu ve şöhretin nereden gelebileceğini tahmin etmek mümkün değildi. Yüzlerce kilometrelik bir alan içerisindeki beş kişi onu zaten iyi tanıyordu. Ayrıca, gözlerden uzak bir yerde yalnız ve fakir bir yaşam sürmenin çok kötü olup olmadığını düşünmeye başlamıştı.

Belki de eve dönünce Ardee'ye evlenme teklif ederdi. Teklifi yaptığı zaman kızın yüzünde belirecek gülümsemeyi hayal ederek kendini eğlendirdi. Bir cevap almayı beklerken onu kıvrandıracağına şüphe yoktu. Onu kesin bekletecekti. Evet diyeceğine de şüphe yoktu. Sonuçta en kötü ne olabilirdi ki? Babası mı kızacaktı? Sadece subay maaşıyla mı yaşamak zorunda kalırlardı? Sığ arkadaşları ve gerizekâlı kardeşleri itibarını yitirdiği için arkasından mı gülecekti? Bir zamanlar bu gibi şeylere çok önem verdiğini düşününce neredeyse bir kahkaha atacaktı.

Yanında sevdiği bir kadınla alın teriyle sürülen bir yaşam? Şehrin gösterişsiz bir mahallesinde ucuz mobilyalarla döşenmiş ama içinde sıcak bir şömine yanan kiralık bir ev? Ne şöhret ne güç ne zenginlik, sadece her akşam Ardee ile yatağını paylaşmak... Şimdi ölümle burun burna geldikten sonra, her gün minnetle yulaf lapası yerken, yağmurun ve rüzgârın altında yalnız uyurken, gözüne çok da kötü bir kader gibi gelmiyordu.

Gülümsemesi biraz daha genişledi ve çenesindeki derinin ge-

rilmesinden neredeyse hoşlandı. Bu gerçekten kötü bir hayata benzemiyordu.

Kuleleri kırılmış, siperleri parçalanmış, taşları kara çatlaklar kaplamış ve yüzeyleri ıslanarak kayganlaşmış büyük surlar önlerinde yükseliyordu. Gri çisentinin içinde giderek yok olan kara taşlardan sarp bir kayalık. Surların önündeki çorak toprağın üstünde yer yer kahverengi su birikintileri oluşmuş, etrafa tabut büyüklüğünde taş blokları saçılmıştı.

Bayaz çenesini sıkmış halde, "Aulcus," diye hırladı. "Şehirlerin mücevheri."

Ferro, "Parıldıyormuş gibi görünmüyor," diye homurdandı.

Logen da aynı fikirdeydi. Kaygan yol ufalanan kemerli girişe doğru uzanıyordu. Kapıları uzun zaman önce sökülen giriş, şimdi gölgelerin içinde kalmış kocaman bir ağız gibiydi. Karanlık eşiğe bakarken içinde kötü bir his vardı. Mide bulandırıcı bir şey. Yaratan'ın Evi'nin kapısına baktığı zamanki gibi. Bir mezara, belki de kendi mezarına bakıyormuş gibi. Aklına ilk gelen şey geri dönüp uzaklaşmak ve buraya bir daha geri dönmemek oldu. Atı huzursuzlanıp geriye doğru bir adım attı, hafifçe kişneyen hayvanın nefesi yağmurun altında buharlaştı. Denize kadar yüzlerce kilometrelik tehlikeli bir yolculuk kapıya doğru atılacak birkaç adımdan daha çekici geliyordu.

Bayaz'a, "Bunu yapmak istediğine emin misin?" diye mırıldandı.

"Emin miyim? Hayır, tabii ki değilim! Çorak bir ovada yüzlerce kilometre yolu canım istedi diye teptik! Yıllardır bu yolculuğu planlıyorum ve bu küçük grubu dünyanın dört bir yanından sırf kendimi eğlendirmek için bir araya getirdim! Calcis'e geri dönsek hiçbir şey olmaz. Emin miymişim?" Başını iki yana sallayıp atını girişe doğru sürdü.

Logen omuzlarını silkti. "Sordum sadece." Giriş genişledi, genişledi ve sonunda herkesi yuttu. Uzun tünelde atların toynaklarının sesi yankılanıyor, karanlıkta nallar takırdıyordu. Dört bir yanlarını kuşatan taşlar sanki nefes almasını zorlaştırıyordu. Logen başını önüne eğip önlerindeki gittikçe büyüyen ışığa baktı.

Kafasını çevirince ıslak saçları kafasına yapışmış, tedirgin bir biçimde dudaklarını yalayan Luthar ile göz göze geldi.

Ve sonra yeniden bir açıklığa çıktılar.

Uzunayak, "Vay, vay," dedi. "Vay, vay, vay..."

Devasa meydanın her iki yanında dev binalar yükseliyordu. Devler için inşa edilmiş gibi duran yüksek sütunların ve çatıların, direklerin ve görkemli duvarların hayaletleri sisin içinde her şeye tepeden bakıyordu. Logen'ın ağzı açık kaldı. Büyük açıklıkta, çorak bir vadide kurtları bekleyen kuzular gibi ürkek halde yan yana duran herkes için aynı şey geçerliydi.

Yağmur tepelerindeki taşların üzerinde tıslıyor, sular kaygan kaldırım taşların üzerinden akıyor, ufalanan duvarlardan sızıyor, yoldaki çatlaklarda lıkırdıyordu. Nalların sesi boğuk çıkıyordu. Arabanın tekerlekleri hafifçe inleyip gıcırdıyordu. Başka gürültü yoktu. Ne koşturmaca ne uğultu ne de kalabalık. Ne öten kuşlar ne havlayan köpekler ne de çığırtkanlık yapan tüccarlar. Burada hiçbir şey yaşamıyordu. Burada hiçbir şey hareket etmiyordu. Sadece yağmur altında gözden kaybolan büyük kara binalar ve karanlık gökyüzünde süzülen parçalı bulutlar vardı.

Eski bir tapınağın yıkıntılarının yanından geçtiler. Üzerinden sular damlayan bloklar ve taşların üzeri yosunlarla kaplıydı, kırık kaldırım taşlarının üzerinde devasa sütunlar devrilmişti. Çatısının bir kısmı yerinde, bir kısmı hâlâ düştüğü yerdeydi. Gökyüzüne yükselen enkaza bakarken Luthar'ın ıslak yüzü çenesindeki hafif pembelik dışında bembeyazdı. "Lanet olsun," diye mırıldandı.

Uzunayak, "Aynı fikirdeyim," diye mırıldandı kendi kendine. "Çok etkileyici bir manzara."

Bayaz, "Zengin ölülerin sarayları," dedi. "Öfkeli tanrılara dua ettikleri tapınaklar. Malları, hayvanları ve insanları satıp aldıkları pazar yerleri. Birbirlerini alıp sattıkları. Tiyatrolar, hamamlar ve tutkularını tatmin ettikleri genelevler. Hepsi Glustrod gelmeden önceydi." Meydanı ve ardındaki taşlardan vadiyi işaret etti. "Burası Caline Yolu. Şehrin en büyük yoluydu ve burada en zenginler yaşardı. Şehrin kuzeyinden güneyine hemen hemen dümdüz bir hizada uzanır. Şimdi beni iyi dinleyin." Gıcırdayan eyerinde arkasına döndü. "Şehrin üç kilometre güneyinde, üzerinde tapınak

olan yüksek bir tepe var. Eski Zaman'da Saturline Kayası denirdi oraya. Olur da birbirimizden ayrılırsak orada buluşacağız."

Luthar kocaman açılmış gözleriyle, "Birbirimizden neden ayrılalım?" diye sordu.

"Şehrin toprağı... durağan değildir, toprak kaymaları sık olur. Binalar çok eskidir ve dengesizdir. Umarım talihsiz bir olay yaşamadan şehrin diğer tarafına ulaşırız ama... sadece bu ümide bel bağlamak istemiyorum. Bir şey olursa güneye gidin. Saturline Kayası'na. Aksi halde, birbirinizden ayrılmayın."

Bunu demeye gerek yoktu zaten. Logen şehrin içinde ilerlerken yan gözle Ferro'ya baktı. Siyah saçları diken diken olmuş kadın, yüzü yağmurla ıslanmış halde kaşlarını çatarak uzaktaki binalara bakıyordu. "Bir şey olursa," diye fısıldadı ona, "bana yardımcı ol, ha?"

Ferro kısa süreliğine Logen'a baktı, sonra başıyla onayladı. "Olabilirsem olurum, pembe."

"Bu yeterli."

İnsanlarla dolu koca bir şehirden daha kötüsü, içinde hiç insan olmayan koca bir şehirdi.

Ferro'nun bir eli yayında diğeri dizginlerdeydi, her iki tarafa da bakıyor, ara sokaklara göz gezdiriyor, camsız pencereleri ve kapısız eşikleri inceliyor, köşelerin ve ufalanan duvarların ardında ne olduğunu görmeye çalışıyordu. Neyi aradığını Ferro da bilmiyordu.

Ama hazır olacaktı.

Diğerlerinin de kendisi gibi hissettiğini görebiliyordu. Kaşlarını çatarak şehrin yıkıntılarına göz gezdiren Dokuzparmak'ın çenesindeki kasların sürekli gerilip gevşediğini görebiliyordu. Adamın eli kılıcından asla çok uzakta değildi ve kılıcın soğuk metali yağmur damlalarıyla ıslandıkça parıldıyordu.

Luthar her sesten irkiliyordu – arabanın tekerlekleri altındaki bir taşın çatırtısı, suyun havuzun içine akarken çıkardığı şapırtı, atlardan birinin burnundan soluması, hepsi adamı tedirgin ediyor, kafasını bir o tarafa bir bu tarafa çevirmesine ve dilinin ucuyla dudağındaki yarığı yalamasına neden oluyordu.

Quai iki büklüm arabada oturuyor, ıslak saçları zayıf yüzünün

önüne düşüyordu. Dudakları ince bir çizgi oluşturacak şekilde birbirine yapışıktı. Ferro, onun dizginleri şaklattığını duyabiliyordu ve dizginleri o kadar sıkı kavramıştı ki zayıf ellerinin tendonları beyazlaşmıştı. Uzunayak ağzı ve gözleri iyice açılmış halde sonsuz yıkıntılara göz gezdiriyordu ve yumrulu kafasından çenesine doğru yağmur suları akıyordu. İlk kez söyleyecek bir şeyi yoktu – Tanrı'nın terk ettiği bu yerin tek ufak avantajı buydu.

Bayaz kendinden emin görünmeye çalışıyordu ama Ferro buna kanmıyordu. Elini kalın kaşlarındaki suyu silmek için dizginlerden çekerken ellerinin titrediğini görebiliyordu. Yol ayrımlarına geldiklerinde çene kasları geriliyor, gözlerini kısıp yağmurun içine bakıyor, doğru yolu bulmaya çalışıyordu. Her hareketinde endişe ve şüphe vardı. Bayaz da onun kadar iyi biliyordu. Bu yer güvenli değildi.

Klink-klank.

Yağmurun içinde belli belirsizdi, uzaktaki bir örsün üzerine çekicin inme sesi gibi bir ses. Silahların hazırlanışı gibi. Ferro olduğu yerde sırtını dikleştirip kulak kabarttı.

Dokuzparmak'a, "Duydun mu?" diye sordu.

Dokuzparmak durdu ve kulak kabartıp dinledi. Klink-klank. Yavaşça başıyla onayladı. "Duydum," dedi. Kılıcını kınından çekti.

"Ne?" Luthar kılıçlarını çekmeye çalışırken şaşkın gözlerle etrafına bakındı.

Bayaz, "Burada hiçbir şey yok," diye homurdandı.

Ferro eliyle diğerlerine durmalarını işaret etti, eyerinden indi, sinerek bir sonraki binanın köşesine gitti, yayına bir ok taktı ve dev taş bloklardan birine sırtını verdi. Klank-dink. Dokuzparmak'ın sessizce onu takip ettiğini hissetti. Adamın varlığı rahatlatıcıydı.

Bir dizi üzerine çöküp başını köşeden uzattı, havuzlar ve yıkıntılarla dolu boş meydana göz gezdirdi. Uzak köşede yüksek bir kule vardı, hafifçe yana yatmıştı ve kararmış kubbenin altındaki camsız pencereleri karanlıktı. Kulede bir şey yavaşça hareket ediyordu. Karanlık bir şey ileri geri sallanıyordu. Ferro nişan alacak bir şey bulduğu için neredeyse gülümseyecekti.

Bir düşmanın olması iyi bir şeydi.

Sonra arkasından gelen nal seslerini duydu ve Bayaz yanın-

dan geçerek meydana çıktı. Ferro, "Ssss!" diye tısladı ama Bayaz umursamadı.

Omzu üzerinden, "Silahlarınızı kaldırabilirsiniz," diye seslendi. "Rüzgârda çınlayan eski bir çandan başka bir şey değil. Şehir çanlarla doluydu. İmparator doğduğunda, taç giydiğinde. evlendiğinde ya da bir seferden galibiyetle döndüğünde şehirde çalan çanları bir duyacaktınız." Kollarını havaya kaldırıp sesini yükseltti. "Neşeli çan sesleri her yeri kaplar ve meydanlardan, sokaklardan, çatılardan yükselen kuşlar gökyüzünü doldururdu!" Şimdi bağırıyordu. "Ve sokaklarda insanlar sıralanırdı! Pencerelerinden bakarlardı! İmparatorun üzerine gül yaprakları atarlardı! Sesleri kısılana kadar bağırırlardı!" Gülmeye başladı ve kollarını indirdi; uzakta kırık çan çınlamaya ve rüzgârda sallanmaya devam ediyordu. "Uzun zaman önce. Hadi."

Quai dizginleri şaklattı ve araba Mecus'u takip etti. Dokuzparmak ona omzunu silkti ve kılıcını kınına soktu. Ferro bir süre daha olduğu yerde kalıp kısık gözlerle şüpheyle yana yatmış kuleye, kulenin üzerinde süzülen kara bulutlara baktı.

Klink-klank.

Sonra diğerlerini takip etti.

Heykeller çifter çifter donmuş devler olarak öfkeli yağmurun altında ortaya çıkıyorlardı ve hepsinin yüzleri zamanla aşındığı için artık hiçbirinin yüz hatları belli olmuyordu. Su pürüzsüz mermer yüzeylerden akıyor, uzun sakallardan, zırhlı eteklerden, insanları kutsamak veya tehdit etmek için açılmış kollardan damlıyordu. Uzuvlar uzun zaman önce bilekten veya dirsekten veya omuzdan kopmuştu. Bazıları bronzdandı: Dev miğferleri, kılıçları, asaları. yapraklı taçları vardı ve hepsi tebeşirimsi bir yeşile dönmüş, parıldayan taşların üzerinde kirli izler bırakmıştı. Heykeller öfkeli yağmurun altında ortaya çıkıyorlardı ve çifter çifter donmuş devler olarak arkadaki yağmurun altında kaybolarak tarihin sislerine karışıyorlardı.

Bayaz, "İmparatorlar," dedi. "Yüzlerce yıllık hükümdarlık." Jezal, çatlak yol boyunca yanından geçen geçmişin hükümdarlarının heykellerine bakıyordu ve yola tepeden bakan heykelleri incelerken boynunu geriye attığı için hem boynu ağrıyor hem de

yağmur damlaları suratına çarpıyordu. Heykeller Agriont'takilerin iki misli ya da daha fazla büyüklükteydi ama yine de o kadar benziyorlardı ki birden ev hasreti çeker oldu. "Tıpkı Adua'daki Kralyolu gibi."

Bayaz, "Hah," diye homurdandı. "Sence fikri nereden aldım?"

Jezal bu garip yorumu anlamaya çalışırken yanından geçtikleri heykellerin son çift olduğunu fark etti ve endişe verici bir biçimde yana yatmışlardı.

Bayaz bir elini havaya kaldırıp "Arabayı durdur!" diye seslendi ve atını biraz ilerletti.

Artık imparator heykeli kalmadığı gibi yola dair bir şey de kalmamıştı. Toprağın içinde derin bir yarık, şehrin ortasında büyük bir çatlak vardı. Jezal gözlerini kısıp bakınca karşı taraftaki kırık kayaları ve ufalanmış taşları görebiliyordu. Aradaki uçurumu oluşturan boşlukta yağmur yağdıkça, daha ötesindeki duvarların ve sütunların belli belirsiz hayaletleri ve geniş bir bulvarın ana hatları bir görünüp bir kayboluyordu.

Uzunayak boğazını temizledi. "Sanırım bu yoldan devam etmeyeceğiz artık."

Jezal dikkatlice eyerin üzerinden eğilip aşağıya baktı. Aşağıda karanlık su akıyor, köpükler saçarak çalkalanıyor, şehrin temellerinin altındaki toprağı yıkıyordu. Bu yeraltı denizinin içinden kırık duvarlar, parçalanmış kuleler ve dev binaların çatlamış kabukları yükseliyordu. Yana yatmış sütunlardan birinin üzerinde heykeli hâlâ duruyordu, çok uzun zaman önce ölmüş bir kahramana ait olmalıydı. Bir zamanlar elini zaferle havaya kaldırmış olabilirdi ama şimdi birinin onu bu sulu cehennemden çıkarması için yalvarıyor gibiydi.

Başı dönen Jezal eyerine oturdu. "Bu yoldan devam etmeyeceğiz," diye homurdandı.

Bayaz kaşlarını çatıp aşağıda akan suya baktı. "O zaman başka bir yol bulmalıyız, hem de çabuk. Şehirde bu yarıklardan çok var. Düz bir hat üzerinde ilerlesek bile kilometrelerce yolumuz var ve bir köprü bizi bekliyor."

Uzunayak kaşlarını çattı. "Tabii eğer hâlâ ayaktaysa," dedi.

"Hâlâ ayakta! Kanedias sağlam şeyler yapardı." Mecusların İlki yağmurun içine göz gezdirdi. Gökyüzü şimdiden kararma-

ya, kafalarının üzerine karanlık bir ağırlık çökmeye başlamıştı. "Kaybedecek zamanımız yok. Bu gidişle hava kararmadan köprüye ulaşamayacağız."

Jezal korku dolu gözlerle Mecus'a baktı. "Geceyi şehirde mi geçireceğiz?"

Bayaz, "Belli ki," diye sinirlenip atını uçurumun ucundan geriye döndürdü.

Caline Yolu'nu geride bırakıp şehrin içine doğru ilerlediklerinde yıkıntılar etraflarını daha sıkı kuşattı. Jezal çamurun içindeki tehditkâr gölgelere göz gezdirip duruyordu. Bu yerde gündüz kapana kısılmaktan daha kötü olabilecek tek şey geceyi şehirde geçirmekti. Geceyi cehennemde geçirmeyi tercih ederdi. Zaten arada bir fark var mıydı ki?

Nehir altlarındaki insan yapımı kanyonun içinde hiddetle akıyordu – ıslak ve düzgün taşlardan oluşan yüksek bir set. Görkemli Aos Nehri dar mekâna sıkışmış, sonsuz ve amaçsız bir öfkeyle köpürüyor, kayaları kemiriyor ve havaya öfkeyle su damlaları tükürüyordu. Ferro bir şeyin bu kadar uzun zaman nasıl ayakta kaldığını anlamıyordu ama Bayaz haklı çıkmıştı.

Yaratan'ın köprüsü hâlâ ayaktaydı.

"Bütün seyahatlerim boyunca, cömert güneşin altında ziyaret ettiğim her bir şehrin ve ülkenin hiçbirinde böyle bir harikaya tanıklık etmedim." Uzunayak tıraşlanmış başını yavaşça iki yana sallıyordu. "Nasıl olur da metalden bir köprü yapılır?"

Ama gerçekten de metaldi. Karanlık, pürüzsüz, renksiz, su damlalarıyla parıldayan bir köprü. Tek bir yay çizerek boşluğun üzerinden geçiyordu, inanılmaz zarifti, altındaki boşlukta örümcek ağı inceliğinde çubuklar zikzaklar çiziyordu. Dümdüz şekilde döşenmiş metal plakalardan oluşan geniş yol onları köprüye davet ediyordu. Köprünün her kenarı keskindi, kusursuzca işlenmişti, bütün yüzeyleri tertemizdi. Etrafındaki tüm bu çürümeye rağmen köprü yepyeni duruyordu. Quai, "Sanki yapımı dün bitmiş gibi," diye mırıldandı.

"Ve belki de şehrin en eski yapısı." Bayaz arkalarındaki yıkıntılara doğru bakıp başını salladı. "Juvens'in yaptığı her şey yok oldu. Çöktü, bozuldu, unutuldu, sanki hiç var olmamış gibi. Ama

Yaratan'ınkiler dimdik ayakta duruyor, hatta eskisinden bile çok parıldıyorlar çünkü karanlık bir dünyada parıldıyorlar artık." Burnundan soludu ve nefesini buhar olarak dışarıya verdi. "Kimbilir? Belki de biz mezarlarımızdayken, zamanın sonu geldiğinde, hâlâ burada duruyor olacaklar."

Luthar endişeyle kükreyen nehre baktı, mezarının aşağıda olup olmadığını merak ediyor olmalıydı. "Bizi taşıyacağına emin misin?"

"Eski Zaman'da üzerinden her gün binlerce insan geçerdi. On binlerce insan. Atlar, arabalar, insanlar, köleler gece ve gündüz şehrin bir tarafından diğer tarafına akardı. Bizi taşıyacaktır." Ferro, Bayaz'ın atının toynakları metal plakalar üzerinde takırdamaya başlarken adamı seyretti.

Seyrüseferci atını köprüye yönlendirirken, "Bu Yaratan dediğiniz... kayda değer marifetleri olan bir adammış," diye mırıldandı.

Quai dizginleri şaklattı. "Gerçekten de öyleydi. Bütün bildikleri kayboldu."

Sonra Dokuzparmak gitti, ardından da Luthar isteksizce grubu takip etti. Ferro olduğu yerde kaldı ve yağmurun altında kaşlarını çatıp köprüye, arabaya, dört ata ve binicilerine baktı. Bu hiç hoşuna gitmemişti. Nehir, köprü, şehir, hiçbiri. Her adımında giderek daha çok bir tuzağın içine çekildiğini hissetmişti ve artık bundan emindi. Yulwei'yi dinlemeyecekti. Güney'i asla terk etmeyecekti. Burada işi yoktu, bu Tanrısız pembelerle birlikte soğuk, ıslak ve terk edilmiş bir diyarda ne yapıyordu?

"Ben onun üzerinden geçmem," dedi.

Bayaz dönüp ona baktı. "Üzerinden uçmayı mı düşünüyorsun yani? Yoksa o tarafta mı kalacaksın?"

Ferro arkasına yaslandı ve ellerini göğsünde birleştirdi. "Belki de kalırım."

Kardeş Uzunayak, "Bazı şeyleri şehri geride bıraktıktan sonra tartışmak daha akıllıca olur," diye mırıldandı ve endişeyle boş sokaklara göz gezdirdi.

Luthar, "O haklı," dedi. "Buranın uğursuz bir havası–"

Ferro, "Havasına sıçayım," diye hırladı, "sana da sıçayım. Ben bu köprüyü neden geçeyim? Nehrin öbür tarafında bana faydalı olabilecek ne var? Bana intikam vaat ettin, yaşlı pembe ama bana

yalanlar, yağmur ve kötü yiyeceklerden başka bir şey vermedin. Seninle birlikte neden bir adım daha atayım. Bana bunu söyle."

Bayaz kaşlarını çattı. "Kardeşim Yulwei çölde sana yardım etti. O olmasaydı çölde ölmüştün. Ona söz verdin–"

"Söz mü? Hah! Söz, kırılması kolay bir zincirdir, yaşlı adam." Elleriyle bir şeyi kırıyormuş gibi yaptı. "İşte. Artık özgürüm. Kendimi sana köle edeceğime dair bir söz vermedim!"

Mecus uzun bir iç geçirişin ardından eyerinde yorgun bir biçimde öne eğildi. "Hayat senin katkıların olmadan da yeterince yorucu. Neden işimizi kolaylaştırmak yerine sürekli yokuş yapıyorsun, Ferro?"

"Belki de Tanrı beni yaratırken aklında başka bir şey vardı ama o ne bilmiyorum. Tohum nedir?"

Hemen konuya girmişti. Yaşlı pembenin gözleri kelimeyi duyunca hafifçe seğirdi. Luthar, şaşkın gözlerle, "Tohum mu?" diye sordu.

Bayaz etrafındaki şaşkın yüzlere baktı. "Bilmemek daha iyi."

"Bu yeterli değil. Belki yine bir hafta uyur ve bizi yalnız bırakırsın, bu yüzden nereye gittiğimizi ve neden gittiğimizi bilmek istiyorum."

Bayaz, "Artık iyileştim," diye cevap verdi ama Ferro bunun bir yalan olduğunu biliyordu. Adam iyice çökmüş, daha yaşlı ve zayıf görünüyordu. Uyanık olabilirdi, konuşuyor olabilirdi ama tamamen iyileşmemişti. Onu ikna etmek için boş sözlerden fazlasına ihtiyacı vardı. "Bir daha olmayacak, bana güvenebilirsin–"

"Bir kez daha soracağım ve senden basit bir cevap bekliyorum. Tohum nedir?"

Bayaz uzun süre Ferro'ya baktı ve Ferro da aynı şekilde karşılık verdi. "Pekâlâ. Yağmurun altında ıslanıp bunları konuşalım." Atını geri çevirip Ferro'ya yaklaştı. "Tohum, Glustrod'un toprağı kazarak aradığı şeydi. Tüm bunları yapmak için onu kullandı."

Dokuzparmak, "Bunları mı?" diye homurdandı.

"Bütün bunları." Mecusların İlki kollarını iki yana açarak etraflarını kuşatan yıkıntıları kucakladı. "Tohum, dünyanın en görkemli şehrini bu hale getirdi ve sonsuza kadar lanetlenmiş bir diyara dönüştürdü."

Ferro, "O zaman Tohum bir silah, öyle mi?" diye mırıldandı.

Quai birden, arabasında öne doğru eğilmiş halde, kimseye bakmadan, "Bir taş," dedi. "Aşağıdaki dünyadan gelen bir taş. Euz şeytanları ait oldukları yere gönderdiğinde bu dünyada kaldı ve gömüldü. Diğer Taraf'ın vücut bulmuş hali. Büyünün özü."

Bayaz, "Gerçekten de öyle," diye fısıldadı. "Tebrik ederim, Efendi Quai. En azından bir konuda bilgi sahibisin. Bu cevap senin için yeterli mi, Ferro?"

"Bütün bunları bir taş mı yaptı?" Dokuzparmak mutlu görünmüyordu. "O zaman bizim bu taşla ne işimiz var?"

"Sanırım bazılarımızın bu konuda fikirleri var." Bayaz doğrudan Ferro'nun gözlerinin içine bakıyor, hastalıklı bir şekilde gülümsüyor ve sanki tam olarak ne düşündüğünü biliyordu. Belki de gerçekten biliyordu.

Bu büyük bir sır değildi.

Şeytanların, toprağı kazanların ve eski şehirlerin yıkıntılarının hikâyeleri, hiçbiri Ferro için bir şey ifade etmiyordu. O zamanını Gurkhul İmparatorluğu'nun ölü bir diyara dönüştüğünü hayal ederek geçiriyordu. İnsanlarının yok olduğunu hayal ederek. İmparatorun unutulduğunu hayal ederek. Şehirlerinin toza dönüştüğünü hayal ederek. Eski gücünü kaybettiğini hayal ederek. Ölüm ve intikam düşünceleri aklında dört dönüyordu. Sonra gülümsedi.

"Güzel," dedi. "Ama bana neden ihtiyacın var?"

"Sana o kadar ihtiyacım olduğunu kim söyledi?"

Ferro burnundan soludu. "Aksi halde beni bu kadar uzun süre çekmezdin."

"Doğru."

"O zaman neden?"

"Çünkü Tohum'a kimse dokunamaz. Bakması bile acı verir. Glustrod düştükten sonra imparatorun ordusuyla bu harap olmuş şehre geldik ve sağ kalan olup olmadığına baktık. Kimseyi bulamadık. Sadece korkunç manzaralar, cesetler ve yıkıntılar. Cesetler sayılamayacak kadar çoktu. Yüzer yüzer mezarlara gömdük, binlercesini, şehrin her yerinde. Zor bir işti ve biz onları gömerken askerler yıkıntıların arasında garip bir şey buldu. Bir Yüzbaşı bulduğu şeyi pelerine sarıp Juvens'e getirdi. Hava kararmaya başladığında Yüzbaşı çöküp ölmüştü ve adamları da hayatlarını kay-

betmeye başladı. Önce saçları, ardından dişleri düştü, vücutları büzüldü. Bir hafta içerisinde yüz adam kaybettik. Ama Juvens zarar görmedi." Arabaya bakıp kafasını salladı. "Kanedias kutuyu bunun için yaptı ve biz de kutuyu bu yüzden yanımızda getirdik. Hiçbirimiz güvende değiliz. Sen hariç."

"Neden ben?"

"Hiç neden diğerlerinden farklı olduğunu merak ettin mi? Neden hiç renk görmüyorsun? Neden acı hissetmiyorsun? Sen Juvens gibisin ve Kanedias gibi. Sen Glustrod gibisin. Daha eskilere gidersek sen Euz gibisin."

Quai, "Şeytan kanı," diye mırıldandı. "Kutsanmış ve lanetlenmiş."

Ferro kaşlarını çattı. "Ne demek istiyorsun?"

"Soyun şeytanlardan geliyor." Çırağın ağzının bir köşesi bilmiş bir gülümsemeyle büküldü. "Soyun Eski Zaman'a ve daha öncesine dayanıyor ama yine de sen tam bir insan değilsin. Bir kalıtsın. Diğer Taraf'ın kanını taşıyan son izlerden birisin."

Ferro hırlayıp hakaretler yağdırmak için ağzını açtı ama Bayaz araya girdi.

"Bunu inkâr edemezsin, Ferro. Şüphem olsaydı seni yanıma almazdım. Ama bunu inkâr etme, bu gerçeği kucakla. Nadir görülen bir yetenek bu. Sen Tohum'a dokunabilirsin. Belki de Dünya Çemberi'nde bunu yapabilecek tek kişisin. Ona sadece sen dokunabilir ve onu savaşa sadece sen taşıyabilirsin." Öne eğilip kulağına fısıldadı. "Ama onu sadece ben yakabilirim. Gurkhul'u bir çöle dönüştürecek kadar sıcak. Khalul ve hizmetkârlarından geriye sadece küller kalacak kadar sıcak. Seni bile doyurabilecek bir intikam alabilecek kadar sıcak. Şimdi, bizimle geliyor musun?" Bayaz atını çevirip köprüye doğru sürdü.

Ferro yaşlı pembenin arkasından bakarken dudaklarını ısırdı. Dudağını yaladığında kan tadı aldı. Kan vardı ama acı yoktu. Mecus'un dediği hiçbir şeye inanmak istemiyordu ama diğerleri gibi olmadığı kesindi. Bir defasında Aruf'u ısırmış, Aruf da annesinin bir yılan olduğunu söylemişti. Neden bir şeytan olmasındı o zaman? Metal çubukların arasından kükreyerek akan suya baktı, kaşlarını çattı ve intikamını düşündü.

"Damarlarında kimin kanı olduğu önemli değil." Dokuzpar-

mak atıyla yanına gelmişti. Her zamanki gibi atının üzerinde dengesizce oturuyordu ama sesi nazikti. "Her erkek kendi seçimini kendi yapar, babam öyle derdi. Sanırım aynı şey kadınlar için de geçerli."

Ferro cevap vermedi. Dizginlerine asıldı ve diğerlerinin uzaklaşmasını seyretti. Kadın olsun, şeytan olsun, yılan olsun, fark etmezdi. Onu tek ilgilendiren şey Gurkhullulara zarar vermekti. Nefreti güçlüydü ve derin kökleri vardı, sıcak ve tanıdıktı. En eski dostu.

Başka hiçbir şeye güvenemezdi.

Ferro köprüden geçen son kişiydi. Yıkılmakta olan şehri ardında bırakırken omzu üzerinden şehrin yıkıntılarına son kez baktı, geldikleri yöne, şimdi gri çisentinin gözlerden sakladığı şehre.

"Sss!" Dizginlerine asıldı ve kükreyen suyun üzerinden yüzlerce açık pencereye ve yüzlerce kapı eşiğine, çatlağa, deliğe ve gediğe baktı.

Dokuzparmak endişeyle, "Ne gördün?" diye sordu.

"Bir şey." Ama şimdi bir şey görmüyordu. Binalardan arta kalan kabuklardan oluşan sonsuz labirent boş ve cansızdı.

Bayaz, "Burada hiçbir şey yaşamıyor," dedi. "Yakında gece olacak ve ben şahsen yaşlı kemiklerimin bir çatının altında kuru kalmasını tercih ederim. Gözlerin seni yanıltmış olmalı."

Ferro kaşlarını çattı. İster şeytan gözleri olsun, ister insan, onun gözleri yanılmazdı. Uzakta, şehrin içinde bir şeyler vardı. Hissedebiliyordu.

Onları izleyen bir şey.

ŞANS

"Hadi kalk, Luthar."

Jezal gözlerini araladı. Dışarısı o kadar parlaktı ki başta nerede olduğunu anlayamadı, inledi ve bir eliyle gözlerine siper ederek gözlerini kırpıştırdı. Birisi omzunu sarsıyordu. Dokuzparmak.

"Yola çıkma zamanı."

Jezal oturdu. Dar odaya süzülen güneş ışığı doğrudan yüzüne vuruyor, havada uçuşan toz taneciklerini görünür kılıyordu. Hâlâ uykulu olduğundan ve dili henüz çözülmediğinden, "Herkes nerede?" diye vırakladı.

Kuzeyli dağınık başıyla yüksek pencereyi işaret etti. Gözlerini kısan Jezal, ellerini arkasında birleştirmiş, ayakta dikilen Kardeş Uzunayak'ı görebildi. "Seyrüseferci manzaranın keyfini çıkarıyor. Diğerleri önde atlarla ilgileniyor, hangi yoldan gidileceğini kararlaştırıyor. Senin birkaç dakika daha uykuya hayır demeyeceğini düşündüm."

"Teşekkürler." Birkaç saat uykuya da hayır demezdi. Jezal ekşimiş ağzını hareket ettirdi, dişleri arasındaki sızlayan boşlukları ve dudağındaki yarığı yaladı ve bu sabah canının ne kadar yandığını test etti. Her geçen gün şişkinlik azalıyordu. Artık neredeyse alışmıştı.

"Al." Jezal kafasını kaldırınca Dokuzparmak'ın ona fırlattığı peksimeti gördü. Havada yakalamak istedi ama beceriksizce ıskaladı ve peksimet tozun içine düştü. Kuzeyli omzunu silkti. "Biraz tozun zararı olmaz."

"Bana da öyle geliyor." Jezal peksimeti yerden aldı, üzerindeki tozları silkeledi ve ağzının sağlam tarafını kullanmaya özen göstererek kuru bir ısırık aldı. Battaniyesini katlayıp yuvarladı, sonra güçlükle de olsa ayağa kalktı.

Logen, birkaç adım atarak uzuvlarını test eden, bir elinde bis-

küviyi tutan, diğeriyle de dengesini sağlamaya çalışan Jezal'ı seyretti. "Bacağın nasıl?"

"Daha kötü olmuştu." Daha iyi de. Topallayarak yürüyor, yaralı bacağını çok fazla bükemiyordu. Dizi ve bileği üzerine ağırlığını verdiğinde acısa da yürüyebiliyordu ve her sabah durumu daha iyiye gidiyordu. Kaba taşlardan oluşan duvara ulaşınca gözlerini kapattı, derin bir nefes aldı ve yeniden kendi ayakları üzerinde durabildiği için hissettiği rahatlamaya gülsün mü, ağlasın mı bilemedi.

"Bundan sonra yürüyebildiğim her gün için şükredeceğim."

Dokuzparmak sırıttı. "Bu his birkaç gün sürer, sonra yine yiyecekler hakkında sızlanmaya başlarsın."

Jezal kararlılıkla, "Başlamayacağım," dedi.

"Tamam o zaman. Bir hafta." Diğer taraftaki pencerenin yanına giden Logen'ın gölgesi tozlu zemine uzayarak düştü. "Bu arada, bunu görmek isteyebilirsin."

"Neyi?" Jezal, Uzunayak'ın yanına kadar topalladı ve pencerenin kenarındaki sütuna sırtını verdi. Ağrıyan bacağını sallarken nefes nefeseydi. Sonra kafasını kaldırdı ve ağzı açık kaldı.

Çok yukarıda olmalıydılar. Belki de şehre yukarıdan bakan bir tepenin üzerinde. Yeni yükselen güneş Jezal'ın gözleri ile aynı seviyedeydi, sabah sisi içinde belli belirsiz bir sarılığa sahipti. Gökyüzü berrak ve soluktu ve birkaç beyaz bulut neredeyse durağandı.

Harap olmasından yüzlerce yıl sonra bile Aulcus'un yıkıntıları göz kamaştırıcı bir manzaraydı.

Kırık çatılar göz alabildiğine uzanıyor, ufalanmış duvarlar ya güneş altında parıldıyor ya da uzun gölgelerin içinde kalıyordu. Görkemli kubbeler, yüksek kuleler, kavisli kemerler ve gururlu sütunlar yıkıntıların arasından yükseliyordu. Geniş meydanların ve kavşakların oluşturduğu boşlukları görebiliyor, nehrin taş binalardan ormanın içinde kıvrılarak geçtiği yerleri ayırt edebiliyor, suyun parıltısını fark edebiliyordu. Dört bir yönde, göz alabildiğince, sabah güneşiyle ışıldayan ıslak taşlar vardı.

Uzunayak, "İşte seyahat etmeyi bu yüzden seviyorum," dedi. "Tek bir anda, tek bir manzarayla, bu yolculuğa çıktığıma değdi. Bundan daha güzel bir manzara olabilir mi? Yaşayan kaç kişi

bunu görmüştür? Üçümüz bir pencerenin dibinden tarihe bakıyoruz, unutulmuş geçmişi seyrediyoruz. Artık kırmızı sabahlarda parıldayan güzeller güzeli Talis'i veya parlak gün ortasında masmavi gökyüzünün altında ışıldayan Ul-Nahb'ı hayal etmeyeceğim. Ya da yumuşak akşamüzerlerinde yıldızlar gibi parıldayan ışıklar saçan, dağın yamacına kurulmuş Ospria'yı. Bu günden sonra, kalbim sonsuza kadar Aulcus'a ait. Şehirlerin mücevheri gerçekten de. Ölüyken bile bu haldeyse canlıyken nasıl olduğunu hayal bile edemeyiz. Kim bu manzaraya bakıp da etkilenmez? Kim bu şehri görüp de–"

Ferro, "Bir sürü eski püskü bina," diye hırladı. "Ve yola çıkma zamanı. Eşyalarınızı toplayın." Arkasına dönüp dışarıya çıktı.

Jezal omzu üzerinden sisin içinde uzanıp giden karanlık yıkıntılara göz gezdirdi. Her ne kadar güzel olsalar da korkutucu olduklarını inkâr edemezdi. Adua'nın gösterişli binaları, Agriont'un yüksek surları ve kuleleri, Jezal'ın şimdiye kadar görkemli olduğunu düşündüğü her şey, Aulcus'un yanında adi ve sıradan birer kopya gibi kalıyordu. Kendisini küçük, barbar bir diyardan gelen cahil ve küçük bir çocuk gibi hissetti. Uzaklaşıp şehirlerin mücevherini geçmişte, ait olduğu yerde bırakmaya can atıyordu. Hiçbir zaman Aulcus'u rüyalarında görmeyecekti.

Belki sadece kâbuslarında.

Şehrin hâlâ kalabalık olan tek meydanına geldiklerinde öğlen olmak üzereydi. Bir ucundan diğerine kadar ağzına kadar dolu olan devasa bir meydan. Hareketsiz, sessiz bir kalabalık. Taşlardan oyulmuş bir kalabalık.

Her boyutta, şekilde ve malzemeden heykeller. Siyah bazalt ve beyaz mermer, yeşil kaymaktaşı ve kırmızı porfir, gri granit ve Jezal'ın ne olduğunu tahmin bile edemediği yüzlerce taş. Çeşitlilik yeterince garipti ama esas endişe veren şey heykellerin ortak noktasıydı. Hiçbirinin yüzü yoktu.

Dev yüz hatlarından geriye şekilsiz kitleler ve delikler kalmıştı. Küçük olanların yüzlerinde boş kraterler vardı. Mermer göğüslere, kollara, boyunlara ve alınlara Jezal'ın bilmediği dilde bir şeyler yazılmıştı. Belli ki Aulcus'ta her şey epik boyutlardaydı ve buna vandallık da dahildi.

Uğursuz kitlenin ortasında bir arabanın geçebileceği kadar geniş bir koridor bırakılmıştı. Jezal grubun en önündeydi ve şekilsiz yüzlerden ormanın içine girdi. Şimdi her iki yanında sessiz heykeller ona tepeden bakıyordu.

"Burada ne olmuş?" diye mırıldandı.

On adım yüksekliğinde bir heykele bakarken kaşlarını çattı. Heykelin de kaşları çatıktı ama gözleri ve burnu kesilmiş, yanağına kaba yazılar yazılmıştı. "Glustrod şehri alınca ordusunu bir gün boyunca özgür bıraktı. Öfkelerini tatmin etsinler, şehri yağmalasınlar, insanlara tecavüz etsinler ve arzu ettikleri gibi şehrin sakinlerini öldürsünler diye. Sanki tüm arzularını tatmin etmeleri mümkünmüş gibi." Dokuzparmak öksürdü ve eyerinde huzursuzca kıpırdandı. "Sonra adamlarına şehirdeki bütün Juvens heykellerini indirmelerini söyledi. Çatılardan, salonlardan, tapınaklardan ve binalardan heykeller çıkarıldı. Şehri tasarlayan kişi olduğu için şehrin dört bir yanında efendimin heykelleri vardı. Ama Glustrod işini eksiksiz yapmayı severdi. Hepsini bir araya topladı ve hepsinin yüzlerini parçalayıp üzerlerine korkunç lanetler yazdı."

"Mutlu bir aile gibi durmuyor." Jezal'ın da kardeşleriyle sorunları vardı ama bu kadarı biraz fazla gibiydi. Bileğin kesildiği yerin üzerinde dik duran, avucuna kaba bir sembol kazınmış, öne doğru uzanan dev bir kolun altından geçti.

"Bunda ne diyor?"

Bayaz kaşlarını çattı. "İnan bana, bilmesen daha iyi."

Heykellerden mezarlığın bir yanındaki devasa bina taşlardan yüzsüz orduya bile tepeden bakıyordu. Basamakları şehir surları kadar yüksekti, ön cephesindeki sütunlar birer kule kadar kalındı. Alınlığındaki oymalar zamanla solmuştu. Bayaz dizginlere asılıp atını durdurdu. Jezal adamın arkasında durdu ve endişeyle diğerlerine baktı.

"Yola devam edelim." Dokuzparmak yüzünü kaşıdı ve endişeyle etrafına bakındı. "Burayı hemen terk edelim ve bir daha geri dönmeyelim."

Bayaz kıkırdadı. "Kanlı Dokuz, gölgelerden mi korkuyor? Hiç aklıma gelmezdi."

Kuzeyli, "Her gölgeyi düşüren bir şey vardır," diye hırladı ama Mecusların İlki ikna olmuşa benzemiyordu.

Eyerinden inerken, "Mola verecek kadar zamanımız var," dedi. "Şehrin kıyısına çok yaklaştık. Şehirden çıkmak için bir saatlik yolumuz kaldı. Bu ilgini çekebilir, Yüzbaşı Luthar. Bize katılacak olan varsa onlar için de aynı şey geçerli."

Dokuzparmak kendi dilinde bir küfür savurdu. "Tamam o zaman, beklemektense yürümeyi tercih ederim."

Kardeş Uzunayak, "Merakımı uyandırdın," diyerek yanlarına geldi. "Şehrin gün ışığı altında, dünkü yağmurun altında olduğu kadar rahatsız edici olmadığını itiraf etmem gerek. Hatta artık kötü şöhretinin nereden geldiğine göremiyorum bile. Dünya Çemberi'nin hiçbir yerinde bu kadar çok sayıda göz kamaştırıcı kalıt bir araya gelmemiştir. Ben meraklı bir adamım ve bunu itiraf etmekten utanmıyorum. Ben gerçekten de her zaman–"

Ferro, "Senin ne olduğunu hepimiz çok iyi biliyoruz," diye tısladı. "Ben burada bekleyeceğim."

"Keyfine bak." Bayaz eyerinden asasını aldı. "Her zaman olduğu gibi. Biz yokken Efendi Quai ile hikâyeler anlatarak birbirinizi eğlendireceğinizden şüphem yok. Sohbetinizi kaçıracağım için çok üzgünüm." Ferro ve çırak kaşlarını çatarak birbirine bakarken geriye kalanlar heykellerin arasından geçerek basamakları tırmanmaya başladı. Jezal topallıyor, ağırlığını ne zaman yaralı ayağının üzerine verse yüzünü buruşturuyordu. Bir ev kadar büyük bir kapıdan geçtikten sonra serin, sessiz ve loş bir salona adım attılar.

İçerisi Jezal'a Adua'daki Lordlar Dairesi'ni hatırlattı ama daha büyüktü. Mağaramsı, yuvarlak şekilli bir salondu. Kenarlarında oturma yerleri olan dev bir kâseyi andırıyordu. Çok renkli taşlardan oyulmuştu, bazı yerleri yıkılmış bazı yerleri tamamen ufalanmıştı. Zemin enkaz parçalarıyla doluydu, yerdeki parçaların çatıdan düştüğüne şüphe yoktu.

"Ah. Büyük kubbe çökmüş." Mecus gözlerini kısıp tepelerindeki parlak gökyüzüne baktı. "Uygun bir metafor." İç geçirip mermer bankların arasında kıvrılan koridorda yürümeye başladı. Jezal taşlardan biri başına düşerse neler olacağını hayal ederek tepelerindeki çatıdan arta kalanlara göz gezdirdi. Ferro'nun bile böyle bir yarayı dikebileceğini sanmıyordu. Bayaz'ın onu buraya neden soktuğuna dair en ufak bir fikri yoktu ama bunu seyaha-

tin tamamı için söyleyebilirdi ve sürekli söylüyordu da. Bu yüzden derin bir nefes alıp Mecus'un peşinden topalladı, Dokuzparmak da hemen arkalarındaydı; adımlarının çıkardığı sesler dev mekânda yankılanıyordu.

Uzunayak kırık basamaklara çıktı ve büyük bir ilgiyle kubbeden arta kalana baktı. "Burası neydi?" diye sorunca sesi kavisli duvarlardan yankılandı. "Bir tür tiyatro mu?"

Bayaz, "Öyle de diyebiliriz," dedi. "Burası İmparatorluk Senatosu'nun büyük salonuydu. İmparator burada oturur, Aulcus'un en bilge adamlarının tartışmalarını dinlerdi. Burada tarihin akışını değiştirecek kararlar alınırdı." Bir basamağı tırmandı ve biraz daha ilerleyip heyecanla zemini işaret etti. Sesi heyecandan tizleşmeye başlamıştı.

"Hatırlıyorum, Calica tam bu noktada durup imparatorun doğu seferinde dikkatli olmasının gerekliliğini anlatmıştı. Juvens de şuradan adama cevap verip cesaretin önemini savunmuştu ve tartışmalar devam etmişti. Ben oturmuş, büyülenmiş gibi onları izliyordum. O zaman yirmi yaşındaydım ve heyecandan nefesim kesilmişti. Konuşulanları hâlâ dün gibi hatırlıyorum. Kelimeler, dostlarım. Kelimeler Dünya Çemberi'ndeki bütün kılıçlardan daha güçlü bir silah olabilir."

Logen, "Yine de kulağına aldığın bir kılıç darbesi kelimelerden daha çok acı verir," diye mırıldandı. Jezal bir kahkaha attı ama Bayaz duymuş gibi değildi. Bir banktan diğerine atlamakla meşguldü.

"Scarpius tam burada düşkünlüğün tehlikelerini, gerçek vatandaşlığın ne demek olduğunu izah etti. Senato büyülenmişti. Sesi sanki... sanki..." Bayaz ellerini havada salladı, sanki doğru kelimeyi yakalamaya çalışıyordu. "Hah. Artık ne fark eder ki? Artık bu gibi şeylerin bir önemi kalmadı. O günler büyük adamların doğru olanı yaptığı günlerdi." Devasa salonun zeminini kaplayan taşlara göz gezdirdi. "Şimdi küçük adamların çağında yaşıyoruz, herkes yapması gerekeni yapıyor. Küçük hayalleri olan küçük adamlar dev adımlar atmaya çalışıyor. Yine de eskiden çok görkemli bir yer olduğunu şimdi bile görebilirsiniz!"

Jezal, "Ee, evet..." diye onaylayıp topallayarak diğerlerinden uzaklaştı ve bankların arkasındaki bir duvarın üzerindeki frizle-

ri inceledi. Yarı çıplak savaşçılar garip pozlarda resmedilmişti ve mızraklarla birbirlerini itiyorlardı. Çok görkemli olduğuna şüphe yoktu ama mekânın hoş olmayan bir kokusu vardı. Çürümüş et gibi, terleyen hayvanlar gibi bir koku. Gelişigüzel temizlenmiş bir ahırın kokusu. Yüzünü ekşitip gölgelerin arasına göz gezdirdi. "Bu koku nedir?"

Dokuzparmak havayı kokladı ve bir anda yüzü düştü. Gözleri korkuyla açıldı. "Ölüler aşkına..." Kılıcını kınından çekip öne adım attı. Jezal da korku göğsünü çekiçlerken kendi silahlarına uzandı.

Geleni önce bir dilenci sandı: Bezlere sarılmış, birkaç adım ötede dört ayak üzerine çömelmiş karanlık bir form. Sonra ellerini gördü; taşların üzerinde bükülmüş ve pençeye benzer eller. Sonra da gri yüzünü gördü, tabii eğer buna yüz denilebilirse; kaşsız büyük bir alın, aşırı büyük dişlerle bezenmiş çıkık bir çene, domuzunkine benzer bir burun ve ona bakarken öfkeyle parıldayan minik siyah gözler. İnsanla hayvan arası bir şeydi ve ikisinden de daha çirkindi. Jezal'ın ağzı kocaman açıldı ve öyle kaldı. Artık Dokuzparmak'a ona inandığını söylemenin bir faydası olmazdı.

Demek ki dünya üzerinde gerçekten de Mankafa diye bir şey vardı.

Kuzeyli elinde kılıcıyla hızla basamakları çıkarken, "Saldır!" diye hırladı. "Öldür onu!"

Jezal kararsızca yaratığa doğru adım attı ama bir bacağı hâlâ işe yaramaz durumdaydı ve Mankafa bir tilki kadar çevikti. Jezal birkaç adım bile atamadan yaratık arkasına dönüp soğuk taşların üzerinde ok gibi ileri fırladı ve bir kedi gibi çatlamış duvarın yarıklarından birinden içeriye girdi.

"Gitti!"

Bayaz girişe doğru yürüyor, asası mermer zeminde takırdıyordu. "Görüyoruz, Efendi Luthar! Gittiğini hepimiz görüyoruz!"

Logen, "Daha fazlası da gelecek," diye tısladı. "Hep daha fazlası gelir! Hemen gitmemiz gerek!"

Jezal girişe doğru topallarken, acıyla yüzünü buruşturup kırık basamakları inerken her şeyin sebebinin kötü şans olduğunu düşündü. Tam bugün tam burada mola vermelerinin sebebi kötü şanstı. Jezal'ın bacağının kırılması ve şimdi yaratığın peşinden

koşamayacak durumda olmasının sebebi de kötü şanstı. Nehri kilometrelerce aşağıdan geçmek yerine Aulcus'a gelmelerinin sebebi de kötü şanstı.

Logen, Bayaz'a, "Buraya nasıl geldiler?" bağırıyordu.

Mecus nefes nefese yüzünü buruştururken, "Sadece bir tahmin yürütebilirim," dedi. "Yaratan öldükten sonra onların peşine düşmüştük. Onları dünyanın karanlık köşelerine sürdük."

"Ve dünyada buradan daha karanlık sadece birkaç köşe var." Uzunayak telaşla girişe doğru koşturuyor, basamakları ikişer ikişer iniyordu ve Jezal da arkasından topallıyordu.

Ferro yayını omzundan indirirken, "Ne oldu?" diye sordu.

Dokuzparmak, "Mankafalar!" diye kükredi.

Ferro'nun boş gözlerle ona baktığını gören Kuzeyli elini havada salladı. "Sen sadece atına bin!"

Kötü şans. Bremer dan Gorst'u yenmesi de kötü şanstı, Bayaz'ın onu bu yolculuğa seçmesi de. Eline kılıç alıp antrenmanlara gitmesi bile kötü şanstı. Babasının diğer iki kardeşi gibi onu da rahat bırakmayıp orduya katılmaya zorlaması da kötü şanstı. Eskiden bütün bunları iyi şans olarak yorumlaması ne garipti. Bazen aradaki farkı anlamak çok zordu.

Jezal atının yanına kadar topalladı ve eyere tutunup kendini yukarıya çekti. Uzunayak ve Dokuzparmak çoktan atlarına binmişti. Bayaz asasını titreyen eliyle yerine koymaya çalışıyordu. Sonra şehrin bir yerinden bir çan sesi geldi.

Uzunayak gözlerini iyice açıp heykellere bakarak, "Ah, Tanrım," dedi. "Ah, tanrım."

Jezal, "Kötü şans," diye fısıldadı.

Ferro gözlerini dikmiş ona bakıyordu. "Ne?"

"Yok bir şey." Jezal dişlerini sıkıp atını mahmuzladı.

Şans diye bir şey yoktu. Şans aptalların kendi ahmaklıklarını, bencilliklerini ve hatalarını açıklamak için kullandıkları bir kelimeydi. Kötü şans çoğu kez kötü planlar anlamına gelirdi. İşte, son kanıtı da buradaydı.

Bayaz'ı şehirde bir şeyler olduğu hakkında uyarmıştı. Adamı uyarmış ama kimse onu dinlememişti. İnsanlar sadece istedikleri şeylere inanırdı. En azından aptallar.

Atının tepesinde diğerlerini seyretti. Quai arabanın koltuğunda oturuyordu, gözlerini kısmış ileri bakıyordu. Luthar'ın dudakları aralanmış ve dişleri açığa çıkmıştı, eyerinin üzerinde deneyimli bir binici gibi oturuyordu. Bayaz dişlerini sıkmış dizginleri sıkı sıkı tutuyordu, yüzü solgun ve gergindi. Uzunayak sıklıkla arkasına bakıyordu ve gözlerinde korkuyla endişe vardı. Dokuzparmak nefes nefese eyerinde hopluyordu ve yoldan çok dizginlerine baktığını söylemek daha doğru olurdu. Beş aptal ve bir de Ferro.

Bir hırlama duydu ve alçak çatılardan birinin üzerine çömelmiş yaratığı gördü. Daha önce gördüğü hiçbir şeye benzemiyordu – kambur bir maymun gibiydi, uzun uzuvları olan çarpık bir yaratıktı. Ama maymunlar mızrak fırlatmazdı. Ferro'nun gözleri havada yay çizen mızrağı takip etti ve arabanın yanına saplanan mızrak titredi. Sonra yaratığı geride bıraktılar ve engebeli sokakta yollarına devam ettiler.

Yaratık ıskalamış olabilirdi ama yıkıntıların arasında daha fazlası vardı. Ferro binaların gölgeleri arasında gezindiklerini görebiliyordu. Çatılarda koşturuyor, pencerelerin arkasında beliriyor, kapı eşiklerinden fırlıyorlardı. İçinden birini okla öldürmek geldi ama bunun kime ne faydası olurdu ki? Sayıları çok fazlaydı. Yüzlercesi bir aradaymış gibi geliyordu. Yanlarından geçip giderken bir tanesini öldürmek anlamsızdı. Okunu boşa harcamış olurdu.

Fırlatılan bir taş atının yanına düştü ve taştan kopan bir parça elini çizdi. Derisi üzerinde koyu renkli bir çizgi belirdi. Ferro kaşlarını çatıp başını önüne eğdi ve atının vücuduna yakın kalmaya çalıştı. Şans diye bir şey yoktu.

Ama daha büyük bir hedef olmak da anlamsızdı.

Logen, Mankafaları geride bıraktığını düşünmüştü ama ilkini gördükten sonra şaşkınlığı geçti. Tahmin etmesi gerekirdi. Sadece dostlar geride kalırdı. Düşmanlar hep peşindeydi.

Şimdi yıkıntıların her yerinden çan sesleri geliyordu.

Logen'ın kulaklarına çan sesi, atların nallarının çıkardığı ses, arabanın tekerleklerinin gıcırtısı ve rüzgârın uğultusu doldu. Çanlar hem yanında hem uzakta, hem ileride hem geride çalıyordu. Tehlikelerle dolu gri şekiller olan binalar yanlarından geçip gidiyordu.

Havada bir şeyin parıldadığını gördü ve taşlardan bir şey sekti. Bir mızrak. Bir başkası yanına düştü ve bir diğeri önünde tıngırdadı. Yutkundu, rüzgâra karşı gözlerini kıstı ve sırtına saplanan bir mızrağı hayal etmemeye çalıştı. Çok zor değildi. Bütün konsantrasyonunu atın üzerinde kalmaya harcıyordu zaten.

Ferro eyeri üzerinde yana dönüp omzu üzerinden bir şey bağırdı ama sözlerini gürültüden duyamadı. Logen ona başını iki yana sallayarak cevap verdi ve Ferro elini sallayarak öfkeyle ileriyi işaret etti. Şimdi görmüştü. Önlerindeki yolda büyük bir yarık vardı ve dörtnala yarığa doğru gidiyorlardı. Logen'ın ağzı açıldı ve nefesini tutarak korkuyla ciyakladı.

Dizginlerine asıldı, atın toynakları eski taşların üzerinde kaydı ve hayvan sağa doğru keskin bir dönüş yaptı. Eyer sarsıldı ve Logen tutunmaya devam etti; altından geçen taşlar gri bir bulanıklıktan ibaretti ve büyük çukur sadece birkaç adım solundaydı. Yarıktan yayılan çatlaklar yolun üzerinde zikzaklar çiziyordu. Diğerlerinin yakında olduğunu hissedebiliyor, bağırdıklarını duyabiliyor ama ne dediklerini anlayamıyordu. Eyerin üzerinde acıyla hoplayıp zıplamakla, atın üzerinde kalmaya çalışmakla, tüm bunları yaparken kendi kendine fısıldamakla meşguldü.

"Hâlâ hayattayım, hâlâ hayattayım, hâlâ hayattayım..."

Önlerinde kuleleri hâlâ sağlam olan bir tapınak yükseliyordu ve tepesinde hâlâ devasa üçgen bir taş duruyordu. Araba iki sütunun arasından sütunlara çarparak geçti ve Logen'ın atı başka iki sütunun ortasına daldı. Birden gölgede kaldılar ve sonra tekrar açığa çıktılar, şimdi geniş bir salondaydılar ve tepelerinde gökyüzü vardı. Yarık soldaki duvarı alıp götürmüştü ve tapınağın bir çatısı varsa da uzun zaman önce yok olmuştu. Logen nefes nefese atını mahmuzlamaya devam etti, gözlerini karanlık taşların ortasında parlak bir kareye benzeyen geniş kemere odaklanmıştı ve atının her hareketiyle hopluyordu. Logen kendi kendine, orasının güvenli olduğunu söyledi. Kemere ulaşabilirlerse kurtulmuşlar demekti. Kemere ulaşabilirlerse...

Mızrağın geldiğini görmedi ama görseydi bile yapabileceği bir şey yoktu. Bir bakıma şanslıydı çünkü mızrak bacağını ıskalayıp bacağının hemen altındaki atın etine saplandı. Bu o kadar da şanslı değildi. At ayakları bükülürken burnundan soludu ve

Logen eyerin üzerinden fırladı, açık ağzından hiç bir ses çıkmadan vücudu salonun zeminiyle buluştu. Sert taşlar göğsünü ezip nefesini kesti. Çenesi yere çarptı ve gözünün önünde bembeyaz bir ışık peyda oldu. Bir kez sekti, sonra da yerde yuvarlanmaya başladı. Dünyası tepetaklak olmuştu, garip sesler duyuyor ve ara sıra gözünü kör edecek kadar parlak olan gökyüzünü görüyordu. Sonunda yan dönmüş halde kayarak durdu.

Hafifçe inleyerek, başı dönerek ve kulakları çınlayarak orada yatıyor, nerede olduğunu, hatta kim olduğunu bilmiyordu. Sonra birden kendine geldi.

Hızla kafasını kaldırdı. Yarık bir mızrak boyu uzaktaydı ve aşağıda akan suyun kükremesini duyabiliyordu. Yuvarlanıp atından uzaklaştı; atın koyu renkli kanı taşların arasındaki olukları dolduruyordu. Bir dizi üzerine çökmüş Ferro'yu gördü, sadağından aldığı okları az önce aralarından geçtikleri sütunlara doğru fırlatıyordu.

Orada Mankafalar vardı, hem de çok sayıda.

Logen, "Siktir," diye inleyerek doğrulurken botları tozlu taşlara sürtündü.

Luthar eyerinden atlayıp tozlu zemine ayak basarken, "Hadi!" diye bağırdı. "Hadi!"

Çığlık atan ve elinde kocaman bir baltası olan bir Mankafa üzerlerine geliyordu. Birden havaya sıçradı ve havada döndü çünkü Ferro'nun oku yüzüne saplanmıştı ama başkaları da vardı. Sütunlara tırmanıyor, mızraklarını fırlatmaya hazırlanıyorlardı.

Bayaz, "Çok fazlalar!" diye bağırdı. Yaşlı adam kaşlarını çatıp büyük sütunlara, tepelerindeki ağır taşlara baktı ve dişlerini kararlılıkla sıktı. Etrafındaki hava parıldamaya başladı.

"Siktir." Logen sarhoş bir adam gibi Ferro'ya doğru sendeledi; dengesini tamamen kaybetmişti ve zemin ileri geri sallanıyor gibiydi. Kalbi kulaklarında atıyordu. Büyük bir çatırtı duydu ve sütunlardan birinde açığa çıkan çatlak yukarıya doğru tırmandı. Tepedeki taş yana yatmaya başladı. Birkaç Mankafa üzerlerine küçük taşlar düşünce kafasını kaldırdı, elleriyle tavanı işaret ettiler ve diğerlerine seslendiler.

Logen, Ferro'nun bileğini sıkıca kavradı. Yere düşüp Ferro'yu da beraberinde sürüklerken Ferro, "Sikeyim!" diye tısladı. Sonra

Logen dengesini sağladı ve kadını da yanında götürdü. Bir mızrak yanlarından geçti, taşların üzerinden sekti ve yarığın içine düşerek gözden kayboldu. Logen birbirlerine kükreyen Mankafaların hareket ettiğini duyabiliyordu, sütunların arasından salona geçmeye çalışıyorlardı.

Luthar öne doğru topallayarak birkaç adım atarak bir kez daha, "Hadi!" diye bağırdı.

Logen, Bayaz'ın ayakta dikildiğini, dişlerini sıktığını ve gözleri pörtlemiş olduğunu görebiliyordu; etrafındaki hava dalgalanıp bükülüyor, yerdeki tozlar havalanarak etrafında daireler çiziyordu. Muazzam bir çatırtı duyuldu ve Logen omzu üzerinden geriye bakınca yukarıdan büyük bir taşın düştüğünü gördü. Taş büyük bir gürültüyle yere çarptığında zemin sarsıldı ve şanssız bir Mankafa'nın taşın altında kalarak çığlık bile atamadan dümdüz olduğunu gördü; geriye sadece yere düşen bir kılıç ve etrafa saçılan koyu renkli kanı kaldı. Ama daha fazlası geliyordu, tozların içinden ellerinde silahlarıyla koşan Mankafaları görebiliyordu.

Sütunlardan biri ikiye yarıldı. İnanılmaz bir yavaşlıkla hareket eden parçaları salona saçıldı. Yukarıdaki dev taş bloğu çatlamaya başlayınca aşağıya ev büyüklüğünde parçalar düştü. Logen arkasına dönüp kendini yüzüstü yere attı ve Ferro'yu da beraberinde sürükledi. Yerde yatarken gözlerini sıkı sıkı yumup kulaklarını elleriyle kapattı.

Logen hayatı boyunca hiç bu kadar ürkütücü bir çatırtı, yırtılma ve yarılma sesi duymamıştı. Dünya ikiye ayrılıyormuşçasına toprak hırlayıp inledi. Belki de gerçekten dünya ikiye ayrılıyordu. Sonra zemin büküldü ve titredi. Kulakları sağır eden bir çatırtı daha geldi, bir şeyler bir şeylere sürtündü ve sonrasında ortalık sessizleşti.

Logen sızlayan çenesini gevşetip gözlerini açtı. Her yer toz olmuştu ama sanki eğimli bir arazide yatıyormuş gibi hissediyordu. Öksürdü ve hareket etmeye çalıştı. Göğsünün altından keskin bir sürtünme sesi geldi ve altındaki taş hareket etmeye başlayınca eğim biraz daha arttı. Logen nefesini tutarak sırtını taşa yapıştırmaya çalıştı, parmak uçlarıyla kenarlarına tutunuyordu. Diğer eliyle de hâlâ Ferro'yu tutuyordu ve kadının parmaklarının bi-

leğini sıktığını hissedebiliyordu. Başını yavaşça yana çevirdi ve dondu kaldı.

Sütunlar gitmişti. Salon gitmişti. Zemin gitmişti. Dev yarık hepsini yutmuştu ve şimdi altlarında uzanıyordu. Öfkeli su taş ve toprak parçalarının üzerinden akarak köpürüyor ve tıslıyordu. Logen gözlerine inanamıyordu. Şimdi dev bir taş bloğun üzerindeydi, oysa birkaç saniye önce ayak bastığı yer büyük bir salonun parçasıydı. Blok uçurumun tam kenarında hafif bir eğimle dengelenmişti.

Ferro'nun koyu renkli parmakları bileğini sıkı sıkı tutuyordu. Kadının yırtılan kolu bileğine kadar sıyrılmış, kahverengi kolundaki kaslar belirgin bir biçimde kasılmıştı. Bunun dışında sadece omzunu ve gerilmiş yüzünü görüyordu. Geriye kalanı görünmezdi – taştan aşağıya doğru sallanıyordu.

Sarı gözleri fal taşı gibi açılmış, parmakları eğimli zeminde tutunacak bir yer ararken, "Ssss," diye tısladı. Blok kenarından bir taş parçası koptu ve Logen taşın bir yerden sekip aşağıya düştüğünü duydu.

Logen doğru düzgün nefes almaya bile cesaret edemeden, "Siktir," diye fısıldadı. Bunun olma ihtimali neydi? Logen hakkında söylenebilecek tek bir şey varsa o da şansının hiç yaver gitmediğiydi.

Boştaki elini tutunacak bir kenara bulana kadar uzattı. Kendisini yavaş yavaş yukarıya çekmeye çalıştı. Ferro'nun bileğini tutan kolunu da kendine çekti.

Ürkütücü bir kazınma sesi geldi ve altlarındaki taş titreyip yavaşça yukarıya kalktı. Logen ciyaklayıp kendisini taşın üzerine attı ve hareket etmesini durdurmaya çalıştı. Taş bir kez daha titredi ve Logen'ın yüzüne tozlar yağdı. Taş blok yavaş yavaş tekrar yerine otururken ciyakladı. Logen nefes nefeseydi. Ne yukarı çıkabiliyor ne aşağı inebiliyordu.

"Ssss!" Ferro'nun gözleri birbirlerinin bileklerini sıkıca kavrayan ellerine odaklandı. Başını önce taşın üzerinden yukarı doğru uzattı, sonra taşın altındaki çatlağa doğru indirdi.

"Gerçekçi olmak gerek," diye fısıldadı. Parmaklarını açtı ve Logen'ı bıraktı.

Logen sarı çimenlerin üzerinde bir binanın duvarında asılı

kaldığını hatırladı. Yavaşça kayıyor, çaresizce yardım istiyordu. Ferro'nun elinin bileğini kavradığını ve onu yukarıya çektiğini hatırladı. Yavaşça başını iki yana salladı ve kadının bileğini daha sıkı kavradı.

Ferro sarı gözlerini devirdi. "Lanet olasıca aptal pembe!"

Jezal öksürdü, yana yuvarlandı ve ağzındaki tozları tükürdü. Gözlerini kırpıştırarak etrafına bakındı. Ortamda bir farklılık vardı. Şimdi her şey çok daha parlaktı ve yarığın kenarı yakınlaşmıştı. Aslında şimdi çok da uzak değildi.

Söyleyecek bir şey bulamayınca, "Ah," dedi. Binanın yarısı çökmüştü. Arka duvar hâlâ ayaktaydı ve yarısı kopmuş bir sütun gökyüzüne yükseliyordu. Geriye kalan her şey gitmiş, yarığın içinde gözden kaybolmuştu. Sendeleyerek ayağa kalktı ve ağırlığını yaralı ayağına verince yüzünü buruşturdu. Bayaz'ın yakında sırtına duvara vermiş, yattığını gördü.

Mecus'un çökük yüzü ter damlalarıyla parlıyordu ve parlak gözlerinin etrafında kara daireler vardı. Yüzünün kemikleri derisini gererek dışarı fırlamaya hazırlanıyor gibiydi. Bir haftalık bir cesede benziyordu. Hareket ettiğini görmek bile onu çok şaşırtmıştı ama Jezal'ın bakışları arasında Mecus eliyle yarığı işaret etti. "Onları kurtar," diye gakladı.

Diğerleri.

"Burdayız!" Dokuzparmak'ın sesi yarığın kenarından bir yerden boğuk bir şekilde geliyordu. Demek ki hâlâ hayattaydı. Büyük bir taş blok garip bir açıyla kenarda duruyordu ve Jezal taşa doğru tedirgin adımlar attı. Bastığı yerin her an kırılmasını bekliyordu. Kafasını uzatıp aşağıya baktı.

Kuzeyli taşın üzerine boylu boyunca uzanmıştı, bir eliyle eğilmiş bloğun kenarını tutmaya çalışırken diğer eliyle Ferro'nun bileğini sıkı sıkı kavrıyordu. Ferro'nun vücudu ortada yoktu, sadece yaralı yüzü görünüyordu. İkisi de çok korkmuş gibiydi. Birkaç tonluk taş hassas bir biçimde uçurumun kenarında dengelenmişti. Her an kayıp yarığın içine düşebilirdi.

Ferro sesini bile yükseltmeye cesaret edemeden, "Bir şey yap..." diye fısıldadı. Jezal belirgin bir tavsiyede bulunmadığını fark etti.

Dudağındaki yarığı yaladı. Belki de taşın ona yakın olan ucuna ağırlığını verirse taş tamamen düzelir ve arkadaşları da sürünerek yukarıya çıkabilirdi. Bu kadar kolay olabilir miydi? Dikkatlice uzandı, başparmağıyla diğer parmaklarını ovaladı; birden kendini çok zayıf hissetmeye ve terlemeye başlamıştı. Elini nazikçe kenara koyarken Logen ve Ferro fal taşı gibi açılmış gözlerle ona bakıyordu.

Hafifçe bastırdı ve taş yavaşça aşağıya doğru kaydı. Biraz daha ağırlık verdi. Taşın taşa sürtünme sesi geldi ve bütün blok ürkütücü bir biçimde sarsıldı.

Dokuzparmak tırnaklarıyla bloğun düz kenarına tutunurken, "Taşı itme, amına koyayım!" diye çığlık attı.

Jezal, "O zaman ne yapacağım?" diye ciyakladı.

"Bir şey bul!"

Ferro, "Herhangi bir şey!" diye tıslad.

Jezal paniğe kapılmış gözlerle etrafına bakınarak yardım aradı. Uzunayak ve Quai ortalıkta yoktu. Ya yarığın içine düşüp ölmüşler ya da kaçıp canlarını kurtarmışlardı. Her iki ihtimal de onu hiç şaşırtmazdı. Logen ve Ferro'yu birisi kurtaracaksa o kişi kendisiydi.

Ceketini çıkardı ve bir tür ipe dönüştürmek için bükmeye başladı. Ceketi elinde tartarken başını iki yana salladı. Bunun işe yarayacağını sanmıyordu ama başka bir seçeneği var mıydı ki? Ceketi uzatıp ucunu aşağıya sallandırdı. Ceket Logen'ın parmaklarından birkaç santimetre uzağa düştü ve etrafa toz tanecikleri saçtı.

"Tamam, tamam, bir daha dene!"

Jezal ceketi havaya kaldırdı, cesaret edebildiği kadar taşın üzerine eğildi ve bir kez daha aşağıya sallandırdı. Şimdi uzanırsa Logen'ın tutabileceği kadar yakındı.

"Evet!" Logen ceketi bileğine doladı ve kumaş taşın üzerinde gerildi.

"Evet! Şimdi çek!"

Jezal dişlerini sıkıp çekti, botları tozun içinde kaydı, yaralı bacağı ve yaralı kolu ağrımaya başladı. Ceket yavaş yavaş ona doğru geliyor, taşın üzerinde herkese işkence edercesine santimetre santimetre ilerliyordu.

Dokuzparmak omuzlarını taşın üzerine çıkarmaya çalışırken, "Evet!" dedi.

Ferro kalçasını taşın üzerine atarken, "Çek!" diye hırladı.

Jezal gözlerini sıkıp kapatarak, nefesi dişlerinin arasından tıslarken var gücüyle asıldı. Bir mızrak yanına düşünce kafasını kaldırdı ve yarığın diğer tarafında dikilen ve eğri büğrü kollarını havada sallayan birkaç Mankafayı gördü. Yutkunup bakışlarını kaçırdı. Şimdi tehlikeyi düşünemezdi. Tek önemli olan ceketi çekmekti. Çek, çek ve asla bırakma, ne kadar acı verirse versin. Ve işe yarıyordu. Yavaş yavaş yukarı çıkıyorlardı. Jezal dan Luthar sonunda bir kahramandı. Sonunda bu lanet olasıca seyahatte payına düşeni yapacaktı.

Keskin bir yırtılma sesi geldi. Logen, "Hassiktir!" diye ciyakladı. "Siktir!" Kol ceketten ayrılıyor, gerilen dikişler yırtılarak çözülüyordu. Jezal korkuyla titredi, elleri yanıyordu. Çekmeli miydi çekmemeli miydi? Bir başka dikiş daha attı. Ne kadar sert çekmeliydi? Bir dikiş daha attı.

"Ne yapayım?" diye ciyakladı.

"Çek, amına koyayım!"

Jezal kasları yanarken ceketi var gücüyle kendine çekti. Ferro şimdi taşın üzerindeydi, tırnaklarını pürüzsüz yüzeye geçirmeye çalışıyordu. Logen'ın eli neredeyse yukarıya ulaşmıştı, dört parmağı yardım için uzandı. Jezal bir kez daha asıldı–

Ve elinde bir kumaş parçasından başka bir şey olmadan geriye düştü. Blok titredi, inledi ve eğilmeye başladı. Bir ciyaklama geldi ve elinde ceketin kolu işe yaramaz bir şekilde sallanırken Logen kaydı. Herhangi bir çığlık duyulmadı. Sadece taşın gümbürtüsü, sonrasında hiçbir şey. İkisi de gözden kayboldu. Büyük blok yavaşça ileri geri sallandı, uçurumun kenarında dengelenirken şimdi üzeri boştu. Jezal ağzı açık ayağa kalktı; kolsuz ceket zonklayan elinde sallanıyordu.

"Hayır," diye fısıldadı. Hikâyelerde böyle olmazdı.

YIKINTILARIN ALTINDA

"Yaşıyor musun, pembe?"

Logen ağırlığını yana verirken inledi ve altındaki taşlar kıpırdanınca birden dehşete kapıldı. Sonra bir enkazın üzerinde yattığını fark etti, taşlardan birinin köşesi sırtındaki darbe almış yere batıyordu. Taştan bir duvar gördü, bulanıktı, ışıkla karanlık arasında sert bir çizgi geçiyordu. Gözlerini kırpıştırdı ve gözlerindeki tozu silkelerken koluna saplanan sancılar yüzünden inledi.

Ferro yanında yere çömelmişti, koyu yüzü alnındaki bir yaradan akan kanla lekelenmişti, siyah saçları şimdi kahverengi toza bulanmıştı. Arkasında kubbeli bir odacık gölgelerin içine doğru uzanıyordu. Tepelerindeki tavan yıkılmıştı ve daha yukarıda mavi gökyüzü görünüyordu. Logen acı çekerek başını yana çevirdi, iyice şaşırmıştı. Bir adım ötede üzerinde yattığı zemin birden kesiliyor, yerini boşluğa bırakıyordu. Yarığın diğer tarafı çok uzaktaydı, kayalardan ve topraktan bir yamacı andırıyordu. Binalardan arta kalanların tepeleri belli belirsiz görünüyordu.

Anlamaya başladı. Tapınağın zemin katından aşağıya düşmüşlerdi. Zemin yarıldığında burası açığa çıkmış ve üzerine düşebilecekleri bir çıkıntı kalmış olmalıydı. Kendileriyle birlikte irili ufaklı bir sürü taş da aşağıya düşmüştü. Çok yüksekten düşmemişlerdi. Neredeyse sırıtacaktı. Hâlâ hayattaydı.

"Peki di–"

Ferro'nun eli hiddetle ağzını kapattı, burnu onunkinden birkaç santimetre uzaktaydı. "Şşş," diye hafifçe tıslayıp sarı gözleriyle yukarıya baktı, bir parmağı kubbeli tavanı işaret ediyordu.

Logen tüylerinin diken diken olduğunu hissetti. Şimdi seslerini duyuyordu. Mankafalar. Ayaklarını sürüyor, gürültü çıkarıyor,

birbirlerine ciyaklıyor, bağırıyorlardı ve tam tepelerindeydiler. Logen başını sallayınca Ferro elini suratından yavaşça çekti.

Logen enkazın içinde doğruldu, ağır hareket ediyordu çünkü her yeri uyuşmuştu ve bir yandan mümkün olduğunca ses çıkarmamaya çalışıyordu. Ayağa kalkarken zorlanınca yüzünü buruşturdu ve ceketinin üzerindeki tozlar döküldü. Uzuvlarını kontrol etti ve bir omzunu, ayağını veya kafatasını kırdığını belli edecek kavurucu acıyı bekledi.

Ceketi yırtılmış ve dirseğinin derisi sıyrılmıştı, kolundan parmak uçlarına doğru kanı akıyordu. Elini ağrıyan başına atınca sıcak kanı hissetti, yere vurduğu çenesi için de aynı şey geçerliydi. Ağzında da kan tadı vardı. Yine dilini ısırmış olmalıydı. Lanet şeyin hâlâ yerinde olmasına çok şaşırıyordu. Bir dizi ağrıyordu, boynu tutulmuştu, kaburgalarında morluklar vardı ama her şey hareket ediyordu. Tabii eğer kendisini zorlarsa.

Eline bir şey dolanmıştı. Luthar'ın ceketinin kolu. Ceketten arta kalanı silkeleyip yere düşmesine izin verdi. Artık bir işe yaramıyordu. O zaman da yaramamıştı zaten. Ferro şimdi koridorun sonunda kemerin içine göz gezdiriyordu. Logen sessiz olmak için elinden geleni yaparak kadının yanına gitti.

"Ya diğerleri?" diye fısıldadı. Ferro omzunu silkti. Logen ümitle, "Belki de kurtulmuşlardır," dedi. Ferro uzun süre Logen'ın suratına baktı, bir kaşını havaya kaldırdı. Logen yüzünü buruşturup ağrıyan kolunu sıktı. Ferro haklıydı. İkisi de hayattaydı, şimdilik. Şansları şimdilik yaver gitmişti ama şanslarının onlara uzun süre yardım etmeyeceği kesindi.

Ferro karanlığı işaret ederek, "Bu taraftan," diye fısıldadı.

Logen karanlığın içine baktı ve morali bozuldu. Yerin altında olmaktan nefret ediyordu. Üzerlerine yıkılmak için fırsat beklermiş gibi duran ağır taşlar ve toprak. Ve bir meşaleleri de yoktu. İçerisi zifiri karanlıktı, nereye ya da ne kadar gitmeleri gerektiğini bilmeyecekler, güçlükle nefes alacaklardı. Endişeyle tepelerindeki taşlara bakıp yutkundu. Tüneller Mankafalara ve ölülere göre yerlerdi. Logen ikisi de değildi ve ikisiyle de karşılaşmak istemiyordu. "Emin misin?"

"Ne var, karanlıktan korkuyor musun?"

"Seçim şansım varsa görmeyi tercih ederim."

Ferro, "Sence seçim şansın var mı?" diyerek hırladı. "İstersen burada kal. Belki yüz sene sonra bir grup aptal daha düşer buradan. Onlarla iyi anlaşırsın!"

Logen keyifsiz keyifsiz kanlı dişetlerini emerek başıyla onayladı. İkisinin başı en son buna benzer bir şekilde sıkıştığında, Agriont'un baş döndüren çatılarında koşturuyorlardı. Peşlerinden kara maskeli adamlar geliyordu. Hepsi çok ama çok uzun zaman önce yaşanmış gibiydi ama pek bir şey değişmemişti. Birlikte seyahat etmiş, yemek yemiş ve ölümle burun burna gelmişlerdi ama Ferro hâlâ aksi, öfkeli ve ilk karşılaştıkları zamanki gibi tam bir baş belasıydı. Sabırlı olmayı denemişti, gerçekten denemişti ama artık yorulmaya başlamıştı.

Sarı gözlerinin içine bakarak, "Bunu yapmak zorunda mısın?" diye sordu.

"Neyi?"

"Bu kadar aksi olmak zorunda mısın?"

Ferro bir süre kaşlarını çattı, ağzını açtı, duraksadı ve omzunu silkti. "Düşmeme izin vermeliydin."

"Eh?" Aslında kadından okkalı bir küfür bekliyordu. Parmağını ya da muhtemelen bıçağını ona doğru sallamasını bekliyordu. Şimdiki cevabı ise içinde pişmanlık barındırıyor gibiydi. Öyle olsa bile, uzun sürmedi.

"Düşmeme izin vermeliydin, böylece burada yalnız olurdum ve sen de bana ayak bağı olmazdın!"

Logen tiksinerek burnundan soludu. Bazı insanlar konusunda yapacak bir şey yoktu. "Düşmene izin vermek mi? Merak etme! Gelecek sefere seni tutmam!"

Ferro, "Güzel!" dedi tükürürcesine ve tünele giren kadını gölgeler yuttu. Logen yalnız kalacağı düşüncesiyle paniğe kapıldı.

"Bekle!" diye tıslayıp kadının peşinden koştu.

Koridor aşağı doğru eğimliydi. Ferro'nun ayakları hiç ses çıkarmıyordu, Logen'ın ayakları ise yere sürtünüyordu ve son ışık demetleri ıslak taşları aydınlatıyordu. Logen sol eliyle duvarı hissetmeye devam etti; her adımında kaburgalarına, bileğine ve çenesine saplanan sancılar yüzünden inlememek için kendini zor tutuyordu.

***

Ortam gittikçe kararıyordu. Duvarlar ve zeminden önce silik siluetlere dönüştüler, sonra onlardan geriye hiçbir şey kalmadı. Ferro'nun kirli gömleği gri bir hayaletti ve önündeki ölü havada süzülüyordu. Birkaç dengesiz adımın ardından gömlek de ortadan kayboldu. Logen elini yüzünün önünde salladı. En ufak bir iz bile yoktu. Sadece zifiri, cızırdayan karanlık.

Gömülmüştü. Karanlığın içinde yalnız başınaydı. "Ferro, bekle!"

"Ne var?" Karanlıkta kadına tosladı, bir şeyin onu ittiğini hissetti ve neredeyse sırtüstü düşecekti ki ıslak duvara çarptı. "Lanet olsun–"

Kendi sesindeki paniği duyarak, "Hiçbir şey göremiyorum," diye tısladı. "Hiçbir şey... neredesin?" Yön hissini de kaybederek ellerini önünde salladı, kalbi yerinden çıkacak gibi atıyor, midesi bulanıyordu. Ya şeytani kaltak onu burada yalnız bırakırsa? Ya–

"Buradayım." Ferro'nun elinin elini tuttuğunu hissetti; onun elini tutmak rahatlatıcıydı. Sesini kulağının hemen yanında duydu. "Yüzüstü yere kapaklanmadan bu şekilde beni takip edebilir misin, gerizekâlı?"

"S... sanırım."

"Sessiz ol yeter!" Logen kadının hareket ettiğini, onu da sabırsızca beraberinde sürüklediğini hissetti.

Eski arkadaşları şimdi onu görseydi ne derdi acaba? Dokuzparmak Logen, Kuzey'in en korkulan adamı, karanlıktan korkuyor ve bir bebeğin annesinin memelerine tutunduğu gibi bir kadının eline tutunuyordu. Neredeyse bir kahkaha atacaktı. Ama Mankafaların sesini duyacağından korkuyordu.

Dokuzparmak'ın büyük avucu sıcak ve korkudan terliydi. Yapış yapış derisinin tenine değmesi hoş bir his değildi. Neredeyse mide bulandırıcıydı ama Ferro dayanmaya çalıştı. Nefes alıp verişini duyabiliyordu, dar mekânda hızla nefes alıp veriyor ve karanlıkta beceriksiz adımlar atıyordu.

Logen ile birlikte benzer bir biçimde başlarını belaya sokmaları daha dün gibi geliyordu. Agriont sokaklarında karanlık binaların arasında kovalanmışlardı. Hepsi dünmüş gibi geliyordu ama her şey değişmişti.

***

O zaman, Logen onun için bir tehditten başka bir şey değildi. Gözünü ayırmaması gereken bir başka pembe. Çirkin ve garip, aptal ve tehlikeli. O zaman, dünya üzerinde güveneceği son adam olabilirdi. Şimdi ise belki de dünya üzerinde güvendiği tek adamdı. Aksini söylemesine rağmen düşmesine izin vermemişti. Onu bırakmaktansa aşağıya birlikte düşmeyi tercih etmişti. Ovada, Ferro kalırsa o da onunla kalacağının sözünü vermişti.

Ve şimdi sözünün eri olduğunu ispatlamıştı.

Omzu üzerinden arkasına bakınca adamın karanlığın içinde hiçbir şey göremese de kocaman açılmış şaşkın gözlerini ve duvarları hissetmek için uzattığı boştaki elini gördü. Düşmesine izin vermediği için adama teşekkür etmeliydi ama bu, yardıma ihtiyacı olduğunu kabullenmek anlamına gelirdi. Yardım zayıflar içindi, zayıflar da ya ölür ya da köle yapılırdı. Asla yardım beklemezsen, yardım gelmediğinde de hayal kırıklığına uğramazdın. Ve Ferro sıklıkla hayal kırıklığına uğrayan biriydi.

Bu yüzden, adama teşekkür etmek yerine elini çekiştirdi ve neredeyse adamı yere düşürdü.

Tünele soğuk bir ışık süzülmeye başlamıştı ve kaba taştan duvarların kenarında hafif bir parıltı vardı. Omzu üzerinden, "Şimdi görebiliyor musun?" diye tısladı.

"Evet." Adamın sesinden rahatladığını anlayabiliyordu.

"O zaman elimi bırak," diye tersleyip elini çekti ve gömleğine sildi. Yarı karanlıkta yürümeye devam ederken parmaklarını açıp kapattı ve kaşlarını çatıp ellerine baktı. Garip bir hisli.

Eli gidince dokunuşunu neredeyse özlemişti.

İlerideki dar bir yarıktan süzülen ışık şimdi daha parlaklaşmıştı. Ferro topuklarına basarak öne çıktı ve köşeyi döndü. Önlerinde büyük bir mağara vardı, duvarların bir kısmı düzgün kesilmiş bloklardan, bir kısmı ise doğal taştandı. Garip formasyonlar oluşturarak yükselen gölgeli tavan gölgelere gömüldüğü için neredeyse görünmüyordu. Tepeden bir ışık huzmesi düşüyor ve tozlu zemini aydınlatıyordu. Üç Mankafa bir araya toplanmış, mırıldanıyor ve bir şeyi çekiştiriyordu. Etraflarında, üst üste yığılmış ve mağaranın ortasında neredeyse bir adam boyuna ulaşmış,

duvara dayalı olanları ise bir adam boyundan bile yüksek binlerce kemik yığını vardı.

Logen, Ferro'nun hemen arkasından, "Siktir," dedi. Kemerin köşesinden bir kurukafa ikiliye sırıtıyordu. Şüphesiz insan kemikleri.

Ferro, "Ölüleri yiyorlar," diye fısıldadı.

"N'apıyorlar? Ama–"

"Hiçbir şey çürümez." Bayaz şehrin mezarlarla dolu olduğunu söylemişti. Yüzlercesinin aynı mezara gömüldüğü sayısız ceset. Uzun yıllar koyun koyuna toprağın altında yatmış olmalıydılar.

Shanka gelip onları kazana kadar.

Dokuzparmak, "Etraflarından dolaşmamız gerek," diye fısıldadı.

Ferro gölgelerin içine göz gezdirip bir çıkış yolu aradı. Kemik yığınının üzerinden ses çıkarmadan geçmeleri mümkün değildi. Yayını omzundan aldı.

Dokuzparmak kadının dirseğine dokunarak, "Emin misin?" diye sordu.

Logen'ı geriye ittirdi. "Bana biraz yer aç, pembe." Çabuk davranması gerekiyordu. Kaşındaki kanı sildi. Sadağından üç ok aldı ve kolaylıkla ulaşabilmek için sağ elinin parmakları arasına taktı. Dördüncü oku sol eliyle yayına yerleştirdi ve en uzaktaki Mankafa'ya nişan alıp yayı gerdi. Ok hedefi bulduğunda çoktan ikincisine nişan almıştı. Mankafa omzuna saplanan okla ciyaklayıp yere düşerken sonuncusu kafasını çevirdi. Ok yaratığın boynuna saplandı ve Mankafa yüzüstü yere düştü. Ferro son oku takıp bekledi. İkinci Mankafa yerinden kalkmaya çalışsa da yarım adım gittikten sonra sırtına yediği okla hareketsiz kaldı.

Ferro yayını indirip çatık kaşlarla Mankafalara baktı. Yaratıkların hiçbiri hareket etmiyordu.

Logen, "Siktir," dedi. "Bayaz haklı. Sen bir şeytansın."

Ferro, "Haklıydı," diye homurdandı. Yaratıklar büyük ihtimalle adamı yakalamıştı ve karşılarında duran manzaradan insan etini sevdikleri belliydi. Luthar, Uzunayak ve Quai da ölmüş olmalıydı. Yazık, diye düşündü.

Ama çok da büyük bir kayıp değildi.

Yayını omzuna atıp alçakta kalarak dikkatlice mağaraya adım attı ve kemiklerin üzerinde çok ses çıkarmamaya çalıştı. Bazı

yerlerde dizlerine kadar gelen kemiklerin içinde yarı yürür, yarı yüzer vaziyette dengesini sağlamak için kollarını iki yana açarak biraz daha ilerledi. Kemikler ayaklarının altında çatırdıyor ve bacaklarını çiziyordu. Mağaranın ortasına gelince yere çömeldi ve dudaklarını yalayarak etrafına bakındı.

Hiç hareket yoktu. Üç Mankafa yerde hareketsiz yatıyor, koyu renkli kanları vücutlarının altından taşın üzerine sızıyordu.

"Gah!" Dokuzparmak tepeyi çıkarken tökezlemiş, etrafa kemikler saçarak yuvarlanmıştı. Takırdayan kemiklerin ortasına yüzüstü düşmüştü ve hemen doğrulmaya çalışıyordu. "Sikeyim! Öğk!" Tozlu bir göğüs kafesini kolundan alıp uzağa fırlattı.

Ferro, Logen'ı da yere çömeltirken, "Sessiz olsana, gerizekâlı!" diye tısladı ve yerdeki yığına kemiklerini eklemeye çok hevesli olacak yaratıkların her an açığa çıkmasını bekleyerek duvardaki kaba kemerin ardındaki mağaraya göz gezdirdi. Ama hiçbir şey gelmedi. Logen'a doğru karanlık bir bakış attı ama adam yaralarını ovalamakla meşguldü. Logen'ı olduğu yerde bırakıp üç cesedin yanına gitti.

Yaratıklar bir bacağın başında toplanmıştı. Bacağın kılsız oluşundan Ferro bunun bir kadın bacağı olduğunu tahmin etti. Uyluktaki kurumuş ve büzülmüş etlerin arasından bir parça kemik fırlıyordu. Birisi bıçakla kemiğin etlerini sıyırıyordu ve bu iş için kullanılan bıçak şimdi yerdeydi, tepeden süzülen ışıkla parıldıyordu. Dokuzparmak eğilip bıçağı aldı.

"Asla çok fazla bıçağın olmaz."

"Öyle mi? Ya bir sürü bıçağın varsa ve suya düştüğünde ağırlıkları yüzünden yüzemezsen?"

Logen bir an aval aval kadına baktı, sonra omzunu silkip bıçağı dikkatlice yere koydu. "Mantıklı."

Ferro kemerinden kendi bıçağını çıkardı. "Nereye saplayacağını biliyorsan bir tane bıçak yeter." Bıçağı Mankafalardan birinin sırtına saplayıp okunu çıkarmaya başladı. "Bu şeyler de neyin nesi?" Oku tek parça olarak çıkarıp Mankafa'yı sırtüstü çevirdi. Basık ve düz bir alnın altındaki siyah domuz gözleri boş boş ona bakıyordu ve dudakları aralandığı için kanlı ve keskin dişleri açığa çıkmıştı. "Bunlar senden bile çirkin, pembe."

"Ne güzel. Bunlar Shanka. Mankafa. Onları Kanedias yapmış."

"Yapmış mı?" Bir sonraki oku çıkarmaya çalışırken ok kırıldı.

"Bayaz öyle dedi. Savaşta silah olarak kullanmak içinmiş."

"Ben onun öldüğünü sanıyordum."

"Galiba silahları yaşamaya devam ediyor."

Boynundan vurulan Mankafa yere düşünce oku kırmıştı. Artık işe yaramazdı. "Bir insan böyle bir şeyi nasıl yapabilir?"

"Sence bu soruların cevabını ben biliyor muyum? Her yaz denizin ötesinden gelirler, buzlar eriyince. Hep onlarla dövüşmek zorunda kalırız. Bize çok iş çıkarırlar." Son ok da kanlı ama tek parça olarak çıktı. "Ben gençken daha sık gelmeye başladılar. Babam beni güneye, dağların ötesine gönderdi, yardım getirmem için..." Sesi azalarak yok oldu. "Neyse, bu uzun bir hikâye. Yüksek Tepeler şimdi bunlarla dolu."

Ferro, "Öldükleri sürece," diye inleyerek ayağa kalktı ve iki sağlam oku sadağına koydu, "fark etmez."

"Ah, ölüyorlar. Sorun hep öldürülecek daha fazlasının olması." Kaşlarını çatıp yerdeki üç cesede baktı, gözlerinde soğuk bir bakış vardı. "Şimdi dağların kuzeyinde hiçbir şey kalmadı. Hiçbir şey ve hiç kimse."

Bu Ferro'nun pek umurunda değildi. "Yola devam etmeliyiz."

Logen kaşları biraz daha çatılarak, sanki Ferro hiç konuşmamış gibi, "Hepsi toprağa geri döndü," diye hırladı.

Ferro adamın önüne geçti. "Beni duydun mu? Yola devam etmeliyiz, dedim."

"Eh?" Bir an gözlerini kırpıştırdı, sonra suratı asıldı. Çenesindeki kaslar sertleşti, yara izleri şekil değiştirip gerildi. Yüzü öne eğildi ve gözleri tepeden gelen ışığın gölgesinde kayboldu. "Pekâlâ. Devam edelim."

Ferro adamın saçları arasından sızan bir damla kanın sakallı yüzünden aşağıya akışını somurtarak seyretti. Artık güvenebileceği biri gibi durmuyordu.

"Birden garipleşmeyeceksin, değil mi pembe? Soğukkanlı olmana ihtiyacım var."

"Soğukkanlıyım," diye fısıldadı.

Logen yanıyordu. Kirli kıyafetleri altındaki derisi batıyordu. Kendini garip hissediyor ve başı dönüyor, Shankaların kokusu bur-

nuna doluyordu. Artık koku yüzünden nefes almakta bile güçlük çekiyordu. Koridor sanki altından kayıp gidiyor, kendi kendine hareket ediyordu. Yüzünü buruşturdu ve sırtını kamburlaştırdı. yüzünden akan ter damlaları yerdeki taşların üzerine düşüyordu.

Ferro ona bir şeyler fısıldadı ama kadının ne dediğini anlamadı – kadının sesi duvarlardan yankılanmıştı ama kulağına ulaşmadı. Başıyla onaylayıp elini havada salladı ve kadının arkasından yürümeye devam etti. Koridor gittikçe ısınıyor, bulanık taşlar turuncu bir parıltıya bürünüyordu. Ferro'nun sırtına tosladı ve neredeyse yere düşüyordu; dizleri üzerinde süründü ve gördüğü manzara karşısında nefesini tuttu.

İleride devasa bir mağara vardı. Ortasında dört ince sütun yükseliyor, karanlığın içinde gözden kayboluyordu. Altlarında ateşler yanıyordu. Logen'ın gözlerine beyaz görüntüler çizen çok sayıda ateş. Kömürler cazırdıyor, cozurduyor ve duman tükürüyordu. Etrafa kıvılcımlar saçılıyor, tıslayarak havaya buhar yükseliyordu. Potalardan damlayan erimiş metal kor gibi parıldıyordu. Yerdeki kanalların içinde erimiş metal akıyor, kara taşların üzerinde kırmızı ve sarı ve göz alıcı beyazlıkta çizgiler çiziyordu.

Aşağısı Mankafalarla doluydu, pejmürde figürler, kaynayan karanlıkta gezinen şekiller. Hepsi ateşlerin, potaların ve körüklerin başında insanlar gibi çalışıyordu. Öfkeli bir uğultu vardı. Çekiçler çınlıyor, örsler tangırdıyor, metal tıngırdıyordu, Mankafalar birbirlerine ciyaklayıp bağırıyorlardı. Uzak duvarlarda raflar vardı ve kara rafların içi parlak silahlarla, ateşin ve öfkenin renkleriyle ışıldayan çeliklerle doluydu.

Logen gözlerini kırpıştırdı ve mağaraya göz gezdirdi, başı zonkluyor, sıcaklık yüzüne vuruyordu. Gözlerine inanmalı mı inanmamalı mı bilemiyordu. Belki de cehennemin demirhanesine gelmişlerdi. Belki de Glustrod şehrin altında bir kapı açmayı başarmıştı. Diğer Taraf'a açılan bir kapı ve farkında olmadan bu kapıdan geçmiş olabilirler miydi?

Hızlı ve kesik kesik nefes alıyordu ve nefesini kontrol edip yavaşlatamıyor, aldığı her nefes dumanın ve Mankafaların kokusunu da birlikte getiriyordu. Gözleri pörtlemişti, boğazı yanıyordu ve yutkunamıyordu. Yaratan'ın kılıcını ne zaman çektiğini bilmiyordu ama şimdi turuncu ışık koyu renkli metali aydınlatıyordu

ve sağ elini sıkı sıkı yumruk yapmıştı. Parmaklarını açamıyordu. Ateştenmiş gibi kara ve turuncu parıldayan parmaklarına, damarlarına, tendonlarına ve öfkeyle sıktığı için bembeyaz kesilmiş boğumlarına baktı.

Bu el onun eli değildi.

Ferro kolunu tutmuş, "Geri dönmeliyiz," diyordu. "Başka bir yol bulmalıyız."

"Hayır." Sesi bir çekicin gürültüsü gibi kabaydı, biley taşı gibi sertti, boğaza dayanan bir bıçak kadar keskindi.

Bu ses kendi sesi değildi.

Ferro'yu omzundan tutup geriye iterken, "Arkama geç," diye fısıldamayı başardı.

Artık geri dönüş yoktu...

...ve kokularını alabiliyordu. Başını geriye atıp sıcak havayı burnuna çekti. İçine Mankafaların kokusu doldu ve bu iyiydi. Nefret, doğru ellerde güçlü bir silahtı. Kanlı Dokuz her şeyden nefret ederdi. Ama en eski, en derine kök salmış, en sıcak yanan öfkesi Mankafalara duyduğu öfkeydi.

Mağaraya adım attı, ateşlerin arasında bir gölgeydi ve dört bir yandan öfkeli çeliğin sesleri geliyordu. Güzel ve tanıdık bir şarkı. Bu şarkının içinde yüzdü, kana kana içti onu. Elindeki ağır kılıcı, soğuk metalden sıcak derisine, sıcak derisinden de aynı şekilde soğuk metale akan gücü ve bu gücün her nefes alışında şişip büyüyerek artışını hissedebiliyordu.

Mankafalar henüz onu görmemişti. Çalışıyorlardı. Anlamsız işleriyle meşgullerdi. İntikamın yaşadıkları, nefes aldıkları ve sıçtıkları yerde onları bulacağını düşünmemişlerdi ama öğreneceklerdi.

Kanlı Dokuz birinin arkasına geçip Yaratan'ın kılıcını havaya kaldırdı. Uzun gölge kel kafaya doğru uzanınca sırıttı – yakında gerçekleşecek bir vaat. Uzun kılıç sırlarını fısıldadı ve Mankafa açan bir çiçek gibi tam ortadan ikiye ayrıldı. Sıcak kanın etrafa saçılışı rahatlatıcıydı, örsün üzeri ve yerdeki taşlar kana bulandı. Kanlı Dokuz'un yüzü de birkaç damlayla ödüllendirilmişti.

Bir diğeri onu görünce Kanlı Dokuz kaynayan sudan daha öfkeli ve hızlı bir şekilde harekete geçti. Mankafa geriye çekilip elini havaya kaldırdı. Yeterli değildi. Yaratan'ın kılıcı dirseği kesti

ve kesik ön kol havada birkaç takla attı. Kolun parçası yere düşmeden Kanlı Dokuz düşmanın başını vücudundan ayırmıştı. Erimiş demirin üzerine sıçrayan kan tısladı, soğuk metal yüzeylerin. Kanlı Dokuz'un soluk ellerinin ve ayağının altındaki taşların üzerine düşen kan da turuncu bir parlaklığa büründü. Kanlı Dokuz diğerlerini çağırdı.

"Gelin," diye fısıldadı. Hepsine yetecek kadar vardı.

Mankafalar raflara koşturup dikenli kılıçları ve keskin baltaları ellerine aldılar ve Kanlı Dokuz gülerek manzarayı seyretti. Silahları olsun veya olmasın, ölüm fermanları imzalanmıştı. Ölümleri mağaranın duvarlarına ateş ve gölgeyle yazılmıştı. Şimdi de bunu kanla yazma sırası gelmişti. Mankafalar birer hayvandı, hatta hayvandan bile aşağıydı. Silahlarını ona doğru salladılar ama Kanlı Dokuz ateşten ve gölgelerden oluşuyordu. Beceriksiz vuruşların arasından mağaranın içlerine doğru süzülüyor, mızrakların yanından geçiyor ve değersiz çığlıklarıyla işe yaramaz öfkelerinin arasına dalıyordu.

Titreyen alevi kesmek daha kolaydı. Uzayan gölgeleri kesmek daha kolaydı. Mankafaların zayıflığı onun gücüne bir hakaretti.

"Geberin!" diye hırladı ve kılıcı havada vahşi ve güzel daireler çizerken metalin üzerindeki harf kırmızı bir renge bürünüp ardında parlak izler bıraktı. Kılıcın daire çizdiği yerlerde adalet yerini bulacaktı. Mankafalar çığlık atıp haykıracak, etrafa parçaları saçılacaktı. Bir fırıncının tahtasının üzerindeki hamur gibi, bir kasabın tezgâhındaki etler gibi nizami bir şekilde parçalanacaklar, bir çiftçinin ekinleri gibi biçileceklerdi; her şey kusursuz tasarıya göre gerçekleşecekti.

Kanlı Dokuz dişlerini gösterdi ve özgür olduğu için, bir iş ancak bu kadar güzel yapılabileceği için gülümsedi. Bir kılıcın parıltısını gördü ve kenara çekildi, kılıcın yanına hafif bir öpücük bıraktığını hissetti. Mankafa'nın elindeki çentikli kılıcı elinden düşürdü ve yaratığı boynundan tutup yüzünü erimiş metalin aktığı kanallardan birine soktu. Mankafa'nın başı tısladı ve fokurdadı, havaya pis kokulu bir duman saçtı.

Kanlı Dokuz, "Kavrul!" diye kahkaha attı ve parçalanmış cesetler, açık yaralar, yere düşen silahlar ve kaynayan parlak demir de onunla birlikte güldü.

Sadece Mankafalar gülmüyordu. Vakitlerinin dolduğunu biliyorlardı.

Kanlı Dokuz bir tanesinin, kafasını ezmek için havaya kaldırdığı bir sopayla beraber bir örsün üzerinden zıpladığını gördü. Mankafa'yı havada kesmeden önce Mankafa'nın ağzının ortasına bir ok saplandı ve yaratık toprak kadar ölü halde geriye düştü. Kanlı Dokuz somurttu. Şimdi bazı cesetlerin üzerindeki diğer okları da gördü. Birisi işini ondan çalıyordu. Bunun bedelini ödetecekti onlara ama sonra, şimdi dört sütunun arasından üzerine bir şey geliyordu.

Tepeden tırnağa ağır perçinlerle mühürlenmiş parlak bir zırha bürünmüştü, kafasının üst kısmını yuvarlak bir miğfer kapatıyordu ve ince yarığın arkasındaki gözleri parıldıyordu. Homurdanıyor, burnundan soluyor, bir boğa gibi sesler çıkarıyor, demir eldivenli ellerinde tuttuğu dev baltayla koşarken demir botları taşların üzerinde gümbürdüyordu. Mankafalar arasında bir dev. Ya da karanlığın içinde etten ve demirden yapılmış yeni bir şey.

Balta havada parlayan bir yay çizdi ve Kanlı Dokuz yerde yuvarlanarak ondan kaçındı; ağır balta yere inince etrafa kıvılcımlar saçtı. Yaratık miğferin korumadığı ağzını kocaman açarak yeniden kükredi ve etrafa tükürükler saçtı. Kanlı Dokuz sallanan gölgeler ve dans eden ateşle birlikte sallanıp dans ederek geri çekildi.

Geri çekildi, geri çekildi, geri çekilirken de rakibin vuruşlarının bir sağdan bir soldan, bir kafasının üzerinden bir ayaklarının altından ıskalamasına izin verdi. Baltanın taşa ve metale vurmasına, havaya toz ve kıymık saçmasına izin verdi. Onca demirin ağırlığı altındaki yaratık yorulana kadar geri çekilmeye devam etti.

Kanlı Dokuz yaratığın tökezlediğini gördü ve beklediği ânın geldiğini görerek öne atıldı, kılıcını havaya kaldırdı ve ağzını açarak elini, kolunu, kılıcını ve mağaranın duvarlarını titreten bir savaş narası attı. Dev Mankafa baltasını iki eliyle tutarak havaya kaldırıp vuruşu karşılamak istedi. Sıcak ateşlerde dövülmüş, Mankafaların elinden geldiği kadar sert, güçlü, dayanıklı yapılmış, iyi parlak çelikti.

Ama Yaratan'ın sanatıyla boy ölçüşemezdi. Donuk metal baltanın sapını bir çocuk çığlığına benzer bir sesle kesti ve dev Mankafanın zırhında boyundan kasığa kadar derin bir yara açtı. Parlak

metalin ve kara taşların üzerine kan saçıldı. Kanlı Dokuz kahkaha atıp elini yaranın içine soktu ve ortadan ikiye ayrılmış baltanın iki parçası seğiren ellerden yere düşerken geriye devrilip sırtüstü yere düşen yaratığın bağırsaklarını söktü.

Kanlı Dokuz diğerlerine bakıp sırıttı. Üç tanesi ellerinde silahlarıyla karşısındaydı ama saldırmıyorlardı. Gölgelerin arasındaydılar ama karanlık onların dostu değildi. Karanlık sadece Kanlı Dokuz'a aitti. Kanlı Dokuz öne bir adım attı, bir elinde kılıcını tutuyor, diğer elindeki bağırsak yavaş yavaş katlettiği yaratığın karnından dışarıya çıkıyordu. Mankafalar ciyaklayarak ve birbirine çarparak geriye çekildi. Kanlı Dokuz yüzlerine güldü.

Mankafalar deli bir öfkenin esiri olabilirdi ama onlar bile Kanlı Dokuz'dan korkuyordu. Her şey korkuyordu ondan. Acı hissetmeyen ölüler bile. Rüya görmeyen soğuk taşlar bile. Erimiş demir bile Kanlı Dokuz'dan korkuyordu. Karanlık bile.

Kanlı Dokuz kükreyip öne atıldı ve elindeki bağırsağı bir kenara fırlattı. Kılıcının ucu yaratıklardan birinin göğsünü parçaladı. Ekseni etrafında dönen Mankafa ciyakladı. Bir saniye sonra kılıç omzuna indi ve göğüs kafesini parçaladı.

Diğer ikisi arkasına dönüp kaçmaya çalıştı ama ha dövüşmüşler ha kaçmışlar, bir fark var mıydı? Bir ok, üç adım atabilmiş olan yaratıklardan birinin sırtına saplandı ve Mankafa yüzüstü yere kapaklandı. Kanlı Dokuz öne atılıp sonuncunun bileğini yakaladı. Mankafa'nın pençeleri yeri tırmalarken bileğini bir mengene gibi sıktığı yaratığı kendine çekti.

Eli bir çekiçti ve zemin de örstü, Mankafa'nın başı ise işlenmesi gereken metaldi. İlk vuruşta burnu kırıldı ve kırık dişleri döküldü. İkinci vuruşta elmacık kemikleri göçtü. Üçüncü yumruğuyla beraber çenesi parçalandı. Yumruğu taştandı, çeliktendi, elmastandı. Yumruğu düşen bir dağ kadar ağırdı ve ardı ardına indirdiği darbeler Mankafa'nın kafatasını şekilsiz, kanlı bir yığına dönüştürdü.

Kanlı Dokuz, "Man... kafa," diye tısladı, sonra bir kahkaha attı ve cesedi havaya kaldırıp kenara fırlattı. Havada takla atan ceset rafların üzerine düştü. Kanlı Dokuz arkasına dönüp mağaraya göz gezdirdi, Yaratan'ın kılıcı elinde sallanıyor ve ucu adım attıkça taşlara sürtünüp kıvılcımlar çıkarıyordu. Karanlığın içine göz gezdirdi ama sadece ateşleri ve gölgeleri gördü. Mağara boştu.

"Hayır!" diye hırladı. "Neredesiniz?" Bacakları zayıftı, artık ayakta durmakta güçlük çekiyordu. "Neredesiniz amına kodukların..." Tökezleyip sıcak taşların üzerinde bir dizi üzerine düştü. Daha yapacak çok işi vardı. Kanlı Dokuz'un işi hiç bitmezdi. Ama gücü gidip gelirdi ve şimdi yok oluyordu.

Bir şeyin hareket ettiğini gördü ve gözlerini kırpıştırdı. Karanlık bir formdu, ateşlerin ve cesetlerin arasında yavaş ve sessiz bir biçimde ilerliyordu. Mankafa değildi. Başka bir düşman. Daha zarif ve daha tehlikeli. Kara derisi vardı ve Kanlı Dokuz'un arkasında bıraktığı kanlı zeminde yumuşak adımlar atıyordu. Elinde bir yay vardı, yarı geriliydi ve bir okun ucu parıldıyordu. Sarı gözleri erimiş metal gibiydi, sıcak altın gibiydi, onunla dalga geçiyordu. "Kendinde misin, pembe?" Sesi kafatasının içinde yankılandı. "Seni öldürmek istemiyorum ama gerekirse öldürürüm."

Tehdit mi? Kanlı Dokuz, "Orospu kaltak," diye tısladı ona ama dudakları uyuşmuştu ve ağzından etrafa saçtığı tükürükler dışında hiçbir şey çıkmadı. Öne doğru düşünce kılıcına yaslandı, ayağa kalkmak istedi, öfkesi içinde eskisinden daha da sıcaktı. Kadına dersini verecekti. Kanlı Dokuz kadına öyle bir ders verecekti ki kadın bir daha asla bir derse ihtiyaç duymayacaktı. Kadını parçalarına ayıracak ve parçaları topuğunun altında ezecekti. Yerinden bir kalkabilse...

Sallandı, gözlerini kırpıştırdı, yavaş yavaş nefes alıp verdi. Alevler soldu ve söndü, gölgeler uzadı ve titredi, karanlık üzerine çöktü ve onu aşağıya çekti.

Bir tane daha, sadece bir tane daha. Her zaman bir tane daha vardı...

Ama zamanı sona ermişti...

...Logen öksürdü ve kendini çok zayıf hissederek titredi. Alacakaranlıkta elleri şekil almaya başladı, kirli kara taşların üzerinde yumruk yapılmış ellerinin dikkatsiz bir kasabınkiler gibi kanlı olduğunu gördü. Neler olduğunu tahmin edebiliyordu, inledi ve gözlerinin yaşardığını hissetti. Ferro'nun yaralı yüzü sıcak karanlığın içinden çıktı. En azından kadını öldürmemişti.

"Yaralı mısın?"

Cevap vermedi. Bilmiyordu. Yan tarafında bir kesik olabilirdi

ama üzerinde o kadar çok kan vardı ki anlamak güçtü. Ayağa kalkmak istedi, bir örse doğru sendeledi ve elini az kalsın ocağın içine sokuyordu. Gözlerini kırpıştırıp yere tükürdü, dizleri hâlâ titriyordu. Gözlerinin önünde kavurucu alevler dans ediyordu. Her yerde cesetler vardı, isli zemine saçılmışlardı. Şaşkın gözlerle etrafına bakındı, ellerini silecek bir şey aradı ama her yer kanlıydı. Midesi kalktı, örslerin arasından karşı duvardaki kemere doğru adım attı ve kanlı eliyle ağzını kapattı.

Ağzından yere kan ve tükürük akıtarak sırtını sıcak taşlara dayadı. Yan tarafı, yüzü ve çizilmiş parmakları acıyordu. Ama birinden acıma bekliyorsa yanlış kişiyle birlikteydi.

Ferro, "Gidelim," dedi. "Hadi, pembe, hadi."

Karanlığın içinde ne kadar yürüdüklerini bilmiyordu. Ferro'nun arkasından ayaklarını yerde sürüyerek yürüyor, kafasının içini kendi nefes sesi dolduruyordu. Yerin altında ilerlemeye devam ettiler, toza ve gölgelere bulanmış eski salonları geçtiler. Çatlamış taştan duvarları, tünellere açılan kemerleri ve kalasların üzerinde yükselen toprak tavanları geride bıraktılar.

Bir yol ayrımına geldiklerinde Ferro onu duvara bastırdı ve birkaç figür önlerindeki koridordan geçerken ikisi de nefesini tuttu. Koridorlarda ve mağaralarda yollarına devam ettiler. Logen yorgunluktan her an yüzüstü düşebilecek halde olduğundan kadını takip etmekten başka hiçbir şey yapamıyordu. Gün ışığını bir daha görebileceğini bile sanmıyordu...

Ferro, "Dur," diye tıslayıp elini Logen'ın göğsüne koydu ve zayıf ayakları üzerinde güçlükle duran Logen neredeyse sırtüstü düşecekti. Bulanık bir dere koridorla buluşuyordu, ağır akan su gölgelerin içinde dalgalanıyordu. Ferro suyun yanına çömeldi ve içinde aktığı karanlık tünele göz gezdirdi.

"Nehirle birleşiyorsa şehrin dışından geliyor olmalı."

Logen o kadar da emin değildi. "Ya... yer altından... geliyorsa?"

"O zaman başka bir yol buluruz. Ya da boğuluruz." Ferro yayını omzuna atıp ince dudaklarını birbirine kenetleyerek göğsüne kadar suyun içine girdi. Logen kollarını karanlık suyun üzerinde tutan kadının arkasından baktı. Bu kadın hiç yorulmaz mıydı? Logen o kadar yorgundu ki yere yatmak ve bir daha hiç kalkma-

mak istiyordu. Bir an için bunu yapmayı düşündü sonra Ferro arkasına dönüp suyun kenarına çömelmiş Logen'a baktı. "Hadi, pembe!" diye tısladı.

Logen iç geçirdi. Kadını kararından geri döndürmek imkânsızdı. İsteksizce ayağını soğuk suyun içine soktu. "Arkandayım," diye mırıldandı. "Tam arkandayım."

BİRBİRLERİNE FAYDASI YOK

Ferro hızla akan suda beline kadar gömülmüş, buz gibi suda dişlerini sıkmış, akıntıya karşı ilerliyordu. Logen da şapırtılar çıkararak, nefes nefese arkasından geliyordu. İleride bir kemer olduğunu görebiliyordu, daha öteden gelen ışık suyun yüzeyini aydınlatıyordu. Yollarını kesen demir çubuklar vardı ama yakına girince iyice paslandıkları için incelmiş ve dökülmekte olduklarını gördü. Demirlere yüklendi. Izgaranın ardında dere, taşın ve toprağın içinden ona doğru akıyordu. Yukarıda karanlık gökyüzü vardı ve yıldızlar açığa çıkmaya başlamıştı.

Özgürlük.

Ferro dişleri arasından tıslayarak eski demirleri zorladı, soğuktan parmakları uyuşmuş ve zayıflamıştı. Dokuzparmak yanına gelip ellerini demirlere koydu – dört el bir aradaydı, ikisi kara, ikisi beyaz eller tüm güçleriyle ızgarayı itiyordu. Dar mekânda birbirlerine çok yakındılar ve Ferro adamın güç sarf ederek inlediğini duydu, kendi nefesini duydu, eski metalin bükülmeye başladığını hissedip hafifçe ciyakladığını duydu.

Ferro'nun arasından geçebileceği kadar.

Yayını, sadağını ve kılıcını bir elinde tutarak önce o elini geçirdi. Başını demirlerin arasına soktu, yana döndü, karnını içine çekip nefesini tuttu, omuzlarını kıpırdattı, ardından göğsünü geçirdi ve son olarak da kalçasını dar aralıktan geçirdi. Islak kıyafetlerinin üzerinden kaba metal derisine sürtünmüştü.

Diğer tarafa geçince silahlarını suyun kenarına fırlattı. Sırtını kemere dayadı ve botlarını demirlerden birine koyup Dokuzparmak diğer taraftaki demire asılırken demiri var gücüyle itti. Demir birden ikiye kırıldı ve etrafa parçaları saçıldı, Ferro da kendisini tepetaklak soğuk suyun içinde buldu.

Dokuzparmak güçlükle de olsa demirlerin arasından geçmek

için uğraştı. Ferro soğuktan nefesi kesilmiş halde yüzeye çıktı. Dokuzparmak'ı kollarının altından tutup çekmeye başladı ve Logen'ın ellerinin sırtına tutunduğunu hissetti. Ferro inleyerek bütün enerjisini harcadı ve sonunda Dokuzparmak da diğer tarafa geçti. Birlikte kendilerini çamurun üzerine atıp sırtüstü yan yana yattılar. Ferro nefes nefese, gri gökyüzünü arkasına almış, ufalanan şehir surlarına bakıyordu ve yanında Dokuzparmak'ın da nefes almakta güçlük çektiğini duyabiliyordu. Oradan sağ çıkmayı beklememişti.

Ama henüz tehlikeden tamamen kurtulmuş değillerdi.

Ferro yana dönüp ayağa kalktı, sırılsıklamdı ve titremesini durdurmaya çalışıyordu. Hayatı boyunca hiç bu kadar üşüyüp üşümediğini merak etti.

Dokuzparmak'ın, "Yeter," diye mırıldandığını duydu. "Ölüler aşkına, yeter. Ben bittim. Şuradan şuraya bir adım daha atmam."

Ferro başını iki yana salladı. "Hazır hâlâ hava biraz daha aydınlıkken aramıza mesafe koymamız lazım." Yerden silahlarını aldı.

"Sen buna aydınlık mı diyorsun? Sen deli misin, be kadın?"

"Öyle olduğumu biliyorsun. Hadi gidelim, pembe." Islak botuyla Logen'ın kaburgalarını dürttü.

"Tamam, lanet olsun! Tamam!" Logen isteksizce sallana sallana ayağa kalktı, Ferro arkasına döndü ve surlardan uzaklaşmak için dere kenarında yürümeye başladı.

"Ben ne yaptım?" Ferro arkasına dönüp suratından sular akan Logen'a baktı. "Orada, ben ne yaptım?"

"Bizi kurtardın."

"Demek istediğim–"

"Bizi kurtardın. Hepsi bu." Ve dere kenarında yoluna devam etti. Hemen sonra Dokuzparmak'ın da arkasından geldiğini duydu.

Hava o kadar karanlık ve Logen o kadar yorgundu ki içine girene kadar yıkıntıları fark etmedi bile. Burası eskiden bir değirmen olmalıydı. Suyun hemen kenarına inşa edilmişti, tekerleği herhalde yüzlerce yıldır yerinde yoktu.

Ferro, "Burada duralım," diye tıslayıp ufalanan eşikten geçti. Logen'ın hiçbir şey yapacak hali yoktu, o yüzden başıyla onayla-

yıp kadını takip etti. Boş mekâna ay ışığı doluyor, taşların kenarları, eski pencerelerin çerçeveleri ve sert toprak zemin aydınlanıyordu. Logen en yakındaki duvarın dibine çöküp sırtını arkaya yasladı.

Sessizce, "Hâlâ hayattayım," diye mırıldandı ve kendi kendine sırıttı. İlgilenmesi gereken yüzlerce sıyrığı ve kesiği vardı ama hâlâ hayattaydı. Hareketsiz oturdu – ıslaktı ve her yeri ağrıyordu ve tükenmişti. Gözlerinin kapanmasına izin verdi ve yerinden kıpırdamak zorunda olmamanın keyfini çıkardı.

Suratını astı. Karanlıkta dere sesinin yanı sıra garip bir ses daha vardı. Bir tür takırtı. Ne olduğunu anlaması birkaç saniyesini aldı. Ferro'nun dişleri. Ceketin kolunu yaralı dirseğinden geçirirken yüzünü buruşturarak ceketini çıkardı ve karanlığın içinden Ferro'ya uzattı.

"Bu ne?"

"Ceket."

"Ceket olduğunu görüyorum. Ne için?"

Ne kadar inatçı kadındı ya. Logen neredeyse bir kahkaha atacaktı. "Gözlerim karanlıkta seninkiler gibi görmüyor olabilir ama dişlerinin takırdadığını duyabiliyorum." Ceketi tekrar uzattı. "Daha fazlasını vermek isterdim ama sadece bu var. Buna benden daha çok ihtiyacın var. Utanmana gerek yok. Al."

Bir duraksama oldu, sonra ceketin elinden alındığını ve Ferro'nu onu omzuna attığını hissetti. "Teşekkürler," diye homurdandı.

Logen doğru duyup duymadığını merak ederek bir kaşını havaya kaldırdı. Her şeyin bir ilki vardı demek ki. "Peki. Ben de sana teşekkür ederim."

"Ha?"

"Yardımın için. Şehrin altında, taşlı tepede ve çatılarda bana yardım ettiğin için." Durup düşündü. "Bana ne kadar çok yardım etmişsin. Muhtemelen bu kadarını hak etmemişimdir ama yine de minnettarım." Kadının bir şey söylemesini bekledi ama bir şey gelmedi. Duyduğu tek ses binanın duvarları altından akan suyun ve boş pencerelerden içeriye giren rüzgârın sesiydi. Bir de kendi nefes sesi vardı. "Fena biri değilsin," dedi. "Söylemeye çalıştığım şey bu. Sen kendini nasıl görürsen gör, fena biri değilsin."

Yine sessizlik. Logen ay ışığının altında kadının ana hatlarını görebiliyordu. Sırtını duvara dayamış, ceketi omzuna atmıştı. Islak saçları kafasında diken dikendi, ona bakan sarı gözleri parıldıyordu. Logen içinden küfretti. Konuşmayı beceremiyordu, hiç becerememişti. Muhtemelen söyledikleri kadın için hiçbir şey ifade etmiyordu. Yine de şansını denemişti.

"Sikişmek ister misin?"

Logen ağzı açık bir şekilde kafasını kaldırdı. Doğru duyup duymadığını bilmiyordu. "Eh?"

"Ne var, pembe, sağır mı oldun?"

"Ne mi oldum?"

"Peki! Unut gitsin!" Ceketi sinirle omuzlarına sararak ona sırtını döndü.

"Bir saniye, dur." Kafası yeni yeni çalışmaya başlamıştı. "Demek istediğim... böyle bir şey sormanı beklemiyordum. Hayır demiyorum... sanırım... eğer sen de istiyorsan." Yutkundu, ağzı kurumuştu. "Sen istiyor musun?"

Ferro'nun kafasını kendisine doğru çevirdiğini gördü. "Hayır mı demiyorsun, evet mi diyorsun?"

"Şey, ee..." Logen karanlıkta yanaklarını şişirip düşünmeye çalıştı. Bunca zaman sonra bu sorunun ona sorulacağını düşünmemişti, hele Ferro'nun soracağı aklına bile gelmemişti. Ama şimdi soru sorulmuştu ve cevap vermeye korkuyordu. Bunun ürkütücü bir teklif olduğunu inkâr edemezdi ama bu işin korkusuyla yaşamaktansa bir an önce onu yapmak yeğdi. Çok daha iyiydi. "Evet, o zaman. Sanırım. Yani, evet. Neden evet demeyeyim ki? Evet diyorum."

"Uh." Ferro'nun kaşlarını çatıp yere baktığını gördü, ince dudaklarını öfkeyle birleştirmişti. Sanki farkı bir cevap bekliyor ve şimdi aldığı cevapla ne yapacağını bilemiyordu. Logen da aynı durumdaydı. "Nasıl yapalım?" Öyle bir söylemişti ki sanki bir ağacı kesmekten veya yere bir çukur kazmaktan bahsediyordu.

"Ee... sanırım bana biraz daha yakınlaşman gerek. Yani, umarım sikim seni hayal kırıklığına uğratmaz ama oraya kadar uzanacağını da sanmıyorum." Logen gülümsedi, sonra Ferro gülümsemeyince espri yaptığına pişman oldu. Kadının esprilerle pek arası olmadığını biliyordu.

"Tamam o zaman." Ferro birden ciddi bir biçimde üzerine gelince Logen geri çekildi. Bunu gören Ferro duraksadı.

Logen, "Özür dilerim," dedi. "Uzun süredir yapmadım da."

"Evet." Ferro, Logen'ın yanına oturdu, kolunu havaya kaldırdı ve ne yapmaya çalıştığını hatırlamaya çalışıyormuş gibi duraksadı. "Ben de." Logen kadının parmak uçlarını elinin üzerinde hissetti – nazik ve dikkatli. Dokunuşu o kadar yumuşaktı ki neredeyse gıdıklanacaktı. Başparmağıyla ortaparmağından arta kalan etin üzerini okşadı ve Logen bunu yapışını seyretti. Karanlığın içinde hareket eden gri şekiller. Daha önce karşı cinse hiç dokunmamış gençler gibi ürkekti. Bu kadar yakınında bir kadın olması Logen'a garip geliyordu. Her türlüsünden anısı canlanıyordu.

Logen elini ateşe sokacakmış gibi tedirgin bir şekilde yavaşça uzanıp Ferro'nun yüzüne dokundu. Eli yanmadı. Kadının derisi herhangi bir insanınki gibi pürüzsüz ve serindi. Elini Ferro'nun saçlarının arasına soktu ve birbirine geçmiş saçlarının parmaklarının arasından kayıp gidişini hissetti. Parmağının ucuyla alnındaki yaraya dokundu, yanağından ağzının kenarına kadar indi, dudağının üzerinde gezindi. Teni tenine değdi.

Yüzünde garip bir ifade vardı, karanlık olmasına rağmen bunun farkındaydı. Ferro'nun yüzünde görmeye alışkın olduğu bir ifade değildi ama gerçekten de ifade oradaydı. Derisinin altındaki kasların gerildiğini, ince boynunun kasıldığını gördü. Korkuyordu. Bir adamın yüzünü tekmelerken kahkaha atabiliyor, yumruklara ve kesiklere bakıp gülümseyebiliyor ve vurulduğu bir oku tedavi ederken bana mısın demiyordu ama nazik bir dokunuş kadının içine korku salmış gibiydi. Logen da korkuyor olmasaydı bu durumu çok garip bulabilirdi. O da hem korkuyor hem heyecanlanıyordu.

Biri hücum emri vermiş gibi birbirlerinin kıyafetlerini çıkarmaya başladılar, işi bir an önce bitirmeye hevesliydiler. Logen karanlıkta elleri titreyerek ve dudağını ısırarak kadının düğmelerini açmaya çalışıyordu, sanki ellerinde metal eldivenler vardı. Daha Ferro'nun bir düğmesini açmadan, Ferro onun bütün düğmelerini açmıştı.

Logen, "Sokayım!" diye tısladı. Ferro, Logen'ın eline vurup

onu bir kenara itti ve kendi düğmelerini kendi açıp gömleğini çıkatarak yanına attı. Ay ışığında çok fazla bir şey göremiyordu, sadece gözlerinin parıltısı ve kemikli omuzlarının ana hattı ortadaydı. Beli, kaburgalarının ortası ve bir memesinin altındaki kıvrımın üzeri aydınlanıyordu, galiba bir meme ucu da görünüyordu.

Logen, kadının kemerini açtığını ve soğuk parmaklarının pantolonu içine girdiğini hissetti.

"Ah! Siktir! Beni sikimden tutup kaldırmana gerek yok!"

"Tamam."

"Ah."

"Daha iyi mi?"

"Ah." Logen kadının kemerine uzandı, biraz uğraştıktan sonra kemeri açtı ve elini içeriye soktu. Belki ustaca bir hareket değildi ama Logen zaten ustalığıyla ün yapmış biri değildi. Parmak uçları kıllara dokundu ama bileği sıkıştı. Ne kadar uğraşırsa uğraşsın daha aşağıya inemedi.

"Siktir," diye mırıldandı, Ferro'nun dişlerini emdiğini duydu, kadının kıpırdanıp kendi pantolonunu boştaki eliyle kalçasının altına indirdiğini hissetti. Böyle daha iyiydi. Logen elini kadının çıplak kalçasına uzattı. En azından bir ortaparmağının hâlâ olması iyiydi. İşe yaradığı oluyordu.

Bir süre bu pozisyonda kaldılar. İkisi de toprağın üzerine çömelmiş, sadece elleri hareket ediyordu. İleri ve geri, yukarı ve aşağı, içeri ve dışarı, yavaş ve nazik bir biçimde başlamış ama hızlanmışlardı. Ferro'nun dişleri arasından tıslaması ve Logen'ın hafifçe inlemesi ve bir de ıslak derinin çıkardığı sesler dışında tamamen sessizlerdi.

Ferro pantolonundan tamamen kurtulup adamın sırtını duvara yasladıktan sonra Logen'ın üzerine çıktı. Logen birden şişmiş gibi hissettiği boğazını temizledi. "İstersen–"

"Ssss." Ferro bir ayağı ve bir dizi üzerinde doğruldu, bacaklarını açıp Logen'ın üzerine oturdu, bir eline tükürüp Logen'ın aletini kavradı. Bir şey mırıldandı, ağırlığını diğer tarafa verdi ve yavaşça üzerine yerleşti. "Arrrrr."

"Ah." Logen uzanıp kadını kendine çekti, bir eliyle Ferro'nun kalçasını sıktı, hareket ederken kaslarının hareket edişini hissetti.

Diğer elini kadının yağlı saçlarının arasına soktu ve yüzünü yüzüne çekti. Pantolonu bileklerinde takılıp kalmıştı, ayağıyla pantolondan kurtulmak istedi ama böyle yapınca pantolonu daha da dolandı ve pantolon için Ferro'yu durduracak değildi.

Ferro, "Arrrrr," diye fısıldadı. Ağzı açıktı, sıcak ve yumuşak dudakları yanağında geziniyordu, ağzına verdiği nefes sıcak ve ekşiydi, derisi derisine değiyor, yapışıyor ve tekrar ayrılıyordu.

"Ah," diye inleyerek karşılık verdi Logen. Ferro kalçasıyla ileri geri, ileri geri, ileri geri gidiyordu.

"Arrrr." Ferro ellerinden biriyle Logen'ın çenesini kavradı, başparmağını Logen'ın ağzına soktu. Diğer eli bacaklarının arasındaydı, yukarı aşağı hareket ediyordu. Logen ıslak parmakların cevizlerini avuçladığını hissetti, hem çok acı çekiyor hem de çok zevk alıyordu.

"Ah."

"Arrrr."

"Ah."

"Arrrr."

"Ah–"

"Ne?"

"Eee..."

"Şaka mı yapıyorsun!"

"Şey..."

"Daha yeni başlıyordum!"

"Çok uzun süredir yapmadığımı söylemiştim–"

"Yıllardan bahsediyor olmalısın!" Ferro, Logen'ın sönmekte olan sikinin üzerinden kalktı, bacaklarının arasını eliyle temizledi ve elini öfkeyle duvara sildi. Yere otururken ceketi sırtına atıp Logen'a arkasını döndü.

Utanç verici bir durumdu, buna şüphe yoktu.

Logen içinden küfretti. Bunca zaman beklemenin ardından sütü kovada tutamamıştı. Üzgün üzgün suratını kaşıdı, çenesini sıvazladı. Dokuzparmak Logen hakkında söylenebilecek tek bir şey varsa o da iyi bir sevgili olduğuydu.

Yan gözle Ferro'ya, karanlıktaki belli belirsiz siluetine baktı. Dikensi saçlar, uzun boyun, keskin omuzlar, ceketi yanına bastıran kollar. Üzerinde ceket olmasına rağmen kalçasının kıvrımını

görebiliyor ve altında ne olduğunu tahmin edebiliyordu. Tenine baktı, nasıl olduğunu biliyordu – pürüzsüz, ipek gibi ve serin. Nefes alıp verişini duydu. Yumuşak, ağır ağır...

Bir saniye.

Aşağıda bir şey yeniden hareketleniyordu. Yorgundu ama yeniden sertleşiyordu. Uzun süredir yapmamanın bir avantajı da buydu – kova çabuk doluyordu. Logen dudaklarını yaladı. Sırf gergin diye bu fırsatı değerlendirmemek olmazdı. Ferro'nun yanına oturdu, ufak ufak yanına yanaştı ve boğazını temizledi.

"Ne?" Sesi keskindi ama onu kaçıracak kadar değildi.

"Yani, bana bir dakika verirsen, belki..." Ceketi kaldırıp elini nazik ve yavaş bir şekilde Ferro'nun yanında gezdirdi, derisi derisinin altında hafifçe tısladı; Ferro'ya onu itebilmesi için fırsat tanıdı. Ferro birden dönüp cevizlerine dizini geçirse şaşırmazdı. Ama bunu yapmadı.

Sırtını döndü, çıplak kalçasını Logen'ın karnına yasladı, bir dizini karnına çekti. "Sana neden bir şans daha vereyim?"

Logen, sırıtmaya başlayarak, "Bilemiyorum..." diye mırıldandı. Elini Ferro'nun göğsüne, oradan karnına, oradan da bacaklarının arasına indirdi. "İlkini neden verdiysen bunu da onun için verebilirsin."

Ferro birden irkilerek uyandı; nerede olduğunu bilmiyor, sadece kapana kısıldığını biliyordu. Hırlayıp kıvrandı, dirseğini savurdu, debelenerek kendini kurtardı ve sendeleyip dişlerini açığa çıkararak dövüşmeye hazır halde ellerini yumruk yaptı. Ama ortada düşman yoktu. Sadece gri sabah ışığıyla aydınlanan toprak ve taşlar vardı.

Ve bir de iri pembe.

Dokuzparmak inleyip yere tükürerek, vahşi gözlerle etrafına bakınarak ayağa kalktı. Onu öldürmeye hazırlanan bir Mankafa görmeyince bakışlarını Ferro'ya odakladı ve uykulu gözlerini kırpıştırdı. "Ah..." Yüzünü buruşturup parmak uçlarını kanlı ağzına götürdü. İkisi de çıplak halde ve yıkık değirmenin soğuk kabuğunun içinde hiç ses çıkmadan ters ters birbirlerine baktılar. Altına girdikleri ceket şimdi ortalarında duruyordu.

Ve Ferro o anda üç ciddi hata yaptığını anladı.

Uyumuştu ve ne zaman uyusa başına kötü bir şey gelirdi. Ardından Dokuzparmak'ın yüzüne dirsek atmıştı. Ve çok daha kötüsü, o kadar aptalca bir şey yapmıştı ki düşündükçe yüzünü buruşturdu: Önceki gece Logen ile sikişmişti. Şimdi gün ışığında adama bakınca yaralı ve kanlı yüzüne yapışmış saçlarını gördü. Çamurun üzerine yattığı yerde solgun derisinin üzerinde büyük bir leke vardı. Ferro önceki akşam Logen ile neden sikiştiğini bilmiyordu. Nedense da karanlıkta yorgun ve soğuk haldeyken, birine dokunmak ve bir anlığına da olsa ısınmak istemişti. Ayrıca, daha kötüsü ne olabilir, diye düşünmüştü.

Delilik.

İkisi de daha kötü durumdaydı, bu kesindi. Eskiden her şey basitken şimdi daha karmaşık olacaktı. Eskiden birbirlerini anlamaya başlamışlarken şimdi kafaları karışacaktı. Ferro'nun kafası şimdiden karışmaya başlamıştı. Logen incinmiş ve öfkeli görünüyordu ama bu bir şaşırtma mıydı? Kimse uyurken yüzüne dirsek yemekten hoşlanmazdı. Ferro özür dilemek için ağzını açtı ama sonra korkunç gerçeğin farkına vardı. Adamın dilinde özür kelimesinin ne olduğunu bilmiyordu. Tek yapabileceği Kantic dilinde özür dilemekti ama kendine o kadar kızgındı ki kelimeyi bir hakaretmiş gibi hırlayarak söyledi.

Adamın kelimeyi hakaret olarak algıladığı belliydi. Gözlerini kısıp kendi dilinde sinirli sinirli bir şey söyledi, pantolonunu aldı ve kendi kendine öfkeli öfkeli mırıldanmaya devam ederek bir bacağını geçirdi.

Ferro, yumruklarını öfkeyle sıkarak, "Lanet pembe," diye tıslադı. Yırtık gömleğini alıp sırtına geçirdi. Gömleği ıslak bir yere atmış olmalıydı, kumaş şimdi derisinin üzerine geçmiş soğuk bir ikinci deri gibiydi.

Lanet olasıca gömlek. Lanet olasıca pembe.

Ferro kemerini kapatırken sinirle dişlerini sıktı. Lanet olasıca kemer. Kemerini kapalı tutabilseydi keşke. Hep aynı hatayı yapıyordu. İnsanlarla ilişki kurmak hiç kolay değildi ve Ferro bunu daha da zorlaştırmak konusunda çok yetenekliydi. Bir an başı önüne eğik durdu, sonra kafasını yana çevirip Logen'a baktı.

Adama, ağzına yanlışlıkla dirsek attığını ve uyuduğunda bunun sonunun iyi olmadığını söylemek istiyordu. Ona bir hata

yaptığını, sadece ısınmak istediğini anlatmaya çalışacaktı. Ona beklemesini söyleyecekti.

Ama Logen kalan kıyafetlerini eline almış kapıdan çıkıyordu bile.

Ferro oturup botlarını giymeye başlarken, "Sikeyim seni o zaman," diye tısladı.

Ama zaten sorun da buydu ya.

Jezal tapınağın kırık basamaklarında oturmuş, üzgün üzgün ceketinin yırtılmış omuz kısmındaki dikişlerle oynuyor, Aulcus'un yıkıntılarına doğru uzanıp göz alabildiğince yer kaplayan çamurlu açıklığa bakıyordu. Boş gözlerle.

Bayaz sırtını arabaya dayamıştı, yüzü solgundu ve uzaktan bakıldığında bir cesede benziyordu. Çökmüş gözlerinin etrafındaki damarlar iyice belirginleşmişti. Renksiz dudaklarını büzüştürmüş, kaşlarını çatmıştı. Jezal bir kez daha, "Ne kadar bekleyeceğiz?" diye sordu.

Mecus, Jezal'a bakmadan, "Ne kadar gerekiyorsa," diye cevap verdi. "Onlara ihtiyacımız var."

Jezal basamaklarda kollarını göğsünde birleştirmiş Kardeş Uzunayak'a doğru endişeli bir bakış attı. "Siz, tabii ki benim işverenimsiniz, kararlarınıza karşı çıkmak haddim–"

Bayaz, "O zaman karşı çıkma," diye hırladı.

Seyrüseferci, "Ama Dokuzparmak ve Maljinn denen kadın büyük ihtimalle öldü," diye devam etti. "Efendi Luthar yarığın içine düştüklerini gördü. Çok derin bir yarıktan bahsediyoruz. Çok üzgünüm ve çok sabırlı bir adamımdır, ki benden sabırlısı çok azdır, bu benim kayda değer marifetlerimdendir ama biz... burada zamanın sonuna kadar bekleyecek miyiz? Bence–"

Mecusların İlki, "Ne kadar..." diye hırladı, "gerekiyorsa."

Jezal derin bir nefes alıp kaşlarını çatarak rüzgâra doğru döndü ve gözleriyle açıklığı tarayarak tepenin üzerinden şehre göz gezdirdi. Toprakta derelerin aktığı ince yarıklar vardı ve kötü durumdaki yol surlardan bulundukları yere kadar kıvrılarak uzanıyordu. Yolun üzerindeki yıkıntılar artık birer viraneye dönüşmüş çiftliklere, köylere ve hanlara aitti.

Quai'ın duygusuz sesi geldi. "Aşağıdalar."

Jezal ağırlığını sağlam ayağına vererek doğruldu ve çırağın işaret ettiği yere baktı. Sonra kahverengi çoraklığın içinde yürüyen iki minik kahverengi formu gördü, tepeye doğru geliyorlardı.

Bayaz, "Size ne demiştim?" diye gakladı.

Uzunayak şaşkınlıkla başını iki yana salladı. "Tanrı aşkına, oradan nasıl sağ çıkmış olabilirler?"

"İkisinin de kayda değer marifetleri var." Jezal sırıtmaya başlamıştı. Bir ay önce Ferro bir yana, Logen'ı görünce bile sevineceğini hayal edemezdi. Ama işte buradaydı, ikisinin hâlâ hayatta olduğunu görünce ağzı kulaklarına varmıştı. Bir şekilde, vahşi doğada aralarında bir bağ kurulmuştu, birlikte düşmanlarla savaşmış ve ölümle burun burna gelmişlerdi. Bu bağ yavaş yavaş güçlenmiş, aralarındaki farklılıklar anlamını yitirmişti. Bu bağın yanında eski arkadaşlıkları zayıf, soluk ve tutkusuz deneyimlerdi.

Jezal yaklaşan figürlere baktı, kayaların arasındaki yoldan tapınağa doğru yürüyorlardı sanki birbirinden ayrı yürüyen iki kişi gibi aralarında bir mesafe vardı. Daha yakına girince ikisinin de cehennemden kaçmış iki mahkûm gibi göründüklerini fark etti. Kıyafetleri yırtık ve pisti, kirli yüzleri birer taş gibi sertti. Ferro'nun alnındaki yara kabuk tutmuştu. Logen'ın çenesinde çizikler vardı ve gözlerinin etrafı kararmıştı.

Jezal hoplayarak ikiliye doğru bir adım attı. "Ne oldu? Siz nasıl–"

Ferro, "Hiçbir şey olmadı," diye havladı.

Dokuzparmak, "Hem de hiçbir şey," diye hırladı ve ikisi öfkeyle birbirine baktı. Herhalde ikisi de o kadar kötü şeyler yaşamıştı ki bundan bahsetmek istemiyorlardı. Ferro kimseyle selamlaşmadan arabaya gidip arkadaki eşyaları karıştırmaya başladı. Logen ellerini kalçasına koyup somurtarak kadının arkasından baktı.

Jezal ne diyeceğini bilemeden, "Ee..." diye mırıldandı. "Sen iyi misin?"

Logen bakışlarını Luthar'a çevirdi. Ağır bir ironiyle, "Ah, harikayım," dedi. "Hiç bu kadar iyi olmamıştım. Lanet arabayı oradan nasıl çıkardınız?"

Çırak omzunu silkti. "Atlar çekti."

Uzunayak, "Efendi Quai yaşadıklarımızı hafife alıyor," dedi. "Şehrin Güney Kapısı'na kadar heyecanlı bir yolculuk yaptık–"

"Şehirden çıkana kadar savaştınız, öyle mi?"

"Şey, yani ben dövüşmedim tabii ki çünkü dövüşmek benim–"

"Ben de öyle düşünmüştüm." Logen eğilip çamura tükürdü.

Bayaz, "En azından halimize şükretmeliyiz," dedi. Nefes alırken sesi hırıltılı çıkıyordu. "Hem de çok şükretmeliyiz. Sonuçta hepimiz hayattayız."

Ferro, "Emin misin?" diye tersledi. "Sen pek yaşıyor gibi durmuyorsun." Jezal içten içe kadınla aynı fikirdeydi. Mecus, Aulcus'ta ölseydi daha kötü görünemezdi. Sanki ölmüş ve çürümeye başlamıştı.

Ferro üzerindeki yırtık gömleği çıkarıp yere atarken sırtındaki kaslar gerildi. Jezal'a dönüp, "Sen neye bakıyorsun lan?" diye hırladı.

Jezal bakışlarını toprağa indirip, "Hiçbir şeye," diye mırıldandı. Kafasını kaldırdığında Ferro temiz bir gömleği iliklıyordu. Aslında çok temiz olduğu da söylenemezdi. Birkaç gün önce aynı gömleği o giyiyordu.

"O benim..." Ferro ona öylesine ölümcül bir bakış attı ki Jezal endişeyle geri adım attı. "Ama benim olan senindir... tabii ki..."

Ferro gömleğin ucunu vahşice kemerinin içine sokarken, "Ssss," diye tısladı ve bunu yaparken bir adamı öldürüyormuş gibi kaşlarını çattı. Muhtemelen onu öldürmeyi hayal ediyordu. Sonuçta Jezal'ın beklediği gibi gözlerin dolduğu bir buluşma değildi ama onun yine de ağlayası vardı.

"Umarım buraya bir daha yolum düşmez," diye mırıldandı.

Logen, "Al benden de o kadar," dedi. "Şehir düşündüğümüz kadar boş değilmiş, ha? Geri dönüş yolunda farklı bir yolu denesek olur mu?"

Bayaz kaşlarını çattı. "Bu çok mantıklı olur. Calcis'e nehirden geri döneceğiz. Suyun bu tarafında ormanlar var, biraz aşağıda. Birkaç ağacı birbirine bağlarsak Aos bizi denize kadar götürür."

"Ya da sulu bir mezara." Jezal büyük kanyonun içinde öfkeyle akan nehri hatırladı.

"Ben daha iyisini umuyorum. Her halükârda, geri dönüş yol-

culuğunu düşünmeden önce batıya doğru gitmemiz gereken uzun bir yol var."

Uzunayak başıyla onayladı. "Gerçekten de öyle, daha sarp kayalıklarla dolu dağları aşacağız."

Logen, "Ne güzel," dedi. "Sabırsızlıkla bekliyorum."

"Ben de. Ne yazık ki atların hepsi sağ çıkmadı." Seyrüseferci kaşlarını havaya kaldırdı. "İki tanesi arabayı çekecek ve iki tane daha atımız var... demek ki iki at eksiğimiz var."

"Ben zaten o amına koduğumun hayvanlarından hoşlanmıyorum." Logen arabaya binip Bayaz'ın karşısında yerini aldı.

Herkes durumu gözden geçirirken bir sessizlik oldu. İki at, üç kişi. Mutlu bir durum değildi. İlk konuşan Uzunayak oldu. "Ben, tabii ki, önden keşfe çıkacağım için ata binmek zorundayım. Ne yazık ki başarılı bir yolculuk için bunu yapmam gerekiyor. Bunun için de ne yazık ki bir ata ihtiyacım var."

Jezal, "Ben de ata binsem iyi olur," diye mırıldandı. "Bacağım..."

Ferro arabaya baktı ve Jezal kadının Logen ile kısa bir anlığına fazlasıyla düşmanca bir şekilde göz göze geldiğini gördü.

Ferro, "Ben yürürüm," diye havladı.

KAHRAMAN KARŞILAMASI

Üstat Glokta, Adua'ya adım attığında yağmur yağıyordu. Denizden esen sert rüzgârın savurduğu, gemiden aşağıya indirilen kalası, iskelenin tahtalarını ve rıhtımın taşlarını bir yalancı kadar kayganlaştıran zayıf, adi ve çirkin bir yağmur. Glokta boş dişetlerini yaladı, uyuşan bacağını ovaladı ve yüzünü buruşturup gri sahil şeridine göz gezdirdi. On adım ötede iki asık suratlı muhafız bir deponun çürümüş tahtalarına yaslanmıştı. Biraz daha ileride işçiler sandıklarla ilgili bir anlaşmazlığa düşmüştü. Titreyen bir dilenci Glokta'ya doğru birkaç adım attı, sonra vazgeçti ve geri döndü.

İsmimi haykıran bir kalabalık yok mu? Kafamızdan aşağıya dökülen gül yaprakları? Çığlık atan genç kızlar? Çok şaşırtıcı değildi. Güney'den en son dönüşünde de bunların hiçbiri yoktu. Ne kadar hevesle savaşmış olurlarsa olsunlar, ne kadar büyük fedakârlıklarda bulunurlarsa bulunsunlar, ne kadar imkânsız şartlarda dövüşmüş olurlarsa olsunlar, insanlar yenilenleri nadiren alkışlar. Genç kızlar ucuz ve değersiz zaferleri çekici buluyor olabilir ama "elimden geleni yaptım" için yüzleri bile kızarmaz. Korkarım Rektör için de aynısı geçerli.

Normalden daha vahşi bir dalga rıhtım duvarına çarptı ve Glokta'nın sırtına su damlaları saçıldı. Soğuk ellerinden soğuk sular damlayan Glokta öne savruldu ve neredeyse kayıp düşüyordu. İskelede dengesini sağlamak için diğer taraftaki eski bir kulübeye tutundu. Kafasını kaldırdı ve ona bakan iki muhafızı gördü.

"Bir şey mi var?" diye hırladı ve adamlar bir şeyler mırıldanıp yakalarını havaya kaldırarak arkalarına döndüler. Glokta ceketine sıkı sıkı sarındı ve ceketin kuyruğunun ıslak bacaklarına değdiğini hissetti. *Güneşin altında birkaç ay kavrulunca insan bir daha üşümeyeceğini sanıyor. Ne kadar da çabuk unutuyoruz.* Kaşlarını

çatıp boş rıhtıma göz gezdirdi. *Hepimiz ne kadar çabuk unutuyoruz.*

"Eğim güğe eğim." Buz kalasın üzerinden elinde Glokta'nın kutusuyla iskeleye inerken halinden memnun gibiydi.

"Sıcak havayı sevmiyorsun, değil mi?"

Pratisyen ağır başını iki yana salladı, kış yağmurunda ıslanırken hafifçe sırıtıyordu, beyaz saçları şimdiden ıslanmıştı. Severard da kafasını kaldırıp gri bulutlara bakarak Buz'un peşinden geliyordu. Kalasın ucuna gelince bir an için durdu, sonra da zıplayarak iskelenin taşları üzerine indi.

"Geri dönmek güzel," dedi.

Keşke ben de senin heyecanını paylaşsaydım ama henüz rahatlamak için uygun bir ortam yok. "Ekselansları beni çağırmış ve Dagoska'yı ne halde bıraktığımızı düşünecek olursak yüksek ihtimal bu toplantı... çok iyi geçmeyecek." *Daha yetersiz bir laf olamaz.* "Belki de birkaç gün ortadan kaybolmanız daha iyi olur."

"Ortadan kaybolmak mı? Bir hafta boyunca kerhaneden çıkmayı planlamıyorum zaten."

"Akıllıca bir seçim. Ve Severard. Olur da bir daha birbirimizi göremezsek, kendine iyi bak."

Pratisyenin gözleri parıldadı. "Her zaman." Glokta yağmurun altında şehrin ara sokaklarına doğru yürüyen adamın arkasından baktı. *Pratisyen Severard için sıradan bir gün. Bir saat sonrasından ötesini düşünmez. Ne büyük bir lütuf.*

Vitari ahenkli aksanıyla, "Ülkenizin de ve havasının da ağzına sıçayım," diye homurdandı. "Gidip Sult ile konuşmam gerek."

Glokta abartılı bir neşeyle, "Aa, gerçekten mi, benim de!" dedi. "Ne büyük tesadüf!" Dirseğinden büktüğü kolunu uzattı. "Ekselansları'nı birlikte ziyaret edebiliriz, ne güzel bir çift oluruz!"

Vitari, Glokta'ya baktı. "Tamam."

Ama kellemi almanız için beni bir saat kadar beklemeniz gerek. "Ama önce uğramam gereken bir yer var."

Bastonunun ucuyla kapıya tıklattı. Cevap gelmedi. *Lanet olsun.* Glokta'nın sırtında inanılmaz bir ağrı vardı ve oturması gerekiyordu. Kapıyı bastonuyla tekrar, bu sefer daha sert çaldı. Men-

teşeler gıcırdadı ve kapı aralandı. *Kilitli değil.* Somurtarak kapıyı itti. Çerçeve içeriden kırılmış, kilit parçalanmıştı. *Zorlanmış.* Topallayarak eşikten geçip salona girdi. İçerisi boş ve buz gibiydi. Hiçbir yerde tek bir mobilya yoktu. *Taşınmış gibi. Ama neden?* Glokta'nın bir gözü seğirdi. Güney'deyken Ardee'yi düşünecek vakti olmamıştı. Çok daha önemli bazı şeylerle uğraşıyordum. *Arkadaşım benden bir iyilik istemişti. Başına bir şey geldiyse...*

Glokta merdivenleri işaret etti ve Vitari başını sallayıp botunun içinden bir bıçak çıkararak sessizce yukarıya çıktı. Glokta aşağıyı işaret etti ve Buz duvarların gölgelerine sinerek alt katı kontrol etmeye gitti. Yemek odasının kapısı açık duruyordu ve Glokta topallayarak içeriye girdi.

Ardee sırtı ona dönük, pencerenin önünde oturuyordu: beyaz elbise, siyah saçlar, tıpkı hatırladığı gibi. Menteşeler gıcırdayınca başının hafifçe döndüğünü gördü. *Demek ki yaşıyor.* Ama oda tanınmayacak haldeydi. Ardee'nin oturduğu sandalyeden başka geriye bir şey kalmamıştı, tamamen boştu. Çıplak beyaz duvarlar, çıplak tahta zemin kaplamaları ve perdesiz pencereler.

Ardee çatlak ve boğuk bir ses tonuyla, "Geriye bir şey kalmadı," diye havladı.

Belli ki. Glokta kaşlarını çatıp kıza doğru adım attı.

"Sana bir şey kalmadı dedim!" Ayağa kalktı ama sırtı hâlâ kapıya dönüktü. "Yoksa geriye kalan tek sandalyeyi de mi alacaksınız?" Sandalyeyi havaya kaldırarak arkasına döndü ve bir çığlık atarak sandalyeyi fırlattı. Sandalye kapının yanındaki duvara çarpıp parçalandı. Bir ayak Glokta'nın suratının yanından geçerek köşeye fırladı, geriye kalan parçalar da bir toz bulutuyla yere düştü.

Glokta, "Çok naziksin," diye mırıldandı, "ama ayakta kalmayı tercih ederim."

"Sen!" Dağınık saçlarının arasından kızın gözlerinin şaşkınlıkla açıldığını gördü. Yüzünde hatırlamadığı bir solgunluk ve gerginlik vardı. Elbisesi kırışıktı ve bu kadar soğuk bir oda için fazla inceydi. Titreyen eliyle üstünü başını düzeltmeye çalıştı, yağlı saçlarını geriye attı. Homurdanarak bir kahkaha attı. "Korkarım misafir ağırlayacak durumda değilim."

Glokta, Buz'un gümbür gümbür ayak seslerini duydu ve ka-

pının eşiğindeki gölgelerde, ellerini yumruk yapmış halde dikildiğini gördü. Glokta bir parmağını kaldırdı. "Sorun yok. Sen dışarıda bekle." Pratisyen gölgelerin arasına döndü ve Glokta boş odanın gıcırdayan tahtaları üzerinde topalladı. "Ne oldu?"

Ardee dudaklarını büktü. "Görünüşe bakılırsa babam herkesin sandığı kadar varlıklı değilmiş. Borçları varmış. Ağabeyim Angland için yola çıktıktan kısa süre sonra borcu tahsil etmeye geldiler."

"Kim geldi?"

"Fallow denen bir adam. Bütün paramı aldı ama yetmedi. Tabakları, annemim mücevherlerini de aldı. Bana geri kalanı bulmam için altı hafta verdi. Hizmetçiyi işten çıkardım. Bulabildiğim her şeyi sattım ama daha fazlasını istedi. Sonra yine geldiler. Üç gün önce. Her şeyi aldılar. Fallow üzerimdeki elbiseyi almadıkları için şanslı olduğumu söyledi."

"Anlıyorum."

Ardee derin bir nefes aldı ve titreyerek verdi. "O günden beri burada oturuyor ve arkadaşsız genç bir kadının nasıl para kazanacağını düşünüyorum." Glokta'nın gözlerinin içine baktı. "Aklıma tek bir yol geldi. Eğer cesaretim olsaydı, bunu çoktan yapmış olacağımı söyleyebilirim."

Glokta boş dişetlerini yaladı. "O zaman bir korkak olduğun için şükretmeliyiz." Bir omzunu ceketinden çıkardı, kolunu çıkarmak için kıvranmak zorunda kaldı. Bunu başarınca ceketten kurtulmak için bastonunu diğer eline almak zorunda kaldı. *Lanet olsun. Zarif bir şekilde cömertlik bile yapamıyorum.* Sonunda ceketi zayıf ayağı üzerinde öne eğilerek Ardee'ye uzattı.

"Buna benden çok ihtiyacın olmadığına emin misin?"

"Al. En azından lanet olasıca şeyi bir daha giymek zorunda kalmam."

Ardee bunu duyunca gülümser gibi oldu. Ceketi omuzlarına atarken, "Teşekkür ederim," diye mırıldandı. "Seni bulmayı denedim ama senin... nereye gittiğini... bilmiyordum."

"Bunun için üzgünüm ama artık buradayım. Artık bir şey için endişelenmene gerek yok. Bu akşam yanımda kalırsın. Evim çok büyük değildir ama bir yolunu buluruz. *Cesedim rıhtımda yüzerken oda nasıl olsa sana kalacak.*

"Sonrasında ne olacak?"

"Sonrasında buraya geleceksin. Yarın bu ev eski haline dönmüş olacak."

Ardee şaşkın şaşkın ona baktı. "Nasıl?"

"Ah, konuyla ilgileneceğim. Önce seni sıcak bir yere götürelim." *Üstat Glokta, dostsuz kalanların dostu.*

Glokta konuşurken Ardee gözlerini kapattı ve kadının nefes alıp verişi hızlandı. Sanki artık ayakta durmakta güçlük çekiyormuşçasına hafifçe sendeledi. *Ne garip, zorluklarla mücadele ederken ne kadar da güçlüyüz ama kriz sona erer ermez bir anda güçsüzleşiyoruz.* Glokta uzandı, neredeyse kıza destek olmak için omzuna dokunacaktı ama Ardee birden gözlerini açıp sırtını dikleştirdi, Glokta da elini geri çekti.

Üstat Glokta, zor durumdaki genç kızların kurtarıcısı. Kızı kırık kapıdan geçirerek koridora çıkardı. "Beni bir saniye pratisyenlerimle yalnız bırakırsan."

"Tabii ki." Ardee kafasını kaldırıp ona baktı, kara gözlerinin kenarları endişeyle kızarmıştı. "Ve teşekkür ederim. Ne derlerse desinler, sen iyi bir adamsın."

Glokta kıkırdamamak için kendini zor tuttu. İyi bir adam mı? *Salem Rews'in aynı fikirde olduğunu sanmıyorum. Ya da Gofred Hornlach'ın, Başkan Kault'un, Korsten dan Vurms'un, General Vissbruck'un, Elçi İslik'in, Engizitör Harker'ın ya da Angland'daki hapishane kolonilerine* gönderdiğim yüzlerce insanın *ve Dagoska'da ölüme terk ettiğim binlercesinin Ardee ile aynı fikirde olduğunu sanmıyorum.* Garip bir histi ama hoş olmadığı söylenemezdi. *Neredeyse yeniden bir insan gibi hissedeceğim. Bunun için artık geç olması çok yazık.*

Ardee omzunda siyah ceketle uzaklaşırken Buz'u yanına çağırdı. "Senden bir şey isteyeceğim, eski dostum. Son bir görev." Glokta elini albinonun ağır omzuna vurup sıktı. "Fallow denen bir tefeci tanıyor musun?"

Buz yavaşça başıyla onayladı.

"Onu bul ve canını yak. Onu buraya getir ve kimi kızdırdığını göster. Her şeyi eskisinden de iyi bir şekilde geri getirecek, ona bunu söyle. Ona bir gün ver. Bir gün, yapmazsa neredeyse o adamı bul ve kesmeye başla. Beni anladın mı? Bana son bir iyilik yap."

Loş koridorda pembe gözleri parıldayan Buz yeniden başıyla onayladı.

Vitari merdivenlerden, kollarını kavuşturmuş ve tırabzanlara dayanmış halde, "Sult bizi bekliyordur," diye mırıldandı.

"Tabii ki bekliyordur." Glokta açık kapıya doğru topallarken yüzünü buruşturdu. *Ekselansları'nı bekletmek istemeyiz.*

Tak, tuk, acı, yürüyüş ritmi buydu. Sağ topuğundan çıkan şaşmaz tak sesi, bastonunun koridorun taşları üzerinde çıkardığı takırtı. sonra da sol ayağını yerde sürürken dizine, götüne ve sırtına kadar yükselen acı. Tak, tuk, acı.

Rıhtımdan Ardee'nin evine, Ardee'nin evinden Agriont'a ve Sorgu Evi'ne ve ardından da Sorgu Evi'nin en tepesine kadar yürümüştü. *Topallayarak. Tek başıma. Yardım almadan.* Şimdi ise her adım ona büyük bir acı veriyordu. Her hareketiyle yüzünü buruşturuyordu. İnliyor, terliyor, küfrediyordu. *Ama yavaşlarsam ne olayım.*

Vitari, "İşleri kolaylaştırmayı sevmiyorsun, değil mi?" diye mırıldandı.

"İşler neden kolay olsunlar ki?" diye tersledi. "Bu sohbetin muhtemelen son sohbetimiz olacağı gerçeğiyle kendini avutabilirsin."

"O zaman neden geldin? Neden koşarak kaçmadın?"

Glokta burnundan soludu. "Belki fark etmemiş olabilirsin ama çok iyi bir koşucu olduğum söylenemez. Hem bu hem de merak ediyorum." *Ekselansları'nın diğerleriyle birlikte orada çürümeme neden izin vermediğini merak ediyorum.*

"Merakın sonun olabilir."

"Rektör ölmemi isteseydi topallayarak öbür tarafa kaçmak pek işime yaramazdı. Karşısına dikilmeyi tercih ederim." Bacağına bir kramp girince yüzünü buruşturdu. "Ya da karşısında oturmayı. Her halükârda, yüz yüze olmalı."

"Sanırım seçim senin."

"Doğru." *Son seçimim.*

Sult'un giriş salonuna geldiler. Glokta buraya kadar gelebildiğine şaşırdığını itiraf etmeliydi. Binanın içinde karşılarına çıkan her siyah maskeli pratisyenin üzerine atlamasını beklemişti. Siyah kıyafetli her engizitörün onu işaret edip tutuklanmasını em-

redeceğini düşünmüştü. *Ama yine de buradayım.* Ağır masa, ağır sandalyeler, ağır kapının iki yanında duran iki devasa pratisyen, her şey aynıydı.

"Ben–"

"Üstat Glokta, tabii ki." Rektör'ün sekreteri saygıyla selam verdi. "Hemen içeri girebilirsiniz. Ekselansları sizi bekliyor." Rektör'ün ofisinden dışarıya ışık süzülüyordu.

"Ben burada bekleyeceğim." Vitari sandalyelerden birine çöküp botlarını diğerine koydu.

"Umarım çok fazla beklemezsin." *Bunlar son sözlerim olabilir mi?* Glokta kapıya doğru yürürken kendi kendine küfretti. *Daha akılda kalıcı bir şey bulmalıydım.* Kapının eşiğinde duraksadı, derin bir nefes aldı ve içeriye topalladı.

Aynı havai dairesel oda. Aynı koyu renk mobilyalar, parlak duvarlarda yine aynı koyu renk resimler, Üniversite ve Yaratan'ın Evi'nin aynı manzarasına bakan yine aynı büyük pencereler. *Masanın altına gizlenmiş suikastçılar yok, kapının arkasında bekleyen cellatlar yok.* İçeride sadece masasının başında oturmuş, sakin bir biçimde önündeki kâğıtları inceleyerek bir şeyler karalayan Sult vardı.

"Üstat Glokta!" Sult ayağa kalkıp arkasından savrulan beyaz ceketiyle beraber cilalı zemini zarafetle aşarak Glokta'yı karşıladı. "Sağ salim gelmene çok sevindim!" Rektör onu gördüğüne memnun gibiydi ve Glokta kaşlarını çattı. Bunun dışında her şeyi bekliyordu.

Sult elini uzattı, makam yüzüğü mor bir ışıkla parıldadı. Glokta yüzüğü öpmek için eğilirken yüzünü buruşturdu. "Hizmet ve itaat etmek için varım, Ekselansları." Güçlükle doğruldu. *Enseme saplanan bir bıçak yok mu?* Ama Sult çoktan kocaman sırıtarak dolaba doğru yürümeye koyulmuştu.

"Otur, lütfen otur! İzin vermemi beklemene gerek yok!"

Ne zamandan beri? Glokta inleyerek sandalyelerden birine doğru yürüdü ve oturmadan önce bir durup koltukta zehirli dikenler olup olmadığını kontrol etti. Rektör de bu sırada dolabı açmış içini karıştırıyordu. *Bir arbalet* çıkarıp beni gırtlağımdan mı vuracak? Ama elinde iki kadeh vardı. Omzu üzerinden, "Bunu kutlamamız gerek," dedi.

Glokta gözlerini kırpıştırdı. "Ne?"

"Tebrikler. Harika bir iş çıkardın." Sult iki kadehi zarif bir biçimde masanın üzerine koyarken sırıttı ve şişenin tıpasını açtı. *Ne demeliyim? Ne demeliyim?*

"Ekselansları... Dagoska... dürüst olmak gerekirse, ben ayrıldığımda düşmek üzereydi. Çok ama çok yakında şehir–"

"Tabii ki düşecek." Sult beyaz eldivenli elini havada sallayarak konuyu geçiştirdi. "Şehri elimizde tutmamız mümkün değildi. En iyi ihtimalle Gurkhul askerlerine zorluk çıkarırdık! Ve sen de bunu çok güzel yaptın, Glokta, değil mi? Hem de ne zorluklar!"

"O zaman... benden... memnun musunuz?" Bu lafı söylemeye bile zor cesaret etmişti.

"Hem de nasıl! Hikâyeyi ben yazmış olsaydım bile bu kadar iyisini yazamazdım! Vali'nin beceriksizliği, oğlunun ihaneti, hepsi kriz dönemlerinde yerel yetkililere güvenilemeyeceğini ispatladı. Eider'in ihaneti tüccarların ikiyüzlülüğünü, şüpheli bağlantılarını, ahlaki değerlerden yoksun olduklarını gösterdi! Baharat Tüccarları Derneği de Kumaş Tüccarları Derneği gibi lağvedildi: Onların ticaret anlaşmaları artık bizim elimizde. İkisi de tarih oldu ve tüccarların gücü kırıldı! İttifak'ın düşmanlarının karşısında sadece Majesteleri'nin Engizisyonu taviz vermeden durdu. İtirafları Açık Konsey'e sunduğumda Marovia'nın yüzünü görmen gerekirdi!" Sult, Glokta'nın bardağını doldurdu.

Glokta bir yudum alırken, "Çok naziksiniz, Ekselansları," diye mırıldandı. *Harika bir şarap, her zamanki gibi.*

"Sonra da Kapalı Konsey'de, kralın karşısına çıkıp Gurkhul ordusunun karşısında bir hafta bile dayanamayacağını iddia etti!" Rektör bir kahkaha attı. "Keşke orada olsaydın. Ben daha iyisini yapacağına emin olduğumu söyledim. Sana duyduğum güveni dile getirdim." *Gerçekten de çok önemli bir destek.*

Sult beyaz eldivenli elini masaya geçirdi. "İki ay, Glokta! İki ay! Her geçen gün Marovia'nın aptallığı tasdiklendi ve ben daha da büyük bir kahraman olarak görülmeye başladım... yani biz," diyerek lafını düzeltti, "biz daha büyük bir kahraman olarak görülmeye başladık. Tek yapmam gereken şey gülümsemekti! Onları görmeliydin, Glokta, her gün sandalyeler ufak ufak Marovia'dan uzaklaşıp bana yanaşıyordu! Geçen hafta Engizisyon'a daha fazla

güç vermeyi kabul ettiler. Dokuza karşı üç oyla. Dokuza karşı üç! Haftaya daha da ileri gideceğiz! Bunu nasıl başardın?" Beklentiyle Glokta'ya baktı.

Kendimi Tüccar Dernekleri'ni destekleyen bir bankaya sattım, sonra bu parayı kullanarak dünyanın en güvenilmez kiralık askerini kiraladım. Ardından mükâleme bayrağı altında gelen savunmasız bir elçiyi öldürdüm ve genç bir kıza vücudu paramparça olana kadar işkence ettim. Ah, bir de en büyük haini serbest bıraktım. Şüphesiz, kahramanca bir işti. Ben bunu gerçekten nasıl başardım? "Erken kalkarak," diye mırıldandı.

Sult'un bir gözü seğirdi ve Glokta bu detayı gözden kaçırmadı. *Buna sinirlendi mi acaba? Yoksa bana güvenmediğinin bir göstergesi mi?* Ama bu hemen kayboldu. "Erken kalkarak, tabii ki." Kadehini kaldırdı. "İkinci en değerli erdem. Acımasızlıktan hemen sonra geliyor. Tarzını seviyorum, Glokta, bunu hep demişimdir."

Öyle mi? Ama Glokta tevazuyla başını öne eğdi.

"Pratisyen Vitari raporlarında senden hep övgüyle bahsetti. Özellikle Gurkhul elçisiyle başa çıkma tarzına bayıldım. İmparatorun yüzündeki gülümsemeyi bir anlığına da olsa silmiş olmalısın. Küstah domuz!" *Demek Vitari sözüne sadık kaldı, ilginç.* "Evet, işler yolunda gitti. Sadece ortalığı karıştıran köylüler ve bir de tabii ki Angland var. Ladisla'ya da yazık oldu gerçi."

Glokta şaşkın bir ses tonuyla, "Ladisla mı?" diye sordu.

Sult'un suratı asıldı. "Duymadın mı? Başyargıç Marovia'nın harika fikirlerinden biri daha. Ona Kuzey'de komuta vererek prensin popülerliğini artırmak istedi. Tehlikeden uzakta, karşısına kimsenin çıkmayacağı bir yerde, böylece onu şan ve şöhret kazanmış gibi gösterebilecektik. Kötü bir plan değildi aslında ama tehlikeden uzak yer tehlikenin tam ortasına dönüştü ve verdiği emirlerle kendi mezarını kazdı."

"Ordusunun da mı?"

"Birkaç bin kişi kaybettik ama büyük bir kısmı asillerin gönderdiği işe yaramaz adamlardı. Öyle çok bir önemli kayıp olmadı. Ostenhorm hâlâ elimizde ve bu benim fikrim değildi, bu yüzden biz zarar görmedik. Aramızda kalsın ama belki de böylesi daha iyidir çünkü Ladisla tam bir baş belasıydı. Zamanında birkaç skandalını önlemek zorunda kalmışlığım var. Gerizekâlı uçkuru-

nu kontrol edemiyordu. Raynault daha farklı biri gibi görünüyor. Ayık, duyarlı. Laf dinliyor. Her açıdan çok daha iyi. Tabii o da gidip onu öldürmezse, işte o zaman sıkıntıya düşeriz." Sult şarabından bir yudum daha alıp şarabı memnuniyetle ağzında gezdirdi.

Glokta boğazını temizledi. *Hazır morali yerindeyken...* "Sizinle konuşmak istediğim bir konu vardı, Ekselansları. Şehirde bulduğumuz Gurkhul ajanı. Bir..." *Aklımı kaçırmış gibi görünmeden bunu nasıl söyleyeceğim?*

Ama Sult yine ondan bir adım ilerideydi. "Biliyorum. Bir Ölüyiyen." *Biliyor musun? Bunu da mı?* Rektör arkasına yaslanıp başını iki yana salladı. "Bir hilkat garibesi. Hikâye kitaplarından fırlamış bir şey. İnsan eti yemek. Görünüşe bakılırsa barbar Güney'de oturmuş bir gelenek. Ama sen bunu kafana takma. Bu konuda tavsiye aldığım birileri var."

"Böyle bir konuda kim tavsiye verebilir ki?" Rektör sadece ipeksi gülümsemesini gösterdi. "Çok yorgun olmalısın. Oranın havası seni tüketmiş olmalı. Kış mevsiminde bile onca sıcak ve toz. Biraz dinlen. Bunu hak ettin. Bir şey çıkarsa ben sana haber veririm." Sult kalemini eline alıp bakışlarını yeniden önündeki kâğıtlara odakladı. Glokta'ya yüzünde şaşkın bir ifadeyle odadan çıkmaktan başka yapacak bir şey kalmadı. Vitari onu görünce, "Hâlâ hayatta gibisin," dedi.

Doğru. Ancak bu kadar hayatta olabilirim. "Sult... benden memnun." Söylediklerine inanmakta zorluk çekiyordu. Kelimeler yan yana çok garip duruyordu.

"Seni öve öve bitiremediğim için bir zahmet memnun olsun."

"Hah." Glokta kaşlarını çattı. "Sanırım sana bir özür borçluyum."

"Kendine sakla. Benim için bir değeri yok. Sadece bir dahaki sefere bana güven."

"Makul bir istek." Glokta yan gözle kadına baktı. *Ama şaka yapıyor olmalısın.*

İçerisi kaliteli mobilyalarla doluydu. *Neredeyse fazla dolu.* Zengin arkalıklı sandalyeler, antika bir masa, cilalanmış bir vitrin, küçük oturma odasının ihtiyacı olan ne varsa hepsi bir aradaydı. Büyük Harod'a bağlılık yemini eden İttifak Lordları'nın devasa bir resmi

bir duvarı boydan boya süslüyordu. Zemine kalın bir Kantic halısı serilmişti ve neredeyse oda için biraz fazla büyüktü. İki antika vazonun ortasındaki şöminede ateş yanıyordu ve oda şimdi hoş, sıcak ve rahatlatıcıydı. *Doğru bir telkinle bir günde ne büyük fark yaratılabiliyor.*

Glokta odaya göz gezdirirken, "Güzel," dedi. "Çok güzel."

Başını saygıyla önüne eğmiş, şapkasını ellerinde neredeyse ezecek kadar sıkı tutan Fallow, "Tabii ki," diye mırıldandı. "Tabii ki, Üstat, elimden gelen her şeyi yaptım. Mobilyaların büyük bir kısmını... satmıştım, bu yüzden yerlerine daha iyilerini koydum, bulabildiğim en iyilerini. Evin geri kalanı için de aynısı geçerli. Umarım... umarım bu kadarı yeterlidir?"

"Ben de öyle umarım. Yeterli mi?"

Ardee kaşlarını çatmış Fallow'a bakıyordu. "İşe yarar."

Yan gözle Buz'a, ardından da botlarına bakan tefeci endişeyle, "Harika," dedi. "Harika! Lütfen en içten özürlerimi kabul edin! Tabii ki sizin işin içinde olduğunuzu bilmiyordum, Üstat. Bilseydim bunu asla... gerçekten çok ama çok üzgünüm."

"Özür dilemen gereken kişi sence ben miyim?"

"Hayır, hayır, tabii ki." Fallow yavaşça Ardee'ye döndü. "Leydim, lütfen en içten özrümü kabul edin."

Ardee dudaklarını büzüp öfkeyle adama baktı ve bir şey söylemedi.

Glokta, "Belki yalvarsan," diye bir öneride bulundu. "Dizlerinin üzerinde. O zaman belki affeder."

Fallow hiç düşünmeden dizleri üzerine çöktü. Ellerini ovuşturdu. "Leydim, lütfen–"

Glokta, "Daha aşağı," dedi.

Adam dört ayak üzerine düşerken, "Tabii ki," diye mırıldandı. "Çok özür dilerim, leydim. Gerçekten. Size yalvarıyorum, beni affederseniz size–" Tedirgin bir biçimde elini Ardee'nin eteğinin ucuna doğru götürünce Ardee irkilerek geri çekildi, sonra da ayağını geriye attı ve adamın yüzüne bir tekme savurdu.

Tefeci, "Gah!" diye ciyaklayarak yana döndü ve burnundan kabarcıklarla akan koyu renkli kan yeni halıyı lekeledi. Glokta'nın kaşları havaya kalktı. *Bak bunu beklemiyordum.*

"Bunu hak ettin, sikik!" Bir sonraki tekme adamın ağzına

denk geldi ve adamın başı geriye düşünce karşı duvara birkaç damla kan saçıldı. Ardee'nin ayakkabısı adamın midesine indi ve adam iki büklüm oldu.

Ardee, "Sen," diye hırladı. "Sen..." Adamı ardı ardına tekmeledi ve Fallow inledi, kıvrandı ve iki büklüm oldu. Buz yaslandığı duvardan ayrılıp öne bir adım attı ama Glokta elini havaya kaldırdı.

"Sorun yok," dedi. "Bence kaptı bu işi."

Tekmeler yavaşlamaya başladı. Glokta, Ardee'nin nefes nefese kaldığını duyabiliyordu. Topuğu Fallow'un kaburgaları üzerine indi ve son tekmesini yeniden adamın burnuna savurdu. *Canı çok sıkılırsa pratisyen olarak parlak bir kariyer edinebilir.* Ardee çenesini oynattı, öne eğildi ve adamın yanağına tükürdü. Zayıf bir tekme daha attıktan sonra sırtını vitrine yasladı ve ellerini dizlerine koyup nefeslenmeye çalıştı.

Glokta, "Mutlu musun?" diye sordu.

Ardee dağılmış saçlarının arasından engizitöre baktı. "Pek sayılmaz."

"Onu biraz daha tekmelemek kendini daha iyi hissetmeni sağlar mı?"

Halının üzerinde inleyen Fallow'a bakarken Ardee'nin kaşları çatıldı. Öne doğru bir adım atan Ardee adamın bir tekme daha attı, arkasına döndü ve burnundan akan sümükleri sildi. Saçlarını yüzünden aldı. "İşim bitti."

Glokta, "Pekâlâ," dedi. "Dışarı çık, solucan!"

Fallow kanlı salyaların aktığı dudaklarını aralayıp, "Tabii ki!" dedi. Kapıya doğru sürünürken Buz adamın tepesindeydi. "Tabii ki! Teşekkür ederim! Çok teşekkür ederim!" Kapı çarparak kapandı.

Ardee sandalyelerden birine çöktü ve dirseklerini dizlerine koyup çenesini avuçlarında dinlendirdi. Glokta kızın ellerinin titrediğini görebiliyordu. *Birine bu şekilde acı vermek çok yorucu olabilir.* İyi bilirim. *Özellikle de alışık değilsen.* "Yerinde olsam kendimi kötü hissetmezdim," dedi, "Eminim bunu hak etmiştir."

Ardee kafasını kaldırdı, gözlerinde sert bir ifade vardı. "Kötü hissetmiyorum. Daha fazlasını hak etmişti."

Bunu da beklemiyordum. "Daha fazlasını ister misin?"

Ardee yutkundu ve yavaşça arkaya yaslandı. "Hayır."

"Sana bağlı." *Seçin şansının olması güzel bir şey.* "Kıyafetlerini değiştirmek isteyebilirsin."

Ardee üzerine baktı. "Ah." Elbisesi dizlerine kadar Fallow'un kan damlalarına bulanmıştı. "Giyecek başka bir şeyim–"

"Üst katta yeni kıyafetlerle dolu bir oda var. Bunu ben istedim. Güvenilir hizmetkârlar da ayarlayacağım."

"Hizmetkârlara ihtiyacım yok."

"Evet, var. Burada yalnız kalmana izin veremem."

Ardee çaresizce omzunu silkti. "Onlara verecek param yok."

"Endişelenme, bu konuyla ben ilgileneceğim." *Valint ve Balk'ın cömert yardımlarının sponsorluğunda.* "Sen hiçbir şeyi kafana takma. Ağabeyine bir söz verdim ve tutacağım. Burada yaşadıkların için çok üzgünüm. Güney'de... ilgilenmem gereken bazı sorunlar vardı. Bu arada ondan hiç haber aldın mı?"

Ardee ağzı hafif aralık halde hızla kafasını kaldırdı. "Duymadın mı?"

"Neyi duymadım mı?"

Ardee yutkundu ve bakışlarını yere indirdi. "Collem, Prens Ladisla ile birlikteydi. Şu herkesin konuştuğu savaşta. Bazı askerleri tutsak alıp fidye karşılığı geri verdiler ama – Collem aralarında değildi. Şimdi..." Bir an duraksayıp elbisesindeki kana baktı. "Şimdi öldüğü düşünülüyor."

"Öldüğü mü?" Glokta'nın gözü seğirdi. Dizleri birden tutmaz oldu. Öne doğru bir adım atıp sandalyelerden birine çöktü. Şimdi de kendi elleri titremeye başlamıştı ve ellerini birbirine kenetledi. *Ölümler. Her gün olan şeyler. Daha yakın zamanda binlerce insanın ölümüne sebep oldum ama hiç rahatsız olmadım. Üst üste yığılmış cesetlere bakıp omzumu silktim. Bunu diğerlerinden farklı kılan ne?* Ama farklıydı işte.

"Öldüğü mü?" diye fısıldadı.

Ardee başıyla onayladı ve yüzünü elleri arasına aldı.

SOĞUK TESELLİ

West düşen kar tanelerinin ve çalıların arasından İttifak askerlerine baktı. Nöbetçiler kaba bir daire oluşturmuş, acınacak haldeki ateşin üzerinde fokurdayan bir çömleğin başına toplanmıştı. West nasıl hissettiklerini biliyordu. Bethod bu hafta da gelebilirdi, bir sonraki hafta da ama soğukla her gün savaşmak zorundalardı.

Üçağaç, "Pekâlâ," diye fısıldadı. "Oraya tek başına gitsen daha iyi olur. Ağaçların arasından topluca üstlerine gidersek benim ve çocukların tipinden hoşlanmayabilirler."

Köpekadam sırıttı. "Bizden birini vurabilirler."

Dow, "Bu kadar yolu geldikten sonra burada ölmek çok kötü olur," diye tısladı.

"Ağaçların arasında bir grup Kuzeyli'nin çıkmasına hazır olduklarında bize seslen, eh?"

West, "Seslenirim," dedi. Ağır kılıcını kemerinden alıp Üçağaç'a uzattı. "Bu sende kalsa daha iyi olur."

Köpekadam, "Bol şanslar," dedi.

Dow, "Bol şanslar," dedi. Yüzünde vahşi bir sırıtış vardı vardı. "Hiddetli."

West yavaşça ağaçların arasından çıkarak karların üzerinde çatırdayan çalıntı botlarıyla, silahsız olduğunu göstermek için ellerini başının üzerine kaldırarak tepeden dereye doğru inen hafif yokuşa doğru ilerledi. Yine de nöbetçiler onu vurursa adamları suçlayamazdı. Şu anda tehlikeli bir vahşiye ondan çok benzeyen kimse yoktu. Üniformasından arta kalanlar kürklerin ve vücuduna sarılmış yırtık bez parçalarının altında gizliydi. Üzerinde ölü bir Kuzeyli'den aldığı çalıntı ceket vardı. Zayıf yüzünde birkaç haftalık sakal çıkmıştı, gözleri sulu ve kısıktı, açlıktan ve yorgunluktan çökmüşlerdi. Çaresiz bir adam gibi duruyordu ve zaten

öyleydi de. Bir katil. Tahtın vârisi Prens Ladisla'yı öldürmüştü. Hainlerin en kötüsüydü.

Nöbetçilerden biri kafasını kaldırıp onu görünce irkilerek karın üzerindeki mızrağını alıp yerinden kalktı ve bunu yaparken ateşin üzerindeki çömleği devirdi. Kuzeyli dilinde hantal bir şekilde, "Dur!" diye bağırdı. Diğerleri de silahlarını alıp yerinden fırladı, bir tanesi uyuşmuş parmaklarla yayını gerdi.

West durdu ve dağınık saçlarıyla omuzlarına kar taneleri yerleşmeye başladı. Ortak dilde, "Endişelenmeyin," diye bağırdı. "Ben sizin taraftanım."

Bir süre West'e baktılar. Birisi, "Göreceğiz!" diye bağırdı. "Suyun bu tarafına gel ama yavaş yavaş!"

West karları çatırdatarak tepeyi indi ve dereye adım atarak kalçasına kadar gelen dondurucu suyu girince dişlerini sıktı. Zorlanarak karşı kıyıya ulaştı ve dört nöbetçi etrafında tedirgin bir yarım daire oluşturdu.

"Dikkatli olun!"

"Hile olabilir!"

West gözlerini adamların silahlarından ayırmadan ve sakin kalmaya çalışarak yavaşça, "Hile değil," dedi. Sakin olması çok önemliydi. "Ben sizden biriyim."

"Sen nereden geliyorsun?"

"Prens Ladisla'nın birliğindeydim."

"Ladisla mı? Buraya kadar yürüdün mü?"

West başıyla onayladı. "Yürüdüm." Nöbetçilerin vücutları rahatlıyor gibiydi ve mızrak uçları oynamaya, kimisi yukarı doğru bakmaya başlamıştı. Ona inanmak üzereydiler. Sonuçta dillerini ana dili gibi konuşuyor, gerçekten de yüzlerce kilometreyi yürüyerek gelmiş gibi duruyordu. Elinde yayı olan, "İsmin ne o zaman?" diye sordu.

West çatlak bir sesle, "Albay West," dedi. Gerçek olmasına rağmen kendisini bir yalancı gibi hissediyordu. Artık Angland'a doğru yola çıkan adamdan farklı biriydi.

Nöbetçiler endişeyle birbirlerine baktı. Mızraklılardan birisi, "Senin öldüğünü sanıyorduk," diye mırıldandı.

West, "Pek sayılmaz, evladım" diye cevap verdi. "Pek sayılmaz."

***

West çadırdan içeriye girdiğinde Lord Mareşal Burr üzeri kırışmış haritalarla dolu bir masanın başındaydı. Lambanın ışığı altında orduyu komuta etmenin Burr üzerindeki etkileri görülebiliyordu. Daha yaşlı görünüyordu, yüzü solgundu, zayıflamıştı, saçı ve sakalı birbirine girmişti. Kilo verdiği için üniforması üzerine tam oturmuyordu ama gözlerinde hâlâ ilk geldiği zamanki canlılık vardı.

"Albay West, gözlerime inanamıyorum! Seni bir daha göremeyeceğimi düşünmüştüm!" West'in elini tutup sertçe sıktı. "Burada olmana çok sevindim! Hem de nasıl! Yanımda soğukkanlı birinin olmasını özlemişim." Merakla West'in gözlerinin içine baktı. "Çok yorgun görünüyorsun, dostum."

İnkâr edemezdi. West hiçbir zaman Agriont'taki en yakışıklı adam olmamıştı ama her zaman dürüst, dostane ve göze hoş gelen görünüşe sahip olmakla övünürdü. Haftalardır ilk banyosunu yaptıktan, ödünç üniformasını giydikten ve nihayet tıraş olduktan sonra aynada gördüğü yüzü tanıyamamıştı. Her şey değişmiş, keskinleşmiş ve rengini kaybetmişti. Belirgin elmacık kemikleri şimdi iyice açığa çıkmıştı, seyrelen saçları ve kaşları grilerle doluydu, çenesi ince ve bir kurdunki gibiydi. Solgun yanaklarına doğru öfkeli çizgiler iniyor, sivri burnunun kemerinden ve gözlerinin köşelerinden aşağıya doğru uzanıyordu. En kötüsü gözleriydi. Kısık. Aç. Buz grisi, sanki acı soğuk kafatasına girmiş ve içeriye yerleşmiş gibi. Eski zamanları düşünmeye, gülmeye ve gülümseye çalışmış, geçmişte suratından eksik olmayan yüz ifadelerini takınmak için uğraşmıştı ama şimdi hepsi sert yüzünde aptalca duruyordu. Aynadan ona sert bir adam bakıyordu ve hiçbir yere gidecek gibi görünmüyordu.

"Zor bir yolculuktu, efendim."

Burr başını salladı. "Tabii ki öyledir, şüphesiz. Lanet olasıca bir yolculuk ve hem de yılın yanlış zamanında. Galiba Kuzeylileri seninle göndermem iyi olmuş, değil mi?"

"Çok iyi oldu, efendim. Çok cesur ve yetenekli bir grup. Hayatımı kurtardılar, hem de çok kez." Yan gözle saygılı bir mesafede gölgelerin arasında dikilen Pike'a baktı. "Hepimizin hayatını çok kez kurtardılar."

Burr suçlunun erimiş yüzüne baktı. "Peki bu kim?"

"Pike, efendim, Stariksa askerlerinden bir Çavuş, savaşta birliğini kaybetmiş." Yalanlar West'in ağzından çok rahat bir şekilde döküldü. "O ve bir kız, sanırım aşçılardan birinin kızı, kuzey yolunda bize katıldılar. Pike bana çok yardımcı oldu, efendim, işini layığıyla yapan bir asker. O olmasaydı burada olmazdım."

Suçlunun yanına gidip elini sıkan Burr, "Harika!" dedi. "İyi iş çıkardın. Birliğin yok oldu, Pike. Ne yazık ki hayatta kalan çok az kişi var. Çok az kişi ama senin gibi güvenilir adamları karargâhımda kullanabilirim. Özellikle de iyi bir askerse." Uzun uzun iç geçirdi. "Elimdeki iyi askerlerin sayısı çok fazla değil. Umarım bizimle kalmayı kabul edersin."

Suçlu yutkundu. "Elbette, Mareşal Burr, benim için büyük bir onur olur."

Burr, "Ya Prens Ladisla?" diye mırıldandı.

West derin bir nefes alıp bakışlarını yere indirdi. "Prens Ladisla..." Sesi azalarak yok oldu ve yavaşça başını iki yana salladı. "Atlılar bizi şaşırttı ve komuta merkezine saldırdı. Her şey çok hızlı gelişti... sonrasında onu aradım ama..."

"Anlıyorum. Evet. Olan olmuş. Asla bir birliğin başına geçmemeliydi ama ne yapabilirdim? Ben sadece lanet olasıca ordudan sorumluyum!" West'in omzuna babacan bir tavırla elini koydu. "Kendini suçlama. Elinden geleni yaptığını biliyorum."

West kafasını kaldırmaya cesaret edemedi. O soğuk yabanda, gerçekte neler olduğunu bilse Burr'un ne diyeceğini merak etti. "Başka hayatta kalan var mı?"

"Bir avuç asker. Daha fazlası değil ve onlardan da bir cacık olmaz." Burr geğirdi, yüzünü buruşturdu ve karnını ovaladı. "Özür dilerim. Lanet olasıca hazımsızlık. Buradaki yiyecekler ve... of." Tekrar geğirdi.

"Özür dilerim, efendim ama ne durumdayız?"

"İşe kaldığın yerden devam, ha, West? Bu özelliğini hep sevmişimdir. İşe kaldığın yerden devam. Sana karşı dürüst olayım. Mektubunu aldığımda, hemen Ostenhorm'u korumak için güneye gitmeye hazırlandık ama hava çok kötüydü ve yerimizden doğru düzgün kıpırdayamadık. Bu Kuzeyliler her yerde! Bethod ordusunun büyük bir kısmını götürmüş olabilir ama geriye ka-

lanlar bizim işimizi zorlaştırmaya yetti. Erzak yollarımıza sürekli saldırı düzenliyorlar, birden fazla gereksiz ve kanlı çarpışmaya girdik onlarla ve bir gece ansızın yaptıkları baskın yüzünden Kroy'un birliği neredeyse paniğe kapılıp kaçıyordu."

Poulder ve Kroy. West'in aklına hoş olmayan anılar doluşmaya başladı ve kuzeydeki yolculuğun basit rahatsızlıkları gözüne çekici gelmeye başladı. "Generaller nasıl?"

Burr kalın kaşlarının altından öfkeli bir bakış attı. "Daha kötü olduklarını söylesem bana inanır mısın? Birbirleriyle dalaşmaya başlamadan ikisini aynı odaya sokmakta bile zorlanıyorum. Sırf karargâhta yumruk yumruğa birbirlerine girmesinler diye ikisiyle ayrı günlerde görüşüyorum. Akıl almaz bir durum!" Sert bir ifadeyle çadırda yürürken ellerini arkasında birleştirdi. "Ama kahrolası soğuğun yanında onların orduya verdikleri zararın lafı bile olmaz. Askerler kangren oluyor, ateşleniyor, iskorbüt oluyor, hasta çadırları ağzına kadar dolu. Düşmanın öldürdüğü her bir adama karşılık kışa yirmi adam verdik, yürüyebilenlerin de dövüşecek hali kalmadı. Keşif erlerine gelince, hiç başlamayayım daha iyi!" Öfkeyle masanın üzerindeki haritalara indirdi elini. "Buradaki haritaların hepsi hayal ürünü. İşe yaramıyorlar ve işinin ehli keşif erlerimiz de yok. Her gün sis ve kar var, kampın bir ucundan diğer ucunu bile göremiyoruz! Dürüst olmak gerekirse, West, Bethod'un ordusunun şimdi nerede olduğuna dair en ufak bir fikrim–"

"Güneyde, efendim, iki günlük mesafedeler."

Burr kaşlarını havaya kaldırdı. "Öyle mi?"

"Öyle. Üçağaç ve Kuzeyliler hareket ederken orduyu da takibe aldı ve hatta keşfe çıkacaklar için kötü sürprizler hazırladı."

"Bize hazırladıkları gibi kötü sürprizler mi? Yola çekilen ipler ve onun gibi şeyler mi?" Kendi kendine kıkırdadı. "İki günlük mesafede mi dedin? İşte bu çok işe yarar bir bilgi. Çok işe yarar bir bilgi!" Burr yüzünü buruşturdu ve masaya doğru yürürken bir elini karnına koydu, sonra bir cetvel alıp mesafeyi ölçtü. "İki günlük mesafe. Demek ki buralarda bir yerde. Emin misin?"

"Eminim, Lord Mareşal."

"Dunbrec'e gidiyorsa General Poulder'ın yakınından geçecektir. Etrafımızı sarmadan onun karşısına çıkabilir, hatta belki onu

şaşırtabiliriz bile. İyi iş çıkardın, West, çok iyi iş!" Cetveli masanın üzerine attı. "Şimdi biraz dinlenmelisin."

"Hemen işe başlamayı tercih ederim, efendim–"

"Biliyorum ve işime de yarayabilirsin ama birkaç gün dinlen, dünyanın sonu değil ya. Çok zor günler geçirdin."

West yutkundu. Birden kendisini çok yorgun hissetti. "Tabii ki. Kardeşime... bir mektup yazsam iyi olur." Söylemesi garipti. Haftalardır Ardee'yi düşünmemişti. "Ona... hayatta olduğumu haber vermeliyim."

"İyi fikir. İhtiyacım olursa seni çağırırım, Albay." Ve Burr arkasına dönüp haritaların üzerine eğildi.

West çadırdan dışarıya çıkarken Pike kulağına fısıldadı. "Bunu unutmayacağım."

"Bir şey değil. O kampta ikinizi de özleyeceklerini sanmam. Artık yeniden Çavuş Pike'sın. Hatalarını geçmişte bırakabilirsin."

"Bunu unutmayacağım. Artık ne olursa olsun senin adamınım, Albay. Senin adamın!" West uzaklaşırken başıyla onayladı ve kaşlarını çattı. Savaş birçok insanı öldürüyor olabilirdi ama bazılarına da ikinci bir şans veriyordu.

West eşikte durdu. İçeriden gelen kıkırdayan sesleri duyabiliyordu. Eski, tanıdık sesler. Onu güvende, sıcak ve evinde hissettirmeleri gerekirdi ama öyle hissettirmiyorlardı. Onu endişelendiriyorlardı. Hatta korkutuyorlardı. Şüphesiz biliyorlardı. Onu parmakla gösterip haykırmaya başlayacaklardı. "Katil! Hain! Cani!" Soğuğa doğru döndü. Kar kampın üzerine aheste aheste düşüyordu. En yakındaki çadırlar beyazlığın içinde karaydı, biraz daha geridekiler gri. Daha geridekiler yumuşak hayaletlere benziyor, karın içinde ana hatları güçlükle belli oluyordu. Kimse hareket etmiyordu. Her yer sessizdi. Derin bir nefes alıp çadırdan içeriye girdi.

Üç subay yanan sobaya yakın bir yere yerleştirilmiş kalitesiz bir katlanır masanın başında oturuyordu. Jalenhorm'un sakalı çok uzamıştı. Kaspa başına kırmızı bir eşarp sarmıştı. Brint koyu renkli ceketine sarınmış diğer ikisine kart dağıtıyordu.

"Lanet olasıca eteği kapat, içerisi donuyor–" Jalenhorm'un ağzı açık kaldı. "Hayır! Olamaz! Albay West!"

Brint kıçına bir tekme yemiş gibi ayağa fırladı. "Hassiktir!"

Kaspa, "Size söylemiştim!" diye bağırarak elindeki kartları masaya vurdu. "Size geri geleceğini söylemiştim!"

Etrafını kuşattılar, sırtına vurdular, elini sıktılar ve onu çadırın içine çektiler. Ellerine vurulan kelepçeler, çekilen kılıçlar, ihanet suçlamaları yoktu. Jalenhorm en iyi sandalyeyi, yani en az çökecekmiş gibi duranı ona verirken Kaspa da bir kadehe hohlayıp parmağıyla temizliyordu. Brint bir şarap şişesinin ağzını açtı.

"Buraya ne zaman geldin?"

"Buraya nasıl geldin?"

"Ladisla'nın yanında mıydın?"

"Savaşta mıydın?"

Jalenhorm, "Bir dakika," dedi, "adamı boğmayalım!"

West elini havada salladı. "Bu sabah geldim ve hemen yanınıza gelirdim ama önce banyo ve tıraş bıçağı ile çok önemli bir randevum vardı, sonra da Mareşal Burr'la. Savaşta Ladisla'nın yanındaydım ve buraya kadar beş Kuzeyli, bir kız ve yüzü olmayan bir adamın yardımıyla yürüyerek geldim." Kadehi alıp içindekini kafaya dikti, yüzünü buruşturdu ve içki midesini yakarken dişlerini emdi. Şimdiden arkadaşlarının yanına geldiğine memnundu. Kadehi uzatırken, "Elini korkak alıştırma," dedi.

Brint bardağı doldururken başını sallayarak, "Yürüyerek demek," diye fısıldadı. "Beş Kuzeyli ve bir kızla mı dedin?"

"Evet." West kaşlarını çattı, Cathil'in şimdi ne yaptığını merak etti. Acaba yardıma ihtiyacı var mıydı? Ama bu çok saçmaydı, kız kendi başının çaresine bakabilirdi. Jalenhorm'a dönüp, "Demek mektubumu ilettin, Üsteğmen," diye sordu.

lri yarı adam, "Yolda soğuk ve endişeli geceler geçirdik," diyerek sırıttı, "ama ilettim."

Kaspa taburesine otururken, "Ama artık Yüzbaşı," diyerek sırıttı.

"Gerçekten mi?"

Jalenhorm tevazuyla omzunu silkti. "Bunun için sana teşekkür etmeliyim. Buraya geldikten sonra Lord Mareşal beni yanına aldı."

"Ama yine de *Yüzbaşı* Jalenhorm biz küçük askerlerle vakit ge-

çirecek zaman buluyor, Tanrı gönlüne göre versin." Brint parmak uçlarını yalayıp dört kişiye kâğıt dağıtmaya başladı.

West, "Korkarım benim param yok," diye mırıldandı.

Kaspa sırıttı. "Endişelenme, Albay, artık para için oynamıyoruz. Luthar hepimizi soyup soğana çevirmek için burada olmayınca bir tadı çıkmıyor."

"Luthar gelmedi mi?"

"Gelip onu gemiden aldılar. Hoff onu yanına çağırmış. Bir daha haber almadık."

Brint ekşi ekşi, "Yüksek yerlerde dostları var," dedi. "Muhtemelen şimdi Adua'da kolay bir görev yapıyor, burada bizim kıçımız donarken kadınlarla gönül eğlendiriyordur."

Jalenhorm, "Dürüst olmak gerekirse," diye dahil oldu, "biz yanındayken de kadınlarla gönül eğlendiriyordu."

West kaşlarını çattı. Bu ne yazık ki doğruydu.

Kaspa ellerini masaya koydu. "Her neyse, artık onurumuz için oynuyoruz."

Brint, "Gerçi burada ondan da çok fazla kalmadı," diye espri yaptı. Diğer ikisi bir kahkaha patlattı ve Kaspa'nın içkisi sakalına damladı. West kaşlarını havaya kaldırdı. Sarhoş oldukları belliydi ve arkadaşlarının seviyesine ne kadar çabuk gelirse o kadar iyiydi. Bir sonraki kadehi de mideye indirip şişeye uzandı.

Jalenhorm elindeki kartları hantalca düzenlerken, "Ne diyeceğim?" dedi. "Senin yerine kardeşine haber vermek zorunda kalmadığım için çok mutluyum. Haftalardır bunu nasıl yapacağımı düşünmekten rahat uyku uyuyamadım ve hâlâ tek bir fikir gelmedi aklıma."

Brint, "Sanki başka zaman geliyordu da," dedi ve diğer ikisi yeniden kıkırdadı. West bile hafifçe gülümsedi ama uzun sürmedi.

Jalenhorm, "Savaş nasıldı?" diye sordu.

West uzun süre kadehine baktı. "Kötüydü. Kuzeyliler, Ladisla'ya tuzak kurdu ve Prens de tuzağın içine düşüp süvarilerini feda etti. Sonra birden bir sis geldi, gözümüzün önünü göremez olduk. Biz neler olduğunu anlayamadan atlılar üzerimize hücum etti. Sanırım kafama bir darbe aldım. Sonra sırtüstü yerde yattığımı ve bir Kuzeyli'nin tepemde dikildiğini hatırlıyorum.

Elinde bu vardı." Ağır kılıcını kemerinden çıkarıp masanın üzerine koydu.

Hepsi büyülenmiş gibi kılıca baktı. Kaspa, "Lanet olsun," diye mırıldandı.

Brint'in gözleri fal taşı gibi açılmıştı. "Adamı nasıl hakladın?"

"Ben bir şey yapmadım. Size bahsettiğim kız vardı ya..."

"Evet?"

"Bir çekiçle adamın beynini dağıttı. Hayatımı kurtardı."

Kaspa, "Lanet olsun," diye mırıldandı.

"Vay be." Brint arkasına yaslandı. "Çok esaslı bir kadın olmalı!"

West elindeki kadehe bakarak kaşlarını çattı. "Öyle diyebilirsin." Yanında uyuyan Cathil'i, yanağında hissettiği nefesini hatırladı. Esaslı bir kadın. "Öyle diyebilirsin gerçekten." Kadehini kafasına dikip ayağa kalktı ve Kuzeyli kılıcını yeniden kemerine taktı.

Brint, "Gidiyor musun?" diye sordu.

"İlgilenmem gereken bir şey var."

Jalenhorm da ayağa kalktı. "Sana teşekkür etmem gerek, Albay. Beni mektupla buraya gönderdiğin için. Galiba haklıymışsın. Kalsam da yapabileceğim bir şey yokmuş."

"Evet." West derin bir nefes verdi. "Kimsenin yapabileceği bir şey yoktu."

Gece sakin, serin ve soğuktu; West'in botları yarı donmuş karlar üzerinde gıcırdayıp kayıyordu. Her yerde ateşler yanıyordu ve askerler ateşlerin başına toplanmış, herkes en kalın kıyafetlerini giymişti. Nefesler ağızlardan buhar olup çıkıyordu ve asık suratlar ateşlerin ışığıyla aydınlanıyordu. Kampa tepeden bakan bir yerde bir ateş diğerlerinden daha parlak yanıyordu. West ateşe doğru yöneldi ve içkinin etkisiyle yolda sendeledi. Ateşin başında oturan iki karanlık figürü gördü ve yakına girince figürler şekil aldı.

Kara Dow'un piposu elindeydi, chagga dumanı vahşi bir biçimde sırıtan yüzünün önünde dans ediyordu ve bacakları arasında ağzı açık bir şişe duruyordu, yakınlara da birkaç boş şişe atılmıştı. West sağ taraftan bir yerden birinin Kuzeyli dilinde şarkı söylediğini duyabiliyordu. Yüksek, boğuk bir ses ve şarkıyı çok

kötü söylüyordu. "Adamı paramparçaaaa etti. Evet. Paramparçaaa etti. Adamı... bi' dakka."

Eldivenli elini ateşe uzatan West, "İyi misiniz?" diye sordu.

Üçağaç hafifçe ileri geri sallanırken yüzünde mutlu bir ifadeyle sırıttı. West yaşlı savaşçıyı ilk kez gülümserken gördüğünü düşündü. Üçağaç başparmağıyla tepeden aşağı işaret etti. "Tul işiyor. Şarkı söylüyor. Ben de kör kütük sarhoşum." Yavaşça geriye devrildi ve kollarıyla bacaklarını iki yana açarak karların üzerine düştü. "Bir de chagga çekiyorduk. Islandım. Amını siktiğim Crinna'sı kadar ıslağım. Biz nerdeyiz, Dow?"

Dow ağzı kocaman açık, sanki çok uzaktaki bir şeye bakıyormuş gibi gözlerini kısmış, ateşe bakıyordu. Piposunu havada sallayarak, "Ebesinin amındayız," dedi. Kıkırdamaya başladı ve Üçağaç'ı botundan tutup sarstı. "Başka nerde olcaktık? İster misin, Hiddetli?" Pipoyu West'e uzattı.

"Olur." West pipoyu içine çekti ve dumanın ciğerlerini yaktığını hissetti. Buzlu havaya kahverengi bir duman öksürdü ve tekrar çekti.

Üçağaç, "Onu bana ver," dedi ve doğrulup pipoyu aldı.

Tul'un gümbürdeyen sesi hâlâ karanlığın içinden geliyordu ve inanılmaz ahenksizdi. "Baltasını... ne gibi savurmuştu? Baltasını... neydi amına koyayım ya. Hayır. Bi' dakka..."

West, "Cathil nerede biliyor musunuz?" diye sordu.

Dow kaşlarını çatıp ona baktı. "Ah, buralarda bir yerdedir." Elini tepenin üzerindeki çadırları doğru salladı. "Sanırım şu tarafta."

Üçağaç hafifçe kıkırdayarak, "Buralarda bir yerde," diye tekrarladı. "Buralarda bir yerde."

Ağaçların arasından ses tekrar geldi. "O... Kanlı... Dokuuuuuzdu!"

West çadırlara doğru giden ayak izlerini takip etti. Duman etkisini göstermeye başlamıştı. Kafası güzeldi ve rahat hareket ediyordu. Burnu artık soğuğu hissetmiyordu, sadece hafif bir karıncalanma. Hafifçe kıkırdıyordu, gülen bir kadının sesini duydu. Sırıtarak çadırlara doğru adımlarını hızlandırdı. Çadırların birinden yumuşak bir ışık süzülüyordu ve girişi aralıktı. Kahkahalar şiddetini artırdı.

"Ah... ah... ah..."

West kaşlarını çattı. Bu ses kahkaha gibi değildi. Sessiz kalmak için çaba harcayarak daha yakına girdi. Uyuşuk beyni bir ses daha duymaya başladı. Kesik kesik bir hırlama, sanki bir hayvandan çıkıyordu. West biraz daha yakına girdi ve nefes bile almaya cesaret edemeden içeriye baktı.

"Ah... ah... ah..."

Bir kadının yukarı çıkıp aşağıya inen çıplak sırtını gördü. Zayıf biriydi, hareket ederken kaslarının kasıldığını ve omurgasının şekil değiştirdiğini görebiliyordu. Daha da önemlisi, saçlarını görebiliyordu. Darmadağınık kahverengi renkli saçlar. Cathil. Kadının altından, West'e doğru uzanan kaslı bir çift bacak vardı ve bir ayak dokunabileceği kadar yakındaydı; kalın başparmakları hareket edip duruyordu.

"Ah... ah... ah..."

Bir el kadının koltuk altına girdi, diğeri de bir dizine uzandı. Kısık sesli bir hırlamanın ardından âşıklar, tabii onlar için bu kelimeyi kullanmak mümkünse, yuvarlandı ve kadın alta geçti. West'in ağzı açık kaldı. Adamın kafasının yanını görebiliyordu ve bakışlarını yüzünden alamadı. Köşeli ve sakallı yüzü tanıyordu. Köpekadam. Kıçı şimdi West'e bakıyor, yukarı aşağı hareket ediyordu. Cathil'in bir eli adamın kıllı kalçasındaydı ve her hareketinde etleri daha sıkı kavrıyordu.

"Ah... ah... ah..."

West eliyle ağzını kapattı, gözleri neredeyse yerinden fırlayacaktı, yarı dehşete düşmüş, yarı da tuhaf bir şekilde azmıştı. İçinden hem durup izlemek hem de kaçmak geliyordu ve hiç düşünmeden ilkini yaptı. Geriye doğru bir adım attı, ayağı çadır çivilerinden birine takıldı ve boğuk bir çığlık atarak kendini yerde buldu.

Çadırın içinden biri, "N'oluyor lan?" diye hırladı. West ayağa kalkıp arkasına döndü ve hızla karanlığın içinde kaybolurken çadırın eteğinin açıldığını duydu. Köpekadam Kuzeyli dilinde bağırdı. "Hanginiz geldi, piçler? Sen misin, Dow? Seni geberticem ha!"

YÜKSEK YERLER

Kardeş Uzunayak hayranlıkla kısılmış bir sesle, "Kırık Dağlar," dedi. "Gerçekten etkileyici bir manzara."

Logen, "Tırmanmak zorunda olmasaydım muhtemelen benim de daha çok hoşuma giderdi," diye homurdandı.

Jezal da aynı fikirdeydi. Arazinin karakteri her geçen gün değişmiş, çimenlikler yerini önce eğimli ovalara, sonra da çıplak kayalar ve bodur ağaçlarla dolu engebeli tepelere bırakmıştı. Dağların gri dorukları hep uzakta bir yerdeydi, her sabah daha da belirginleşip büyüyor, gökteki bulutları deliyormuş gibi duruyorlardı.

Şimdi dağların gölgesindeydiler. Ağaç dallarının rüzgârda sallandığı ve içinde bir derenin kıvrıldığı vadide yürüyerek bir labirenti andıran kayalara ulaşmışlardı. Taşların ardında dik bir yamaç uzanıyor, dağların ilki tepelerinde yükseliyordu. Sivri uçlu kayalar gururla göğe doğru çıkıyordu ve en tepedeki uçları beyaz karlarla kaplıydı. Bir çocuğun çizimindeki dağlara benziyorlardı.

Bayaz sert yeşil gözleriyle yıkık temellere göz gezdirdi. "Bir zamanlar burada sağlam bir hisar vardı. İnsanlar geçitleri aşıp diğer tarafa yerleşmeden önce İmparatorluk'un batı sınırını işaretlerdi." Hisardan geriye dikenli çalılar ve iğneli otlardan başka bir şey kalmamıştı. Mecus arabadan inip yere çömeldi ve yüzünü buruşturarak sırtını gerip bacaklarını çalıştırdı. Hâlâ yaşlı ve hasta görünüyordu ama yüzü Aulcus'u geride bıraktıktan sonra eski rengini ve dolgunluğunu kazanmaya başlamıştı. "Dinlenme burada sona eriyor," diyerek iç geçirdi. "Araba ve atlar çok işimize yaradı ama arazi onlar için çok sarp."

Jezal şimdi kıvrıla kıvrıla yükselen, vahşi otların ve sivri uçlu kayaların arasında belli belirsiz bir çizgi halinde bir sırtın ardında gözden kaybolan patikayı gördü. "Çok uzun bir yol."

Bayaz burnundan soludu. "Bugün tırmanacağımız birkaç te-

peden sadece bir tanesi ve ardında daha fazlası da var. Her şey yolunda giderse dağlarda bir hafta geçireceğiz, evlat." Jezal işler kötü giderse neler olacağını sormaya cesaret edemedi. "Yükümüz hafif olmalı. Uzun ve zorlu bir yolumuz var. Su ve geriye kalan yiyecekler. Sıcak kıyafetlere de ihtiyaç var çünkü yukarı çıktıkça sıcaklık düşecek."

Uzunayak kendi kendine, "İlkbahar başı dağları geçmek için en iyi zaman olmayabilir," dedi.

Bayaz ona ters ters baktı. "Bir engeli aşmak için en uygun zaman, onu aşmak zorunda kaldığın zamandır derler! Yoksa yaza kadar beklememizi mi tavsiye edersin?" Seyrüseferci akıllılık edip cevap vermemeyi tercih etti. "Geçitler korunaklıdır ve en büyük endişemiz sert hava koşulları olmayacak. Ama ipe ihtiyacımız olacak. Yol Eski Zaman'da dar da olsa kullanışlıydı ama bu çok uzun zaman önceydi. Bazı yerleri çökmüş olabilir, kimbilir? Bizi zorlu bir tırmanış bekliyor olabilir."

Jezal, "Sabırsızlanıyorum," diye mırıldandı.

"Ve bir de bu var." Mecus içi neredeyse boş çuvallardan birini açtı ve kemikli eliyle içindeki samanları bir kenara itti. Dibinde Yaratan'ın Evi'nden aldıkları kutu duruyordu. Kuru sarı otların arasında koyu renkli bir blok.

"Ve bu piçi taşıma şerefine kim nail olacak?" Logen kaşlarını havaya kaldırdı. "Kura çeksek? Hayır mı?" Kimse bir şey demedi. Kuzeyli elini kutunun altına sokarken homurdandı ve kutuyu arabadan kendine doğru çekerken altı arabaya sürtünen kutu ciyakladı. "Bu iş bana kaldı o zaman." Ağır kutuyu bir battaniyenin üzerine koyarken Kuzeyli'nin boynundaki damarlar açığa çıktı.

Jezal bu cisme bakmaktan hiç hoşlanmıyordu. Yaratan'ın Evi'nin boğucu koridorlarını hatırlatıyordu. Bayaz'ın büyüler, şeytanlar ve Diğer Taraf ile ilgili anlattığı hikâyeleri. Bu yolculuğun anlamadığı bir amacı olduğu ve duyduğu kadarını da kesinlikle beğenmediği gerçeğini. Logen nihayet kutuyu battaniyelere sarmayı bitirip çantasına koyunca rahatladı. En azından bu şekilde gözlerden uzaktı.

Hepsine taşıyacak çok şey düşüyordu. Jezal'ın tabii ki kınlarınki kılıçları vardı. Giydiği kıyafetler: en lekesiz, en az yırtılmış, en az pis kokan, en az hırpalanmış ve en az aşınmış olanlar. Üs-

tüne de tek kollu ceketini giymişti. Çantasında en altta yedek bir gömlek ve onun üzerinde biraz ip duruyordu, en üstte de tüm yiyeceklerinin yarısı vardı. Neredeyse bunun biraz daha ağır olmasını diliyordu: Geriye birkaç peksimet, yarım torba yulaf ezmesi ve Quai dışında herkesin midesini bulandıran bir paket de tuzlanmış balık kalmıştı. Battaniyesini katladı ve bir kemerle çantasının tepesine sabitledi, beline de dolu bir matara asılıydı; yola çıkmaya hazırdı. Artık gitmeye hazırdı. Böyle bir tırmanışa ne kadar hazır olunabilirse.

Jezal diğer ikisinin eyerlerini ve koşum takımlarını çıkarırken Quai de arabaya bağlı atları çözdü. Calcis'ten beri kendileri taşıyan atları yokluğun ortasında bir yerde serbest bırakmak hiç adil gelmiyordu. Jezal yolculuğa sanki birkaç sene önce çıkmışlar gibi hissediyordu. Artık ovaya adım atan adamdan farklı biriydi. Ne kadar bencil, küstah ve umursamaz bir adam olduğunu hatırlayınca yüzünü buruşturdu.

"Yah!" diye bağırdı. Atı hiç hareket etmeden Luthar'a doğru üzgün bir bakış attı, sonra da başını önüne eğip ayağının dibindeki çimenleri yemeye başladı. Luthar sevgiyle atın sırtını okşadı. "Sanırım zamanla yollarını bulurlar."

Ferro kılıcını çekerken, "Ya da bulmazlar," dedi.

"Sen ne–"

Kavisli kılıç Jezal'ın atının boynunun yarısına kadar saplanarak Jezal'ın şaşkın yüzüne sıcak ve ıslak kan damlaları saçtı. Atın ön ayakları büküldü, hayvan yavaşça yana düştü ve kanı çimenlerin üzerine akmaya devam etti.

Jezal ağzı açık Ferro'ya bakarken Ferro hayvanın bacaklarından birini tutup havaya kaldırdı ve kısa, becerikli kılıç darbeleriyle bacağı gövdeden ayırmaya başladı. Ferro ona kaşlarını çatarak karşılık verdi.

"Bu kadar eti kuşlara bırakamam. Uzun süre dayanmaz ama en azından bu akşam karnımızı bir güzel doyururuz. Çantayı ver."

Logen boş çuvallardan birini Ferro'ya fırlatıp omzunu silkti. "Burada hiçbir şeye bağlanamazsın, Jezal. Vahşi doğada bunu yapamazsın."

Tırmanmaya başlarlarken kimse konuşmadı. Hepsi öne doğru eğilmiş, ayaklarını sürüyerek ayaklarının altında parçalanan

patikaya tırmanmaya odaklanmıştı. Patika yükseldi ve döndü, döndü ve yükseldi, kısa süre sonra Jezal'ın bacakları ve omuzları ağrımaya başladı. Yüzü ter damlalarıyla ıslaktı. Adım adım. West eskiden ona böyle derdi, Agriont'ta yaptığı uzun koşular için tavsiyesi buydu. Adım adım ve haklıydı da. Sol ayak, sağ ayak, bu şekilde tırmandı.

Bu rutini uzun süre yerine getirdikten sonra durup aşağıya baktı. Bu kadar kısa bir zamanda bu kadar yükseğe çıkmış olmaları şaşırtıcıydı. Yıkılmış hisarın temellerini görebiliyordu, geçidin dibindeki çimenlerin arasında gri çizgilerden ibaretti. Yıkıntıların ardında eski yol tepelerin arasından Aulcus'a doğru uzanıyordu. Jezal ürperdi ve yüzünü yeniden dağlara döndü. Aulcus'u geride bırakmak daha iyiydi.

Logen dik patikayı zorlanarak çıkıyor, aşınmış botları yere sürtünerek taşın ve toprağın üzerinde çatırdıyordu. Çantasındaki metal kutu omuzlarını kesen ölü bir ağırlıktı ve her adımında kutu ağırlaşıyor gibiydi. Battaniyeye sarılı olmasına rağmen sanki çivilerle dolu bir çuval taşıyormuş gibi kutu sırtına batıyordu. Ama bu Logen'ın çok da umurunda değildi. Önünde yürüyen, kadının her adımında lekeli pantolonunun altındaki kasların kasıldığı Ferro'nun götüne bakmakla meşguldü.

Garip bir şeydi. Onu sikmeden önce Ferro ile ilgili böyle şeyler düşündüğü olmamıştı. Kaçmasına, onu vurmasına ya da gruptan birini bıçaklamasına engel olmaya odaklanmıştı. Çatık kaşlarına o kadar çok odaklanmıştı ki hiç yüzünü görmemişti. Ellerinin nerede olduğuna o kadar odaklanmıştı ki hiç vücudunun geri kalanını fark etmemişti. Şimdiyse Ferro'dan başka bir şey düşünemiyordu.

Her hareketi büyüleyiciydi. Sürekli kendini Ferro'yu seyrederken yakalıyordu. Yol alırlarken. Mola verdiklerinde. Yemek yerken, bir şeyler içerken, konuşurken veya tükürürken. Sabahları botlarını giyerken veya akşam botlarını çıkarırken. Daha da kötüsü, günün yarısı Ferro'yu göz ucuyla seyrettiği ya da onu çıplak hayal ettiği için siki hep yarı sertti. Artık utanç verici olmaya başlamıştı.

"Neye bakıyorsun?" Logen durup güneşe doğru baktı. Ferro

kaşlarını çatmış ona tepeden bakıyordu. Logen olduğu yerde dikilip çantasını sırtında oynattı, uyuşmuş omuzlarını ovaladı ve alnında biriken ter damlalarını sildi. Hiç zorlanmadan bir yalan uydurabilirdi. Dağların görkemli doruklarına bakıyordu. Ayağını nereye bastığına bakıyordu. Kadının çantasından bir şey düşmesin diye bakıyordu. Ama yalan söylemenin ne gereği vardı ki? İkisi de tam olarak neye baktığını biliyordu ve diğerleri konuşulanları duyamayacak kadar uzaktı.

Logen omzunu silkerek, "Götüne bakıyorum," dedi. "Kusura bakma ama güzel bir göt. Bakmanın kimseye zararı yok, değil mi?"

Ferro öfkeyle ağzını açtı ama Logen başını önüne eğip Ferro bir şey diyemeden yanından geçti, elleri çantasının kayışlarındaydı. On adım kadar gittikten sonra omzu üzerinden geriye baktı. Ferro hâlâ ayakta dikiliyordu. Elleri kalçasında ve kaşları çatıktı. Logen sırıttı.

"Sen neye bakıyorsun?"

Sabah serinliğinde vadiye tepeden bakan çıkıntının üzerinde su için mola verdiler. Kayaların arasından yana doğru büyümüş, dalları kırmızı meyvelerle aşağı sarkan ağaçların arasından, Jezal vadinin dibinde akan beyaz köpüklü suyu görebiliyordu. Vadinin bir tarafında baş döndüren kayalıklar, diğer tarafta ise gri taşlardan bir duvar yükseliyordu. Kayalıkların tepesinde kara kuşlar uçup birbirlerine gaklıyor, soluk gökyüzünde beyaz bulutlar hareket ediyordu. Biraz korkutucu olsa da muazzam bir manzaraydı.

Jezal kenara fazla yaklaşmamaya çalışarak, "Ne güzel," diye mırıldandı.

Logen başıyla onayladı. "Bana evimi hatırlattı. Çocukken Yüksek Tepeler'de haftalar geçirir, dağlara karşı kendimi test ederdim." Matarasından bir yudum aldıktan sonra Jezal'a uzattı ve gözlerini kısıp taşların kara doruklarına doğru baktı. "Ama hep dağlar kazanırdı. İmparatorluklar gelir gider ama dağlar hep buradadır, her şeye tepeden bakmaya devam ederler. Biz toprağa döndükten sonra da hep burada olacaklar. Benim evime de böyle tepeden bakıyorlardı." Balgam çıkarıp vadiden aşağıya tükürdü.

"Şimdi tepeden bakacakları bir şey de kalmadı."

Jezal sudan bir yudum içti. "Bu yolculuktan sonra Kuzey'e geri dönecek misin?"

"Belki. Görülecek birkaç hesabım var. Geçmişi olan, kapatılması gereken hesaplar." Kuzeyli omzunu silkti. "Ama peşlerine düşmezsem kimsenin itirazı olacağını sanmıyorum. Nasıl olsa herkes öldüğümü düşünüyor ve herkes bunu rahat bir nefes alarak karşılamıştır."

"Seni bekleyen hiçbir şey yok mu?"

Logen yüzünü buruşturdu. "Dökülecek daha fazla kandan başka bir şey yok. Ailem uzun zaman önce öldü ve çürüdü, ihanet edip öldürmediğim arkadaşlarımı da gururum ve aptallığım öldürdü. İşte benim başarılarım. Ama senin hâlâ vaktin var, değil mi Jezal? Huzurlu ve güzel bir yaşam sürebilirsin. Sen ne yapacaksın?"

"Ben... düşünüyordum da..." birden tedirgin olup boğazını temizledi, sanki planlarını dile getirmek onları daha gerçekçi kılacaktı. "Beni bekleyen bir kız... şey, bir kadın var. Bir arkadaşımın kız kardeşi, aslında... ismi Ardee. Ben, galiba, onu seviyorum..." En derin duygularını, yakın zamana kadar aptal bir barbar olarak gördüğü bir adamla konuşmak çok garipti. İttifak yaşamının nazik kurallarını veya Jezal'ın yapacağı fedakârlığı hiçbir zaman anlayamayacak bir adamla. Ama nedense bunları söylemesi kolay olmuştu. "Düşünüyordum da... eee... eğer o da isterse... belki evleniriz."

"Güzel bir plana benziyor." Logen sırıtıp başıyla onayladı. "Onunla evlen ve birkaç tohum ek."

Jezal kaşlarını havaya kaldırdı. "Ben çiftçilikten pek anlamam."

Kuzeyli bir kahkaha attı. "Ben o tohumdan bahsetmiyorum, evlat!" dedi. Jezal'ın koluna hafifçe vurdu. "Sana benden bir tavsiye, tabii benim gibilerden bir tavsiye kabul edersen, kendine içinde birilerini öldürmek olmayan bir iş bul." Eğilip çantasını eline aldı ve kollarını kayışlardan geçirdi. "Dövüşmeyi daha akılsızlara bırak." Sonra arkasına dönüp patikayı tırmanmaya devam etti.

Jezal kendi kendine başını salladı. Bir elini yanağındaki yaraya

götürdü, diliyle dişlerindeki boşluğu buldu. Logen haklıydı. Dövüşmek ona göre değildi. Zaten şimdiden gereğinden fazla yara almıştı.

Parlak bir gündü. Ferro uzun süredir ilk kez ısınmıştı, sıcak ve öfkeli güneşi yeniden yüzünde, kollarında ve ellerinin arkasında hissetmek çok güzeldi. Taşların ve dalların gölgeleri taştan zemine düşüyor, patikanın yanında akan şelaleden havaya su damlaları saçılıyordu.

Diğerleri geride kalmıştı. Uzunayak kendini ağırdan alıyor, ikide bir durup ona buna bakarak gülümsüyor, manzaranın ne güzel olduğuyla ilgili çene çalıp duruyordu. Quai çantasının ağırlığı altında eziliyor gibiydi. Bayaz'ın suratı asıktı ve kan ter içerisindeydi, her an düşüp ölecekmiş gibi nefes nefeseydi. Luthar kimse dinlemese de nasırlarından dert yanıp duruyordu. O yüzden grubun önünden giden bir tek o ve Dokuzparmak vardı, aralarında tek kelime etmeden.

Tam sevdiği gibi.

Ferro çatlamış bir kayayı aştı ve koyu renkli doğal bir havuza ulaştı. Islak yosunlarla kaplı kayaların üzerinden tıslayarak akan su etrafa damlalar saçıyor, yarım ay şeklindeki düz taşları yalıyordu. Birkaç eğri büğrü ağaç dallarını havuza doğru uzatmıştı. Rüzgâr yeni tomurcuk açmış ışıldayan yaprakları hışırdatıyordu. Güneş ışığı parıldıyor, böcekler dalgalanan suyun üzerinde uçuşuyor ve vızıldıyordu.

Güzel bir yer olduğu söylenebilirdi, tabii eğer güzellikleri görebilecek biriyseniz.

Ferro öyle biri değildi. Dudaklarını yalayarak, "Burada balık var," diye mırıldandı. Bir dala geçirip pişirilen bir balık fena olmazdı. Yanlarında getirdikleri at eti bitmişti ve karnı açtı. Matarasını doldurmak için yere çömelirken dalgalanan suyun altında titreşen belli belirsiz şekilleri seyretti. Bir sürü balık. Dokuzparmak ağır çantasını yere atıp kayaların üzerine oturdu ve botlarını çıkardı. Pantolonunu da dizlerine kadar sıyırdı. "Ne yapıyorsun, pembe?"

Logen ona sırttı. "Şimdi kendime sudan birkaç balık yakalayacağım."

"Ellerinle mi? Senin parmakların o kadar çevik mi?"

"Bana kalırsa bu sorunun cevabını en iyi sen bilirsin." Ferro ona kaşlarını çattı ama Logen'ın gülümsemesi daha da genişledi ve gözlerinin kenarındaki deriler kırıştı. "İzle ve öğren, kadın." Suya girdi, öne doğru eğildi, konsantre olurken dudaklarını büzüştürdü ve elini yavaş yavaş suyun içinde hareket ettirmeye başladı.

"Ne yapıyor?" Luthar çantasını Ferro'nunkinin yanına bıraktı ve elinin tersiyle parlayan yüzündeki teri sildi.

"Gerizekâlı balık yakalayacakmış."

"Neyle, elleriyle mi?"

Dokuzparmak, "İzle ve öğren, evlat," diye mırıldandı. "Aaaah..." Yüzü bir gülümsemeyle aydınlandı. "İşte geliyor." Parmakları suyun içinde çalışırken ön kolundaki kaslar gerildi. "Yakaladım!" Etrafa su damlaları saçarak elini sudan çıkardı. Bir şey güneşin altında parıldadı ve Logen, kuru taş üzerinde koyu renkli ıslak noktalar bırakarak balığı havuzun kıyısına attı. Olduğu yerde kıvranan bir balık.

Uzunayak, yanlarına gelince, "Hah hah!" diye güldü. "Eliyle balık yakalıyor, değil mi? Çok etkileyici ve kayda değer bir marifettir. Bir defasında Bin Adalar'da Dünya Çemberi'nin en marifetli balıkçısı olarak görülen bir adamla tanışmıştım. Suyun kenarına oturur ve şarkı söyler, balıklar sudan kucağına atlardı. Gerçekten!" Kimse hikâyesini takmayınca kaşlarını çattı ama şimdi Bayaz neredeyse dört ayak üzerinde sürünerek grubun yanına geliyordu. Asık suratlı çırağı da arkasındaydı.

Mecusların İlki asasına yaslanarak yürüdü ve kendini taşlardan birinin üzerine bıraktı. "Belki de... burada kamp yapmalıyız." Alnından terler akarken nefeslenmeye çalıştı. "Zamanında bu geçidi koşarak geçtiğime kimseyi inandıramam. Sadece iki günümü almıştı." Asasını titreyen parmakları arasından yere bıraktı ve asa suyun kenarındaki kuru gri dalların arasına düştü. "Uzun zaman önce..."

Luthar, "Benim kafama takılan bir şey var..." diye mırıldandı.

Bayaz'ın yorgun gözleri yana kaydı, sanki başını çevirmek bile zor geliyordu. "Yürüyor *ve* düşünüyor muydun? Aman kendini bu kadar çok yorma, Yüzbaşı Luthar."

"Neden Dünya'nın kıyısı?"

Mecus kaşlarını çattı. "Egzersiz olsun diye değil, seni temin ederim. Aradığımız şey orada."

"Evet ama neden orada?"

Ferro, "Uh," diyerek onayladı. Güzel bir soru.

Bayaz derin bir nefes alıp yanaklarını şişirdi. "Dinlenmeme hiç izin vermeyeceksiniz, ha? Aulcus yok edildikten ve Glustrod düştükten sonra Euz'un geriye kalan üç oğlu bir araya geldi. Juvens, Bedesh ve Kanedias. Tohum'la... ne yapacaklarını tartıştılar."

Dokuzparmak, "Alın bunu da!" diye haykırarak sudan bir balık daha çıkardı ve taşların üzerine fırlattı. Bayaz ifadesiz bir yüzle taşların üzerinde çırpınan, solungaçları açılıp kapanan, çaresizce boğulan hayvanı seyretti.

"Kanedias Tohum'u incelemek istiyordu. Taşı doğru amaçlar için kullanabileceğini iddia etti. Juvens taştan korkuyor ama yok etmenin bir yolunu da bilmiyordu, bu yüzden saklaması için kardeşine verdi. Geçen uzun yılların ardından, İmparatorluk'un yaraları iyileşme emareleri göstermeyince Juvens kararından pişman oldu. Güce susamış Kanedias'ın Glustrod gibi Birinci Kanun'u çiğnemesinden korkuyordu. Taşın kullanılamayacak bir yere götürülmesini talep etti. Yaratan önce teklifi reddetti ve iki kardeş arasındaki güven zarar gördü. Bunları biliyorum çünkü ikisi arasında mesajları getirip götüren bendim. Sonradan öğrendim ki o zaman bile, birbirlerine karşı kullanacakları silahları hazırlamakla meşgullerdi. Juvens yalvardı, ardından bir anlaşmaya varmaya çalıştı ve sonra tehditler savurdu ve Kanedias nihayet pes etti. Böylece Euz'un üç oğlu Shabulyan'a doğru yola çıktı."

Uzunayak, "Dünya Çemberi'nde daha ücra bir yer yoktur," diye mırıldandı.

"Orayı bu yüzden seçtiler. Tohum'u, zamanın sonuna kadar koruması için adanın ruhuna verdiler."

Quai, "Ruha taşı hiçbir zaman vermemesini emrettiler," diye mırıldandı.

Bayaz, "Çırağım yine yanılıyor," diyerek kalın kaşları altından ona ters ters baktı. "Hiçbir zaman değil, Efendi Quai. Juvens gelecekte neler olacağını tahmin edemeyeceğini bilecek kadar bilge biriydi. Gelecekte çaresiz günlerin gelebileceğini ve bu şeyin...

gücüne ihtiyaç duyulabileceğini tahmin etti. Bu yüzden Bedesh ruha taşı sadece Juvens'in asasını taşıyan kişiye vermesini emretti."

Uzunayak kaşlarını çattı. "Asa şimdi nerede?"

Bayaz yanında yatan, baston olarak kullandığı kaba ve süssüz sopayı işaret etti. Luthar hayal kırıklığına uğramış gibi, "Bu mu?" diye sordu.

"Ne bekliyordun, Yüzbaşı?" Bayaz ona bakarak sırıttı. "Som altından, üzerine kristal rünler kazınmış ve tepesine senin kafan kadar büyük bir elmas yerleştirilmiş bir şey mi?" Mecus burnundan soludu. "*O kadar* büyük bir elması ben bile görmedim. Efendim için basit bir sopa yeterliydi. Daha fazlasına ihtiyacı yoktu. Bir sopa kimseyi tek başına daha bilge, asil veya güçlü yapmaz, aynı şey silahlar için de geçerli. Güç kişinin kendisinden gelir, evlat, kalpten gelir, kafadan gelir. Çoğunlukla kafadan."

Dokuzparmak, "Ya ben bu havuzu çok sevdim!" diye kıkırdayarak kayaların üzerine bir balık daha attı.

Uzunayak, "Juvens," diye mırıldandı hafifçe, "ve kardeşleri, akıl almaz derecede güçlülerdi, insan ile tanrı arasıydılar. Onlar bile bu şeyden korkuyorlardı. Kullanılmasın diye bunca zahmete girdiler. Bizim de taştan korkmamız gerekmez mi?"

Bayaz parlayan gözleriyle Ferro'ya baktı ve Ferro da onun bakışlarına karşılık verdi. Buruşuk derisinde ter damlaları birikmiş, terle ıslanmış sakalı bile koyu bir tona bürünmüştü ama yüzü kapalı bir kapı gibi ifadesizdi. "Silahlar onları anlamayanlar için tehlikelidir. Ferro Maljinn'in yayıyla kendimi ayağımdan vurabilirim çünkü nasıl kullanıldığını bilmiyorum. Yetenekli değilsem Yüzbaşı Luthar'ın kılıcıyla bir arkadaşımı sakatlayabilirim. Silah ne kadar güçlüyse tehlike de o kadar fazladır. Bu şeye yeterince saygı duyuyorum, inan bana ama düşmanlarımızla savaşmak için güçlü bir silaha ihtiyacımız var."

Ferro kaşlarını çattı. Henüz kendi düşmanlarıyla onun düşmanlarının aynı olduğuna ikna olmamıştı ama şimdilik bunu deşmeyecekti. Bunca yolu tepmiş, çok yaklaşmıştı ve bu işi sonuna kadar götürecekti. Yan gözle Dokuzparmak'a baktı ve onu bakarken yakaladı. Adam bakışlarını kaçırıp gözlerini suya çevirdi. Ferro'nun kaşları biraz daha çatıldı. Son zamanlarda sü-

rekli ona bakıyordu. Bakıyor, sırıtıyor ve kötü şakalar yapıyordu. Şimdi kendisini de gereğinden fazla adama bakarken yakalıyordu. Dalgalanan sudan yansıyan ışık desenleri adamın suratında dans ediyordu. Logen bir kez daha kafasını kaldırdı ve göz göze geldiklerinde sırıttı.

Ferro'nun kaşları daha da çatıldı. Bıçağını çekti, balıklardan birini kaptı ve balığın kafasını koparttıktan sonra karnını yarıp yapış yapış bağırsaklarını Dokuzparmak'ın ayaklarının yanına fırlattı. Adamla sikişmek bir hataydı elbette ama sonuçları beklediği kadar kötü olmamıştı.

"Hah!" Dokuzparmak yine etrafa sular saçtı, sonra tökezledi ve havada tutunmaya çalıştı. "Ah!" Balık elleri arasından kaydı ve bir anlığına havada parıldadı, sonra Kuzeyli yüzüstü suya düştü. Suyun içinden ağzından su tükürerek ve başını iki yana sallayarak çıktı, saçları kafasının iki yanına yapışmıştı. "Piç kurusu!"

"Herkesin, dünyanın bir yerinde, kendinden daha zeki bir düşmanı vardır." Bayaz bacaklarını öne uzattı. "Acaba sen de seninkini bulmuş olabilir misin, Efendi Dokuzparmak?"

Jezal irkilerek uyandı. Gecenin yarısıydı. Nerede olduğunu anlaması birkaç kafa karıştırıcı saniyesini aldı çünkü güneşli ve sıcak bir Agriont akşamını görmüştü rüyasında. Evinin salonunda ona gülümseyen Ardee'yi ya da ona benzeyen birini. Şimdi karanlık gökyüzüne parlak yıldızlar saçılmıştı ve Yüksek Tepeler'in keskin havası Jezal'ın dudaklarını, burun deliklerini ve kulaklarının uçlarını donduruyordu.

Kırık Dağlar'da, Adua'dan yarım dünya uzaktaydı ve bunu fark edince içi hüzünle doldu. En azından midesi doluydu. Balık ve peksimet, at eti bittiğinden beri yediği ilk doğru düzgün yemekti. Yüzünün bir yanında hâlâ ateşin sıcaklığı vardı ve ateşe dönüp parıldayan korlara doğru sırıttı, sonra battaniyesini çenesine kadar çekti. Mutluluk taze balık ve ateşin sıcaklığından ibaretti.

Kaşlarını çattı. Yanındaki, Logen'ın uyuduğu yerdeki battaniye hareket ediyordu. Önce adamın uykusunda sağa sola döndüğünü düşündü ama hareket devam etti ve bir türlü durmadı. Yavaş, ritmik harekete hafif bir homurdanmanın eşlik ettiğini fark etti. Başta bunu Bayaz'ın horlaması sanmıştı ama şimdi öyle olmadı-

ğını anlamıştı. Gözlerini kısınca Dokuzparmak'ın çıplak omzunu ve kolunu, hareket eden kalın kaslarını gördü. Kolunun altında. karnını kavrayan koyu renkli eller vardı.

Jezal'ın ağzı açık kaldı. Logen ve Ferro ve seslerden anladığı kadarıyla sevişiyorlardı!

Hem de kafasından bir adım uzakta! Ateşin loş ışığında inip kalkan, hareket eden battaniyeye baktı. Onlar ne zaman... neden... nasıl... Kabullenmesi zor bir şeydi bu! Adama ve kadına duyduğu nefret bir anda geri döndü ve dudakları büküldü. İki barbar kampın ortasında çiftleşiyordu! Bir an için ayağa kalkıp bir bahçe partisinde herkesin gözü önünde çiftleşmeye başlayan iki köpeği tekmeler gibi ikiliyi tekmelemeyi düşündü.

Bir ses, "Siktir," diye fısıldadı. Jezal onu görüp görmediklerini merak ederek olduğu yerde donup kaldı.

"Dur." Kısacık bir sessizlik oldu.

"Ah... ah, tamam oldu." Battaniye ileri geri hareket ederek ritmik hareket yavaş yavaş tekrar başladı, sonra hızlandı. Bu gürültüde nasıl uyumasını bekliyorlardı? Kaşlarını çatıp yana döndü, örtüsünü kafasına kadar çekti ve karanlıkta öylece yatıp Dokuzparmak'ın boğuk hırlaması ve Ferro'nun şiddetini giderek artıran tıslamasının dinledi. Gözlerini sıkı sıkı kapattı ve gözleri sulandı.

Lanet olsun, çok yalnızdı.

TARAF DEĞİŞTİRME

Yol batıdan kıvrılıyor, karaçamlarla kaplı iki uzun sırtın arasındaki çıplak beyaz vadiden geçiyor, hisarda nehirle buluşuyordu. Beyazakıntı'nın su seviyesi karlar eridiği için yükselmişti ve nehir şimdi taşların üzerinden köpükler saçarak hızla akıyor, ismini boşuna almadığını gösteriyordu.

Karnı üzerinde yatmış, çalıların arasından aşağıya bakan Tul, "Burası o zaman," diye mırıldandı.

Köpekadam, "Tabii eğer nehrin kıyısında başka bir hisar yoksa," dedi.

Köpekadam sırtın üzerinden hisarın şeklini açıkça görebiliyordu. Kara taşlardan örülmüş dik duvarlar göğe doğru yükseliyordu, kusursuz bir altıgen çizen duvarlar en az on iki adım yüksekliğindeydi. Her bir köşeye yuvarlak bir kule dikilmişti, ortadaki avlunun etrafındaki binaların gri arduvazdan çatıları vardı. Daha dışarıda daha alçak duvarlar dikkat çekiyordu, surlar yine altıgendi ve içtekilerin yarısı yükseklikte bir düzine kuleleri vardı. Bir kenar nehre verilmiş, diğer beş kenarın önüne derin bir hendek kazılmıştı, bu yüzden keskin taşlardan bir ada gibi duruyordu. Tek bir tane köprüsü vardı ve küçük bir tepe büyüklüğünde bir kapıya doğru uzanıyordu.

Dow, "Amına koyayım," dedi. "Daha önce hiç böyle sur gördün mü? Bethod içeriye nasıl girmiş olabilir?"

Köpekadam başını iki yana salladı. "Artık bunun pek bir önemi yok. Ordusunun tamamını içeri sığdıramaz."

Üçağaç, "Sığdırmak da istemez," dedi. "Bethod bunu yapmaz. Bu onun tarzı değil. Hareket edebileceği, düşmanı hazırlıksız yakalayabileceği bir yerde, dışarıda olmayı tercih edecektir."

Asıksurat, "Uh," diye onayladı.

Dow, "Amına koduğumun İttifak'ı," diye küfretti. "Hiç ha-

zırlıklı değiller ki! Biz onca zaman Bethod'u güneye doğru takip ettik ama onlar hiç dövüşmeden geçmesine izin verdiler! Şimdi surların ardına saklandı, yiyeceği ve suyu da var, mutlu mesut bizi bekliyodur!"

Üçağaç cık cıkladı. "Şimdi sızlanmanın bir anlamı yok, değil mi? Hatırladığım kadarıyla Bethod birkaç kez senin de yanından geçip gitmişti."

"Hah. Piç kurusu beklenmediği yerde bitmeyi biliyo."

Köpekadam hisara, ardındaki nehre ve uzun vadiye, diğer taraftaki ağaçlarla kaplı sırta göz gezdirdi. "Adamlarının bir kısmını karşı tarafa koyacaktır, hendeğin etrafındaki ağaçların arasında da adamları varsa hiç şaşırmam."

Dow yan gözle bakarak, "Her şeyi çözdün, di'mi?" diye sordu. "Ama öğrenmemiz gereken son bi şey kaldı. Sikini ağzına aldı mı?"

Köpekadam ne diyeceğini bilemeden, "Ne?" diye sordu. Tul kendini tutamadan bir kahkaha patlattı. Üçağaç da kendi kendine kıkırdamaya başlamıştı. Asıksurat bile nefes sesine benzer garip bir ses çıkarmıştı.

Dow, "Çok basit bir soru, di'mi?" dedi. "Ağzına aldı mı almadı mı?"

Köpekadam kaşlarını çattı ve sırtını kamburlaştırdı. "Böyle sohbetin içine sıçayım."

Tul kıkırdamadan zar zor duruyordu. "Aletine ne yaptı? Üzerine mi sıçtı? Haklıymışın, Dow, İttifak kadınları bu işi bizim bildiğimiz gibi yapmıyor!" Şimdi hepsi gülüyordu, Köpekadam dışında tabii.

Köpekadam, "Topunuzun amına koyayım," diye homurdandı. "Siz gidin birbirinizin sikini ağzınıza alın. En azından susarsınız."

Dow arkadaşının omzuna vurdu. "Hiç sanmam. Sanki Tul'un ağzı doluyken sürekli konuştuğunu bilmiyosun!" Tul o kadar çok gülüyordu ki elini yüzüne götürüp burnundan akan sümükleri silmek zorunda kaldı. Köpekadam ona ters ters baktı ama bu, yuvarlanan bir kayayı ona bakarak durdurmaya benziyordu. İşe yaramadı.

Üçağaç, "Tamam, tamam, sessiz olun," diye mırıldandı ama hâlâ sırıtıyordu. "Birisinin gidip daha yakından bakması gerek.

İttifak askerleri koyun sürüsü gibi yoldan geçmeden Bethod'un adamlarının nerede olduğunu öğrensek iyi olur."

Köpekadam'ın morali bozuldu. "Birisi mi? Hanginiz gönüllü?"

Kara Dow, Köpekadam'ın omzuna vururken sırıttı. "Dün gece odununu kim ateşe verdiyse bu sabah da o üşüyecek demektir, di'mi çocuklar?"

Köpekadam bir elinde yayıyla ağaçlara doğru süründü, oku hazırdı ama yayını germemişti, kazayla veya aptalca bir hareketle kendi kendini vurmak istemiyordu. Bunun olduğunu daha önce görmüştü ve kampa kadar topallayıp arkadaşlarına kendini nasıl vurduğunu anlatmaya hiç niyeti yoktu. Bunu sonsuza dek başına kakarlardı.

Eğilip ağaçların arasından baktı ve yere göz gezdirdi – çıplak kahverengi toprak, beyaz kar kümeleri, ıslak çam iğneleri ve... birden nefesini tuttu. Yanında bir ayak izi vardı. Yarısı çamurda, yarısı karın üzerindeydi. Kar sürekli yağıyor, sürekli eriyordu. Bir ayak izi uzun süre yerde kalmazdı. Demek ki yakın zamana aitti. Köpekadam havayı kokladı. Koklanacak fazla bir şey yoktu ve soğukta koku almak zordu –pembeleşmiş ve uyuşmuş burnu soğuk sümükle doluydu. Ayak izinin işaret ettiği yere doğru sürünüp etrafına bakındı. Bir diğerini, sonra bir diğerini daha gördü. Birisi yakın zamanda buraya gelmişti, buna şüphe yoktu.

"Sen Köpekadam'sın, değil mi?"

Köpekadam'ın kalbi yerinden fırlayacakmış gibi küt küt atmaya başladı. Sesin geldiği tarafa bakmak için arkasına döndü. On adım ötedeki devrilmiş bir kütüğün üzerinde oturan biri vardı, sırtını kalın bir dala dayamış, ellerini başının arkasına koymuş, keyif çatarcasına uzanmıştı. Yüzünün etrafına düşen uzun siyah saçları vardı ve bir gözü Köpekadam'ın üzerindeydi. Yavaşça öne doğru eğildi.

"Bunları burada bırakacağım," diyerek çürümüş kütüğe saplı baltasını ve yanındaki yuvarlak kalkanı işaret etti. "Böylece sadece konuşmak için burada olduğumu anlayabilirsin. Yanına geliyorum. Bir sorun var mı?"

Köpekadam yayını kaldırıp gerdi. "İstiyorsan gel ama konuşmaktan başka bir şey yapmaya kalkarsan oku boynuna yersin."

"Anlaştık." Uzun Saçlı yerinden kalktı, kütüğün tepesinden indi ve silahlarını arkasında bırakarak ağaçların arasından ona doğru yürüdü. Başı önüne eğik olmasına rağmen uzun boylu piçin teki olduğu belliydi, ellerini havaya kaldırmış, silahsız olduğunu gösteriyordu. Şüphesiz barışçıl görünüyordu ama Köpekadam asla işini şansa bırakmazdı. Barışçıl görünmekle barışçıl olmak birbirinden farklı iki şeydi.

Adam, "Bana güvenmen için," dedi yaklaşırken, "şunu söylememe izin ver. Beni görmedin. Bir yayım olsaydı seni olduğun yerde vurabilirdim." Güzel noktaya parmak basmıştı ama Köpekadam bundan çok hoşlanmadı.

"Bir yayın var mı?"

"Hayır, ne yazık ki yok."

Köpekadam, "O zaman senin hatan," dedi. "Orada durabilirsin."

Adam, "Durayım," dedi ve birkaç adım ötede durdu.

"Evet, ben Köpekadam'ım ve bunu biliyorsun. Peki sen kimsin?"

"Çıngıraklıboyun'u hatırlıyor musun?"

"Tabii ki ama sen o değilsin."

"Hayır, ben oğluyum."

Köpekadam kaşlarını çatarak yayını biraz daha gerdi. "Bir sonraki soruma iyi bir cevap versen çok iyi olur. Çıngıraklıboyun'un oğlunu Dokuzparmak öldürdü."

"Bu doğru. Ben diğer oğluyum."

"Ama o sadece bir çocuktu..." Köpekadam duraksayıp içinden aradan geçen kışları saydı. "Hadi be. O kadar oldu mu?"

"O kadar oldu."

"Büyümüşsün."

"Oğlanlar büyür."

"Şimdi bir ismin var mı?"

"Bana Titrek diyorlar."

"Niye?"

Adam sırıttı. "Çünkü benimle karşılaşan düşmanlarım korkudan titriyor."

"Öyle mi?"

"Pek sayılmaz." Adam iç geçirdi. "Bari anlatayım bunu. İlk

baskınıma çıktığımda, sarhoş olup işerken nehre düştüm. Akıntı pantolonumu aldı götürdü ve beni yarım kilometre aşağıya sürükledi. Kampa döndüğümde o kadar titriyordum ki böylesini kimse görmemiş. Soğuktan taşaklarım karnıma yapışmıştı." Yüzünü kaşıdı. "Yok böyle bir rezillik. Ama dövüşte bunu telafi ettim."

"Öyle mi?"

"Parmaklarıma biraz kan bulaştı. Tabii senin kadar değil ama adamların beni takip etmesine yetecek kadar."

"Öyle mi? Kaç kişiler?"

"İki düzineye yakın Carl. Çok uzakta değiller ama hemen endişelenme. Bazıları babamın adamları, bazıları yeni. Ama hepsi iyi adamlar."

"Kendine böylesine güzel bir ekip kurduğun için senin adına sevindim. Bethod için savaşıyorsun, değil mi?"

"İnsanın işe ihtiyacı oluyor. Ama daha iyi bir teklife hayır demeyiz. Ellerimi indirebilir miyim artık?"

"Hayır, havada kalsınlar. Ormanda tek başına ne yapıyorsun peki?"

Titrek düşünceli bir şekilde dudaklarını büzüştürdü. "Beni delinin teki sanma ama Üçağaç'ın yanında olduğunu duydum."

"Bu doğru."

"Gerçekten mi?"

"Şimşekkafa Tul Duru, Asıksurat Harding ve Kara Dow ile birlikte."

Titrek kaşlarını havaya kaldırıp bir ağaca yaslandı. Elleri hâlâ havadaydı ve düşünceli gözlerle Köpekadam'a bakıyordu. "Yanında çok sağlam adamlar varmış. Beşinizin elindeki kan, benim iki düzine adamımın elinde yoktur. Bunlar çok değerli isimler, buna şüphe yok. İnsanın takip etmek isteyeceği türden isimler."

"Bize katılmak mı istiyorsun?"

"Olabilir."

"Carlların da mı?"

"Onlar da."

Köpekadam bunun cazip bir teklif olduğunu kabul etmeliydi. İki düzine Carl'ın yanı sıra Bethod'un nerede olduğunu ve belki de ne planladığının bir kısmını da öğrenebilirlerdi. Böylece soğuk

ormanda keşif yapmaktan da bir nebze kurtulabilirdi çünkü ıslak ağaçlardan sıkılmaya başlamıştı. Ama bu uzun boylu piç kurusuna güvenmek için çok erkendi. Adamı kampa geri götürecek ve kararı Üçağaç'a bırakacaktı.

"Pekâlâ," dedi, "göreceğiz. Neden şu tepeye doğru yürümüyorsun, ben de seni birkaç adım uzaktan takip ederim."

Titrek, "Tamam," dedi ve arkasına dönüp elleri hâlâ havada tepeyi çıkmaya başladı. "Ama sen yayına dikkat et, olur mu? Bastığın yere bakmadığın için pisi pisine vurulmak istemem."

"Sen benim için endişelenme, evlat, Köpekadam asla ıska– ah!"

Bir köke takılıp sendeleyince oku serbest kaldı. Ok, Titrek'in başının yanından geçip hemen arkasındaki bir ağacın gövdesine saplandı. Köpekadam dizleri üzerinde kafasını kaldırdı ve Titrek'in tepesinde dikildiğini gördü. "Sokayım," diye mırıldandı. Adam ona zarar vermek isteseydi koca yumruklarını birini savurup kafasını bedeninden ayırabilirdi.

Titrek, "Iskaladığın için çok şanslıyım," dedi. "Artık ellerimi indirebilir miyim?"

Tabii ki Dow kampa girdikleri anda ayaklandı. "Bu piç kurusu da kim lan?" diye hırlayarak Titrek'in karşısına dikildi ve yüzüne baktı, elinde baltasıyla ürkütücü bir havası vardı. Komik bir sahne gibi görünüyor olabilirdi çünkü Dow karşısında duran adamdan bir baş daha kısaydı ama Titrek'in durumu hiç komik bulmadığı belliydi. Akıllıca olan da buydu.

Köpekadam, "Bu–" diye başladı ama cümlesini tamamlayamadı.

"Uzun boylu piçin teki, di'mi? Bunun gibi bir herifle ayakta konuşulmaz! Otur!" Adamı itti ve kıçüstü yere oturttu.

Dow'un yaptığını göz önüne alınca Köpekadam, Titrek'in durumu iyi idare ettiğini düşündü. Yere düşünce tabii ki hafifçe inledi ama sonra dirsekleri üzerinde doğruldu ve etrafındakilere sırıttı. "Burada kalsam daha iyi olur. Ama bana bu konuda kızmayın, tamam mı? Sen nasıl dallamalığı seçmediysen, ben de uzun olmayı seçmedim."

Lafı yüzünden Titrek'in taşaklarına bir tekme yemesini bekleyen Köpekadam yüzünü buruşturdu ama Dow sadece sırıttı. "Dallamalık, bunu sevdim. Bu adamı sevdim. Kim bu?"

Köpekadam, "İsmi Titrek," dedi. "Çıngıraklıboyun'un oğlu."

Dow kaşlarını çattı. "Ama Dokuzparmak onu–"

"Diğer oğlu."

"Ama o daha–"

"Bir hesapla."

Dow kaşlarını çattı, başını iki yana salladı. "Hasiktir. O kadar olmuş mu?"

"Çıngıraklıboyun'a benziyor." Ses, gölgesi herkesin üzerine düşen Tul'a aitti.

Titrek, "Lanet olsun!" dedi. "Ben uzun boylu adamlardan hoşlanmadığınızı sanıyordum. Biri diğerinin sırtında iki adam olmadığına emin misin?"

"Tek kişiyim." Tul uzanıp yere düşmüş bir çocuğu kaldırır gibi Titrek'i kolundan tutup ayağa kaldırdı. "Hoş olmayan karşılama için kusura bakma, dostum. Kampımıza gelen ziyaretçileri genelde öldürürüz."

Titrek hâlâ ağzı açık halde Şimşekkafa'ya bakarken, "Ben o istisna olmayı umarım," dedi. "O zaman şuradaki da Asıksurat olmalı."

Asıksurat oklarıyla meşgul olduğu için kafasını kaldırmadan, "Uh," dedi.

"Ve sen de Üçağaç mısın?"

Elleri kalçasında olan yaşlı adam, "Evet," diye cevap verdi.

Başının arkasını ovalayan Titrek, "Pekâlâ," diye mırıldandı. "Kendimi çok derin sulara girmiş gibi hissediyorum. Derin sular. Tul Duru ve Kara Dow ve... lanet olsun. Sen de Üçağaç'sın öyle mi?"

"Öyleyim."

"İyi o zaman. Siktir. Babam her zaman Kuzey'in en iyi adamı olduğunu söylerdi. Birini takip edecek olsaydı seni takip edermiş. Tabii büyün bunlar sen Dokuzparmak ile düelloyu kaybetmeden önceydi ama bazı şeylerin önüne geçilmiyor. Üçağaç, tam karşımda duruyor..."

"Buraya niye geldin, evlat?"

Titrek'in söyleyecek sözü kalmamış gibiydi, bu yüzden Köpekadam araya girdi. "Onu takip eden iki düzine Carl varmış ve bize katılmak istiyorlarmış."

Üçağaç bir süre Titrek'in gözlerinin içine baktı. "Bu doğru mu?"

Titrek başıyla onayladı. "Babamı tanırdın. Senin gibi düşünürdü ve ben de onun oğluyum. Bethod'a hizmet etmek beni rahatsız ediyor."

"Bence bir adam şefini seçti mi ona sadık kalmalı."

Titrek, "Ben de öyle düşünüyordum," dedi, "ama o bıçak çift taraflıdır, değil mi? Bir şef de takipçileriyle ilgilenmeli, haksız mıyım?" Köpekadam kendi kendine başını salladı. Güzel noktaya parmak basmıştı. "Hiçbirimiz Bethod'un umurunda değiliz, muhtemelen hiçbir zaman da olmadık. Artık yanındaki cadıdan başkasını dinlemiyor."

Tul, "Cadı mı?" diye sordu.

"Evet, Caurib denen bir büyücü ya da öyle bir şey. Cadı. Sisi çıkaran o. Bethod artık karanlık insanlarla vakit geçiriyor. Ve bu savaş, hiçbir amaca hizmet etmiyor bu savaş. Angland? Orayı kim ne yapsın, bizim yeterince toprağımız var. Bizi kısa yoldan toprağa geri döndürecek. Takip edecek başka kimse olmadığı için onun yanında kaldık ama Üçağaç'ın hâlâ hayatta olduğunu ve İttifak'ın yanında yer aldığını öğrenince..."

"Gelip bakmaya karar verdiniz, öyle mi?"

"Canımıza tak etti. Bethod yanına garip adamlar aldı. Crinna'nın ötesinden gelen, kürklere ve kemiklere bürünmüş doğulular var, onlara insan demek bile fazla. Merhametleri veya değerleri yok, bizimle aynı dili bile konuşmuyorlar. Hepsi barbarın önde gideni. Bethod bazılarını İttifak hisarına bıraktı ve orada askerleri duvarlara astılar. Adamların karınlarını yarıp iç organlarını dışarıya döktüler, şimdi çürüyor onlar. Bu doğru değil. Ve bir de, herhangi bir boktan anlıyormuş gibi, babalarının isminden başka bir şeyleri varmış gibi kasıla kasıla ortalıkta dolaşıp emirler yağdıran Calder'la Scale var."

Tul başını iki yana sallayarak, "Amına koduğumun Calder'ı," dedi.

Dow ıslak yere tükürerek, "Amına koduğumun Scale'i," dedi.

Titrek, "Kuzey'de bu ikisinden daha kötüsü bulunmaz," dedi. "Ve şimdi Bethod'un bir anlaşma yaptığı söyleniyor."

Üçağaç, "Ne tür bir anlaşma?" diye sordu.

Titrek dönüp omzu üzerinden tükürdü. "Amına koduğumun Mankafalarıyla bir anlaşma."

Köpekadam olduğu yerde dondu kaldı. Herkes için aynısı geçerliydi. Bu gerçekten fena bir söylentiydi. "Mankafalarla mı? Nasıl?"

"Kimbilir? Belki de yanındaki cadı onlarla konuşmanın bir yolunu bulmuştur. Zaman hızla değişiyor ve bunların hiçbiri bizim hoşumuza gitmiyor. Orada durumdan memnun olmayan bir sürü adam var. Daha Korkunç'tan bahsetmedim bile."

Dow kaşlarını çattı. "Korkunç mu? Hiç duymadım."

"Siz neredeydiniz? Buzun altında mı yaşıyordunuz?"

Birbirlerine baktılar. Köpekadam, "Öyle de diyebiliriz," dedi. "Öyle de diyebiliriz."

UCUZ BEDEL

Barnam, "Bir ziyaretçiniz var," diye mırıldandı. Yüzü, nedense, ölü gibi bembeyazdı.

Glokta, "Haliyle," dedi. "Kapıyı çalanların da misafirim olduğunu tahmin ediyorum." Kaşığını doğru düzgün dokunmadığı çorba kâsesinin içine bırakıp keyifsiz keyifsiz dişetlerini yaladı. *Bu akşamki yemek ayrı bir iğrenç geldi. Beni öldürme teşebbüslerini olmasa da Shickel'in yemeklerini özlüyorum.* "Ee, kim gelmiş, be adam?"

"Gelen... ee... şey..."

Rektör Sult kusursuz beyaz saçları bozulmasın diye başını öne eğerek dikkatlice eşikten geçti. *Ah. Anladım.* Çatık kaşlarla basık yemek odasını gözden geçirdi ve bir lağıma adım atmış gibi yüzünü buruşturdu. Glokta'ya bakıp, "Kalkmana gerek yok," dedi. *Zaten kalkmayı düşünmüyordum.*

Barnam yutkundu. "Ekselansları'na bir şey–"

Sult, "Dışarı çık!" diye hırladı ve yaşlı hizmetkâr telaşından az kalsın kendi eteklerine basıp düşüyordu. Rektör adamın arkasından nefret dolu bir küçümsemeyle baktı. Önceki buluşmamızdaki neşesi b*elli belirsiz hatırlanan bir rüya gibi.*

Glokta'nın dar yemek masasında yerini alırken, "Lanet olasıca köylüler," diye tısladı. "Keln yakınında bir başka ayaklanma çıkmış ve bu Derici denen pislik başlarındaymış yine. Kanlı bir isyana dönüşen sıradan bir haciz. Lord Finster durumu tamamen yanlış okuyup üç muhafızının ölümüne sebep olmuş ve gerizekâlı, malikânesinde öfkeli kalabalık tarafından kuşatılmış. İyi ki içeriye girememişler ama bu yüzden de kendilerini tatmin etmek için köylerinin yarısını yakmışlar." Burnundan soludu. "Kendi köylerini yakmışlar! Bir gerizekâlı öfkelenince böyle şeyler yapar işte. Kendi evi bile olsa en yakınındaki şeyi yok eder!

Açık Konsey kan istiyor. Köylü kanı dökmeyi istiyorlar, hem de çok miktarda. Şimdi Engizisyon'un oraya girip elebaşlarını yakalaması ya da elebaşı gibi gösterilebilecek birilerini bulması gerekiyor. Asıl Finster'ı asmak lazım ama bu bir seçenek değil."

Glokta boğazını temizledi. "Hemen Keln'e doğru yola çıkmak için hazırlıklara başlarım." *Köylüleri gıdıklamak. Tercih edeceğim bir görev değil ama–*

"Hayır. Sana başka bir şey için ihtiyacım var. Dagoska düştü."

Glokta bir kaşını havaya kaldırdı. *Gerçi büyük bir sürpriz değil. Büyük bir şok da sayılmaz, en azından Ekselansları'nın odama kadar gelmesini gerektirecek bir şey olduğu söylenemez.*

"Görünüşe bakılırsa Gurkhul askerleri önceden yapılan bir anlaşma gereği içeriye alınmış. Vatana ihanet, tabii ki ama böyle bir zamanda... buna şaşmamak lazım. Ne kadar İttifak askeri varsa katledilmiş ama tüccarların büyük bir kısmını sadece köle etmişler, yerlilerin büyük bir kısmı da bağışlanmış." *Gurkhul merhameti ha, kimin aklına gelirdi? Galiba mucize diye bir şey gerçekten varmış.*

Sult öfkeyle kusursuz eldiveni üzerindeki hayali bir toz parçacığını silkeledi. "Duyduğum kadarıyla, Gurkhul askerleri hisara girdiğinde, General Vissbruck tutsak edilmek yerine kendini öldürmeyi seçmiş." *Hadi canım. Bunu yapacak cesareti olduğunu sanmıyordum.* "Cesedinin düşman tarafından tahrip edilmemesi için cesedinin yakılmasını emretmiş ve ardından da kendi gırtlağını kesmiş. Cesur bir adam. Cesur bir istek. Yarın Açık Konsey'de anılacak."

Gözü aydın. Gözlerden uzakta uzun bir yaşam yerine onur yüklü korkunç bir ölüm. Glokta, "Tabii ki," dedi. "Cesur bir adam."

"Hepsi bu değil. Bu haberleri almamızdan hemen sonra bir elçi geldi. Gurkhul İmparatoru'nun elçisi."

"Elçi mi?"

"Evet. Görünüşe bakılırsa... barış istiyorlar." Rektör barış kelimesini tiksinerek dile getirmişti.

"Barış mı?"

"Bu oda yankı için biraz fazla küçük değil mi?"

"Tabii ki, Ekselansları, ama–"

"Neden olmasın? İstediklerini aldılar. Dagoska artık onların ve artık gidecek bir yerleri yok."

"Haklısınız, Rektör." *Tabii eğer gemilerle denize* açılmazlarsa...

"Barış. Bize ait olanı bir başkasına vermek acı verebilir ama Dagoska zaten bizim için çok da değerli değildi. Şehre harcadığımız para şehirden kazandığımızdan daha fazlaydı. Kral için bir savaş ganimetinden başka bir şey değildi. Bence bu değersiz kayayı kaybetmemiz daha iyi oldu."

Glokta başını önüne eğdi. "Kesinlikle, Ekselansları." *Gerçi insan merak ediyor, o zaman şehri savunmak için neden bu kadar uğraştık?*

"Ne yazık ki şehri kaybettiğimiz için artık sen herhangi bir yerin Üstadı değilsin." Rektör halinden memnun görünüyordu. *Düz engizitörlüğe devam, ha? Sanırım artık popüler buluşmalara çağrılmayacağım* – "Ama senin bu unvanı korumana karar verdim. Adua Üstadı olarak."

Glokta duraksadı. *Kayda değer bir terfi, tek bir şey dışında...* "Fakat, Ekselansları bu Üstat Goyle'un unvanı."

"Öyle. Öyle kalmaya da devam edecek."

"O zaman–"

"Sorumlulukları paylaşacaksınız. Goyle daha deneyimli olduğu için kıdemli ortağın olacak ve departmanı idare etmeye devam edecek. Senin içinse yeteneklerine uygun görevler bulacağım. Umarım sağlıklı rekabet ortamı ikinizin de kendini geliştirmesine yol açar."

Daha çok ikimizden birinin ölmesine yol açacak ve hepimiz kimin gözde olduğunu biliyoruz. Sult dudaklarını çok oynatmadan gülümsedi, sanki Glokta'nın aklından neler geçtiğini biliyordu. "Ya da belki de kimin diğerinden daha üstün olduğunu anlamamızı sağlar." Kendi şakasına neşesiz bir kahkaha attı ve Glokta da dişsiz gülümsemesini göstererek eşlik etti.

"Bu sırada da, senin bu elçiyle ilgilenmeni istiyorum. Şu Kanticlerle ilgilenmek konusunda bir yeteneğin var ama bu seferkinin kellesini almayıver, en azından şimdilik." Rektör yine hafifçe gülümsedi. "Barıştan başka bir şeyin peşindeyse öğren. Adamdan barıştan başka bir şey alabilecek durumdaysak, bunu da öğren. Sırtımızdan kamçılanmış gibi görünmemize engel olacak bir şey olması fena olmaz."

Rektör hantalca ayağa kalkıp masanın arkasından çıktı ve oda-

nın küçüklüğü kendi asaletine bir hakaretmiş gibi etrafına göz gezdirdi. "Ve Glokta, lütfen kendine daha iyi bir ev bul. Böyle yaşayan bir Adua Üstadı! Utanç verici"

Glokta saygıyla başını önüne eğdi ve omurgasında hoş olmayan bir sızı açığa çıktı. "Tabii ki, Ekselansları."

İmparatorun elçisi gür siyah sakallı, beyaz takkeli ve altın işlemelerle süslenmiş beyaz bir cübbe giymiş iri yarı bir adamdı. Glokta'nın içeri girdiğini görünce ayağa kalkıp tevazuyla başını eğerek selam verdi. *Geçen seferki ne kadar kendini beğenmiş ve küstahsa bu da o kadar mütevazı ve kibar. Belli ki farklı bir amaç için gönderilen farklı* türden *bir adam.*

"Ah, Üstat Glokta, tahmin etmeliydim." Sesi pes ve zengindi, ortak dili tabii ki kusursuz bir biçimde konuşuyordu. "Denizin bizim tarafımızdaki halkımızın büyük kısmı Dagoska'daki cesetler arasında sizi bulamayınca büyük hayal kırıklığına uğradı."

"Onlara en samimi özürlerimi iletebilirsiniz."

"Tabii ki. İsmim Tulkis, Gurkhul İmparatoru Uthman-ul-Dosht'un danışmanıyım." Adam sırıttı ve kara sakalının içinden sağlam ve bembeyaz dişleri açığa çıktı. "Umarım sonum önceki elçi gibi olmaz."

Glokta duraksadı. *Bir mizah anlayışı? Beklenmedik bir durum.* "Sanırım bu sizin nasıl bir tavır takınacağınıza bağlı."

"Tabii ki. Shabbed al İslik Burai her zaman... çatışmacı bir adamdı. Onun kime sadık olduğu konusu biraz karışıktı." Tulkis'in gülümsemesi genişledi. "Koyu imanlı biriydi. Çok dindar bir adam. Devletten çok kiliseye yakındı. Tabii ben de Tanrı'ya inanıyorum." Parmak uçlarıyla alnına dokundu. "Yüce ve kutsal Peygamber'e inanıyorum." Yeniden alnına dokundu. "Ama ben..." Glokta'nın gözlerinin içine baktı. "Sadece imparatora hizmet ederim."

İlginç. "Ülkenizde din ile devletin bir olduğunu sanırdım."

"Çoğunlukla öyledir ama aramızda, rahiplerin sadece ibadetle uğraşması gerektiğine, devlet işlerini imparator ve danışmanlarına bırakmalarının daha uygun olacağına inananlar da var."

"Anlıyorum. Peki imparator bize ne söylemenizi istedi?"

"Dagoska'nın ele geçirilişinde karşılaşılan zorluklar insanla-

rımızı şaşkınlığa uğrattı. Rahipler herkese bunun kolay bir zafer olacağını, Tanrı'nın yanımızda olduğunu ve davamızda haklı olduğumuzu söylemişti. Tanrı, tabii ki, yücedir," tavana baktıktan sonra konuşmaya devam etti, "ama iyi planlamanın yerini alamaz. İmparator barış istiyor."

Glokta bir süre sessiz kaldı. "Büyük Uthman-ul-Dosht? Yüce Uthman-ul-Dosht? Acımasız Uthman-ul-Dosht? Barış mı istiyor?"

Elçi alınmadı. "Eminim acımasızlıkla nam yapmanın işe yarar bir şey olduğunu siz de takdir edersiniz. Büyük hükümdarlar, özellikle de Gurkhul gibi koca bir imparatorluğu yönetiyorlarsa, korkulan adamlar olmalıdır. Elbette halkı tarafından sevilmeyi de istiyor ama bu bir lüks. Korku esastır. Hakkında ne duymuş olursanız olun, Uthman ne barış ne de savaş adamıdır. O daha çok... siz nasıl diyorsunuz... zorunlulukların adamıdır. Doğru zamanda doğru olanı yapmayı seçer."

Glokta, "Ne kadar sağduyulu," dedi.

"Şimdi, barış. Merhamet. Uzlaşma. Şu anda amacına hizmet eden aletler bunlar, her ne kadar bunlar... diğerlerinin işine gelmese de." Eliyle tekrar alnına dokundu. "Bu yüzden beni gönderdi, bunların sizin için de uygun olup olmadığını öğrenmek istiyor."

"Vay, vay, vay. Büyük Uthman-ul-Dosht merhamet teklif ediyor, barış teklif ediyor. Garip bir zamanda yaşıyoruz, değil mi Tulkis? Gurkhullular düşmanlarını sevmeyi mi öğrendi yoksa? Yoksa hâlâ düşmanlarından korkuyorlar mı?"

"Barış istemek için insanın düşmanını sevmesi veya ondan korkması gerekmez. Sadece kendini sevmesi yeterlidir."

"Öyle mi diyorsun?"

"Öyle. Ben halklarımız arasında yapılan savaşlarda iki oğlumu kaybettim. Biri son savaşta, Ulrioch'da öldü. Orada rahipti ve oradaki tapınak yakıldığında hayatını kaybetti. Diğeri yakın zamanda, Dagoska kuşatmasında öldü. Surlarda ilk gedik açıldığında askerlerin başındaydı."

Glokta kaşlarını çatıp boynunu gerdi. *Bir ok yağmuru. Taşlar arasında yıkılan minik figürler.* "Cesur bir saldırıydı."

"Savaş en çok cesurlara karşı acımasızdır."

"Doğru. Kaybınız için üzgünüm." *Ama bu konuda yas tutacağım söylenemez.*

"İçten başsağlığı dilekleriniz için teşekkür ederim. Neyse ki Tanrı bana üç oğul daha verdi ama kaybettiğim iki oğlumun yeri hiç dolmayacak. Kendi etinden bir şey kaybetmek gibi. Bu yüzden aynı savaşlarda sizin neler kaybettiğinizi de anlayabildiğimi hissediyorum. Ben de sizin kayıplarınız için üzgünüm."

"Çok naziksiniz."

"Bizler liderleriz. Savaşlar, biz başarısız olduğumuzda yaşanır. Ya da aptallar ve pervasızlar bizi başarısızlığa sevk ettiğinde. Zafer, yenilgiden daha iyidir... ama aradaki fark çok da büyük değildir. Bu yüzden imparator barış istiyor, bu sayede iki büyük ulus arasındaki husumete de bir son vermeyi ümit ediyor. Denizi geçip savaşmaya niyetimiz yok, sizin de Kantic kıtasında gerçek anlamda ilginizi çeken bir şey yok. Bu yüzden size barış teklif ediyoruz."

"Ve teklifiniz sadece bundan mı ibaret?"

"Sadece derken?"

"Bir önceki savaşta bin bir zorlukla aldığımız Dagoska'yı basit bir anlaşmayla size teslim edersek halkımız ne düşünür?"

"Gerçekçi olalım. Kuzeydeki karışıklıklar sizi sıkıntılı duruma düşürüyor. Dagoska'yı kaybettiniz, yerinizde olsam şehri aklımdan çıkarırdım." Tulkis bir süre düşünürmüş gibi yaptı. "Ama size teslim edilmek üzere bir düzine sandık ayarlayabilirim, imparatorumdan kralınıza tazminat olarak. Köleler tarafından taşınan, imparatorun hükümetinin memurlarının başını çektiği, altın yapraklarla süslenmiş, güzel kokulu abanoz ağacından sandıklar."

"Peki bu sandıkların içinde ne olacak?"

"Hiçbir şey." İki adam birbirine baktı. "Gururdan başka hiçbir şey. İnsanlara içinde ne istiyorsanız o olduğunu söyleyebilirsiniz. Gurkhul altınlarından bir hazine, Kantic mücevherleri, çölün ötesinden tütsüler. Dagoska şehrinden daha değerli şeyler. Belki bu şekilde halkınızı sakinleştirirsiniz."

Glokta derin bir nefes aldı. "Barış. Ve boş sandıklar." Masanın altındaki sol bacağı uyuşmuştu ve sandalyeden kalkarken bacağına giren sancıyla yüzünü buruşturup boş dişetleri arasından tıslad. "Teklifinizi üstlerime bildireceğim."

Tam arkasına dönmek üzereyken Tulkis'in elini uzattığını gördü.

Glokta bir süre ele baktı. *Ne sakıncası olabilir ki?* Uzanıp adamın elini sıktı.

Gurkhul elçisi, "Umarım üstlerinizi ikna edersiniz," dedi.

Umarım.

DÜNYANIN KIYISINA

Dağlardaki dokuzuncu günün sabahında Logen denizi gördü. Kendisini güçlükle bir başka çıkıntının üzerine çekmişti ve işte karşısındaydı. Yol dik bir şekilde aşağıdaki düz, açık araziye doğru iniyordu ve ardında ufkun parıldayan çizgisi vardı. Kokusunu neredeyse alabiliyordu, her nefes alışında ağzında tuzlu bir tat kalıyordu. Evini bu kadar hatırlatmasaydı sırıtabilirdi.

"Deniz," diye fısıldadı.

Bayaz, "Okyanus," dedi.

Uzunayak kocaman sırıtarak, "Batı kıtasını bir ucundan diğer ucuna geçtik," dedi. "Neredeyse geldik."

Öğleden sonra daha da yaklaşmışlardı. Patika genişleyerek tarlaların arasından geçen, çalıların arasından kıvrılan geniş, çamurlu bir yola dönüşmüştü. Kazılmış toprağın büyük bir kısmı kahverengiydi ama aralarda yer yer yeşil çimenler ya da filizlenen sebzeler vardı ve bazı yerlerde tatsız görünen gri kış ekinleri rüzgârla sallanıyordu. Logen çiftçilik hakkında çok fazla şey bilmezdi ama yakın zamanda birilerinin toprağı işlediği belliydi.

Luthar şüpheyle bakımsız tarlalara bakarak, "Burada ne tür insanlar yaşıyor ki?" diye mırıldandı.

"Uzun zaman önce dağları aşanların çocukları. İmparatorluk çökünce burada yalnız kaldılar ama kendi başlarının çaresine bakmayı bildiler."

Ferro, "Bunu duydunuz mu?" diye sordu; gözlerini kısmış, çoktan sadağından bir ok çıkarmıştı. Logen da kulak kabartarak kafasını kaldırdı. Uzaktan yankılanan bir patırtı sesi geliyordu, ardından da rüzgârın taşıdığı zayıf bir insan sesi. Elini kılıcının kabzasına atıp çömeldi. Dikkatle fazlaca büyümüş bir çalının arkasına geçip etrafı gözledi, Ferro da hemen yanındaydı.

İki adam tarlanın ortasında bir kütükle uğraşıyordu. Biri bal-

tayla kütüğü keserken diğeri ellerini kalçasına koymuş seyrediyordu. Logen tedirgin tedirgin yutkundu. Adamlar çok tehlikeli görünmüyordu ama görünüş aldatıcı olabilirdi. Kendileri öldürmeye çalışmayan bir canlıyla karşılaşmayalı uzun zaman olmuştu.

Bayaz, "Sakin olun," diye mırıldandı. "Burada tehlike yok."

Ferro kaşlarını çatarak ona baktı. "Bunu bize daha önce de söylemiştin."

Mecus, "Ben size söyleyene kadar kimseyi öldürmeyin!" diye tısladı, ardından Logen'ın bilmediği bir dilde seslenerek, adamlara selam verircesine elini başının üzerinde salladı. İki adam kafalarını çevirip ağızları açık halde sesin geldiği tarafa baktılar. Bayaz tekrar bağırdı. Çiftçiler birbirine baktılar, ardından aletlerini bırakıp yanlarına geldiler.

Birkaç adım ötede durdular. Logen'a bile adamlar oldukça çirkin görünmüştü – kısa boylu, bodur, kaba yüz hatları olan, renksiz, lekeli ve yamalı işçi kıyafetleri giymiş adamlar. Altı yabancıya ve özellikle de silahlarına, daha önce böyle insanlar ve böyle silahlar görmemiş gibi şüpheyle bakıyorlardı.

Bayaz adamlarla sıcak bir ses tonuyla, gülümseyerek ve ellerini havada sallayıp okyanusu işaret ederek konuştu. Biri başını salladı, cevap verdi, omzunu silkti ve yolu işaret etti. Çalıların arasındaki açıklıktan tarlaya, tarladan da yola adım attı. Yani en azından yumuşak çamurdan sert çamura. Arkadaşı çalıların diğer tarafından şüpheyle yabancıları süzerken adam onu takip etmelerini işaret etti.

Bayaz, "Bizi Cawneil'a götürecek," dedi.

Logen, "Kime?" diye sordu ama Mecus cevap vermedi. Çiftçinin arkasından yürümeye başlamıştı.

Kasvetli alacakaranlık göğünün altında, somurtkan kılavuzlarını takip edip boş bir kasabanın içinden geçtiler. Jezal adamın fazlasıyla çirkin olduğunu düşünüyordu ama zaten kişisel deneyimlerine dayanarak, köylülerin nadiren güzel olduklarını söyleyebilirdi. Herhalde dünyanın her yerinde durum böyleydi. Sokaklar tozlu ve terk edilmişti, dört bir yanda çöpler ve dikenli çalılar vardı. Evlerin büyük bir kısmı boştu, duvarlarda yosunlar ve sar-

maşıklar dikkat çekiyordu. İçinde birilerinin yaşadığı belli olan evler bile acınacak haldeydi.

Uzunayak hayal kırıklığıyla, "Galiba görkemli geçmiş burada da solmuş," dedi. "Tabii eğer bir zamanlar gerçekten görkemliyse."

Bayaz başıyla onayladı. "Görkem artık nadir bulunan bir şey."

Terk edilmiş evlerin ortasındaki geniş bir meydana çıktılar. Bir tarafı bir zamanlar unutulmuş bir bahçıvan tarafından süslü bahçelerle donatılmıştı ama şimdi çimenler cılızdı, çiçek yatakları dikenli çalılarla doluydu ve ağaçlardan geriye, kurumuş pençelere benzeyen dallar kalmıştı. Bütün bu çürümüşlüğün ortasında dev ve görkemli bir bina yükseliyordu, gerçi karmaşık şekillerin ve tarzların bir araya geldiği garip bir yapı olduğunu söylemek daha doğru olurdu. Ortada üç yuvarlak kulesi yükseliyor, tabanları bir olmasına rağmen göğe yükseldikçe birbirlerinden ayrılıyorlardı. Birinin tepesi kopmuş, çatısı çökmüş, geriye çıplak kalaslar kalmıştı.

Logen kendi kendine, "Bir kütüphane..." diye fısıldadı.

Jezal'a hiç de kütüphane gibi gelmemişti. "Öyle mi?"

Eskimiş kulelerin gölgesi altında bakımsız meydanı geçerlerken Bayaz, "Büyük Batı Kütüphanesi," dedi. "İlim yolunda ilk tedirgin adımlarımı burada attım. Efendim bana Birinci Kanun'u burada öğretti. Bilinen her dilde ezberleyene kadar Birinci Kanun'u bana tekrarlattı. Burası içinde mucizeler barındıran bir eğitim yuvasıydı, eskiden çok güzeldi."

Uzunayak dişlerini emdi. "Zaman buraya merhametli davranmamış."

"Zaman hiçbir zaman merhametli değildir."

Kılavuzları birkaç kısa laf edip yeşil boyası dökülmeye başlamış büyük kapıyı işaret etti. Ardından derin bir şüpheyle yabancıları süzerek uzaklaştı.

Mecusların İlki telaşla uzaklaşan çiftçinin arkasından bakarak, "Artık doğru düzgün bir yardım bile alamıyoruz," diye mırıldandı, sonra asasını kaldırıp kapıyı üç kez çaldı. Uzun bir sessizlik oldu.

Jezal, Ferro'nun, "Kütüphane?" diye sorduğunu duydu. Belli ki kadın için tanıdık bir kelime değildi.

Logen, "Kitaplar için," diye cevap verdi.

Ferro, "Kitaplar," diye homurdandı. "Boşa vakit kaybı."

Kapının ardından belli belirsiz sesler geldi: Birisi yaklaşıyor ve kendi kendine sinirli sinirli bir şeyler homurdanıyordu. Kilitler açıldı, sürgü çekildi ve eski kapı gıcırdayarak açıldı.

Dudaklarında ne olduğu anlaşılmayan bir küfrün donup kaldığı sırtı kambur, oldukça yaşlı bir adam şaşkınlıkla gelenlere baktı, elindeki mumun loş ışığı yüzündeki kırışıklıkları aydınlatıyordu.

"Ben Bayaz, Mecusların İlki'yim. Cawneil'ı görmeye geldim." Adamın ağzı hâlâ açıktı. Jezal neredeyse dişsiz ağzından aşağıya tükürüğünün akmasını bekliyordu. Kütüphaneye ziyaretçilerin sık gelmediği adamın halinden belliydi.

Tek mumun ışığı, adamın arkasındaki salonu yeteri kadar aydınlatmaya yetmiyordu. Kitap yığınlarının altında bel vermiş ağır masalar. Her duvar yüksek raflarla kaplıydı ve tavana doğru yükselerek karanlığın içinde gözden kayboluyorlardı. Gölgeler her boyutta ve her renkte kitapların deri ciltleri üzerinde, masaları kaplayan parşömen destelerinin üzerinde, bir piramit oluşturacak şekilde gelişigüzel dizilmiş rulo halindeki parşömenlerin üzerinde dans ediyordu. Gümüş ve altın işlemeler ışığın altında parıldıyor, büyük ciltlerin içine yerleştirilmiş değerli taşlar ışıldıyordu. Kıvrılarak eski bilgi yığınının ortasına inen, tırabzanları yüzlerce elin değmesiyle iyice cilalanmış ve basamakları yüzlerce ayağın altında iyice aşınmış bir merdiven vardı. Devasa bir örümcek ağı eşikten içeri adım atan Jezal'ın saçlarına yapıştı. Jezal irkildi ve ağdan kurtulmaya çalıştı, hoşnutsuzluğu yüz ifadesinden belliydi.

Kapıcı garip bir aksanla, "Evin leydisi," dedi, "yatağına çekildi."

Bayaz, "O zaman uyandır onu," diye sinirlendi. "Karanlık çöküyor ve benim acelem var. Oturup senin–"

"Vay, vay, vay." Merdivenlerde bir kadın belirdi. "Eski âşıklar kapımı çaldığına göre gerçekten de karanlık çöküyor olmalı." Şurup gibi kıvamlı, yoğun bir ses. Kadın salınarak abartılı bir yavaşlıkla merdivenleri indi, uzun tırnaklı eli kıvrılan tırabzanları kavrıyordu. Orta yaşlı görünüyordu: Uzun boylu, zayıf, zarif, yüzünün yarısı siyah saçlardan bir perde ile gizlenen bir kadındı.

"Kız kardeşim. Konuşmamız gereken önemli bir konu var."

"Ah, öyle mi diyorsun?" Jezal'ın görebildiği gözü büyük, koyu renkli ve uykuluydu, etrafında belli belirsiz pembe bir halka vardı. Gözü baygın, tembel ve neredeyse uykulu bir şekilde grubun üzerinde gezindi. "Ne kadar da yorucu."

"Yorgunum, Cawneil, oyunlarına ayıracak vaktim yok."

"Hepimiz yorgunuz, Bayaz. Hem de çok yorgunuz." Teatral bir şekilde iç geçirdikten sonra son basamağı da inerek yamuk zemine ayak bastı ve grubun diğer üyelerine doğru yürüdü. "Bir zamanlar benim için oyun oynamaya hazırdın. Hatırladığım kadarıyla bazen oyunlarımı günler boyunca oynardın."

"Bu çok uzun zaman önceydi. Her şey değişti."

Kadının yüzü ani ve rahatsız edici bir öfkeyle gerildi. "Her şey çürüdü, demek istiyorsun! Ama yine de" sesi şimdi yine derinden gelen bir fısıltıdan ibaretti, "biz büyük Mecus tarikatının son üyeleri olarak medeni olmalıyız. Gel, kardeşim, dostum, aşkım, gereksiz yere acele etmeyelim. Hava kararıyor ve yolun kirini yıkayacak, üzerindeki kokuşmuş paçavraları değiştirip akşam yemeği için giyinecek vaktin var. Sonra da yemekte medeni insanların yaptığı gibi konuşabiliriz. Artık nadiren ağırlayacak misafirim oluyor." Logen'ın yanından geçip adamı tepeden tırnağa süzdü. "Ve sen bana çok çetin misafirler getirmişsin." Bakışları Ferro'ya odaklandı. "Çok egzotik misafirler." Ve son olarak elini uzatıp parmağını Jezal'ın yanağına değdirdi. "Çok yakışıklı misafirler!"

Jezal utancından ne yapacağını bilemeden, bu terbiyesizliğe nasıl tepki vereceğini bilemeden dondu kaldı. Yakından kadının saçlarının diplerindeki grileri görebiliyordu, düzenli olarak boyandığına şüphe yoktu. Derisi kırışık ve sarımsı bir renkteydi, ağır bir makyaj yaptığı belliydi. Beyaz elbisesinin etekleri kirliydi, bir kolunda gözle görülür bir leke vardı. En az Bayaz kadar yaşlıydı, belki de daha fazla.

Kadın Quai'ın dikildiği köşeye bakınca kaşlarını çattı. "Bu, ne tür bir misafir bilemiyorum... ama hepiniz Büyük Batı Kütüphanesi'ne hoş geldiniz."

Jezal, ustura titreyen parmakları arasında, aynaya bakıp gözlerini kırpıştırdı.

Birkaç saniye öncesine kadar yaptıkları yolculuğu düşünüyor, artık sona yaklaştıkları için ne kadar çok şey öğrendiği konusunda kendisini tebrik ediyordu. Tolerans, anlayış, cesaret ve fedakârlık. Artık bir adam olmuştu. Ne kadar değişmişti. Tebriklerin artık bir önemi yoktu. Ayna antika olabilirdi, yansıması karanlık ve eğri büğrü olabilirdi ama yüzünün tanınmayacak halde olduğu belliydi.

Göze hoş gelen simetri sonsuza dek bozulmuştu. Kusursuz çenesi hafifçe sola doğru bükülmüştü, bir tarafta diğerinden daha ağır basıyordu ve asil görünümü hırpani bir açı kazanmıştı. Yara üstdudağından belli belirsiz bir çizgiyle başlıyor, sonra ikiye ayrılıyor ve altdudağındaki boşluktan geçiyor, yüzüne kalıcı ama hoş olmayan bir tiksinme ifadesi kazandırıyordu.

Ne yaparsa yapsın daha iyi görünmüyordu. Gülümseyince her şey daha da kötüleşiyor, dişleri arasındaki çirkin boşluklar açığa çıkıyordu. Bu görüntü Kral'ın Adamları'na mensup bir subaydan çok bir hayduda veya sokak dövüşçüsüne daha uygundu. Tek teselisi muhtemelen geri dönüş yolunda ölecek olmaktı, böylece eski dostlarının hiçbiri bu korkunç halini görmeyecekti. Boş bir teselliydi gerçekten.

Yüzünden lavaboya tek bir damla yaş aktı.

Sonra yutkundu, titrek bir nefes aldı ve koluyla ıslak yanağını sildi. Garip bir konfigürasyona sahip dişlerini sıkıp usturayı sıkı sıkı kavradı. Olan olmuştu ve artık geri dönüş yoktu. Belki eskisinden daha çirkindi ama en azından daha iyi bir adamdı ve Logen'ın da dediği gibi, hâlâ hayattaydı. Usturayı havada salladı ve yanağındaki sakalı kesmeye başladı, ardından kulaklarının önündekileri ve gırtlağındakileri de aldı. Dudağındakini, çenesindekini ve ağzının kenarındakileri bıraktı. Sakal ona yakışıyor ya da en azından o yakıştığını düşünüyordu. Hiç olmadı, öyle veya böyle yüzünün çirkinliğini gizliyordu.

Onun için bırakılan kıyafetleri giydi. Küf kokulu bir gömlek, tarihi ve modası geçmiş bir pantolon. Yemek için hazırlanması bittiğinde aynadaki yamuk görüntüsüne bakarken neredeyse kahkaha atacaktı. Agriont'un asil insanları görseler, şimdi onu asla tanımazlardı. Kendisi bile zar zor tanıyordu.

Akşamki yemek, Jezal'ın önemli tarihi figürlerin birinden bek-

lediğinin yanına bile yaklaşmıyordu. Gümüş çatal bıçak takımı iyice kararmış, tabaklar aşınmış ve çatlamış, masa da üzerindekiler her an kirli zemine doğru kayacakmış gibi hafifçe yana yatmıştı. Yemekleri kambur kapıcı getiriyor ve bunu yaparken kapıyı açarkenki gibi ağır hareket ediyordu. Gelen her yemek bir öncekinden daha soğuk ve donuk geliyordu. Önce inanılmaz tatsız yapış yapış bir çorba geldi. Ardından çok pişirildiği için geriye neredeyse külleri kalan bir balık servis edildi. Son olarak da neredeyse hâlâ canlı sayılabilecek kadar az pişirilmiş bir biftek getirildi.

Bayaz ve Cawneil yemeklerini kati bir sessizlik içinde yiyor, masanın iki ucundan, sanki masadaki diğer herkesi özellikle rahatsız etmek için planlı bir hareketmiş gibi birbirlerine dik dik bakıyorlardı. Quai yemeğini tabakta itip kakmaktan başka bir şey yapmıyor, kara gözleri iki Mecus arasında gidip geliyordu. Uzunayak gelen her yemeği büyük bir iştahla yiyor, herkes yemekten onun kadar çok keyif alıyormuş gibi herkese gülümsüyordu. Logen çatalını yumruğunda sıkı sıkı tutmuş, tabağındakiler baş belası bir Mankafaymış gibi çatalı ete saplamaya çalışıyordu. Üzerine oturmayan elbisesinin uzun kolları sıklıkla yemeğin içine giriyordu. Jezal, Ferro'nun isterse çatal bıçağı büyük bir ustalıkla kullanabileceğinden emindi ama kadın elleriyle yemeyi tercih ediyor, birisi oturduğu tarafa doğru bakacak olursa bu konuda bir şey demeleri için onlara meydan okurcasına ters bir bakışla karşılık veriyordu. Üzerinde son bir haftadır giydiği lekeli kıyafetler vardı ve Jezal kadına akşam yemeğinde giymesi için zarif bir elbise verilip verilmediğini merak etti. Ferro'yu bir gece elbisesi içerisinde düşününce az kalsın yemek yerken boğuluyordu.

Ne yemekler ne masadakiler ne de ortam Jezal'ın tercih edeceği türdendi ama erzakları birkaç gün önce hemen hemen tükenmişti. Bu süre içerisinde Logen'ın dağın yamacından kazarak çıkardığı tebeşirimsi kökleri, Ferro'nun yüksek bir yuvadan çaldığı altı minik yumurtayı ve de Uzunayak'ın bir ağaçtan kopardığı inanılmaz acı yemişleri yemişlerdi. Jezal büyük bir minnetle tabağını mideye indirebilirdi. Tabağındaki yağlı ete bakarken gerçekten de tabağın etten daha lezzetli olup olmayacağını merak etti.

Bayaz, "Gemi denize açılabilecek durumda mı?" diye hırladı.

Herkes kafasını kaldırdı. Uzun süredir söylenen ilk kelimelerdi.

Cawneil koyu renkli gözüyle yaşlı adama doğru soğuk bir bakış attı. "Juvens ve kardeşlerinin Shabulyan'a giderken kullandığı gemiden mi bahsediyorsun?"

"Başka hangi gemiden bahsedeceğim?"

"O zaman hayır. Denize açılabilecek durumda değil. Eski rıhtımda çürüdü gitti. Ama merak etme. Başka bir gemi daha inşa edildi ve o da çürüdüğünde bir tane daha inşa ettik. Sonuncusu şimdi iskeleye bağlı duruyor, üzeri yosun ve midye kaplı olabilir ama mürettebatı her daim yola çıkmaya hazır. Efendime verdiğim sözü unutmadım. Sorumluluklarımın bilincindeyim."

Bayaz'ın kaşları öfkeyle çatıldı. "Yani ben değil miyim?"

"Öyle bir şey demedim. Üzerine alındıysan bunun sebebi benim seni suçluyor olmam değil, senin kendini suçlu hissetmendir. Ben taraf tutmam, bilirsin. Hiç tutmadım."

Mecusların İlki, "Miskinlik en büyük erdemmiş gibi konuşuyorsun," diye mırıldandı.

"Eyleme geçmek senin çekişmelerinin bir parçası olmak anlamına geliyorsa, evet, bazen öyledir. Unutuyorsun, Bayaz ama ben bütün bunları daha önce de gördüm, hem de birden fazla sefer ve artık benim için yorucu bir döngüye benzemeye başladı. Tarih tekerrür ediyor. Kardeş kardeşle savaşıyor. Juvens'in Glustrod ile, Kanedias'ın Juvens ile savaştığı gibi, Bayaz da Khalul ile savaşıyor. Büyük dünyadaki küçük adamlar söz konusu ama ne nefretleri daha az ne de artık gösterecek merhametleri kaldı. Bu tatsız rekabet de diğerleri gibi mi sonuçlanacak? Yoksa çok daha kötü şeyler mi olacak?"

Bayaz burnundan nefes verdi. "Hiç umurundaymış ya da yatağından kalkmaya zahmet edecekmişsin gibi davranmayalım."

"Umurumda değil. Bunu açık açık itiraf ediyorum. Ben hiçbir zaman senin gibi, Khalul gibi, hatta Zacharus veya Yulwei gibi olmadım. Benim sınırsız bir hırsım ya da bitmek tükenmek bilmeyen bir küstahlığım yok."

"Evet, bunlar gerçekten de sende yok." Bayaz tiksinerek dişetlerini yaladı ve çatalını tabağın üzerine attı. "Sadece sonsuz bir umursamazlık ve bitmek tükenmek bilmeyen bir miskinlik."

"Benimkiler küçük hatalar ve küçük erdemler. Dünyayı kendi

arzu ettiğim gibi yeniden tasarlamak beni hiç ilgilendirmedi. Ben hep dünyanın mevcut halinden memnundum, bu yüzden devler arasında bir cüceyim." Gözleri teker teker misafirlerin üzerinde gezindi. "Ve cüceler kimseyi ayaklarının altında ezmez." Jezal kadının bakışları üzerine odaklanınca öksürdü ve dikkatini önündeki ete odakladı. "Senin hırslarının altında ezilenlerin sayısı ise oldukça fazla, değil mi aşkım?"

Bayaz'ın hoşnutsuzluğu ağır bir taş gibi Jezal'ın üzerine çöktü. Yaşlı adam, "Bilmecelerle konuşmana gerek yok, kız kardeşim," diye hırladı. "Açık konuşmanı istiyorum."

"Ah, unutmuşum. Sen açıksözlülüğü seversin, üstü kapalı hiçbir şeyden hoşlanmazsın. Bunu bana, beni bir başkası için terk etmeyeceğini söyledikten hemen sonra, beni bir başkası için terk etmeden hemen önce söylemiştin."

"O seçim bana ait değildi. Bana haksızlık ediyorsun, Cawneil."

Kadın, "*Ben* mi *sana* haksızlık ediyorum?" diye tısladı ve şimdi kadının öfkesi de Jezal'ı öbür taraftan sıkıştırmaya başladı. "Bunu neye dayanarak söylüyorsun, kardeşim? Beni sen terk etmedin mi? Bir başkasını bulan sen değil miydin? Yaratan'dan önce sırlarını ve sonra da kızını çalan sen değil miydin?" Jezal kıvrandı ve kendini iki güç arasında sıkışıp kalan bir ceviz gibi hissederek sırtını kamburlaştırdı. "Tolomei, onu hatırlıyor musun?"

Bayaz'ın suratındaki ifade daha da buz kesti. "Bazı hatalar yaptım ve hâlâ onların bedelini ödüyorum. Onu düşünmediğim bir gün bile yok."

Cawneil, "Ah, paçalarından asalet akıyor gerçekten!" dedi sıkılı dişleri arasından. "Şimdi seni duyabilseydi eminim sana minnettar kalırdı! O gün arada sırada aklıma geliyor. Eski Zaman'ın sona erdiği gün. Yaratan'ın Evi'nin önünde intikama susamış halde toplandığımız gün. Hepimiz bütün öfkemizi ve İlmimizi bir araya getirdik ama kapılarda tek bir çiziğe bile sebep olamadık. Sonra sen gece Tolomei'ye fısıldayarak seni içeriye alması için yalvardın." Buruşuk ellerini göğsüne koydu. "Ne hoş sözlerdi onlar. Senin ağzından çıkabileceğini hayal bile etmediğim sözler. Benim gibi her şeye şüpheyle yaklaşan biri bile etkilenmişti. Açtığı ister babasının evinin kapısı ister bacakları olsun, Tolomei gibi bir masum seni nasıl reddedebilirdi ki? Fedakârlıklarının mükâfatı ne

oldu, ha, kardeşim? Sana yardım etmesinin, sana güvenmesinin, sana âşık olmasının? Çok dramatik bir sahne olmalı! Üçünüz, çatıda. Aptal genç bir kız, kıskanç babası ve kızın gizli âşığı." Kadın acı acı güldü. "Bunun sonu hiç mutlu bitmez ama bu kadar kötü bitmesi de çok nadirdir. Hem baba hem de kızı. Köprüye düşüşleri!"

Bayaz, "Kanedias'ın merhameti yoktu," diye hırladı, "kendi evladı için bile. Gözümün önünde kızını çatıdan aşağıya attı. Dövüştük ve ben onu alevlerle yok ettim. Böylece efendimizin intikamı alındı."

"Ah, eline sağlık!" Cawneil alaycı bir biçimde alkış tuttu. "Herkes mutlu sonları sever! Bana bir şey daha söyle. Benim için gözünden bir damla bile yaş akmamışken Tolomei için günlerce gözyaşı dökmene sebep olan neydi? Kadınlarını saf sevdiğine mi karar vermiştin, kardeşim?" İronik bir gösteriyle kirpiklerini titreştirdi ve bu görüntü yaşlı yüzünde çok rahatsız ediciydi. "Masum mu? En değersiz ve en çabuk kaybedilen erdem. Hiçbir zaman sahip olduğumu iddia etmediğim bir erdem."

"Belki de hiçbir zaman sahip olmadığın içindir, kardeşim."

"Ah, çok güzel, eski aşkım, çok güzel. Her şeyden öte hep hazırcevap oluşunu severdim. Tabii ki Khalul daha yetenekli bir âşıktı ama sendeki tutku ve cesaret onda yoktu." Çatalının ucundaki eti vahşice ağzına attı. "Bu yaşında dünyanın kıyısına seyahat etmek? Efendimizin yasakladığı şeyi çalmak için hem de? Gerçekten çok cesursun."

Bayaz küçümsemeyle yüzünü buruşturdu. "Sen cesaretten ne anlarsın? Sen ki bunca yıldır kendinden başkasını sevmedin. Sen ki hiçbir şeyini riske atmadın, kendinden hiçbir şey vermedin ve hiçbir şey meydana getirmedin. Sen ki efendimizin sana verdiği bütün hediyelerin çürümesine müsaade ettin! Hikâyelerini kendine sakla, kardeşim. Kimsenin umurunda değiller, en çok da benim."

İki Mecus buz gibi bir sessizlikte birbirlerine baktılar; ortam öfkeleriyle ağırlaşmıştı. Dokuzparmak küçük küçük masadan geriye çıkarken sandalyesinin bacağı yere sürtünerek ciyakladı. Ferro'nun yüzü derin bir şüpheyle gerilmiş, tam karşıda oturuyordu. Malacus Quai dişlerini açığa çıkarmış, delici bakışlarını

efendisinin üzerine odaklamıştı. Jezal sadece sandalyesinde oturuyor ve nefesini tutuyor, anlamsız tartışmanın sonunda birinin alev almamasını ümit ediyordu. Özellikle de kendisinin.

Kardeş Uzunayak, "Pekâlâ," diye konuşmaya başladı, "şahsen ben bu harika yemek için ev sahibimize teşekkür etmek isterim..." İki Mecus aynı anda acımasız gözlerini onun üzerine çevirdiler. "Artık... nihai hedefimize... yaklaştığımız için... eee..." Sonra seyrüseferci yutkundu ve tabağına baktı. "Neyse boş verin."

Ferro çıplaktı, bir ayağını karnına çekmiş, kaşlarını çatarak dizindeki bir kabuğu kaşıyordu.

Aynı çatık kaşlarla odanın kalın duvarlarına baktı ve etrafını kuşatan eski taşların ağırlığını hayal etti. Uthman'ın sarayında hücresinin duvarlarına aynı şekilde çatık kaşlarla baktığını, kendini yukarı çekip küçük penceresinden dışarıyı seyredip güneşi yüzünde hissedişini ve özgür olmayı hayal edişini hatırladı. Ayak bileğini kesen demiri ve göründüğünden çok daha sağlam olan uzun ince zinciri hatırladı. Zincirlerle boğuştuğunu, demirleri ısırdığını ve ayağını sıyrılan derisi kanayana kadar kurtarmaya çalıştığını hatırladı. Duvarlardan nefret ediyordu. Onun için, duvarlar bir kapanın dişleri gibiydi.

Ferro kaşlarını çatıp yatağa baktı. Yataklar, kanepeler ve minderlerden nefret ediyordu. Yumuşak şeyler insanı yumuşatırdı ve onun bu gibi şeylere ihtiyacı yoktu. İlk köle edildiğinde karanlığın içinde yumuşak bir yatakta yatışını hatırladı. Hâlâ küçük ve zayıf bir çocuktu. Karanlıkta yatmış ve tek başına ağlamıştı. Ferro kabuğu vahşice kaşıdı ve en nihayetinde kanattı. Onu tutsak etmelerine izin veren o zayıf ve aptal küçük kızdan nefret ediyordu. O çocuğun hatırasından tiksiniyordu.

Ferro kaşlarını en çok Dokuzparmak'a bakarken çattı. Adam örtülere dolanmış sırtüstü yatakta yatıyordu, başı geriye düşmüştü ve ağzı açıktı, gözleri kapalıydı, burnundan nefes alıp veriyordu ve bir kolu rahatsız edici bir açıyla bükülmüştü. Bir çocuk gibi uyuyordu. Adamla neden sikişmişti? Neden hâlâ sikişmeye devam ediyordu? Ona hiç dokunmaması gerekirdi. Adamla hiç konuşmaması gerekirdi. Bu çirkin ve büyük pembe gerizekâlıya ihtiyacı yoktu.

Kimseye ihtiyacı yoktu.

Ferro bütün bunlardan nefret ettiğini ve nefretinin asla azalmayacağını kendi kendine hatırlattı. Ama dudakları bükük ve kaşları çatık olarak yaranın kabuğunu sıyırırken bunun gerçek olduğuna inanmak zordu. Yatağa baktı, şöminenin ateşiyle parıldayan koyu renkli tahtalara ve buruşuk örtülerin altında kıpırdanan gölgelere baktı. Soğuk bir zemine uzanmak yerine kendi odasında kendi yatağına yatmanın ne zararı olurdu? Yatak onun düşmanı değildi. Sandalyeden kalktı, yatağın yanına gitti ve adamı uyandırmamaya özen göstererek Dokuzparmak'ın yanına uzandı. Tabii ki adamın iyiliği için yapmamıştı bunu.

Sadece açıklama yapmak zorunda kalmak istemiyordu.

Omuzlarını kıpırdattı ve yatağın daha sıcak olduğu yere, Logen'a yanaştı. Adamın döndüğünü ve uykusunda homurdandığını duydu. Birden nefesini tutarak yataktan fırlamaya hazırlandı. Logen kolunu üzerine attı, kulağına anlamsız bir şeyler mırıldandı ve ensesine verdiği nefesi çok sıcaktı.

Logen'ın sıcak vücudu sırtına yaslanınca kendisini kapana kısılmış gibi hissetmedi. Adamın, göğsüne doğru attığı elinin ağırlığı neredeyse... hoş bir şeydi. Bunları düşününce kaşları çatıldı.

Hoş olan hiçbir şey sonsuza kadar sürmezdi.

Elini adamın elinin üzerine koydu ve parmaklarını hissetti, kayıp parmaktan arta kalan eti okşadı. Güvende ve eksiksiz hissediyormuş gibi yaptı. Ne zararı olabilirdi ki? Eli sıkı sıkı tutup kendi göğsüne bastırdı.

Ama uzun sürmeyeceğini biliyordu.

FIRTINA ÖNCESİ

"Hoş geldiniz, beyler. General Poulder, General Kroy. Bethod, Beyazakıntı'ya kadar geri çekildi ve bizimle karşılaşmak için uygun şartlara sahip daha iyi bir yer bulamayacak gibi görünüyor." Burr derin nefes alıp ciddi bir ifadeyle odadakilere baktı. "Bence yarın büyük ihtimalle savaşacağız."

Poulder elini bacağına vurup, "Harika!" diye bağırdı.

Kroy çenesini sadece birkaç santimetre daha havaya kaldırarak, "Adamlarım hazır," diye mırıldandı. İki general ve subayları Burr'un çadırında birbirlerine öfkeli bakışlar atıyor, iki grup da savaşmaya ne kadar hevesli olduğunu göstererek diğerine üstünlük kurmaya çalışıyordu. West adamları izlerken dudaklarını büktü. Bir okul bahçesinde karşılaşan iki oğlan grubu ancak bu kadar çocukça olabilirdi.

Burr kaşlarını havaya kaldırıp haritayı işaret etti. "Neyse ki Dunbrec'in etrafındaki surları inşa eden mimarlar, bölgedeki araziyi de detaylı bir biçimde incelemiş. Elimizde kusursuz haritalar var. Daha da önemlisi, kısa süre önce bizim tarafımıza geçen Kuzeyliler yanlarında Bethod'un ordusu, konumu ve niyetiyle ilgili değerli bilgiler de getirdi."

General Kroy, "Kendi krallarına bile sadık değillerken," diye sordu, "Kuzeyli köpeklerin lafına neden inanalım?"

West, "Prens Ladisla onları dinleseydi hâlâ bizimle olabilirdi," dedi. "Birliği de öyle." General Poulder kıkırdadı ve adamları da aynısını yaptı. Kroy ise durumdan çok hoşnut değildi. Çadırın diğer tarafına doğru ölümcül bir bakış attı ama West de aynı soğuklukta karşılık verdi.

Burr boğazını temizleyip devam etti. "Bethod, Dunbrec'i elinde tutuyor." Sopasıyla siyah altıgeni işaret etti. "Angland'dan çıkan tek önemli yolu tutmak için Beyazakıntı'nın kıyısında, Ku-

zey sınırında inşa edilmiş bir kale. Yol kaleye batıdan yaklaşıyor, doğuya doğru yönelerek iki sırt arasındaki geniş vadiye giriyor. Bethod'un askerleri kale yakınında konumlanmış durumda ama biz açığa çıkar çıkmaz yolun batısında karşımıza çıkmayı planlıyor." Burr sopasıyla haritanın üzerindeki koyu renkli bir çizginin üzerinden geçti. "Yolun içinden geçtiği vadi çıplak, çalılar ve kayalıklarla kaplı düz bir arazi, manevra yapmak için yeterince yer var." Sopayı elinde sıkı sıkı tutarak içerideki subaylara göz gezdirdi ve yumruğunu masaya koydu. "Tuzağına düşmeyi planlıyorum. Ya da en azından düşmüş gibi görünmeyi. General Kroy?"

Kroy sonunda West'e doğru öfkeli bakışlar atmaktan vazgeçti ve Burr'a döndü. "Evet, Lord Mareşal?"

"Senin birliğin yolun kenarına konumlanacak ve düşmanı doğuya, kaleye doğru iterek Bethod'u saldırmaya zorlayacak. Ağır ağır, plana sadık kalarak hareket edeceksiniz, kahramanlık yapmak yok. General Poulder'ın birliği ise kuzey sırtının tepesinde buraya yerleşecek." Sopasıyla yeşil renge boyanmış bir alanı işaret etti. "General Kroy'un birliğinin hemen önüne."

Poulder sanki ona bir ayrıcalık sağlanmış gibi, "General Kroy'un hemen *önüne*," diyerek sırıttı. Kroy tiksinerek yüzünü buruşturdu.

Burr, "*Hemen* önüne, evet," diye devam etti. "Bethod'un askerleri vadide savaşmaya başlayınca, onlara yukarıdan saldırmak ve yanlarına dolaşmak sizin göreviniz olacak. Kuzeylilerin hepsi savaşa dahil olana kadar beklemeniz çok önemli, General Poulder, böylece onları kuşatabilir, sayıca üstünlük sağlayıp tek bir darbede çoğunu yok edebiliriz. Nehrin sığ olduğu yerlerden geri çekilirlerse kale onlara avantaj sağlar ve peşlerine düşemeyiz. Dunbrec'i ele geçirmek aylar sürebilir."

Poulder, "Tabii ki, Lord Mareşal," dedi heyecanla. "Birliğim son âna kadar bekleyecek, bundan emin olabilirsiniz."

Kroy burnundan soludu. "Bunun neresi zor ki zaten? Geç gelmek sizin uzmanlık alanınız değil mi? Geçen hafta Kuzeylilerin karşısına çıkmış olsaydınız şimdi savaşmaya bile gerek kalmayacaktı ama yanınızdan geçip gitmelerine izin verdiniz."

Poulder sinirlendi. "Sen sağ kanatta hiçbir şey yapmadan otururken bunları söylemesi kolay tabii! Gece yanından geçmedikle-

ri için şanslısın! Geri çekilmelerini saldırı sanıp bütün birliğinle birlikte kaçmaya başlardın!"

Burr, "Beyler, lütfen!" diye kükreyerek sopasıyla masaya vurdu. "Ordudaki her adamın yeteri kadar dövüşme fırsatı olacak, size söz veriyorum. Ve her adam üzerine düşen görevi yaparsa herkese yetecek kadar zafer de olacak! Ancak bu planın başarılı olmasını istiyorsak birlikte çalışmalıyız!" Geğirip sonra yüzünü buruşturdu ve dudaklarını yaladı. Bu sırada iki General ve adamları da birbirlerine nefretle bakmaya devam ediyordu. O da de dahil olduğu binlerce insanın hayatı söz konusu olmasaydı West bir kahkaha atabilirdi.

Burr laftan anlamaz bir çocuğa hitap edercesine, "General Kroy," dedi. "Emirlerimi iyice anladığınızdan emin olmalıyım."

Kroy, "Birliğim yolun kenarına konumlanacak," diye tısladı. "Yavaşça ilerleyecek ve düzenini bozmayacak, vadinin doğusundaki Dunbrec'e doğru gidecek, Bethod ve barbarlarını savaşmaya zorlayacak."

"Kesinlikle. General Poulder?"

"Birliğim ağaçların arasında gözden uzakta, General Kroy'un birliğinin *hemen önünde* olacak. Son dakikada Kuzeyli pisliklerin üzerine hücum edeceğiz ve kaçış yollarını kapatıp onları kuşatacağız."

Burr gülümsedi. "Doğru."

"Harika bir plan, Lord Mareşal!" Poulder halinden memnun bir biçimde bıyıklarını çekiştirdi. "Atlılarımın onları paramparça edeceğine güvenebilirsiniz! Onları ezip geçeceğiz!"

West duygusuz bir ses tonuyla, "Korkarım süvariler sizinle olmayacak, General," dedi. "Orman çok sık ve atlar orada işinize yaramaz. Kuzeylilerin nerede olduğunuzu anlamasına bile sebep olabilirler. Böyle bir riski göze alamayız."

Poulder şaşkın şaşkın, "Ama... süvarilerim," diye mırıldandı. "En iyi birliğim!"

West, "Onlar burada olacak," diye devam etti, "Mareşal Burr'un komuta merkezi yakınında ve Mareşal'in emrinde olacak. Eğer ki ihtiyaç duyulursa saldırıya geçecekler." Şimdi ona öfkeli bakışlarla bakma sırası Poulder'daydı. Kroy ve adamlarının yüzleri ise geniş ve neşesiz gülümsemelerle aydınlanmıştı.

Poulder, "Bana kalırsa–" diye tısladı.

Burr lafını böldü. "Bu benim kararım. Hepinize söylemek istediğim son bir şey daha var. Gelen raporlara göre Bethod yanında destek getirmiş. Barbarlar, kuzeydeki dağların ötesinden vahşiler. Bu yüzden gözlerinizi açık tutun ve cenahlarınıza dikkat edin. Yarın harekete geçeceğimiz zaman size haber vereceğim, muhtemelen ilk ışıkla yola çıkacağız. Hepsi bu kadar."

West iki asık suratlı grup dışarıya çıkarken, "Söylenenleri yapacaklarına güvenebilir miyiz?" diye mırıldandı.

"Başka seçeneğimiz mi var?" Mareşal, bir eli karnında, kendini bir sandalyeye attı ve kaşlarını çatıp haritaya baktı. "Endişelenme. Kroy'un vadiye inip savaşmaktan başka seçeneği yok."

"Ya Poulder? Ya ormanda kalmak için bir bahane bulursa?"

Lord Mareşal sırıtarak başını iki yana salladı. "Böyle bir şey yapıp savaşı Kroy'a bırakır mı sanıyorsun? Ya Kroy düşmanı tek başına yener ve zaferi sadece kendi kazanırsa? Hayır. Poulder böyle bir riski göze alamaz. Bu plan yüzünden birbirleriyle çalışmak zorundalar." Kafasını kaldırıp West'e baktı. "İkisine karşı da biraz daha saygılı olmalısın."

"Sizce bunu hak ediyorlar mı, efendim?"

"Tabii ki hayır. Ama yarın savaşı kaybedecek olursak yüksek ihtimal içlerinden biri yerimi alacak. O zaman sana ne olur?"

West sırıttı. "İşim biter, efendim. Ama kibar olmam beni kurtarmaz. Benden nefret etmelerinin sebebi ağzımdan çıkan sözcükler değil, ne olduğum. Hâlâ fırsatım varken ağzıma geleni söylemeyi tercih ederim."

"Bu konuda haklı olabilirsin. İkisi de tam bir başbelası ama ne gibi aptallıklar yapacaklarını önceden tahmin etmesi zor değil. Beni asıl endişelendiren Bethod. Yapmasını beklediğimiz şeyi yapacak mı?" Burr geğirdi, yutkundu ve tekrar geğirdi. "Lanet olasıca lanet hazımsızlık!"

Üçağaç ve Köpekadam çadırın dışındaki bankta sere serpe oturuyorlardı. Kolalanmış üniformalar giyen subayların ve nöbetçilerin arasında garip bir ikili olmuşlardı.

West'in geldiğini gören Üçağaç, "Havada savaş kokusu var," dedi.

"Kesinlikle." West, Kroy'un siyah üniformalı subaylarını işaret etti. "Ordunun yarısı yarın sabah vadiye inecek, Bethod'u savaşa çekmeyi planlıyorlar." Poulder'ın kırmızı üniformalı subaylarını işaret etti. "Diğer yarısı ise ağaçların arasına saklanacak ve geri çekilmelerinin önüne geçmek için onları şaşırtmaya çalışacak."

Üçağaç başıyla onayladı. "Fena plan değil."

Köpekadam, "Basit ama etkili," dedi. West yüzünü buruşturdu. Adamın yüzüne bakmakta zorlanıyordu.

Dişlerini sıkarak, "Sen bize o istihbaratı getirmeseydin hiçbir planımız olmazdı," dedi. "Bu istihbarata güvenebileceğimizden emin misiniz?"

Üçağaç, "Olabildiğimiz kadar," diye cevap verdi.

Köpekadam sırıttı. "Titrek fena biri değil ve kendi çıktığım keşiflere göre doğru söylediğini düşünüyorum. Yine de kesin bir şey demek mümkün değil."

"Tabii ki. Dinlenmeyi hak ettiniz."

"Hayır demeyiz."

"Size sol tarafta, General Poulder'ın birliğinin kıyısında, ağaçların arasında bir yer ayarladım. Orada çok fazla hareket görmezsiniz. Yarın diğer bütün yerlerden daha güvenli bir yer olacaktır. Gidin ve orada kamp yapın, işler yolunda giderse Bethod öldükten sonra yeniden bir araya gelir sohbet ederiz." Elini uzattı.

Üçağaç eli sıkarken sırıttı. "Bak şimdi bizim dilimizi konuşuyorsun, Hiddetli. Kendine iyi bak." Köpekadam ile birlikte arkasına dönüp ağaçlara doğru uzaklaşmaya başladılar.

"Albay West?"

West daha arkasına dönmeden kim olduğunu anlamıştı. Kampta ona ismiyle seslenecek çok fazla kadın yoktu. Cathil sırtına ödünç aldığı bir ceketi atmış, kenarda dikiliyordu. Gizlenmeye çalışır gibi, utanır gibi bir hali vardı ama kadını görünce West'in öfkesi ve utancı yeniden körüklendi.

Adil olmadığını biliyordu. Kadın üzerinde bir hak iddia edemezdi. Adil değildi ama böylesi çok daha kötüydü. Tek düşündüğü şey Köpekadam'ın kan ter içerisindeki yüzü ve Cathil'in inlemeleriydi, ah... ah... ah. Ne korkunç bir sürpriz. Ne korkunç bir hayal kırıklığı. West duygusuz, resmi bir ses tonuna bürünerek,

"Onlarla gitsen iyi olur," dedi. "En güvenli yer orası." Arkasına döndü ama Cathil gitmesine izin vermedi.

"Geçen gece çadıra gelen... sendin, değil mi?"

"Evet, korkarım bendim. Sadece bir şeye ihtiyacın var mı diye sormaya gelmiştim," diyerek yalan söyledi. "Biriyle... beraber olacağın aklıma gelmemişti."

"Senin bunu bu şekilde–"

Kaşları birden buna hiç anlam veremiyormuş gibi çatılarak, "Köpekadam?" diye mırıldandı. "O mu? Yani... neden?" Neden ben değil de o, demek istemişti ama dilini tutmayı becerdi."Hakkımda... Hakkımda ne düşündüğünü–"

West soruyu ilk başta o sormuş olmasına rağmen, "Bana bir açıklama yapmak zorunda değilsin!" diye hırladı. "Benim ne düşündüğüm kimin umurunda?" Bunu istemediği kadar öfkeli bir şekilde söylemişti, kontrolünü kaybetmesi onu daha da sinirlendirmişti ve bu yüzden kontrolünü daha da kaybetti. "Kiminle sikiştiğin umurumda bile değil!"

Cathil yüzünü buruşturdu ve adamın ayaklarına doğru baktı. "Seni böyle... şey. Sana çok şey borçluyum, biliyorum. Sadece... sen benim için fazla öfkelisin. Hepsi bu."

West, Kuzeylilerin peşinden giden kadının arkasından bakarken duyduklarına inanamıyordu. Pis kokulu vahşinin tekiyle yatmakla bir sorunu yoktu ama *o* mu çok öfkeliydi? Bunu kendine o kadar yediremiyordu ki neredeyse öfkeden kendini kaybedecekti.

SORULAR

Albay Glokta kılıç kemeriyle boğuşarak büyük bir telaşla yemek odasına girdi.

"Lanet olsun!" diye köpürdü. Parmakları uyuşmuştu. Kemeri ilikleyemiyordu. "Lanet olsun, lanet olsun!"

Masanın arkasında oturan, omuzlarında hâlâ yanık izleri olan, açık yaralarının içi bir kasap tezgâhındaki etler gibi kıpkırmızı duran Shickel, "Yardım ister misin?" diye sordu.

Glokta, "Hayır, lanet olasıca yardımına ihtiyacım yok!" diye ciyaklayıp kemerini yere attı. "Benim ihtiyacım olan şey, birinin bana burada neler olduğunu açıklaması! Bu utanç verici! Birliğimden askerler böyle çıplak dolaşamaz! Özellikle de böyle iğrenç yaraları olanlar! Senin üniforman nerede, kızım?"

"Peygamber için endişelendiğini sanıyordum."

Glokta, "Onun canı cehenneme!" diye sinirlenerek kızın karşısına oturdu. "Ya Bayaz? Ya Mecusların İlki? Kim o? Yaşlı piç gerçekte neyin peşinde?"

Shickel tatlı tatlı gülümsedi. "Ah, o mu? Bunu herkesin bildiğini sanıyordum. Sorularının cevabı..."

Ağzı kurumuş, bir çocuk gibi heyecanlı olan Albay, "Evet!" diye mırıldandı. "Cevabı?"

Shickel bir kahkaha attı ve elini masanın üzerine vurdu. *Güm. Güm. Güm.*

"Cevabı..."

Cevabı...

Güm, güm, güm. Glokta gözlerini açtı. İçerisi hâlâ yarı karanlıktı. Sadece perdelerin arasından hafif bir ışık giriyordu. *Bu saatte kapımı kim çalıyor? İyi haberler gün ışığını bekler.*

Güm. Güm. Güm. "Evet, evet!" diye ciyakladı. "Ben sakatım, sağır değil! Seni duyuyorum!"

"O zaman lanet olasıca kapıyı aç!" Ses koridordan boğuk geliyordu ama Styria aksanı belirgindi. *Vitari kaltağı. Tam gecenin köründe ihtiyacım olan şey.* Glokta uyuşmuş uzuvlarını terden sırılsıklam olmuş örtüden kurtarırken inlememek için elinden geleni yaptı; başını nazikçe yana yatırıp bükülmüş boynunu hareket ettirmek istedi ama başaramadı.

Güm. Güm. *En son ne zaman bir kadın yatak odamın kapısını böyle yumruklamıştı acaba?* Bastonunu yatağa dayalı olduğu yerden aldı, sonra geriye kalan dişlerini dudağına geçirip yataktan inerken hafifçe inleyerek bir ayağını yere bastı. Kendini öne attı, sırtındaki kavurucu acı yüzünden gözlerini sıkı sıkı kapattı ve sonunda yatakta oturmayı başardı. On kilometre koşmuş gibi nefes nefeseydi. *Korkun benden, korkun benden düşmanlarım. Tabii eğer yataktan kalkabilirsem.*

Güm. "Lanet olsun, geliyorum!" Bastonundan destek alarak kalkmaya çalıştı. *Dikkatli ol, dikkatli ol.* Harap olmuş sol bacağındaki kaslar istemdışı olarak seğiriyor, parmaksız ayağı ölü bir balık gibi titreyerek can çekişiyordu. *Lanet olasıca bacak! Bu kadar çok acımasa bir başkasına ait olduğunu sanacağım. Ama sakin olmalıyım, yavaş basmalıyım.*

Ağlayan bir çocuğu sakinleştirmeye çalışan anne gibi, "Şşşş," diye tısladı. Yavaş yavaş nefes alırken yaralı bacağını ovalıyordu. "Şşşş." Kasılmalar yerini kontrol edilebilir titremelere bıraktı. Ümit edebileceğimin en iyisi. Eteklerini düzeltip kapıya doğru yürüdü ve anahtarı kilidin içinde çevirip kapıyı açtı. Vitari koridorda dikiliyordu, sırtını duvara vermiş, gölgelerden daha koyu renkli bir şekildi.

Glokta sandalyelerden birine doğru topallarken, "Sen," diye homurdandı. "Benden uzak kalamıyorsun, değil mi? Nedir seni sürekli yatak odama getiren?"

Kadın içeriye girip kaşlarını çatarak odaya göz gezdirdi. "Belki de acı çektiğini görmek hoşuma gidiyordur."

Glokta yanan dizini nazikçe ovalarken burnundan soludu. "O zaman şimdi bacaklarının arası ıslanmıştır."

"İlginç bir şekilde, hayır. Ölü gibi görünüyorsun."

"Ne zaman görünmüyorum ki? Görünüşümle dalga geçmeye mi geldin, yoksa bir şey mi söyleyeceksin?"

Vitari kollarını göğsünde birleştirip duvara yaslandı. "Giyinmen gerek."

"Beni çıplak görmek için bahane mi uyduruyorsun?"

"Sult seni istiyor."

"Şimdi mi?"

Vitari gözlerini devirdi. "Ah hayır, ne zaman isterse o zaman gelsin dedi. Sanki onu tanımıyorsun."

"Nereye gidiyoruz?"

"Vardığımız zaman görürsün." Vitari adımlarını hızlandırınca Glokta da yüzünü buruşturup kadını takip etmeye çalıştı. Acı çekerek gölgeli kemerlerin altından geçti, karanlık sokaklarda ve Agriont'un sabahın erken saatlerindeki loş ışıkta gri görünen avlularında yürüdü.

Ağır botları parkın çakıl taşları üzerinde çatırdayıp yere sürtünüyordu. Çimenlerin üzerinde ağır bir çiy tabakası vardı ve hava yoğun bir sisle kaplıydı. Önce sisin içinde dalları pençelere benzeyen ağaçlar göründü, ardından da yüksek bir duvar çıktı karşılarına. Vitari iki yanında birer muhafız olan bir kapıya doğru yürüdü. Askerlerin ağır zırhları ve ellerindeki baltalı kargılar altın işlemeliydi, üniformalarının üzerinde İttifak'ın altın güneşi vardı. *Kral muhafızları. Kralın özel korumaları.*

Glokta, "Saraya mı?" diye mırıldandı.

"Hayır, lağımlara, dâhi."

"Durun." Şövalyelerden biri zırhlı elini havaya kaldırdı; sesi miğferinin önündeki ızgaradan hafif bir yankı yapmıştı. "Kimsiniz ve ne için geldiniz?"

"Üstat Glokta." Glokta duvarın yanına topalladı ve ıslak taşlara yaslanıp bacağındaki acıyla mücadele ederken dilini boş dişetlerinin üzerinde gezdirdi. "Ne için geldiğimize gelince, ona sor. Bu benim fikrim değildi, o kadarını söyleyebilirim."

"Pratisyen Vitari. Ve Rektör bizi bekliyor. Bunu zaten biliyorsun, gerizekâlı, dışarıya çıkarken sana nereye gittiğimi söylemiştim."

Tepeden tırnağa zırhlı bir adam incinmiş görünebilir miydi? Demek ki görünebilirdi. "Ben sadece protokol gereği–"

Glokta yumruğunu titreyen bacağına bastırarak, "Aç şu kapıyı!" diye hırladı. "Hâlâ kendi başıma yürüyebiliyorken gireyim!"

Adam öfkeyle kapıya vurdu ve kapının ortasındaki küçük kapı açıldı. Vitari eğilerek içeriye girdi ve Glokta da peşinden topallayarak gölgeli bir bahçenin ortasındaki özenle kesilmiş taşlarla döşenmiş yolda yürüdü. Dallardan ve heykellerden soğuk sular damlıyordu. Nerede olduğunu görünmeyen bir karganın sesi sabah sessizliğinde çok yüksek çıkıyordu. Saray önlerindeydi, kuleler, çatılar ve heykellerin bir karışımıydı, oymalı taşlar sabahın ilk ışıklarıyla açığa çıkmaya başlamıştı.

Glokta, "Burada ne işimiz var?" diye tısladı.

"Birazdan öğreneceksin."

Glokta topallayarak bir basamağı çıktı, iki devasa sütunun ve neredeyse içleri boşmuş gibi görünecek kadar sessiz ve hareketsiz duran iki ağır zırhlı kral muhafızının arasından daha geçti. Bastonu koridorun cilalanmış mermer zemininde takırdıyordu. Koridor mumların titreyen ışığıyla aydınlanıyordu ve yüksek duvarlar frizlerle kaplıydı. Unutulmuş zaferlerin ve başarıların sahneleriydi, krallar ya bir yeri işaret ediyor, ya silahlarını gösteriyor, ya bir bildiri okuyor ya da göğsünü gururla şişirmiş dikiliyordu. Bir sonraki basamakları güçlükle çıktı, şimdi tavanda ve duvarlarda mumların titreyen ışığında parıldayan görkemli çiçek desenleri vardı. Vitari basamakların tepesinde sabırsızca Glokta'yı bekliyordu. *Paha biçilmez olmaları bu basamakların daha kolay çıkıldığı anlamına gelmiyor.*

Vitari, "Buradan," diye mırıldandı.

Yirmi adım ötedeki kapının önünde endişeli bir grup toplanmıştı. Bir kral muhafızı sandalyede oturuyordu, miğferini yere koymuştu, başı ellerinin arasındaydı ve parmakları kıvırcık saçlarının arasına girmişti. Üç adam yan yana dikiliyor, telaşlı fısıltıları uzun koridorun duvarlarından yankılanıyordu.

"Sen gelmiyor musun?"

Vitari başını iki yana salladı. "Beni çağırmadı."

Üç adam topallayarak yaklaşan Glokta'ya döndü. *Gün ağarırken bir saray koridorunda karşılaşmayı bekleyeceğim türden bir grup değil.* Saray Nazırı Hoff'un üzerinde robdöşambrı vardı, sanki yeni bir kâbustan uyanmış gibiydi. Lord Mareşal Varuz'un

gömleğinin yakası bir taraftan yukarıya kalkıktı, gri saçları kafasının tepesinde garip açılarla dört bir yana bakıyordu. Başyargıç Marovia'nın yanakları çöküktü, gözlerinin etrafı kırmızıydı ve kapıyı işaret ederken eli hafifçe titredi.

"İçeride," diye fısıldadı. "Korkunç bir şey. Korkunç. Ne yapacağız?"

Glokta kaşlarını çattı, hıçkıran Muhafız'ın yanından geçti ve eşiği geride bıraktı.

Bir yatak odasındaydı. *Hem de ne muhteşem bir yatak odası. Sonuçta burası saray.* Duvarlara canlı ipekler döşenmiş, yaldızlı çerçevelerden aşağıya koyu renkli kumaşlar sarkıtılmıştı. Bir köşedeki kahverengi ve kırmızı taşlardan oyulmuş şömine minyatür bir Kantic tapınağına benziyordu. Devasa yatak devasa sayvanlıydı ve muhtemelen perdelerin içinde kalan alan Glokta'nın yatak odasından daha büyüktü. Buruşuk örtüler bir kenara atılmıştı ama yatağın sahibinden eser yoktu. Yüksek bir pencere ardına kadar açıktı ve dışarıdaki gri dünyadan içeriye serin bir esinti giriyor, mumların alevlerini dans ettiriyordu.

Rektör Sult odanın ortasına yakın bir yerde dikiliyor, kaşlarını çatmış, düşünceli düşünceli yatağın diğer tarafındaki zemine bakıyordu. Glokta adamı kapının dışındaki arkadaşları gibi darmadağınık görmeyi bekliyorsa hayal kırıklığına uğramış olmalıydı. Beyaz cübbesi kusursuzdu, beyaz saçları düzgün bir biçimde taranmıştı ve beyaz eldivenli ellerini göğsünde birleştirmişti.

Glokta adama doğru topallarken, "Ekselansları..." dedi. Sonra yerdeki bir şeyi fark etti. Koyu renkli, mumların ışığında parıldayan bir sıvı. *Kan. Hiç şaşırmadım.*

Biraz daha topalladı. Ceset yatağın diğer tarafında sırtüstü yatıyordu. Beyaz örtülerin üzeri kana bulanmış, zemin ve arkasındaki duvar da kandan nasibini almıştı. Pencerenin gösterişli perdelerinin altı da kanlıydı. Yırtık entari kanla yıkanmıştı. Bir eli bükülmüştü ve yukarıya doğru bakıyordu, diğer eli görünürde yoktu çünkü başparmak hizasından kopmuştu. Bir kolunda açık bir yara vardı ve bir parça et kayıptı. *Sanki ısırılmış.* Bir bacağı kırılmış ve kendi üzerine bükülmüş, kemik deriyi parçalayarak dışarıya fırlamıştı. Gırtlağı o kadar kötü durumdaydı ki kafa vücuda incecik bir et parçasıyla bağlıydı ama yüzün kime ait olduğu

gayet açıktı. Dışarı çıkmış dişleri ve pörtlemiş gözleriyle tavandaki süslemeleri seyrediyordu.

Glokta, "Tahtın vârisi Prens Raynault öldürülmüş," diye mırıldandı.

Rektör eldivenli elini yavaşça havaya kaldırıp diğer elinin iki parmağıyla onu alkışladı. "Ah, bravo. İşte seni bunun gibi gözlemlerin için çağırmıştım. Evet, Prens Raynault öldürüldü. Büyük bir trajedi. Kabul edilemez bir cinayet. Ulusumuzun ve bütün yurttaşların kalbine indirilen ağır bir darbe. Ama en kötüsü bu değil." Rektör derin bir nefes aldı. "Kralın başka kardeşi yok, Glokta, anlıyor musun? Şimdi tahtın vârisi kalmadı. Kral ölünce sence bir sonraki hükümdarımızı kimler seçecek?"

Glokta yutkundu. *Anlıyorum. Ne büyük talihsizlik.* "Açık Konsey."

Sult, "Oylama yapılacak," dedi sinirli sinirli. "Açık Konsey oylama yaparak kralı seçecek. Kendilerine kılavuzluk edilmezse öğle yemeğinde ne yeneceğini bile oylayamayan bir grup gerizekâlı kralı belirleyecek."

Glokta tekrar yutkundu. *Benim boynum da tehlikede olmasaydı Ekselansları'nın huzursuzluğu hoşuma gidebilirdi.* "Açık Konsey'de çok popüler değiliz."

"Bizden nefret ediyorlar. Baharat Tüccarları Derneği, Kumaş Tüccarları Derneği, Vali Vurms ve diğerlerine neler yaptığımızı biliyorlar. Asillerin hiçbiri bize güvenmiyor."

Ve kral ölürse... "Kralın sağlığı nasıl?"

"İyi. Değil." Sult ters ters kanlı cesede baktı. "Bütün çabalarımız tek bir darbeyle boşa çıkabilir. Kral hâlâ hayattayken Açık Konsey'de kendimize dostlar edinmezsek işimiz zor. Dostluklarını kazanıp bir sonraki kralın kim olacağını seçmeli ya da en azından yapacakları seçimi etkileyebilmeliyiz." Mum ışığında Glokta'ya bakarken mavi gözleri parıldadı. "Oyları satın almalı, insanları tehdit etmeli veya oylarını şantajla ele geçirmeliyiz. Ve hiç şüphen olmasın, dışarıdaki üç piç kurusu da aynısını düşünüyor. Koltuğumu nasıl korurum? Hangi adaya yakın durmalıyım? Kimlerin oylarını kontrol edebilirim? Cinayeti açıkladığımızda Açık Konsey'e katilin elimizde olduğunu göstermeliyiz. Sonra da hemen, herkesin gözü önünde vahşice adaleti sağlamalıyız. Oy-

lama bizim istediğimiz gibi gitmezse kendimizi kimbilir nerede buluruz? Brock veya Isher veya Heugen tahta otururşa ne yaparız?" Sult ürperdi. "En iyi ihtimalle işimizi kaybederiz. En kötü ihtimalle..." *Rıhtımda yüzen cesetler...* "Bu yüzden bana Prens'in katilini hemen bulmalısın. Şimdi."

Glokta yerde yatan prense baktı. *Ya da prensten arta kalanlara.* Raynault'un kolunu bastonuyla dürttü. *Bunun gibi yaraları daha önce de görmüştüm, aylar önce parkta bulduğumuz cesede benziyor. Bunu bir* Ölüyiyen *yaptı ya da en azından öyle düşünmemizi istiyorlar.* Rüzgâr birden şiddetini artırınca pencere çerçeveye çarptı. *Pencereden içeriye tırmanan bir* Ölüyiyen *mi? Geride kanıt bırakan Peygamber'in ajanlarından biri olamaz. Neden Davoust gibi birden ortadan kaybolmadı?* Ölüyiyen'in *birden iştahının kaçtığını varsaymalıyız?*

"Muhafız ile konuştunuz mu?"

Sult elini havada salladı. "Her zamanki gibi bütün geceyi kapının önünde geçirdiğini söylüyor. Bir ses duymuş, içeriye girmiş, Prens'i yerde yatarken görmüş ve pencere açıkmış. Hemen Hoff'u çağırmış. Hoff beni çağırdı, ben de seni çağırdım."

"Yine de adamı doğru düzgün sorguya çekmeliyiz..." Glokta prensin bükülmüş eline baktı. Parmakları arasında bir şey vardı. Eğildi, eğilirken ağırlığını verdiği bastonu titredi ve gördüğü şeyi parmakların arasından çekip aldı. *Enteresan.* Bir kumaş parçası. Beyaz bir şeydi ama artık neredeyse tamamı kana bulanmıştı. Kumaşı düzeltip daha yakından baktı. Mum ışığında altın ipliklerin parıldadığını gördü. *Bunu daha önce görmüştüm.*

Sult, "O nedir?" diye sordu. "Bir şey mi buldun?"

Glokta sessiz kaldı. *Belki ama bu çok kolaydı. Fazla kolay.*

Glokta, Buz'a bakıp başını salladı ve albino, imparatorun elçisinin başındaki çuvalı çekip çıkardı. Tulkis sert ışıkta gözlerini kırpıştırdı, derin bir nefes aldı ve gözlerini kısıp etrafına bakındı. İçi fazla aydınlık olan, kirli beyaz bir kutu. Tepesinde dikilen Buz'a baktı, karşısında oturan Glokta'yı gördü. Eski sandalyelere, lekeli masaya, tepesinde duran cilalı kutuya baktı. Karşı köşede duran küçük siyah deliği fark etmedi çünkü Glokta'nın başının hemen arkasındaydı. Zaten fark etmesi de gerekmiyordu. Rektör

bu delikten sorguyu seyrediyordu. *Delik sayesinde söylenen her şeyi duyuyor.*

Glokta elçiyi dikkatlice inceledi. *İnsanlar suçlu olduklarını genelde ilk şoku yaşadıkları anlarda belli eder. Merak ediyorum ilk sözü ne olacak? Masum bir adam ne ile suçlandığını öğrenmek–*

Tulkis, "Ne ile suçlanıyorum?" diye sordu. Glokta'nın gözü seğirdi. *Tabii zeki ve suçlu bir adam da aynı soruyu sorabilir.*

"Prens Raynault'u öldürmekle."

Elçi gözlerini kırpıştırdı ve arkasına yaslandı. "Bu kara günde, kraliyet ailesine ve İttifak'ın bütün yurttaşlarına başsağlığı dileklerimi iletin. Ama buna gerçekten gerek var mı?" Çıplak bedenine dolanmış ağır zincire doğru baktı.

"Var. Eğer şüphelendiğimiz şeysen."

"Anlıyorum. Bu korkunç suçla hiçbir ilgim olmadığını söylesem bunun bir faydası olur mu?"

Olacağını sanmıyorum, masum olsan bile. Glokta masanın üzerine kanlı beyaz kumaşı fırlattı. "Bunu Prens'in elinde bulduk." Tulkis şaşkın şaşkın kaşlarını çattı. *Sanki daha önce hiç görmemiş gibi.* "Odanda bulduğumuz bir kıyafetten kopmuş. Kıyafetin üzerine de kan damlaları saçılmış." Tulkis kafasını kaldırdı ve gözleri fal taşı gibi açıldı. *Sanki bunun odasına nereden geldiğini bilmiyor gibi.* "Bunu nasıl açıklayacaksın?"

Elçi ellerini arkadan bağlayan zincirin izin verdiği kadar öne eğilip kısık sesle hızlı bir biçimde konuşmaya başladı. "Lütfen bana kulak verin, Üstat. Peygamber'in ajanları görevimin ne olduğunu öğrendiyse –ki eninde sonunda her şeyi öğrenirler– başarısız olmam için ellerinden ne geliyorsa yaparlar. Neler yapabildiklerini biliyorsunuz. Beni bu suç için cezalandırırsanız imparatora hakaret etmiş olursunuz. Size uzattığı dost elini bir kenara itmenin yanı sıra yüzüne bir tokat atmış olursunuz. İntikam yemini eder ve Uthman-ul-Dosht bunu yaptığında... bakın, benim hayatım önemli değil ama görevim başarısız olmamalı. Sonuçları... iki ulus için de... çok kötü olur. Bu yüzden size yalvarıyorum, Üstat... Sizin açık görüşlü bir insan olduğunuzu..."

Glokta, "Yeni fikirlere açık bir zihin açık bir yara gibidir," diye hırladı. "Zehirlenebilir. Mikrop kapabilir. Sahibine acıdan başka bir şey vermez." Buz'a bakıp başıyla onayladı ve Buz masanın

üzerine koyduğu itiraf kâğıdını elçinin önüne doğru itti. Yanına bir mürekkep şişesi koydu ve pirinç kapağını açtı. Kalem de şişenin yanında yerini aldı. *Her şey bir başçavuşun arzulayabileceği kadar düzenli.*

"Bu senin itirafın." Glokta eliyle kâğıdı işaret etti. "Ne olduğunu merak ettiysen."

Tulkis, "Ben suçlu değilim," diye mırıldandı. Sesi bir fısıltıdan ibaretti.

Glokta'nın yüzü öfkeyle gerildi. "Sana hiç işkence edildi mi?"

"Hayır."

"Hiç birine işkence edilirken seyrettin mi?"

Elçi yutkundu. "Evet."

"O zaman başına neler geleceğini biliyorsun." Buz, Glokta'nın kutusunun kapağını açtı. İçindeki tepsiler yukarıya çıktı ve kanatlarını ilk kez açan gösterişli bir kelebeğin kanatları gibi açıldı. Glokta'nın aletleri ışığın altında korkunç ve hipnotize edici bir biçimde parıldadı. Glokta, Tulkis'in gözlerinde korkuyu ve hayranlığı gördü.

"Ben bu işte en iyiyim." Glokta iç geçirdi ve ellerini önünde birleştirdi. "Bu bir gurur meselesi değil. Basit bir gerçek. Aksi halde şimdi benimle olmazdın. Bunları sana söylüyorum ki şüphen kalmasın. Böylece bir sonraki soruma başka düşüncelere kapılmadan cevap verebilirsin. Bana bak." Tulkis'in koyu renkli gözlerinin ona bakmasını bekledi. "Suçunu itiraf edecek misin?"

Bir sessizlik oldu. Elçi, "Ben masumum," diye fısıldadı.

"Sorum bu değildi. Tekrar soracağım. Suçunu itiraf edecek misin?"

"Edemem."

Uzun bir süre birbirlerine baktılar ve Glokta'nın şüphesi kalmadı. *Adam masum. Surları aşıp prensin odasına kimseye görünmeden girebiliyorsa Agriont'u terk edip şehrin dışına çıkması daha mantıklı olmaz mıydı? Neden kalıp yatağında uyusun? Kanlı gömleği bulunsun diye dolabına assın? İpuçları o kadar belirgin ki kör bir adam bile takip edebilir. Biri bizi kandırıyor ve bunu belli etmeden yapmaya çalışmıyor. Yanlış adamı cezalandırmak ayrı bir şey, aptal yerine konmak apayrı bir şey.*

Glokta, "Bir saniye," diye mırıldandı. Sandalyesinden kalkıp

kapıya gitti, kapıyı arkasından yavaşça kapattı ve acı içinde topallayarak yan odaya girdi.

Rektör, "Sen ne yaptığını sanıyorsun?" diye hırladı.

Glokta derin bir saygıyla başını önüne eğdi. "Ben sadece gerçeği açığa çıkarmaya çalışıyorum, Ekselansları–"

"*Ne* yapmaya çalışıyorsun? Kapalı Konsey bir itiraf bekliyor ve sen *neyle* uğraşıyorsun?"

Glokta, Rektör ile göz göze geldi. "Ya doğruyu söylüyorsa? Ya imparator gerçekten barış istiyorsa? Ya adam masumsa?"

Sult duyduklarına inanmıyormuş gibi kocaman açtığı gözleriyle öfkeli öfkeli Glokta'ya baktı. "Ulan sen Gurkhul'da dişlerini mi kaybettin yoksa aklını mı? Adamın masum olup olmadığı kimin sikinde? Bizi ilgilendiren neyin yapılması gerektiği! Neyin gerekli olduğu! Bizim ihtiyacımız olan şey adamın itirafını imzalaması seni... seni..." yumruklarını öfkeyle sıkmış, ağzından neredeyse köpükler saçacaktı, "...lanet olasıca kötürüm insan artığı! İtirafı imzalat, bu işi bitirelim ve Açık Konsey'in kıçını yalamaya gidelim!"

Glokta başını daha da önüne eğdi. "Tabii ki, Ekselansları."

"*Gerçeği* açığa çıkarmak konusundaki saplantın bu gece başıma başka işler açacak mı? Bir kürek yerine iğne kullanmayı tercih ederim ama neye mal olursa olsun bu piçe itirafı imzalatacağım! Yoksa Goyle'u çağırayım?"

"Tabii ki, hayır, Ekselansları."

"O zaman git... ve adama... itirafı imzalat, lanet olasıca."

Glokta odadan çıktığında çok yorulmuştu. Boynunu yana yatırarak kütürdetti, uyuşmuş avuçlarını ovaladı, ağrıyan omuzlarını hareket ettirdi ve eklemlerin çatırdadığını duydu. *Zor bir sorgu.* Severard tam karşısında başını duvara yaslamış, yerde oturuyordu. "İmzaladı mı?"

"Tabii ki."

"Güzel. Bir gizem daha çözüldü, ha patron?"

"Sanmam. Adam bir Ölüyiyen değil. En azından Shickel gibi değil. Acıyı hissediyor, inan bana."

Severard omzunu silkti. "Shickel herkesin yeteneğinin farklı olduğunu söylemişti."

"Öyle demişti. Öyle demişti." *Ama yine de.* Glokta gözünden akan yaşı silerken düşündü. *Birisi Prens'i öldürdü. Biri bu ölümden fayda sağlayacak. Kimsenin umurunda olmasa bile ben nedenini öğrenmek istiyorum.* "Hâlâ sormak istediğim sorular var. Dün akşam odanın önünde nöbet tutan muhafız, onunla konuşmak istiyorum."

Pratisyen kaşlarını havaya kaldırdı. "Neden? İtirafı zaten imzalamadı mı?"

"Sen sadece adamı getir."

Severard bacaklarını gerip ayağa fırladı. "Tamam o zaman, patron sensin." Yağlı duvardan sırtını aldı ve ayağa kalkıp koridorda uzaklaştı. "O zaman ben gidip şu kral muhafızını getireyim."

SAVAŞ

Pike yüzünün daha az yanmış olan tarafını kaşıyarak, "Uyuyabildin mi?" diye sordu.

"Hayır. Sen?"

Artık bir çavuş olan eski suçlu başını iki yana salladı.

Jalenhorm, "Günlerdir uyuyamıyorum," diye mırıldandı. Gözlerini eliyle siper edip gri gökyüzünün altındaki ağaçların arasında yürüyen belli belirsiz formların olduğu kuzey sırtına baktı. "Poulder'ın birliği yola çıktı mı?"

West, "İlk ışıktan önce," dedi. "Yakında yerlerini aldıklarının haberi gelir. Şimdi Kroy'un birliği de yola çıkmaya hazır. En azından, adamın dakik olduğunu söyleyebiliriz."

Burr'un komuta merkezinin aşağısında, vadide General Kroy'un birliği savaş düzeni alıyordu. Kral'ın Adamları'ndan üç alay merkezi oluşturuyordu, her iki kanatta ve daha yukarıda asillerin gönderdiği adamlardan oluşan birlikler vardı, en arkada da süvariler bekliyordu. Ladisla'nın ordusundan çok farklı bir görüntü vardı. Askerler düzenli sıralar halinde ilerliyor, çamurun, uzun çimenlerin ve karların üzerinde uygun adım yürüyordu. Herkes pozisyonunu aldıktan sonra durdu ve dikkatlice araziye yayılmaya başladı. Askerler şimdi vadiyi bir uçtan diğer uca kadar kapatıyordu. Soğuk havada botların belli belirsiz gürültüsü, davulların sesi ve subayların emirleri yankılanıyordu. Her şey prosedüre uygun bir biçimde düzenli ve kusursuzdu.

Lord Mareşal Burr çadırının eteğini açıp temiz havaya adım attı. Çadırın önündeki açık araziye saçılmış nöbetçiler ve subaylarla selamlaştıktan sonra yerini aldı.

Ters ters gökyüzüne bakarken, "Albay," diye hırladı. "Hâlâ yağmur yok mu?"

Güneş ufukta bulanık bir şekilden ibaretti, gökyüzü gri çizgili

beyaz bir tuvale benziyor, kuzeyde karanlık formlar dolaşıyordu. West, "Şimdilik, efendim," diye cevap verdi.

"Poulder'dan haber var mı?"

"Yok, efendim. Ama orman çok sık olduğu için ilerlemek zor olabilir." Gerçi Poulder gibi kalın kafalı biri ağaçlar seyrek olsaydı da zorlanırdı, diye düşündü. Fakat bunu dile getirmek çok profesyonelce olmazdı.

"Bir şeyler yedin mi?"

"Evet, efendim, teşekkür ederim." West önceki akşamdan beri bir şey yememişti ve akşam da çok bir şey yediği söylenemezdi. Yemek düşüncesi bile midesini bulandırıyordu.

"En azından birimiz karnını doyurmuş." Burr bir elini midesinin üzerine koydu. "Lanet olasıca hazımsızlık, hiçbir şeye dokunamadım." Yüzünü buruşturup geğirdi. "Özür dilerim. İşte gidiyorlar."

General Kroy birliğindeki bütün adamların yerinden memnun olmalıydı çünkü adamlarına ilerleme emri vermişti. Soğuk bir rüzgâr esti ve alayların sancakları, taburların bayraklarıyla diğer flamalar dalgalanmaya başladı. Keskin silahlar ve cilalanmış zırhlar güneşin ilk ışıklarıyla parıldıyordu, kemer tokaları ve donanımlar ışıldıyordu. Bir ordu ancak bu kadar görkemli bir biçimde ilerleyebilirdi. Daha aşağıda, vadinin doğusunda büyük siyah bir kule gökyüzüne yükseliyordu. Dunbrec'in en yakındaki kulesi.

Burr, "Manzaraya bak," diye mırıldandı. "Dövüşmeye hazır on beş bin adam ve bir o kadarı da sırtta bekliyor." Yedeklere bakıp başını salladı; atlarının tepesinde olmayan ve gergin gergin emirleri bekleyen iki süvari alayı. "Şurada da iki bin kişi emirlerimizi bekliyor." Çadırlar, kutular ve varillerden bir şehre benzeyen kamp yerini işaret etti. Karlı vadideki kamp yerinde siyah figürler geziniyordu. "Kamp yerindeki binlerce adamı saymıyorum bile – aşçılar, seyisler, demirciler, uşaklar ve cerrahlar." Başını iki yana salladı. "Ne büyük sorumluluk, değil mi? Bunca şeyden sorumlu olan ahmak olmak istemezdin."

West zayıf bir gülümsemeyle karşılık verdi. "Evet, efendim."

Jalenhorm gözlerini siper edip vadiye bakarken, "Şunlar..." diye mırıldandı. "Şunlar..."

Burr, "Dürbün!" diye emretti ve yakındaki bir subay Mareşal'e hemen bir dürbün uzattı. Mareşal dürbünü açtı. "Pekâlâ, bir bakalım, kimler gelmiş?"

Şüphesiz, retorik bir soruydu, Bethod'un adamlarından başkası olamazdı. Jalenhorm herkesin görebildiği bir şeyi dile getirme fırsatını kaçırmaksızın, "Bethod'un adamları," dedi.

West dürbününün yuvarlak camından açık alanda koşturan adamları seyretti. Vadinin diğer tarafındaki ağaçların arasından çıkıyor, kesik bir bilekten akan kan gibi yayılıyorlardı. Kanatlara yoğunlaşmış bulanık kirli gri ve kahverengi bir topluluktu. Hafif silahlı askerlerdi. Ortada ise daha düzenli birlikler vardı ve adamların silahlarıyla zırhları parıldıyordu. Bethod'un Carlları.

"Atlılar ortada görünmüyor." Bu West'i daha da huzursuz etti. Bethod'un süvarisiyle ölümcül bir karşılaşmadan canını zor kurtarmıştı ve benzer bir deneyim yaşamak istemiyordu.

Burr, "Sonunda düşmanı karşımızda görmek insanı rahatlatıyor," diyerek West'in duygularının tam tersini dile getirdi. "Ama akıllıca ilerliyorlar, buna şüphe yok." Ağzının köşesinde hafif bir gülümseme belirdi. "Ama aslında tam da istediğimiz yere doğru gidiyorlar. Tuzak kuruldu ve avı bekliyoruz, değil mi Yüzbaşı?" Dürbünü Jalenhorm'a uzattı. Jalenhorm dürbünden bakarken sırıttı.

"Tam istediğimiz yere," diye tekrarladı. West diğerleri kadar emin değildi. Kuzeylilerin daha önce de tam Ladisla'nın istediği yerde ortaya çıkmaları geldi aklına.

Kroy'un adamları durdu ve askerler bir resmi geçit törenindeymiş gibi yeniden mükemmel bir savaş pozisyonu aldı. Dört sıra halinde dizilen adamların arkasında yedekler vardı, önde okçulardan ince bir çizgi dikkat çekiyordu. West ateş emrinin verildiğini duydu ve Kroy'un birliği ilk oklarını fırlatıp düşmanın üzerine ölüm yağdırdı. West tırnaklarını avucuna geçirmiş, yumruklarını sıkmış Kuzeylilerin dağılmasını umdu. Ama dağılmak yerine Kuzeyliler de aynı şekilde okçularıyla karşılık verip hücuma geçti.

Dünyevi olmayan bir çığlığa benzeyen savaş naraları komuta merkezinin bulunduğu tepeden bile duyuldu. West bu savaş narasını sisin içinden duyduğu zamanı hatırlayarak dudağını ısırdı.

Bunun sadece birkaç hafta önce olduğuna inanmak güçtü. Yine bencil bir şekilde ön saflarda olmadığı için minnettar oldu ama diken diken olan tüyleri geçen sefer geride kalmanın ona bir fayda sağlamadığını hatırlattı.

Jalenhorm, "Lanet olsun," dedi.

Kimse konuşmadı. West dişlerini sıkmış bekliyor, kalbi yerinden çıkacakmış gibi atıyordu ve Kuzeyliler vadide hücum ederken dürbününü tutan elinin titremesini engellemeye çalışıyordu. Kroy'un okçuları bir kez daha düşmanın üzerine ok yağdırdı, sonra toplanıp düzgün bir biçimde sıraların arasında kendileri için açılan boşluklardan geri çekildi ve arka saflara geçti. Mızraklar indirildi, kalkanlar hazırlandı. İttifak hattı çık çıkarmadan, uluyarak üzerlerine hücum eden Kuzeylilerle buluşmayı bekliyor gibiydi.

Lord Mareşal Burr, "Şimdi," diye hırladı. İttifak hattı biraz dalgalanıp bükülmüş gibi göründü, askerlerin silahları ve zırhları daha hızlı parıldayıp söndü ve komuta merkezine belli belirsiz takırtılar geldi. Kimsenin çıtı çıkmadı. Herkes ya dürbününden olanları izliyor ya da güneşe karşı gözlerini kısmış, aşağıda tam olarak ne olduğunu anlamaya çalışıyordu.

Çok uzun gelen bir zaman diliminin ardından Burr dürbününü indirdi. "Güzel. Safları dayandı. Senin Kuzeyliler haklıymış gibi görünüyor, West, Poulder olmadan bile sayıca üstünüz. O da geldiğinde tam bir katliam–"

West, "Yukarıda," diye mırıldandı, "güney sırtında." Ağaçların arasında bir şeyler parıldamıştı. Metal. "Süvariler, efendim, bundan eminim. Galiba Bethod da bizimle aynı taktiği uygulamaya karar vermiş ama diğer tarafı seçmiş."

Burr, "Lanet olsun!" diye tısladı. "General Kroy'a haber gönderin, düşman güney sırtının üzerinde! Düşmanın arkasına geçmesine izin vermesin ve sağ taraftan saldırıya uğramaya hazır olsun!" Adamlardan biri çok rahat bir şekilde atına atlayıp Kroy'un karargâhının olduğu tarafa doğru dörtnala koştururken atının nalları geriye soğuk çamur parçaları saçtı.

"Bu son numaraları olmayacak, West." Burr çat diye dürbünü kapatıp avucuna vurdu. "Burada başarısız olamayız, Albay West. Hiçbir şey bunun önüne geçmemeli. Ne Poulder'ın küstahlığı, ne

Kroy'un gururu, ne düşmanın zekâsı, hiçbir şey. Bugün burada zafer kazanmak zorundayız. Başarısız *olamayız*!"

"Evet, efendim." Ama West bu konuda ne yapabileceğini bilmiyordu.

İttifak askerleri sessiz olmaya çalışıyorlardı, yani kesilmeye götürülen büyük bir koyun sürüsü gibi gürültü çıkarıyorlardı. İnliyor ve homurdanıyor, ıslak zeminde ağır adımlarla ilerliyorlardı. Zırhları tangırdıyor, silahları dallara çarpıyordu. Köpekadam askerlere bakarken başını iki yana salladı.

Dow, "İyi ki burada kimse yok," dedi, "yoksa sesimizi hemen duyarlardı. Bu gerizekâlılar bir cesede bile sinsice yaklaşamaz."

Önlerindeki Üçağaç, "Senin de gürültü yapmana gerek yok," diye tısladı, sonra da diğerlerini yanına çağırdı.

Yeniden bu kadar kalabalık bir ekiple hareket etmek garip bir hisli. Yanlarında Titrek'in iki düzine Carl'ı vardı ve hepsi türlü türlüydü. Bazıları uzun boylu bazıları kısa, bazıları genç bazıları yaşlı, her biri birbirinden uyumsuz silahlar ve zırhlar taşıyorlardı ama Köpekadam hepsinin bolca savaş deneyimi olduğunu görebiliyordu.

"Durun!" Ve İttifak askerleri homurdanarak tangırtılar çıkararak durup sırtın en yüksek yerinde yan yana sıralanmaya başladı. Köpekadam ormanın içine kaç askerin girdiğini gördüğünden bunun çok uzun bir hat oluşturduğunu tahmin etti. Onlar da hattın en ucundaydılar. Sol taraflarındaki boş ağaçlara göz gezdirip kaşlarını çattı. Bir hattın sonunda olmak yalnız bir hisli

"Ama en güvenli yer," diye kendi kendine mırıldandı.

Devrilmiş büyük bir kütüğün üzerine oturan Cathil, "Ne dedin?" diye sordu.

Cathil'in dilinde, "Burası güvenli," diyerek sırıttı. Hâlâ kadının yanında nasıl davranması gerektiğini bilemiyordu. Gün ışığında aralarındaki büyük fark daha da belirgin hale geliyordu. Irk, yaş ve dil farkının kapanabileceğini hiç sanmıyordu. Geceleri ise bu farkların hiçbir öneminin kalmaması çok garipti. Karanlıkta birbirlerini çok iyi anlıyorlardı. Belki zamanla birbirlerine alışır ya da belki alışmazlardı ve öylece sona ererdi. Yine de Cathil'in

yanında olmasından memnundu. Bir kargaşadan diğerine koşan ve ormanda yaşayan pis kokulu bir hayvan değil de yeniden bir insan gibi hissediyordu artık kendini.

İttifak askerleri arasından bir subayın adamlarının yanından ayrılıp onlara doğru geldiğini gördü. Kolunun altında cilalı bir sopa olan adam Üçağaç'ın karşısına dikildi. "General Poulder kanadın güvende olması için burada kalmanızı istiyor." Yavaş yavaş ve yüksek sesle konuşmuştu, sanki dili bilmeseler böyle konuşursa anlaşılacakmış gibi.

Üçağaç, "Tamam," dedi.

"Askerler sağınızdaki yüksek tepenin üzerine konuşlanacak!" Sopasıyla adamların büyük bir gürültü çıkararak ilerlediği yeri işaret etti. "Bethod'un adamlarının General Kroy'un birliğiyle iyice çatışmaya girmesini bekleyecek, sonra da saldırıya geçip onları savaş alanından sileceğiz."

Üçağaç başıyla onayladı. "Bu konuda yardıma ihtiyacınız var mı?"

"Pek sanmıyorum ama olursa size haber göndeririz." Arkasına dönüp adamlara katılmak için uzaklaştı ve birkaç adım sonra ayağı kaydı, az kalsın kıçüstü çamura oturuyordu.

Köpekadam, "Kendilerine güveniyorlar," dedi.

Üçağaç kaşlarını havaya kaldırdı. "Bana sorarsan biraz fazla güveniyorlar ama bizi işin dışında bırakmalarına karşı çıkacak değilim." Carllara doğru dönüp sesini yükseltti. "Şuradaki kütüğü alın ve buraya taşıyın!"

Oturmuş dizini ovalayan ve mutsuz görünen biri, "Neden?" diye sordu.

Dow, "Bethod gelirse arkasına gizlenebilecek bir şeyiniz olsun diye," diye hırladı. "Gidin şu kütüğü getirin, gerizekâlılar!"

Carllar silahlarını bırakıp homurdanarak işe koyuldu. Efsanevi Rudd Üçağaç'a katılmak görünüşe bakılırsa düşündükleri kadar eğlenceli değildi. Köpekadam gülümsedi. Tahmin etmeleri gerekirdi. Liderler adamlarına kolay görevler verdikleri için efsane olmazdı. Köpekadam yanına gittiğinde yaşlı adam kaşlarını çatmış, ormanın içine bakıyordu. "Endişeli misin, şef?"

"Şurası adamların gizlenmesi için iyi bir yer. Savaş başlayana kadar bekleyip sonrasında aşağıya hücum edebilirler."

Köpekadam, "Gerçekten de öyle," diye sırıttı. "Biz de bunun için buradayız."

"Yani? Sence Bethod bunu da düşünmemiş midir?" Köpekadam'ın sırıtışı soldu. "Fazla adamı varsa ağaçların arasına gizlemenin iyi bir fikir olacağını düşünmüştür, bizim gibi doğru zamanı bekliyor olabilirler. Adamları ağaçların arasındaki tepenin üzerinden bizim bulunduğumuz yere doğru hücuma geçebilir. Sence o zaman ne olur?"

"Birbirimizi öldürmeye başlarız ama Titrek ve adamlarının anlattığına göre Bethod'un elinde fazla adam yok. Şimdiden ikiye karşı bir sayıca eksik durumda."

"Belki ama Bethod sürprizleri sever."

Tepeden aşağıya iniş yolunu kapatmak için kütüğü taşıyan Carllara bakan Köpekadam, "Tamam," dedi. "Pekâlâ. O zaman ağacı istediğin yere koyar ve en iyisinin olmasını ümit ederiz."

Üçağaç, "En iyisinin olmasını mı ümit ederiz?" diye homurdandı. "Bu ne zaman işe yaradı ki?" Asıksurat'la konuşmak için onun yanına gitti ve Köpekadam arkasından omuz silkti. Birden yüzlerce Carl ortaya çıkarsa zor durumda kalabilirlerdi ama bu konuda yapabileceği bir şey yoktu. Bu yüzden çantasının yanına çömeldi, çakmaktaşını çıkardı ve birkaç kuru dal alıp dikkatlice kıvılcım çıkarmak için uğraştı.

Elini baltasının sapından çekmeyen Titrek yanına bir yere çömeldi. "Ne yapıyorsun?"

"Neye benziyor?" Köpekadam çalılara üfleyip alevin yayılışını seyretti. "Ateş yakıyorum."

"Savaşın başlamasını beklemiyor muyuz?"

Köpekadam yere oturup kuru dalları alevlere doğru bastırdı. "Evet, bekliyoruz ve ateş yakmak için en iyi zaman bu olsa gerek. Savaş dediğin beklemektir, evlat. Hele de bizim gibi bu işi yapıyorsan hayatının haftalarını bekleyerek geçirirsin. Bu süreyi ya üşüyerek geçirirsin ya da rahat etmeye çalışırsın."

Çantasından çıkardığı tavayı ateşin üzerine koydu. Yeni ve sağlam bir tavaydı, Güneylilerden almıştı. Çantasından aldığı paketi açtı. İçinde beş yumurta vardı, sağlamlardı hâlâ. Kahverengi ve benekli yumurtalar. Birini tavanın kenarında kırıp tavaya akıttı ve tıslamasını dinlerken sırıttı. Her şey yolunda gidiyordu. Uzun

zamandır yumurta yememişti. Son yumurtayı kırarken rüzgâr yön değiştirince bir koku aldı. Pişen yumurtanın kokusundan farklı bir şeydi. Kafasını kaldırıp kaşlarını çattı.

Cathil, "Ne?" diye sordu.

"Büyük ihtimalle önemli bir şey değil." Ama işi şansa bırakamazdı. "Sen burada bekle ve yumurtalara bak, olur mu?"

"Tamam."

Köpekadam devrilmiş ağacın üzerinden geçti, en yakındaki ağaca yaslandı ve yere çömelip tepeden aşağıya baktı. Şimdi burnuna bir koku gelmiyordu. Ağaçların arasında da bir şey görmüyordu – sadece karların arasındaki kahverengi toprak, damlayan çam dalları ve hareketsiz gölgeler. Hiçbir şey görmüyordu. Üçağaç sürprizlerden falan bahsederek tedirgin etmişti onu.

Tam arkasına dönüyordu ki kokuyu yine aldı. Doğruldu, tepeden aşağıya doğru birkaç adım attı, ateşten ve devrilmiş ağaçtan uzaklaştı ve yaprakların arasına göz gezdirdi. Üçağaç yanına geldi, kalkanı kolundaydı, kılıcını çekmiş sıkı sıkı elinde tutuyordu.

"Ne oldu, Köpekadam, bir koku mu aldın?"

"Olabilir." Tekrar kokladı, havayı yavaşça burun deliklerinden içeriye çekti. "Muhtemelen önemli bir şey değil."

"Bana önemli bir şey değil deme, Köpekadam, senin burnun daha önce birkaç kez hayatımızı kurtardı. Ne kokusu alıyorsun?"

Rüzgâr yön değiştirdi ve kokuyu bu sefer çok net bir şekilde aldı. Uzun süredir bu kokuyu almamıştı ama kokunun ne olduğunu çok iyi biliyordu. "Lanet olsun," dedi. "Shanka."

"Hey!" Köpekadam ağzı açık etrafına bakındı. Cathil elinde tavayla devrilmiş ağacın üzerine çıkıyordu. İki adama sırıtarak, "Yumurtalar hazır," dedi.

Üçağaç kollarını havada salladı ve var gücüyle bağırmaya başladı. "Herkes kütüğün arkasına–"

Çalıların arasından bir ok atıldı. Köpekadam oku, okun havada süzülürken çıkardığı tıslamayı duydu. Mankafalar çok iyi okçular değillerdi ve ok Köpekadam'ın birkaç adım yanından geçip gitti. Kendine yeni bir hedef bulmuş olması tamamen talihsizlikti.

Cathil, "Ah," diyerek yanına saplanan oka baktı. "Ah..." Ve öylece yere düştü, tava elinden fırlayarak içindekileri karların üzerine saçtı. Sonra Köpekadam kadına doğru koşmaya başladı,

ve soğuk nefesi boğazını acıtıyordu. Kadının ellerine uzanırken Üçağaç'ın da dizlerini tuttuğunu gördü. İyi ki kadın ağır değildi. Hiç ama hiç ağır değildi. Bir veya birkaç tane daha ok yanlarından geçti. Birisi ağaçlardan birine saplandı ve birlikte Cathil'i kenara çekip diğer tarafta siper aldılar.

Üçağaç var gücüyle, "Burada Shanka var!" diye bağırdı. "Kızı vurdular!"

Dow, "Savaştaki en güvenli yermiş?" diye hırladı. Çamlardan birinin arkasına çömelmiş, elindeki baltayı çevirip duruyordu. "Amına koduğumun çocukları!"

Birisi, "Shanka mı? Bu kadar güneyde mi?" diye sordu.

Köpekadam, Cathil'i kollarının altından tutup inleyen topukları toprağı döven kadını ateşin yanındaki çukura taşıdı. Etrafında kanın yayılmaya başladığı oka bakarak, "Beni vurdular," diye mırıldandı kadın. Öksürdü ve kocaman açılmış gözleriyle Köpekadam'a baktı.

Titrek, "Geliyorlar!" diye bağırıyordu. "Hazır olun, çocuklar!" Herkes silahlarını çekti, kemerlerini ve kayışlarını sıktı. Dişler sıkıldı, adamlar birbirinin sırtına hafifçe vurdu ve savaşmaya hazırlandı. Asıksurat her zamanki gibi fazlasıyla sakin bir şekilde bir ağacın arkasından tepeden aşağıya ok atıyordu.

Köpekadam kadının elini sıkıp, "Gitmem gerek," dedi. "Ama geri döneceğim, tamam mı? Sen sadece burada beni bekle, olur mu? Geri döneceğim."

"Ne? Hayır!" Parmaklarını kadının elinden çekip almak zorunda kaldı. Bunu yapmak hoşuna gitmiyordu ama başka ne seçeneği vardı ki? Cathil arkasından, "Hayır," diye inledi. Köpekadam kütüğün yanına gidip arkasına çömelmiş Carlların yanında yerini aldı, birkaçı ok atmak için yerinden kalkıp tekrar oturuyordu. Kütüğe çirkin bir mızrak atıldı ve Köpekadam'ın yanına bir yere düştü. Köpekadam mızrağa baktı, sürünerek yanından geçti ve eğimli araziye tepeden bakan Asıksurat'ın yanında yerini aldı.

"Hassiktir!" Ağaçların arası Mankafa kaynıyordu. Aşağıdaki ağaçların arası, soldaki ağaçların arası, sağdaki ağaçların arası, her yerde karanlık şekiller hareket ediyor, gölgeler tepeyi tırmanıyordu. Görünüşe bakılırsa yüzlercesi bir aradaydı. Sağ taraflarındaki kafası karışmış İttifak askerleri arasından yüksek sesli

emirler duyuldu ve mızraklar hazırlanırken metalik sesler çıktı. Ağaçların arasından tıslayarak çıkan oklar adamlara doğru uçtu. "Hassiktir!"

"Oklarını atmaya başlasan nasıl olur, ha?" Asıksurat bir ok daha atıp sadağından yeni bir tane aldı. Köpekadam da kendi oklarından birini aldı ama etrafta o kadar çok hedef vardı ki hangisine nişan alacağını bilemedi. Oku fazla yüksekten gitti ve kendi kendine küfretti. Şimdi daha yakındaydılar ve artık yüzleri seçiliyordu, tabii eğer yaratıklarınkine yüz denirse. Ağızları açıktı, hırlıyor ve dişlerini gösteriyorlardı. Küçük sert gözleri nefret doluydu. Ellerinde kaba silahlar vardı – çivili sopalar, taşlardan yapılmış baltalar, ölülerden alınmış paslı kılıçlar. Ağaçların arasında ilerlerken kurt gibi hızlıydılar.

Köpekadam birini göğsünden vurdu ve yere düştüğünü gördü. Bir diğerini bacağından vurdu ama diğerleri yavaşlamıyordu. Üçağaç, "Hazır!" diye hırladı ve etrafındaki adamların arkasında yerini aldığını, kalkanlar ve düşmanı karşılamak için mızraklarıyla kılıçlarını hazırladığını hissetti. Köpekadam bir insanın böyle bir şeye nasıl hazır olabileceğini merak etti.

Ağaçlardan birinden ağzını açmış hırlayan bir Mankafa atladı. Köpekadam havada kara bir siluet olarak süzülen yaratığı gördü, kulağına bir kükreme geldi, sonra da Tul'un kılıcı yaratıkla havada buluştu ve kırık bir şişeden etrafa saçılan su gibi her yere kan saçıldı.

Bir diğeri öne atıldı ve Üçağaç kılıcıyla kolunu bedeninden ayırıp kalkanıyla yaratığı tepeden aşağıya yuvarladı. Şimdi sayıları iyice artmıştı ve daha fazlası da yoldaydı, hep birlikte kütüğü aşmaya çalışıyorlardı. Köpekadam bir adım uzaktaki bir Mankafayı ağzından vurdu, sonra bıçağını çekti ve var gücüyle çığlık atarak midesine sapladığında ellerinde kanın sıcaklığını hissetti. Yaratık yere düşerken Köpekadam yaratığın elindeki sopayı aldı ve en yakındaki Mankafaya doğru savurdu ama ıskaladı. Şimdi herkes haykırıyor ve dövüşüyordu.

Titrek'in botuyla bir Mankafanın başını bir ağacın gövdesine bastırdığını ve kalkanını havaya kaldırıp metal kenarı yaratığın yüzüne geçirdiğini gördü. Bir diğerini baltasıyla yere serince Köpekadam'ın yüzüne kan damlaları saçıldı, sonra da başka bir

Mankafayı ağaçtan yere atlarken havada yakaladı ve birlikte çamurun içinde yuvarlandılar. Durduklarında Mankafa üstteydi ve Köpekadam sopasıyla yaratığın sırtına bir, iki, üç kez vurdu. Titrek yaratığı üzerinden atıp ayağa kalktı, Mankafanın başını ezdikten sonra bir savaş narası atarak saldırıya geçti, Carllardan birinin yanına mızrağını saplayan bir Mankafayı daha kesti.

Köpekadam gözlerini kırpıştırıp giysisinin koluyla gözündeki kanları silmeye çalışıyordu. Asıksurat'ın bıçağını kaldırıp yaratıklardan birinin kafasına geçirdiğini, bıçağın yaratığın ağzından içeri gidip onu bir ağacın gövdesine çivilediğini gördü. Tul dev yumruğunu bir Mankafanın yüzüne geçirmeye başlamıştı ve birkaç yumruktan sonra Mankafanın yüzü kırmızı bir et yığınına dönüşmüştü. Bir Mankafa tepedeki ağaçtan aşağıya atladı ama mızrağını Tul'a saplayamadan Dow araya girdi ve yaratığın ayaklarını yerden kesti. Mankafa çığlık atarak havada bir takla attı.

Köpekadam bir Mankafanın Carllardan birinin üzerine tırmanıp onun boynunu ısırdığını gördü. Arkasında duran mızrağı saplı durduğu yerden alıp yaratığın sırtına fırlattı. Mankafa ciyaklayarak yana düştü ve elini kendi omzuna atıp mızrağı çıkarmak istedi ama sivri ucu göğsünden dışarı çıkmıştı.

Başka bir Mankafanın dişlerini koluna geçirmiş olduğu bir Carl kükreyerek yerde çırpınıyor, diğer eliyle yaratığı yumrukluyordu. Köpekadam yardım etmek için öne atıldı ama bir Mankafa mızrağını savurdu. Köpekadam silahı son anda gördü ve kenara çekildi, çekilirken de bıçağıyla yaratığın yüzünü kesip sopayı kafasının arkasına geçirerek işini bitirdi. Sopanın altında kalan kafatası bir yumurta gibi çatırdadı. Arkasına döndü ve başka bir düşman gördü. Bu seferki büyüktü. Dişlerini açığa çıkarıp hırlayan yaratığın ağzından yere tükürüğü saçıldı, pençelerinin arasında büyük bir balta vardı.

Köpekadam bir elinde bıçağı, diğer elinde sopasıyla, "Gelsene!" diye bağırdı. Ama yaratık hareketlenmeden Üçağaç arkasında belirdi ve yaratığı omzundan göğsüne kadar ikiye yardı. Etrafa saçılan kanlar yerde birikmeye başladı. Yaratık bir şekilde öne adım atmayı başardı ama bu hareketi Köpekadam'ın bıçağını saplaması için yüzünü yaklaştırmaktan başka bir işe yaramadı.

Mankafalar geri çekilmeye başlamıştı ve Carllar bağırıyor, onla-

ra sırtlarını dönen yaratıkları kesiyordu. En sonuncusu ciyaklayıp ağaçlara doğru kaçmaya çalıştı. Dow'un kılıcı sırtına saplanınca bir şeyler mırıldandı ve beyaz kemikleriyle kırmızı etleri açığa çıktı. Bir dala takılıp düştü, yerde bacakları titredi ve vücudu seğirdi.

Titrek, "Bu kadar!" diye kükredi. Uzun saçlarının altındaki yüzü kana bulanmıştı. "İşlerini bitirdik!"

Carllar zafer çığlıkları atarak bağırıp silahlarını havada salladı. En azından büyük bir kısmı. Birkaçı yerde hareketsiz yatıyordu ve birkaçı yaralıydı, dişlerini sıkmış inliyordu. Köpekadam yaralıların sevinecek halde olmadığını düşündü. Üçağaç için de aynı şey geçerliydi.

"Kesin sesinizi, ahmaklar! Şimdilik gittiler ama yine gelecekler. Mankafalar böyledir, hep daha fazlası gelir! Cesetleri ayak altından çekin! Toplayabildiğiniz okları toplayın! Gün sona ermeden onlara yeniden ihtiyacınız olacak!"

Köpekadam çoktan sönmek üzere olan ateşin yanına doğru ilerlemeye başlamıştı. Cathil bıraktığı yerde yatıyor, hızlı ve kesik kesik nefes alıyordu. Bir elini okun saplandığı yere koymuştu. Köpekadam'ın gelişini nemli gözlerle seyretti ve bir şey demedi. Köpekadam da bir şey söylemedi. Söylenecek ne vardı ki? Bıçağını alıp kadının gömleğini kesti ve oku görene kadar gömleği sıyırdı. Sağ tarafına, iki kaburganın arasına, memesinin hemen altına saplanmıştı. Vurulmak için hiç de iyi bir yer değildi, tabii eğer böyle bir yer varsa.

Cathil, "Kötü mü?" diye mırıldandı takırdayan dişleri arasından. Yüzü şimdi bembeyazdı ve gözleri parıldıyordu. "Kötü mü?"

Köpekadam parmağıyla kadının yanağındaki çamuru silerken, "Çok kötü değil," dedi. "Sen endişelenme, tamam mı? Bir çaresine bakacağız." Bunları söylerken aklından geçen tek bir şey vardı: Yalanın batsın, Köpekadam, sen korkağın önde gidenisin. Kızın kaburgalarına saplanmış bir ok vardı.

Üçağaç yanlarına çömeldi. Kaşlarını çatarak, "Oku çıkarmak zorundayız," dedi. "Ben kızı tutayım, sen çek."

"Ne yapayım?"

Cathil, "Ne diyor?" diye tısladı. Dişlerinde kan vardı. "Ne..." Köpekadam oku iki eliyle kavrarken Üçağaç kadının bileklerini tuttu. "Siz ne–"

Köpekadam çekti ama ok çıkmadı. Çekti ve okun etrafındaki yaradan dışarıya biraz kan aktı. Çekti ve Cathil kıvrandı, bacaklarıyla tekmeler attı ve Köpekadam onu öldürüyormuş gibi çığlık attı. Çekti ve ok çıkmadı, bir santimetre bile kıpırdamadı.

Üçağaç, "Çek!" diye tısladı.

Köpekadam, "Çıkmıyor!" diye hırladı.

"Tamam! Tamam!" Köpekadam oku bıraktı, Cathil öksürüyor ve öğürüyor, titriyor ve ürperiyor, hızlı hızlı nefes alıyor ve ağzından pembe köpükler çıkıyordu.

Üçağaç çenesini sıvazladı ve yüzüne bir parça kan bulaştı. "Çekemiyorsan itip öbür taraftan çıkarmak zorundasın."

"Ne?"

Cathil birbirine çarpan dişlerinin arasından, "Ne... diyor?" diye sordu.

Köpekadam yutkundu. "İtip diğer taraftan çıkarmak zorundayız."

Gözleri fal taşı gibi açılan Cathil, "Hayır," diye mırıldandı. "Hayır."

"Yapmak zorundayız." Köpekadam oku kavrayıp orasından kırarken Cathil burnundan soludu. Sonra da kırık ucu sıkı sıkı tuttu.

Cathil, "Hayır," diye yalvardı.

Üçağaç ortak dilde, "Sen biraz daha dayan, kızım," diye mırıldandı ve yeniden kadının kollarını tuttu. "Sen sadece biraz daha dayan. Hadi, Köpekadam."

"Hayır..."

Köpekadam dişlerini sıkıp kırık oku sertçe itti. Cathil irkildi ve hafifçe iç geçirirmiş gibi bir ses çıkardı, sonra gözleri devrildi ve kadın kendinden geçti. Köpekadam kadının vücudunu yana çevirdi ve sırtından çıkan ok ucunu gördü.

"Tamam," diye mırıldandı, "tamam, diğer taraftan çıktı." Ucun altından sapı kavrayıp dışarıya çıkardı. Yaradan dışarı birkaç damla kan aktı ama daha fazlası gelmedi.

Üçağaç, "Bu iyi," dedi. "Sanırım ciğeri delmemiş."

Köpekadam dudağını ısırdı. "Bu iyi." Bir sargı bezi aldı, kan sızdıran deliğe bastırdı ve Cathil'in göğsünü sarmaya başladı. Üçağaç altından geçmesi için vücudu kaldırdı. "Bu iyi." Aynı

cümleyi ardı ardına dile getiriyor, yarayı sarmaya devam ediyor, soğuk parmaklarıyla elinden gelenin en iyisini yapmak için uğraşıyordu. Elleri kanlıydı, sargı bezi kanlıydı, Cathil'in karnında ve sırtında koyu renkli kan sızıntılarının arasında pembe parmak izleri kalıyordu. Kadının gömleğini sargı bezinin üzerine çekti ve Cathil'i sırtüstü yatırdı. Yüzüne dokundu – sıcaktı, gözleri kapalıydı ama göğsü inip kalkıyor, nefesi hafifçe buharlaşıyordu.

"Bir battaniye bulmam gerek." Çantasını karıştırıp içindekileri etrafa saçtı ve battaniyesini çıkardı. Battaniyeyi açıp kadının üzerine serdi. "Seni sıcak tutmamız lazım, değil mi? Sıcak." Soğuktan korunması için battaniyenin kenarlarını sıkıştırdı. Kadının ayaklarını da örttü. "Sıcak kalmalısın."

"Köpekadam."

Üçağaç eğilmiş kadının nefesini dinliyordu. Dizleri üzerine oturup başını iki yana salladı. "Öldü."

"Ne?"

Gökten beyaz taneler düşüyordu. Yeniden kar yağmaya başlamıştı.

Mareşal Burr yumruklarını hayal kırıklığıyla sıkmış vadiye göz gezdirirken, "Lanet olsun, Poulder nerede?" diye hırladı. "Bethod'un askerlerini meşgul edene kadar bekle dedim, adamlar bizi ezip geçene kadar bekle demedim!"

West'in verecek bir cevabı yoktu. Gerçekten, Poulder neredeydi? Kar şimdi hızını artırmıştı, havada fırıl fırıl dönen kar taneleri savaş alanının üzerine gri bir perde gibi çökmüş, her şeye gerçekdışı bir hava kazandırmıştı. Sesler şimdi çok uzaktan geliyormuş gibi boğuklaşmıştı. Haberciler hatlar arasında gidip geliyor, kara noktalar beyaz zeminde koşturarak destek isteklerini iletiyordu. Yaralıların sayısı artıyordu. Sedyelerde inleyenler, arabalarda nefes almakta güçlük çekenler sessizce komuta merkezinin altındaki yoldan arka saflara taşınıyordu.

Kara rağmen Kroy'un adamlarının zor durumda olduğu anlaşılıyordu. Bir cetvelle çizilmiş gibi duran hat şimdi merkezde tehlikeli bir biçimde bükülmüş, savaşın kargaşası içerisinde birleşen birimlerden geriye tek vücut olarak savaşan bir kitle kalmıştı. West, General Kroy'un destek istemek veya geri çekilme

izni almak için komuta merkezine gönderdiği subayların sayısını unutmuştu. Hepsi aynı cevapla geri gönderiliyordu. Saflarınızı savunmaya ve savaşmaya devam edin. Poulder'dan ise haber yoktu, birliğin olduğu tarafa uğursuz ve beklenmedik bir sessizlik çökmüştü.

"Nerede bu adam?" Burr taze karın üzerine koyu renkli ayak izleri bırakarak öfkeli adımlarla çadırına yürüdü. Mareşal en yakındaki subayı işaret edip bağırdı. "Sen!" Adamı sabırsızca yanına çağırdı. West saygılı bir mesafeden takip edip çadırın içine girdi, Jalenhorm da hemen peşindeydi.

Mareşal Burr masanın üzerine eğildi, mürekkep şişesini eline aldı ve ahşap yüzeye birkaç damla mürekkep düştü. "Şu ormana gir ve General Poulder'ı bul! Ne yaptığını öğren ve derhal bana geri dön!"

Subay, "Emredersiniz!" diye ciyaklayıp selama geçti.

Burr'un kalemi kâğıdın üzerine bir şeyler karaladı. "Ona söyle *derhal* saldırıya geçsin!" Bileğini öfkeli bir biçimde savurarak kâğıdın altını imzaladı ve mesajı subaya uzattı.

"Emredersiniz, efendim!" Genç subay kararlı adımlarla çadırdan çıktı.

Burr haritalarına döndü ve araziyi incelerken yüzünü buruşturdu. Bir eliyle sakalını çekiştiriyor, bir eliyle de karnını sıvazlıyordu. "Lanet olası Poulder nerede?"

"Belki de, efendim, o da saldırıya uğramıştır, efendim."

Burr geğirdi, yüzünü buruşturdu, tekrar geğirdi, masaya yumruğunu geçirip mürekkep şişesini masanın üzerinde zıplattı. "Bu hazımsızlığın amına koyayım!" Kalın parmağını haritaya bastırdı. "Poulder hemen gelmezse yedekleri göndermeliyiz, West, beni duyuyor musun? Süvariler de saldırıya geçmeli."

"Evet, efendim, tabii ki."

"Bu savaşı kaybedemeyiz." Mareşal kaşlarını çatıp yutkundu. West'e göre adamın yüzü birden solmuştu. "Bu... savaşı..." Şaşkın şaşkın bakınarak hafifçe sallandı.

"Efendim, siz–"

"Blaggh!" Mareşal birden kendini ileri atıp masanın üzerine kara bir sıvı kustu. Kusmuğu haritaların üzerine de bulaştı ve parşömen öfkeli kırmızı bir renge büründü. West ağzı açık hal-

de olduğu yerde dondu kaldı. Burr'un gırtlağından bir lıkırtı geldi, yumruklarını sıkmış Mareşal'in vücudu titremeye başladı, iki büklüm oldu ve yeniden kustu. "Öööööğ!" Sonunda sırtını dikleştirdiğinde dudaklarından kırmızı bir tükürük akıyordu. Soluk suratındaki gözleri pörtlemişti ve boğuk bir inlemenin ardından geriye doğru devrildi, sandalyelerden birini de beraberinde götürdü.

West son anda neler olduğunu anlamıştı ve öne atılıp Mareşal'in vücudunu yere düşmeden yakaladı. Çadırın içinde sendeleyip ayakta kalmaya çalıştı.

Jalenhorm, "Siktir!" dedi.

West, "Yardım etsene!" diye hırladı. Koca adam gelip Burr'un diğer koluna girdi ve birlikte adamı yarı sürükleyip yarı taşıyarak yatağına götürdüler. West, Mareşal'in en üstteki düğmesini açıp yakasını gevşetti. "Bir tür mide hastalığı," diye mırıldandı sıkılı dişleri arasından "Haftalardır şikâyetçiydi..."

Jalenhorm, "Ben cerrahı çağırayım," diye ciyakladı.

Doğruldu ama West kolunu yakaladı. "Hayır."

Jalenhorm ona şaşkın bir bakış attı. "Ne?"

"Mareşal'in hasta olduğu duyulursa askerler paniğe kapılır. Poulder ve Kroy da kafalarına eseni yapar. Ordu parçalanır. Savaş bitene kadar bunu kimse bilmemeli."

"Ama–"

West doğruldu ve adamın gözlerine bakıp elini Jalenhorm'un omzuna koydu. Ne yapılması gerektiğini biliyordu. Yeni bir felakete seyirci kalmayacaktı. "Beni iyi dinle. Plana sadık kalmalıyız. Plana sadık kalmak zorundayız."

Jalenhorm şaşkın gözlerle etrafına bakınarak, "Kim?" diye sordu. "Sen ve ben mi?"

"Gerekiyorsa."

"Ama burada bir adamın hayatı söz konusu!"

West, "Binlerce adamın hayatı söz konusu," diye tısladı. "Başarısız olamayız, Mareşal'i sen de duydun."

Jalenhorm'un yüzü şimdi en az Burr'unki kadar beyazdı. "Ben onun bu kadar ciddi–"

West, "Unutma, bana borçlusun," dedi. "Ben olmasaydım Cumnur'un kuzeyinde güzel güzel çürüyor olurdun." Bunu yap-

mak hoşuna gitmiyordu ama yapmak zorundaydı, kibarlığa ayıracak zamanı yoktu. "Birbirimizi anlıyor muyuz, Yüzbaşı?"

Jalenhorm yutkundu. "Evet, efendim."

"Güzel. Sen Mareşal'e göz kulak ol. Ben dışarısıyla ilgileneceğim." West doğrulup dışarıya çıkmaya hazırlandı.

"Ya o–"

West omzu üzerinden, "Doğaçlama yap!" diye adamı tersledi. Şu anda tek bir adamın hayatından daha önemli dertleri vardı. Soğuk havaya çıktı. Çadırın önündeki bir düzine nöbetçi ve subay beyaz vadiyi işaret ediyor, dürbünlerden bakarken bir şeyler mırıldanıyordu. "Çavuş Pike!" West eski suçluyu yanına çağırdı ve adam koşarak yanına geldi. "Burada nöbet tutacaksın, anladın mı?"

"Tabii ki, efendim."

"Burada nöbet tutacaksın, benden ve Yüzbaşı Jalenhorm'dan başka kimseyi içeriye almayacaksın. Kimseyi." Sesini alçalttı. "Ne olursa olsun."

Pike başıyla onayladı; pembe bir et yığınından ibaret yüzüne gömülü gözleri parıldıyordu. "Anladım." Çadırın önüne geçti ve parmak uçlarını kılıç kemerine sokarak hiçbir şey yokmuş gibi nöbet tutmaya başladı.

Birkaç saniye sonra tepenin üzerindeki komuta merkezine bir atlı geldi. At burnundan buhar üflerken binicisi eyerden aşağıya atladı ama birkaç adım attıktan sonra West önünü kesti.

Adam telaşla, "Mareşal Burr'a General Poulder'dan acil bir mesaj var!" dedi. West'in yanından geçip çadıra girmek istedi ama West buna izin vermedi.

"Mareşal Burr meşgul. Mesajı bana ilet."

"Ama bana özellikle–"

"Bana, Yüzbaşı!"

Adam şaşkın şaşkın baktı. "General Poulder'ın birliği ormanın içinde düşmanla çarpışıyor."

"Çarpışıyor mu?"

"Evet, efendim. Sol kanat vahşi saldırıların altında ağır kayıplar verdi ve durumu idare etmekte zorlanıyoruz. General Poulder geri çekilmek ve yeniden organize olmak için izin istiyor, efendim. Saflar bozulmak üzere!"

West yutkundu. Plan şimdiden çözülmeye başlamıştı ve tamamen bozulma tehlikesi altındaydı. "Geri çekilmek mi? Hayır! İmkânsız. Geri çekilirse Kroy'un birliğinin sol tarafı açıkta kalır. General Poulder'a söyle yerini terk etmesin ve fırsatı olursa Kroy'a desteğe gitsin. Ona söyle hiçbir koşul ve şart altında geri çekilmeyecek! Herkes üzerine düşeni yapacak!"

"Ama efendim, ben bunu–"

West, "Git!" diye bağırdı. "Hemen!"

Adam selam verip atına bindi. Daha atlı yeni uzaklaşmaya başlamıştı ki başka bir ziyaretçi çadırın önünde atından indi. West içinden küfretti. Gelen Albay Felnigg'ti, Kroy'un komutanlarından biri. Adamı az önce gelen yüzbaşı kadar kolay başından savamazdı.

Adam, "Albay West," dedi. "Birliğimiz hat boyunca düşmanla çarpışıyor ve şimdi de sağ kanadımıza süvariler saldırdı! Süvariler asillerin gönderdiği askerlerin üzerine hücum etti!" Çadıra doğru yürürken eldivenlerini çıkardı. "Destek gelmezse uzun süre dayanamazlar, onlar kırılırsa bir yanımız düşer! Sonumuz gelir! Lanet olasıca Poulder nerede?"

West adamı yavaşlatmak için uğraştı. "General Poulder da saldırıya uğradı. Ama yedek birliği hemen gönderiyorum ve–"

Felnigg, "Yeterli değil," diye hırladı ve West'in yanından geçip çadıra doğru yürüdü. "Hemen Mareşal Burr ile–"

Pike adamın önüne geçip bir elini kılıcına attı. "Mareşal... şu an meşgul," diye fısıldadı. Adamın yanık yüzündeki gözleri pörtleyince West bile huzursuz oldu. Gergin bir sessizlik oldu ve Albay ile eski suçlu birbirine baktı.

Sonra Felnigg geriye tedirgin bir adım attı. Şaşkın şaşkın dudaklarını yaladı. "Meşgul. Anlıyorum. Pekâlâ." Bir adım daha geriledi. "Yedek kuvvetleri gönderiyorum mu demiştiniz?"

"Derhal."

"Pekâlâ, tamam o zaman... General Kroy'a desteğin yolda olduğunu söyleyeceğim." Felnigg bir ayağını üzengiye geçirdi. "Ama bu normal bir durum değil." Kaşlarını çatıp çadıra, Pike'a ve West'e baktı. "Hiç normal bir durum değil." Atını mahmuzlayıp vadiye sürdü. West adamın arkasından bakarken Felnigg'in durumun vahametinin farkında olmadığını düşündü. Subaylardan birine döndü.

"Mareşal Burr yedek kuvvetin sağ kanada yardıma gitmesini emretti. Bethod'un süvarilerine saldırıp onları geri püskürtmeleri gerekiyor. Sağ kanat düşerse herkes için felaket olur. Anladın mı?"

"Bana Mareşal'in yazılı emri–"

West, "Yazılı emir için vakit yok!" diye kükredi. "Git ve görevini yap, be adam!"

Subay sözünü dinleyip telaşla tepeyi indi ve yedek sabırla bekleyen askerlere doğru koştu. West adamın arkasından bakarken parmaklarını birbirine kenetledi. Askerler atlarına binip hücum pozisyonu aldı. West arkasına dönerken dudaklarını çiğniyordu. Burr'un komuta merkezindeki nöbetçiler ve subaylar hafif bir merakla ya da apaçık bir şüpheyle ona bakıyordu.

West yanlarından geçerken birkaçını selamladı ve her şeyin yolunda olduğu izlenimini vermeye çalıştı. Birisi emirlerine ne zaman karşı gelecek diye merak ediyordu. Birisi zorla çadıra girip Lord Mareşal Burr'un ölüler diyarına doğru yola çıktığını görürse ne yapacaktı? Bunun, vadideki hat kırıldıktan ve komuta merkezi süvarilerin nalları altında ezildikten sonra olup olmayacağını merak etti. Sonra olursa çok fark edeceğini sanmıyordu.

Pike'ın ona bakan yüzünde hafif bir gülümsemeye benzer bir şey vardı. West de gülümseyerek karşılık vermeyi çok isterdi ama hiç gülecek durumda değildi.

Köpekadam oturup soluklanmaya çalıştı. Sırtını bir ağaca yaslamış, yayı da elindeydi. Önündeki toprağa bir kılıç saplıydı. Kılıcı ölü bir Carl'dan almış ve kullanmıştı. Gün sona erene kadar uzun bir süre daha kullanacağına da emindi. Üzerinde kan vardı – ellerinde, giysilerinde, her yerinde. Cathil'in, Mankafaların ve kendi kanı. Kanı temizlemeye gerek görmemişti, nasıl olsa üzeri yine kana bulanacaktı.

Mankafalar üç kez tepeyi ele geçirmek istemiş ve üçünde de geri çekilmek zorunda kalmıştı. Her dövüş bir öncekinden daha zorlu olmuştu. Köpekadam bir dahaki sefere başarılı olup olmayacaklarını merak ediyordu. Mankafaların geleceğinden şüphe etmiyordu. Bir anlığına bile. Onu ilgilendiren sorular ne zaman ve kaç kişi olacağıydı.

Ağaçların arasından yaralı İttifak askerlerinin ciyaklamalarını ve çığlıklarını duyabiliyordu. Çok sayıda yaralı. Carllardan biri en son saldırıda elini kaybetmişti. Kaybetti yanlış bir kelimeydi çünkü aslında baltayla kesilmişti. Sonrasında uzun süre çığlık atmıştı ama şimdi sessizdi, yavaş yavaş nefes alıp veriyordu. Elin koptuğu yeri sarmış ve kan akışını durdurmak için bir kemerle sıkmışlardı. Adam şimdi yaralıların bazen yaptıkları gibi şaşkın gözlerle yarasına bakıyordu. Fal taşı gibi açılmış gözleri bilekten sonrası olmayan kolunu algılamakta zorlanıyordu. Sanki gördüklerine inanamıyordu.

Köpekadam yavaşça yerinden kalktı ve kütüğün üzerinden aşağıya göz gezdirdi. Ormanın içindeki Mankafaları görebiliyordu. Gölgelerin içinde oturuyorlardı. Bekliyorlardı. Bu halleri hiç hoşuna gitmiyordu. Mankafalar düşman bitene kadar saldırır ya da arkasına bile bakmadan kaçardı.

"Neyi bekliyorlar?" diye sordu. "Mankafalar beklemeyi ne zaman öğrendi?"

Tul kılıcını temizlerken, "Bethod için savaşmayı ne zaman öğrendiler?" diye sordu. "Birçok şey değişiyor ve hiçbiri iyiye işaret değil."

Dow diğer taraftan, "Değişim ne zaman iyi bir şey getirdi ki?" diye sordu.

Köpekadam kaşlarını çattı. Yeni bir koku alıyordu, ıslak bir koku. Ağaçların arasında soluk bir şey vardı ve gittikçe yoğunlaşıyordu. "Bu nedir? Sis mi?"

"Sis mi? Bu kadar yüksekte?" Dow'un kahkahası bir karganın sesi kadar kabaydı. "Bu saatte bi de? Hah! Ama bi dakka..." Şimdi hepsi görebiliyordu – ıslak sırta yeni bir beyazlık yayılıyordu. Köpekadam yutkundu. Ağzı kurumuştu. Kendini birden huzursuz hissetti ve bunun tek sebebi Mankafalar değildi. Başka bir şeydi. Sis ağaçların arasından kıvrılarak ilerliyor ve gittikçe yükseliyordu. Mankafalar da hareket etmeye başlamıştı, gri bulanıklığın içinde donuk şekiller olarak hareket ediyorlardı.

Dow, "Bundan hoşlanmadım," dedi. "Bu doğal değil."

Üçağaç, "Hazır olun, çocuklar!" diye hırladı. "Hazır olun!" Köpekadam, Üçağaç'tan cesaret aldı ama cesareti uzun sürmedi. İleri geri sallandı, midesi bulanıyordu.

Titrek bir kaçış yolu arar gibi etrafına bakınarak, "Hayır, hayır," diye fısıldadı. Köpekadam kolundaki tüylerin diken diken olduğunu hissetti ve boğazı düğümlendi. Üzerlerine doğru isimsiz bir korku geliyor, sisin içinden tepeyi çıkıyordu – âdeta ormanın içinde sürünüyor, ağaçların etrafından dolaşıyor ve arkasına saklandıkları kütüğün altından sızıyordu.

Titrek, "Bu o!" diye fısıldadı. Gözleri şimdi fal taşı gibi açıktı, sesinin duyulmasından korkuyormuş gibi sesini iyice alçaltmıştı. "Bu o!"

Köpekadam, "Kim?" diye gakladı.

Titrek sadece başını iki yana sallayıp soğuk toprağa uzandı. Köpekadam'ın içinden de aynısını yapmak geliyordu ama kendini yerinden kalkmaya zorladı ve kütüğün üzerinden baktı. Şöhretli Adamlar karanlıkta kalmış bir çocuk gibi korkmazdı, hem de sebebini bilmediği bir şeyden. Korkuyla yüzleşmek daha iyidir, diye düşündü. Büyük bir hata.

Sisin içinde bir gölge vardı, Mankafa olamayacak kadar uzun ve dikti. İri bir adam, en az Tul kadar iri. Hatta daha da iri. Bir dev. Köpekadam gözlerini ovaladı, bunun sisin bir oyunu olduğunu düşündü ama değildi. Gölge daha yakına girdi ve şekillendi, görüntüsü berraklaştıkça korku da arttı.

Köpekadam Kuzey'in hemen her yerine gitmiş ama hiç bu kadar garip ve doğaüstü bir şey görmemişti. Devin yarısı siyah metal plakalardan bir zırhla kaplıydı – sağlamlaştırılmış, dövülmüş ve sivrileştirilmiş, çivilenmiş ve dövülmüş metal parçalar. Diğer yarısı açıktaydı, sadece zırhı bir arada tutan kayışlar, kemerler ve tokalar vardı. Ayağı, kolu ve göğsü çıplaktı, çirkin yumrular ve kalın kaslar açıktaydı. Yüzünde bir maske vardı, siyah demirden, zarar görmüş bir maske.

Daha yakına girip sisin içinden çıktı ve Köpekadam devin derisinin boyalı gördü. Derinin üzerine mavi renkte minik harfler yazılıydı. Derisinin her santimetresi bu harflerle kaplıydı. Silahı yoktu ama bu haliyle de yeterince ürkütücüydü. Hatta daha ürkütücüydü. Savaş alanında bile silaha ihtiyaç duymuyormuş gibiydi.

Köpekadam, "Ölüler aşkına," diye mırıldandı ve ağzı korkuyla açık kaldı.

Üçağaç, "Sakin olun, çocuklar," diye hırladı. "Sakin olun." Köpekadam'ın arkasına dönüp kaçmasına engel olan tek şey Üçağaç'ın sesiydi.

Carllardan biri, "Bu o!" dedi. Sesi bir kız çocuğununki gibi tizdi. "Korkunç!"

Titrek, "Çeneni kapat, amına koyayım!" dedi. "Ne olduğunu biliyoruz!"

Üçağaç, "Oklar!" diye bağırdı.

Deve nişan alırken Köpekadam'ın elleri titriyordu. Bu mesafeden bile adamı vurmakta zorlanacakmış gibi hissediyordu. Oku serbest bırakmak için elini zorlaması gerekti ve Korkunç'un zırhından seken ok ağaçların arasına bir yer fırladı. Asıksurat daha iyi nişan almıştı. Oku devin yanına saplanıp boyalı derisine girdi. Korkunç vurulduğunu fark etmemiş gibiydi. Carlların yaylarından da oklar fırlatıldı. Biri yaratığın omzuna, diğeri dev baldırına saplandı. Korkunç ses bile çıkarmadı. Sakin adımlarla yürümeye devam ediyor, sisi ve Mankafaları da beraberinde getiriyordu.

Asıksurat, "Siktir," diye mırıldandı.

Carllardan biri, "Bu bir şeytan!" diye ciyakladı. "Cehennemden gelen bir şeytan!" Köpekadam da aynı şeyi düşünmeye başlamıştı. Korkunun içini kaplamaya başladığını ve etrafındaki adamların da tereddüt ettiğini hissetti. Hiç düşünmeden geriye doğru adım attı.

Üçağaç, "Pekâlâ, çocuklar!" diye hırladı. Hiç korkmuyormuş gibi sesi sabit ve pesti. "Üçe kadar sayacağım! Üçte hücum edeceğiz!"

Köpekadam yaşlı adamın aklını kaçırıp kaçırmadığını merak etti. Bulundukları yerde en azından arkasına saklanacakları bir kütük vardı. Carllardan birkaçının mırıldandığını duydu, aynı fikirde olmalıydılar. Aralarında ürkütücü bir dev olan kalabalık bir Mankafa ordusunun üzerine tepeden aşağıya doğru hücum etme fikri kimseye iyi bir plan gibi gelmemişti.

Köpekadam, "Emin misin?" diye tısladı.

Üçağaç dönüp ona bakmadı bile. "Korkan bir adam için en iyisi hücum etmektir! Kanı kaynatır, korkuyu öfkeye dönüştürür. Arazi bizden yana ve burada gelmelerini beklemeye niyetim yok!"

"Emin misin?"

Üçağaç, "Gidiyoruz," dedi.

Dow, "Gidiyoruz," diye hırladı ve arkasındaki Carllara bakıp onlara geri çekilmeleri için meydan okudu.

Şimşekkafa, "Üçte!" diye homurdandı.

Asıksurat, "Uh," dedi. Köpekadam yutkundu, gitmeyi mi beklemeyi mi tercih ettiğini bilmiyordu hâlâ. Üçağaç kütüğün üzerinden aşağıya baktı. Sisin arasındaki figürleri ve ortalarındaki devi seyrederken dudakları ince bir çizgiye dönüştü. Elini arkaya doğru uzatmış, beklemelerini işaret ediyordu. Doğru zamanı bekliyordu.

Titrek, "Üçte mi gidiyoruz?" diye fısıldadı. "Yoksa üçten sonra mı?"

Köpekadam başını iki yana salladı. "Gittiğin sürece çok fark etmez." Ama ayakları iki ağır taş gibiydi.

"Bir!"

Şimdiden bir olmuş muydu? Köpekadam omzu üzerinden geriye bakınca Cathil'in ölü ateşin yanında battaniyeye sarılmış cesedini gördü. Belki öfkelenmesi gerekiyordu ama daha da korktu. İşin aslı şuydu ki sonunun Cathil gibi olmasını istemiyordu. Yutkunup başını diğer tarafa çevirip bıçağını ve ölü Carldan ödünç aldığı kılıcını sıkı sıkı kavradı. Demir korkmazdı. İyi silahlardı, ikisi de kan dökmeye hazırdı. Demirin yarısı kadar hazır olabilmeyi umdu ama hiçbir zaman tamamen hazır olamayacağını biliyordu. Hazır olmanıza gerek yoktu. Hücuma geçmeniz yeterliydi.

"İki!"

Neredeyse zaman gelmişti. Gözlerini iyice açtı, soğuk havayı ciğerlerine çekti, derisi soğuktan karıncalanıyordu. Adamların, çam iğnelerinin, Mankafaların ve sisin kokusunu alıyordu. Arkasından gelen nefes seslerini, aşağıdan gelen ayak seslerini, birbirini cesaretlendirmeye çalışan adamları ve kulaklarında atan nabzını dinledi. Her şeyin farkındaydı, her şey ağır çekimde gibiydi. Adamlar hareket ediyor, sert suratlı sert adamlar ağırlıklarını bir ayaklarından diğerine aktarıyor, sisin içinde koşmaya hazırlanıyorlardı. Herkes emri yerine getirecekti, buna şüphe yoktu. Herkes saldıracaktı. Bacaklarındaki kasların gerildiğini ve kendini ayağa kaldırmak için hazırlandığını hissetti.

"Üç!"

Kütüğün üzerinden ilk atlayan Üçağaç oldu ve Köpekadam da hemen arkasındaydı. Dört bir yanda Carllar da saldırıya geçmiş, havayı savaş naraları ve korku veya öfke dolu çığlıklar doldurmuştu. Köpekadam da çığlık atıyor ve koşuyordu. Ayaklarının yere bastığını ve kemiklerinin her adımda titrediğini hissediyordu. Rüzgâr yüzünü kamçılıyor, karaağaçlar ve beyaz gökyüzü akıp gidiyordu. Sis ve içindeki karanlık şekiller üzerlerine doğru geliyordu.

Bir Mankafanın yanından geçerken hırlayarak kılıcını savurdu. Kılıç eti keserek yaratığı geriye savurdu. Köpekadam ekseni etrafında yarım bir daire çizdi ve haykırarak kılıcını savurmaya devam etti. Kılıcı bir Mankafanın bacağına isabet edip yaratığın ayağını kesti. Köpekadam tepeden aşağıya savruldu, ayağı yerde kaydı ama dengesini sağlamayı başardı. Carllar küfürler savuruyor ve Mankafalar hırlıyordu, demirle ve etle buluşan demirin sesi dört bir yandaydı.

Köpekadam bir sonraki Mankafanın nereden geleceğini, sırtına ne zaman bir mızrak saplanacağını bilmeyerek iki ağacın arasına girdi. Bulanıklığın içinde bir şekil görüp var gücüyle bağırarak öne atıldı. Sis birden açıldı ve Köpekadam düşmanı karşısında görünce olduğu yerde dondu kaldı. Savaş narası gırtlağında boğuldu ve kaçmaya çalışırken neredeyse kayıp düşüyordu.

Korkunç kendisinden topu topu beş adım uzaktaydı, yakından daha da büyük ve ürkütücü görünüyordu. Dövmeli derisinin her yerinde oklar vardı. Bir Carl'ı boynundan tutmuş ve ayaklarını yerden kesmişti. Adam kıvranıyor, havayı tekmeliyordu. Yaratığın kolundaki kaslar bükülüp kasıldı, dev parmaklar adamın boynunu sıktı. Carl'ın gözleri pörtledi ve ağzı açıldı ama hiç ses çıkmadı. Bir çatırtı geldi ve Korkunç cesedi oyuncak bir bebekmiş gibi kenara fırlattı. Karın üzerinde taklalar atan ceset çamurun içinde hareketsiz kaldı.

Korkunç doğruldu, sis etrafında fırıl fırıl dönüyordu. Kara maskesinin ardından Köpekadam'a baktı. Köpekadam altına kaçırmak üzereydi.

Ama bazı şeyleri yapmak gerekirdi. Korkusuyla yaşamaktansa onu yapmak yeğdi, Logen olsa böyle derdi. Bu yüzden ağzını açа-

rak var gücüyle çığlık attı ve ödünç aldığı kılıcını başının üzerinde sallayarak saldırıya geçti.

Dev yaratık zırhlı kolunu havaya kaldırdı ve eliyle kılıcı karşıladı. Metal metale sürtününce Köpekadam'ın dişleri takırdadı. Kılıç elinden fırlayıp havada taklalar attı ama aynı anda bıçağını savurdu ve devin kolunun altından dövmeli yanına sapladı.

Köpekadam, "Hah!" diye bağırdı ama kutlaması uzun sürmedi. Korkunç'un kolu sisin içinden geçerek Köpekadam'ın göğsünde patladı ve Köpekadam geriye uçtu. Yoktan var olan bir ağaç sırtına çarptı ve Köpekadam yüzüstü yere düştü. Nefes almaya çalıştı ama başaramadı. Yuvarlanmak istedi ama yapamadı. Kaburgalarında büyük bir acı vardı, sanki birisi göğsünün üzerine kocaman bir kaya koymuştu.

Kafasını kaldırdı, elleriyle çamuru pençeledi, inleyecek kadar nefes aldı. Korkunç sakin adımlarla üzerine geliyordu. Uzanıp kolunun altına saplanmış olan bıçağı çıkardı. Dev parmaklarının arasında bıçak bir oyuncak gibi duruyordu. Bir kürdan gibi. Bıçağı ağaçların arasına fırlattı ve etrafa birkaç damla kanı saçıldı. Zırhlı ayağını havaya kaldırdı ve Köpekadam'ın kafasını ezmeye hazırlandı. Köpekadam'ın kafası çekicin altına girmiş bir fındık gibiydi. Köpekadam sadece yerde yatıyor, çaresizce büyük gölgenin yüzüne düşmesini bekliyordu.

"Piç kurusu!" Üçağaç çalıların arasından fırlayıp kalkanını Korkunç'un zırhlı yanına geçirerek rakibini kenara savurdu. Dev metal bot Köpekadam'ın yüzünün hemen yanına indi ve suratına çamur sıçrattı. Yaşlı adam saldırmaya devam ederek dengesini kaybetmiş olan Korkunç'un yanına birkaç darbe indirdi. Köpekadam yerde kıvranıp nefes almaya çalışırken Üçağaç hırlıyor ve küfürler savuruyordu. Köpekadam sonunda yerden kalkmayı başardı ama sırtını ağaca dayayıp oturdu.

Korkunç bir evi bile yıkabilecek sertlikte bir yumruk savurdu ama Üçağaç yana adım atıp vuruşu kalkanıyla savuşturdu. Kılıcını sallayıp Korkunç'un maskesini boydan boya çizdi. Başı geriye düşen yaratık sendeledi ve ağız deliğinden kan aktı. Yaşlı adam hızla saldırıya geçti ve devin göğsündeki zırha bir darbe indirdi, kılıç siyah demire çarpınca etrafa kıvılcımlar saçtı ama hemen yanındaki çıplak deride derin bir yara açtı. Öldürücü bir vuruştu,

buna şüphe yoktu ama kılıçtan etrafa birkaç damla kan saçıldı ve açılan yara şimdi kapanmak üzereydi.

Dev artık dengesini tekrar sağlamıştı ve Köpekadam'ı korkudan titretecek bir böğürmeyle karşılık verdi. Korkunç bir ayağını yere sağlam bir biçimde bastı ve dev kolunu havaya kaldırıp öne atıldı. Yumruğu Üçağaç'ın kalkanına indi ve kenarından bir parça koparttı, etrafa tahta parçaları saçıldı. Yumruk kalkanı geçtikten sonra Üçağaç'ın omzuna inmiş, adamı geriye savurmuştu. Korkunç hemen Üçağaç'ın tepesinde bitti ve dev mavi yumruğunu havaya kaldırdı. Üçağaç hırlayarak kılıcını kabzasına kadar dövmeli bacağa sapladı. Köpekadam kılıcın arka taraftan çıkan ucunu görebiliyordu ama bu bile Korkunç'u yavaşlatmadı. Büyük el aşağıya indi ve Üçağaç'ın kaburgalarından mide bulandırıcı bir çatırtı geldi.

Köpekadam inleyerek yeri tırmaladı ama göğsü yanıyor ve yerinden kalkamıyordu. İzlemekten başka elinden gelen bir şey yoktu. Korkunç kara demirden eldivenli diğer elini havaya kaldırdı. Yavaşça havaya kalkan el bir süre havada bekledikten sonra ıslık çalarak aşağıya indi. Darbenin altında ezilen Üçağaç iyice çamurun içine saplandı. Kol bir kez daha kalkıp indiğinde mavi parmakların üzerinde kan vardı.

Sisin içinden siyah bir şey çıktı ve Korkunç'un koltuk altına saplanıp adamı geriye düşürdü: Titrek mızrağıyla deve saldırmıştı ve savaş narası atarak yaratığı geri çekilmeye zorluyordu. Korkunç yerde yuvarlanıp ayağa kalktı, geri çekilir gibi yaptı ama öne atıldı ve bir yılan kadar çevik hareket eden elinin tersiyle Titrek'in suratına bir tokat atarak adamı bir sinek gibi en yakındaki ağaca yapıştırdı. Titrek bir çığlık atarak ciyakladı.

Korkunç saldırısına devam edemeden gök gürültüsünü andıran bir ses duyuldu ve Tul'un kılıcı zırhlı omuzun üzerine inerek yaratığı bir dizi üzerine düşürdü. Sonra Dow birden ortaya çıktı ve yaratığın bacağının arkasından büyük bir parça koparttı. Titrek hırlayarak yeniden saldırıya geçti ve mızrağını yaratığa sapladı. Üç savaşçı hep birlikte yaratığın etrafını kuşatmıştı.

Ne kadar büyük olursa olsun o şeyin ölmesi gerekirdi. Üçağaç, Titrek ve Dow'un açtığı yaralardan sonra toprağa geri dönmeliydi. Fakat vücudunda altı ok ve bacağında Üçağaç'ın kılıcıyla

ayağa kalktı ve demir maskesinin arkasından gelen kükremeyle Köpekadam tepeden tırnağa titredi. Suratı bembeyaz kesilen Titrek kıçüstü yere oturdu. Tul gözlerini kırpıştırdı ve kılıcını yere düşürdü. Dow bile bir adım geriledi.

Korkunç uzanıp Üçağaç'ın kılıcını bacağından çekip çıkardı. Kanlı silahı ayaklarının dibine fırlattı. Geriye hiç yara kalmamıştı. Sonra arkasına dönüp sisin içine daldı. Sis yaratığın etrafını kuşatırken Köpekadam ağaçların arasında çıkardığı seslerin uzaklaştığını duyabiliyordu. Hayatında birinin sırtını gördüğü için hiç bu kadar sevinmemişti.

Dow, "Buraya gel!" diye haykırıp yaratığın peşinden gitmeye yeltendi ama Tul bir elini havaya kaldırıp onu durdurdu.

"Hiçbir yere gitmiyorsun. Aşağıda kaç tane Shanka olduğunu bilmiyoruz. Bu şeyi başka bir gün öldürürüz."

"Çekil önümden, koca adam!"

"Hayır!"

Köpekadam kendini öne attı, göğsündeki acı yüzünden hareket etmekte zorlanıyordu ama elleriyle toprağı tırmalayarak sürünmeye başladı. Sis geri çekilmeye başlamış, geride soğuk havayı bırakmıştı. Asıksurat diğer taraftan açığa çıktı, yayına bir ok takılıydı. Çamurun ve karın üzeri cesetlerle doluydu. Çoğunluğu Shanka'ya aitti ama birkaç tane de Carl vardı.

Üçağaç'ın yanına ulaşmak Köpekadam'a yıllar sürmüş gibi geldi. Yaşlı adam çamurun içinde sırtüstü yatıyordu, kırık kalkanı hâlâ koluna bağlıydı. Burnundan hırıltıyla nefes alıp veriyor, ağzının kenarından kanı akıyordu. Köpekadam'ın yanına geldiğini görünce gözlerini biraz daha araladı ve arkadaşının gömleğini tuttu. Köpekadam'ı kendine çekip dişlerini sıkarak kulağına tısladı.

"Beni dinle, Köpekadam! Dinle!"

Köpekadam göğsündeki acı yüzünden konuşmakta zorlanarak, "Dinliyorum, şef?" dedi. Bekledi, dinledi ama devamı gelmedi. Üçağaç'ın gözleri açıktı ve tepedeki dallara bakıyor gibiydi. Yanağına düşen bir damla su kanlı sakalına doğru aktı. O kadar.

Asıksurat, "Toprağa geri döndü," dedi. Suratı asıktı.

***

West, General Kroy ve adamlarının tepeyi çıkmalarını seyrederken tırnaklarını kemiriyordu. Koru renkli atların üzerindeki koyu renk kıyafetli adamlar cenazeye gider gibi asık suratlıydı. Kar şimdilik durmuştu ama gökyüzü öfkeli bir siyaha bürünmüştü, ışık o kadar azdı ki ortalık gece gibiydi. Komuta merkezinde esen soğuk rüzgâr çadır bezini dalgalandırıyor ve hışırdatıyordu. West'in zamanı dolmak üzereydi.

İçinden bir an için arkasına dönüp kaçmak geldi. O kadar saçma bir düşünceydi ki hemen ardından aynı derecede saçma başka bir fikir kahkaha atmasına sebep olacaktı. Neyse ki ikisini de yapmadan kendine çeki düzen verdi. İyi ki de kahkaha atmamıştı. Ortada gülünecek bir şey yoktu. Ama yine de atlar yaklaşırken arkasına dönüp kaçmanın gerçekten de çok kötü bir fikir olup olmadığını sorguladı.

Kroy savaş atını sertçe durdurup atından indi, üniformasını ve kılıç kemerini düzeltti ve doğrudan çadıra yürümeye başladı. West birkaç saniye daha kazanmak ümidiyle adamın karşısına dikildi. "General Kroy, elinize sağlık, efendim. Birliğiniz büyük bir kararlılıkla dövüştü!"

"Tabii ki öyle dövüştüler, *Albay West*." Kroy unvanı ona büyük bir hakaretmiş gibi dile getirmişti ve adamları etrafında tehditkâr bir yarım daire oluşturmuştu.

"Durumumuzu sorabilir miyim?"

General, "*Durumumuz* mu?" diye hırladı. "Kuzeylileri geri püskürttük ama onları sıkıştıramadık. Onları hırpaladık ama birliklerim çok yoruldu, her adam üzerine düşeni fazlasıyla yaptı. Düşmanı kovalayacak durumda değildik. Düşman, Poulder'ın korkaklığı sayesinde kaleye geri çekildi! Onun cezasını çekmesini sağlayacağım! Vatana ihanetten asılmasını sağlayacağım! Onurum üzerine yemin ederim!" Öfkeyle etrafına göz gezdirdi ve adamları da kendi aralarında öfkeli bir şeyler mırıldandılar. "Lord Mareşal Burr nerede? Lord Mareşal'i görmek istiyorum!"

"Tabii ki eğer bize birkaç dakika daha..." West'in cümlesi yaklaşan atlıların sesiyle yarıda kesildi. İkinci bir grup atlı Mareşal'in çadırının yanına geldi. Gelen General Poulder ve kalabalık maiyetinden başka kim olabilirdi? Onlarla birlikte komuta merkezine bir de araba çekildi ve dar alan adamlar ve hayvanlarla doldu.

Poulder atından inip hızlı adımlarla yanlarına geldi. Saçları darmadağınıktı ama çenesini sıkı sıkı kilitlemişti, yanağında uzun bir çizik vardı. Kırmızı üniformalı adamları arkasındaydı: Silahları tangırdıyor, şeritler sallanıyordu ve suratları kıpkırmızıydı.

Kroy, "Poulder!" diye tısladı. "Demek karşıma çıkacak kadar cesursun! Ne güzel! Bugün sadece bu konuda cesaretini gösterdin!"

Poulder, "Bu ne cüret?" diye ciyakladı. "Senden bir özür talep ediyorum! Derhal benden özür dile!"

"Özür mü? Senden bir de özür mü dileyeceğim? Hah! Asıl özrü sen dileyeceksin, göreceksin! Plana göre sol kanadıma yardıma gelmen gerekiyordu! İki saatten fazla bir süre boyunca çok zor koşullarda tek başımıza savaştık!"

Kroy'un adamlarından biri hiç de yardımcı olmayan bir şekilde, "Neredeyse üç saat, efendim," diye düzeltti.

"Üç saat, lanet olasıca! Bu korkaklık değilse ben de bir şey bilmiyorum!"

Poulder, "*Korkaklık mı?*" diye ciyakladı. Adamlarından birkaçı ellerini silahlarına attı. "Hemen benden özür dileyeceksin! Benim birliğim vahşi ve sürekli bir saldırıya maruz kaldı! Ben kendim askerlerimin başında düşmanın üzerine hücum ettim. Atsız!" Yanağını uzattı ve eldivenli eliyle yanağındaki yarayı işaret etti. "Bütün savaşı biz verdik! Bugün zaferi kazandıran bizdik!"

"Canın cehenneme, Poulder, sen hiçbir şey yapmadın! Zafer bana ve *benim* adamlarıma ait! Saldırı mı? Size kim saldırdı? Ormanda hayvanların saldırısı mı?"

"Ah-ha! Kesinlikle! Ona gösterin!"

Poulder'ın adamlarından biri arabanın örtüsünü açtı ve üst üste yığılmış kanlı giysilere benzeyen kitleyi sergiledi. Adam burnunu tutup bir şeyi kendine çekti. Yere sırtüstü düşen cesedin küçük kara gözleri gökyüzüne bakıyordu. Devasa ve şekilsiz çenesi açıktı, ağzındaki keskin ve uzun dişler ortadaydı. Derisi grimsi bir kahverengiydi, kaba ve nasırlıydı, burnu eğri büğrü bir çıkıntıdan ibaretti. Kafatası yassı ve saçsızdı, geniş bir alnı vardı ve kafa geriye doğru daralıyordu. Kollarından biri kısa ve kaslıydı, diğeri daha uzun ve eğriydi, elleri pençeye benziyordu. Karşılarında duran şey kesinlikle ilkel bir yaratıktı. West ağzı açık

yaratığa baktı.

İnsan olmadığı kesindi.

Poulder zafer kazanmışçasına, "İşte!" diye ciyakladı. "Şimdi bana birliğimin savaşmadığını söyle! Bu şeylerin yüzlercesi ağaçların arasındaydı! Binlercesi vahşice bize saldırdı! Hattımızı güçlükle koruduk ve bunu başardığımız için çok şanslısın! Şimdi!" diye köpürdü, "Şimdi!" diye çılgına döndü, "Şimdi!" diye çığlık attı, "Senden özür dilemeni talep ediyorum!" Kroy'un gözleri kararsızlık, öfke ve hayal kırıklığıyla seğirdi. Dudakları büküldü, çenesi açılıp kapandı ve yumruklarını sıktı. Kural kitabında böyle bir durum için tavsiye olmadığı kesindi. Hemen West'e döndü.

"Mareşal Burr'la görüşmeyi talep ediyorum!" diye hırladı.

Poulder da geride kalmamak için, "Ben de!" diye haykırdı.

"Lord Mareşal..." West'in dudakları sessizce hareket etti. Aklına başka fikir gelmiyordu. Ne bir stratejisi ne bir planı kalmıştı. "O..." Artık geri çekilmek mümkün değildi. İşi bitmişti. Muhtemelen kendini hapishane kolonilerinden birinde bulacaktı. "O–"

"Buradayım."

West kafasını çevirip Mareşal'i çadırının girişinde görünce çok şaşırdı. Yarı karanlıkta bile korkunç derecede hasta olduğu belliydi. Yüzü kül rengiydi ve alnında boncuk boncuk terler birikmişti. Gözleri çökmüş ve etrafında siyah halkalar belirmişti. Dudakları titriyordu ve ayakları vücudunu taşımakta zorluk çekiyor gibiydi. Destek almak için çadırın direğine tutunuyordu. West üniformasının önünde muhtemelen kanın sebep olduğu koyu renkli lekeyi görebiliyordu.

Burr, "Savaş sırasında... ne yazık ki rahatsızlandım," diye gakladı. "Herhalde yediğim bir şey yüzünden." Direği tutan eli titriyordu ama Jalenhorm gerekirse yardım etmek için adamın yanında dikiliyordu. Fakat Mareşal insanüstü bir çaba göstererek ayakta kalmayı başardı. West endişeyle öfkeli kalabalığa bakarak karşılarında yürüyen bir ceset görünce ne tepki vereceklerini merak etti. Fakat iki General kendi anlaşmazlıklarına daldıkları için durumun vahametini anlayamamışlardı.

"Lord Mareşal, General Poulder bugün–"

"Efendim, General Kroy benden özür–"

West'e göre en iyi savunma saldırıydı. Sesini yükselterek, "Geleneksel olarak!" diye bağırdı. "Önce bu zaferde orduyu yöneten kişiyi kutlamak gerekir!" Yavaşça, inatla bir alkış tuttu. Pike ve Jalenhorm vakit kaybetmeden ona katıldı. Poulder ve Kroy birbirlerine öfkeli bakışlar atsalar da ellerini kaldırdılar.

"Lütfen sizi önce benim–"

"Sizi *ilk* tebrik etme onuru benim, Lord Mareşal!"

İki General'in adamları ve yakındakiler de kutlamaya katıldı ve alkış sesleri giderek yükseldi.

"Yaşasın Lord Mareşal Burr!"

"Lord Mareşal!"

"Zafer!"

Burr bir elini karnına atmış, olduğu yere titritriyordu ve acı çektiği yüzünden belli oluyordu. West dikkat çekmeden oradan uzaklaştı. Kutlamalar ilgisini hiç çekmiyordu. Çok ama çok ucuz atlatmışlardı, bunun farkındaydı. Elleri titriyordu, ağzında ekşi bir tat vardı ve başı dönüyordu. Poulder ve Kroy'un öfkeli bir çift ördek gibi yeniden tartışmaya başladıklarını duyabiliyordu.

"Hemen Dunbrec'e doğru yola çıkmalıyız, düşman hazırlıksızken–"

"Hah! Aptallık! Savunmaları çok güçlü. Surları çevirip uzun bir kuşatmaya–"

"Saçmalık! Benim birliğim yarın orayı alır!"

"Hayır! Kalenin etrafını çevirmeliyiz! Kuşatma benim uzmanlık alanım!"

Böyle devam ediyorlardı. West çamurun içinde yürürken elleriyle kulaklarını kapatarak adamların seslerini kesmeye çalıştı. Birkaç adım attıktan sonra bir kayanın yanına ulaştı, sırtını kayaya verdi ve yavaşça yere oturdu. Dizlerini karın içinde karnına çekti ve çocukken babası kendisine kızdığında yaptığı gibi öylece oturdu.

Havanın karardığı vadide, savaş alanında hareket eden adamları görebiliyordu. Şimdiden mezarlar kazılmaya başlanmıştı.

UYGUN BİR CEZA

Kısa süre öncesine kadar yağmur yağıyordu ama şimdi dinmişti. Mareşaller Meydanı'nın kaldırımları kurumaya başlamıştı bile, taşların kenarları açık renklerine geri dönmüşken hâlâ ıslak olan orta kısımları koyu renklerini koruyordu. Bulutların arasından süzülen güneş ışığı çerçeveye asılı zincirleri, hazır bekleyen bıçakları, kancaları ve aletleri aydınlatıyordu. *Hava çok güzel. Görkemli bir gösteri olacak. Tabii eğer ismin Tulkis değilse. İsmin Tulkis ise bu gösteriyi kaçırmak isteyebilirsin.*

Kalabalık heyecanlı bir beklenti içerisindeydi. Geniş meydana toplananlar kendi aralarında mırıldanıyordu; insanlar heyecanlı, öfkeli, mutlu veya nefret doluydu. Meydan tıka basa doluydu ama hâlâ içeriye girmeye çalışan insanlar vardı. Platformun hemen önündeki diğer kısımlardan korkuluklarla ayrılmış hükümet görevlilerine özel kısımda hâlâ yer vardı. *En iyiler ve en asiller gösteriyi en güzel yerden seyredecek.* Ön sıradakilerin omzu üzerinden Kapalı Konsey üyelerinin oturacağı sandalyeleri görebiliyordu. Sıklıkla yapmaya cesaret ettiği bir şey değildi ama parmak uçlarında yükselirse Rektör'ün rüzgârla dalgalanan beyaz saçlarını görebilirdi.

Yan gözle Ardee'ye baktı. Kız kaşlarını çatmış darağacına bakıyor, altdudağını kemiriyordu. *Düşünüyorum da bir zamanlar kadınları şehrin en gözde mekânlarına, gösterişli bahçelere, Fısıltı Salonu'ndaki konserlere veya idare edebileceğime güvenim tamsa doğrudan evime götürürdüm. Şimdiyse infazlara götürüyorum.* Ağzının köşesi hafifçe büküldü. *Ah, zamanla her şey değişiyor.*

Ardee, "Nasıl yapacaklar?" diye sordu.

"Asılacak ve içi boşaltılacak."

"Ne?"

"Bileklerindeki ve boynundaki zincirlerle havaya kaldırılacak

ama havasızlıktan ölmemesi için ilmiği çok sıkmayacaklar. Sonra bir bıçakla karnı yarılacak ve iç organları yavaş yavaş dışarı dökülecek. Sonra da kalabalığa bağırsakları gösterilecek."

Ardee yutkundu. "Bunlar yapılırken hayatta mı olacak?"

"Muhtemelen. Söylemesi zor. İnfaz memurunun işini iyi yapıp yapmadığına bağlı. Her halükârda, uzun süre yaşamayacak." *İç organları olmadan ne kadar yaşayabilirse.*

"Bana biraz... aşırı geldi."

"Öyle olması gerek. Vahşi atalarımızın öngördüğü en vahşi cezaydı. Sadece kraliyet ailesi mensuplarına zarar vermeye çalışanlar içindir. Bildiğim kadarıyla seksen senedir uygulanmadı."

"Bu kalabalığın sebebi de bu."

Glokta omzunu silkti. "İnsanlar merak ediyor tabii ama ne zaman biri idam edilse burada baya insan toplanır. İnsanlar ölümü görmeyi severler. Onlara, kendi hayatları ne kadar korkunç ve ne kadar adi olursa olsun... en azından hayatta olduklarını hatırlatır."

Glokta birinin omzuna vurduğunu hissetti ve acıyla kafasını yana çevirdiğinde maskeli Severard'ın suratını gördü. "O konuyla ilgilendim. Vitari ile ilgili olanla."

"Öyle mi?"

Severard'ın gözleri şüpheyle Ardee'ye doğru kaydı, sonra da öne eğilip Glokta'nın kulağına fısıldamaya başladı. "Evine kadar kadını takip ettim, Yeşil Yürüyüş Yolu'nun aşağısında pazar yerine yakın bir yer."

"Biliyorum. Ve?"

"Pencereden içeriye göz gezdirdim."

Glokta bir kaşını havaya kaldırdı. "Bundan keyif alıyorsun, değil mi? İçeride ne vardı?"

"Çocuklar."

Glokta, "Çocuklar mı?" diye mırıldandı.

"Üç küçük çocuk. İkisi kız, biri erkek. Tahmin et saçları ne renk?"

Deme. "Alev kırmızısı olabilir mi?"

"Tıpkı anneleri gibi."

"Çocukları mı var?" Glokta düşünceli bir biçimde dudaklarını yaladı. "Kimin aklına gelirdi?"

"Biliyorum. O kaltağın bacaklarının arasında bir buz kalıbı olduğunu sanıyordum."

Güney'den geri dönmeye neden çok hevesli olduğu anlaşıldı. Bunca zamandır evde bekleyen üç çocuğu varmış. Annelik içgüdüsü. Ne kadar dokunaklı. Sol gözündeki yaşları sildi. "İyi iş çıkardın, Severard, bu bilgi işe yarayabilir. Ya diğer konu? Prens'in muhafızı?"

Severard maskesini kaldırıp yüzünü kaşıdı ve tedirgin gözlerle etrafına bakındı. "Bir gariplik var. Denedim ama... adam kaybolmuş gibi görünüyor."

"Kaybolmuş mu?"

"Ailesiyle konuştum. Prens ölmeden önceki günden beri onu görmemişler."

Glokta kaşlarını çattı. "Önceki gün mü?" *Ama oradaydı... ben* gördüm. "Buz'u ve Vitari'yi bul. Bana o akşam sarayda olanların bir listesini çıkar. Her bir lord, her bir hizmetkâr, her bir asker. Bu konuyu araştıracağız." Öyle veya böyle.

"Bunu yapmanı Sult mu istedi?"

Glokta başını yana çevirdi. "Benden böyle bir şey istemedi. Sen sadece işini yap."

Severard bir şey daha mırıldandı ama öfkeli kalabalık sesini yükseltince ne dediğini anlaşılmadı. Tulkis platforma doğru çıkarılmıştı. Ayaklarını yerde sürürken bileklerindeki zincirler tıngırdıyordu. Ne çığlık attı ne bağırdı ne de meydan okuyup küfürler savurdu. Üzgün ve sıkıntılı bir hali vardı, acı çekiyor gibiydi. Yüzünde hafif yara izleri vardı. Kollarında, bacaklarında ve göğsünde kırmızı çizgiler dikkat çekiyordu. *Kızgın iğne kullanıp geride iz bırakmamak imkânsız ama yine de fena görünmüyor.* Belindeki bir kumaş parçası dışında çıplaktı. *Gösteriyi izlemeye gelen kadınlar rahatsız olmasın diye. Bir erkeğin bağırsaklarının dışarıya dökülüşünü seyretmek eğlenceli ama cinsel organının görünmesi uygunsuz kaçar.*

Bir kâtip platformun önüne geçti. Mahkûmun adını, suçlarını, itirafını ve cezasını okudu. Ama kalabalık çok ses çıkardığı için çok yakından bile ne dediğini anlamak mümkün değildi. Arada bir öfkeyle bağıranlar oluyordu. Glokta yüzünü buruşturdu ve bacağını öne atıp geriye çekti, kramp girmiş kaslarını gevşetmeye çalıştı.

Maskeli infaz memurları öne çıktı ve dikkatlice mahkûmu tuttu. Adamın kafasına siyah bir torba geçirildi, boynuna tasma, el

ve ayak bileklerine kelepçelere takıldı. Glokta adamın kafasındaki torbanın hafifçe hareket ettiğini gördü. *Son nefeslerini alıyor. Dua mı ediyor? Öfkeyle lanet mi okuyor? Kimbilir? Zaten ne fark eder?*

Adamı kollarından çerçeveye kaldırdılar. Ağırlığının büyük bir kısmını kolları taşıyordu, boynundaki ilmek boğulmasına sebep olacak kadar sıkı değildi. Elbette ne olursa olsun mücadele etti. *Çok doğal. Kıvranmak, mücadele etmek ve daha rahat nefes almaya çalışmak doğal bir içgüdü. Bu içgüdüye karşı koyamaz.* İnfaz memurlarından biri ağır bir kılıcı eline aldı ve büyük bir gösterişle kalabalığa gösterdi. Metalin keskin kenarı güneş ışığıyla parıldıyordu. Adam sırtını izleyicilere dönüp kesmeye başladı.

Herkes sustu. Arada duyulan birkaç fısıltının dışında ortama ölüm sessizliği çökmüştü. İnsanların öfkeyle bağırmasını gerektiren bir ceza değildi. Şaşkın bir sessizlik için seyredilmeyi talep eden bir cezaydı. Korku dolu gözlerle mahkûmu izlemekten başka yapılacak bir şey yoktu. *Zaten amaç da bu.* Sessizliği sadece mahkûmun gırtlağından gelen boğuk sesler bozuyordu. *Çünkü tasması çığlık atmasına izin vermiyor.*

Ardee, "Sanırım tahtın vârisini öldüren birisi için," diye fısıldadı, adamın kanlı bağırsaklarının dışarıya dökülüşünü seyrederken, "uygun bir ceza."

Glokta eğilip kızın kulağına fısıldadı. "Ben kimseyi öldürmediğine eminim. Cesur bir adam olmaktan, bize gelip doğruları söyleyip barış elini uzatmaktan başka bir suçu yok."

Ardee'nin gözleri fal taşı gibi açıldı. "O zaman neden asılıyor?"

"Çünkü Prens öldürüldü. Birinin asılması gerek."

"Ama... o zaman Raynault'u kim öldürdü?"

"Gurkhul ile İttifak arasında barış yapılmasını istemeyen birisi. Savaşın büyümesini ve yayılmasını, hiç bitmemesini isteyen birisi."

"Bunu kim ister ki?"

Glokta bir şey demedi. *Gerçekten, kim ister?*

Şu Fallow denen adamı takdir etmek istemem ama sandalye seçmesini biliyormuş. Glokta iç geçirerek yumuşak döşemeli sandalyeye yaslandı, ayaklarını ateşe doğru uzattı ve ağrıyan bilekleriyle küçük daireler çizdi.

Ardee o kadar da rahat değildi. *Öte yandan sabahki gösteri de pek rahatlatıcı bir gösteri değildi.* Kaşlarını çatıp ayağa kalktı ve bir eli saçlarında düşünceli bir biçimde pencereden dışarıya baktı. "Bir içkiye ihtiyacım var." Dolabın yanına gidip kapağı açtı, bir şişe ve bir kadeh çıkardı. Durdu ve arkasına döndü. "Bana içki içmek için saatin erken olduğunu söylemeyecek misin?"

Glokta omzunu silkti. "Saatin kaç olduğunu biliyorsun."

"Sabahki... olaydan sonra, bir şeyler içmem gerek."

"O zaman bir şeyler iç. Bana açıklama yapmak zorunda değilsin. Ben senin ağabeyin değilim."

Ardee başını çevirip Glokta'ya doğru sert bir bakış attı, konuşmak için ağzını açtı ama sonra vazgeçip şişeyi, ardından da bardağı sinirli sinirli dolaba geri kaldırdı ve dolabın kapağını kapattı. "Mutlu musun?"

Glokta omzunu silkti. "Ancak bu kadar mutlu olabilirdim."

Ardee adamın karşısındaki sandalyeye oturdu ve bakışlarını önüne indirdi. "Şimdi ne olacak?"

"Şimdi mi? Şimdi saçma sapan şeylerden bahsedip vakit geçireceğiz, sonrasında belki yürüyüşe çıkarız." Yüzünü buruşturdu. "Ağır adımlarla tabii. Sonra da geç bir öğle yemeği yiyebiliriz. Düşündüm de–"

"Ben tahta kimin geçeceğinden bahsediyordum."

Glokta, "Ah," diye mırıldandı. "O konu." Uzanıp yastığı hafifçe düzeltti, sonra inleyerek bacaklarını biraz daha gerdi. *Böylesine sıcak ve konforlu bir odada, bu kadar güzel ve çekici bir kadınla, neredeyse bir hayatım olduğunu düşüneceğim.* Devam ederken neredeyse hafifçe gülümseyecekti. "Açık Konsey'de bir oylama yapılacak. Yani şantaj, rüşvet, yozlaşma ve ihanet dolu günler geçireceğimizden şüphem yok. Anlaşmalar, sabah kurulan ve akşam bozulan ittifaklar, entrikalar ve cinayetler, tam bir karnaval havası olacak. Tehditler, vaatler ve hakaretlerle dolu neşeli bir dans. Kral ölene kadar da böyle devam edecek. Sonra da Açık Konsey'de oylama yapılacak."

Ardee çarpık gülümsemesini gösterdi. "Köylü kızlar bile kralın uzun süre yaşamayacağını söylüyor."

Glokta kaşlarını havaya kaldırıp, "Bak sen," dedi, "Köylü kızlar bir şeyden bahsetmeye başladılarsa bil ki o doğrudur."

"Favoriler kim?"

"Neden bunun cevabını sen vermiyorsun?"

"Pekâlâ, vereyim." Arkasına yaslanıp bir parmağını çenesine koydu. "Brock, tabii ki."

"Tabii ki."

"Sonra sanırım Barezin, Heugen ve Isher."

Glokta başıyla onayladı. *Aptal bir kız değil.* "En büyük dört aday bunlar. Sence başka kim olabilir?"

"Sanırım Meed şansını Kuzeylilere yenilince kaybetti. Ya Starikland Valisi Skald?"

"Çok iyi. Şansı çok fazla değil ama ismi listede olacaktır–"

"Ya Midderland temsilcilerinin oyları bölünürse?"

"Neler olacağını kim bilebilir?" Birbirlerine bakıp sırıttılar. "Şu anda herhangi biri olabilir. Ayrıca, kralın yasak ilişkiden doğan bir çocuğu varsa..."

"Piçi mi? Hiç var mı ki?"

Glokta bir kaşını havaya kaldırdı. "Sanırım birkaç kişiyi işaret edebilirim," dedi. Ardee güldü ve Glokta kendini bu konuda tebrik etti. "Her zaman olduğu gibi bu konuda da söylentiler var elbette. Carmee dan Roth, bu ismi duydun mu? Bir saray mensubuydu ve dillere destan bir güzelliği vardı. Yıllar önce bir dönem kralı gözdesiydi. Sonra birden ortadan kayboldu ve öldüğü söylendi. Belki de doğum yaparken ölmüştür, kimbilir? İnsanlar dedikodu yapmayı sever ve güzel kadınlardan bazıları doğum yapmadan da ölür."

"Ah, çok doğru, çok doğru!" Ardee kirpiklerini titreştirdi, kur yapıyor rolüne büründü. "Biz güzel kadınlar kesinlikle zayıf kimseleriz."

"Kesinlikle, tatlım, kesinlikle. Bu bir lanet olmalı. Bu illetten kurtulduğum için her gün yıldızlara dua ediyorum." Dişsiz gülümsemesini gösterdi. "Açık Konsey üyeleri şehre doluşmaya başladı, birçoğunun hayatları boyunca Lordlar Dairesi'ne adım bile atmadığını söyleyebilirim. Gücün kokusunu aldılar ve bir parçası olmak istiyorlar. Hâlâ kazanılacak bir şeyler varken şanslarını deneyecekler. Belki on nesildir asiller ilk kez önemli bir konuda karar verecek."

Ardee başını iki yana sallayarak, "Ama ne karar," diye mırıldandı.

"Kesinlikle. Yarış uzun, ön saflardaki mücadele vahşice olabilir." *Ölümcül de olabilir.* "Son anda hiç tahmin edilmeyen bir aday da çıkabilir. Düşmanları olmayan biri. Ortak paydada buluşulabilecek biri."

"Ya Kapalı Konsey?"

"Tarafsız kalmaları gerektiği için aday olmaları yasak." Burnundan soludu. "Tarafsızmış! Halkın arasından kendi seçtikleri birini başa getirmek isteyeceklerdir. Kendi istekleri doğrultusunda yönlendirecekleri ve hükmedebilecekleri biri olmalı, böylece düşmanlıklarını sürdürmeye devam edebilirler."

"Böyle bir aday var mı?"

"Oy verebilen herkes adaydır, teorik olarak yüzlerce aday olduğunu söyleyebiliriz ama tabii ki Kapalı Konsey bir isim üzerinde uzlaşamayacak, bu yüzden güçlü adayların arkasında durup her gün taraf değiştiriyorlar. Geleceklerini garanti altına almak, koltuklarında kalmak için her şeyi yaparlar. Güç o kadar çabuk ellerinden alınıp asillerin eline verildi ki hâlâ başları dönüyor olmalı. Ve bazıları o başlarını kaybedecek, bundan emin olabilirsin."

Ardee kara kaşlarının altından Glokta'ya bakarak, "Ya sen, sen de başını kaybedecek misin?" diye sordu.

Glokta boş dişetlerini yaladı. "Sult kaybederse benim de kaybetme ihtimalim yüksek."

"Umarım öyle bir şey olmaz. Bana çok iyi davrandın. Herkesten iyi davrandın. Hak ettiğimden de fazla." Glokta daha önce de açıksözlülüğü bir silah gibi kullandığına şahit olmuştu ama hâlâ etkili bir silah olduğunu kabul etmeliydi.

Glokta, "Saçmalık," diye mırıldandı. Omuzlarını kıpırdattı, kendini rahatsız hissediyordu. İyilik, dürüstlük, konforlu odalarda yaşamak... Albay *Glokta olsa ne diyeceğini bilirdi ama ben buraların yabancısıyım.* Glokta hâlâ verecek bir cevap ararken birden kapı çalındı. "Birini mi bekliyorsun?"

"Kimi bekleyebilirim ki? Tek dostum var, o da şu anda benimle birlikte."

Glokta ön kapı açılırken kulak kabarttı ve belli belirsiz mırıldanmalardan fazlasını duymadı. Kapı kolu çevrildi ve bir hizmetçi başını içeriye uzattı.

"Rahatsız ettiğim için özür dilerim ama bir ziyaretçiniz var, Üstat."

Glokta, "Kim?" diye sordu. *Severard, Prens Raynault'un muhafızını mı buldu? Vitari, Rektör'den mesaj mı getirdi? Çözülmesi gereken yeni bir sorun mu var? Sorulacak yeni sorular mı var?*

"İsmi Mauthis'miş."

Glokta yüzünün sol tarafının seğirdiğini hissetti. *Mauthis mi?* Uzun süredir adamı düşünmemişti ama şimdi zayıf bankerin yüzü gözünün önüne geldi. Son gördüğünde Glokta'nın imzalaması için kâğıdı uzatıyordu. *Bir milyon aldığıma dair belge. Gelecekte Valint ve Balk bankasının temsilcilerinden biri size gelip sizden... bir iyilik isteyebilir.*

Ardee kaşlarını çattı. "Bir sorun mu var?"

Sesinin boğuluyormuş gibi çıkmasını engellemeye çalışarak, "Hayır, yok," diye gakladı. "Eski bir tanıdığım. Bana biraz izin verir misin? Bu beyefendiyle konuşmam gerek."

"Tabii ki." Ardee ayağa kalkıp kapıya doğru yürüdü, elbisesi arkasından halıyı süpürüyordu. Yarı yolda durdu, omzu üzerinden geriye baktı ve dudağını ısırdı. Dolabın yanına gidip şişeyi ve kadehi aldı. Omuzlarını silkti. "Bir şeye ihtiyacım var."

Glokta kızın arkasından bakarken, "Hepimizin var," diye mırıldandı.

Hemen ardından Mauthis içeriye girdi. Adamın yüzünde aynı keskin çizgiler vardı, derin yuvalarındaki gözleri yine çok soğuktu. Ama adamın halinde bir değişiklik vardı. *Bir tedirgindik. Belki de endişeli, sanırım?*

"Efendi Mauthis, sizi yeniden görmek ne–"

"Hoş sözleri bir kenara bırakabilirsiniz, Üstat." Sesi tiz ve paslı menteşeler kadar rahatsız ediciydi. "Benim okşamanız gereken bir egom yok. Açık konuşmayı tercih ederim."

"Pekâlâ, size nasıl–"

"İşverenim, Valint ve Balk bankası, yaptığınız soruşturmadan memnun değil."

Glokta'nın aklından bir sürü şey geçti. "Hangi soruşturmamdan bahsediyorsunuz?"

"Prens Raynault'un cinayetiyle ilgili olan."

"O soruşturma sona erdi. Sizi temin ederim–"

"Açık konuşacağım, Üstat, neler olduğunu biliyorlar. Her şeyi bildiklerini varsaymanız işinizi kolaylaştırabilir. Genelde her şeyi bilirler. Cinayet çözüldü, hem de büyük bir ustalıkla ve hızla. İşverenim sonuçlardan memnun kaldı. Suçlu cezasını buldu. Bu talihsiz olayı daha fazla deşmenin kimseye bir faydası olmaz."

Gerçekten de çok açık konuştu. Ama Valint ve Balk sorularımdan neden rahatsız oldu ki? Gurkhul'u zorlamam için bana para verdiler ama şimdi bir Gurkhul suikastını araştırmamı istemiyorlar? Bu hiç mantıklı değil... tabii eğer katil Güney'den biri değilse. Belki de Prens Raynault'u öldürenler çok daha yakındadır...

Glokta, "Ucu açık bırakılan bazı noktalar var," diye mırıldandı. "İşvereninizin sinirlenmesine gerek–"

Mauthis öne adım attı. Oda sıcak olmamasına rağmen alnı terliyordu. "Sinirli değiller. Rahatsız olduklarını bilmenize imkân yoktu. Artık biliyorsunuz. Şimdi bunu bile bile soruşturmaya devam ederseniz... işte o zaman sinirlenebilirler." Glokta'ya eğilip fısıldadı. "Lütfen tahtadaki piyonlardan biri olarak size bir sır vermeme izin verin, Üstat. Onları kızdırmak istemeyiz." Sesinde garip bir ton vardı. *Beni tehdit etmiyor. Yalvarıyor.*

Glokta dudaklarını doğru düzgün oynatmadan, "Rektör'e Dagoska'da bana verdiğiniz hediyeyi söyleyeceklerini mi ima ediyorsunuz?" diye mırıldandı.

"Bu yapacakları şeylerden sadece bir tanesi." Mauthis'in yüz ifadesinin ne olduğu açıktı. *Korku.* Duygusuz bir maskeye benzer yüzünde şimdi korku vardı. Bu durum Glokta'nın dilinde acı bir tat bıraktı. Tüyleri diken diken oldu ve boğazı düğümlendi. Çok uzun zaman önceden hatırladığı bir histi. Uzun süredir korkmaya en çok yaklaştığı an. *Avuçlarındayım. Tamamıyla. İmzayı atarken bunu biliyordum. Bedeli buydu ve benim bu bedeli ödemekten başka seçeneğim yoktu.*

Glokta yutkundu. "İşvereninize soruşturmayı devam ettirmeyeceğimi söyleyebilirsiniz."

Mauthis bir anlığına gözlerini kapattı ve rahatlayarak iç geçirdi. "Bu mesajınızı işverenime ileteceğim için çok mutluyum. Size iyi günler dilerim." Arkasına döndü ve Glokta'yı Ardee'nin yemek odasında yalnız bıraktı. Glokta az önce neler olduğunu merak ederek kapıya baktı.

TAŞLARIN YERİ

Teknenin pruvası çakıl taşlı sahile sürtündü, altında kalan taşlar çatırdayıp isyan etti. Kürekçilerden ikisi suyun içine atlayıp tekneyi sahile çekti. Tekneyi güvenceye aldıktan sonra sanki suya basınca canları acımış gibi çabucak tekneye geri döndüler. Jezal adamları suçlayamazdı. Dünyanın kıyısındaki ada, varmak için bunca uğraş verdikleri Shabulyan denen yer gerçekten de ürkütücü görünümlü bir yerdi.

Çorak ve taşlı araziden oluşan bir kara parçasıydı, dalgalar sivri uçlu kayalıkları dövüyor ve çıplak sahili pençeliyordu. Sarp kayalıklar ve kaygan yassı çakıllardan yokuşlar sahile tepeden bakıyordu. Tepelerin bir araya gelmesiyle oluşan ürkütücü dağ karanlık gökyüzüne yükselen kara bir şekilden ibaretti.

Bayaz denizcilere, "Sahile gelmeyecek misiniz?" diye sordu.

Dört kürekçi yerinden kıpırdamadı ve başlarındaki Yüzbaşı başını iki yana salladı. "Bu adayla ilgili kötü şeyler duyduk," diye homurdandı. Aksanı o kadar yoğundu ki ne dediği zar zor anlaşılıyordu. "Lanetli olduğunu söylüyorlar. Biz burada bekleyeceğiz."

"Uzun sürebilir."

"Bekleriz."

Bayaz omzunu silkti. "O zaman bekleyin." Tekneden inip dizlerine kadar gelen suya girdi. Grubun geri kalanı da isteksizce Mecus'u takip ederek soğuk suyu geride bıraktıktan sonra sahilde yürümeye başladı.

Kasvetli ve ölü bir yerdi, soğuk sulara ve taşlara uygun bir yer olduğunu söylenebilirdi. Açgözlü dalgalar sahile vurarak köpürüyor ve taşların üzerinden geri çekiliyordu. Acımasız bir rüzgâr çorak toprağın üzerinde esiyor ve Jezal'ın ıslak pantolonuna işliyor, saçlarını dalgalandırıyor, kemiklerini donduruyordu. Seyahatin sonuna gelmiş olmanın heyecanını da alıp beraberin-

de götürüyordu. Taşların arasındaki delikler ve oyuklar rüzgâr estikçe iç geçiriyor, bir araya gelen sesler hüzünlü bir koroyu andırıyordu.

Adada çok fazla bitki yoktu. Hastalıklı gibi duran birkaç tutam renksiz çimen ve canlıdan çok ölü gibi duran dikenli çalılar vardı. Deniz seviyesinden yukarıda birkaç eğri büğrü ağaç ödün vermez kayalara tutunmaya çalışıyordu. Dalları rüzgârla savruluyordu ve her an köklerinden kopacakmış gibi duruyorlardı. Jezal ağacın acısını içinde hissetti.

"Ne güzel bir yer!" diye bağırdı. Kelimeler dudaklarından çıkar çıkmaz rüzgârın sesi onu bastırmıştı. "Özellikle de bir taş koleksiyoncusuysan!"

Bayaz, "Bilge bir adam taşı nereye saklar?" diye sordu. "Binlerce taşın arasına! Milyonlarcasının ortasına!"

Adada taş sıkıntısı olmadığı kesindi. Büyük kayalar, küçük taşlar ve çakıl taşları her yerdeydi. Adanın görünümünün hoş olmamasının bir sebebi de taşlardan başka bir şeyin olmamasıydı. Jezal denizcilerin tekneyi alıp kaçmasından ve adada mahsur kalmaktan korkarak omzu üzerinden geriye baktı.

Fakat denizciler bıraktıkları yerde, sahilde hafifçe sallanan teknedeydiler. Arkalarında okyanus köpürüyordu ve Cawneil'ın eski püskü gemisi koyda demirliydi. Yelkenleri indirilmişti ve şimdi siyah direği yalnız başına gri gökyüzüne yükseliyordu. Gemi dalgalarla birlikte ileri geri savrulup duruyordu.

Logen, "Rüzgârdan korunacak bir yer bulmalıyız!" diye bağırdı.

Jezal, "Bu lanet olasıca yerde rüzgâr almayan bir yer bulabilir miyiz sence?" diye karşılık verdi.

"Bulmamız lazım! Ateş yakmamız gerek!"

Uzunayak tepeyi işaret etti. "Belki de şurada bir mağara veya sığınacak bir yer buluruz. Ben size yol göstereyim!"

Sahilde yürüdüler, önce ince çakılları geride bıraktılar, ardından büyük kayaların birinden diğerine atlayarak yollarına devam ettiler. Dünyanın kıyısı aylardır çekilen sıkıntılara değecek bir yere benzemiyordu. Kuzey'i terk etmeden de soğuk taşlar ve soğuk su bulabileceği bir sürü yer vardı. Logen'ın bu çorak yer hakkında kötü bir hissi vardı ama bunu dile getirmeye gerek yok-

tu. Son on senedir sürekli bir kötü hissi vardı. Şu ruhu çağır, şu Tohum'u bul ve hemen adayı terk et, stratejisi buydu. Peki sonra ne yapacaktı? Kuzey'e geri mi dönecekti? Bethod ve oğullarına, nefretin kol gezdiği dağlara ve kanlı nehirlere geri mi dönecekti? Logen yüzünü buruşturdu. Hiçbiri çekici gelmiyordu. Babası olsa korkuyla yaşamaktansa yapman gerekeni yapman yeğdir derdi ama babası bir sürü şey söylerdi ve çoğunun pek işine yaradığı söylenemezdi.

Ferro'ya baktı ve kadının da kendisine baktığını gördü. Ne kaşlarını çatıyor ne de gülümsüyordu. Logen tabii ki kadınları anlamak konusunda çok yetenekli değildi ama Ferro kendisi için yeni bir tür bilmeceydi. Gün boyunca her zamanki gibi soğuk ve öfkeli davranıyor ama birçok gece yanına yanaşıyordu. Kadını anlamıyor ve neyi neden yaptığını sormaya korkuyordu. Üzücü olan, uzun süredir hayatına giren en iyi şeyin Ferro olmasıydı. Yanaklarını şişirip başını iki yana salladı. Şimdi düşününce, hayatı hakkında çok da iyi şeyler söylemiyordu bu.

Kayalıkların dibinde bir tür mağara buldular. Aslında iki büyük taşın gölgesinde bulunan bir oyuktan ibaret olduğu söylenebilirdi ama rüzgâr burada çok güçlü esmiyordu. Sohbet etmeye uygun bir yer değildi ama ada öyle uğursuz bir yerdi ki Logen daha iyisini bulacaklarını sanmıyordu. Sonuçta gerçekçi olmak gerekti.

Ferro kılıcıyla yakındaki eğri bir ağaca saldırıp kısa süre sonra ateş yakmaya yetecek kadar dal getirdi. Logen çömelip donmuş parmaklarıyla çakmaktaşını çıkardı. Kayaların arasından içeriye hâlâ rüzgâr giriyordu ve dallar ıslaktı ama bir süre küfrettikten ve çakmaktaşıyla uğraştıktan sonra işini görecek bir ateş yakmayı başardı.

Bayaz, "Kutuyu çıkar," dedi ve Logen ağır nesneyi çantasından çıkarıp inleyerek Ferro'nun yanına koydu. Bayaz parmaklarıyla kutunun yanlarına dokundu ve görünmeyen bir düğmeyi bulup kapağını sessizce açtı. İçindeki metal yaylar dört bir yönden gelip buluşuyordu ve ortada Logen'ın yumruğu büyüklüğünde bir boşluk vardı.

"Bunlar ne için?"

"İçindekini sabit tutmak ve rahatlatmak için."

"Buna ihtiyacı mı var?"

"Kanedias öyle olduğunu düşünmüş." Cevap Logen'ın kendini daha iyi hissetmesine sebep olmadı. Mecus, Ferro'ya dönerek, "Taşı hemen kutunun içine koy," dedi. "Gerektiğinden fazla taşın etkisine maruz kalmak istemeyiz. Hepiniz taştan uzak dursanız iyi edersiniz." Diğerlerini elinin tersiyle itti. Luthar ve Uzunayak hevesle kaçışırken birbirine çarptı ama Quai'ın gözleri hazırlıkların üzerindeydi ve yerinden hiç kıpırdamadı.

Logen titreyen ateşin önünde bağdaş kurdu ve midesine endişeyle sancıların girdiğini hissetti. Bu işe karıştığına pişman olmaya başlamıştı ama artık bunun için çok geçti. "Ruhlara sunacak bir şey olsa iyi olurdu," deyip etrafına bakındı ve Bayaz'ın kendisine metal bir matara uzattığını gördü. Logen kapağı açıp içindekini kokladı. Mataranın içindeki içkinin sert kokusu Logen için özlenen bir âşığın kokusu gibiydi. "Bunca zamandır yanında mıydı bu?"

Bayaz başıyla onayladı. "Sırf bunun için."

"Keşke söyleseydin. Daha önce de işe yarayabilirdi."

"Şimdi kullan işte."

"Aynı şey değil." Logen matarayı kafasına dikip ağzını doldurdu ve ağzındakini yutmamak için kendini zor tutarak yanaklarını şişirdi, içkiyi ateşin üzerine püskürttü ve alevleri körükledi.

Bayaz, "Şimdi ne yapacağız?" diye sordu.

Şimdi bekleyeceğiz. Ruhlar–"

"Buradayım, Dokuzparmak." Taşların arasından esen rüzgârın, tepeden aşağıya düşen taşların, çakıl taşlarının üzerine vuran dalgaların sesine benzer bir ses. Ruh sığ mağarada tepelerinde dikiliyordu, iki adam uzunluğunda gri kayadan bir kitleydi ve gölgesi yoktu.

Logen kaşlarını havaya kaldırdı. Ruhlar cevap vermeye tenezzül etseler bile bu kadar çabuk cevap vermezlerdi. "Çok hızlısın."

"Uzun süredir bekliyorum."

"Çok uzun süre olmalı." Ruh başıyla onayladı. "Biz, ee, buraya–"

"Euz'un oğullarının bana emanet ettiği şey için geldiniz. Bunu istediğinize göre insanların dünyasında işler kötüye gidiyor olmalı."

Logen yutkundu. "Ne zaman gitmedi ki?"

Jezal, "Bir şey görüyor musunuz?" diye fısıldadı.

Uzunayak, "Hiçbir şey," diye cevap verdi. "Gerçekten de kayda değer bir marifet–"

Bayaz omzu üzerinden, "Kesin sesinizi!" diye hırladı.

Ruh, Mecus'a doğru yöneldi. "Mecusların İlki bu mu?"

Logen kısa ve öz cevap vererek, "O," dedi.

"Boyu Juvens'ten daha kısa. Görünüşü hoşuma gitmedi."

Bayaz ruhun solunda bir yere bakarak sabırsızca, "Ne diyor?" diye sordu.

Logen yüzünü kaşıdı. "Juvens'in boyu uzunmuş."

"Uzun mu? Ne alakası var? Buraya ne için geldiysek onu al da gidelim!"

Ruh, "Çok sabırsız," dedi.

"Uzun bir yoldan geldik. Juvens'in asası onda."

Ruh başıyla onayladı. "Ölü dalı tanıyorum. Çok sevindim. Bu şeyi uzun kışlar boyunca sakladım ve taşıması zor bir ağırlıktı. Artık uyuyacağım."

"İyi fikir. Tabii eğer–"

"Kadına vereceğim."

Ruh elini taştan karnının içine soktu ve Logen ihtiyatla geri çekildi. Eli dışarıya çıktığında avucunda bir şey vardı. Logen onu gördüğünde istemdışı olarak ürperdi.

Ferro'ya, "Elini uzat," diye mırıldandı.

Jezal nefesini tuttu ve ruh Ferro'nun avucuna cismi bırakırken istemsizce biraz daha geri çekildi. Bir eliyle yüzünü siper ederken ağzı da korkudan açılmıştı. Bayaz gözlerini fal taşı gibi açıp Ferro'nun avucuna odaklanmıştı. Quai hevesle öne eğilmişti. Logen yüzünü buruşturup geriye çekilmişti. Uzunayak neredeyse oyuktan dışarı çıkacaktı. Şimdi herkes Ferro'nun elindeki cisme bakıyor, kimse konuşmuyordu. Sadece rüzgârın sesi vardı. İşte önlerinde duruyordu. Bunca yolu bunun için gelmiş, bin bir badireyi bu cisim için atlatmışlardı. Glustrod'un bulmak için toprağı kazdığı şey buydu. Dünyanın en güzel şehrini bir harabeye çeviren şey şimdi Ferro'nun ellerindeydi.

Tohum. Diğer Taraf'ın maddesel hali. Büyünün özü.

Sonra Ferro kaşlarını çattı. Şüpheyle, "Bu mu yani?" diye sordu. "Shaffa'yı toza dönüştürecek olan şey bu mu?"

Jezal ilk şoku üzerinden atlattıktan sonra Ferro'nun elindekinin gerçekten de sıradan bir taşa benzediğini fark etti. Yumruk büyüklüğünde, belirgin bir özelliği olmayan gri bir taş. Hiç de ölümcül görünmüyordu. Ne kıvılcımlar ne de yıldırımlar saçıyordu. Gerçekten de sıradan bir taş gibiydi.

Bayaz şaşkın şaşkın baktı: Elleri ve dizleri üzerinde biraz daha yakına girdi. Ferro'nun avucundaki cisme baktı. Dudaklarını yaladı, kalbi yerinden çıkacakmış gibi atan Jezal'ın şaşkın bakışları arasında ellerini havaya kaldırdı. Bayaz parmağıyla taşa dokunduktan sonra elini hemen geri çekti. Birden çürüyüp ölmedi. Taşa bir kez daha parmak ucuyla dokundu. Avucunu taşa değdirdi. Kalın parmaklarıyla taşı kavradı. Taşı Ferro'nun avucundan aldı. Hâlâ sıradan bir taş gibi görünüyordu.

Mecusların İlki gözleri iyice açılmış halde elindeki taşa baktı. Titreyen dudaklarıyla, "Bu değil," diye fısıldadı. "Bu sadece bir taş."

Şaşkın bir sessizlik oldu. Jezal, Logen'a baktı ve Kuzeyli de Jezal'a baktı; adamın yaralı yüzünden kafasının karışık olduğu anlaşılıyordu. Jezal, Uzunayak'a baktı ve Seyrüseferci kemikli omzunu silkmekten başka bir şey yapmadı. Jezal, Ferro'ya baktı ve kadının kaşlarının gittikçe çatıldığını gördü. Ferro, "Sadece bir taş mı?" diye mırıldandı.

Quai, "Bu değil mi?" diye tısladı.

"O zaman..." Bayaz'ın ne demeye çalıştığını yavaş yavaş anlamaya başlamıştı. "Bunca yolu... boşuna mı geldim?" Birden esen rüzgâr sefil alevi söndürüp Jezal'ın yüzüne toz savurdu.

Uzunayak, "Belki de bir hata olmuştur," diye fikir yürüttü. "Belki başka bir ruh vardır, belki başka bir taş–"

Logen başını katiyetle iki yana sallayarak, "Hata yok," dedi.

"Ama..." Suratı kül rengindeki Quai'ın gözleri dışarıya fırlayacak gibiydi. "Ama... nasıl?"

Bayaz çırağını umursamadı, şakağında bir damar atıyordu.

"Kanedias. Bunda onun parmağı var. Kardeşlerini kandırmanın bir yolunu buldu ve Tohum'u bu işe yaramaz şeyle değiştirdi. Tohum'u kendine sakladı. Ölüyken bile önümü tıkıyor!"

Ferro, "Sadece bir taş mı?" diye hırladı.

Jezal öfkelenmeye yeni yeni başlayarak, "Ülkem için savaşma şansını bunun için mi teptim?" diye mırıldandı. "Çorak bir diyarda yüzlerce kilometre yürüdüm, dövüştüm, yaralandım ve bu yaraların izini sonsuza kadar taşıyacağım. Hepsi bunun için miydi?"

"Tohum." Quai'ın solgun dudakları geri çekilerek dişleri açığa çıkarmıştı ve çırak burnundan soluyordu. "Tohum nerede? Nerede?"

Efendisi, "Bunu bilseydim," diye hırladı, "sence bu lanet olasıca adaya kadar gelip değersiz bir taş parçası için ruhlarla pazarlık yapar mıydım?" Kolunu havaya kaldırıp taşı öfkeyle bir kenara fırlattı. Taş kırılıp parçalandı, parçaları yerden sekti ve yüzlerce, binlerce eşinin arasına düştü.

"Burada değil." Logen üzgün bir biçimde başını iki yana salladı. "Bu yolculuk için tek bir şey söylenecekse–"

Gözleri taşın kırılmış parçalarıyla Bayaz'ın suratı arasında gidip gelen Ferro, "Sadece bir taş mı?" diye hırladı. "Amına koduğumun ihtiyar yalancısı!" Yumruklarını sıkarak öne atıldı. "Bana intikam vaat etmiştin!"

Yüzü öfkeyle çarpılan Bayaz, Ferro'ya döndü. Ağzından etrafa tükürükler saçarak, "Senin *intikamından* daha büyük dertlerim yok mu sanıyorsun?" diye kükredi. Boynundaki damarlar belirgin bir şekilde çıkmış bir şekilde, "Ya da senin *hayal kırıklığından*?" diye haykırdı. "Ya da senin *yara izlerinden*?" Jezal yutkunup geriledi ve mümkün olduğunca küçük görünmeye çalıştı. Bayaz'ın birden alevlenen öfkesi karşısında kendi kızgınlığını unutmuştu. Mecusların İlki, "Kandırıldım!" diye hırladı. Öfkeyle yumruklarını sıkıp duruyordu. "Ben şimdi Khalul ile neyle savaşacağım?"

Jezal gruptan herhangi birinin her an patlayabileceğini, yerden havalanıp taşlara çarpabileceğini ya da alev alıp küle dönüşebileceğini düşünerek yüzünü buruşturdu ve olduğu yere sindi. Ve bu kişinin o olma ihtimali yüksekti. Uzunayak herkesi sakinleştirmek için çok yanlış bir zaman seçti. "Moralinizi bozmayın, dostlarım! Yolculuğun kendisi kendi mükâfa–"

Bayaz, "Bunu bir kez daha tekrarla, seni tıraşlı budala!" diye tısladı. "Bir kez daha tekrarla da bak seni küle çevirip rüzgâra sa-

vurmuyor muyum!" Seyrüseferci titreyerek geri çekildi ve Mecus asasını alıp oyuk sahile yürümeye başladı. Ceketi soğuk rüzgârla dalgalanıyordu. Öfkesi o kadar korkunçtu ki bir an için Mecus'la tekneye binmektense adada kalmak Jezal'a daha cazip geldi.

Jezal, işte bu öfkeli sözlerle, çıktıkları bu yolculuğun başarısızlıkla sonuçlandığının tasdiklendiğini düşündü.

Logen hep beraber bir süre rüzgârda oturduktan sonra, "Neyse," diye mırıldandı. "Galiba buraya kadarmış." Yaratan'ın kutusunun kapağını kapattı. "Ağlayıp sızlanmaya gerek yok. Bu gibi şeylerde gerçekçi–"

Ferro, "Lanet olasıca çeneni kapat, ahmak!" diye hırladı. "Bana ne olup ne olmayacağımı söylemeye kalkma!" Böylece oyuktan çıkıp tıslayan denize gitti.

Logen kutuyu çantasına koyarken yüzünü buruşturdu ve çantayı omzuna atarken iç geçirdi. "Gerçekçi olmak gerek," diye mırıldandı, sonra da kadının peşinden gitti. Uzunayak ve Quai da adamın hemen arkasındaydılar. Quai çok öfkeliydi ve büyük bir hayal kırıklığına uğramıştı. En arkadan Jezal geliyor, bir taştan diğerine atlıyor, rüzgâr sert estiği için gözlerini iyice kısıyor ve bu arada bütün yaşadıklarını gözden geçiriyordu. Ortam inanılmaz gergin ve kasvetli olabilirdi ama tekneye doğru yürürken gülümsediğini fark edince çok şaşırdı. Sonuçta bu yolculuğun başarılı veya başarısız olması kendisi için bir anlam ifade etmiyordu. Önemli olan eve geri dönmekti.

Su pruvaya çarparak etrafa beyaz köpükler saçtı. Yelkenler şişti ve gerildi, ipler ve halatlar gıcırdadı. Yüzü rüzgârla kamçılanan Ferro gözlerini kısıp rüzgârı umursamadı. Bayaz öfkeyle kamarasına çekilmişti ve diğerleri de sırayla güverteden inmişlerdi. Geriye sadece Ferro ile Dokuzparmak kalmıştı ve ikisi de denize bakıyordu.

Logen, "Şimdi ne yapacaksın?" diye sordu.

"Gurkhulluları nerede öldürebilirsem oraya gideceğim." Ferro hiç düşünmeden cevap vermişti. "Kendime başka silahlar bulacağım ve onlarla dövüşeceğim." Bunun artık doğru olup olmadığını bile bilmiyordu. Nefreti eskisi kadar yoğun değildi. Gurkhullulara kendi haline bırakmak artık kulağına çok da kötü gelmiyordu

ama şüpheleri ve hayal kırıklığı yüzünden daha da vahşi bir ses tonuyla konuştu. "Hiçbir şey değişmedi. İntikamımı alacağım."

Sessizlik.

Yan gözle Logen'a baktı ve Dokuzparmak'ın kaşlarını çatıp karanlık suya baktığını gördü. Sanki beklediği cevap bu değildi. Verdiği cevabı değiştirmek aslında çok zor değildi. "Sen nereye gidersen oraya gideceğim," diyebilirdi. Kime ne zararı olurdu ki? Kimseye. Özellikle de kendisine. Fakat Ferro bu şekilde bir başkasına bel bağlamazdı. Sanki aralarında görünmez bir duvar oluşmuştu. Aşılması imkânsız bir engel.

O duvar aslında hep oradaydı.

Tek söyleyebildiği şey, "Sen?" oldu. Logen öfkeyle dudağını ısırarak bir süre üzerinde düşündü. "Kuzey'e dönmem gerek." Ferro'ya hiç bakmadan mutsuzca cevap verdi. "Orada yarım kalan işlerim var. Karanlık işler. Sanırım bu işleri bitirmeye gideceğim. Kuzey'de eski hesapları kapatacağım."

Ferro kaşlarını çattı. Hesaplar mı? İntikamdan başka şeyler de olduğunu söyleyen kimdi? Şimdi ise intikam peşinde miydi? Yalancı piç. "Eski hesaplar," diye tısladı. "Güzel."

Son kelime dilinde ekşi bir tat bıraktı.

Logen bir süre Ferro'ya baktı. Bir şey söylemek ister gibi ağzını açtı ama sonra vazgeçti, kelimeler ağzından çıkmadı ve Ferro'ya doğru uzattığı eli yeniden aşağıya indi.

Sonra birden omuzları çöktü. Dişlerini sıkıp sırtını Ferro'ya döndü ve tırabzanlara yaslandı. "Güzel."

Ve aralarındaki her şey birer kelimeyle sona erdi.

Ferro arkasına dönerken kaşlarını çattı. Yumruklarını sıkıp tırnaklarını avuçlarına geçirdi. Kendi kendine lanetler okudu. Neden farklı bir şey söylememişti? Birkaç kelimeyle hayatını değiştirebilirdi. Bu çok kolay olurdu.

Fakat bunu yapmak Ferro'ya göre değildi ve hiçbir zaman da olmayacaktı. Gurkhullular içinde bir şeyleri öldürmüştü ve ölenler geriye gelmezdi. Ümitlendiği için aptaldı ve bunu en başından beri biliyordu. Ümit zayıflar içindi.

TOPRAĞA DÖNENLER

Köpekadam ve Dow, Tul ve Asıksurat, West ve Pike. Altı kişi bir çember oluşturmuştu ve soğuk toprağa kazılmış iki mezara bakıyordu. Köpekadam, vadide İttifak askerlerinin de ölülerini gömmekle meşgul olduğunu görmüştü. Yüzlerce mezar kazılıyor, içine onar onar adamlar yerleştiriliyordu. Herkes için kötü, sadece toprak için iyi bir gündü. Her savaştan sonra böyle olurdu. Bir tek toprak kazanırdı.

Titrek ve Carlları ağaçların arasında kendi ölülerini gömüyordu. On iki kişi toprağa geri dönmüştü, üç kişi çok ağır yaralı olduğu için muhtemelen birkaç hafta içinde arkadaşlarına katılacaktı. Elini kaybeden Carl yaşayabilir veya ölebilirdi, işi artık şansa kalmıştı. Şansları da son zamanlarda yaver gitmiyordu. Bir günde neredeyse ekibin yarısı ölmüştü. Geriye kalanlar hâlâ kendileriyle birlikte oldukları için çok cesurdu. Köpekadam kendi aralarında konuştuklarını duyabiliyordu. Ölen arkadaşları için gururlu ve üzgün sözler mırıldanıyorlardı. Ne kadar iyi olduklarından, ne kadar cesurca dövüştüklerinden, ne kadar çok özleneceklerinden bahsediyorlardı. Her savaştan sonra böyle olurdu. Ölüler için sözler söylenirdi.

Köpekadam yutkunup bakışlarını ayağı dibindeki toprağa indirdi. Soğuk ve sert zemini kazmak zor bir işti. Yine de Logen'ın dediği gibi, toprağa dönen olmaktansa toprağı kazan olmak daha iyiydi. Köpekadam ona hak veriyordu. İki kişiyi gömmüş ve ikisi de kendisinden bir şeyler alıp götürmüştü. Mezarın içine yatırdığı soğuk ve beyaz tenli Cathil bir daha asla ısınmayacaktı. Üçağaç da kadının yakınındaydı, kırık kalkanı dizlerinin üzerinde ve kılıcı elindeydi. Köpekadam ikiliyle birlikte ümitlerinin bir kısmını da gömüyordu – biriyle geleceğe dair ümitlerini, diğeriyle de geçmişe dair ümitlerini. Hepsi sona ermişti, bir daha geri dönmeye-

ceklerdi ve bu içini sızlatıyordu. Her savaştan sonra böyle olurdu. Ümitler toprağa gömülürdü.

Tul yumuşak bir sesle, "Öldükleri yere gömüldüler," dedi. "Böylesi daha iyi."

Dow, "İyi mi?" diye havladı. Ters ters West'e bakıyordu. "İyi, öyle mi? Tüm savaştaki en güvenli yer mi? Bize buranın en güvenli yer olduğunu söylemiştin, di'mi?" West yutkunup bakışlarını önüne indirdi, kendini suçlu hissediyormuş gibi görünüyordu.

Tul, "Tamam, Dow," dedi. "Bunun için ne onu ne de başka birini suçlayabileceğini sen de biliyorsun. Savaş bu. İnsanlar ölür. Üçağaç bunu herkesten iyi biliyordu."

Dow, "Başka bir yerde olabilirdik," diye hırladı.

Köpekadam, "Olabilirdik," dedi, "ama değildik ve olan oldu. Artık bir şeyi değiştiremeyiz, değil mi? Üçağaç öldü, kız öldü ve bu hepimiz için zor. Sıkıntımızı daha da artırma."

Dow yumruklarını sıktı ve bir şeyler haykıracakmış gibi derin bir nefes aldı. Sonra nefesini verdi, omuzları çöktü ve başı öne düştü. "Haklısın. Olan oldu."

Köpekadam uzanıp Pike'ın koluna dokundu. "Bir şeyler söylemek ister misin?" Yanık yüzlü adam kafasını kaldırdı ve başını iki yana salladı. Köpekadam çok konuşkan biri olmadığını biliyordu ve adamı suçlayamazdı. West de bir şey söyleyecek gibi durmuyordu, bu yüzden boğazını temizledi, kaburgalarındaki sancı yüzünden yüzünü buruşturdu ve konuşmaya başladı. Birinin yapması gerekiyordu.

"Burada gömülen kadının adı Cathil'di. Onu uzun zamandır tanıdığımı söyleyemem ama tanıdığım kadarıyla... iyi biri olduğunu söyleyebilirim. Tabii artık bunun bir anlamı kaldıysa. Çok olduğunu sanmıyorum. Ama Cathil cesur bir kadındı, sanırım Kuzey'de birlikte seyahat ederken buna hepimiz şahit olduk. Soğuğa, açlığa ve geri kalan bütün sıkıntılara rağmen hiç sızlanmadı. Keşke onu daha yakından tanıyabilseydim. Bunu umuyordum ama insanın umduğu her zaman gerçekleşmiyor. Aslında bizden biri değildi ama bizimle birlikte öldü, bu yüzden onu bizden birisiyle toprağa gömdüğümüz için gurur duyuyoruz."

Dow, "Evet," dedi. "Gururluyuz."

Tul, "Bu doğru," dedi. "Toprak herkese eşit davranır."

Köpekadam başıyla onayladı ve titrek bir nefes aldı. "Üçağaç için bir şeyler söylemek isteyen var mı?"

Dow yüzünü buruşturup bakışlarını toprağa indirdi. Tul kafasını kaldırıp gökyüzüne baktı, gözlerinde hafif bir nem var gibiydi. Köpekadam'ın hüngür hüngür ağlamasına ramak kalmıştı. Bir kelime daha ederse bir çocuk gibi ağlayacağını biliyordu. Üçağaç olsa ne deneceğini bilirdi ama sorun şu ki o ölmüştü. Galiba kimsenin söyleyecek bir şeyi yoktu. Sonra Asıksurat öne çıktı.

Teker teker arkadaşlarına bakarak, "Rudd Üçağaç," dedi. "Ona Uffrith'in Kayası derlerdi. Kuzey'de ondan daha büyük bir isim yoktu. Büyük bir savaşçı. Büyük bir lider. İyi bir arkadaş. Hayatı boyunca savaştı. Kanlıdokuz'la dövüştü, ardından onunla omuz omza çarpıştı. Yanlış olduğunu düşünüyorsa asla kolayı seçmezdi. Başarılabileceğine inanıyorsa asla geri adım atmazdı. On yıldır Kuzey'in her yerinde onun yanındaydım, onunla yürüdüm, onunla savaştım." Gülümsedi. "Bu konuda şikâyetim yok."

Hâlâ soğuk toprağa bakan Dow, "Güzel sözler, Asıksurat," dedi. "Güzel sözler."

Gözüne bir şey kaçmış gibi parmağıyla gözünün kenarını silen Tul, "Üçağaç gibisi bir daha gelmez," diye mırıldandı.

Köpekadam, "Evet," dedi. Tek söyleyebildiği bu oldu.

West tek kelime etmeden arkasına döndü ve başı öne eğik halde ağaçlara doğru yürüdü. Köpekadam çene kaslarının kasıldığını görebiliyordu. Büyük ihtimalle kendini suçluyordu. Köpekadam kişisel deneyimlerine dayanarak birileri ölünce insanların bunu sıklıkla yaptığını söyleyebilirdi ve West de bunu yapacak türden biriydi. Pike da adamın arkasındaydı ve birlikte diğer taraftan gelen Titrek'in yanından geçtiler.

Titrek mezarların yanında durdu, kaşlarını çattı ve açıklıkta toplananlara baktı. "Saygısızlık etmek istemem ama yeni bir şef seçmemiz gerek," dedi.

Dow adama sert bir bakış atarak, "Mezarları yeni kapattık," diye tısladı.

Titrek ellerini havaya kaldırdı. "O zaman bana kalırsa bunu tartışmak için daha iyi bir zaman yok. Kafa karışıklığı olmaması

açısından. Dürüst olmak gerekirse, benim çocuklar biraz tedirgin. Dostlarını kaybettiler, Üçağaç'ı kaybettiler ve şimdi bel bağlayabilecekleri yeni birini arıyorlar. Şef kim olacak?"

Köpekadam yüzünü ovaladı. Bunu düşünecek fırsatı olmamıştı ama düşününce de ne diyeceğini bilemedi. Şimşekkafa Tul Duru ve Kara Dow büyük isimlerdi, sert isimlerdi. Daha önce de insanlara liderlik etmişlerdi. Köpekadam kaşları çatık birbirine bakan iki adama döndü. "Hanginiz olursa olsun," dedi. "Ben ikinizi de takip ederim. Ama hiç şüphe yok, ikinizden biri olmalı."

Tul, Dow'a sert bakışlar attı. Dow da aynı şekilde karşılık verdi. Tul, "Ben onu takip etmem," dedi. "O da beni takip etmez."

Dow, "Bu doğru," dedi. "Biz bunu çoktan konuştuk. Beceremeyiz."

Tul başını iki yana salladı. "Bu yüzden bizden biri olamaz."

Dow, "Evet," dedi. "Bizden biri olamaz." Dişlerini emdi, burnunu sümkürdü ve balgam çıkardı. "Bu yüzden şef sen olmalısın, Köpekadam."

Gözleri fal taşı gibi açılmış olan Köpekadam, "Bu yüzden kim ne olacak?" diye sordu.

Tul başıyla onayladı. "Şef sensin. Hepimiz onayladık."

Asıksurat kafasını kaldırmadan, "Uh," dedi.

Dow, "Dokuzparmak öldü," dedi. "Üçağaç öldü. Geriye bir tek sen kaldın."

Köpekadam yüzünü buruşturdu. Titrek'in, "Sen ne? O mu? Şef mi?" demesini bekliyordu. Herkesin gülmeye başlamasını ve bunun bir şaka olduğunu söylemesini bekliyordu. Kara Dow, Şimşekkafa Tul Duru ve Asıksurat Harding, bir de iki düzine Carl, hepsi emrine mi girecekti? Duyduğu en aptalca şeydi. Ama Titrek gülmedi.

"Bence iyi bir seçim," dedi. "Çocuklar adına konuşursam, ben de aynısını tavsiye edecektim. Çocuklara haber vereyim." Köpekadam'ı arkasından ağzı açık bakar halde bırakarak ağaçlara doğru gitmeye başladı.

Titrek onu duyamayacak kadar uzaklaşınca, "Ama ya diğerleri?" diye sordu. Kaburgalarına bir sancı saplanınca yüzünü buruşturdu. "Orada yirmi Carl var ve hepsi tedirgin! Takip edecek bir isme ihtiyaçları var!"

Tul, "O sende var," dedi. "Dağlardan Dokuzparmak ile birlikte geldin, onca sene Bethod'un yanında savaştın. Artık senden daha büyük bir isim yok. Hepimizden daha çok savaş gördün."

"Görmesi ayrı–"

Dow, "Şef sensin," dedi, "o kadar. Skarling'ten sonra gelmiş en sert savaşçı değilsen ne olmuş? Ellerin seni takip etmeme yetecek kadar kanlı ve senden daha iyi keşif yapabilen birini tanımıyorum. Nasıl liderlik edileceğini biliyorsun. Bunu en iyilerinden öğrendin. Dokuzparmak, Bethod ve Üçağaç, hepsini yakından izledin."

"Ama ben... demek istediğim... Üçağaç gibi hücum emri veremem."

Tul başını toprağa doğru sallayarak, "Kimse veremez," dedi. "Ama Üçağaç artık bir seçenek değil. Artık şef sensin ve biz de arkandayız. Seni seçmemizle derdi olan, derdini bize anlatabilir."

Dow, "Bunun kısa bir konuşma olacağı kesin," diye hırladı.

Tul, "Şef sensin," dedi. Arkasına dönüp ağaçlara doğru yürüdü.

"Karar verildi." Kara Dow da peşinden gitti.

Asıksurat, "Uh," dedi, omzunu silkti ve ikiliyi takip etti.

Köpekadam, "Ama," diye mırıldandı. "Bir saniye..."

Gitmişlerdi. Galiba artık şef oydu.

Bir süre orada şaşkın şaşkın, ne düşüneceğini bilemeden durdu. Daha önce hiç lider olmamıştı. Kendini daha farklı hissetmiyordu. Birden aklına yeni fikirler gelmeye başlamadı. Adamlarına ne diyeceğini bilmiyordu. Kendini bir aptal gibi hissediyordu. Her zamankinden de fazla.

Eğildi, mezarların ortasına çömeldi ve elini toprağa koydu. Parmaklarına değen toprak soğuk ve ıslaktı. "Üzgünüm, kızım," diye mırıldandı. "Bunu hak etmedin." Toprağı parmaklarının arasında sıktı. "Elveda, Üçağaç. Senin gibi olmaya çalışacağım. Sonunda toprağa geri döndün, yaşlı adam."

Doğruldu, elini gömleğine silkti, ikisini mezarlarında yalnız bırakıp yaşayanların yanına döndü.

TEŞEKKÜRLER

Şu dört kişi olmasaydı yapamazdım...
Bu kitabı okumaktan gözleri yorulan, Bren Abercrombie
Bu kitabı dinlemekten kulakları ağrıyan, Nick Abercrombie
Sayfaları çevirmekten parmakları ağrıyan, Rob Abercrombie
Beni desteklemekten kolları ağrıyan, Loue Abercrombie

Ayrıca...
Bu kitabın duyulmasını sağladığı için, Jon Weir'a
Bu kitabın yayımlanmasına olanak sağladığı için, Simon Spanton'a
Teşekkür ederim

Ve...
Sadece bu kitabın var olmasını sağladığı için değil,
onu daha iyi bir kitap haline getirdiği için,
Gillian Redfearn'i kim unutabilir ki?